SCAENICAE ROMANORVM POESIS

FRAGMENTA

SECVNDIS CVRIS

RECENSVIT

OTTO RIBBECK.

[Ed. 2.]

VOLUMEN I.

TRAGICORVM FRAGMENTA.

LIPSIAE,
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.
MDCCCLXXI.

TRAGICORVM ROMANORVM

FRAGMENTA

SECVNDIS CVRIS

RECENSVIT

OTTO RIBBECK.

LIPSIAE,
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.
MDCCCLXXI.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI.

PATRI · OPTVMO

ET

FRIDERICO · RITSCHELIO

AMORIS · CAVSSA

ANNO CIƆIƆCCCLII

PRAEFATIO

Retractatae secundis curis scaenicae poesis reliquiae, quas ante quattuor ferme lustra adulescentiam vix egressus tamquam primitias studiorum edidi, quod multis locis diversam atque ut spero probiorem priore formam induerunt, non mirabitur qui, quantum in his litteris plus viginti per annos elaboratum sit, animo reputaverit. Nam et fontes frustorum ipsi novis partim codicum subsidiis instructi atque emendati sunt et sermonis antiqui cognitio una cum prosodiae artisque metricae scientia coniuncto multorum studio atque acumine, praeclara inprimis sospitatoris Plautini sagacitate multifariam aucta atque ad probabiliores normas redacta est. Neque eorum, quae iuvenili vel levitate vel infirmitate peccaveram, defuerunt correctores, qui quae protulerunt utilia mihique nondum ultro cognita et inventa non ideo minus gnaviter collegi atque excussi, si livoris et malignitatis notis deturpata essent ac venenata. Quid? quod ne temeraria quidem et futtilia doctorum hominum commenta silentio praetermisi, quorum commemoratione si nil aliud at hoc saltem efficietur, ut ne iterum iterumque vetera somnia pro suis venditent coniectores. Nam alienus ab eorum fastidio sum et atroci confidentia, qui critica scilicet severitate excussos textus edere professi pro suo arbitrio vel principum in hac arte coniecturas egregias non spernere tantum, sed oblivione, quantum in ipsis est, premere audeant.

Grates vero laudesque gratissimae agendae sunt viris amicis et bene volentibus, qui vel penu critico suppeditando fundamenta operae meae amplificaverunt et firma-

verunt vel ipsi ingenio suo doctrinaque lucem obscuris obtulerunt aut viam saltem verum inveniendi comiter monstraverunt. Quamquam librorum manu scriptorum copiae praeter ea, quae partim ipse olim exposui, partim ab aliis postea communi usui tradita sunt, neque amplae admodum neque tales adfluxerunt, unde ad restituenda poetarum verba multum bonae frugis redundaret. Non tamen nihil auxilii praestiterunt Vrbinates codices Vaticanae bibliothecae n. 307 et 308, quorum hic tertium Nonii caput solum, ille cetera eiusdem capita continet excepto ipso tertio. Horum accuratam collationem debeo Erwini Rohdii mei diligentiae. Leidensium nota nec ullis laudibus exaequanda liberalitas statim post bellum nostrum finitum Nonium suum n. 116 signatum mihi concessit, ut saltem in his pagellis notabiliora quaedam (non multa sane) addere potuerim. Praeterea Florentini Varronis et Seruii Isidorique (originum) scripturas codicum consulenti benigne commodauerunt Augustus Wilmannsius, Gustavus Thilo, Iosephus Kleinius. Deinde Hermannus Usenerus quae ex glossariis Helveticis excerpserat insigni comitate mihi transmisit, si quid forte, quod ad emendanda vel locupletanda fragmina mea conferret, inde lucri facere possem. Suis denique coniecturis atque admonitionibus utilissimis munifice me adiuvit amicorum trias: Usenerus scilicet et Adolphus Kiesslingius et Franciscus Buechelerus, qui singulas plagulas ex operarum officina recentes perlustrando ac perpurgando quam bene de his reliquiis meruerint abunde docent adnotationes meae.

Ceterum ordinem versuum universamque libri rationem quamvis nunc, si integra res esset, hic illic paulo aliter instituturus essem, fere retinui; interpretandas atque enarrandas reliquias libro, quo tragoediae Romanorum historiam vernaculo sermone complectar, seposui. Alteri fragmentorum volumini prolegomena quaedam adiungam, quibus fontium indolem adumbrare artisque criticae ad eam adcommodandae praecepta proponere et exemplis quantum satis erit inlustrare conabor. Emendanda interim feliciori aliorum ingenio non hercle pauca me reliquisse ut non dissimulo, ita ipse iterum

iterumque curans vulnera quaedam fere iam desperata haud inprospere mihi videor sanavisse. Si quae autem fuerunt, quae vel uberiore, quam succincta commentarii critici brevitas admittebat, disputatione examinanda firmanda defendenda esse viderentur vel sero, ut suo loco inseri iam non possent, in mentem aut in notitiam venissent, eis

ADNOTATIONUM COROLLARIUM

quod infra sequitur contexui.

LIVII ANDRONICI et primus versus apud Nonium p. 473, 22 et septimus apud eundem p. 132, 32 vero poetae nomine in cod. Leidensi n. 116 adfertur, non falso *Lucilii*, ut in Bambergensi, cuius ille in longe plerisque frater germanus extat.

In versu 6 Buechelerus conlatis ex Senecae in Agamemnone quam ipse indicavi narratione his 475 'nunc prima tangens rostra lascivit chorus, Millesimam nunc ambit et lustrat ratem' scribi iubet

ludéns ad cantum *clássium lustrát rates*

in quibus abúndantia quaedam sermonis displicet. Passivam formam Plauti ex Pseudulo exemplum v. 1107 ab eodem Nonio laudatum satis tuetur.

In v. 9 ex Leidensis libri litteris *adconditali laudet* (nam hinc videtur proficiscendum esse) nemo adhuc elicuit quod probari possit. Nec mea mihi satis faciunt. Vestigia illa aliquanto pressius sequatur qui *adcantitat laudes* scribat, chorus ut sacris adcantare intellegatur. Longius ab illis Buecheleri recedit coniectura *adoret ac laudet.*

V. 13 paulo et lenius et propter adlitterationem elegantius sic ordinare poteram:

quin quód parere uós mi maiestás mea *c. q. s.*

Contra Buechelerus non mutato priore versu in altero aliquid deesse suspicatus haec praeoptavit:

quin quód parere uós maiestas méa procat,
[ultró] toleratis témploque hanc dedúcitis?

Excidere quidem facilius etiam *cito* potuit, quod ipsa sententia commendatur.

V. 15 non quod diu factum sit mirum dici, sed ab Aiace per indignationem interrogari statuo:

mirúm uidetur quód sit factum iám diu

oblitos Achaeos esse? intellego autem defensas ab eo contra Troianos naves.

V. 18 hiatus tollendi causa *eubi* scripsi paulo ante quam eandem Ritschelius formam Plauto vindicavit musei Rhenani XXV 306 sqq.: iambicam autem mensuram in tragoedia servatam nemo mirabitur. Ceterum in lemmate Nonii *confluges* habet Leid. 116.

Versus 19, ubi *danae* fabulae titulum incorruptum idem praestat Leid., sana est sententia hominis, qui minas adversarii et opprobria repellat, non tam suam quam illius culpam esse respondens.

V. 25 omnia fere sic servare

nímis pol *inprudénter seruus praéstolarat* . . .

consultius ducit Buechelerus. *Inpudenter* quod scripsi et ipsa sententia in memoriam revocat ex Rudente Plauti v. 393 sq. 'o facinus inpudicum, Quam líberam esse oporteat, servire postulare!'

Quod in v. 29 conieci *olli* loci adverbium interpretor, ut apud Pauli Festum p. 196 '*ollic*, illic' et in Cyrilli lexico extat 'ἐκεῖϲε ibi illic *ollie*'; in Bernensi autem glossario cod. 178: '*olli* illi', in cod. 224 '*ollu*.' (erasa una littera) 'illi aut cui aut tunc.' Cf. etiam Probi appendix in Keilii gramm. latt. IV p. 199, 16 'olim non *oli*.' De genetivo *soli* Buechelerus cogitavit; *homine* mihi in mentem venit.

V. 31 integritatem redipiscaris, si scribas:

sed quí sunt hice (*uel* hisce), quís ascendunt áltum ocrim?

Quod ad v. 38 productae in compositione *ne* voculae *nequam* exemplum adferre sat habui, alia ut *nequiquam nevolo* praetermisi, ut in adiectivis subsisterem.

V. 40 ex Hermanni Hageni analectis Helveticis p. XXVI addas Bernensis cod. n. 207 excerptum Prisciani: 'possumus dicere *pueram* sicut puerum . . . *Liuius* dicit *puerarum manibus*.'

V. 41 incertum relinquo utrum tragoediae sit an praetextae.

Apud NAEVIVM in v. 6 non laudaverim senarii in adnotatione propositi numeros; sed si re vera *probri scis* olim in textu coniunctum fuit, faciles explicatu sunt corruptelae *propris* et *propriis*. Nam ablativum, quo in hac structura usus est Accius v. 36, admittere nolui, quia de stupro aperte sermo est, non de aliis opprobriis; et genetivum Ennius quoque v. 352 praetulit.

V. 7 servandus utique fuit exitus *memini manum*. Iam quod legitur *iubeo* postquam perquam probabiliter in *niueo* correxit Buechelerus, ex primo vocabulo *animi* non quod hic proposuit *eam*, sed *amnis* eliciendum esse intellexi. Incertum utrum *me* cum Grotio ante *memini* an *te* post *lauere* rectius suppleatur. Ceterum cuius verba sint, nescimus. Somnium mulier, fortasse Danae, in Sophoclis Acrisio narraverat. (fr. 63 D.)

Manubias in v. 12 intellego Iouis, h. e. fulmen (cf. Festus p. 129 M.), quod pronum de caelo in auxilium ut sibi mittatur precari Danae videtur. Debilia sunt quae amico cuidam in mentem venerunt *manubias síbi petat Pro mé* quasi a Perseo de Acrisio pronuntiata.

V. 19 primum in his *uelhoc* ablatiui formam *uelod* agnoui; tum non magis quam in exitu *fer foras* adlitteratio *uelod' uicinum* mutanda fuit. Restant *aquilone hortum*, unde *aquilo med* (vel *nos*) *in portum* sat leni ratione elicitur.

Potuit Iphigenia apud Tauros precari, ut sive navi sive, ut olim Aulide rapta erat, ita nunc aliqua aquilonis vi ex barbarorum manu liberata in proximum quemque Graecorum portum deferretur, unde in patriam rediret. Nam ne quis forte Aulidensi ex portu foras, h. e. in altum mare cursum classis Achivae Agamemnonem vel Calchantem optare coniciat (e. c. talibus verbis: *pásso uelo clássem hinc, aquilo, núnc e portu fér foras*), aquilonis mentione prohibetur, ut qui Troiam navigantibus adversus esset, non secundus. Fuit qui *aquilo longe a portu* proponeret; nuperrime Buechelerus *passó uelo*

euectum áquilo e portu fért foras senarium commendavit. Vtique inanis et a sententiae colore aliena *portus* mentio infertur, ubi barbarae terrae (ut apud Eurip. Iph. Taur. 1086) significatio expectabatur. Quod ipse olim conieceram – ⏑ *passo uélo uicinum áquilo in portum orás ferat*, oras intellegi volebam anchorae funes solutos scilicet.

V. 21 ineptum esse *in sese* arbitratus Buechelerus *inlaesae* coniecit facili et ingenioso invento.

V. 30 sqq. non persuasit idem his duobus senariis contineri:

alís sublime in álios (*vel* áltos) saltus ínlicit,
ubi bípedes uolucres líno linquant lúmina.

Nam imperativum *inlicite* mutare propter fr. V et VI utique religio est; quodque *alis* intellegi vult pinnis sublime avium genus, certe Bacchae ipsae, quae cum illis comparantur ut in Eurip. Bacch. 748 sq., instructae alis non fuerunt, aves autem dubito num auceps proprie inlicere non in laqueos, sed in silvas, ubi habitant, dici possit. Traditam formam *sublimen* ne oblitterarem, cum olim *sublímen alios ín saltus inlícite, ubi Quasi bípedes* e. q. s. scripsissem, postea conabar *sublímen alios saltus indolícite, ubi Duípedes* e. q. s. Nam ut *duis duini duidens duigae duicensus duonus duellum Duellona* cum similibus (etiam *Dueliorum* nomine: cf. Quintilianus I 4, 6) veteres usurpaverunt, ita *duipedes* formare potuerunt. Vetustam autem *endo* vel *indo* vel *indu* formam usitatiorem antiquis scriptoribus, poetis maxime fuisse quam codicum nunc memoria indicatur, praeter illa XII tabularum *(endo iacito endoque plorato)*, Ennii ex annalibus *(endo* et *indu, indo tuetur, indu uolans, induperator induperantum)* et Lucretii *(indugredi indupedire)* exempla glossis probatur apud Festum *endoitium, indeptare, indostruum* (Paulus p. 106); apud Labbaeum *endodicarit, endoclusa, endofestabat,* '*endopesciseas*' *(endopeeeseas* Vulcanius, immo *endopeseas:* cf. Pauli Festus supra et p. 108 v. *impescere*); '*endopieus*' *(endoterus?)* *ἀνωθεις* (Scaliger: *ἄνω εἰς*) *ἐνδοτέρω*; '*endoribuum ἔνριθρον κατάριθρον*' (Scaliger: *endoriguum ἔνρειθρον κατάρειθρον*); '*entoridia*' *ἐν τῷ μεταξύ* (Vulcanius: *endoteridea*). Atque retinuit usus *indigere indipisci induere.* Ex

illis autem praeter *endoitium endoclusa endoriguum*, quae in legibus locum certe possunt habuisse, nec in his nec in dactylicis carminibus extitisse possunt *endofestabat*, quod in senario post caesuram semiquinariam apte collocabatur, *endopescas* et exitus senarii *endotéridea.* Plauti est *indaudire* (Stich. 77. 167? Merc. 941. 944 Most. 542); quam probabiliter in Accii v. 74 *exindaudies* coniecerim alii iudicabunt: apud Pacuvium certe in v. 35 Kiesslingii *indaudiui* minime necessarium est. Tamen prudentius nostro loco visum est codicum vestigia premere.

Non certa quidem et necessaria, sed memorabilis Buecheleri coniectura est v. 33 initio *utí uenatu uitulantis* scribendum esse.

Anapaestum secundi pedis in v. 37 sic evitabis:

ignótae [hic] iteris súmus: [si *uel* an] tute scís . .

Atque illius *hic* quod inserui umbra nescio an dispiciatur in *ignoti* scriptura. Non placent trochaei quales Buechelerus notavit, sive uno versu *ígnotae iteris súmus, at tute scís,* sive per duos distributi *i. i. sumus, Túte scis,* ne de creticis dicam talibus *ígnotae iterís sumus: túte scis.*

Quae v. 42 dedi etiam nunc meliora mihi videntur quam quae Buechelerus coniecit

séd quasi amnis cíta rapit se, támen i. f.

Non enim de tardanda velocitate, sed de frangendo qui obstantia secum rapiat impetu sive Lycurgi irati sive Liberi exultantis imago illa posita est.

In v. 43 exitu diiambum non toleravissem, nisi ipsum *timos* vocabulum Nonius in lemmate testaretur. Quamquam ne tautologiae quidem *timos pauos* sat firmum praesidium paratum est Pacuvii v. 53, ubi *formido pudor* Leidensis scriptura illi *pauor* praestare videtur. Sed corrigi numeri non sine audacia quadam possunt, ut e corrupto textu ipsum compilatorem glossam illam excerpsisse statuamus. Quid enim? si poeta *intimos animos* vel *intimas mentis* vel *mentis turbatos* vel *animi sollicitos* (nam *legitimos* non quadrat in sententiam) scripserat, librarius autem animi vel mentis vo-

cabulum omiserat. Nam flagitat sane versus lacuna supplementum aliquod, neque indagare contigit substantivum nomen, quo contrarius pavori vel saltem diversus ab eo adfectus (qualem *duplicat* verbo indicari sentio) significetur. Alia via ingressus Buechelerus ita, ut *timos* ipse quoque damnaret, initium versus hoc fuisse coniecit *iam binos : duplicat*, quod viderit an sic probabiliter continuetur: *anxiae mentis pauos*, quae ipsa vera esse possunt, etiam si *iam ibi nos d.* intacta relinquamus.

V. 45 sq. anapaestos Buechelerus dimetitur tales:

nam ut lúdere laetantís inter se uídimus, ut petere ámnem,
cretérris sumere aquam éx fontei.

Sed narrationi cantici numeros convenire non credo, et commendantur eiusdem orationis, ut videtur, frustis XVI XVIII septenarii trochaici.

V. 47 in septenarii integritatem redigi posse sic putabam: *síne terrore pécua manibus dúctae* (vel *dúctae manibus pécua*) *ut ad mortém meant;* sed praestat servare *sine ferro* (ut Seneca Phaedrae v. 892 scripsit 'vincite ferro'), et valde placet senarius Buecheleri: *sine férro pecua mánsueta ad mortém meant* ferrum interpretantis catenas et comparantis Euripidis Bacch. 436 ὁ θὴρ δ'ὅδ' ἡμῖν πρᾶος . . . ἔδωκεν οὐκ ἄκων χέρας.

V. 48 septenarium elegantissimum transponendo efficias:

haéc ut uideam Vólcani opera flámmis flora fíeri.

V. 54 sententia totidem verbis redit in Plauti Poenulo 834: 'male partum male disperit.'

In versu 57 malui *pedibús* anapaesti periculum facere quam aut pravum accentum *pedíbus* tolerare aut transponendo *ín pedibus diábathra habebat* memoriae vim inferre, praesertim cum inter exempla productae *bus* syllabae in CFW Muelleri prosodia Plautina p. 53 sq. composita quamvis ambigua unum saltem certius sit, ubi item sequatur aspirata vox in Mostellaria Plautina v. 402 *in aedibus habitét.* ‖ *licet*, quo fortasse etiam Titinii v. 45 *aedibús absterrui* defenditur. Nam Mercatoris v. 919 olim correctum et Epidici v. 460, ubi persona-

rum vices hac distribuendae sunt: *estne émpta mihi istis légibus?* ‖ *habeás licet*, non curo.

V. 61. Adverbii quod est *numero* usum et vicissitudines vel post Fleckeiseni exerc. Plaut. p. 17 et Ladevici in diurn. antiq. 1844 p. 623 disputationes non inutile duco paulo accuratius enarrare. Cuius originem Rostius opusc. Plaut. 187 sqq. a re musica cum recte videatur repetivisse, tamen significationem primariam non in convenientia vel congruentia rei cum loco vel tempore ponere debebat: nam in prorsus contrarias notiones usus abiit. Immo dubitari non potest quin primaria significatio fuerit *cito*. Varro logist. fr. VI p. 248 R. 'qui contra *celeriter* erant nati fere *Numerios* praenominabant, quod qui *cito* facturum quid se ostendere volebat, dicebat *numero* id fore.' Ergo ipse Varro in satira p. 195 fr. V R. 'discedens *numero venire* ait adulescentem'; item Caecilius v. 2 'quid *ita numero venit?*' Turpilius v. 151 'neque *sat numero* mihi videbar *currere*', 34 'numquam *nimis numero* quemquam vidi *facere*, quom factost opus', Afranius v. 320 'perfalsum et abs te *creditum numero nimis*', quibus apparet nimiae festinationis vim in ipsa vocula per se non inesse; sed quoniam qui festinat non debuisse festinare alteri facile videri potest, in illam quoque notionem sat saepe transire potuit, quod animadvertit teste Festo p. 170 M. Antonius Panurgus. Usus est hac notione Plautus Men. 287 '*numero* huc *advenis* ad prandium', Mil. 1400 'perii. ‖ haut etiam: *numero* hoc *dicis*', Casin. 538 'nimium saevis. ‖ *numero* [hoc] *dicis*', quia minatus modo, non executus est saevitiam; Poenul. 1260 'o Apella, o Zeuxis pictor, Cur estis *numero mortui?* hoc exemplum ut pingeretis.' Hinc facilis ad *temeritatem* transitus fiebat, tamen ut nondum omnis evanesceret celeritatis notio apud Accium v. 144: 'ne istum *numero amittas* subitum oblatum', et 503 '*numero* te expugnat timor', et apud Afranium v. 270 '*numero* inepti pertimuistis'. Iam *frustra* saepe fit quod temere fit: inde est quod dicunt Afranius v. 312 '*numero ac nequiquam* egi gratias', Plautus Merc. v. 738 '*numero* purigas.' Eodemque quadrat Naevii, unde profecti sumus, v. 61 'neminem nidi qui *numero sciret* quique scito

opust' (cf. Turpilii v. 34 supra laudatum); nec abhorret quod in Nelei carmine legitur fr. I 'en umquam *numero* matri faciemus volup?' At falsum quod Fleckeisenus in Amphitruonis v. 180 repetiit 'sum vero vere verbero: nam *numero* mi in mentem fuit, Dis advenientem gratias pro meritis agere atque adloqui.' Vituperat se ipse Sosia quod *nondum* sibi in mentem venit gratias dis referre. In Palatinis autem *nunc uero*, non *nam numero* scriptum extat: restituendum fuit '*num verbo* mi in mentem fuit dis . . gratias . . agere atque adloqui?'

Ad v. 62 Iosephus Kleinius testatur *trionum* extare et in Sangermanensi codice n. 805, qui nunc Parisinus 13027 signatur, et in Wolfenbuttelano, *trion///m* (v) in Monacensi, *trionem* in Parisino 10291. Comoediae hunc versiculum propter ambages verborum nolui tribuere.

Apud ENNIVM nondum certo restitutum est Achillis fr. V (v. 7 sq.). Ac primum quidem quod inter *quibus* et *concedit* scriptum extat *tam* possis interpretari *tamen*, nec opus erat sic mutari, ut voluit Vossius. Sed recepta hac vocula in versus initio trochaici fiunt numeri, qui ad antecedentem minus accommodati sunt; neque enim sat placet caesura:

´ . . . . ´ . nam | consíliis obuuaránt, quibus

Melius profecto iambi current hi:

iam iám concedit

Sed quoniam extrema sic tradita sunt: *hic ordo*, exitum senarii hunc fere puto fuisse: *Hector corde ferreo* vel *callido*, i. e. prudenti. Consilia autem deorum si intellegenda sunt, fortasse *deum* (vel *nam deum* vel *Troiani patris*, Iovis scil.) *consiliis* scripserat Ennius. Ergo haec, si probabiliter restituta sunt,

Troiáni patris consíliis obuaránt, quibus
iam iám concedit Héctor corde cállido

velut a Minerva de Troianis dici poterant, qui fugati semel

a Patroclo rursus invito Fato redire ad naves conarentur, cum vel Hector tergum vertisset (Hom. Il. *Π* 362—369). Longe ab his diversa alius quidam coniecit:

nam cónsiliis obuárant, quibus iam cóncidet discórdia.

In quibus neque choriambum *consiliis* probo neque mutatum *concedit*, quod illi *obuarat* aperte opponitur.

Merito in v. 18 transitiva vis verbi *uolant* repudiatur. Rectissime contra efflare sanguinis fluctus dicuntur animam, quae ex ore moribundi evolet: *ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός*. Quadrat autem *efflant* finitum verbum ad ipsum Sophoclis (Ai. 1412) exemplum: *ἔτι γὰρ θερμαί Σύριγγες ἄνω φυσῶσι μέλαν μένος*. Ergo adiectivum finxi *ecuolam*, qualia in antiquo potissimum sermone plurima de verborum stirpe deducta sunt. Inter quae prae ceteris numinum vocabula commemoranda sunt: *Aius Averruncus Cuba Educa Domiduca Iterduca Iuga Lua Panda* et *Empanda Peta Perfica Pertunda Postverta Prema Sciae Sospita Stimula Subigus Vica Pota Viriplaca*. Huc referenda *Sálăcia*, quae 'salum ciet', in Pacuvii v. 418 sq., et ab eodem verbo oriundi *praeciae*. Praeterea trita partim usu simplicia *blándus cocus condus currus fidus gnarus promus scius vagus*, composita autem *altivolus benedicus benevolus bifidus* (*δίχηλος*) *biparus carnivorus comedus cunnilingus despica prospica detudes incubus indagus* (apud Placidum) *involvus* (Festi) *multibibus oblitteram (gentem* Laevii*) percrepus pronuba repandum* (Lucilii), denique quod Accio (111) Buechelerus vindicavit *obvalla*.

V. 26 Buechelerum certior fio non *incedunt*, sed *incendunt* legi velle. Sed aedium incendium faces Furiarum insanis minari non solent: ipsos urunt stimulantque.

Ordines anapaesticos in systemate Graeca lege Romanorum quoque poetas tragicos colligavisse exemplorum multitudine sat demonstratur. Semel etiam synaloepha vocales coalescere Accius voluit v. 569:

hac úbi curuo litóre latratu
undá sub undis labúnda sonit.

Hiatum bis in Ennii versibus offendimus, qui v. 85 gravi in fine sententiae interpunctione satis defenditur, caret vero

omni excusatione in v. 29. Removendus igitur est, sed non Graecanica eaque Romanorum scaenae tum inaudita nominis forma *Apollon*, de qua fuit qui cogitaret, sed, ut optime perspexit Buechelerus, initio versus explendo. Atque ultro interiectionem aliquam desideramus: *en* quidem aliena ab illius aetatis consuetudine, *em* novum versui hiatum inferat, tolerabilem sane, sed qui tamen vitari possit, si vel *ecce* vel *eccum* eligamus. Scripsisse igitur Ennium conicio

eccum íntendit crinítus Apollo
arcum aúratum

Sed quae statim secuntur *luna innixus* sana esse non possunt. Nam etsi curvatum in lunae formam arcum intellegas *lunam*, ut *lunavit . . arcum* Ovidius amor. I 1, 23, *acies . . Nereus lunarat in arcus* Propertius IV 6, 25 scripserunt, tamen *innixus* arcu qui intendit sagittam dici nequit: innitimur humo pede calceis genu baculo hasta, aves alis, aedificia fundamentis columnis, arbores radicibus; absurdum illud. Paulo tolerabilius saltem videtur *luna enixus.* Nam eniti et contendere cum saepe iungantur, qui derecta oculorum acie ex curvato arcu emittit sagittam, eniti luna artificio quodam dici posse videtur. Quamquam hoc quoque difficile et quaesitum. Nec alia quaedam, quae temptavi, magis placent: e. c. *lunae in flexum* vel *luna inflexum*, cum prioribus coniungenda. At minime inepte Kiesslingius ad Dianam potius referri volebat lunam: ut Apollo crinitus, sic illam luna in capite ornatam praedicari. Quo sensu vide an Diana dici possit vel *luna nictans*, scil. lumine lunae, ut nictantia fulgura apud Lucretium VI 182, vel *lunata micans.* Ut frontem iuvenci et pellem calcei lunatam appellaverunt, quae lunae nota vel ornamento insignis esset, ita luna in vertice ornata Diana rectissime *lunata* perhibetur. Verbum autem *micare* ipsi lunae stellis oculis proprium esse nemo nescit. Ne utiquam lunae imaginem ex hoc loco extrudere ausim, ut suasit Buechelerus *limine nixus* proponens.

V. 40. Non defenderim equidem septenarii, qui Lachmanno placebat, exitum dactylo molestum *uirginali' modestia.* Quamquam hanc aliquando versus formam in veteribus libris

extitisse consensus memoriae de omissa finali *s* arguere videtur. Suspicor autem a commentatore antiquo glossema *uirginalis* superscriptum fuisse genuino *uirginis.* Quod si restituimus, simul duplicis adiectivi molestia liberamur. Nam transpositione verborum a Buechelero commendata *úbi illa uirginális paulo ante ét sapiens modéstia* languida fit oratio. Defectum, quo in prima dipodia versus laborat, quamvis sat probabiliter Reizius inserto *tua* resarsisse videatur, duplex praeterea vocula *paulo* remedium offertur, quae sive *paulod* scribis sive *pausillo* (ut Afranius v. 296 'pauxillo prius' coniunxit), facili negotio tollitur hiatus.

V. 41 ad tuendam librorum scripturam *optumatum . . . mulierum* non sufficit v. 212 'màtronae opulentae optumates.' Nam et hic et ceteris locis optimas dicitur qui optimi ordinis vel loci, vel qui optimarum partium, non qui optimi sit animi et ingenii, id quod Cassandra de matre praedicat.

V. 44 tria ab initio verba cum triplici modo ordinari possint

uírgines uereór aequalis
uéreor uirginés aequalis
uírgines aequális uereor

ille, quem primo loco posui, a librorum scriptura proxime abest, sed idem anapaestico vocabulo minime commendatur. Adlitterationis virtus communis est primo et secundo, sed in hoc nescio quid languidi meo sensu habet creticum vocabulum, cuius hoc versus loco positi inter tot tragicarum reliquiarum septenarios paucissima sunt exempla. Sunt autem haec: Ennii v. 149 'quae mea *comminus* machaera', 274 'qui sibi *semitam* non sapiunt', Accii 190 'ueritus sum *arbitros,* atque utinam', inc. inc. fab. 89 'soluere *imperat* secundo', 214 'pater inquam, *hospites*, pater me'. Quae quamquam dubitationem nullam ipsa admittunt, nostro tamen loco non crediderim poetam multo meliores numeros *uirgines aequalis uereor* prae istis sprevisse. Nam adlitterandi vis etiam ultra interpositas voces binas vel singulas valebat: exempla sufficiant Livii 6 41, Naevii 19 39 47 61, Ennii 140 165 261 292 315 398.

V. 60 sq. nunc senarios una voce inserta hosce restituo:

nam máximo
saltú superabit gráuidus armatís equus,
qui suó partu arduam [árcem] perdat Pérgama.

Cf. v. 219 'quae Corinthum arcem altam habetis.'

Licet Sarsinas poeta legitimam *Acheruns* nominis mensuram nescio qua enuntiandi crassitudine in *Accheruns* creticum extenderit (vide nunc Ritschelii in Trinummi ed. II praef. p. LXVI), Ennius tamen semigraecus Graecanicae prosodiae integritatem servavisse videtur. Nam et '*Acherúnsia* templa alta Orci' v. 70 et '*Acheróntem* obibo' v. 202 optimi testes exhibent, a qua norma non recessit inc. inc. trag. v. 77 auctor 'áltae *Acheruntis* salso sanguine'; et redigi ad eandem potest inc. inc. trag. v. 73 'ádsum atque advenio Acherunte vix via alta atque ardua', si '*áb Acherunte*' restituas. Quae quod in Poenuli quoque locis quibusdam valet, scilicet v. 337 'quó die Orcus ab Acherunte mortuos amiserit', 821 'quódvis genus ibi hominum videas quasi Acheruntem veneris' (nam de prol. 71 ambiguum est iudicium), discimus saeculo septimo, cum correctae Plauti fabulae repeterentur in scaena, Graecanicam pronuntiationem etiam in comoedia regnavisse. Quam is quoque secutus est, qui in Mostellariae v. 509 'vivóm me arcessunt ad Acheruntem mortui' legi voluit, ut totidem litteris extat in *B* codice. Et quod in Trinummi v. 494 *CD* praebent *censui* pro *censu*, possit, nisi alia quaedam causa dissuadeat, ad talem versum formandum adhiberi: 'censétur *censud ád Acheruntem* mórtuos.' De *Acherunsia* forma et Lucaniae oppido *Aceruntia* disseruit Corssenus symboll. critic. p. 469; de vocali *u* Ritschelius opusc. II 493.

Anapaestos v. 70 sqq. septenarios, ad Aristophanei illius, qui inter inc. inc. fab. 182 legitur, exemplum factos Buechelerus agnovit. Sic igitur distribuendi sunt:

. . . . Acherúnsia templa alta 'Orci,
pallída leto, nubíla tenebris loca, sáluete, infera [nóctis].

Nam haec verborum interpunctio videtur vera esse.

In creticis v. 76 quod traditum est *auxilio exili* lenius

corrigi poterat *auxiliod exili.* Atque etiam inter secundum et tertium pedem hiatus tolli potest, si scribas

quóue nunc
aúxiliod exili aut [quó] fugae fréta sim?

Ceterum non indigna quae conferantur Pardaliscae in Casina Plauti 518 sq. 'néscio unde aúxili praésidi pérfugi Mi aút opum cópiam cómparem aut éxpetam.'

V. 79 mutare nolui 'tosti alti *stant* parietes', ut quod post illa 'nec arae patriae domi *stant*, fractae et disiectae *iacent*' cum acerbo acumine repetitum sit : manendi notioni accedit illa, qua 'saxo stant antra vetusto' Ovidius fast. V 383, 'vides ut alta stet nive candidum Soracte' Horatius, alia alii dixerunt. Ergo inutiles coniecturae ab amicis prolatae 'tosti alti *aestu* parietes' vel adeo '*postes antae* parietes'. Numeros quidem (cf. ad v. 194 infra adn.) transponendo *stant tosti alti parietes* lenias, sed *tosti* latere in thesi nolebam.

V. 82 parum idonea interpretatione Bergkius annall. philoll. 1870 p. 840 sq. caelum invocari statuit: cf. Nisseni 'Templum' p. 7 sq.

V. 91 intellego optimis libris obtemperandum fuisse, qui habent

uidí, uidere quód me passa aegérrume

Nam omissum *sum* vel Plautinis exemplis (Amph. 964 Asin. 271 Men. 119 Trin. 826) sat defenditur, ut neque de versus inc. inc. fab. 81 integritate dubitandum nec v. 54 sententiam sequentibus demum absolutam fuisse probabile sit. Item *sunt* videtur omissum esse ab Accio v. 528 et 651 (cf. e. c. Plauti Trin. 1049 'qui nil meriti', Amphitr. 474 575 779 1111 1133 et Catonis orig. V 95 p. 83 P. 'quod illi tamen perpessi'); *est* cogitatione supplendum apud Ennium v. 40, Pacuvium 174, inc. inc. fab. 42, nam de Accii v. 181 et 584 minus certum iudicium est. Certum omissi *es* (ut in Persa Plauti v. 326) exemplum tragoedia non suppeditat (cf. Pacuv. 261), nec *sumus* (ut in Rudente 453 690 et Curcul. 354) aut *estis* (ut in Asin. 648) umquam in nostris reliquiis desideratur. — Accedit vero quod *patiendi* verbum accusativum ad infinitivum flagitare praeter Poenuli v. 687 et Andriae

v. 203 ipsorum tragicorum auctoritate, Accii v. 9, inc. inc. trag. 139 probatur.

V. 104 nisi propter fragmentorum IV—VIII conexum probabile esset ut cetera trochaicum fuisse, senarius sic expleri poterat:

rusús *prouorsus* réciprocat f. f.

Κρεσφόντης nomen Lobeckius in Rhematico p. 128 et in pathologiae Gr. serm. elem. p. 312 ex *Κρεοφόντης* natum esse suspicatur, sed ex eodem themate orta statuit *Κρησίλας* et *Κρησιφῶν*, ut ne *Κρησιφόντης* quidem plane repudiari posse videatur. Nisi forte vel a *Κρέσσων* derivans vel duplicandae σ licentia (de qua vide Lobeckii pathol. proll. 430 sqq.) usus Ennius *Κρεσσιφόντην* fecit. Et hoc ipsum *Cressiphonte* cum Macrobii exemplaria quaedam praebeant, non dubitavi v. 115 inlata *Cressipontem* forma restituere.

Peloponnesi inter Heraclidas sortitionem v. 112 narrari iam Valckenaerius perspexit (cf. quaest. scen. p. 266). Primum igitur pedem, cuius praeter duas litteras *an* nil superest, aut *paternam* (Hylli scil.) aut, quod Buechelerus proposuit, *auitam* (Herculis) explere potuit : at uerum denique hic ipse inuenit *aui inter sese*.

V. 121 librorum ordinem non inprobabiliter sic serues:

égo cum meae[met] uítae parcam, létum inimico déprecer.

Dubium videri potest, an forte *cum* vocula re vera olim fuerit *num*.

V. 124 sq. post multa, quae frustra temptata sunt, vide an haec satis faciant:

áduocant
hóspitem: secúri eunt ad fóntem, nitidant córpora.

Cf. Hygini fab. 184 extr. 'rex laetus cum rem divinam faceret, hospes falso simulavit se hostiam percussisse eumque interfecit patriumque regnum adeptus est.' Septenarium integrum

pédisecum aduocánt, eunt ad fóntem, nitidant córpora

Buechelerus effecit sententia quidem parum idonea. De numeris vide quae ad v. 44 adnotavi.

V. 127 malim:

mihi lícuit miserae néc lauere *c. q. s.*

Buechelerus mutare *miserae* quam transponere maluit: coniecit enim

mihi lícuit *neque meaé* lauere *c. q. s.*

Infinitivum *lauere* Usenerus sic puto obtinere conatus est: *mihi lícuit nec miserái lauere lácrimis s. s.* Neutrum probaverim.

V. 128 *quis* dativi formam commendavit Kiesslingius; Buechelerus adeo *qui* ex libris restitui voluit, ne nimis inepta utriusque versus *ταυτολογία* esset. Sed hoc ipsum adfectavit poeta, ut eandem sententiam gravitatis causa plane eadem structura quamvis paulo mutatis verbis bis proferret. Nam ut saepissime bina vel trina vocabula idem fere significantia in hoc stili genere iuxta ponuntur, ita hic ampliore consilio ut in sanctissimo promisso totae sententiae cumulantur. Variare formas poeta si voluisset, non *quibus* . . *quis*, sed inverso ordine *quis* . . *quibus* ut Pacuvius v. 212 scripsisset.

De v. 132 sq. in quod incidit Kiesslingius

ita *fácere* opino esse optumum, ut pro uiribus
sapere átque fabulari tute noueris

sententiae parum satisfacere videtur, quam ex Aeschyli Eum. 277 sq. expressam esse Bothius intellexit.

Hectoris lutra. In codicibus cum partim ex *lustris (lystris, listris)*, partim ex *lytris (lyris, litris)* huius fabulae fragmenta sumpta esse ferantur, olim praetuleram quod paulo meliore auctoritate niti videretur *lustra.* Neque carebat is titulus sensu, qui vel lustrationem Hectorei corporis et sacra in honorem eius celebrata indicare videri vel ad ipsum tributum a Priamo Achilli solutum referri potuit secundum Varronis illa de l. L. VI 11 'lustrum nominatum tempus quinquennale a *luendo*, i. e. *solvendo*, quod quinto quoque anno vectigalia et ultro tributa per censores persolvebantur.' Tamen Ennium, qui *aechmalotis* epitheton servavit, Graecum nomen *λύτρα* Latino *lustrum* commutavisse parum probabile: quamobrem *lutra* ei reddidi. Illam autem formam *lustra* non a librariis, sed a commentatore aliquo sive diorthota poetae

ortam esse suspicor, qui cum vel λουτρά, non λύτρα esse *lutra* sibi persuasisset (ut etiam in scholiis Aristophaneis ad ran. 911 optimi codices λουτροῖς pro λύτροις exhibent), vel ipsum λύτρα et lustra idem esse statueret, Latinum nomen intulerit. Quantum enim de his vocabulis dubitatum fuerit, cum Varronis loco supra laudato proditur tum Verrii Flacci adnotatione quamvis a Paulo Festi epitomatore p. 120 M. in breve contracta: 'lues . . . tractum a Graeco λύειν. hinc dictum lutum . . . et lustratio qua quid solvitur ac liberatur. hinc et λύτρα ἀπὸ τῆς λύσεως, id est solutione auri. λίτρα enim libra est.' Videtur enim hanc ipsam quaestionem, Ennii fabula num lustra an lytra an litra inscripta fuerit, Verrius Flaccus tractavisse et prudenter, quamquam ne ipse quidem sine errore (nisi breviator potius erravit), solvisse.

V. 148 Buechelerus probata Junii coniectura talem fuisse statuit:

quí cupiant dare árma Achilli, ut ípsi cunctent [súmere].

Quodsi non, ut conieci, dittographia ex superiore Ennii exemplo male repetita sunt *ut ipsc*, saltem *ut* corrigendum: non enim consilium quod spectent, sed sensus animi, quibus moveantur, indicandi erant. Aptius erit *illi* uel *ei ipsi c. s.* vel *cunctent ipsi sumere.*

V. 149 vim inferat memoriae ac fortasse ipsi poetae qui *eminus* flagitet, quia 'comminus' praecedat.

Pro frustis versuum 152—154, quae dedi, non spernendus sane quem Buechelerus effecit senarius:

sublímiter flammam hálitantes quádrupedes.

V. 156 sq. nil certius quam *tenaciam* equi intellegendam esse: cf. Plauti Casina 680 'édepol ne tu, sí equos esses, ésses indomábilis. ⸢ Quo árgumento? ⸢ nímis tenax es'; Ovidius amor. III 4, 13 'vidi ego nuper equum contra sua vincla tenacem' e. q. s.; Livius XXXIX 25, 13 'ut equum tenacem, non parentem frenis asperioribus castigandum esse' (ubi si verba 'non parentem' recte pro glossemate habentur, propria vocabuli 'tenacem' notio etiam manifestior fit). Eiusdem generis est quod 'Caesaris ira tenax' Ovidio, et qui in con-

certando vel pugnando obstinatus est communi usu pertinax dicitur. Ergo alterum versum non dubito quin vere restituerim; neque priorem paenitet quod glossematis maxime liberandum esse duxi, quae Ursini codice sat aperte produntur. Longissime sane a meis discrepant quae Buechelerus excogitavit

> ducít quadrupedum uím, iugo inuitám domat,
> et uálidam equom tenáciam frenát minis.

V. 158 quod in plerisque libris legitur *seruos*, in Bambergensi et Leid. n. 116 *useruos* nescio an mutilatum et contractum sit ex hoc: *obsecro, per uos.*

V. 178 sqq. Coniungenda sunt *stellas cogens*, nam cohibet iugum temo, et *superat noctis iter*, quoniam finito fere noctis cursu dies adpropinquat; cum tamen aliquid restet, *etiam atque etiam* superare dicitur currus caeli viam, h. e. continuo progressu, magis magisque, ut iam pronus vergat. Quae notio etiamsi firmari nequit Ciceronis in ep. ad fam. VI 22 verbis 'haec quamquam nihilo meliora sunt nunc etiam atque etiam multo desperatiora' corruptis utique (an *nunc sunt, immo?* Lambinus: *sunt nunc atque etiam*), tamen facilis a vulgari repetitionis assiduae significatione transitus est. Ergo nec *stellis* carere possumus nec aut O. Muellerus aut Bergkius recte ordinaverunt verba. Nam ceteris ipsa structura cum certa sedes adsignata sit, mutare locum solum *sublime* epitheton merito iubetur. Paulo tamen exilius et nude positum, si quid sentio, *stellas*, ut fere suspicer post illa *superat temo* unum versiculum excidisse, quo trionum signa eidem plaustro iuncta ornatius adumbrarentur (cf. Varro de l. L. VII 74 sq.). Ad Ennii exemplum Seneca in Hercule furente anapaestos 125—131 composuit.

V. 181 his 'gradum proferre pedum *Nitére*' Graeca *ἐρέσσων σὸν πόδα* reddita sunt, nec quidquam offensionis habet infinitivus cum nitendi verbo coniunctus: eadem structura usi sunt Sisenna III 28 p. 282 P. 'armis de vita certatim dimicare nitebantur', Sallustius Iug. 25, 9. 37, 2, alii. Impedita contra est quam praecepit Verrius Flaccus.

Difficile est chori in Iphigenia versus 183—187 ita constituere, ut dubitatio nulla relinquatur. Mihi quidem persuasum est invicem sibi respondere v. 183

ótio qui néscit uti, plús negoti habet

et 187

ótioso in ótio animus néscit quid uelit

in quibus nihil mutavi. Tum ei, qui uti nesciat otio, apte opponi videtur qui *utitur* strenue, et otioso otio negotium *negotiosum*. Talia mihi in v. 184 locum habuisse videbantur, quem graviter corruptum esse ipsa sententiae debilitas ac perversitas arguit. Neque enim negotium, sed otium vel plus saltem otii in negotio ei esse dicendum erat, qui melius negotio quam alter ille otio uti sciret. Ac veram sententiam quidem adsecutus est Vossius 'quam cum quis negotioso fuerit in negotio' scribens, in quibus si *negotiosus* posuisset, ad Plautinum exemplum in Merc. 191 'negotiosi eramus nostris in negotiis' propius aspirasset. Sed a nostrorum librorum memoria *(quam cum est negotium in n.)* cum et illa longius absint et quae ipse in textu exhibui, vide an paulo facilius haec inde eruantur:

quám si cuist negótiosum quo útitur negótium.

Iam in sequenti versu glossema esse quod in Vossiano minore sic extat *in illo negotio* parum credibile reddunt aliorum codicum scripturae *in illis* et *negotium*. Ab his enim, nisi omnia fallunt, proficiscendum est. Itaque ne mea quidem *nullo quasi negotio* nunc probo. Nec sufficit vestigiis illis quo sententia sat commode concludatur acumen: 'nam cui quod agat institutumst *otium negotiumst*', paulo magis *otium in negotiost*. Sed ad Regii et Vossiani maioris scripturam *in illis negotiu*, quod Hertzius quoque emendandi fundamentum esse voluit, plane quadrat

nám cui quod ágat ínstitutumst míliti negótium

Quod si recte inventum est, concidunt coniecturae eorum, qui Vahleni de glossemate suspicionem probaverunt. Inter quos Usenero haec:

ótio qui nescit uti
plús nec oti habét quam quoist nec ótium in negótio.

nám cui quod agat institutumst
íd agit, id studet *c. q. s.*

Buechelero eadem fere placuerunt, sed aliter disposita:

ótio qui néscit uti
plús negoti habet
quam quoíst negotium ín negotio.
nám cui quod agat ínstitutumst
íd agit id studet,
ibi méntem atque animum délectat suum.
ótioso in ótio animus
néscit quid uelit.

Iam expectes iambos ut supra redire, sed secuntur trochaei. Multa vero in utraque ratione sunt quae displiceant: praeter cetera sonum et vigorem Ennii in breviculis istis debilibusque colis desidero. Utrum autem *negotium* an *nec otium* scribas perinde est.

V. 192. Alienum ab huius altercationis ordine et consilio quod inferri voluerunt *item*. Minime enim similia sunt exempla Plautina Rud. 1025 Amph. 1137 Asin. 375, correctum autem a Brixio Aulul. 225. In responsis vel interrogatis vel exclamatis ubi quid augetur vel intenditur, sollemne est *autem*. Vide, pauca ut adferam exempla, in Plauti Casina 165 'quíd si ego inpetro atque exoro a vilico, causa mea 'Vt eam illi permittat? ST. quid si ego autem ab armigero inpetro, 'Vt eam illi permittat?' Pseud. 305 'metuo credere. ‖ Crédere autem?' (cf. 635); Amphitr. 901 'heia autem inimicos?' (cf. 539); item Terentii eun. 798 'ego non tangam meam? ‖ tuam autem, furcifer?' hec. 817 'quot cómmodas res attuli? quot autem ademi curas!' (adde haut. 251 Phorm. 775 hec. 72. 100) Numeri in libris traduntur iambici

quis aútem malitiá te?

qui ut serventur prudenter monet Buechelerus: notumque est quam frequenter in agitatoriis scaenis et iurgiis trochaici septenarii in octonarios iambicos transierint. Quo fit ut etiam in v. 193 praeferam iambos: *Meneláus med obiurgat c. q. s.*

V. 194. Paulo durior molossus *tú peccés* defenditur, ne

comicorum exempla memorem (cf. Ritschelii proleg. CCXVI) v. 327 'in frontem'; nec multo lenior choriambus v. 175 'et modice', aut Accii 127 ionicus 'abeuntes.' Tamen memorabilis et fortasse vera Buecheleri coniectura:

égone plectar quód tu peccas: tuí delicti ego árguar?

V. 197. Postquam Naevii v. 19 et 43 correxi, etiam ex Ennii reliquiis diiambi in senariorum exitu videntur expellendi esse. Atque huic v. 197 quamvis aliqua ab interpunctione venia petatur, tamen haud inelegans medelam haec adferri licet:

plebés in hoc regi ántistat : largé licet
lacrimáre plebi, régi honeste nón licet,

ut *large* adverbio redditum sit Euripidis illud ῥᾳδίως. In v. 297, qui nulla ceteroqui corruptelae suspicione tangitur, Buechelerus corrigi iubet *paritat putat* conl. Plauti Pseud. 486 et merc. 649. De alio frustulo v. 397 vide infra.

V. 201 nuperrime Vahlenus in ephem. gymn. Austr. 1871 p. 25 sq. defendit traditam scripturam

quód est ante pedes *némo spectat*, cáeli scrutantúr plagas.

Nec negabit quisquam et Latina haec verba esse et in versu sic formari potuisse. Sed Ennius post ea, quae antecedunt, num sic locutus sit valde dubito. Nam Calchanta Achilles carpit, hunc astrologorum signa in caelo observare dicit: potuit facile hinc ad universum vatum genus irridendum transire, minus facile meo quidem sensu ita transire, ut inciperet a negatione *nemo* non addita generis, quo illud spectare vellet, significatione. Quo accedit sat grave Donati testimonium, qui ex pervulgato Achillae 'in physicum' (non in physicos) dicto quamquam glossematis aperte corrupta, sed singulari certe numero *non uidet* et *scrutatur* laudat. Ut non tam hoc paeniteat quod inventum a Fleckeiseno *noenu* probavi, quam quod pluralem verborum flagitatum ab eodem non commutavi singulari. Quod si integra res esset, nunc scriberem

quód est ante pedes noénu spectat, caéli scrutatúr plagas.

Quae apud Ciceronem nunc leguntur diorthota nescio quis fortasse antiquus videtur commentus esse. Ceterum respexit

haec verba Minucius Felix 12, 7: 'desinite *caeli plagas* et mundi fata et secreta terrae *rimari:* satis est *pro pedibus aspicere*', in quibus illud *terrae* omissum in libro Parisino ante 'secreta' inseruit Aem. Baehrens lectt. Latt. (Bonnae 1871) p. 26, *sita* fortasse post *pedibus* inserendum. *Noenum* formam Trinummo quoque Plauti restituendam censeo in hoc v. 351:

quód habeas ne habeás, et illuc quod noénum habes,
habeás: malum *c. q. s.*

Nam pro illo NON quod Ambrosianus habet ceteri codices *nunc non* praestant, in quibus glossema frustra quaerere videtur Ritschelius.

V. 203 adlitteratione et asyndeti studio veteribus poetis in concitatiore dicendi genere proprio (cf. Ennii v. 6 43 105 297 303 342) commendatur senarius hic:

quae núnc sunt abs te uíduae uastae uírgines.

Medeae exulis titulus semel a Probo, aliquotiens a Nonio laudatus vereor ut Ennii aetate factus sit, qua Graeca cognomina vel Graeci auctoris nomen (ut *Achilles Aristarchi*) addi solebant: immo ut ab altera Medea, quam *Atheniensem* Welckerus dici voluit, Corinthiam in exilium actam discerneret, grammaticus aliquis, qui Ennii fabulas recensebat, illum fecisse videtur. Unus versiculus 241 (Med. XVI) ambiguum est utram ad Medeam referatur. Interpolatus ac passim mutatus exulis Medeae textus sexti p. Chr. saeculi initio circumferebatur. Nam pro illis (209 sq.) quae Cicero legit

Argó, quia Argiui ín ea delectí uiri
uectí petebant péllem inauratam árietis

Priscianus haec profert:

Argó, qua uecti Argíui delectí uiri
petébant illam péllem i. a.

V. 239 initium lenissime correxit Usenerus:

ínspice hoce fácinus

Quod in superiore versu traditum est *mare* firmatur Plautinae Trinummi v. 1070 'mare terra caelum, di, vostram fidem'; item Amphitr. 1055.

V. 241 Buechelerus malit anapaestis (ut inc. inc. fab. 96. 183) metiri

utinám ne umquam, Medé, Colchis cupidó corde pedem extétulisses

si quidem haec verbi *extetulisses* forma probari possit. Mihi trochaicorum vocabulorum in hoc versu multitudine trochaici numeri indicari videntur. Correptam in *extulisses* syllabam primam in octonario feremus. Cf. Plauti Truc. IV 2, 40 'síne experiri;' II 6, 33 'ádsum adduco tíbi exoptatum Strátophanem'; Ter. haut. 331 in septenarii exitu 'síquidem? experiundó scies.' In Trinummi septenario quidem 318 cum libri exhibeant 'quíd? exprobras bene quód fecisti?' delevit Ritschelius *quid*, nec in creticis 250 probavit 'quód ebibit' vel 'ecbibit', sed idem in octonarii exitu 'éloquar quemnam ád modum expédiant' Fleckeiseni scripturam non inprobat.

V. 245 servandus erat hic ordo

hoc égo tibi dico

iambica pronominis *tibi* mensura ut in v. 362. Quod in eiusdem frusti priore versu supplendum esse conieci *mater*, post *nulla* paulo facilius *mulier* inseri posse monuit Buechelerus.

V. 248. *Cremari* voluisse pueros monstro procreatos patrem Melanippae disertis verbis testatur Dionysius Hal. Rhet. 9, 11: *ὁ δὲ πατὴρ ἡγεῖται ἐκ βοὸς εἶναι καὶ ὡς τέρας βούλεται κατακαῦσαι*: cur voluerit, explicavit Welckerus trag. Graec. p. 843. Ergo frustra sit qui, ne verborum ordo mutetur, verbum aliud desideret, ut fuit qui *armari iube* comminisceretur, quod ne cum fabula quidem commode conciliatur. Exemplo caret *cremitari*.

Dactylicus hexameter 251 dubitare noli quin recte tragoediae tribuatur: nam ex philosophantis Melanippae cantico sumptus est, quo illa rerum naturam enarravit; cf. Eurip. fr. 488. 491 D.

Baccheos haberi volui v. 252, sed commodiorem intellego senarii exitum esse *cum saxum scíciderit*.

Quae ex eadem tragoedia (fr. VI) Gellius laudat, Bueche-

lerus animadvertit fere integra poetae verba esse sic versibus conformanda:

uídi eas ferme féminas
íncolumi pudícitia esse, quaé stata formá forent.

At me tenuitas quaedam sermonis a tali observatione deterruerat.

V. 258 fidem haec potissimum librorum scriptura *fortiterque innoxium uocare aduersum aduersarios* mereri videtur. Nam ad priora relatum *fortiter* moleste abundat et παρέλκει. In versu autem expedita sunt prima et postrema, scrupulus et numerorum et sermonis, in quo offendas, in medio est *uocare.* Quo magis perversum quod hoc prae ceteris servare studuerunt, reliqua audacter mutare non dubitaverunt. Laudandus igitur Buechelerus, quod vera vulneris sede detecta scripsisse Ennium coniecit 'fórtiterque innóxium *stare* (vel *instare*) áduersum aduersários'. Quibus eandem adsecutus est sententiam, quam ipse olim flagitavi, cum 'fortiterque aperte pugnare' periclitarer. Sed 'stare' corruptela in *uocare* abiisse parum credibile. Absolvitur emendatio, si *orare* verbum proprium eis, qui causam agunt, substitueris.

In sequenti versu ne cui Acidalii coniectura *ea libertast, si qui pectus* inponat, cautum volo exemplis Plauti Asin. 323 'ém ista virtus est, quando usust qui malum fert fortiter' et Terentii hec. 608 'istúc est sapere, qui ubi quomque opus sit animum possis flectere.'

V. 262. Ex traditis *tum tu isti credere* facilius etiam elicias *tu metuisti credere:* cf. Plauti Pseud. 304 'metuo credere.' Totus igitur locus fortasse sic restituendus:

[nonne] tú metuisti crédere?
⸢ tuque éxercere línguam, ut argutárier
possís — ?

V. 267. Constans in *futtile* voce primae vocalis mensura longa et adlitterationis artificium unius versiculi orbe, si fieri potest, cohibendum vocem *amici* quamvis per se aptam in suspicionem vocant, ut quae sola sit in qua possit vitium latere. Scripsi igitur *animi*, ut, cum alibi vel pendere falli

excruciari angi recreari quispiam vel incertus falsus lassus sanus aeger praestans confirmatus animi dicatur, hic *animi fortiter ferre* paulo fortasse insolentius iubeantur. Planius, sed idem a libris remotius est quod Buechelero in mentem venit 'ut quod factum est futtile *a me*, uos f. f.' Ac veniam qui petit facinoris temerarii, non ut fortiter, sed patienter ut tolerent noxam alios rogat: fortiter contra ferendum est cuius ipsi nostra culpa compotes sumus malum.

V. 280. *gratia ecstet* eodem sensu dictum esse statuo, quo apud Ciceronem ep. ad fam. I 8 extr. 'nostrum studium extabit in conveniendis magistratibus et senatoribus'; et quae sunt similia apud Ciceronem haud pauca.

V. 282. Speciosius quam verius meo iudicio Buechelerus librorum scripturam '*deum me sentit* facere pietas, ciuium porcet pudor' interpretatur *deum me sinit id.* Quid enim est quod in Telamonis fabula admittere deorum pietas, vetare contra pudor civium potuerit? Non dubito quin rectissime G. Hermannus statuerit Teucrum haec amicis ut cives contra regem ad arma vocaret suadentibus respondisse. Qui si quam deorum reverentiam profitebatur, certe per hos sibi licere, ut adversus patrem tumultum civilem excitaret, non poterat adfirmare. Immo *deum me uetat id f. p.* dicere debebat: cf. Plauti Pseud. 291 'pietas prohibet.' Sed fateor etiam nunc aptius mihi videri, si *senis*, quam si deorum pietas Teucrum a vi prohibebat.

V. 288 Buechelerus iambice metitur:

qui illúm di deaeque mágno mactassínt malo.

Trochaeos equidem praetuli propter accentus, cum in formula 'di deaeque' modo admittatur synizesis, modo plena valeat vocalium pronuntiatio. Exclamandi signum typotheta neglexit.

V. 294 commemoratione digna Useneri suspicio, scripsisse Ennium *aduórsam illâ* ad illius similitudinem, quod in SCto de Bacanalibus legitur ARVORSVM EAD.

V. 295 iam non placet lacunae quod edidi supplementum '*delectat [laetat]* ductat'. Ferri possit post simplex verbum compositum, illud debile et inane. Non invenuste

Buechelerus *ditat* inseri iubet. Sed non minus probabile videtur quod conieci

séd me Apollo spé delectat laéta, ductat Délficus.

V. 298. De continuitate numerorum etiam G. Christius comm. de canticis Plauti (acad. Monac. 1871, 1) p. 64 cogitat.

Longius quaesita Buechelero videntur quae v. 299 sq. scripsi. Ipse Atreum vel Thyestam mortem a fratre metuentem, praecavendi consilia meditantem cum animo suo ita agere et sceleris mentionem parare statuit:

ímpetremne fácile ab animo, ut cérnat uitalém uiam?

Adigere quidem vel adducere vel excitare ingenium possumus, ut salutis viam cernat: sed quibus tandem precibus vel blanditiis inpetremus ab animo sive timido sive irato, ne caecutiat? Nec ista haesitatio ac timiditas Pelopidarum quemquam in tragoedia decebat: fortius loquebantur, velut 'age anime fac quod nulla posteritas probet' (Seneca Thy. 192); 'excede, pietas' (249); 'nescio quid animus maius et solito amplius . . tumet' (267); 'anime, quid rursus times Et ante rem subsidis? audendum est, age' (283). Cf. Accii v. 200. Quod si quis traditum in libris *facile*, quia saepe cum impetrandi verbo coniungitur, servari volet, scribat salvis numeris *ímpetrem fac fácile* e. q. s. Cf. Plauti Capt. 408 'faciam ut faciat facilius.' Quamquam non praefero eis, quae in textu edidi.

De v. 297 vide p. XXVIII, de v. 301 infra.

V. 305. Languere ante 'tanta' vocem sentio quidquid ad explendum bacchiacum tetrametrum additur, sive *meo*, ut Bentleio, sive *enim* aut *taetro*, ut Buechelero placuit: nam Seyfferti *nobis* quam nihili sit neminem facile latere potest. Ditrochaeum cum cretico in clausula habes in Plauti Amph. 237 'vícimus ví feroces' (qui cur corruptus dicatur non video), eundem post tetrametros creticos paulo post v. 247 'iúre iniustas'; et in Rudente v. 681 'nímis inepta's' et Andreas Spengelius libri de Plauto p. 152 indicavit et probavit G. Christius in comm. de canticis Plauti (acad. Monac. 1871. 1) p. 50. In Trinummi quoque cantico codicum consensu dimeter creticus cum ditrochaeo firmatur v. 258:

ápage amor, nón places, níl ted utor.

Secuntur bacchei fortasse ipsi quoque in iambicam clausulam, qualem Christius l. l. in Casinae III 5, 42 ex Ambrosiano eruit, exeuntes, si quidem obscuram et corruptam librorum memoriam sic redintegres:

quamquam íllud dulcést esse et bíbere,
amór amari *dát tamen satís quod sit aégre:*
fugít forum, fugát *tuos* cognátos,
fugát *ipsum sólem* ab suó contutu.
Mílle modis amor ígnorandust, procul abdendust,
[procul *abstandumst.*
nám qui in amorem praecipitavit *e. q. s.*

Item infra v. 271 libri talem exhibent:

quámquam ibi animó labos grándis capitur.

V. 315 sqq. qui continuo ordine servari volunt, incredibilem in modum blateravisse Ennium concedant. An quid aliud est post haec 'priusquam oppeto malam pestem' uno versu etiam interposito in eadem sententia adnectere 'si qui . . . mors devitari potest'? Nam apud Homerum Il. *Λ* 828 sqq. simplicia omnia et plana et sana, nec ea inter utrumque locum similitudo intercedit, qua nostri memoriam defendere liceat. Quae quomodo corrupta sit, sane varie potest explicari, vel ut librarios Ciceronis turbavisse ordinem vel hunc memoria falsum neglegenter lacinias poetae protulisse sive corruptum eius exemplar secutum esse statuas.

Exitum versus 327 *ín frontem promptám gero* (cf. ad 194) mutari nolim, quia ad sententiam necessaria sunt. Vitium ergo non potest non in principio quaeri, cumque adfirmet Achilles inimicitiam se non minus manifestam quam amicitiam prae se ferre, transponenda nomina fuerunt. Buechelerus quidem senarium probat vel hunc

amícitiam atque inimícitiam in promptú gero

(quibus celeritas, non ingenuitas adfectus significetur) vel

amicitiam atque inimicitiam in frontem gero
promptam

ubi adnexum sequenti versiculo 'promptam' infringit sententiae vigorem.

Non satis faciunt quae in v. 329 exhibui. Verrius Flaccus cum *tam* significare posse 'tamen' exemplo demonstrare voluerit, aliquid, quod paci obstet, ante illa *tam potis pacis potiri* praecessisse consentaneumst, ut in ceteris exemplis ab eodem collectis quod impedimenti superatur voculis 'etsi', 'cum', 'quamquam' infertur. Latebit tale quid in illis graviter corruptis *illac meac*, quod vide an probabiliter adsecutus sim scribendo

in belli límine
tám potis pacís potiri.

V. 336. Ingeniose Buechelerus illis apud Varronem scripturis *aiax* et *aliquod* utitur, ut septenarii frustum efficiat tale:

álbicat lumén: iubarne in caélo cerno?

V. 345 sq. numeri nescio quo modo claudicant, ut fortasse eiecto priore *est* et transpositis verbis unus senarius fingendus sit:

et quís illaec, quae stolá succincta est lúgubri?

Nec difficilius est septenarium explere: *ét* (vel *sét) quis illaec est [múlier,] quae stolá succincta est lúgubri?*

V. 352. Omnium correptae *ex* praepositionis exemplorum, quae maximam partem in Muelleri prosodia Plautina p. 311 sqq. et quantum ad Terentium pertinet a Jos. Kraussio in mus. Rhen. VIII 546 sq. collecta et tractata reperies, non tanta vis est, ut coniunctam hanc licentiam cum neglecta in sequenti quoque vocabulo *incertis* positione patienter aures tolerent. Accedit inanis ac molesta post haec 'summarum rerum incerti' eiusdem vocis repetitio, quam noli Plautino exemplo Poenuli v. 1157 'restítue certas mi ex incertis nunc opes' defendere: nam qui incerti consilium expetunt incertos esse, antequam accepto certi fiant, quis docendus erat? Quod argumentum etiam in eum valet, qui vel *incertos* vel *ex dubiis certos* scribi velit. Consentio igitur cum Buechelero, qui corruptum illud ipsum *incertis* esse suspicatus correctorem demum *ex* addidisse statuit. Sed quod coniecit *in coéptis certos* e. q. s. paululum ita immutaverim, ut et consonantia vocum et membrorum parilitas servetur, quod sic fiet:

incépti certos cómpotesque cónsili.

V. 354. Integrum Publilii versum Ennio reddere maxime Ciceronis disputatione vetamur, qua de morte verbum nullum fit, sed eorum refutatur sententia, qui summum bonum esse docebant nihil dolere: 'non enim', inquit, 'si malum est dolor, carere eo malo satis est ad beate vivendum. hoc dixerit Ennius . . . nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni iudicemus'; in quibus delevi quod ante Ennii nomen legitur *potius*, falso inlatum ex proxime antecedentibus 'interdum vel potius nimium', semel in Palatino *B*, sed perperam priore loco omissum. Apparet quadrare ad illud praeceptum Euripidis in Hecuba verba v. 627 sq. Explere versiculum, quem Cicero consulto non integrum laudavit, variis modis possis. Prae ceteris fortasse probabile

nimiúm bonist cui níl malist [cotídie.]

Minus placet

nimiúm bonist cui níl est (*vel* sit) [in uitá] mali

secundum quae felicitati nil demat malum in morte accidens.

De v. 359 sq. testimonium ex Donato repetiit artigraphus Bernensis in Hageni analectis Helveticis p. CCXXXVII.

V. 366. Nimis difficilis fui in admittenda nominis *homo* iambica mensura, quae vel Terentianis exemplis non paucis (eun. 358 haut. 77 205 731 Phorm. 123 362 adelph. 540) probatur. Ac recepit nunc in Plautinum textum Ritschelius etiam *homonis* et similia. Cf. praeterea Naevii com. 45; *homones* Pacuvius fortasse v. 348 (*ego ódi homones*, quamquam *odi ego homines* ordo Bothianus plane redit in Plauti Amphitr. v. 328 'odi ego aurum') et Accius v. 131 (*aút infando homóne*) scripserunt.

V. 381 sq. in memoria habuisse videtur Minucius Felix 18, 6 'quando umquam *regni societas* aut cum *fide* coepit aut sine cruore desiit? omitto Persas . . et Thebanorum par, mortuam fabulam, transeo. ob pastorum et casae regnum de geminis memoria notissima est. generi et soceri bella toto orbe diffusa sunt, et tam magni imperii duos fortuna non capit.'

V. 385 sententiam Buechelerus talem inesse sibi persua-

sit: 'qui vires hauserint de victis hostibus, non ut alii de rebus minus honestis.' Mihi in mentem etiam venerat

. . qui uicés de uictis súmpserint perduéllibus.

Nam ut referimus reddimus exsolvimus vices, ita sumere quoque licebit.

V. 397 *genae genam* recte traditum esse et Servii, qui palpebras intellegendas esse docet, testimonio et annalium v. 521 probatur. Ceterum diiambus in exitu versus ne sit (cf. ad v. 194 adnotata), initium septenarii praefero:

ínprimit genaé genam.

V. 398 initium numerosius hoc erat:

flámmam enim *e. q. s.*

V. 400. Horridulum illum verborum lusum, cui in satiris grammaticas nugas tractantem indulsisse multo probabilius est quam in tragoediis, qualem re vera Ennius instituerit, cum variis modis ludere potuerit, in tanto codicum dissensu certo demonstrari vix potest. Desiderari non posse certum est dativum *quoiquam* vel ut scripsi *quiquam*, i. e. cuiquam, subiectum *quisquam*, obiectum *quicquam:* tum personarum pronomina, dativus et nominativus, separanda non sunt. Porro in *quanquam* vel *quemquam* et similibus nil probabilius quam *quomquam*, i. e. cumquam vel umquam, latere. Denique 'conveniat' verbum flagitat sibi pronomen sive quod *quisque* scriptura indicari videtur *quidque* eo sensu, quo in vetere sermone 'quisque' pro 'quisquis' usurpari solet, sive *quidquid.* Alienus a sententia vel certe minime necessarius *quiquam* instrumentalis est. Conferri potest ex Plauti Pseudulo v. 134 'quórum numquam quicquam quoiquam uenit in mentem ut recte faciat.'

V. 402 erunt fortasse qui comoediae tribuere malint.

L. Manlio Th. Mommsenus mus. Rhen. XVI 285 reddidit quae Varro de l. L. VII 16 laudavit *Latona parit* e. q. s. olim a me inter Ennii fragmenta inc. fab. XXXV recepta. Quod olim numeraveram fr. LVI Vahlenum recte in annales (v. 161) rettulisse iam in praefatione ad com. rell. p. XIX concessi. — Parum probabili commento Bergkius symb. ad gramm. Lat. I 89 pro hexametro annalium v. 553 hoc

flamma loci postquam concussast turbine saeuo (cf. Umpfenbachius Herm. II 368) septenarium proposuit talem:

flámma loci postquám concussa própere saeuo túrbine.

Leguntur scilicet in Vaticano codice scholiorum ad Terentii haut. II 3, 16 *concussa preturbine saeuo.*

In PACVVII v. 1[b] Parisini *inhitas* scriptura ne quem perducat *inbitas* inutiliter conicere, Diomedis lemmate cavetur.

V. 3 quod in Leidensi *B* post *truci* una littera erasa est, erit fortasse qui *trucis* nominativi formam interpretetur atque etiam *breui* scribi uelit *breui'*. Quod tamen simplicitate et integritate sermonis repudiatur. Ablativis, ut sunt in personae descriptione sollemnes, simillimo exemplo utitur Plautus Pseud. 1218 Asin. 400 Capt. 643 merc. 640 : cf. Pac. 382.

V. 11 quod *saxi* in libris *sacsic* scriptum est nescio an non *sacsi* tantum, sed ita interpretandum sit, ut initio versus supplementum *sic* inde sumatur. L. Muelleri coniecturam Bergkius quoque anall. philoll. 1870 p. 837 repudiat.

Versuum 12 sqq. vel loci Varroniani meminerat fortasse Minucius Felix, cum haec scripsit 17, 8: 'iam providentiae quantae, ne hiems sola glacie ureret aut sola aestas ardore torreret, autumni et veris inserere medium temperamentum, ut per vestigia sua anni revertentis occulti et innoxii transitus laberentur.' Ad haec extrema autem conferri potest Varii v. 6 sq. Miror vero Hermannum Peterum, qui in historicorum Romanorum reliquiis I p. 194 inter Q. Lutatii Catuli fragmenta (n. 10) receperit verba, quae dubitari non possit quin Pacuvii sint. Nam comparatis ceteris testimoniis, quae neglexit, liquido apparet quod in Mediceo Varronis legitur *catullus* corrigendum esse *Pacuius.*

V. 26 *re apse* separatim exprimendum erat ut v. 374: nam *reque apse* (sic enim codex habet) Scipionem Africanum dixisse Festus p. 286 testatur. Apud Lucretium tamen II 658 'vera re tamen ipse' legitur, non 'apse'. Sed ipse nominativus *apse* nescio an Plauto reddendus sit, siquidem in

Rud. 468 'nam haec litteratast: eapse cantat quoia sit' *CD* praebent *ab se.* Redit eadem scriptura in militis v. 940, in Men. 180, in Truculento IV 3, 78, quamquam hoc ultimo loco versui non satis facit. Nam in Menaechmis hiatum in septenarii diaeresi frequentem, praesertim in gravi interpunctione et exclamatione, tolerabimus: 'máne mane, obsecro, hércle: apse eccam éxit' e. q. s. Ceterum cf. Ritschelii nov. exc. Plaut. I 52. Quadrat ad hanc scripturam Labbaei glossa '*as* αὐτάς'.

V. 30 expleri potest septenarius:

díce [mi] quid fáciam *uel* díce, quid [uis] fáciam *e. q. s.*

Eadem imperativi forma Naevius v. 63 usus est et Accius, ut conieci, praet. 12. Incipere versum ab imperativo in Leid. 116 indicatum est initiali littera, quae solet eo consilio etiam mediis in exemplis usurpari, quamvis nec constanter nec recte ubique. Exempla ut adferam, v. 131 sq. *Nunc* . . . *fecisti* ut septenarius exhibetur; Accii v. 77 pro integro infertur *Sed.*

V. 32 de interrogandis captivis Troianis consilium Nestor dedit: eius igitur nomine Agamemno in responso sic uti potuit:

et aécum et rectum est, [*Néstor*], quod tu póstulas

sive *hoc quod postulas* mavis. Cum hoc et cum Ennii v. 161 conferenda Plauti verba in Sticho 422 'et ius et aecum postulas.'

V. 35 iambicum octonarium praetuli trochaico septenario, quem Buechelerus commendavit.

V. 41 sq. Traditum *quisne* Buechelerus servare conatur Menelao, ut puto, hunc tribuens senarium: *pro império agendum est. quís vetat? quisne áttolat?* ut quasi altercando rex suum ipse imperium confirmet hac fere sententia: 'rogas quis vetet? ego rex veto. iam quis ausit attollere?' Parum haec regiam maiestatem meo quidem sensu spirant. Ac primum non credo imperatoris esse illa *pro imperio agendum est.* Quamquam similis esse videri potest Getae in Terentii Phormione v. 196 vox, qua imperiosa Phaedriae adlocutio 'sta ilico' carpitur 'satis pro imperio, quisquis es.' Sed Atridamne ipsum imperii atrocitatem professum esse? immo minister

eius, qui ut parerent Achivi iussis curare debebat, sic locutus est: agendum mihi prout imperatum est. Cf. Plauti Trin. 303 'pro imperio tuo Méum animum tibi servitutem servire aequom censui.' Amphitr. 21 'pro imperio vobis quod dictum foret Scibát facturos.' Quod si ita se habet, sequentia aut, ut custodi corporis dari possint, cum Hermanno scribenda sunt *qui uetat*, aut alii tribuenda, qui cum nondum sat clare regum de non sepeliendo Aiacis cadavere edictum ille pronuntiaverit, cum indignatione quaerat, quis tandem audeat vetare. Nam ille pronominis *quis* usus, quem in prisco sermone notavit R. Schoellius (legis XII tabularum rell. p. 75), plane a nostro loco alienus est, quoniam in illius exemplis omnibus non tam relativa quam interrogativae notionis ea species regnat, cui 'quisquis' vel 'si quis' substitui possit. Iam interroganti illi sive Teucro sive Tecmessae potuit custos sane acerbius reponere *quisne attolat?* dedignatus scilicet respondere. Quem tamen non coniunctivo, sed aut indicativo aut futuro uti par erat. Itaque Tecmessam vel amicum Teucri interrogare conieci: 'quis vetat quin corpus Aiacis attollat frater eius?' Quamquam non tam attollendi, quam curandi condendi sepeliendi verbum expectes: sed fortasse repetitum illud ex ministri oratione acumen quoddam habuit. Ceterum *attolat* quod Buechelerum secutus scripsi prope paenitet. Confudit enim Nonius duo verba, *attulat* aoristum adferendi notione usurpatum a Pacuvio v. 228 et Novio v. 87, et alterum quod est erigere levare: hoc autem *attollat* dicitur. Ergo aut in sequentis versus initium *quí ne attollat* transferendum aut *abstulat* audendum, quod ipsum quoque ad nostri loci sententiam quadrat.

Versum 53 ad Naevii v. 43 p. XIII tetigi.

V. 54. Conlato ex Terentii ad hecyram prologo priore v. 4 'ita populus studio stupidus' Usenerus hic quoque *studio stupida* commendat.

V. 93 talem nunc ederem:

máter terrast : párit haec corpus, ánimam
[autem aeter ádiugat.

V. 94. Nondum absoluta de scriptura et de mensura vocis *promunturium* quaestio est. Nam post Turnebum cum Fleckeisenus in L titulis p. 25 unice veram *promuntŭrium* formam esse contendisset comparato *tugurium* vocabulo, *promuntorium* Fr. Ritter mus. Rhen. XVII 108 defendit, sed ineptis exemplis. Quo prudentius disseruit Corssenus additam. critt. 80 sq., qui ut *promontorium* tueretur, contulit 'territorium, portorium, tectorium, tentorium.' Idem demonstravit eiusdem radicis esse *minere mons promontorium :* cf. eiusdem de pronunt. II^2 178 sq. Rusticam esse formam in *u* etiam Schuchardtus de voc. II 119 sq. III 204 censuit. Praeterea acriter Fleckeisenum impugnavit Bergkius ind. lectt. Halens. 1863/4 p. V et Philol. XXVIII 461, cui respondit Brambachius mus. Rhen. XXIV 536 sq. Mensuram quidem duo soli sunt versiculi qui indicent: Ovidii metam. XV 709 'inde legit Capreas promunturiumque Minervae'; et Lucilii apud Servium Aen. I 244 : '(et) promunturium remis superamu' Minervae.' Sic enim nuper etiam C. M. Francken Coni. crit. in Lucil. I p. 11 scripsit, qui tamen formam ipsam parum feliciter defendit. Cf. praeterea Bouterwekii quaestt. Lucil. p. 8. Illis igitur locis cum natura brevem *u* vocalem firmari sibi persuasisset Fleckeisenus, synizesin admissam esse cum aliis statuit Bergkius. Ac fateor similitudinem vocabulorum a Corsseno conlatorum mihi quoque talem videri, ut probem *promontōrium* formam, quae ruris et vulgi ore in *u* vocales abierit item ut Septimuntio Muntanus Tripuntio puntifex. Ergo Pacuvius, nisi synizesi ut Lucilium usum esse statuamus in tali versu

'Idae promontórium, quoius língua in altum próicit

quinque vocabuli syllabas aut in exitu senarii sic potuit collocare:

'Idae promontórium,

quoius língua in a. p.

aut in octonario iambico hoc:

Idái (*sive* in 'Idae) promontórium, quoius l. in a. p.

V. 96 paulo etiam propius a librorum memoria *(in*

summis dein hominis) absit, si scribamus: *e summisque in omnis.*

V. 105 in narratione probabile est indicativum praeteriti positum fuisse: *simul cúm uidebam.*

V. 112. Pacuvii verba vel ipse Lucilius satirae inmiscuisse vel librarius huic supposuisse potest: sed Ciceronis de finibus libris quo errore eadem adscripta sint obscurum est, neque explanavit qui nuperrime tetigit C. M. Francken Coni. crit. II p. 31. Ceterum memorabilis Nonii Leidensis 116 scriptura: *idem chrysacc. Di,* qua sat inlustratur quam facile Chrysae et Eurysacis tituli confundi potuerint.

Ad v. 118 comparetur Epidici Plautinae v. 249 'nam ílle quidem aut iam hic aderit, credo hercle, aut iam adest', quo non ita uti velim, ut duriusculum initium *aut ádest hic* commendem. Sed carere cum possimus repetito *hic,* fortasse scripsit Pacuvius:

aut híc adest aut ádfore actutum aútumo.

Inseri *iam* quoque post 'hic' possit.

V. 129 *factum* legere mihi visus sum in Leidensi 116.

V. 143 *mihi,* ut in libris extat, legisse suspiceris qui in Bernensis codicis n. 224 glossario primo notavit '*pudet mihi.* uerecundia est mihi', sumpta ex eodem fonte, ni fallor, unde Nonius sua habet 'pudet enim uerecundiae est.' Certe structuram illam multo facilius tolerabo quam frigide atque inepte insertam lamentationem 'ei mihi.'

V. 148 paulo probabilius quam *te nisi* ex librorum scriptura *tunc si* elicitur *te, nesi.*

V. 153. Ad similitudinem loci Plautini in Captivis 931 sqq. 'fecisti ut tibi, Phílocrates, numquám referre grátiam possím satis, Proínde ut tu proméritu's de me et fílio' proxime accedit Grotii ratio, quae supplementum admittit tale:

[proínde] ut ista súnt promerita uéstra *c. q. s.*

Cf. praeterea Plauti Most. 214 'numquam égo illi possum gratiam referre ut meritust de me.'

P. 96. Apud Nonium p. 345, 1 excidisse Varronis ex Agathone satura frustum et nomen Pacuvii coniecerat Naekius; sed quoniam infra *idem,* Varro sc., laudatur, Pacuvii verba

interposita fuisse nequeunt. Itaque Dulorestem quoque saturam Varronis fuisse statueram. Contra Buechelerus mus. Rhen. XX 403 in Agathone Dulorestis Pacuvianae mentionem factam esse monuit, quod non nego, tamen ut verborum, quae ariolando proposuit, 'caedis piaculum ipsum deum parem cum] Duloreste qui meritat, hominem et servum facit' equidem nec structuram nec sensum adsequar. Nimirum Apollinem, qui apud Admetum caedis piandae causa meruit, cum Oreste Pacuviano matris interfectore componi potuisse dicit vir amicissimus infelici, ut opinor, comparatione. Vanae vilesque sunt Popmae, qui pro *Duloreste* scripsit *δοῦλος ἔρως ἐστί*, et Duebneri (*δουλοπρεπέστερον*) et quem Riesius p. 95 secutus est Oehleri (*δουλοπρεπῶς*) coniecturae. In ipsis fragmenti verbis *qui meritat* Faber, *se* pro *et* Naekius; *qui meret homo, se servum facit* apud Mercerum vir doctus coniecit. Scribendum igitur videtur:

. . qui meret, ex hómine se seruúm facit

nisi potius septenarius fuit

quí meret, ex hómine libero hóminem se seruúm facit.

V. 182. Cretica verbi *fieri* ut v. 180 mensura mutato ordine efficitur:

[eam] fíeri Tundáreo contuméliam

V. 186. In Nonio Leidensi n. 116 *clupeaturaccium* legitur: scriptum igitur *bracchium* fuerat *uraccium*.

V. 191 sqq. *repotialis Liber* si re vera scripsit Pacuvius, non cum Buechelero vinum intellego, quo lacte materno depulsus infans apud Thraces imbutus sit (quo enim iure talis mutatio *repotialis* Liber diceretur?), sed ipsum lactis nutrimentum, quod in matris vicem Iliona fratri pusillo sua scilicet mamma praebebat. Nam lactis quoque auctor Bacchus fuit, cuius rei memor Horatius carm. II 19, 9 cecinit:

fas pervicaces est mihi Thyiadas
vinique fontem, *lactis et uberes*
cantare rivos atque truncis
lapsa cavis iterare mella.

Cf. praeterea Euripidis Bacch. 699 sqq. Initio sententiae

integritas flagitat haec fere *a matrís modo Depúlsum mamma*, sed talis versus 191 exitus miseris codicis reliquiis *abeo* sane non firmatur.

V. 200 forma *sireis* etiam in Plauti Trin. 521 indicari videtur librorum *BCD* scriptura *sciris*.

Ad v. 205 figuram sat similem conferre possis ex Captivis Plauti v. 921 'aut iam nihil est aut iam nihil erit.' (cf. ad v. 118 adn.) Non tamen probabile *tam* ut extat in libris corruptum esse ex *aut* planissima vocula. Scribendum erat:

profécto haut inibi est: iám iam potiuntúr Frugum.

Non mox futurum, sed iam iam factum esse Troiae excidium narrat. Ciceronis quidem Phil. XIV 2, 5 verba 'quod sperare nos quidem debemus, patres conscripti, aut inibi esse aut iam esse confectum' nil probant nisi opposita esse *inibi* et *iam*, quod in utramque rationem quadrat. Ceterum cf. ad Ennii v. 8 adnotata p. XVI.

V. 209. Abhorret vocativus *Trax* ab huius sermonis colore; codicis vestigia *oculis traxcrim* sat presse haec secuntur: *oculís Traeci cruim [aciem]*.

De v. 229 infra disputabo.

Ad v. 235 exemplum adde Plauti Poen. 1041 'namque haud repudio hospitium.'

V. 239 mutilatum anonymus Bernensis Hageni (anal. Helv. p. 138) ex Pompeio exscripsit talem: *quis tu es mulier qui me hoc nuncupasti nomine?*

V. 244 nescio quo calami lapsu commisi, ut et in Gellii et in Pacuvii verbis non *fuluum* pulverem, sed *flauum* legatur: *furuum* quod prae ceteris expectes noluit altus et suavis poeta ponere, ne sordes fastidium moverent. De *lumpis* infra dixi.

Cum v. 248 cf. Plauti Pseud. 1020 'ne málus item erga mé sit, ut illum ergá fui.'

V. 252. Priscianum excerpsit anonymus Bernensis in Hageni analectis Helveticis p. 102: 'Pacuvius: *in scrupulosam specum*.

V. 261 ad Ennii v. 91 p. XXI tetigi.

V. 274 sq. Non omni dubitatione caret Lachmanni con-

iectura, qua et hic *aegrore* et apud Accium v. 349 *aegror* pro *errore* mutatum est. Certe nostris non admodum dissimilia sunt Palaestrae in Rudente Plauti 216 'álgor errór pavor mémbra mi omnia tenent.' Minus quadrat mercat. 25. Praeterea in v. 274 exitu traditum *tali* haud inprobabiliter in vetere exemplari correctum est *tabe*, nisi quod praestat fortasse *tabi* ablativus, ut *labi sordi* apud Lucretium V 930 VI 1271, quamquam *tabe* producta *e* apud eundem I 806 testatur Priscianus. Tabes ipsa quam bene ad loci nostri colorem quadret, docet parasiti in Captivis querella v. 133 'qui tuo maerore maceror, Macésco, consenesco et tabesco miser.'

V. 283 obscura illa *ut dederit* cum in Urbinate *ut dederat* scribantur, integram et planam sententiam sic recuperabimus:

gnate, órdinem omnem, ut rés erat, enodá patri.

V. 285 ne quis erret, *subito* item ut *modo* referendum est ad *enatumst*.

V. 286 *efferas* quod in libris extat dubium est utrum *afferas* an *offeras* corrigendum sit. Nam et affertur et offertur mors: cf. Cic. in Verr. V 45, 118 'ut uno ictu securis adferam mortem filio tuo'; de divin. II 29, 62 'emissio feminae anguis mortem adferebat Ti. Graccho'; contra pro Sestio 21, 48 'eadem sibi manu vitam exhausisse, qua mortem saepe hostibus obtulisset'; epist. ad fam. IV 12, 2 'inventus est amicus qui ei mortem offerret'. Adferre sibi salutem studiorum solacia Cicero ad fam. IV 3, 3 profitetur. Apud Terentium in Phormione v. 553 est 'víde si quid opis potes adferre huic' et in adelphis v. 300 'nunc íllud est, quom, si omnia omnes sua consilia conferant Atque huíc malo salutem quaerant, auxili nil adferant.' Ergo consilio aptius *adferri* vel salus vel exitium videtur quam quod impetus maxime vim spectare dixeris *obferri*. Nam etiam apud Accium v. 360 qui dicitur haut dubitavisse 'vitam offerre' nec capiti pepercisse, suo ipse periculo in summo rerum discrimine ('re dubia') civitatem servaverat.

V. 294 libri habent *horrescit et gliscit*, quo ad explendum octonarium uti possis:

sed néscio quidnam est: ánimi horrescit, ét [tamen] [gliscit gaúdium.

Qualis affectuum ambiguitas in tragoedia vel subito inter ipsam laetitiam imminentis periculi metu vel dira inimici ultione (cf. v. 286) excitari poterat; indicatur autem insolitus quidam sensus admirationis formula 'sed nescio quidnam est.' Utique audaciorem Buecheleri coniecturam esse iudico *horrescit* glossemate *crescit* prave iterato natum, poetae autem senarium esse: *sed néscio quidnam est: ánimi (*vel *iám mihi) gliscit gaúdium.*

V. 295 *aeternum humanum* volui esse deorum hominumque: *humanos* Lucretius III 80. 837 et Varro in saturis p. 165, 5 R. dixerunt homines; 'humano maior' Ovidius fast. III 501, alios ut mittam. Simili Iovis appellatione usus est Plautus in Amphitruone v. 1121 'summus imperator divom atque hominum Iuppiter.'

V. 306 *irae* quod in Leid. n. 116 extat potest verum esse: cf. Plauti Rud. 247 'ut me omnium iam laborum levas.'

In v. 307 post *uarium* comma ponendum.

V. 311 *tiasantem* a Graeco θιάσαι, χορεῦσαι (Hesych.) factum esse non monerem, nisi pessima nuper coniectura vexatum esset.

V. 314 ut *inculta uastitudine* Pacuvius, ita 'neglecta, inmunda inluvie' Terentius haut. 295.

V. 315 *defessus perrogitando* dictum est ut in Plauti Amphitr. v. 1014 'sum defessus quaeritando.'

Cum v. 336 dignus est qui conferatur Plautinus ex Amphitryone v. 1062 'strepitús crepitus sonitus tonitrus'.

V. 338 praeterii quod L. Quicherat in libro, quo 'addenda lexicis latinis' collegit, p. 51 *conficte canunt* in extremo septenario scribi voluit. Idem apud Accium v. 238 *acricrepantes melos* probat.

De v. 348 ad Ennii v. 366 p. XXXVI dixi.

V. 343 *naturam dico* librorum scriptura verissime a Mercero correcta *natum abdico* (cf. v. 55) sic constituendus erat:

té repudio néc recipio : nátum [meum] abdico : í facesse!

V. 354 *me* om. Leid. 116, quo senarius oritur talis : *ah! cépisti istoc* e. q. s.

V. 359 Causa idonea non erat, cur pro his *iniecto terrore mortis* Pacuvium aliis nescio quibus verborum ambagibus usum fuisse Madvico crederem, nec pronomine *sibi* languido omnino opus est, si hunc ordinem constituamus:

mórtis iniectó terrore horréscunt.

V. 365². Compositorum *simul una* adverbiorum exempla habes Plauti Poen. 544 sq. et Terentii haut. 907; *una simul* hoc ordine in Pseud. 410 Most. 1037 Poen. 1135 legitur; *ergo igitur* in Trinummo et v. 756 cum Palatinis, ubi *A* solum *igitur* habet, et v. 818 coniectura scripsit Ritschelius; cf. Handii Tursell. II 465.

V. 366—375. Adeo scatet hic locus in codicibus interpolamentis, ut fuisse qui etiam versiculos interpretationis causa procudere auderet mirum non sit. Qui quali disputationis finem exornare voluerit, utrum hoc:

naúfragio nempe. érgo id factum fórte, haut fortuna óbtigit

an illo:

naúfragio nempe. érgo id factum haut fórte fortuna óbtigit

dubitari potest. Sed conclusio ipsa tam omni iudicii acumine destituta tamque puerilis est, ut Pacuvio, quamvis mediocris philosophus fuerit, plane indigna esse videatur. Et Cornificius quoque ubi refutat infirmam poetae rationem, non quod naufragium temeritati potius quam Fortunae tribuitur vituperat, sed quod ex rege mendicus fieri non potuisse Orestes statuitur nisi mero casu. Videtur autem ille subitam maxime et inprovisam nec ullo modo praeparatam rerum mutationem ab omni consilio vel numine divino alienam habuisse.

De v. 377 infra dicam.

V. 379 sq. sana sententia non nimis audacter haec ex corruptelis codicis elici posse videtur:

máchinam ordirís nouam:
mánticulata astu étiam sancta iúra iuranda ádicis

sive interrogari sic mavis:

mánticulata astu ánne s. i. i. adicis?

In codicis scriptura *an sanctiora* antea latere putabam *etiam deorum*, sed facilius *sancta iura* in *sanctiora* abire potuit. Quia autem suo loco *iuranda* addere librarius neglexerat, in fine sententiae integrum *iura iuranda* adposuit.

V. 382 *fronte* utrum masculino, ut librorum scriptura indicatur, an, ut testari videtur ipse grammaticus, feminino genere usurpaverit Pacuvius ambigua res est. Inmisceri isto modo feminini generis exemplum non potuit, nisi secundis curis inventum, in margine adpositum et postea non suo loco insertum esse statuatur. Ceterum iratum barbarum similibus coloribus depinxit Apuleius metam. IX 21 'vultu turgido subductisque superciliis incedit iratus.'

V. 383. Luciliana verba C. M. Francken in Coni. criticis nuperrimis II p. 32 ad auditoris taedium longa et artificiosa prologi expositione motum referri vult. Sed tristis vix est qui inpatiens morae ambages et tricas aversatur.

V. 385 ne acephalum esse querantur, supplementum trochaei ab initio *eia* vel *agite* sibi habeant.

V. 398. Auctoritate C. Caesaris usus Gellius XIX 8 praecipit *quadrigas*, etiamsi unus currus sit, plurativo semper nomine dicendas esse, 'quoniam quattuor simul equi iuncti . . quasi *quadriiugae* vocantur.' Perquisitis autem veterum scriptorum, oratorum maxime et poetarum libris unum dumtaxat in Varronis satura (p. 118, 6 R.) quadrigae numero singulari dictae exemplum repperisse se vel ipse vel auctor eius narrat. Vnde gravis sane oritur dubitatio, num Pacuvius vere *quadriga* atque adeo prorsus insolita compositione *axe quadriga* scripserit. Immo comparato Ennii 'curru quadriiugo' v. 92 facile in senarium hunc incidimus:

[Medéa] uolucri cúrrit axe quádriiuga.

V. 408. Pacuviani *repandirostrum* meminisse Lucilium V 19 his 'lascivire pecus nasi rostrique repandum' iam ante C. M. Franckenum Coni. crit. (1871) p. 33 monuit Franciscus Dousa.

Sálaciae v. 418 mensuram ad Ennii v. 18 p. XVII indicavi.

Versus 426 sententiam Plautus etiam in mercatoris v. 512 reddidit: 'quasi dícas nullam mulierem bonam esse.'

P. 136. Glossae *applar* testimoniis addi potest altera ex Labbaei glossario notatio '*apnades* θηρίκλειον ἔστιν γένος ἀργυρώματος', quod cum Scaliger *applares* corrigi iusserit, Graeca interpretatione probabilius fit *aplare* fuisse.

Quod in prosodiae Plautinae p. 357 adn. quaerit CFW Mueller, unde Gesnerus et Forcellinius Pacuvii, si dis placet, verba *adeo incoxanti mihi pes obstupuerat* habeant, non difficile erat reperire, si Perotti Cornu Copiae p. 610 evolvisset, cuius qualis sit fides doctum neminem fugit.

Attium et debebam et volebam ACCIVM scribere. Nam hoc fuisse poetae nostri nomen fidem facit cum frequentia, immo constantia huius potissimum scripturae in testimoniis, tum Pisaurensium titulorum auctoritas, ubi Accii apparent, maximi illa momenti, si probabiliter statuitur Accianum (nam sic apud Hieronymum dicitur) fundum, qui iuxta Pisaurum fuit, a patre poetae colono possessum et filio traditum fuisse.

V. 10 *me* pronominis supplemento carere qui volet, transponere verba cum Usenero poterit:

clássis in salum tráhere et uela uéntorum a. i.

Non probo quod Buechelerus coniecit

clássis trahere in sálum et habenas uéntorum a. i.

non inmitti, sed committi ventis vela, ventos autem velis proprie inmitti monens. Sed navis si passis velis in mare atque in ventos mitti recte dicitur, quidni vela quoque currentis vehiculi inmitti auris in paulo exquisitiore sermone feramus? Certe *uela uentorum* adlitteratio ne utiquam expelli debet.

V. 19 *quale* in Leid. 116 interpretari licet *qualei*.

V. 23 sq. sententiam cum advocatorum in Plauti Poenulo praeceptis comparare iuvat v. 513 'líberos homines per urbem modico magis est par gradu Íre: servile esse duco festinan-

tem currere : Praésertim in re populi placida atque interfectis hostibus *Nón decet* tumultuari.'

V. 25 sq. lemma in Leidensi 116 tale extat : *Flagescere, flangi.*

V. 30 sq. *Gaudet* recte facere qui libenter et ex animo recte facere studet, *pigret* male facere qui invitus et coactus illam consuetudinem relinquit. Non est igitur cur gaudendi verbum, quasi alteri non contrarium sit, mutetur. Dubitari de ipsa sententia potest, quae qualem in textu posui minime omni ex parte vera est, immo verior contraria erat:

non ómnes gaudent facere recte, male pigrent.

At enim nescimus, utrum certo fabulae loco personae loquentis moribus et consilio aptius fuerit.

V. 34 sq. nolui sacrorum verbum *incohatum* turbare. Nam ut Aeneas apud Vergilium Aen. VI 252 'nocturnas incohat aras,' h. e. extruit atque incendit, sic fulmen quasi focum in pectore inpositum flammam excitare excitatamque ostendere intellego. Faciliora omnia essent, si *inculcatum* fidem haberet.

V. 43 sq. septenarii tales

ínimicitias Pélopidarum extínctas fama oblítteras
mémoria renouáre

quos institui posse Buechelerus monuit, ne ipsi quidem satis placuerunt. Ceterum idem si extinctas *fama* inimicitias dici voluit, famam quidem rei tempore et silentio extingui scio, sed fama res circumferuntur vulgantur traduntur, extinguuntur numquam; sin *fama oblitteras* coniunxit, claudicat et abundat *memoria* : nam re, non memoria tantum renovari inimicitias queritur ille in tragoedia.

V. 50 *profer* ad Terentianae Phormionis v. 395 exemplum scripsi: 'progéniem vostram usque ab avo atque atavo proferens.'

Ad v. 60 praeter *répĕntino* mensuram formae *repetino* mentionem facere volui, ubi *repenino* typothetae peccato legitur.

V. 64 sq. amicus quidam doctissimus idemque aures tersissimus monuit servato verborum ordine sat commode sic currere:

qui dúcat, cum te uíderit socerúm, generibus tántam
esse ínpietatem?

Quae probarem, nisi Bentlei ad Cic. Tusc. I 44 praeceptum de non usurpatis in tragoedia septenariis iambicis vetaret. Quamquam in hac nostra reliquiarum penuria excusandus erit qui sensus iudicio magis quam normae certo argumento destitutae severitati parere animum induxerit.

Initio versus 81 duram utique correptionem *sed angústitate* vitare possumus, si voculam *sed*, id quod ipsis verbis etiam commendari videtur, non ut particulam, sed ut pronominis accusativum interpretamur, septenarium autem inserto quem concinnitas tantum non flagitat ablativo ante 'squalidam' sic explemus:

séd angustitáte inclusam sáxi, [situ] squálidam

V. 92 non posthabenda erat Festi scriptura plenior *cedo ecquid te*, qua initium septenarii hoc efficitur:

cédo : ecquid ei redhóstis?

Nam corripi interdum pronominis *ecquis* priorem syllabam sat multis probatur exemplis a Muellero prosod. Plaut. p. 296. 424 sq. collectis, ac nuperrime Ritschelius Trinummi versum 870 hunc edidit:

áperite hoc, aperíte. heus, ecquis his fóribus tutelám gerit?

Item apud Accium v. 231 initio septenarii 'écquis hoc animaduórtet' legimus. Ceterum hic quibusdam Ciceronis libris non *ecquis*, sed *equis* traditur, quam ipsam formam me alibi quoque in glossario nescio quo repperisse memini; et in Truculento II 6, 6 '*équid* amas me?' Veteris auctoritate firmatur. Quadrat eodem *equando* forma in Parisino glossario. Quidni igitur composita cum simplici interiectione *e*, qualis in *equidem* adverbio semper servata est, *equis equid equando* in usu fuisse ibique in versu locum habuisse statuamus, ubi brevis syllaba numeris flagitatur? Cf. symbolas meas p. 41. 42. Eadem causa est glossae, quae apud Labbaeum extat, '*sed ecum*, ἔπιδε', quod item servavit Veteris librarius, secundum quem in Truculento V 25 'séd *ecam* video' legendum est. Et in Trinummi v. 622 consensu bonorum librorum

tradi video 'séd generum nostrum íre *ecillum* vídeo cum adfiní suo', ubi ne exclusa quidem erat longa syllaba.

Ceterum de argumento *Amphitruonis* fabulae haud diffiteor graves mihi quoque dubitationes ortas esse, postquam lecta Adolphi Schoellii disputatione, quae Trachiniarum tragoediae ab ipso in nostrum sermonem versae adiuncta est p. 256 sqq., integram quaestionem denuo pertractavi. De qua quid probabiliter statui possit in libro, quo singulas Romanorum tragoedias enarrabo, accuratius exponendum erit. Hic interim monebo, *Comaetus* certe nomen in v. 92 coniectura a me receptum Festi multo minus quam Nonii memoria niti, cum tamen illius, ut quem initium saltem frusti et plenius et rectius exhibere certum sit, reliquis quoque in rebus pluris aestimari auctoritatem par sit. Quamquam medii versus apertum ulcus persanare nondum contigit; cuius initium utriusque testis indiciis tale fere: *cédo equid ei redhóstit* (an *redhostis*?), *cur* (vel *ut*) *nim*, exitus hic: *obbitet facilius* sat firmatur. Obscura manent media *cum eassem* secundum Festum, *cometem* secundum Nonium.

V. 96 *quo* etiam Leid. 116 habet.

V. 102 *tulat* in fine versus collocandum, *operam* autem e compagine verborum aliquo modo exemptum aut a grammatico additum esse statuens Buechelerus haec

. . ´ nisi quid facúltas tua nobís tulat

proposuit, elumbia meo sensu et frigida atque adeo inania et manca. Nec magis placent ista *nísi quid tua facúltas nobis óperam confestím tulat :* ne satis Latina quidem esse credo. Ceterum pro illo *quid* erit fortasse qui ablativum *qui* flagitet.

V. 124 *namque híce uenio* Usenerus coniecit.

De v. 131 vide quae ad Ennii v. 366 adnotavi p. XXXVI.

V. 138 sq. facili opera senarium efficere poteram

attát, nisi me *feféllit* in obitú *sonus*

sed cum nec *fallit* nec *sonitus* mutandi alia causa idonea, canticum autem vigilum fuisse etiam fragmento IV certum sit, anapaestos teneo.

V. 154 sq. in Leidensi 116, qui raro differt a Bamber-

gensi, corrupta sic leguntur: *anxitudo acerua tibi cuncta consiliorū ratio et furtunae sit.*

Idem in v. 158 habet *atq. atuorabili.* Apud Ammianum quoque Marcellinum XIV 3, 1 videtur restituendum esse 'ferocissimas gentes, quae mente quadam *adversabili* hostiliter eum saepe incessunt', ubi in codice *uersabili* legitur.

V. 161. Perperam inlato aliunde *ocule* illo adiectivum, quod *noxitudo* sibi deposcit, expulsum est: et versui et sententiae satis facit *mutua* in fine versus addendum. Nam languet quae Buechelero placuit caelicolarum invocatio in re, quae humana prudentia ac modestia, non deorum benignitate perpetranda erat.

Nihil in restituendis versibus 171—173 certius visum est quam verborum coniunctivos *desisset* et *arceret,* qui se invicem tuentur, servandos et quasi pro fundamento habendos esse. Praeclare praeterea *Calchas* nomen Mercerus eruit; in illo *regionum* autem iam Is. Vossius multo dignior laude videtur quod *religionum* agnovit, quam qui *legionum* . . *exercitum* inepta sermonis abundantia molestum nuper commentus est.

V. 194 Buechelerus senarium fuisse arbitratur

benefíciis gratum hospítium peperisti ét graue.

At 'graue hospitium' pro firmo et solido quis dixerit scire velim. Beneficium sic appellari et v. 487 docet et Plauti in Persa v. 675 'si quid bonis Boní fit, esse idem et grave et gratum solet.'

Statium, cuius de Atreo tragoediae (Atr. fr. 1[a]) in scholiis ad Ovidii Ibin laudantur, non Accium, sed *Senecam* Buechelerus intellegi vult conl. eius Thyeste v. 776 : sed eandem et hic et ille fabulam tractavit.

V. 212 *calim Thyestem* Usenerus scribi iussit. Ac verum est et frigere *quondam* nec librorum auctoritate satis firmari, quorum corruptelae omnes fere conspirant in commendanda Leidensis *A* scriptura *quem clam.* Quid? quod habet *clam* . . *clepere* quo placeat adlitterationis lenocinium, quo tamen ipso *calim* cum careat, parum probabile est. Restat vero *quem,* quod plane delere temerarium est : deletis *qu* litteris, quae

ex sequentis versus initio *qua* huc translatae esse possunt, restat *em*, i. e. eum, quo agni pretiosi commemoratio graviter effertur. Distinguenda igitur sic est oratio:

adde húc, quod mihi portento caelestum pater
prodígium misit, regni stabilimen mei,
agnum ínter pecudes aurea clarum coma,
em clám Thyestem clepere ausum esse e regia *c. q. s.*

Nota scilicet est diligentia sermonis, qua *is* vel *ille* pronomen veteres addere solebant; et possunt exemplis ab Holtzio in syntaxi prisc. scriptt. I 357 sq. compositis addi sat multa, velut Plauti Trin. 328.

V. 239. Non laudanda tantum, sed in textum confidenter recipienda erat Scriverii coniectura *thyrsos*, vel quod ipsis litteris indicatur *tirsos*. Sic in Senecae Oedipo v. 641 Agaue loqui fertur: 'vibrate thyrsos.' Cf. etiam Herc. fur. 476.

V. 245. Haud displicet Useneri coniectura

quia néque *uetustas moris* neque grandaeuitas

quamquam eodem redire sentio *ἓν διὰ δυοῖν neque uetustas neque mos*, i. e. annorum vetustate sanctus mos. Cf. 624.

V. 246. Mira locutione *inrigare* genas lanugo dicitur, ut somnus membra. Dici quidem Graece potuit fortasse *ὑγρὸν ἄνθος ἰούλου*, vel Latine 'mollis lanugo', tamen lanugine genae molles non fiunt multoque minus liquidae fluidae inriguae. Ergo nisi forte molli flexu rivi modo serpendi notionem inferre licet, *inplicat* scribamus, ut floribus ramo sertis auro inplicantur crines. Caput inplicari ornamento Afranius v. 18 dixit.

V. 252. Ipse repudiavit Buechelerus quae in mentem venerant

praesens praesto tórpidis
nobís stupore sese ultro ostentum obtulit.

V. 255 *uiden ut* Usenerus.

V. 275. Durius versus initium neque hic neque alibi emollire volui remota quae cum sequentibus artissime cohaeret vocula *ita* in antecedentis exitum.

V. 279 lenissimo remedio sanatur, si scribitur

linguám praepediar, gráte puer: ne atténderis *c. q. s.*

Nam ne potentialem quidem *praepediar*, scil. si eloqui velim, est cur mutemus. Adlocutio autem *grate puer* non magis offendit quam Gracchi v. 1 'grata cardo' vel Vergilii 'gratissima coniunx' et similia.

V. 297 *antiquam* nuper contra L. Muellerum defendit Bergkius anall. philoll. 1870 p. 836.

V. 302 violentius Buechelerus eiecto *camo* ad senarii modos constrinxit:

quid césso ire ad eam? em praésto est : em (*vel* iam)
[collúm grauem.

V. 304. Comparatis exemplis his : Pacuvii v. 16 'nonne húnc uos propere a stábulis amolímini?' 184 'nón tu te e conspéctu hinc amolíre?' Plauti Pseud. 557 'agite ámolimini hínc uos intro núnc iam'; Trucul. II 7, 69 'séd ego cesso hinc me ámoliri'; Terentii Andr. 708 'proinde hínc uos amolímini' nusquam in *amoliendi* verbo personae accusativum ut hic desiderari intellegitur. Ac latet fortasse *te* in eo quod sequitur *amitte*, quod quamquam minime carere sensu L. Muellerum praeter lexica et comicos poetas, e. c. Plautum in Rud. 1006. 1009. 1031, in Sticho v. 187, in merc. 869, ipse Accii v. 144 docere poterat (nec video profecto, cur non eum, qui impetum in me faciat meque modo modo arrepturus sit, iubere liceat ut me amittat atque abire patiatur), tamen propter illam causam nescio an merito in suspicionem vocetur. Possis enim non nimia audacia conicere

age age ámolire, *aufér te* : caue uestem áttigas.

Cf. Plauti Asin. 469 'aufer te domum, abscede hinc, molestus ne sis'; Rud. 1021 'te, obsecro hercle, aufer modo'; Terentii Phorm. 558 'aufer te hinc.' Paulo diversa sunt Turpilii v. 106. Sed ut in adelphis 937 'insanis : aufer' dixit Terentius, ubi 'vel te vel malum' intellegendum esse monuit Donatus, ita fortasse *amolire* quoque ab Accio vi absoluta usurpatum est.

V. 315 Leid. 116 habet *infantum*

V. 327—329 exemplum esse statuo structurae *meminisse*

aliquid. Nihil igitur impedit, quin priore versu *esse* suppleatur. Proposuit Buechelerus praeter ea, quae in adnotatione dedi, etiam hunc senarium

deós mortalis, Phoenix, uitae [iudices]

Probe idem sensit languere *saepe*, et praeferam ipse *semper*, si liceat per numeros, quibus vide an sic probabiliter accommodetur:

reminíscor semper ét istud itidem uós uolo
meminísse.

Versuum 337 sq. exemplum plane geminum habes Captivorum Plauti v. 408 'númquam erit tam avarus, quin manu te emittat gratiis.'

V. 340. Probatum bonis auctoribus participium *inuisitatam*, cui plane congruens *egregiam* adiunctum est, nolui aut praesenti *inuisito* aut imperativo *inuisita* mutare, quia neque ad subitum ac primum conspectum quadrat verbum frequentativum neque exclamatione 'pro di inmortales' alterum excitamus, ut oculos in aliquid intendat. Cf. Plauti Trinumm. 765 sq.:

homo cónducatur áliquis iam quantúm potest
ignóta facie, quae híc non uisitáta sit.

V. 347. Ex variis commentis tam meis quam Buecheleri elegi quod et in argumentum fabulae prae aliis quadraret et sensum per se idoneum praeberet. Ac ne quis spreta rursus pro suis recoquat, illi etiam haec in mentem venerant:

ut desiderio amantem incénderet,
turbát uulgum, urbem euertit, m. d.

Idem in his *diffidam antem* latere *diffidentem* suspicatus erat. Bergkius vero sua quomodo cum Eurysacis fabula conciliet, ipse viderit, qui memorati in Iliadis K 268 sqq. Amphidamantis Cytherii fata ceteris incognita felici forsitan virgula recluserit.

In constituendis versibus 351—355 ab his, quae pro certo fundamento habebam, profectus sum. Numeros scilicet iambicos senarios praestat et v. 354 sic ut legitur a Nonio p. 173 excerptus et qui sequitur 355. Nam hunc quod ex alio eiusdem fabulae loco petitum esse L. Muellerus prae-

missis 'idem Eurysace' coniecit, et audacissime 'id me Erysacem' verba transposuit et ne consuetudinem quidem compilatoris satis observavit, quae 'idem' vel 'et in eadem' vel 'item' pro expressa eiusdem tituli repetitione flagitabat (cf. p. 308, 9. 306, 33). Atqui si recte statuitur responderi versu 355 ei, qui in antecedentibus alterum castigavit, de v. 353 sententia dubitari vix potest, quamvis verba ipsa poetae redipisci difficillimum sit. Ceterum proposita a Nonio notionum et formarum differentia non tam illustrari exemplo nostro quam refutari videtur, ut quae in fine notationis addita sunt 'sed aliquando variata generibus' ad ipsos Accii versus referenda sint.

V. 368—370. Sprevi quod a librorum memoria sane non procul abest *petere*, quia *petere incipiam* numquam id quod inesse volunt quodque sententia flagitat 'a petendo, a precibus exordiar' significare potuit, sed hoc tantum 'petendi initium faciam.' Ceterum non credibile visum est Teucrum pietate insignem filium vi contendere voluisse, ut patrem in patriam secum redire cogeret, cuius adversarii potius pervincendi erant, ut restitui in regnum exulem paterentur. Structura similis est in Plauti Casina v. 194 'nám si sic nihil inpetrare potero, saltem sortiar.'

V. 390[1] sq. Quamquam Cicero ipse quos laudat Aeschylei Promethei versus a se de Graecis translatos esse profitetur Tusc. disp. II 11, 27, quaedam tamen ex Accii textu mutuatus in suum usum convertisse potest, quae cum indicasset vetus interpres aliquis Ciceronis, ex eius commentario in glossarium de Accio horum verborum auctore notitia fluxerit. Nam insertum hoc lemma apud Nonium nunc inter Pomponianas glossas (cf. Schottmuellerus in symbola philol. Bonn. p. 813. 830 et P. Schmidt de Nonii M. auct. gramm. 65) commentario Ciceroniano ideo tribuerim, quia praecedunt in hoc ipso titulo duo Ciceronis exempla. Ergo reddenda esse nunc Accio arbitratus sum quae olim in quaestt. scen. p. 300 Ciceroni vindicaveram.

V. 403 delphinis propria ac sollemnis (Liv. 5 Pac. 409) appellatio *lasciui* reddenda fuit. Postquam autem Buechelerus

intellexit, *item* adverbium non Ciceronis, sed poetae esse, qui institutam novi monstri descriptionem et cum piscibus illis comparationem absolvat, necessarium fuit id ipsum inferri, quod his cum illo commune haberi posset. Quo profecto neque cantus nautarum, qui cum Silvani melo confertur, nec inanis motus commemoratio quadrabat: mutum vero dici minime par erat, cuius sonitus audiretur. Neque quidquam conlato v. 551 demonstratur, ubi antrum per se mutum resonando voces referre narratur: qualis enim nostri monstri natura sit ignorat pastor. Similitudo inter navem et delphinum ea videtur notari, quod rostro et hic et illa frementem fluctum persulcans et quasi insultans undis alacriter promoveri cernitur. Itaque *alto*, mari scil., *mulcta* scripsi, h. e. fluctibus, dum procedit, leniter tacta atque inpulsa, plane ut Ennius ann. 257 'mulserat' inquit 'huc navem compulsam fluctibus pontus.' Dativum *melo* cum *consimilem* voce coniunctum sublimiori poeseos generi cum Ritschelio opusc. II 581 tribuemus.

V. 422. Probans Buechelerus quae conieci tituli in CIL I n. 1010 versum conferri iussit

uiue ín dies et hóras, nam proprium ést nihil.

Vocabuli *proprium* notionem praeter v. 159 inlustrare possis etiam Plauti Trin. 1130 et merc. 338, Afranii v. 358, aliis exemplis.

V. 433 Useneri emendatio *credin* paulo etiam probabilior fit Leidensis 116 scriptura *crediti.*

V. 435 *inter* Leid. 116 quoque habet.

V. 436. Quamvis litteris codicum commendari videatur Buecheleri coniectura, tamen *ensis* non ei, in quem impetus fieret, dandus erat, sed ei, qui advorsum occuparet. Probarem igitur si legeretur '*óbuiumque ensi* aduorsum aptus', sed haec longius etiam quam nostra recedunt a memoria.

V. 439 *aderit tempus* in vaticinio dictum ut in Bacchidum Plauti v. 417 'iam aderit tempus, quom sese etiam ipse oderit', quibuscum cf. ex hecyra Terentii v. 543 'at pol iam aderit, se quoque etiam quom oderit'; item apud Vergilium ecl. IV 48 'aderit iam tempus', et apud Ovidium in metam.

III 519 'namque dies aderit, quam non procul auguror esse' e. q. s. et I 256 'esse quoque in fatis reminiscitur, adfore tempus Quo' e. q. s. Quamquam Statius Theb. VIII 206 scripsit 'iamque *erit* ille dies, quo' e. q. s. et Cicero pro Mil. 26, 69 'erit, erit illud profecto tempus et illucescet aliquando ille dies, cum' e. q. s. In lemmate Leid. 116 ipsum *torrus* praebet, quod hic quoque ut in v. 452 scripsisse Accium suspicatus sum.

V. 443. 461 sq. Speciosae Buecheleri coniecturae, qua *frĭgĕre* verbum ad merum Nonii errorem revocatur, vix me continui quin subscriberem. Ac certe in Varronis satura p. 181 R. *erigi animos* rectissime pro illo *frigi* emendatum esse plane persuasum est. Afranii verba v. 247 'neptis porro de lectó frigit', quae sana esse ipse concedit, quo sensu intellegenda sint, utrum sussilire de lecto, ut Nonius interpretatur, an, ut Buechelerus vult, in lecto sedens vel cubans friguttire dicatur puella, dubito: nam proxime praecedit quod Nonio faveat 'occurrit nepos pausillus.' Redit ergo omnis de illo verbo quaestio ad duos Accii versus, quorum alterum 461 sq. corruptissimum ipse aliis corrigendum reliquit. At hic defendi videtur *frigit* ante *fricantem* duplici adlitterationis et adnominationis lusu. In altero autem 443 quominus *erigit*, quod per se valde placet, confidentius probem impediór Graecarum locutionum φρίσσειν τρίχας χαίτην ἔθειραν νῶτον λοφιήν similitudine quadam, quae ab audaciore poeta transferri fortasse in latinos versus posset, ita ut *frigere* illud tam intransitiva quam transitiva vi modo horrere vel excitari, modo excitare horrore vel horrentem facere significaret, ab illo autem frigendi verbo, quod a frigore ductum est, et primae syllabae prosodia et flexionis diversitate discerneretur (cf. lĭquere lĭquare līqui). Ac vel *friguttire* in Casinae v. 164 non ad vocem tantum, sed etiam ad corporis gestum quendam pertinere videtur:

CL. tú ecastor tibi, hómo, malam rem quaéris: subolet, séntio.
ST. égone? CL. tu: nam quíd friguttis? quíd istuc tam cupidé cupis?

Subito pavore percussus, sed indignationem simulans erigere caput cum altiore voce Stalino putandus est.

V. 472. Raro apud Festum tam mutilam sententiam, quae non facile per se expleatur, reperiri verum est, sed tamen non desunt omnino exempla : cf. Pacuvii v. 344 Ennii 97 287 Livii 34. Ergo quin *uerbena* recte inventum sit non dubitaverim, nisi cui forte probabiliora ex Ursiniani apographi apicibus eruere contigerit quam quae a Buechelero prolata sunt *medicari* vel *curare taeniis*, quibus non melius *uelare* vel *ligare*. Atque ipsa sententia cothurno Accii parum digna foret.

V. 473. Scripturis librorum *optolempota* (vel *optolemptata*) *ut dixi* quid indicetur ne Buechelerus quidem videtur adsecutus esse, cuius commentum *tempta ut dixi* nescio quid frigidi habet. Mihi placeret, si qui Neoptolemo patris arma tradidit sic fere eum adlocutus esset:

[praemia áccipe]
párta Ulixi : mácte his armis, mácte uirtuteí patris

vel adeo

[praémia]
pórta Ulixi : macte *e. q. s.*

V. 475. Cf. Plauti Casin. 384 'satin ástu? ‖ docte.'

V. 482 in Leid. 116 legitur : *nicta egressi adassis ad id cladit*[z]

V. 495 in extremo et quod Buechelerus expectabat *diuidas* vel *diffidas* et flagitatum a Kiesslingio ferri epitheton, quo vomeris forma describatur, inane et alienum ab huius loci consilio ornamentum adferret. Spectant cetera omnia ad matutini temporis significationem, quae augetur, si *fumidas* nebula et umore terras legimus : nam fumant mane vomere proscissae glebae. Accedit adlitterationis et in corrigendo lenitatis virtus.

V. 526 *rara* litora intellego nuda et scrupea : nam contrarium est 'densum' molli harena litus Ovidii metam. II 576. Nisi forte raris tectis habitata, infrequentia et deserta (cf. fr. XIII) praefers, ut 'rariore acie' in Taciti hist. III 25 legitur, quamquam quod plane satis faciat exemplum non novi.

V. 555 sq. Elumbes atque ingrati mihi videntur trochaei, quales servandos esse Buecheleras suasit

. . . . . quod te obsecró, ne haec aspernábilem
taétritudo mea me inculta fáxit

caesura parum commode post quintam arsin posita. Idem vitupero in septenarii 601 forma hac quamvis propter incisionem post tertium pedem facta paulo leniore:

quaé ego cuncta flúxa esse in *meá* re crepera comperi.

V. 560. Verissimum sane est quod monuit Buechelerus testari libros nil praeter haec

. . Frygiam mítiorem esse ípsam immani Graécia.

Sed iusto verborum ordine non sequi, sed praecedere debebat *ipsam*, quo in alienum locum translato genuinum vocabulum hinc expulsum esse statuo. Quod autem ille additurus erat *immitem*, hic ut fieret versus

Frýgiam immitem mítiorem esse ípsam i. G.

praeter perversam collocationem etiam plane abundat pronomen.

V. 578 si recte emendatus est, duplices ablativi hac structura interpretandi sunt: se sterilem esse venenis illius opera et medicina paratis. Alioqui *eius* praemittendum erit, sive ut olim volui sive insertum sic : *se eius uenenis.*

V. 579 sq. Quamvis pulchre a Buechelero *adgnatio* inventum sit, tamen et obiecti nomen et in altero membro pronomen interrogativum aegre desidero. Quo adducor, ut haec ipsa propter vicinorum vocabulorum similitudinem excidisse suspicer et ad lacunae supplementum adhibita Kiesslingii coniectura scribendum esse putem

quaenam adgnátio
quaéue Graios tíbi congenerat géntum aut generum adfínitas?

Interrogatur scilicet Phineus vel Phinidarum alteruter.

V. 601 ad v. 555 sq. tetigi.

V. 620 quod scripsi *nec quiit*, eadem illa fortiter negandi notione *nec* intellegendum esse censeo, qua et per se positum et cum aliis vocibus coniunctum esse in symbolis meis p. 24 sq. demonstravi.

V. 644. Quoniam utramque sororem, Procnen et Philomelam uxores duxerat Tereus, filio ex illa Ityi acute pater idem

et avunculus dici potuit: nam matris sorori qui maritus fuerat avunculum Seneca quoque appellat in cons. ad Helv. 19, 4. Videtur autem ipse Itys liberator ille et tyrannicida fuisse, quem cum Bruto componit Cicero. Vtque ablativorum structura planius appareat, fortasse *nepos* addendus est hunc in modum

⁄ . . . ⁄ . nouus nepós nouod auúnculo

V. 663 *inpellit* scriptura ex forma *inpellei* potest orta esse.

V. 668. Minime certam esse iudico trisyllabam, quae L. Muellero placuit, nominis *Peleus* formam apud scaenicum poetam, qui *Atreus Perseu* similia binis syllabis proferre consueverit. Et potest praeter trochaicum octonarium, quem olim discripsi, etiam iambici octonarii frustum fuisse:

iam hanc úrbem ferro uástam faciet Péleus . . . . .

Traditum in v. 679 *bigis* defendens Buechelerus ex sequentibus verbum eruendum putat, unde *sidera* suspendatur, velut *inuise tuis*, in fine autem quod legitur *spoliis* abiciendum ut natum ex illo *polus*. Mihi vero *bigis*, quod per se aptum esse non nego, multo videtur probabilius sic collocari: *bigis Peruáde polum*, falso autem loco insertum expulisse quod rectissime invenit Bothius *binis*.

V. 689 *rite* cum Scaligero non coniciet qui et Varronis verba accurate legerit et multo tritiorem esse locutionem 'rite perfectis sacris' quam illam 'recte' cogitaverit.

V. 692. Errori, quo *pallescit* mutatum est in *patescit*, simile est quod in Catulli epithalamio versum 20 Laurentianus codex manu priore sic scriptum exhibet:

Hespere qui caelo *potuit* crudelior ignis

ubi ceteri boni omnes cum Thuaneo *fertur* praebent. Ortum illud nimirum est ex hoc *pallet*, quo sane fit ut laudes Hesperi v. 26

Hespere, qui caelo *lucet* iucundior ignis?

multo concinnius respondeant execrationi.

P. 227 inc. fab. XLII. Quod Lucilium scripsisse C. M. Francken in Coniectaneis criticis ad Lucilii librorum decadem secundam et tertiam p. 11 suspicatur:

quare pro facie pro statura *ἄξιος ὠνῆς*

non proposuisset, opinor, si Ritschelii de fictilibus litteratis

commentationem p. 10 sq. legisset. Ceterum quod *faciem* et staturam Lucilius idem intellegi voluit, plane consentit cum Claudio Quadrigario, quem 'faciem pro statura totiusque corporis figura dixisse' Gellius XIII 30 (29), 7 narrat. Cf. Pacuv. 254.

Apud Festum p. 313 M. s. v. *struere* quae leguntur 'ali gradum augere, ali minuere. *ac uix pedem pedi praefert, otiose it, remoratur*' recepi quidem olim inter palliatae fragmenta incerta (XVI v. 20 sq.), sed ut litteris *ac* vel *Attae* vel *Accii* nomen indicari posse significarem. Ac potest sane quod sequitur vocabulum *uix* hausisse reliquam *Accius* nominis partem. Quod in versu sive omittendum sive relinquendum est, lentam et cunctabundam ducis ex pugna fugam describunt vel bacchei

(uix) pedém
pedí praestruít, otióse it, remorátur
[gradúm]

vel septenarius trochaicus:

praéstruit pedém pedi, otióse it, remoratúr gradum.

Talis enim apud Homerum Il. *Λ* 546 sqq. Aiax: *τρέσσε δὲ παπτήνας ἐφ' ὁμίλου, θηρὶ ἐοικώς, Ἐντροπαλιζόμενος, ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβων* et post lepidam illam asini pascentis imaginem v. 565 *Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο θούριδος ἀλκῆς Αὖτις ὑποστρεφθείς . . . ὁτὲ δὲ τρωπάσκετο φεύγειν.* Ergo fortasse in *Epinausimache* illa narrabantur. Quamquam translato sermone a bello ad servi in comoedia machinas et pericula etiam eius, qui circumventus minis inimicorum pedetemptim in fugam se reciperet, tergiversatio tali modo potuit adumbrari.

Accii versus 181. 528. 584. 651 p. XXI, 238 p. XLVI, 349 p. XLV, 374 et 461 p. LXXVII, 601 p. LXI tetigi.

P. 228 in Marii Victorini de *Tecmessa* loco *tragoediae* volui genetivum haberi leniore structura quam si *dicebant* . . *tragoediae* coniungatur.

P. 229 VARII inc. fab. I quod post v. 5 motus chori commemoratos fuisse statui firmatur verbis Marii Victorini, qui strophae et antistrophi in choricis carminibus originem

enarrans 'alii' inquit 'tradunt hunc sacrorum ab hominibus concentum mundi cantum *cursumque* imitari.' Nam sic 'ab hominibus' verba, quae ante 'imitari' vulgo leguntur, transponenda sunt.

P. 231 ad POMPONII v. 4 Buechelerus apte conferri iussit Senecae Oed. v. 27 'meque non credo mihi.'

P. 232. Quod Pomponium Charisius narrat 'putare' dici *omnes*, non *omneis*, sane praeceptum ipsum non in tragoedia, sed in epistula aliqua sive praefatione vel in sermone familiari dedisse consentaneum est. At certe usum esse eadem forma, quam veram esse doceret, sescenties in fabulis quis dubitabit? Ergo inter reliquias tragoediae recipienda fuit.

Alia res est in controversia inter Pomponium et Senecam de locutione *gradus eliminat* (inc. inc. fab. 229) instituta. Quod cum ab illis quaesitum sit an 'in tragoedia dici *oportuisset*', non concesserim alterum utrum eorum, vel quia apud Senecam nunc non reperitur, Pomponium aliquando sic dixisse. Possunt enim exempli causa, cum de veterum stilo iudicium ferrent, illam formulam ex antiqui alicuius poetae tragici textu deprompsisse.

SCAEVI frustum Bergkius annall. philoll. 1870 p. 832 sic scribi iussit:

scindímus acri tenerás planctu,
Cisséi, genas.

Ad id quod traditum est *atras* conferendae sunt etiam militis in Poenulo Plauti minae v. 1279 'íta replevero atritate, atratior multo ut siet Quam Aégyptini', pugnis scilicet meis. Et planctu illae quoque in tragoedia livorem vultui intulerant.

P. 238 ad INC. INC. FAB. fr. XIII in Cornificii verbis Buechelerus haec probavit: '*Aesopum et Cimbrum subornari ut ad Iphigeniam Agamemnonem et Menelaum*' hac sententia: indui histriones tragica veste Agamemnonis et Menelai partes acturos velut ad Ennianam Iphigeniae fabulam instruendam. At mihi mirum videtur imaginem animo proponi memoriaeque inprimi, quae non in scaena coram repraesentata, sed in occulto paucorum oculis visa fuerit. An inter vestiarios spectatores admissi sunt?

Ceterum confictum a rhetore versiculum habere nemo potuit nisi qui nec ad ipsam disputationem, ad quam ille pertinet, nec omnino ad Cornificii artem umquam animum attendisset. Qui ineptus fuisset, si ad eius potissimum artificii, quo verba in memoria teneri demonstratum iret, exemplum nescio quem senarium, mendosum insuper, invita Musa edolare quam e scaenae promptuario aptum notumque eligere maluisset. Nam cur elocutionis praecepta suis, non aliorum exemplis inlustraverit, sat copiose ipse in praefatione quarti libri declaravit.

V. 27. Lucilii versum C. M. Francken in Coniectaneis criticis p. 20 Ulixi tribuit Graecis exprobranti, quod invito Agamemnone paene naves conscendissent, ut est in Iliadis libro secundo.

V. 45 sq. Quae Buechelerus proposuit senariorum frusta

non múlta peccas, sét tamen
peccás : te regere póssum

mihi non satis faciunt. Nam et Ciceronis verba proxime sequentia 'at ego verissime dixerim peccare te nihil neque *ulla in re* esse huiusmodi, ut corrigendus potius quam leniter inflectendus esse videare' flagitare in poetae verbis *si* videntur, et perit meo sensu lepos et acumen sententiae, nisi eodem versu *peccas* illud repetitur. Septenarium iambicum, cuius in adnotatione exemplum proposui, etiam sic explere poteram, ut media *sin tamen* insererem.

V. 67 sq. In octonariis iambicis Buecheleri

ignominiaé nouae
dolóre uictor ínsolens se uíctum non potuít pati

idonea interpretatione caret *insolens*. Potuit enim ignominiae, non potuit novae ignominiae insolens victor dolore acceptae adfectus dici.

De versibus 42. 54. 81 p. XXI, de 73 p. XX dixi.

V. 90 *interuasit* optimorum librorum scripturam tuetur Buechelerus comparatis intervenire intercedere interire interbitere intervertere interpolare verbis, quorum tamen analogia non satis facere videtur : sufficeret, si *intereuasit* traditum esset et per numeros ferri posset.

V. 99 sq. Denis ut 97 sq. duodenis syllabis paeones efficiendos esse amicus quidam aliquando putaverat; quorum exemplum hoc proposuit:

quí repens sónere pulsú graui
uís fores, strépitu ut extérreant —?

aut 'strépitus ut térreat.' At ista quidem interpretatio ab omni omnium metricorum ratione abhorret. Noster certe ut senarium dicit trimetrum iambicum duodecim syllabarum, octonarium et septenarium iambum octo et septem plenis pedibus compositos, item ionicum septenarium designat Sotadeum tribus ionicis, qui singuli syzygiam pedum efficiunt, et dimidio constantem, et anapaestum octonarium, qui octo pedibus efficitur. Atqui paeon sescuplum pedem trochaicum ita complectitur, ut bini paeones ternos pedes expleant: ergo duodecim explet metrum octo paeonum, quod paeonis duodenarii nomine significatur, quale v. 97 sq. exhibetur. Ad eandemque rationem denarius et dimetiendus et restituendus est. Quae ad amussim quadrat, si, ut in adnotatione proposui, sex paeones, h. e. novem pedes sequitur trochaeus, plane ad Alcmanis illud exemplum *Ἀφροδίτα μὲν οὐκ ἔστι, μάργος δ' Ἔρως οἷα παῖς παίσδει.* Deficit semipede in quinque creticis, quos ditrochaeus sequitur.

Ceterum doctissimum grammaticum, cuius de metris fragmentum *Censorini* libello adnexum legitur, prorsus vana atque iniqua suspicio est finxisse quaedam exemplorum suorum. Finxit sane vel transfiguravit pauca in ultimo capite, quod tamen ipse aperte indicavit 'contraho . . sumo . . conpono . . facio . . adiciam' similia addens: quo non minuitur, sed augetur fides eius de ceteris. Sed quem praeter Lucretium Catullum Vergilium Horatium Tibullum Lucanum Naevii Ennii Accii carminibus numquam nominato auctore usum esse certo constet, eumne suae fabricae commenta per fraudem inmiscuisse ideo putabimus, quia non novimus auctores, aut quia paulo insolentiora ex parte metra sunt? Sed a Plauto quot numerorum species abiudicaret artigraphi ista nostri severitas, nisi felici fato praeter frusta fabularum tot integrae extarent! Et quia apud Senecam octonarii iambici non

leguntur, ne a ceteris quidem tragicis poetis inde ab Augusti aetate unquam eos (cf. v. 29) usurpatos fuisse continuo pro certa lege sanciemus? Nec quidquam vel numeris scrupuli movetur septenario trochaico 138. Iambicus septenarius 42 num rectius ad comoediam referatur dubitari posse concedo. Anapaestorum septenarius 182 Ennii (v. 70—72) auctoritate firmatur, ut Buechelerus intellexit, cui de eiusdem v. 241, quem octonarium anapaestum esse vult, adsentiri minus possum. Sed constat octonarios, qualis inc. inc. fab. 183 et ab hoc non diversus Aristobulius 96 est, Plautum fecisse. Restat inter anapaestos senarius 237, quem si quis lyrico poetae tribuere maluerit, equidem non adversabor, quamquam huius quoque metri Graecis non incogniti exempla Plautina quaedam nuperrime excitavit Guil. Christ in comm. de canticis Plauti p. 43 sqq. (actt. acad. Monac. 1871). Pyrrichius qui dicitur grammatico 218 nil aliud est quam per proceleusmaticos decurrens tetrapodia dactylica catalectica, quam puram praestat Pomponius v. 5 et 7. De creticis tetrametris 97 sq. nemo dubitavit praeter L. Muellerum, qui solus expertus sit, quid poetae, quorum nos ceteri mortales lacinias miseras tenemus, in arte aut sectati aut aversati sint. Trochaeum cum creticis coniunctum in v. 97 sq. satis supra ad Ennii v. 305 firmavi. Comoediae fortasse reddendos esse et creticos 239 et baccheos 238 propter sententiae et sermonis colorem non negaverim, quamquam abstinuisse baccheis tragicos opinionem L. Muelleri ann. philoll. 1868 p. 432 temere prolatam Ennii et Pacuvii exempla refutant.

Ut autem de Pseudocensorini fide dubitandi causam nullam esse contendo, ita nunc Centimetri exempla concedo abicienda esse omnia, non quia non intermixta sint frusta quaedam poetarum, Vergilii Horatii Ovidii Senecae Terentiani, Ennii quoque, sed quod spreta consulto testimoniorum optimorum integritate flosculos ex variis carminibus decerptos ad novos quosdam versiculos consarcinandos ita interpolavit vanus poetaster, ut nisi ubi extant ipsi auctorum libri, quid unde haustum sit sciri plane nequeat. Praeterea integros sat multos partim ipse fecit, partim ex commentariolis qui-

busdam scholasticis, qui ad acuendam puerorum memoriam versiculis comprehensi fuerunt, compilavisse videtur. Itaque etiam Archilochium illum trimetrum inc. inc. fab. 38, quamvis, si in alio libro laudaretur, posset non inepte ad scaenam referri, iam ex Vergiliano 'Martemque fatigant' et Horatiano 'animaeque magnae Prodigum Paullum' contaminatum esse largibimur. Nec alterum, quem inter tragoediae reliquias olim recepi inc. inc. fab. 242, certi artificii causa compositum, pertinacius defendam.

Mixta sane cum veris ficta leguntur apud Marium Victorinum, unde tres omnino incerti auctoris, sed noviciae artis versiculos 240. 241. 243 sumpsi, alia quaedam lyricae poesis messori futuro reliqui. Quod ad genus etiam illa pertinent, quae in excerptis Vindobonensibus Endlicheri II 516 sqq. extant, nota partim Atilio Fortunatiano et Mario Victorino haustaque, ut videtur, ex Caesii Bassi libro. Unum ex illis septenarium trochaicum (inc. inc. fab. 91), qui recentioris tragoediae alicui poetae tribui potest, decerpere sat habui.

At vero pauca, quibus nostra aetate copias tragicorum locupletari iusserunt homines docti, repudiavimus. Ac de senario, si dis placet, antiquissimi poetae 'natúra vincit naturam et dei deos' respondit Hauptio (Hermae V 189) Usenerus mus. Rhen. XXVI 155 sqq. Alius locus extat apud Rutilium Lupum II 6 his verbis secundum Ruhnkenii emendationem: 'προσωποποιία. hoc fit, cum personas in rebus constituimus, quae sine personis sunt, aut eorum hominum, qui fuerunt, tamquam vivorum et praesentium actionem sermonemve deformamus. id est huiusmodi : *nam crudelitatis mater est avaritia et pater furor : haec facinori coniuncta parit odium, inde autem nascitur exitium.* hoc genere usi sunt poetae, qui fabulas scripserunt, in prologis. nam humana figura produxerunt personas, quae *inventa*' (sic Froehlichius ann. philoll. 1864 p. 206 : *in ueritate* libri) 'artis et voluntatis sunt, non personae.' Cf. Quintilianus IX 3, 89 'etiam in personae fictione accidere quidam idem putaverunt, ut in verbis esset haec figura : *crudelitatis mater est avaritia,* et apud Sallustium . . . quale est apud Menandrum.' Simillima

in libro περὶ ὕψους (c. 44 p. 69 ed. Iahn.) extare monuit Ruhnkenius. Certatim ex illa rhetoris prosopopoeia tragicos versus excudere nostra aetate studuerunt homines docti. Ac primus Meinekius in annall. philoll. 1863 p. 369 integrum quadratum iambicum his *crudélitatis máter est aváritia et patér furor* effici adnotavit; deinde Halmio M. Hauptius persuasit trochaicos septenarios restituendos esse hosce

nám crudelitátis mater aváritiast, patér furor:
haéc facinori iúncta odium parit; índe exitium náscitur;

quorum alterum idem Hauptius in Herma II 10 mollire frustra conatus est hoc modo:

haéc facinori iúncta parit odium : índe exitium náscitur,

prioris quidem vitio plane neglecto. Elegantiora tandem L. Mueller mus. Rhen. XXIII 692 (cf. XXIV 639) commendavit:

nám crudelitátis mater ést avaritia ét *(vel* át*)* pater
fúror : haec facinorí coniuncta ódium, inde exitiúm parit

vel adeo:

odium, índe item ex. p.

At vana commenta haec omnia. Nam sano iudicio post Ruhnkenium usus Leonardus Spengelius in annall. philoll. 1864 p. 206 comparato exemplo, quod Cornificius ad Herennium II 21, 34 finxit *(omnium malorum stultitia est mater atque prae ceteris parit immensas cupiditates; immensae porro cupiditates infinitae, immoderatae sunt; haec pariunt avaritiam* e. q. s.) vel eis, quae statim addidit Rutilius de fabularum prologis, elucere vidit, superiora prosa esse oratione formata.

Porro senarii tragici initium tale

iam Dánai ne se réferunt

L. Mueller annall. philoll. 1867 p. 505 notavit exhibere Charisium p. 242 P. his : '*ellipsis* est sententia verbo minor quam necesse est, salva tamen compositione verborum, ut par est, *in medio victoria ponto* et *iam Danai ne si referunt*, pro : ne si quidem referunt.' Quid? quod titulum adeo fabulae Epinausimachen divinavit vir sagacissimus correcto quod bis traditur *si* in *se*. Ego non video, cur non possint item ut superiora ex dactylico carmine petita esse. Probo autem

Lindemanni coniecturam, qui, cum *nisi* in codice extet, *ne si* restituit; et addendum est hoc exemplum eis, quae in symbolis meis p. 46 sq. de hoc particulae *ne* usu disserui.

Praeterea non irascetur, opinor, benivolus lector, quod duo tragica, si dis placet, frusta ab eodem L. Muellero in libro de re m. 430 monstrata neglexi : nam unum quod Pompeius p. 186 L. 178 K. laudavit *te quoque, peritura Thebe,* Statio Theb. X 594 debetur ('te tamen, infelix, inquit, perituraque Thebe'); alterum ex Sergii qui dicitur explanatione in Donatum (IV p. 510 K.), quod sic scribi voluit *o di ínmortales, dóminus ille géntium,* ubi ipsi codices meliores Ciceronis scilicet pro Deiotaro 11, 31 verba *o di inmortales, Gnaeus Domitius ille* praestant.

Item frustra temptatus est Frontonis in ep. ad M. Caesarem III 13 p. 51 N. locus : 'unde displicet mihi *fabula histrionibus celebrata,* ubi amans amantem puella iuvenem nocte lumine accenso stans in turri natantem in mare' (immo 'marei') 'opperitur. nam ego potius te caruero, tametsi amore tuo ardeo, *potius quam te ad hoc noctis natare tantum profundi patiar. Ne luna occidat, ne ventus lucernam interemat, ne quid tibi e frigore inpliciscat, ne fluctus, ne vadus, ne piscis aliqua noxsit*: haec oratio amantibus decuit, et melior et salubrior fuit, non alieno capitali periculo sectari voluptatis usuram brevem ac paenitendam.' In quibus verba *ne luna . . . noxsit* distinctione curavi ut cum sequentibus coniungantur, non cum antecedentibus. Praeterea Maio debetur *tibi* : cod. *ibi;* CFW Muellero ann. philoll. 1866 p. 487 sq. *inplieiscat* et *aliqua* : cod. *inplieiscar* et *aliquo.* Iubet vero idem *ted hoc noctis* scribi, nam inter tragoediae frusta haec recipienda esse, cum lenissimis quibusdam mutationibus (quas aegre fero quod non indicavit homo doctus) iambici septenarii (non illi quidem usitatissimi in tragoedia) evadant. At vereor, ne oleum et operam in his carbonibus auro mutandis perdiderit : nam talem in fabula orationem non habitam esse expressis verbis testatur Fronto.

Confidentius etiam CM Francken in Coni. crit. (1871) p. 33 *Lucilium* statuit et in hoc versu XX 10 'proras deton-

dete et despoliate *guberna'* hoc ultimum vocabulum, et integrum septenarium apud Festum p. 276 (inc. libr. 68) talem *quaénam vox ex té resonans meó gradu remorám facit?* ex tragoedia mutuatum esse. De quo neglexit quod in A. Mai thesauro quem is appellavit latinitatis (class. auctt. VIII 355) exhibetur testimonium: 'haec remora, ae i. mora; unde *Livius : quaenam vox gressui meo remoram facit'*; quo ambiguum certe fit, uter ex duobus auctor verborum sit : nam temere invicem confusa fuisse a librariis Livii et Lucilii nomina exemplis sat demonstratur. Ceterum Vaticani grammatici auxilio versum sic fere restituendum esse duco:

quaénam vox ex aéde resonans gréssu meo remorám facit?

Sat facile ad numeros redigitur quod Bernensis artigraphus in Hageni anal. Helv. p. CCXV neutri *Tartara* proposuit exemplum : *Tartara saeua petisti dura claustra diruens*, unde septenarius sic oritur:

saéua Tartara ádpetisti dúra claustra díruens.

Quae cui debeantur auctori et quam probabiliter de Hercule in scaena praedicata fuisse statuantur, in medio relinquo.

Denique ex comoediis Plautinis et Terentianis tragoediae dicta expiscari quam inanis plerumque operae sit cum olim in quaest. scen. p. 352 sqq. satis enarraverim, nunc paucissima inde p. 269 sq. in adnotatione delibavi. Inter quae si indicatum ab Andrea Spengelio septenarium iambicum Truculenti II 1, 9 *actútum fortunaé solent mutári : varia vítast* recipere voluissem, eodem iure alia *φιλοσοφούμενα* plurima cothurno adstringere debuissem.

Restat ut de glossariis pauca moneam. In quae magnam ex antiquiorum compilatorum libris vocabulorum copiam varios per rivulos transfluxisse sat notum est. Nec desunt in illis tragici sermonis frusta, non illa quidem ex ipsis poetarum fabulis, sed ex grammaticorum commentis et excerptis hausta, quorum longe plurima Nonius et Festus, alia Varro, pauca Diomedes Priscianus Macrobius commo-

daverunt; quaedam quo ex fonte prodierint incertum est. Pertinent autem ad hoc genus e. c. haec:*

abigeus ἀπελάτης *L* abigeus latro *HPS V* = *Ennius* 300*
applar *L* = *Pacuvius* inc. fab. LXII
aspernabilis ἐκφαυλισταῖος *L* = *Accius* 555
concento συνεπᾴδω *L* = *Pacuuius* 73*
euito ἐναρίζω *L* euitare . . . obtundere *H* = *Ennius* 87, *Accius* 348.
grandinat χαλαζοκοπεῖ *L* = *Pacuvius pract.* 4.

Ad certam auctoritatem propriae tragicis vel certe his inprimis antiquo testimonio tributae voces haece revocari possunt:

abiugat ἀπολύει *L* = *Pacuvius* apud Nonium
adauctauit ηὐξήθη *L* = *Accius* apud Nonium
adiugo ἐπιζεύγνυμι *L* abiugare (*scr.* adiugare) adiungere adducere *P* = *Pacuvius* apud Nonium
amplo ὑψῶ *L* = *Pacuvius* apud Nonium
anclare ἀντλῆσαι *L* = *Livius* apud Festum
anfractum περιφερές *L cf. HS* = *Accius* apud Varronem et Nonium
anxietudo ὀδύνη — ἄχθος *L* : *immo* anxitudo = *Pacuvius, Accius* apud Nonium
auerruncassint *P* = *Pacuvius* apud Varronem et Festum
camilla ἱέρεια *L* = *Pacuvius* apud Varronem
cicuro τιθασεύω *L* cf. B^3 : cicurare, mansuetefacere. *S*: cicurare, militare (*immo* mitigare *Usenerus*) exorare mansuefacere = *Pacuvius* apud Varronem
clypeare contexere (*immo* contegere) *V* = *Pacuvius* apud Varronem et Nonium

---

*) Brevitatis causa glossaria singula his indicavi siglis:

B^1	=	Bernense XVI saeculi IX				
B^{2a}	=	-	224	-	X fol.	193 sqq.
B^{2b}	=	-	-	-	- -	196 sqq.
B^{2c}	=	-	-	-	- -	198 sqq.
B^3	=	-	178			
H	=	Hildebrandi gloss. Parisinum				
L	=	Labbaeum				
P	=	Placidi glossas				
S	=	Sangallensem cod. n. 912 saec. VII vel VIII				
V	=	Vaticanas gl. in A. Mai auctt. class. VI 501				

creterra *ὑδρία* *L* creterrae *Paulus* p. 53 *M* = *Naevius* apud Nonium

deiugo *ἀποζυγόω* *L* = *Pacuvius* apud Nonium

domitone, *scr.* domuitionem *ἐπάνοδον* *L* domuitionem, domus reditum *P* = *Pacuvius* apud Nonium

dusmum incultum *P* = *Livius* apud Festum

facul facile *P*, *Paulus* p. 87 *M.* = *Pacuvius*, *Accius* apud Nonium : cf. Festus

fulgurio *ἀστράπτω* *L* = *Naevius* apud Nonium

inenodabilis *δυσχερής ἄλυτος πλακείς ἄδηλος* *L* inenodabile quod solui non potest *H* *cf.* *V* = *Accius* apud Nonium

lapit, cruciat sollicitat doliter (*scr.* dolenter) *S* lapit, dolore afficit *Paulus* p. 118 = *Pacuvius* apud Nonium

manticulor *τεχνάζομαι* *L* ad manticulandum *P* = *Pacuvius* apud Festum

matrescere *μητράζειν* *L* = *Pacuvius* apud Nonium

moro *διάγω διατρίβω παρέλκω* *L* = *Pacuvius* apud Diomedem

nefredem, infantem nondum dentatum *P* nefrendes *νέβροι* *L* = *Livius* apud Festum

nitido *καλλύνω* *L* = *Ennius*, *Accius* apud Nonium

niuet *χιονίζει* *L*, *immo* niuit = *Pacuvius* apud Nonium

perpetem, perpetuum B^{2c} = *Pacuvius* apud Festum

poenitudo *μετάνοια* *L* penitudo, poenitentia B^{2c} = *Pacuvius* apud Nonium

repedo *ἀναποδίζω* *L* respida (*scr.* repeda), redi ad te *V* (repedat $HB^{2c}S$) = *Pacuvius* apud Festum

rimo *ἀνερευνῶ* *L* = *Pacuvius* apud Nonium

rudus *βῶλος* *L* = *Accius* apud Festum

Salacia *ἀμφιτρίτη νηρεῖς* (*scr.* *νηρηίς*) *L* = *Pacuvius* apud Festum

salmacidus *ἁλμυρός ἁλώδης* *L* = *Ennius* apud Festum

tabificabile *τηκεδονικόν* *L* = *Accius* apud Nonium

tesqua siue tescua *κατάκρημνοι καὶ ῥάχεις καὶ ἔρυμοι τόποι* *L* tesqua deserta aspera *S* = *Accius* apud Varronem et Festum

tonsilla *τριχολαβίς παρίσθμιον στύραξ L* = *Pacuvius, Accius* apud Festum
trabica *δοκίς L* = *Pacuvius* apud Festum
triones *ἅμαξαι, βόες ἀρχαίως. βόες ἀρόσιμοι L* = *Naevius* apud Isidorum
uitulans, lasciuus gaudens, cum exultatione letans *S* = *Naevius, Ennius* apud Festum et Nonium.

Quibus adiungendae sunt ex Paulo Festi epitomatore notationes haece:

p. 40 conflages loca dicuntur, in quae undique confligunt venti = *Naevius* apud Isidorum
„ 62 consiptum apud Ennium pro conseptum reperitur = *Ennius* apud Nonium
„ 74 diabathra = *Naevius* apud Varronem
„ 80 expectorat, ex pectore eicit = *Accius* apud Nonium
„ 82 epicrocum = *Naevius* apud Varronem
„ 96 grumus = *Accius* apud Nonium
„ 104 iubar = *Pacuvius* apud Varronem
„ 108 impetritum, impetratum : cf. *Pacuvius* 317 apud Festum
„ 113 iniuges boves : cf. *Ennius* 156 apud Nonium
„ 124 mertat = *Accius* apud Nonium
„ 152 mansues = *Accius* apud Nonium
„ 221 patagium = *Naevius* apud Nonium.

Accedunt ex ceteris glossariis multa alia ex eisdem fontibus petita, quae communia tragicis poetis et comicis vel ceteris prisci sermonis auctoribus esse diserta testimonia confirment : *acrimonia ancillari antruare autumet cachinnat caluitur caprigenus cicur clepit consternatur delicare diuidia diuito elimino exanclat gliscit grandio hostimentum hostio itiner iuxtim labasco lactat mortuale muttire pigreo porceo rarenter seneo sospito superstito ualentia.* Restant denique usurpata ab optimae aetatis scriptoribus vocabula, maxime a Cicerone Vergilio Ovidio Seneca, quae tamen cum debeantur antiquioribus, a glossographis veteribus enotata sunt; ex quibus rariora quaedam commemorasse sufficit : *auricomus carchesium clango exspes extorris hiscere laniger lymphatus manubiae*

morigeror mortiferum Mulciber obuallatum pedetemptim proteruitas quadriiugem quadrupedo radiatus reciprocat scrupeus scruposus sentus seruitium sonipes tardat tensa terrificus territo tripudio turpo uastitas uelinolus uirginalis uitisator. Omnino pleniorem olim exemplorum copiam, quam quae velut apud Nonium nunc reperitur, glossographos illos excerpsisse formis vocabulorum talibus, quarum nunc certa testimonia desiderantur, concludi licet : e. c. hac Placidi glossa '*corporato*, uulnerato' (cf. Ennius 101 Accius 604); apud eundem et in Sangallensi codice quod est '*creperae* res, incertae dubiaeque' Varroni de l. l. VII 77 debetur, sed in Vaticanum unde fluxerit '*creperis*, dubiis', nescimus : cf. Nonius s. v. 'crepera res' et Pauli Festus p. 52 'creperum, dubium'.

Sed haec accuratius componere et cum pulvisculo, ut aiunt, excutere ei relinquendum, qui operosam, sed eandem exoptatissimam (iamque in praefatione ad comicos p. XVII olim a me flagitatam) glossariorum quotquot extant syllogen aliquando exornabit, in qua singuli tituli, quantum quidem fieri potest, ad suum originem revocandi erunt. Nostrum interest quaerere primum, num quae inter glossas illas lateant, quibus ad emendandas tragicorum poetarum reliquias probabiliter uti possimus; deinde num quid praebeant thesauri illi praeter exempla aliis testimoniis firmata, quod tragici sermonis indolem et colorem prae se ferre videatur.

Atque ad corrigenda textus nostri menda ut adhibui supra laudata vocabula *abigeus* et *concento*, ita quod apud Pauli Festum p. 90 legitur 'f r a c e b u n t, displicebunt' et paulo plenius apud Placidum 'fracebunt, sordebunt, displicebunt, dictum a fracibus' e. q. s. nescio an *Ennio* v. 301 reddendum sit, cuius haec apud Nonium s. v. 'flaccet' vetere scilicet corruptela traduntur:

sín *flaccebunt* cóndítiones, répudiato et réddito.

Traditam apud Nonium in *Pacuvii* v. 229 adiectivi formam b i s u l c i s tuentur praeter Labbaei titulum hunc : 'disulcis χυρσσδιαίτης' (χοῖρος διχαίτης Scaliger conl. Pauli Festo s. v. dissulcus) 'δαύλαξ' (*scr.* διαῦλαξ) glossae codicum B^1: 'bisiltes '(scr. b i s u l c i s)' 'porcus fissis ungulis'; B^{2c} : 'bi-

sulcis. porcus diuisis ungulis'; denique *V*: 'bisulis' (scr. bisulcis) 'porcus fissas ungulas habens', ut translato a porco ad serpentium linguas huius voculae usu, sive genetivus singularis sive pluralis nominativus interpretandus est,

linguaé bisulcis (*vel* bisulces) iáctu crispo fúlgere

vel os anguium vel angues ipsi dicantur, qui vehant Medeae currum. Quod autem postea *bisulcus* formam praetulerunt, sollemnis fere in eis adiectivis, quae a substantivis derivata sunt, variatio terminationis est: ut *exanimis adclivis declivis proclivis enervis semisomnis biiugis effrenis infrenis*. Diversa ab his Pacuvii *indigem*, Plauti in Most. 274 *interpoles*, Varronis *pronis*, in glossariis *breviloquis* et *obliquoloquis*. In quibusdam vero ut *elumbis enodis* regnat *is* terminatio. Firmatur *bisulcis* Plauti exemplo, qui in Poenulo v. 1023 '*bisulci lingua*' ait 'quasi proserpens bestia.'

In *H* quod legitur 'lumpae aquae uel undae' aptum est ad firmandam in *Pacuvii* versu 244 scripturam, quam Ritschelius commendavit, lumpis.

In v. 377 *ád manticulandum ástu adgreditur: seít enim quid proméruerit* haec altera pars num recte tradita sit, in tam obscura sententia certe dubitari licet. Coniciebam igitur *scite* vel *sciti enim quid prompserit* scribendum esse. Sed in B^{2c}*V* glossae extant *nimquid non aliquid* et *nimquis non aliquis*, in quibus *non* corrigendum esse *num* suspicor. Illa autem *nim* forma ne oblitteretur similitudo vocis *ningulus* suadet ortae, ut videtur, ex *nim-culus*, non ex *noinculus*, ut voluit Corssenus de pronunt. I 79. Atque in Trinummi quoque v. 962 *nimquam* praebet Decurtatus. Eodem pertinet quod in versibus, quos ex Varronis Agathone Nonius p. 187, 10 laudavit, ipse inter comoediae frusta inc. inc. 96 sqq. rettuli, pro his '*Lampadio, numquid* familiaris filius Amát' libri *Lampadionem quid* praebent. Itaque apud Pacuvium sic interrogatum fuisse coniecerim: *scite* (vel *sciti*) *nimquid prompserit?*

Supra dixi de structura *pudet mihi* in v. 143 (p. XLII), et de glossa Labbaei *matrescere*, qua traditum a Nonio *matrescam* in v. 309 firmatur.

Apud *Accium* in v. 374 Merceri emendationem *atratus taetra ueste* defendo glossa Labbaei '*atratus* μελανείμων', atque extat 'atratus, lugubris' etiam in *B*¹*S*. In versum 461 sq. quod intuli *acula* praeter Cledonium p. 41, 13. 48, 13 repetitur apud Labbaeum: 'acula βελόνη.'

At omni exempli saltem corrupti fundamento destitutum eligere ex glossarum multitudine quae tragico sermoni vindicentur lubrica plerumque et vaga ariolatio est. Nam quamvis hic illic adposita apud Labbaeum certe poetarum nostrorum Livii Naevii Ennii Pacuvii Accii nomina, ceteros ut taceam, fidem faciant, in ceteris quoque vocabulis inesse quae ad eosdem merito referantur (ut Vergilianae glossae plurimae omisso auctoris nomine insertae sunt), tamen singulorum, quae careant certa auctoritate, lemmatum rarissime talis indoles est, quae tragoediam prae alio genere redoleat. Pauca quaedam delibabo, quae apud Labbaeum reperiuntur, sed ut ne horum quidem sponsor esse velim:

obliquoloquis λοξίας, Apollo scil.
opitulus ἀλεξητήριος. cf. Festus p. 184 'Opitulus Iuppiter et Opitulator dictus est quasi opis lator.'
redimiae λύτρα. cf. Placidus 'redimiae res quae redimuntur a praedonibus.' Possis *Hectoris lytra* intellegere.

Praeterea senario et cothurno apta videri possunt haec:

adpectora παράβαλλε, θώρηξον
amfragosus περιοδεύσιμος τόπος
animaequior εὐγνωμονότερος (*scr.* εὐγνωμονέστερος)
animaequitas εὐψυχία
cluor δόξα
diuigena θεογενής
endofestabat εσενεν (*scr.* ἐσίνετο) ὠργίζετο
eritudo δεσποτεία
exercipes ταχυδρόμος, δρομεὺς καὶ κούρσωρ
expropitio ἐξιλάσκομαι
famen φάτις βάξις
fortitas γενναιότης ἀνδρειότης
gauescite χαίρετε
gaudifico χαροποιῶ

gloriabilis καυχηματίας
gnaticidium τεκνοκτονία
grauilocus δεινολόγος
† *gredinunda (gradibunda* Vulcanius*)* βαδίζουσα
gressibile βαδιστικόν
honestitas ἀξιολογότης ἀξιοπιστία
ignauatis ἀδρανισθέντων
ignomines ἀνώνυμοι
imbricitur ὀμβροῦται βρέχεται
immarcibilis ἀμαράντινος
inauspicabilis ἀόρατος
incitabilis παροξυντικός
ostentiferum τερατῶδες
tacditudo σικχασία
terricrepus βαρύβρομος
tonitrabilis βρονταῖος
undiuomus κυματοβόλος
† *uocissimus (uocisona?)* ἠχώ

Placidum adire etiam periculosius est, ut quem Ritschelius mus. Rhen. XXV 456 sqq. demonstraverit Plautinas maxime copias compilavisse. Nec in ceteris inveni quod quis, nisi temeritatis crimen merito incurrere voluerit, proprium tragico poetae fuisse suspicari audeat.

INDEX COROLLARII

LIVIVS ANDRONICVS

ACHILLES

Sí malos imitábo, tum tu prétium pro noxá dabis.

AEGISTHVS

I (5)

nam ut Pérgama
Accénsa et praeda pér participes aéquiter
Partíta est

II (3)

Tum autém lasciuum Nérei simúm pecus
Ludéns ad cantum clássem lustratúr . .

III (1)

Iamne óculos specie laétauisti optábili?

IV (2)

Nemo haécc uostrum rúminetur múlieri.

Livi Achilles, immo Aciles Non. 365, 25 'pretium, poenae exitum.' Idem 473, 22 'imitat . . .' (lucilius Bamb.) Adde inc. fab. V

Aegisthvs, immo Aegistvs I Non. 512, 32 'aequiter . . .' II Non. 335, 21 'lustrare est circumire . . .' Idem 158, 29 'pecus non solum quadrupes animal, uerum omnia animalia pecudes dicuntur . . . [5]' III Non. 132, 32 'lactare et laetiscere, laetificare.' (Lucilius Aegisto Bamb.) Idem 386, 23 'species dicitur effigies, facies. L. Egisthi . . .'

IV Non. 166, 29 'ruminare dictum in memoriam reuocare . . .'

---

1 malos *ed. pr.* malas *libri p.* 365, *Bamb. p.* 473 males *ceteri libri p.* 473 imitabis *ms. Fabri p.* 473 tu *om. libri p.* 365 dabit *libri p.* 365 [Si bona ero atque fida, amantem contra amare te addecet;] Sin malas *e. q. s. Bothius* 2 (*Mus. Rhen.* 1837 *p.* 269) 3 praeda *Junius* praedam *libri* equiter *libri* 5 autem *om. libri p.* 335 Nerei simum *Bentinus* Nereis simum *libri p.* 335 rei simum *libri p.* 158 6 cantem *Gencu. Basil.* classem *Gencu. Basil. Duentzerus* classum *ceteri libri* lustratur choro *uersum explebit: cf. Senecae Agam. u.* 475. lustrat nauium *Klussmannus. cf. Jahn. et Klotz. Annal.* 1848 *Suppl. p.* 479: *actiuum G. Hermanno quoque placuit* 7 spetie latauisti *Bamb.* 8 haece *L. Mueller de re m.* 442 *senarium explens.* haec *libri. septenarium trochai-*

V (4)

Sollémnitusque deó litat laudém lubens.

VI (6)

. . in sedes cónlocat se régias:
Cluteméstra iuxtim, tértias natae óccupant.

VII (7)

Ipsús se in terram saúcius fligít cadens.

VIII (8)

Quin quód parere [míhi] uos maiestás mea
Procát, toleratis témploque hanc dedúcitis?

AIAX MASTIGOPHORVS

I

Mirúm uidetur, quód sit factum iám diu?

II

Praestátur laus uirtúti, sed multo ócius
Vernó gelu tabéscit.

V Non. 176, 13 'sollemnitus pro sollemniter. Lucilius Aegistho . . .' (Liuius ed. 1526; accius Vrbin. 308, ut quo referendus sit hic locus incertum fiat) VI Non. 127, 30 'iuxtim pro iuxta . . .' VII Non. 110, 29 'fligi, affligi'. VIII Non. 23, 25 'procacitas a procando, id est poscendo dicitur . . .'
AIAX MASTIGOPHORVS, immo MASTIGOPORVS I Non. 127, 16 'iamdiu pro olim ... Liuius Aiace: mirum' e. q. s. II Non. 207, 23 'gelu

---

cum prima dipodia mancum olim dederam uostrum *D. Heinsius, Almeloueenus ad Quintil. X* 2 uoster *libri* ruminabitur (*sic ante Mercerum edd.*) Múlieri *commendauit Hermannus* 9 deo litat laudem lubens *scripsi* adeo ditali laudet lubens *libri, nisi quod* adcon *Leid.* adeo litato audit l. *Duentzerus* adeo attuli laudem et l. *Bothius* 1 adeo illicita ille audet l. *Bothius* 2 adeo ditat laude illubens *Klussmannus* accedit iam tandem et lubens *uel* dedicat laudem et l. *G. Hermannus* 11 Clytemestra *libri, quam formam uindicauit Ritschelius opusc. II* 498, *cf.* 502. 517 *sq.* natae *Aldina* nate *libri* 12 ipsus *Bothius* ipse *libri* *Non commendauerim* ipse séd
13 parere uos maiestas mea procat *libri* p. mea uos maiestas procat *Bothius* p. uosmet maiestas mea Procat *Klussmannus* p. uos iam m. m. P. *Hermannus* maiestas *bisyllabum metitur Duentzerus*
15 quid *Vrbin.* 307, *Grotius bibl. crit. nou. IV* *Interrogandi signum posuit Klussmannus* 16 *sq.* p. uirtuti laus gelu set m. o. uenio tabescit *libri, nisi quod* genu sed *W* (*h. e. Wolfenbuttelanus*):

ANDROMEDA

Cónflugae cubí conuentu cámpum totum inúmigant 16

DANAE

. . etiam mínitas? mitte ea quaé tua sunt magis quám mea.

EQVOS TROIANVS

Dá mihi hasce opes,
Quás peto, quás precor:
Pórrige, opitula! 20

HERMIONA

'Obsecro te, Ancíale, matri né quid tuae aduorsús fuas.

TEREVS

I (1)

Raréenter uenio.

neutri generis Titus Liuius in aiace mastigħo foro' (sic Vrbinas 308. pisi — corr. ex ipsi — W — adtacematico foro ceteri libri): 'praestatur' e. q. s. Cf. Sophoclis Ai. 1266 D. φεῦ· τοῦ θανόντος ὡς ταχεῖά τις βροτοῖς Χάρις διαρρεῖ καὶ προδοῦσ' ἁλίσκεται. Non indignum quod hic commemoretur Plautinum quoddam ad Capt. III 4, 82 ('hortamenta absunt: Aiacem, hunc quom uides, ipsum uides,' ubi sane 'ornamenta' uetus codex habet) scholion a Bentleio ad Ter. hautontim. IV 7, 8 (etiam a Pareo) laudatum mihique a Buechelero indicatum: 'hortamenta, flagella quibus aurigae utuntur cum equos hortantur. Aiax mastigophorus.'

Andromeda Non. 62, 20 'confluge loca, in quae riui diuersi confluant.'

Danae Non. 473, 31 'minitas pro minaris. L. Danea . . .' (L. Dariae Bamb. Naeuius Danae Aldina)

Eqvos Troianvs Non 475, 10 'opitula.'

Hermiona Non. 111, 12 'fuam sim uel fiam . . .'

Terevs I Non. 515, 29 'rarenter . . .'

---

transposui et correxi Buechelerum secutus, qui uerno *in* uenio *latere intellexit. Olim in actis acad. Berol.* 1854 *m. Jan. p.* 46 uento et gelu *proposueram, et* uentu *iam Bentino placuerat.*
18 conflugae *W, quod uindicauit Buechelerus Coni. Latt. p.* 11 *sq.* confluge *Leid. Vrbin.* 307 confluges (*ut in lemmate Leid.* u. 116) *Mercerus* cubi, *quod adlitteratione etiam commendatur, scripsi.* ubi *libri* confluges riui *olim conieci* conuentu *Junius* conuentum *libri* 19 quae mea sunt magis quam tua *uel* quae tua sunt minus quam mea *L Mueller de re m.* 441 21 *Numeros a Bergkio commendatos recepi, dimetrum creticum inter duas tripodias trochaicas catalecticas: olim tetrametrorum creticorum frusta* dá mihi Hásce . . . pórrige, 'Opitula *dedi* porrige *ms. Fabri. Vatic.* corrige *ceteri libri* 23 obsecra *Leid. W, sed* o *suprascr.*

II (2)

Nímis pol inpudénter: seruis praéstolabas?...

III (3)

'Ego puerum intereád ancillae súbdam lactantém meae,
Né fame perbítat.

IV (4)

crédito,
Cum ílloc olli meá uoluntate númquam limauít caput.

INO

Terentianus Maurus 1931:

Liuius ille uetus Graio cognomine suae
Inserit Inoni uersus, puto, tale docimen:
Praemisso heroo subiungit namque miuron,
Hymnum quando chorus festo canit ore Triuiae.
'Et iam purpureo suras include cothurno,
'Balteus et reuocet uolucres in pectore sinus,
'Pressaque iam grauida crepitent tibi terga pharetra.
'Derige odorisequos ad certa cubilia canes.'

II Non. 475, 32 'prestolat pro prestolatur . . .' III Non. 153, 26 'peruitere, perire . . .' IV Non. 334, 7 'limare etiam dicitur coniungere . . .' Deridetur limauit caput locutio in Plauti Poenulo I 2, 79 (cf. quaest. scen. p. 354 et Ritschelii Parerg. I 168)

Ino Cf. Marius Victorinus p. 2512 P. 91 G. 'at cum Liuius Andronicus praemisso hexametro huiusmodi subnectat uersus per ordinem iambo terminatos, nouam potius hanc speciem' e. q. s. 'nam in hymno Dianae apud eundem ita inueniuntur in fabula Inone: sed iam' e. q. s. Transformauit ueteris poetae uersus in suum usum Caesius Bassus: cf. Hermanni epit. d. m. 127², Hauptii obseru. crit. p. 43

Anciale *libri, quae forma poetae aspirationis consonantium ignaro seruanda erat.* Anchiale *Junius in mg.* 25 inpudenter *conieci* inprudenter *libri* seruis *Junius in mg.* seruus *libri* serus *Maehlyo ann. philoll.* 1857 *p.* 286 *in mentem uenit* praestolaras *Bamb.* prestolaras *ceteri libri* 26 interead *scripsi* interea *libri* lactantem *Palmerius* laetantem *libri* lactentem *Bongarsius* lactentem *uel* lactanti *Vossius* lactandum *Heinsius* *cf. C F W Mueller prosod. Plaut.* 593 *sq.* 29 illoc olli *temptaui* illos soli *libri, nisi quod* olim ex *Basil.* illo sola *Bothius* illo, soror *Mercerus* illo soror *Vossius* limaui *Mercerus*

EX INCERTIS FABVLIS

I (1)

Florem ánculabant Líberi ex carchésiis.

II (5)

. . sed qui sunt hí, qui ascendunt áltum ocrim?

III (3)

celsósque [in] ocris 30
Aruáque putria et mare mágnum.

IV (4)

namque Taénari celsós ocris

V (2)

Haut út quem Chiro in Pélio docuít ocri.

VI (10)

Múlier, quisquis és, te uolumus.

VII (VIII Eq. Tr. 3)

Quó Castalia pér struices sáxeas lapsu áccidit. 36

VIII (IX 14)

Quem ego néfrendem alui lácteam immulgéns opem.

Ex Inc. Fab. I Pauli Festus p. 11 M. 'anclare haurire a Graeco descendit.' Thes. nou. lat. apud A. Mai auct. class. e codd. Vat. ed. VIII p. 26 'anclo . . . haurire uerbum actiuum; unde Liuius: florem' e. q. s. II—V Festus p. 181 M. 'ocrem antiqui, ut Ateius Philologus in libro Glossematorum refert, montem confragosum uocabant, ut aput Liuium [31] et: [32. 33] [34] et: [35].' Fr. V ad Achillem uidetur pertinere. VI Non. 197, 31 'cuis et generi feminino attribui posse ueterum auctoritas uoluit.' VII Fest. p. 310 M. 'struices antiqui dicebant extructiones omnium rerum.' Laeuio has elegantias reddendas censet Bergkius Ephem. Hal. 1842 p. 239 VIII Pauli Festus p. 163 M. 'alii dicunt nefrendes infantes esse nondum frendentes,

30 anculabant *Scaliger* anclabant *libri* 32 in *om. cod. De Saturniis numeris G. Hermannus et O. Muellerus, de heroicis Bothius cogitarunt* 38 *Verum non est quod L. Mueller de re m.* 429 *iactauit* nefrendem *necessario ut* nefastus *primam syllabam corripere: producit eandem* nequam. *Ceterum cf. quae in symbolis grammaticis (Beiträge z. Lehre von d. latein. Partikeln) p.* 12 *sq.* 46 *sq. de uariis* ne *particulae -formis disserui. Quam si constaret in hac compositione breuem fuisse, possent numeri sic fere restitui:* quem égo nefrendem alui éducaui l. i. o.

IX (X 6)

dusmo ín loco

X

Puerárum manibus cónfectum pulcérrime

XI

Quinquértiones praéco in medium próuocat.

XII (XI)

Varro de l. L. VII 3 M. 'nec mirum quom non modo Epimenides . . . sed etiam Teucer Liuii post annos XV (XII Flor.) ab suis qui sit ignoretur.'

CN. NAEVIVS

ANDROMACHA (Nou. Andr.)

Quod tú, mi gnate, quaéso ut in pectús tuum
Demíttas, tamquam in físcinam uindémitor.

id est frangentes. Liuius . . .' Festus p. 162 M. '. . . ri: quem ego ne............s opem.' Thes. nou. lat. l. l. p. 378 sq. 'alii autem dicunt nefrendes infantes, quasi nondum frendentes... unde Naeuius: quem...' e. q. s. Idem p. 214 'hic nefrens, dis, i. e. infans quasi nondum frendens... unde Liuius: quem...' e. q. s. IX Pauli Festus p. 67 M. 'dusmo in loco apud Liuium significat dumosum locum: antiqui enim interserebant S litteram...' Placidus ap. A. Mai auct. class. III p. 452 'dusmum, incultum, dumosum uel squalidum.'
X Priscianus p. 697 P. 'puera dicebant antiquissimi..... Liuius in Odissia: mea puera, quid uerbi ex tuo ore supera fugit. idem alibi: puerarum' e. q. s. XI Festus p. 257 M. 'quinquertium . . . . Liuius quoque ipsos athletas sic nominat: quinquertiones' e. q. s. Paulus p. 256 'ipsos quoque athletas Liuius quinquertiones appellat.'
Naevi Andromacha? Seruius in Verg. Ge. I 266 'fiscina] Naeuius in Andromacha...' Nouio ualde probabiliter Bothius et Munkius tribuerunt.

---

39 dusmo '*boni libri et deteriores quidam*, *uelut is*, *quo Barthius utitur in Aduers. XL* 17' *O. Muellerus*, *qui defendit hanc formam.* dusmoso *uulgo* 40 *senarium*, *non Saturnium esse probauit Buechelerus ann. philoll.* 1863 *p.* 331 pulcerrime *Caroliruh.* pulcherrime *ceteri libri*, *nisi quod* pulcherrimae *Reg.* 41 *olim inter Saturnios reliqueram* preco *cod.*, *olim corr.* prouocat] uocat *cod.*
2 in fiscinam uindemitor *Bothius* uindemiator in fiscinam *Seruius*

DANAE

I (11)

Omnés formidant hómines eius ualéntiam.

II (10)

Contémpla placide fórmam et faciem uírginis.

III (2)

'Excidit orátionis ómnis confidéntia.

IV (1)

Eam cómpotem scis núnc esse inventám probri.

V (6)

.. amnis níueo fonte láuere me meminí manum. 8

VI (3 inc. com. 4)

Desúbito famam tóllunt, si quam sólam uidere ín uia.

VII (9)

Quín, ut quisque est méritus, praesens prétium pro factís ferat. 10

VIII (4)

... indigne éxigor patria ínnocens.

Danae I Non. 186, 23 'ualentia, fortitudo. Neuius Dane ...' (Damne Leid.) II Non. 470, 1 'contempla...' (Neuius Danea Bamb.) III Non. 262, 25 'confidentia, constantia...' IV Non. 456, 25 'compotem in bonam partem solum accipi putatur, cum et in mala positum sit ... N. Dane ...' (competem in partem Bamb.) V Non. 504, 1 'lauit pro lauat .... N. Dane ...' (Neuius Danae Bamb.) VI Non. 306, 7 'fama est rursus infamia ... Neuius: desubito' c. q. s. Idem 518, 1 'desubito ... Neuius Danae ...' (Dane Bamb.) VII Non. 366, 4 'pretium pro praemio ...... Neuius Danae...' VIII Non. 291, 5 'exigere est excludere...'

3 homines *Vossius* hominis *libri* eius uolentiam *Leid.* et (*suprascr.* ius) ualentiam *W* 4 contemplo *libri* 6 eam nunc esse i. p. conpotem (compotem *Bamb.*) scis *libri*, *quae olim in septenariorum trochaicorum frusta distribueram. Fortasse erit cui paulo lenius uideatur hunc ordinem* eam nunc e. i. probri scis compotem *statuere.* probri (i *suprascr.*) *Mercerus* propris *Leid.* propriis *W Bamb. mss. Merceri* propris *ceteri* opprobrii *Vossius* 7 amnis niueo *scripsi praeeunte* eam niueo *Buechelero* animi iubeo *libri* anri iubeo *Delrio* anri fuluo *Grotius* labere *Bamb.* me memini *Grotius* memini *libri* nemini *Scriuerius* iubeo te fonte lauere neminis manum *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 74 8 uidemus *libri p.* 306

IX (5)

. . . . quámne quondam fúlmine icit Iúppiter?

X (8)

Mánubias suppétiat prone . . . .

XI (inc. trag. 16 add. 1.)

Suo sónitu claro fúlgoriuit Iúppiter.

EQVOS TROIANVS

Numquam hódie effugies quín mea moriarís manu.

HECTOR PROFICISCENS

I (Enn. Hect. L. 19)

Túnc ipsos adóriant, ne qui hinc Spártam referat núntium.

II (Enn. Hect. L. 18)

Laétus sum laudári me abs te, páter, a laudató uiro.

IX Non. 124, 14 'icit significat percutit, ab ictu........' (Naeuius] in equius Leid.) X Non. 138, 17 'manubias, manus exubiae. N. Dane...' XI Non. 110, 17 'fulgoriuit, fulgorem fecit uel fulmine afflauit. N. Sanea...' (Danae Junius). Ariolando addas inc. nom. I. II.

Eqvos Troianvs Macrobius Sat. VI 1, 38 'Vergilius: numquam hodie effugies, ueniam quocumque uocaris.' (Ecl. 3, 49) 'Naeuius in equo Troiano...' Incertum est utrum ex Naeuii fabula an ex alia (e. g. Attii Deiphobo) sumpta sint inc. poet. VII et VIII

Hector Proficiscens I Priscianus VIII p. 801 P. 'adorior et adorio... Naeuius in Hectore proficiscente...' (in ·II· Hectore Bongars. in III Hectore duo Darmst. Carolir. 2 cum recentioribus) II Cicero Tusc. disp. IV 31, 67 'aliter enim Naeuianus ille gaudet Hector: laetus ... aliter ille apud Trabeam.' Idem ad famil. V 12 'placet enim Hector ille mihi Naeuianus, qui non tantum laudari se laetatur, sed addit etiam a laudato uiro.' Idem ad famil. XV 6 'laetus sum laudari me, inquit Hector, opinor, apud Naeuium, abs te, pater, a laudato uiro. Ea est enim profecto iucunda laus, quae ab iis proficiscitur, qui ipsi in laude uixerunt.' Seneca epist. XVII 2 (102, 16) 'cum tragicus ille apud nos ait magnificum esse laudari a laudato uiro, laude digno ait.' Cf. Symmachi Epist. I 3. IX 110

---

11 quamne *scripsi* quae *libri* quam *Delrio* quem *Scriucrius* Semela, quam *Bergkius l. l.* quondam *Junius* quandam *libri* flumine *W* nequaquam Danaam f. i. I. *Buechelerus* 12 manubias suppetiat prone *scripsi* manubias subpetat pro me *libri* 14 *sq. integrum nunc senarium restitui* mea manu moriare *libri, quibus nolui uti ad octonarii frustum dimetiendum:* numquam hódie e. quin mea manú moriare . . . 16 qui hinc *G. Hermannus Elem. d. m. p.* 633 quis hinc *libri* referant *Darmst. b et Doruill.* 17 me *om. Pith. in Tusc.*

HESIONA

Né mihi gerere mórem uidear língua, uerum língula.

IPHIGENIA

Pásso uelod uícinum, Aquilo, méd in portum fér foras.

LVCVRGVS

I (7)

Tuós qui celsos términos tutánt . .

II (17)

Alté iubatos ángues in sesé gerunt.

III (13)

Líberi [sunt]: quáque incedunt, ómnis aruas ópterunt.

IV (19)

suauisonúm melos

HESIONA Gellius X 25 'admonendum lingulam ueteres dixisse gladiolum oblongum in speciem linguae factum, euius meminit Naeuius in tragoedia Hesiona. Versum Naeui apposui . . .' (Haesiona cod. reginae, Franeq.) Varro de l. L. VII 107 M. 'multa apud poetas reliqua esse uerba, quorum origines possint dici, non dubito, ut apud Naeuium in Hesiona: enimuero gladii lingula, a lingua.' (neuium Flor. Esiona Par. a Esionam Flor. Goth. Haun., om. haec Par. b) Exciderunt ipsa poetae uerba post nomen fabulae.

IPHIGENIA immo IPIGENIA Non. 370, 25 'passum, extensum, patens . . . Neuius Efigenia . . .

LVCVRGVS: cf. ad fr. X. I Non. 476, 9 'tutant . . . N. Lycurgo . . .' (Neuius Licurgo Bamb.) II Non. 191, 16 'angues masculino genere . . N. Lycurgo . . .' III Non. 192, 29 'arua . . . feminino Neuius Lycurgo lib. II quaque' e. q. s. IV Non. 213, 10 'melos genere neutro. N. Lycurgo . . .'

---

18 ne mihi *Suerdsioeus Vind. praec. Bentl. p.* 60, *O. Muellerus* sine mihi *libri* mortem *Franeq. Gellii* uidear] tu uideare *aut* iam uideatur *Suerdsioeus* 19 *sic nunc restituendum esse putaui.* passo uel hoc uicinum aquilone hortum fer foras *libri* passo uelo uicinum Aquilo in portum fert orias *Mercerus*, *in quibus* uelo *praeierat Junius.* passo uelo me uicinum aquilo in portum ferat foras *Machly ann. philoll.* 1857 *p.* 286 passo u. u. a. in p. oras ferat *olim conieci.*
21 iubatos *Junius in mg.* iugatos *libri* 22 Liberi *Mercerus* lib. II *libri* sunt *om. libri: fortasse* Liberi *nomen cauillatur nuntius* quaque *libri*, *quod seruandum nunc duxi, cum olim* [famulae] Liberi Quacumque *e. q. s. legere placuisset.* quaqua *Mercerus* quacumque *Vossius*, *qui septenarium agnouit.* 23 suauisonum *Vossius*, *Gulielmus Veris. III* 8 suaue summum *libri*

V (2)

Vos, quí regalis córporis custódias
Agitátis, ite actútum in frundiferós locos,
Ingénio arbusta ubi náta sunt, non óbsita.

VI (3)

dúcite
Eó cum argutis línguis mutas quádrupedis.

VII (4)

[aliás] alis
Sublíme in altos sáltus inlicite [ínuios],
Vbi bípedes uolucres líno linquant lúmina.

VIII (5)

Vt ín uenatu uítulantis éx suis
Lucís nos mittat poénis decoratás feris.

V Non. 323, 1 'ingenium ueteres dixerunt et sua sponte uel natura. Neuius Lycurgo ...' VI Non. 9, 24 'mutus onomatopoeia est incertae uocis, quasi mugitus; nam mutus sonus est proprie, qui intellectum non habet. N. Lycurgo ...' (Neuius Licurgo Bamb.) VII Non. 6, 17 'illicere est proprie illaqueare. N. Lycurgo ...' (inlicere ... inlaqueare Bamb.) VIII Non. 14, 19 'uitulantis ueteres gaudentes dixerunt, dictum a bonae uitae commodo: sicuti qui nunc est in summa laetitia, uiuere eum dicimus. N. Lycurgo ...' (uitulantes Bamb., ubi ipsum exemplum ut saepe omissum est.)

24 regalis *edd.* regali *libri plerique* regari *Basil.* 25 agitatis *Geneu.* agitis *ceteri* frondifluos *ms. Palat.* 483 locos *Bothius* lucos *libri* 26 arbusta ubi nata *Scaliger Coni. in Varr. p.* 82 arbusto uineta *libri* obsita *Scaliger* obsitu *Geneu.* obstutas *ceteri libri* 27 ducito *Bamb.* 28 cum *Mercerus* tum *libri* ducite eo argutilinguis *Bothius* *Numeros restituit Vossius: an septenarium mauis primo pede mancum?* 29 alias alis *nunc scripsi* alis *libri*, *quod* alius *recte interpretatus est Lipsius A. L.* V 14 alii *Scaliger* 30 sublime in altos *suasore Buechelero scripsi* sublimen (sublimem, n *m.* 2 *suprascr.*, *Leid.*) alios *libri* illicite *libri praeter Bamb.* inuios *addidi*, *om. libri. Alia commenta uide in corollario* 32 suis] auiis *Scaliger* 33 lucis *Mercerus* locis *libri* Poenis *Scaliger* pennis *Mercerus* decoratus *libri* decoratos *Gulielmus ad. Plaut. Amph. I* 1 uitulantes ex suis locis Nos mittant Poenis *Rostius Opusc. Plaut. 1 p.* 176

IX (14)

pérgite,
Tyrsígerae Bacchae, Báechico cum schémate.

X (8)

Ignótae iteris sumus: túte scis . . . .

XI (25)

Dic quó pacto eum potíti: pugnan án dolis?

XII (20)

Né ille mei feri íngeni [iram] atque ánimi acrem acrimóniam

XIII (18)

Cáue sis tuam conténdas iram cóntra cum ira Líberi.

XIV (9)

'Oderunt di hominés iniuros. — 'Egone an ille iniúrie
Fácimus?

IX Non. 225, 1 'schema . . . neutro N. Lygurgo . . .' X Priscianus VI p. 695 P. 'et hoc iter; dicimus enim huius itineris: quamuis antiqui hoc iter iteris et hoc itiner itineris dixerunt . . . N. in Lycurgo . . . .' (lugurco Reg.: fuit igitur Lucurgo. Incertum an Sangall. legurgo fuerit Loecurgo.) Non. 124, 27 ignote, id est inscie. Neuius Lycurgo . . .' Idem 485, 5 'iteris positum pro itineris, et quidem recte ab eo, quod iter iteris facit, itiner itineris. N. Lycurgo . . .' (Neuius Licurgo Bamb.) Thes. nou. lat. ap. A. Mai auct. class. VIII p. 127 'hoc heteroclinium, ii, unde Plautus: ignoti itineris sumus, tute scis quae siut heteroclita.' Ibid. p. 194 'heteroclitum, diuersiclinium ubi diuersae sunt uiae. Plautus: tute scis quae sint heteroclita.' XI Non. 481, 28 'sic potior illam rem pro illa re potior . . . N. Lycurgo . . .' XII Non. 73, 17 'acrimonia est animi uiuacitas. Neuius Lycurgo . . . .' (Licurgo Bamb.) XIII Non. 259, 5 'contendere significat comparare . . . N. Lycurgo . . .' XIV Non. 124, 30 'iniurie dictum pro iniuriose. N. Lycurgo . . .'

---

35 thyrsigerae Bacchae *ed.* 1526 tyrsigere Brebeae *libri* Bacchico] modo Bacchico *libri* modo Bacchiaco *Bergkius l. l.* 36 ignotae *libri plerique Nonii p.* 124 ignote *W p.* 124 ignoti *libri Nonii p.* 485 (*nisi quod* igniti *Bamb.*), *Priscianus, Lex. Vat.* 37 pugnan' *Bothius senarium metiens* (pugnad *idem olim in textu*). pugna *libri.* sitis *post* potiti *qui inseret, septenarium habebit.* 38 ne: *cf. G. Hermannus Philol. III* 465 *sq.* iram *om. libri* aerem *Bamb.* 39 contenda syram *Leid. Genev.* 40 di homines iniuros *Bothius, idem personas distinxit.* dii homines iniuriose *libri* dii h. iniurios *Mercerus. Olim etiam haec* odérunt di homines: égone an illi iniúrie Fácimus? *proposui.*

XV (10)

Síc quasi amnis céleris rapit, sed támen inflexu fléctitur.

XVI (21)

Iam íbi nos duplicat áduenientis . . . timós pauos.

XVII (24)

Námque ludere út laetantis ínter sese uídimus
Própter amnem, aquám creterris súmere ex fonte . . .

XVIII (12)

Pállis patagiís crocotis málacis mortuálibus

XIX (16)

. . . . síne terrore pécua ut ad mortém meant.

XX (23)

. . . ut uídeam Volcani ópera haec flammis fíeri flora

XV Non. 191, 34 'amnem . . . feminino . . .' XVI Non. 487, 8 'uapor et uapos et timor et timos . . . Neuius Lycurgo . . .' (Licurgo Bamb.) XVII Non. 547, 28 'creterra est, quam nunc situlam uocant. Neuius Lycurgo . . . .' Idem locus olim laudabatur p. 84, 14 'colustra . . . Laberius in Virgine: si quidem mea colustra fretus terris studere fecisset sumere aquam ex fonte', in quibus [cre]terris sumere aquam ex fonte uerba ex alia de creterris glossa, quae sequebatur, uidentur illata esse XVIII Non. 540, 5 'patagium, aureus clauus, qui pretiosis uestibus inmitti solet . . . N. Lycurgo . . .' Idem 548, 26 'caltulam et crocotulam, utrumque a generibus florum translatum, a calta et a croco . . . N. Lycurgo . . .' (Neuius Licurgo Bamb. utroque loco) XIX Non. 159, 7 'pecua et pecuda, ita ut pecora, ueteres dixerunt. Neuius . . . idem Lycurgo: sine ferro pecora manibus ut ad m. m. Accius Astyanacte: in celsis montibus pecua atque inter colles pascunt' e. q. s. XX Non. 109, 25 'fimbriae sunt omnis extremitas.' (deinde Naeuii locumcum lemmate flora intercidisse coniecit Mercerus) 'Naeuius Lycurgo . . . .'

---

42 sic] sed *libri* quando *Vrbin.* 308 celeris rapit *nunc scripsi* cis rapit *libri* rapida *Mercerus* rapida tamen *Vossius* in fluxu *Mercerus*, *Vossius* 43 iam uim in nos duplicat adueniens ignis uapos *Grotius* *Suppleri* maximus *potest* 44 namque ludere ut *Vossius* nam ue ludere *Bamb.* nam ut ludere *ceteri libri* sese *Vossius* se *libri* 45 propter *Junius* praeter *libri* aquam creterris sumere ex fonte] creterris sumere aquam ex ponte *libri plerique p.* 547, *nisi quod* creteris *Bamb. et* sponte *Bamb. Leid. m.* 1. s. a. ex fonte *libri p.* 84, *Junius* 46 malacis *libri plerique p.* 540 malicis *W p.* 540 malaciis *Bamb. p.* 548 malatiis *ceteri libri p.* 548 manicis *Aldina p.* 540 mortalibus *libri p.* 548 47 sine terrore pecua ut] sine ferro pecora manibus ut *libri* s. f. pecua m. ut *Mercerus* s. f. manibus, pecua ut *Bergkius l. l.*, *Grauertus Anal. p.* 101, *u.* 27 *sq. copulans cum* 47 meent *Grauertus*

XXI (115)

Proinde húc Dryante régem prognatúm patre,
Lycúrgum cette!

XXII (11)

Iam sólis aestu cándor cum liquésceret

XXIII (6)

Laté longeque tránstros nostros féruere

XXIV (22)

Vós qui astatis óbstinati 55

INCERTI NOMINIS RELIQVIAE

I (5)

Mále parta male dílabuntur.

II (11)

Mare ínterbibere

III (IV inc. com. 2)

Dubií fauentem pér fretum introcúrrimus. 59

IV (V Lycurg. 1)

Díabathra in pedibús habebat, érat amictus épicroco.

XXI Non. 84, 32 'cette significat dicite uel date, ab eo quod cedo. Neuius Lycurgo . . . .' XXII Non. 334, 32 'liquidum rursum significat molle et fluxum . . . Neuius Lycurgo . . . .' XXIII Non. 503, 19 'ab eo quod est feruit, breuiato accentu feruere facit, ut spernit spernere . . . N. Lycurgo . . .' (Neuius Licurgo Bamb.) XXIV Festus p. 193 M. 'obstinato, obfirmato, perseueranti . . . N. Lycurgo . . .' Adde inc. nom. IV

Inc. Nom. Rel. I Pauli Festus p. 222 M. 'partus et pro nascendo ponitur et pro parato.' Cicero Phil. II 27, 66 'sed ut est apud poetam nescio quem . . .' Pseudoacro ad Hor. carm. III 24, 61 'quae per scelus adquiruntur congreganti nihil prosunt, dum relicta indignis heredibus per luxuriam consumuntur, ut: male p. m. d.' Fortasse ex Danae sumpta: cf. u. 7 II Isidorus Orig. V 26 'praepositionem inter pro e ponebant antiqui.' Ad Danaen referri potest. III Non. 205, 27 'fretum . . . masculini . . . Neuius: dubii' e. q. s. IV Varro de l. L. VII 53 M. 'apud Naeuium: risi egomet' e. q. s. — 'idem: diabathra'

---

49 proinde huc Dryante] proin dustriantte *libri* proin Dryante *Iunius* patrem *W* 51 quum *Mercerus* cui *libri* calor cui liquescerit *Basil.* 52 transtros nostros *scripsi* trans nostros *libri* Thracia nostros *Grotius* Thraces nostros *Bothius* 57 dyabathra *Flor.* pedibus *uulgo* pecudibus *libri* gerebat *fuit qui proponeret* erat *Flor. Goth. Haun. Par. a* et erat *Par. b*, *omittunt ceteri* epycroco *Flor.*

V (VII 14)

in montes cónfragos

VI (VII 2)

Circúmuenire uídeo ferme iniúria

VII (VIII 20. add. 4)

Struíx malorum

VIII (IX 4)

Néminem uidí, qui numero scíret quique scíto opust.

IV (X 7)

. . trionum hic [ést] moderator rústicus

X (XI 22)

Odí summussos: proínde aperte díce quid sit, quód times.

XI (XII 18)

Quam númquam uobis Gráieis atque bárbari

XII (XIII inc. trag. 19)

Vos qués adcolitis Hístrum fluuium atque álgidam

e. q. s. 'utrumque uocabulum Graecum.' (Naeuium Par. a et b, 'ut uid.' Neuium Flor. Ennium Goth. Haun.) De Baccho uidentur in Lucurgo dicta esse V Isidorus Orig. XIV 8, 27 'confrages loca, in quae undique uenti concurrunt ac sese frangunt, ut Naeuius ait: in montes, ubi uenti frangebant locum.' Schol. Lucani VI 126 'confraga sunt loca, in quibus undique uenti concurrunt', ut Naeuius ait: in montes, ubi uenti frangebant.' Haec non Naeuii, sed glossatoris uerba esse puto VI Varro de l. L. VII 92 M. 'apud Naeuium . . . ferme dicitur, quod nunc fere.' (neuium Flor.) VII Seruius in Aen. IV 267 'exstruis a struice. Naeuius nominatiuo singulari . . .' VIII Festus p. 170 M. 'numero . . . apud Naeuium . . . i. e. nimium sciret.' IX Isidorus Orig. XII 1 'hunc' (sc. bouem) 'Latini trionem uocant . .' X Pauli Festus p. 299 M. 'summussi dicebantur murmuratores. Naeuius odi, inquit, summussos . . . sit.' Apud Festum p. 298 M. haec apparent: '. . . . ssi dicebantur . . . . Naeuius odi, inquit . . . . . . inde aperte dice . . . . . . times' XI. XII Cicero Orat. 45, 152 'nobis, ne si cupiamus quidem, distrahere uoces conceditur; indicant . . . omnes poetae praeter

58 confragos *addidi* 59 circum *Par. b* ciccum *Flor. Goth. Haun. Par. a* eccum *uulgo* *An* circumueniri uideor? 61 quique, *h. e. ut uid.* quocumque, *cod.* quod *Scaliger* quicquid *Buechelerus* scito *Scaliger* scit id *cod.* opust] est opus *cod.* quo scitu est opus *Maehly ann. philoll.* 1857 *p.* 286 qum scito est opus *uel* qum quo scito opust *L. Mueller annall. philoll.* 1868 *p.* 426 62 meorum *addi potest* est *suppleui, om. libri* 63 quod *suppleuit Vrsinus* 64 Graieis *Ritschelius nou. exc. Plaut. I p.* 113 Grai *uel* Graii *libri* 65 ques *uel* queis *uel* quis *Ritschelius l. l.* qui

Q. ENNIVS

ACHILLES

I (1)

Séma ciues, défende hostes, cúm potes deféndere.

II (4)

. . . . . per ego deúm sublimas súbices
'V̄midas, unde óritur imber sónitu saeuo et spíritu.

III (2)

Quo núnc incerta re átque inoratá gradum
Regrédere conare?

cos, qui ut uersum facerent saepe hiabant, ut Naeuius: uos qui' e. q. s. 'et ibidem: quam numquam' e. q. s.

ENNI ACHILLES immo ACILLES I Non. 277, 21 'defendere, tueri, depellere. Ennius Achille . . .' (defendere debellare [t]ueri . . . in Achille Bern. b) II Festus p. 305 M. 'subices Ennius in Achille pro subiectis posuit, cum dixit nubes: per ego' e. q. s. Gellius IV 17 (positu, non natura praepositiones ob sub con cum uerbo iacio compositas longas fieri) 'congruens igitur est, ut subices etiam, quod perinde ut obices compositum est, u litera breui dici oporteat. Ennius in tragoedia, quae Achilles inscribitur, subices pro aere alto ponit, qui caelo subiectus est in his uersibus [2. 3]: plerosque omnis tamen legere audias u litera producta.' Non. 169, 1 'subicis noue positum non a subiciendo, sed altitudine. Ennius Achille: per . . . imber.' III Non. 166, 22 'regredere, reuocare.

---

libri. Dubitauerat de hiatu, quem et G. Hermannus epit. d. m. 35 *et Lachmannus in Lucr.* III 374 *p.* 162 *tolerauissent, idem Ritschelius iam in prolegg. Trin. p.* 199 *sqq., ubi* Graii uobis *proposuit. Saturnios haberi posse ipse in proecdosi monui. Miratur hiatum Bergkius symb. ad gramm. Lat.* I 110 fluuium adalgidum *Klussmannus (Jahn. et Klotz. Annal.* 1846 *Suppl. p.* 135)

1 o qui te serua *Bern. b, in quibus olim adnotaui uaria latere posse uelut:* opitule, acriter, aequiter. *Vahlenus* ociter *scripsit. Possit quispiam etiam de fabulae nomine pleniore cogitare, e. c.* Achille priore, *nam* equite, *quod statim in mentem uenit, nihili est;* hospite, *qui legatos excipiat, nimis artum fabulae orbem circumscribere uidetur.* defende] defendite *Bern. b* 2 sublimas *Nonius, Roll. Vat. Gellii* sublimes *uulgo, om. Festus* subicis *Nonius, quod notauit Lachmannus ad Lucr. I* 744 3 humidas *libri* inde *Festus* saeuo et spiritu *Delrio* saeuo spiritu *Festus* seuo strepitu *Roll. Gellii* saeuo strepitu *Vat.* saeuo et spiritus *celeri Versus recte disposuit Lachmannus ad Lucr. III* 227 4 inorata] morata *W*

IV (Ach. Arist. 2)

Interea mortáles inter sése pugnant, proéliant.

V (3)

. . . nam consíliis obuaránt, quibus
Concédit Hector.

VI

Ita mágni fluctus eíciebantúr . .

VII

summam tú tibi
Pró mala uita fámam extolles, pró bona partam glóriam:
Mále uolentes fámam tollunt, béne uolentes glóriam.

ACHILLES ARISTARCHI

I

Exsúrge, praeco: fác populo audiéntiam.

* * *

Siléteque et tacéte atque animum aduórtite:
Audíre iubet uos ímperator

II (1)

. . . . . . prolato aere ástitit

IV Non. 472, 30 'proeliant Ennius Achille . . .' (Achille Aristarchi Aldina) V Non. 147, 22 'obuarare, peruertere, deprauare, dictum a uaris.' VI Cicero in Verr. act. II 1, 18 'tum subito tempestates coortae sunt maximae, iudices, ut non modo proficisci, cum cuperet, Dolabella non posset, sed uix in oppido consisteret: ita' e. q. s. Schol. Gronou. in l. l. 'ita magni' e. q. s. 'Enniano hemistichio usus est ex ea tragoedia, quae Achilles inscribitur.' VII Isidorus different. 218 'inter famam et gloriam: gloria quippe uirtutum est, fama uero uitiorum. Ennius in Achille: summam' e. q. s. Ex incertis fabulis huc referri possunt fr. I—VII; sed uide Hectoris Lustra.

Achilles Aristarchi immo Acilles Aristarci I Plautus Poenul. prol. 1 'Achillem Aristarchi mihi commentari lubet: Inde mihi principium capiam ex ea tragoedia. Sileteque . . . . . imperator histricus.' 11 'Exsurge' e. q. s. II Festus p. 242 M. 'prolato aere astitit Ennius Achillae

---

6 interea *Klussmannus* (*Jahn. et Klotz. Annal.* 1845 *Suppl. p.* 328), *Lachmannus ad Lucr. II* 118 inta *libri* in terra *Maehly* 7 consilius *W* 8 concedit Hector] tam concedit hic ordo *libri* 10 *sq. Seruatas librorum scripturas sic metiri:* súmmam tu tibi pró mala Víta famam extolles et pro bona paratam gloriam *Gepperto placuit de pronuntiatione lat. serm. p.* 112 *deleta quidem concinna colorum aequabilitate* et pro bona paratam *Isidorus* 15 uos iubet *transuerso ordine scribere opus non erat*

AIAX

I (3)

Qui rém cum Achiuis gésserunt statím . .

II (1)

'Animam misso sángui tepido túllii efflantés uolant.

ALCVMEO

I (1)

factum est iám diu

II (3)

Múltis sum modis círcumuentus, mórbo, exilio atque ínopia;
Túm pauor sapiéntiam omnem mi éxanimato expéctorat;

in' (in Achille Scaliger) 'Aristarchi cum ait, significat clypeo ante se protento.' Paulus p. 243 'prolato aere apud Ennium significat scuto ante se protento.'

Aiax I Non. 393, 14 'statim producta prima syllaba a stando perseueranter et aequaliter significat. Terentius [Phorm. V 3, 7] Plautus Amfitryone [I 1, 84] idem in eadem [I 1, 120] Ennius Aiace . . .' II Festus p. 352 M. '[tullios al]ii dixerunt esse silanos, alii riuos, alii uehementes proiectiones sanguinis arcuatim fluentis, quales sunt Tiburi in Anicne. Ennius in Aiace: Aiax' e. q. s. Paulus p. 353 'tullios alii dixerunt esse silanos' e. q. s. 'Ennius: sanguine . . . uolant.' Ad eandem fabulam rettuli inc. nom. fr. X. (conl. Soph. Ai. 285 sq.) et XI. Nec inprobabiliter Ladeuicus anal. scen. p. 22 Alcesimarchi in Cistellaria Plautina III 10 uerba utrum hac in fériam an ab laeuá latus? ex Ennii Aiace translata esse coniecit (cf. quaest. scen. p. 272). Cum nostro fragmento II comparauit Scaliger Sophoclis Ai. 1411, Hermannus 918 sq.

Alcvmeo. De epenthesi disseruit Ritschelius opusc. II 474 sq. 485 sq.; breuem E uocalem uindicaui ibidem p. 512 sqq. I Non. 127, 13 'iam diu pro olim . . . Ennius Alcmeone: f. e. i. d.' (alcimeone Vrbin. 307) II Cicero de orat. III 58, 218 'aliud' (sc. uocis genus sibi sumit) 'metus, demissum et haesitans et abiectum [20—24].' Idem de fin. IV 23, 62 'hoc uero te ferre non potuisse, quod antiqui illi . . . crediderint, eius, qui honeste uiueret, si idem etiam bene ualeret, bene

---

17 *Posse hanc quoque uersus formam fuisse:* . . qui rem cum A. g. statim *iambica ultimae uocis mensura docuit Ritschelius de fictilibus litteratis p.* 13 *sq.* 18 animam misso sangui t. *Hermannus in Soph. Ai.* 918 *ed. tert.* Aiax misso sanguine t. *cod.* animam m. sanguine t. *O. Muellerus* anima mistum sanguen tepidum *Langensiepenus Mus. Rhen. V p.* 251 *sq.* tulii *cod. Festi* *Scripsit poeta fortasse* efflant ecuolam, *i. e. euolantem.* efflant ecsolant *amicus.* 20 multimodis sum *Bothius*, *rursus commendauit CFW Mueller prosodia Plaut. p.* 202 21 omnem, *om.* mi, *Abrinc. Erl. a Cic. de or. III* 218 omnem mihi *Tusc. codd.* mihi omnem *Nonius* exa^ni^mato

Máter terribilém minatur uítae cruciatum ét necem,
Quaé nemo est tam fírmo ingenio et tánta confidéntia
Quín refugiat tímedo sanguen átque exalbescát metu.

III (6. 2. 7. 4)

. . . unde haéc flamma oritur?

* * *

Incedunt, incédunt: adsunt ádsunt, me med éxpetunt.

* * *

Fér mi auxilium, péstem abige a me, flámmiferam hanc
uim, quaé me excruciat.

audiret, copiosus esset, optabiliorem fore uitam melioremque et magis expetendam, quam illius, qui aeque uir bonus multis modis esset, ut Enni Alcmeo' (alcmeo Palat. B alemo Erlang. alcmaeo uulg.), 'circumuentus . . . inopia.' Idem de orat. III 38, 154 'nouantur autem uerba, quae ab eo, qui dicit, ipso gignuntur ac fiunt, uel coniungendis uerbis ut haec [21].' (Deest hic locus in Erl. a) Idem Tusc. disp. IV 8, 19 'pauorem, metum mentem loco mouentem, ex quo illud Ennius [21].' (Ennii Orellius.) Non. 16, 7 'expectorare . . . Cicero de or. lib. III: [21].' Quintilianus VIII 3, 31 'at ueteres ne expectorat quidem timuerunt.' Cicero de fin. V 11, 31 'quis est enim aut quotusquisque, cui mors cum adpropinquet, non refugiat' e. q. s. [24] Non. 224, 16 'sanguis neutro . . . Cicero de fin. b. et m. lib. V: quotusquisque est' e. q. s. Priscianus VI p. 708 P. 'ueteres hoc sanguen dixerunt. Cicero in Hortensio: ut ait Ennius, refugiat' e. q. s. [24] III Cicero Acad. pr. II 28, 89 'quid? ipse Alcmeo' (alcmeo Leid. A, alcmaeo uulg.) 'tuus, qui negat cor sibi cum oculis consentire' (cf. IV), 'nonne ibidem incitato furore: unde' e. q. s. [25] 'et illa deinceps: incedunt' e. q. s. [26] 'quid? cum uirginis fidem implorat:

Erl. a de or. ex anima *Tusc. codd.* expectoret *Tusc. Brux.* expectaret *Gud. Reg.* 22 mater *scripsi.* alter *libri plerique, om. Abrinc. Erl. a* minatur *Abrinc. Erl. a* minitatur *ceteri* 24 fugiat *Nonius* timedo *Prisciani Sangall. m.* 1 timido *ceteri libri* sanguen *Abrinc. Erl. a et b de or., Nonius, Priscianus.* sanguine *ceteri libri Ciceronis de or.* sanguis *Ciceronis de fin. codd.* 26 in caede in caede *Vindob.* incede *semel Erl., bis ceteri libri.* '*Necessariam emendationem* incedunt, *sc. Furiae*', *quam in proecdosi dederam,* '*iam Lambinum habere in marg.*' *narrat Halmius.* adsunt *bis Orellius, semel Vindob. Leid. AB, ter ipse in proecdosi* me me *Orellius* me *semel libri* me meque *Maehly* med *Kayserus, ut senarius* incedunt inc. adsunt med e. *fiat.* adsunt adsunt. in caedem me, in caedem expetunt *L. Mueller de re m.* 424, *quae a numeris huius cantici non minus quam a sano sensu abhorrent. Nec persuasit suum Buechelerus senarium:* incedunt aedes, adsunt, memet expetunt. 27 *sq. Possunt etiam anapaesti uideri, et placuerunt dimetri L. Muellero l. l.* mihi *Erlang.* modo *Gud. sec.*

Caérulea incinctae ángui incedunt, círcumstant cum ardéntibus taedis.

* * *

Inténdit crinitús Apollo
Arcum aúratum, luna ínnixus,
Diána facem iacit á laeua.

IV (5)

Séd mihi ne utiquam cór consentit cum óculorum aspectú . .

ALEXANDER

I (3)

Voláns de caelo cúm corona et taéniis

II (4)

Iam dúdum ab ludis ánimus atque aurés auent
Auide éxpectantes núntium.

[27 sq.] num dubitas, quin sibi haec uidere uideatur? itemque cetera: intendit' e. q. s. [29—31] 'qui magis haec crederet, si essent, quam credebat, quia uidebantur? apparet enim iam cor cum oculis consentire.' Incitato furore codicum scripturam uindicauit Wesenbergins obseru. critt. in Cic. pro Sestio or. p. 51, recte interpretans: 'cum furor eius initio remissior paullatim incitatior et uehementior factus esset.' incitatus f. Danisius coniecerat. Cicero pro Rosc. Am. 24, 67 'quemadmodum in fabulis saepenumero uidetis eos, qui aliquid inpie scelerateque commiserint, agitari et perterreri Furiarum taedis ardentibus.' cf. idem in Pison. 20, 46. IV Cicero Acad. pr. II 17, 52 'quod idem contingit insanis, ut et incipientes furere sentiant et dicant aliquid, quod non sit, id uideri sibi; et cum relaxentur, sentiant atque illa dicant Alcmeonis [32].' (alcmeonis Leid. AB alcmaeonis uulg.) Ibidem II 27, 88 'Ennius non se uidisse Homerum, sed uisum esse: Alcmeo' (sic Leid. A, altmeo Erl. altineo Gud. alcmaeo uulg.) 'autem: sed . . . consentit.' cf. III. Festus p. 165 M. 'neutiquam [pro nullo modo dici testis est . . .] cum ait: sed . . . . lorum aspect.'

Alexander I Festus p. 360 M. 'taenias Graecam uocem sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati — — Ennius in Alexandro . . .' II Varro de l. L. VI 83 M. 'auris'

28 caerulea *Vindob.* caeruleae *ceteri libri* caeruleo *Columna* angui *Columna* igni *libri* 30 luna innixus *mutare non ausus sum, quamquam non satis intellego.* 31 faces *unus Oxon.* 32 *exitus uersus fuit fortasse* aspectu truci *ut Pacuu.* 3. *Sed nouo conatu Bergkius Philol. XXIX* 326 *frusta u.* 32 *et* 25 *sq. sic conflata proposuit:* nám mihi ne utiquam . . . . aspectu: unde haec flamma | Oritur? in taeda, in taeda adsunt, adsunt, memet expetunt, *quae ne intellego quidem.*

III (2)

Hóminem appellat: 'quíd lasciuis, stólide?' non intéllegit.

IV (5)

Múlti alii aduentánt, paupertas quórum obscurat nómina.

V (6)

Quápropter Parím pastores núnc Alexandrúm uocant.

VI (inc. auct. 4. 5. 6)

Hecuba

Séd quid oculis rábere uisa es dérepente ardéntibus?
'Vbi illa [tua] paulo ánte sapiens uírginali' modéstia?

Cassandra

Máter, optumárum multo múlier melior múlierum,
Míssa sum supérstitiosis áriolatiónibus:
Námque Apollo fátis fandis démentem inuitám ciet.

(audio codd., corr. O. Muellerus) 'ab aueo, quod his auemus discere semper, quod Ennius uidetur ἔτυμον ostendere uelle in Alexandro, quom ait . . .' III Festus p. 317 M. 'stolidus, stultus. Ennius — et in Alexandro . . .' IV Macrobius Sat. VI 1, 61 'Vergilius: multi praeterea, quos fama obscura recondit. Ennius in Alexandro . . .' V Varro de l. L. VII 82 'apud Ennium: [65] item: quapropter' e. q. s. 'imitari dum uoluit Euripidem et ponere ἔτυμον, est lapsus: nam Euripides quod Graeca posuit, ἔτυμα sunt aperta.' VI Cicero de diu. I 31, 66 (praesagitio inclusa diuinitus) 'si exarsit acrius, furor appellatur, cum a corpore animus abstractus diuino instinctu concitatur: [39—47] O poema tenerum et moratum atque molle! Sed hoc minus ad rem. Illud, quod uolumus, expressum est, ut uaticinari furor uera soleat: [48. 49] Deus inclusus corpore humano, iam non Cassandra

---

36 lasciuis, stolide *Scaliger* lasciui stolide *cod. Possis etiam sic distinguere:* hóminem appella. — quíd lasciuis, stólide? — non intéllegit. *uel:* hóminem appella. — quíd lasciuis, stólide? non intéllegis? 37 alii *om. Salisb.* 39 rabere *Lambinus e codd.*, *Muretus V. L. IX* 19 rapere *libri optimi* uisa es *Lambinus* uisa est *libri* 40 ubi illa tua paulo ante sapiens *Reizius 'Burmannum' etc. p.* 8 ubi illa paulo a. s. *libri* aut ubi illa paulo a. s. *Lachmannus in Lucr. I* 186 ubi paullo ante sapiens illa *Auratus* uirginali *libri cf. Lachmannus l. l.* 41 optumarum *M. Hauptius Philol. II* 279, *Bergkius* optuma tum *Leid. A V(indobon.)* optumatum *Leid. B* optima *Leid. H* multo *om. H* multa *A* optima optimarum mater matrum mulier mulierum *Dobraeus Adu. II* 374 mulier melior missa *Vind.*, *erasa post* melior *uoce aliqua*, *cuius apparent apices* is, *suprascr. m. alt.* mulierum 42 ariolationibus *HV*, hariolationibus *ceteri* 43 namque] neque me *libri* namque me *Hottingerus*, *Bergkius*

Vírgines aequális uereor, pátris mei meum factúm pudet,
'Optumi uirí. mea mater, tuí me miseret, meí piget:
'Optumam progéniem Priamo péperisti extra me: hóc dolet:
Mén obesse, illós prodesse, me óbstare, illos óbsequi!

* * *

'Adest, adest fax óbuoluta sánguine atque incéndio!
Múltos annos látuit: ciues, férte opem et restínguite!
Iámque mari magnó classis cita
Téxitur: exitium éxamen rapit:
'Aduenit, et fera uéliuolantibus
Náuibus compleuít manus litora.

loquitur: [50—53] Tragoedias loqui uideor et fabulas.' Idem Orat. 46, 155 'itaque idem poeta, qui inusitatius contraxerat patris m. m. f. pudet pro: meorum factorum, et [51] pro: exitiorum, non dicit liberum ... At ille alter in Chryse ... Atqui dixit Attius ...' Idem de diu. II 55, 112 'at multi saepe uera uaticinati, ut Cassandra: iamque mari magno. Eademque paulo post: eheu uidete.' Idem ad Att. VIII 11, 3 'προϑεσπίζω igitur ... non ariolans ut illa, cui nemo credidit, sed coniectura prospiciens: iamque mari magno, non multo, inquam, secus possum uaticinari; tanta malorum impendet Ἰλιάς.' Non. 112, 25 'faxs pro face. Varro ... idem Sexagesi: adest fax inuoluta incendio.' cf. idem 328, 22. Ex tragoedia Varronem sua mutuatum esse intellexit Langius Vind. p. 48

---

nam me *Nobbius* meque *Grotius apud Burmannum in Prop. III* 11, 63 sciet *B m.* 1 44 nirgines aequalis uereor *scripsi* uirgines uero aequalis *libri* uirg'nes uero aequales *G. Hermannus* uirgines aequales *Grotius* fatum *H*, *Grotius* uirgines uereor aequalis, patris meum factum pudet *Maehly ann. philoll.* 1857 *p.* 286 45 optimi *H* misere *H* puget *A m.* 1 46 optimam *H* *Adlitteratione* Peramo *commendatur: cf. Ritschelius opusc. II* 497 peperisti *cod. Eliensis* reperisti *H* repperisti *ABV* me *om. H* 47 meu *AV* me* *BH* me *ceteri libri* med *Lambinus in mg. ed.* 1584 *Nouam quandam de* men *accusatiuo doctrinam nuperrime protulit Bergkius in symbola I ad gramm. Lat. p.* 53 *Personarum sigla om. libri optimi* 48 adest a fax *H* inuoluta *Varro* 49 referte *AHV* 50 clausis (s *supra*) *V* clasis *A* 52 aduenict fera *ABH Erl.* aduenit et f. *V? Orelliana* aduenit ecfera *Wakefieldus* 53 nauibus] manibus *Erl.* compleuit *Erl. ABHV* complebit *libri dett. Futura praeplacuerunt post Bergkium ephem. Darmst.* 1834 *p.* 1008 *Vahleno quoque: non nihil commendantur u.* 55 *et* 60.

VII (inc. auct. 7)

eheú, uidete!
Iúdicabit ínclutum iudícium inter deás tris aliquis:
Quó iudicio Lácedaemonia múlier, Furiarum úna, adueniet.

VIII (8)

O lúx Troiae, germáne Hector!
Quid íta . . . . . cum tuó lacerato córpore,
Miser, aút qui te sic tráctauere nóbis respectántibus?

IX (7)

Nam máximo saltú superabit gráuidus armatís equus,
Suó qui partu . . . . pérdat Pergama árdua.

X (1)

† — amidio purus putus

VII Cicero de diu. I 50, 114 'furibunda mens uidet ante multo, quae sunt futura: quo de genere illa sunt ...' cf. ibidem II 55, 112 (VI)

VIII Macrobius Sat. VI 2, 18 'Vergilius: o lux Dardaniae, spes o fidissima Teucrum, et reliqua. Ennius in Alexandro ...' IX Macrobius Sat. VI 2, 25 'Vergilius: cum fatalis equus saltu super ardua uenit Pergama, et armatum peditem grauis attulit aluo. Ennius in Alexandro ...' ibidem III 13, 13 'ut ille Troianus equus grauidus armatis fuit.' X Festus p. 217 M. '[putum pro puro dixisse] antiquos — — neq. [aliter accepit Ennius cum dixit] inalexandr .... amidio purus put[us].' (cf. H. Keilius Mus. Rhen. VI p. 622) Gellius VI 5 'scriptum est autem purum putum ... tum in Q. quoque Ennii tragoedia, quae inscribitur Alexander.' Post u. 43 uel certe aliquo huius fabulae loco Cassandra dixisse potest inc. inc. fab. IX. Praeterea ad eam probabiliter referuntur inc. nom. XII et inc. inc. fab. X. Ex prologo sumptum esse conieci inc. inc. fab. V

---

55 iudicabit *Bergkius, M. Hauptius Philol. III* 547, *qui etiam numeros constituit.* iudicauit *libri* inclitum AB^1H inclytum B^2V 58 *sq. ut* 57 *anapaestos esse uoluit Vossius* 58 ita cum tuo *libri*, *quae insertis* te contuemur *post* ita *seruari uoluit Vahlenus mus. Rhen. XIV* 567 *coni. ann.* 52. 55. 179. 424 *Med. fr. XIV. Lacunam uariis modis, e. c. sic:* quid íta [iacentem té tuor] tuo cúm l. c. *explere licet.* te ita continuo *Vossius* 59 tractauere nobis respectantibus] respectantibus tractauere nobis *libri* *Numeros parum probabiles commendauit Roeperus Philol. XVIII* 362 *sq.* 60 nunc *Par.* superabit *Vossius* superauit *libri* grauibus armatis *Anglic. Par. Med. a b c* grauis armatus *Salisb.* 61 qui suo partu ardua perdat Pergama *libri*, *nisi quod* Pergama *om. Salisb.*, *transposuit Bergkius*, *qui tamen senarios dimensus est: suppletum septenarium uoce* prodigioso *proposuit Vahlenus* 62 Calamidio *Vossius*

ANDROMACHA AECHMALOTIS

I (7)

. . . annos múltos longinque ~~ab~~ domo
Bellúm gerentes súmmum summa indústria

II (1)

Andrómachae nomen qui índidit, recte índidit.

III (9)

. . . . . . sed quasi ferrum aút lapis
Durát, rarenter gémitum conatúr trahens

IV (10)

Quíd fit? seditió tabetne, an números augificát suos?

V (11)

Nám neque iratí neque blandi quícquam sinceré sonunt.

Andromacha Aechmalotis uel potius Andromaca aecimalotis, nam epenthesin indicant librorum corruptelae. Cf. Cicero de opt. gen. or. 6, 18. de diuin. I 12, 23. Acad. pr. II 7, 20. Acta est ludis Apollinaribus a. 700 teste Cicerone, qui de Antiphonte Andromachae actore haec ad Atticum scripsit IV 15, 6: 'redii Romam Fontei causa a. d. VII Idus Quinct. ueni in spectaculum, primum magno et aequabili plausu — sed hoc ne curaris: ego ineptus qui scripserim —; deinde Antiphonti operam. is erat ante manu missus quam productus. ne diutius pendeas, palmam tulit; sed nihil tam pusillum, nihil tam sine uoce, nihil tam — uerum haec tu tecum habeto. in Andromacha tamen maior fuit quam Astyanax, in ceteris parem habuit neminem.' I Non. 402, 3 'summum, gloriosum, laudabile . . . Ennius Andromaca haec malo . . .' Idem 514, 14 'longinque et longiter pro longe. Accius Andromache eimalo . . .' (Andromachae eimala Bamb. Andromacha aechmalotide Rothius et his et ceteris locis) II Varro de l. L. VII 82 M. 'apud Ennium: Andromachae' e. q. s. 'item: [38] imitari dum uoluit Euripidem et ponere ἔτυμον, est lapsus: nam Euripides quod Graeca posuit, ἔτυμα sunt aperta. Ille ait, ideo nomen additum Andromachae, quod ἀνδρὶ μάχεται: hoc Ennii quis potest intellegere uiro aduersam significare: Andromachae' e. q. s. III Non. 515, 27 'rarenter ... Ennius Andromacha: sed' e. q. s. IV Non. 76, 1 'augificat, auget. Ennius Andromacha: quid fit' e. q. s. V Non. 505, 25 'sonunt ... Ennius Andromace ethemapotide . . .'

---

63 a domo *Nonius p.* 515 65 recte ei indidit *Flor.* 66 quasi ferrum *Bamb. W* quasi aut ferrum *ceteri libri* 67 conatur trabem *libri* conatu trahens *Lipsius* conatur. Trabea *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 769 68 tabetne *Lipsius A. L. IV* 17 tabesne *libri* numeros *Aldina* numerus *libri* 69 quicquam *edd.* quiquam *libri*

VI (3)

70 Acherúnsia templa alta Orci,
Pallída leto, nubíla tenebris,
Loca sálvete infera . .

VII (2)

Nam ubi íntroducta est, púerumque, ut lauerént, locant
In clúpeo

VIII (8)

74 Rapit éx alto nauis uéliuolas

IX (4)

75 Quíd petam praésidi aut éxequar? quóue nunc

VI Varro de l. L. VII 6 M. 'in caelo templum dicitur, ut in Hecuba ... in terra, ut in Periboea ... sub terra, ut in Andromacha: Acherusia t. a. O. saluete infera.' Cicero Tusc. disp. I 21, 48 'quae est anus tam delira, quae timeat ista, quae uos uidelicet, si physica non didicissetis, timeretis: Acherunsia ... loca.' Huc Lucretium I 121 uideri respexisse animaduertit Columna VII Non. 504, 16 'l a u e r e ... Ennius Andromacha: nam ubi' e. q. s. VIII Macrobius Sat. VI 5, 10 (epitheta, quae apud Vergilium noua uidentur, uetustioribus quoque in usu fuisse) 'u e l i u o l u m ... Ennius in quarto decimo ... idem in Andromache ...' Seruius in Aen. I 224 'Ennius: n a u e s u e l i u o l a s.'
IX Cicero Tusc. disp. III 19, 44 'quaerendum igitur, quemadmodum aegritudine priuemus eum, qui ita dicat [369—371]. Ecce tibi ex altera parte ab eodem poeta [89]. Huic subuenire debemus; quaerit enim auxilium [75—80]. Scitis quae sequantur, et illa in primis [81—85]. O poe-

---

70 *sqq. Bergkio obtemperaui, qui Philol. XVII* 39 *adn. anapaestos solutos qui dicuntur restituit, idem secundi et tertii coli hanc etiam formam* saluete infera, pallida leto, Nubila tenebris loca *proponens, quae multo minus placet.* 70 Acherunsia *optimi libri Ciceronis* Acherusia *Varro. Correptam in* Acherunsia (*immo* Acerunsia) *nomine primam uocalem tueri uidentur u.* 202 *inc. inc. fab.* 77 71 leto nubila *Bruxell.* leti onubila *Reg. Gud.* leti nubila *Oxon. plerique* Lethes obnubila *Eliens. b* Lethaea obnubila *Vossius* leti, obnubila *ego olim* pallida . . . loca *om. Varro* 72 saluete infera *om. Cicero Fortasse* infera noctis *uel* i. mortis *scripsit poeta. Olim trochaicos septenarios explere conati sumus, ipse* Orci sancta saluete infera *in priore, Vahlenus in altero uersu* atris aeternis *post* tenebris *inserens.* 73 puerorumque *W* lauarent *Bamb.* cypeo *Leid. Bamb.* cipeo *ceteri libri* clypeo *Aldina* 74 capit *Paris.*
es
nauius *Cassell.* naues *uulg.* 75—88 *numeros constituit Bentleius*
75 praesidii *libri optimi Tusc., Erl. b de or. III* 26 praesidia *Erl. b de or. III* 47 sequar *Erl. b ibid.*

Aúxilio aut éxili aút fugae fréta sim?
'Arce et urbe órba sum. quo áccedam? quo ápplicem?
Cuí nec arae pátriae domi stant, fráctae et disiectaé iacent,
Fána flamma déflagrata, tósti alti stant párietes,
Déformati atque ábiete crispa

* * *

Ō páter, o patria, o Príami domus,
Saeptum áltisono cardíne templum!
Vidi égo te astante ope bárbarica

tam egregium! quamquam ab his cantoribus Euphorionis contemnitur. Sentit omnia repentina et necopinata esse grauiora. Exaggeratis igitur regiis' (sic post Dauisium Wesenbergius. 'regis' optimi libri) 'opibus, quae uidebantur sempiternae fore, quid adiungit? [86—88] Praeclarum carmen! est enim et rebus et uerbis et modis lugubre.' Idem de orat. III 47, 183 'paean . . . par fere cretico, qui est ex longa et breui et longa, ut [75]' laudata illa Rufino de metr. p. 2716 P. (rhett. Latt. p. 578 H.) Cicero de orat. III 26, 101 (postquam de Roscio dictum est) 'quid? ille alter: quid petam praesidi? quam leniter, quam remisse, quam non actuose! instat enim [81]: in quo tanta commoueri actio non posset, si esset consumpta superiore motu et exhausta.' Seruius in Aen. II 241 'o patria: uersus Ennianus.' Cicero Orat. 27, 93 'alio modo transtulit cum dixit Ennius arce et urbe orba sum, alio modo, si pro patria arcem dixisset.' Idem de orat. III 58, 217 'aliud' (uocis genus sibi sumit) 'miseratio ac maeror: flexibile, plenum, interruptum, flebili uoce . . . et illa [81] et quae sequuntur [86. 87].' Idem Tusc. disp. I 35, 85 'Priamum . . . hostilis manus interemit. Hic si uiuis filiis incolumi regno occidisset astante ope barbarica [84], utrum tandem a bonis an a malis discessisset? Tum profecto uideretur a bonis. At certe ei melius euenisset, nec tam flebiliter illa canerentur [86—88].' Seruius in Aen. I 727 'legitur et lacuaribus. Cicero Tusculanarum [84].' Cicero Tusc. disp. III 22, 53 'hi poterant omnes eadem illa de' (quae Dobraeus Aduers. II 373: sed recte contulit Baiterus de off. III

---

76 auxilio aut exili *scripsi.* auxilio exilii *Reg. Gud. Brux.* (exili *Pith. Bern. cum ceteris Orellii, Bentleius*) auxilio, *om.* exili, *codd. aliq.* aut auxilio exili *G. Hermannus Elem. d. m. p.* 205 *Epit. p.* 81 fugae *unus Oxon., Bentleius* fuga *ceteri libri* fugai *Bergkius de carm. Sal. p. XI, qui senarium proposuit* 77 arcem et urbem orbas *Viteb. Eins. Dresd. alii in orat.* arcem urbem orbam *Abrinc. ibid.* accedam *libri optimi, Bentleius* accidam *Bern. b. corr., uulg. Cretica illius quoque formae mensura* 78 patri' *Bentleius* 79 alii *libri optimi* 80 abiecte *Gud.* abjete *Bergkius Ephem. Marb.* 1851 *p.* 220. *Sed cf. Lachmannus in Lucr. II* 991 81—88 *solutos anapaestos agnouit G. Hermannus Elem. d. m. p.* 389 83 adstantem *optimi libri Tusc. III* 19

Tectís caelatis lácuatis,
Auro ébore instructam régifice.
Haec ómnia uidei inflámmarei,
Priamó ui uitam euítarei,
Iouis áram sanguine túrparei.

X (Hecub. 13)

Ex ópibus summis ópis egens, Hectór, tuae

XI (6)

Quantís cum aerumnis íllum exanclauí diem!

XII (4)

Vidí, uidere quód sum passa aegérrume,
Hectórem curru quádriiugo raptárier,
Hectóris natum dé muro iactárier.

82 de rep. I 30) 'Andromacha deplorare: haec omnia uidi, sed iam decantauerant fortasse.' Non. 181, 1 'turpari, a turpitudine. Cicero Tusculanarum lib. IIII [88]'. Quaedam ex hoc cantico in Attii Eurysace agenda anno 696 Aesopus ex Andromacha Ennii transtulit, e. c. o pater et u. 86: sic enim Ciceronis pro Sestio 57, 121 narrationem interpretandam esse demonstraui in quaest. scen. 328 sq. Idem carmen Tacitum annal. XIII 15 intellegere animaduertit Columna. Adlusit Plautus Bacch. 933 'nunc húc prius quam senex uenit, lubet lamentari dum exeat. O Tróia, o patria, o Pergamum: o Perame (sic Fleckeisenus, Priame libri) periisti senex' (cf. quaest. scen. 353.) X Cicero Tusc. disp. III 19, 44 (cf. IX) XI Non. 292, 8 'exanclare etiam significat perpeti. Ennius Andromache malo torquentis cum' e. q. s. (torquantis Geneu. Andromache molotto: quantis Mercerus Andr. aechmalotide: quantis Rothius) XII Cicero Tusc. disp. I 44, 105 'trahit Hectorem . . . Achilles . . . At illa sicut acerbissimam rem maeret: [91. 92] quem Hectorem? aut quam diu ille erit Hector? Melius Accius . . .' Varro de l. L. X 70 M. 'non modo poetae, sed etiam plerique ac primo omnis, qui soluta oratione loquuntur, dicebant, ut quaestorem, praetorem, sic Hectorem, Nestorem. Itaque Ennius ait [93].' V. 92 obuersabatur Vergilio Aen. I 483. Vtrumque locum coniunctum Andromachae tribuit Scaliger. Ex hac fabula nescio an sit inc. nom. XIII.

---

84 celatis *Reg. Gud. Tusc. III* 19 lacuatis *Seruius* laqueatis *Ciceronis libri* 85 instructum *Vrsini ms.* regificem *Reg. Pith. Gud. Brux. m.* 1 86 uidei *Vahlenus* uidet *Abrinc. Erl. b de or. III* 58 (*teste Orellio*) uidi *ceteri* inflammari *libri* 87 ui *om. Erl. b ibid.* euitarei *Vahlenus* euitaret *Abrinc. Erl. b ibid.* euitari *ceteri* 88 sanguinem *Gud. Reg. m.* 1 *Tusc. III* 19 turpari *libri*

91 quod sum passa *Vind. a Duisb., Dauisius* quod me passa *optimi libri* 92 curro *Reg. Gud.* 93 de Troiano muro *libri. Glossema eiecit Scaliger* iactarier *Scaliger* iactari *libri*

XIII (5)

Festus p. 298 M. '[summu]ssi dicebantur [murmuratores] . . Naeuius — Ennius in sexto — [Enniu]s in Andromacha: di[cere] . . . . [no]n est: nam mussare si . . . . .'

ANDROMEDA

I (Andromach. 12)

. . . . quae cáua caeli
Signítenentibus confícis bigis

II (1)

Líberum quaesúndum causa fámiliae matrém tuae

III (5)

A fíliis proptér te obiecta sum ínnocens
Nereí.

IV (4)

Scrúpeo inuestíta saxo, atque óstreis squamaé scabrent.

Andromeda I Varro de l. L. V 19 M. 'a Chao choum, hinc cauum et hinc caelum .... itaque dicit Andromeda nocti: quae' e. q. s. — 'et Agamemnon .... et Ennius item ad canationem ...' (Andromeda Scaliger Andromada Par. b Androma Flor. teste Wilmannsio, Goth. Haun. Par. a et c). Translata haec, ut Scaliger perspexit, ex Euripidis Andromeda fr. 114 N. ὦ νὺξ ἱερά, ‖ ὡς μακρὸν ἵππευμα διώκεις ‖ ἀστεροειδέα νῶτα διφρεύουσ' ‖ αἰθέρος ἱρᾶς ‖ τοῦ σεμνοτάτου δι' Ὀλύμπου.
II Festus p. 258 M. 'quaesere ponitur ab antiquis pro quaerere, ut est apud Ennium — — et in Andromedoa ...' cf. Eurip. Androm. fr. 133 N. III Priscianus VII p. 733 P. 'filiabus, deabus, equabus ... et filiis tamen in eodem genere dictum est. Ennius in Andromeda ... [id est Nereidibus.]' Varia huius glossematis monstra uide apud M. Hertzium. IV Non. 169, 21 'scapres pro scabres.' Festus p. 333 M. '[scrupi dicuntur aspera] saxa et difficili[a attrectatu, rupesque nauigato]ri insuctae, aut .... lere. Ennius in An[dromeda ... . tita saxa atque hos ....'

---

96 signitenentis *Scriuerius* signitenentibus *explanauit M. Hauptius Herm. I 25, qui eadem praecedentem ordinem explere maluit* 97 liberum quaesendum *uulgo* liberum quae secundum *cod. teste H. Keilio Mus. Rhen. VI p.* 623 98 *sq. iambos pro trochaeis restituit Buechelerus Coni. Lat. p.* 12 a *Buechelerus*, *om. libri* obiectu, *corr.* abiecta *Bamb.* 100 screpeo *Leid.* inuestitae *Bothius* saxa *cod. Festi* ostreis] hos — *cod. Festi* squamae scaprent *Mercerus* quam exerabrent *libri*

V (7)

Córpus contemplátur, unde córporaret uúlnere.

VI (2)

. . . circúm sese uruat ád pedes, terra ócculit
Cáput.

VII (6)

. . . . rúsus prosus réciprocat fluctús feram.

VIII (3)

. . . . . . alia flúctus differt díssupat
Vísceratim mémbra, maria sálso spumant sánguine.

ATHAMAS

His érat in ore Brómius, his Bacchús pater,
Illís Lyaeus uítis inuentór sacrae:
Tum páriter euhan eúhoe euhoe eúhium

V Non. 20, 23 'corporare est interficere et quasi corpus solum sine anima relinquere.' VI Festus p. 375 M. 'uruat Ennius in Andromeda. significat circundat — — ait autem: circum' e. q. s. VII Non. 165, 11 'riscus, loca in parietibus angusta. Terentius . . .' (deinde excidisse de u. reciprocare lemma coniecit Junius) 'Ennius Andromeda . . .' Idem 385, 1 'rursus, retro . . . Ennius Andromeda . . .' VIII Non. 183, 17 'uisceratim.' (per uiscera addit Bamb., ubi exemplum ipsum deest, ut plerumque in his partibus). Ad hanc fabulam pertinere suspicatus sum inc. nom. XV et XVI, item satis quadrat LXV. Scaenam fortasse respexit Varro in satura περὶ ἐξαγωγῆς fr. II et V R.: sed cuius poetae fabulam in mente habuerit, plane incertum.

Athamas? Charisius p. 214 P. 'euhoe. Maro septimo: euhoe Bacche fremens, solum te uirgine dignum Vociferans. Ennius in Athamante: his erat' e. q. s. Merito post Bothium Welckerumque (de trag. Graec. 1374) et F. Albertus Lange quaest. metric. p. 16. 30 et Bernardus Schmidt

---

102 occulit *Vossius* occ . . . *cod.* occultans *Salmasius Exerc. Plin. p.* 576, 2 occultat *A. Augustinus in mg.* circum se uruat ad pedes, ter ac quater ingens occulit Caput *Vossius* c. sese uruat, ad p. fert occultans c. *Salmasius* c. sese uruat, adpetens terram, occulit Caput *Bothius* 104 rusus *Palmerius Spicileg. ap Grut. IV* 770 riscus *W p.* 165, *etiam in Leid.* i *superscr. pro* ur, *ut* risus *fiat.* rursus *ceteri* prosus *Palmerius* porsus *W p.* 385 prorsus *ceteri* fructus *libri p.* 165 fera *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 70, *fortasse recte* 106 salso *Scriuerius*, *Bergkius l. l.* salsa *libri* 107 his erat *Fabricius* is erat *cod.*, *ed. pr.* 108 Lyaeus *ed. pr.* liseus *cod.* 109 euhoe euhoe *Fabricius*, *om. cod.* Euius *ed. princ. De aspiratione cf. Lachmannus in Lucr. V* 743

Ignótus iuuenum coétus alterná uice
Iníbat alacris, Bácchico insultás modo.

CRESPHONTES

I (3)

. . inter se sórtiunt urbem átque agros.

II (1)

Audi átque auditis hóstimentum adiúngito.

III (7)

Iniúria abs te adfícior indigná, pater.
Nam si ínprobum esse Créssipontem exístimas,
Cur me huíc locabas núptiis? sin ést probus,

mus. Rhen. XVI 599 sq. negauerunt tam puros atque elegantes uersus ab Ennio factos esse: tamen non separaui ab eius reliquiis, quia duplici modo de Charisii testimonio statui posse intellego. aut enim corruptum Ennii nomen est (et cogitauit de Asinio Pollione Langius) aut uero recentioris artis, qualis optimo tempore florebat, exemplo uetus Ennii fabula tunc accommodata est.

Cresphontes, immo Crespontes uel Cresipontes I Non. 471, 1 'sortirent pro sortirentur. Varro rerum humanarum lib. XX: cum uenerint, censores inter se sortiant. moderant pro moderantur. Pacuuius .... sortiunt. Ennius Cresfonte: an inter se' e. q. s. II Festus p. 270 M. 'redhostire — — nam et hostire pro aequare posuerunt. Ennius in Cresphonte ...' III Rhet. ad Herenn. II 24, 38 'utuntur igitur studiosi' (del. Kayserus, 'studiose' Halmius anal. Tull. I 17)' in confirmanda ratione duplici conclusione, hoc modo [114—117]. Quae hoc modo concludentur, aut ex contrario conuertentur aut ex simplici parte reprehendentur. Ex contrario hoc modo:

Nulla te indigna, o uata, adficio iniuria.
Si probus est, bene locaui: sin est inprobus,
Diuortio te liberabo incommodis.'

In quibus librorum *A* (= Bamb. A) *B* (= Bamb. b) *E* (Erfurt.) *F* (Frising.) *O* (Opitz.) *P* (Par.) *T* (Tross.) *W* (Wirzeb.) *Z* (Turic.) scripturae

---

110 uinosus *Heinsius* 111 insultas *cod. Hanc participii formam uindicauit H. A. Kochius mus. Rhen. IX* 305 *sq.: cf. Ritschelii opusc. II* 715 *sq.* exsultans *edd.* 112 an inter se *libri* an inter sese *Vossius* an *fortasse* nam *uel* iam *corrigendum* 113 audi *Scaliger* audis *cod.* 114 adficior *W* afficior *uulgo* indigne *AF* 115 esse *om. uulgo priore loco, altero* threspontem esse *BO* Cressipontem *scripsi: cf. ad fr. VIII Macrobii codd. Hic priore loco* cresponteın *O* chresponthe *W* chresponthem *AFP* chresphontem *BETZ* Cresphontem hominem *Vahlenus mus. Rhen. XVI* 579 Cresphontem olim *Fleckeisenus in Vahleni editione* existimabas *priore loco BOTZ, altero BO* existimaueras *uulgo* aestumaueras *Kayserus in ed. pr.* 116 huius *utroque*

Cur tálem inuitam inuítum cogis línquere?

Pater

duxí probum:

Erráui, post cognóui, et fugio cógnitum.

IV (2)

Duxít me uxorem líberorum síbi quaesendum grátia.

V (5)

'Ego meae cum uítae parcam, létum inimico déprecer.

VI (8)

Cresphontes

'Eho tu, di, quibus ést potestas mótus superum atque ínferum,

Pácem inter sesé conciliant, cónferunt concórdiam.

hac sunt: 1 ter *W* o om. *EOPW* nu ta adficio *W* iniuria afficio *B*, sed corr. m. 1 2 es *EW* bene locaui Aldina locaui *BO* bene collocaui Cauchianus conlocaui *P* collocaui *AFTZ* sin es *E* sin autem est *BFOZ* sin aut *T* collocabis inest *W* 3 diuortii *E* te libero *E* libero te *AFPW* liberabo te *BTZ* ab incommodis *T*) 'Ex simplici parte reprehendentur, si ex duplici conclusione alterutra pars diluetur, hoc modo: Nam si inprobum ... nuptiis?' (inprobum ... nuptiis om. *W*) '— duxi probum [119]. [Ergo reprehensio huiusmodi conclusionis duplex est: acutior illa superior, facilior haec posterior ad excogitandum.]' Rhetoris, non poetae esse tres illos uersus: nulla e. q. s. etiam nunc mihi persuasum est, quamuis oblocutus sit Kayserus. Eadem figura usus est Plautus in Sticho u. 129 sqq. (cf. quaest. scen. p. 353). IV Festus p. 258 M. 'quaesere ponitur ab antiquis pro quaerere, ut est apud Ennium — et in Chresponte ...' V Gellius VII (VI) 16, 10 'deprecor ... significat abigo et amolior, uel prece adhibita uel quo alio modo. Item Ennius in Cresphonte ...' VI Rhet. ad Herenn. II 25, 39 'item uitiosum est, cum quid pro eo sumitur quod inter omnis constet, quod etiam

---

loco FP^2Z, *altero T* his *B altero* locasti *T* sine. si probus *E* sinesi *W* 117 liquere $BOPW^1$ relinquere FP^2TZ 119 errare *F* fugio nunc cognitum *BOT* 120 duxit *Scriuerius* ducit *cod.*

121 meae cum *Bothius* cum meae *libri* depcer *Vat.* deprecor *rell.* 122 eho tu di (*uel* dii) quibus est *priore loco BFOTZ*, *altero omnes.* studiis esse P^1 studiis ẽ *W* studii quibus est *E* nihil studii esse *AF mg.* nil tu dii esse P^2 *An* scin tu, di *e. q. s. scribendum?* potestas motus *priore loco BOT*, *altero omnes.* potestas *F* potestas aut motus *T* potest aut motum EP^1 potest at motum *W* potest aut motus AP^2 123 pacem inter *priore loco* BF^1TZ, *altero omnes.* pacem enim inter *primae et secundae fam. codd. omnes* se *BF*

VII (4)

† o pie eam secum áduocant,
. . . . . eunt ad fóntem, nitidant córpora

VIII (6)

Neque térram inicere néque cruenta cónuestire córpora
Mihi lícuit, nec miseraé lauere lácrimae salsum sánguinem.

ERECHTHEVS

I (1)

Quibus núnc aerumna meá libertatém paro,
Quibus séruitutem meá miseria déprecor.

nunc in controuersia est, hoc modo: eho' e. q. s. 'Nam ita pro suo iure hoc exemplo utentem Cresponte m Ennius induxit, quasi iam satis certis rationibus ita esse demonstrasset.' (Thesprotum primae familiae quam Kayserus habet codd. et secundae Bamb. et Emmeranus, et recepit Kayserus in ed. 2 textum. Threspontem Bamb. b) Cicero de inu. I 49, 91 'controuersum est, in quo ad dubium demonstrandum dubia causa affertur, hoc modo: eho' e. q. s. VII Non. 144, 14 'nitidant, abluunt, dictum a nitore. Ennius Cresponte ...' VIII Macrobius Sat. VI 2, 21 'Vergilius: nec te tua funera mater Produxi pressiue oculos aut uulnera laui. Ennius in Cresphonte ...' (cresiphonte Par. Cressiphonte Anglic. Med. a Salisb.)

Erechthevs immo Erectevs (Erecitevs?) I Gellius VII (VI) 16, 9 'Q. Ennius in Erechtheo non longe secus dixit quam Catullus. Quibus nunc, inquit, aerumna' e. q. s. 'significat abigo et amolior uel prece adhibita uel quo alio modo.' (erictheo Vat. eritheo alii: cf. M. Hertzius ann. philoll. 1862 p. 787). Non. 290, 17 'deprecor, amolior, depello, propulso ... Ennius Eripiteo ...' (Erepiteo Leid. Genen. Erechtheo cod. Vrsini, Muretus V. L. XIII 19).

---

124 [fidem] opiferam socium aduocant *Vahlenus* omnes s. a. *Heinsius* 125 fontem *Vrbin.* 307, *edd.* fortem *libri. Olim proposui:* eunt ad fontem, nitidant corpora, [Hóstiamque] opimam [sistunt, deos] secum [ut sint] aduocant *uel:* eunt ad f. n. c. | . . . . . [praesentiam] ópiferam deorum aduocant. *Sed possunt alia multa in litteris* o pie eam *latere, e. c.* optimam, operam, oppletam *uel* plenam, opsecrant 126 conuertere *Anglic.* corpora Mihi *Bothius* mihi corpora *exemplaria* 127 neque *Eyssenhardti codd.* salsum *om. Par.* licuit mihi miserae nec lauere lacrimis salsis s. *Vossius, probauit* 'lacrymis salsis' *Bentleius ad Cic. Tusc. I* 16: *atque* lacrimae salsae *scribere poterit qui* miserae *genetiuum habebit.* lauere *est* lauerunt 128 quibus *edd. ueteres Gellii* qui *codices eius.* cui *Nonius* erumna *Nonius* erumpna *Vat. Gellii* libertate para *Nonius* 129 meam *Nonius*

II (3)

Lápideo sunt córde multi, quós non miseret néminis.

III

arma árrigunt:
Horréscunt tela.

EVMENIDES

I (2)

[Ita] sápere opino esse óptumum, ut pro uíribus
Tacére ac fabulári tute nóueris.

II (4)

Nísi patrem matérno sanguine éxanclando ulcíscerem.

III (3)

Id ego aécum fecisse éxpedibo atque éloquar.

IV (5)

Dicó uicisse Oréstem: uos facéssite!

II Festus p. 162 M. 'neminis — — [Ennius] Erectheo': (teste H. Keilio Mus. Rhen. VII p. 621 Erechtheo uulgo) 'lapideo' e. q. s. Paulus p. 163 M. 'neminis genetiuo casu Cato usus est, cum dixit: sunt multi corde' e. q. s. III Macrobius Saturn. VI 4, 6 'tum ferreus hastis Horret ager. horret mire se habet; sed et Ennius ... et in Erechtheo ...' (erecteo Par.) Addi possunt ex inc. nom. fr. XVII. XL. XLII. XLIII, ex inc. inc. fab. XXVI.

Evmenides I Non. 475, 1 'opino pro opinor ... Pacuuius Chryse: inueni opino esse optumum, Orestes ut heres sed tamen. Ennius Eumenidibus: tacere opino esse optumum' e. q. s. (Orestes ... optumum om. Bamb.) Contulit Bothius Aeschyli Eum. 277 sq. λέγειν ὅπου δίκη Σιγᾶν θ' ὁμοίως. II Non. 292, 15 'exanclare, effundere.' Contulit Scaliger Aeschyli Eum. 466 sq. III Non. 505, 8 'expedibo pro expediam. Pacuuius ... expedibo. Accius Nyctegresia: cuncta expedibo ... Ennius Eumenidibus: id ego' e. q. s. IV Non.

---

130 corde multi *Festus* multi corde *Paulus* 131 argunt *Anglic.* rigent *Aldina* 132 ita *om. libri* 132 *sq.* tacere opino esse optumum et pro uiribus sapere atque *libri* tacere opino esse optumum ut pro uiribus Sapere atque *Scaliger Coni. p.* 69, *G. Hermannus* tacere opino esse optumum pro uiribus Ni sapere ac '*uir summus*' *apud Vossium* tacere opino esse optumum aut pro uiribus Sapere atque *Albertus Langius Quaest. metr. p.* 18 sapere esse opinor optimum pro uiribus: Tacere ac *Bothius* 133 fabularitate *Bamb.* nouerint *Hermannus conl. Aesch. Eum.* 571 135 aecum accius fecisse *libri*: *cf. supra.* aecum ac ius fuisse *Gulielmus in Capt. c.* 5 eloquor *W*

136 Orestem: uos facessite *Bothius*, *in quibus* facessite, *ut legitur in Vrbin.*, *praeiuit Junius. De Latina nominis* Orestem *forma*

HECTORIS LVTRA

I (17)

Nos quiêscere aequom est? nómus ámbo Vlíxeum.

II (5)

Hectór ui summa armátos educít foras,
Castrísque castra iam últro conferre óccupat.

III (2)

. át ego, omnipotens [Iúppiter],

306, 28 'facessere significat recedere.' Huc uidentur referenda esse quae apud Varronem de l. l. VI 61 M. leguntur: 'dico originem habet Graecam quod Graeci δικάζω. hinc Ennius: dico qui. hinc dicare, hinc iudicare.' Conicio scriptum fuisse dico uicisse. Reliqua O. Muellerus correxit. Huic uersui praemisisse uidetur Ennius inc. nom. XVIII. cf. Aeschyli Eum. 752: ἀνὴρ ὅδ' ἐκπέφευγεν αἵματος δίκην. Ἴσον γάρ ἐστι τἀρίθμημα τῶν πάλων. Praeterea huc referenda sunt inc. nom. XIX, inc. inc. fab. LXXI et LXXII.

Hectoris Lvtra. Reddendum esse Ennio hunc titulum persuasit Bergkius ann. philoll. 1861 p. 625 sq. I Diomedes I p. 382 P. (ueteres) 'nomus dicunt pro eo quod est nouimus, ita ut Ennius in Lustris...'

II Non. 355, 15 occupare est proprie praeuenire . . . Accius Eurysace .... facere ultro in regem? idem Tereo ... Turpilius ... Ennius Haectoris listris ...' III Non. 111, 15 'fuam, sim uel fiam ... Ennius Haectoris lytris ...' (Haectoris listris W)

---

uide Ritschelium opusc. II 487 *adn.* Oresten (horestem *Vrbin.* 308) uos ab hoc facessit (facessite *Vrbin.*) *libri* Oresten: hinc facessite *uel* Orestem: hinc uos facessite *Vossius. Non commendauerim* 'Ego dico uicísse Orestem: uós ab hoc facéssite 138 quiescere *sonare* quescere *probauit Fleckeisenus ann. philoll.* 1870 *p.* 77, *idem senarium dimensus. Titulorum exempla collegit Buechelerus annall. philoll.* 1858 *p.* 69, *anthol. Lat. spec. I p.* 19: *multo plura Schuchardtius de uocalismo II* 448 *sq.* 514 *sq.* aequum (equum *Monac.*) *uulgo Interrogandi signum uulgo deest* nomus] *cf. Lachmannus in Lucr. V* 396 Vlixeum i*n septenarii clausula poni uoluit Buechelerus mus. Rhen. XV* 439, *recepit Fleckeisenus l. l.* ulixem *libri* 139 Hector ui *Mercerus* Hectore *Bas.* Haector ei *ceteri libri* inducit *Bas.* foras *Mercerus* in foras *libri* 140 iam ultro conferre *scripsi.* ultro iam fere *libri*, *nisi quod* ferre *Bas. Leid. Geneu.* conferre ultro iam *Bergkius annall. philoll.* 1861 *p.* 627, *cui* conferre *merito persuaserat Vossius.* ultro inferre *Mercerus.* adultera inferre *olim conieci.* inferre iam fere *in editione Vahlenus*, *sed idem in mus. Rhen. XIV* 556 *sq. adnot. totum uersum talem*: castris castra ultro iam fere ferre occupat *reformauit.* Troiana inferre *Buechelerus*, *quod prae ceteris adrideret*, *nisi* Troiana *flagitare sibi* Achiuis *sentirem* 141 at ego] a ego *Leid.* ast ego *Bergkius*, *qui pentametrum trochaicum commendat* Iuppiter *suppleui qui olim* pater *proposueram*

Téd exposco, ut hóc consilium Achíuis auxili fuat.

IV^a (4. 11)

Quid hoc híc clamoris, quíd tumulti est? nómen qui usurpát meum?

IV^b

Quid in cástris strepiti est?

V (12)

Saéuiter fortúnam ferro cérnunt de uictória.

VI (7)

Ecce autem calígo oborta est, ómnem prospectum ábstulit.

* * *

. . . . dérepente cóntulit sese ín pedes.

VII (6)

Quí cupiant dare árma Achilli, cúnctent . . . . .

IV^a Non. 489, 27 'tumulti. Ennius Haectoris lystris:' (sic W, ceteri lytris, sed in Leid. s superscr.) 'quid hoc . . . meum.' IV^b Nonius 490, 7 'strepiti pro strepitus. Ennius Hectoris lystris: quid in castris strepiti est?' (Haectoris lytris Bamb.) Coniungi utrumque frustum uoluit G. Hermannus elem. d. m. p. 295, separauit denuo L. Mueller ann. philoll. 1868 p. 431, cui incerta in re concessi. V Non. 511, 8 'saeuiter pro saeue ... Ennius Hectoris lystris...' (Haectoris Bamb.) VI Non. 518, 18 'derepente ... Ennius Hectoris lystris ...' (Haectoris Bamb.) Cf. Homeri Il. XVI 790. 822. VII Non. 469, 25 'cunctant pro cunctantur. Accius . . . Ennius Ambracia: bene mones: tute ipse cunctato, uide fortem uirum. Idem Hectoris lytris ...' (Haectoris Bamb.)

---

142 ted *Bothius* te *libri* auxilii *libri* auxilio *Vossius* *Numeros non numeros commendauit Umpfenbachius meletem. Plaut. p.* 47 143 *iambicum octonarium discripsit Bothius, eundem rursus commendauit L. Mueller ann. philoll.* 1868 *p.* 431 qui tumulti est *Bamb.* quid hoc hic tumulti est *G. Hermannus El. d. m. p.* 295, *qui baccheos constituit* 144 strepitus est *W* 145 fortunam ferro cernunt *ne nunc quidem mutare uolui: nam si* cernere fortunam *et* cernere de uictoria *recte dici conceditur, quidni* fortunam de uictoria cernere *dicatur, quoniam multarum aliarum rerum Fortuna tenet regimen?* fortuna ferro cernunt *libri, uereor ut defendi possit.* fortuna ferri cernunt *Columna.* Fortuna ferro cernit *iam ante Machlyum ann. philoll.* 1857 *p.* 362 *Bothius.* fortuna ac ferro cernunt *Bergkius ann. philoll.* 1861 *p.* 627 146 oborta *Bamb.* aborta *ceteri libri* 147 se sese *W* pede *Bamb.* 148 cupiunt *maluit Bothius. An*

VIII (13)

Quaé mea comminús machaera atque hásta hostibit é manu.

IX (3)

Aés sonit, frangúntur hastae, térra sudat sánguine.

X (10)

Cónstitit, credó, Scamander, árbores uentó uacant.

XI (15)

sublímiter
Quádrupedantes . . . flammam hálitantes . . .

XII (9)

. . . . ínferum uastós specus

XIII (14)

Addúcit quadrupedem ínuitam indomitam íniugem,
Euálida quoius tenácia infrenást nimis.

VIII Festus p. 270 M. 'redhostire — nam et hostire pro aequare posuerunt. Ennius in Cresphonte . . . et innectoris lyris . . .' (corr. Vrsinus) IX Non. 504, 32 'sonit pro sonat . . . Ennius Haectoris lystris...' X Non. 467, 31 'uagas pro uagaris ... Ennius Hectoris lytris . . .' (Hectoris lystris W, etiam in Leid. s superscr. Haectoris litris Bamb.) Contuli Homeri Il. XXI 326 sq. XI Diomedes I p. 336 P. 'halare et halitare. Ennius in Lustris ...' XII Non. 222, 33 'specus genere masculino ... Ennius Lytris ...' Cf. Homeri Il. XXIII 74 XIII Non. 407, 22 'tenacia est perseuerantia et duritia. Ennius Haectoris listris ...' (lystris Bamb.)

---

cúpiant qui? cunctent] ut ipse cunctent *libri: u. supra.* ut ipsi c. *Junius. Cogitandum uelut:* pugnam obbitere 149 quae *Vrsinus* que *cod.* comminus *cod. teste H. Keilio l. l. p.* 624 cominus *uulgo* hostibit e manu *Schoellius de tetral. p.* 479. hospius manu *cod.* hostiuit e manu *Scaliger* hostiuit emanus *O. Muellerus* 150 aes *N. Faber* et *libri* haste terrae *Bamb.* 151 constitit] confluit *ms. Fabri* credo] *an* gremio? arboris *libri* uacant *Columna: cf. sat.* 13 *V.*, *Bergkius l. l.* uagant *libri* 152 sublimiter *Scriuerius* sublimiter ut *Par. B* lublime iter *Par. A* lublime item *Monac.* 153 quadrupedantis *Par. B* alitantes *Par. B* *Duorum nunc uersuum frustula discripsi, quae olim dilaceraui inter tres: in lacuna e. g.* sonipedes *interponi licet, nisi transposita* q. halitantes flammam *praeplacent.* 156 *mea*, 157 *Vahleni coniectura emendatum dedi, nisi quod hic* et ualida *scripsit* 156 *sq.* ducet quadrupedum iugo inuitam doma infrena et iuge ualida quorum tenacia (frenatia *Bamb.*) infrenari minis *libri plerique* ducet quadrupedem iugo inuitam

XIV (8)

. . . . per uós et uostrorúm [ducum]
'Imperium et fidém, Myrmidonum uígiles, commiseréscite!

XV (1)

Mélius est uirtúte ius: nam saépe uirtutém mali
Nánciscuntur: iús atque aecum se á malis spernít procul.

HECVBA

I (9)

. . . . undantém salum

II (1)

O mágna templa caélitum, commíxta stellis spléndidis!

III (3)

Heú me miseram! intérii: pergunt láuere sanguen sán-
guine.

XIV Non. 472, 27 'conmiserescimus ... Ennius Hectoris lystris ...' (commiserescimus Bamb. Haectori listris Bamb.) XV Non. 399, 8 'spernere rursum segregare. Ennius Haectoris lytris ...' (listris W) Eiusdem fabulae fortasse fuerunt inc. nom. VIII et IX.

Hecvba I Non. 223, 23 'salum ... masculini Ennius Hecuba ...' Contulit Hermannus Eurip. Hec. 26 II Varro de l. L. VII 6 M. 'in caelo templum dicitur, ut in Hecuba ...' (ecuba Flor.) Reddita his esse Euripidea Hec. 68 ὦ στεροπὰ Διός, ὦ σκοτία νύξ monuit Scaliger

III Non. 224, 6 'sanguis ... neutro.' Idem 466, 26 'lauare ... uetustatis auctoritas posuit etiam polluere ...' (Eucuba Bamb. ecuba W) Idem 504, 6 'lauere inde tractum est. Ennius Telamone ... idem Hecuba ...' (Haecuba Bamb.)

---

indomitam freno ualida quoius tenacia infrenari nimis *cod. Vrsini* duce quadrupedem iugo inuitum, doma infrenum et iunge ualide: equorum tenacia infrenari minis nequit *Vaticano codice adiutus Lipsius ant. lect. V* 14 158 *sq. pentametrum trochaicum statuit Bergkius* per uos *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 787 seruos *libri plerique* useruos *Bamb.* et ũrorũ *Bamb.* et uostrum *ceteri libri* ducum *addidit L. Mueller de re m.* 441, *om. libri* 159 *Integrum septenarium iam Bothius agnouerat* cõmiserescite *Bamb.* conmiserescite *ceteri libri* 160 *sq. Versus quadratos agnouit et emendauit Fruterius Epist. philol. ap. Grut. V* 385 *Veris. I* 4 *ibid. II* 813 160 ius *Gulielmus Veris. III* 3, *Fruterius*, *Scaliger ad Varr. de re r. II p.* 74 eius *libri* 161 nascuntur *W* ecum *libri* aequum *uulgo*

163 caeli . tum *Flor.* 164 eheu *Leid. p.* 224 eu *W p.* 466 hei *G. Hermannus* miserum *libri p.* 504 *Bamb. p.* 466 labere *libri*

IV (7)

Haéc tu etsi peruérse dices, fácile Achiuos fléxeris:
Nám opulenti cúm locuntur páriter atque ignóbiles,
'Eadem dịcta eadémque oratio aéqua non aequé ualet.

V (6)

. . . . miseréte anuis:
Dạte férrum, qui me animá priuem!

VI (10)

Senéx sum: utinam mortem óppetam, prius quam éuenat
Quod ín pauperie meá senex grauitér gemam!

VII (5)

Vide húnc, meae in quem lácrumae guttatím cadunt.

IV Gellius XI 4 'Euripidis uersus sunt in Hecuba, uerbis sententia breuitate insignes inlustresque. Hecuba est ad Vlixem dicens

τὸ δ' ἀξίωμα, κἂν κακῶς λέγῃς, τὸ σὸν
πείσει· λόγος γὰρ ἔκ τ' ἀδοξούντων ἰὼν
κἀκ τῶν δοκούντων αὑτὸς οὐ ταὐτὸν σθένει.

[293—295] 'Hos uersus Q. Ennius, cum eam tragoediam uerteret, non sane incommode aemulatus est. Versus totidem Enniani hi sunt: haec' c. q. s. 'Bene, sicuti dixi, Ennius: sed ignobiles tamen et opulenti *ἀντὶ ἀδοξούντων καὶ δοκούντων* satisfacere sententiae non uidentur: nam neque omnes ignobiles *ἀδοξοῦσι* neque omnes opulenti *εὐδοξοῦσιν.*' V Non. 474, 30 'miserete. Ennius Ecuba ...' VI Non 494, 1 'pauperies pro paupertate.' Idem 507, 18 'euenat pro eueniat.' (Haccuba Bamb.) Columna perspexit Talthybii esse apud Euripidem 497:

φεῦ φεῦ· γέρων μέν εἰμ'· ὅμως δέ μοι θανεῖν
εἴη, πρὶν αἰσχρᾷ περιπεσεῖν τύχῃ τινί.

VII Nou. 115, 33 'guttatim ... Ennius Haecuba ...' Mercerus comparauit Eurip. Hec. 760 *ὁρᾷς νεκρὸν τόνδ', οὗ καταστάζω δάκρυ;*

---

p. 224 sanguen sanguinem *W Bamb. p.* 504 sanguinem sanguine *Leid. ibidem* 165 tu etsi *Reg.* tu ⁊ si *Bern. Magliabecch.* tua et si *Laur.* tametsi '*Lugd. uterque*' *Gron.*, *Bothius* 166 cum opulenti *Grut.* locuntur *Francq. Bern.* loquuntur *uulgo* 167 oratio *om. Grut.* 168 anuis *Scaliger Coni. p.* 140, *qui anapaestos agnouit* manus *libri* 170 utinam moriar mortem oppetam *libri p.* 494, *nisi quod* oppoetam *Bamb.* obpetam *libri p.* 507 priquam *W p.* 507 eueniat *libri p.* 494 171 in pauperiem senex *Bamb. p.* 494 172 hunc *Mercerus* hinc *libri* quem *Mercerus* quam *libri* lacrumae] meae *Leid.*

VIII (2)

Set númquam scripstis, quí parentem aut hóspitem
Necásset, is quo crúciatu perbíteret.

IX (3)

Quaé tibi in concubió uerecunde ét modice morém gerit.

X (4)

Iúppiter tibi súmme tandem mále re gesta grátulor.

XI (Pac. inc. 41)

Seruius in Aen. VII 320 'Cisseis: regina Hecuba filia secundum Euripidem [Hec. 3] Cissei, quem Ennius, Pacuuius et Vergilius sequuntur.'

IPHIGENIA

I (1)

Agamemno

Quid nóctis uidetur in áltisono
Caelí clipeo?

Senex

superát temo

VIII Non. 153, 28 'peruitere, perire .... Ennius Hecuba ...' Cf. Euripidis Hec. 802 sqq. IX Non. 342, 25 'modicum ueteres moderatum et commodo dici uolunt ... Ennius Hecuba ...' Hecubam loqui uidit Turnebus Adu. XXIX 29 conl. Eur. Hec. 829: ἢ τῶν ἐν εὐνῇ φιλτάτων ἀσπασμάτων Χάριν τίν' ἕξει παῖς ἐμή, κείνης δ' ἐγώ; X Non. 116, 28 'gratulari, gratias agere.' Praeterea huic fabulae tribuenda inc. nom. XX et XXI

Iphigenia uel Ipigenia I Varro de l. L. VII 73 M. 'Quid noctis' e. q. s. [177—180] 'Hic multam noctem ostendere uolt a temonis motu.' Ibidem V 19 M. 'itaque dicit Andromeda nocti [I] et Agamemno: in altisono caeli clipeo, cauum enim clipeum; et Ennius item ad cauationem [374]' Festus p. 339 M. '[septentriones] — — [reliquos axem dixerunt,] quod id astrum Grae[ci ἅμαξαν dicunt, idque habet] partem quan[dam temonis specie. unde ait] Ennius: supera[t ....' Apuleius de deo Socr. 2 p. 121 Oud. 'suspicientes in hoc perfectissimo

---

173 scripstis *G. Hermannus* scripsistis *libri* qui *Junius* quis *libri* 174 necasset *Junius* necassat *libri* is quo *Pontanus ad Scriuerium* quos quis *libri* quo quis *Vrbin.* 308, *Junius. an* quod is? cruciatu *Junius* cruciatur *libri* 175 tibi quae *Geppertus de pron.* 113 in cubio *Basil.* 176 gestare *Vrbin.* 307 177 altissimo *Haun.* 178 *Personas distinxit G. Hermannus in Eur. Iphig. Aul.* 8: *sola* quid

Stellás cogens etiam átque etiam
Noctís sublime iter

II (2)

Agamemno

Procéde: gradum proférre pedum
Nitére: cessas, o fíde . . ?

III (4)

[Chorus

'Otio qui néscit uti', plús negoti habet,
Quám cum quis negótiosod útitur negótio.

mundi, ut ait Ennius, clipeo miris fulgoribus uariata caelamina.' Contulit Scaliger Eurip. Iph. Aul. 6:

Αγ. τίς ποτ' ἄρ' ἀστὴρ ὅδε πορθμεύει;
Πρ. Σείριος, ἐγγὺς τῆς ἑπταπόρου
Πλειάδος ᾄσσων ἔτι μεσσήρης.

II Festus p. 249 M. 'pedum est quidem baculum incuruum, quo pastores utuntur — — — sed in eo uersu, qui est in Iphigenia Enni: procede g. p. p. n. cessas? id ipsum baculum significari cum ait Verrius, mirari satis non possum, cum sit ordo talis, et per eum significatio aperta, gradum proferre pedum cessas? nitere.' (cf. H. Keilius l. l. p. 623) Schol. Veron. in Verg. Ecl. 5, 88 p. 72 Keil. 'pedum . . . est baculum recuruum, quo pastores utuntur . . . ut ait Ennius in Ifigenia: gradum . . . fide. dici[tur pedum]' e. q. s. teste Arnoldo Herrmanno ann. philoll. 1866 p. 66. Contulit idem Scaliger Eurip. 137 *ἀλλ' ἴθ' ἐρέσσων σὸν πόδα, γήρᾳ Μηδὲν ὑπείκων.* Cicero Tusc. III 34, 57 his 'de paupertate agitur . . . . nec siletur illud potentissimi regis anapaestum, qui laudat senem et fortunatum esse dicit, quod inglorius sit atque ignobilis ad supremum diem peruenturus' utrum Euripidem (16 sqq.) an Ennium in mente habuerit incertum est. III Gellius XIX 10, 11 'atque ibi Iulius Celsinus admonuit in tragoedia quoque Enni, quae Iphigenia inscripta

---

noctis uidetur? *Agamemnoni tribuit Vossius* superat[t temo] *Festus* temo superat *Varro* 179 *sq.* stellas sublime cogens (agens *Flor. Goth. Par. a b*) etiam atque etiam noctis iter *libri* stellas cogens sublime etiam a. e. n. i. *Scaliger* st. sublime etiam cogens a. e. n. i. *O. Muellerus* cogens sublime etiam a. e. n. i. *Hermannus l. l.* stellas, sublime etiam atque etiam | noctis cogens iter *Bergkius ind. lectt. aest. Halens.* 1863 *p. V* 180 noctuis itiner *Boeckhius Gr. trag. princ. p.* 279 181 *sq.* pedum, Nitere, cessas? *cum Festo Hermannus in l. l.* 138 182 o fide *schol. Veron., om. Festus* senex *addidit Bergkius Ind. lectt. Marb. aest.* 1844 *p. XII* 183 *Dimidio truncatum uersum significauit Hermannus l. l. p.* 818, *alterum incipiens his:* Plus negoti 184 quam cum est negotium in negotio *libri* quam

Nám cui quod agat ínstitutumst, núllo [quasi] negótio
'Id agit, id studét, ibi mentem atque ánimum delectát suum.
'Otioso in ótio animus néscit quid uelit.
Hóc idem [hic] est: enim néque domi nunc nós nec militiaé sumus:
'Imus huc, hinc ílluc: cum illuc uéntum est, ire illínc lubet:
'Incerte errat ánimus, praeter própter uitam uíuitur.

est, id ipsum de quo quaerebatur' (uocabulum praeterpropter) 'scriptum esse et a grammaticis contaminari magis solitum quam enarrari. quocirca statim proferri Iphigeniam Q. Enni iubet. in eius tragoediae choro inscriptos' (scriptos?) 'esse hos uersus legimus: otio ... uitam uiuitur. hoc ibi lectum est. tum deinde Fronto ad grammaticum iam labentem: audistine, inquit, magister optime, Ennium tuum dixisse praeterpropter et cum sententia quidem tali, quali seuerissimae philosophorum esse obiurgationes solent? petimus igitur dicas, quoniam de Enniano iam uerbo quaeritur, quid sit motus huiusce uersus sensus [190]' e. q. s. Contulit Bergkius de fragm. Soph. p. 15 ex Sophoclis Iphigenia fr. 287 N. τίκτει γὰρ οὐδὲν ἐσθλὸν εἰκαία σχολή.

---

cui est n. in nullo negotio *Bergkius l. l. p. XIV* quamde cui est n. in negotio *idem ann. philoll.* 1861 *p.* 630 otii minus quam cum est n. in n. *uel:* quam cum quis negotioso fuerit in negotio *Vossius* 185 *In ras., sed a pr. m., Voss.* nullo negotio *uulgo* in illo negotio *Voss. minor, quod ut glossema uocis* ibi *u.* 186 *eici suasit Vahlenus mus. Rhen. XIV* 565 in illo negotium *Franeq.* in illis negotiũ *Reg. Voss. maior, in quibus* nil nisi negotium *latere Hertzio uidetur* is nullo negotio *Vossius* non ullo n. *Hermannus* is negotium *Bergkius* in diem negotium *Vahlenus in editionis praef. p. XIII* ningulo negotio *Bergkius ann. philoll.* 1861 *p.* 630, *fortasse recte.*
186 agitat *Voss.* agit *ceteri libri* 187 nescit quid factum (*uel* quidem) uelit *Vossius* hominis nescit quid uelit *Hermannus* 188 hoc idem, *om.* hic, *libri* hic itidem *olim dederam* hoc hac itidem, *om.* est, *Bothius* enim neque *Grut. m. alt.* em neque *Grut. m. pr. Voss. minor Franeq. Magl.* neque *Voss. maior* nam neque *Hermannus* hem, neque *Bergkius* 189 imus *om. Voss. maior* hunc *Reg. Voss. maior* hinc illuc *plerique libri* hinc illinc *Voss. maior* illuc hinc *Reg., probat cum I. Gronouio Hertzius* ire *om. Voss. maior* illuc *Reg., Hertzius* iubet *libri plerique omnes ut uid., olim in edd. correctum* 190 uita *Salmasius ad Solin. p.* 879 *Quibus quinque priores uersus* 183—187 *dimensus est Bergkius numeros duobus retinui* 183 *et* 187.

IV (Att. Atr. 17)

Agamemno

Quís homo te exuperáuit usquam géntium inpudéntia?

Menelaus

Quís ted autem málitia?

V (5)

Agamemno

Ménelaus me obiúrgat? id meis rébus regimen réstitat.

VI (6)

Agamemno

'Egone plectar, tú delinques: tú pecces, ego árguar?
Pró malefactis Hélena redeat, uírgo pereat ínnocens?
Túa reconciliétur uxor, méa necetur fília?

IV Cicero Tusc. disp. IV 36, 77 'ira ... cuius impulsu existit etiam inter fratres tale iurgium: quis homo' e. q. s. 'Nosti quae sequuntur: alternis enim uersibus intorquentur inter fratres grauissimae contumeliae, ut facile appareat Atrei filios esse.' Huc reuocauerunt Duentzerus Mus. Rhen. 1837 p. 444 sq. et Bergkius l. l. p. XII cf. Dobraeus Adu. II 373 V Rufinianus de fig. sent. et eloc. § 11 p. 205 Ruhnk. (rhett. Latt. p. 41, 28 Halm.) 'aganactesis, indignatio, quae fit maxime pronuntiatione. Ennius in Iphigenia ...' Haec duo fragmenta (IV et V) libere translata ex Euripideis 327 *ὦ θεοί, σῆς ἀναισχύντου φρενός.* 328 *οὐκ ἀναισχύντου τόδε;* 331 *οὐχὶ δεινά; τὸν ἐμὸν οἰκεῖν οἶκον οὐκ ἐάσομαι;* 384 *εἶτ' ἐγὼ δίκην δῶ σῶν κακῶν ὁ μὴ σφαλείς;* VI Ibidem § 37 p. 222 Ruhnk. (rhet. Latt. p. 47, 16 Halm.) 'syncrisis siue antithesis, comparatio rerum atque personarum inter se contrariarum, ut: ego' e. q. s. Huc rettulit Columna

---

191 qui homo *Bentleius* usquam *Oxon. aliq.*, *Bentleius* umquam *ceteri libri* 192 quis ted (tete *olim*) autem malitia *scripsi.* quis autem malitia te *libri* quis item m. te *Fleckeisenus*, *fortasse recte.* qui autem m. te *Bentleius* quis te autem m. *Bouherius* quis m. autem te *CFW Mueller prosod. Plaut. p.* 387, *parum eleganter* 193 restitat *Bentleius Epist. ad Millium p.* 43 restat *exemplaria* 194 *secutus sum Porsonum tracts p.* 303, *qui* ut ego plectar, tu delinquas; tu pecces, ego arguar *duce Bentleio elegantissime scripsit.* ego proicetor quod tu peccas; tu delinquas (delinquis *Rob. Stephanus*) ego arguor *ed. Basil.*, *unde* plector *eruit Pithoeus*, *quem secutus Bentleius l. l.* ut ego plectar ... arguar *coniecit.* ergo plector ego (ergo ego plector *L. Spengelius*), tu peccas? tu delinquis, ego arguor *Fröhlichius ann. philoll.* 1864 *p.* 211. *Infelix Halmii* ego proh plector *commentum.* *In fine uersus recte distinxit Hermannus in Eurip. Iphig. Aul.* 385 196 necetur filia *Columna* negetur, filia mea *ed. Basil.*

VII (7)

Plebés in hoc regi ántistat locó: licet
Lacrumáre plebi, régi honeste nón licet.

VIII (inc. poet. 20)

Achilles

'Astrologorum sígna in caelo quaésit obseruát, Iouis
Cúm capra aut nepa aút exoritur mómen aliquod béluae.
Quód est ante pedes, noénu spectant: caéli scrutantúr plagas.

VII Hieronymus Epitaph. Nepotiani p. 598 Mign. 'prudenterque Ennius plebes, ait, in hoc' e. q. s. Huc rettulit Columna contracta ex Euripideis 446:

ἡ δυσγένεια δ' ὡς ἔχει τι χρήσιμον·
καὶ γὰρ δακρῦσαι ῥᾳδίως αὐτοῖς ἔχει
ἅπαντά τ' εἰπεῖν· τῷ δὲ γενναίῳ φύσιν
ἄνολβα ταῦτα.

VIII Cicero de rep. I 18, 30 laudato Ennii uersu ann. 335 'cui ... in ore semper erant illa de Iphigenia Achillis' (Ifigenia Achilles cod. Achillis Maius Achillei cum Steinackero Moserus): 'astrologorum' e. q. s. Idem de diu. II 13, 30 'physicus, quo genere nihil arrogantius [201]'. Donatus in Ter. adelph. III 3, 32 'quod ante pedes modo est uidere] hoc sumpsit poeta de illo in physicum peruulgato Achillae' (ancillae ante Schopenum) 'dicto: quod est ante pedes, non uidet: caeli scrutatur plagas.' Seneca de morte Claudii 8 'quid in cubiculo suo faciat nescit, et iam caeli scrutatur plagas? deus fieri uult.' cf. Varro apud Nonium p. 369, 8. 382, 4 (sat. lex Maenia fr. VI R.): 'nos ádmirantes quod sereno lumine Tonuísset, oculis caeli rimari plagas.' Lacerum atque incertum Nonii testimonium p. 145, 13 'nepam quidam cancrum putant ad illud Plauti ... et illud aliud: aut cum nepa esset dubium in utroque. nam uere nepa scorpius dicitur.' Denique iuuat Platonis Theaetetum p. 174 laudare: *ὥσπερ καὶ Θαλῆν ἀστρονομοῦντα, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄνω βλέποντα, πεσόντα εἰς φρέαρ, Θρᾷττά τις ἐμμελὴς καὶ χαρίεσσα θεραπαινὶς ἀποσκῶψαι λέγεται, ὡς τὰ μὲν ἐν οὐρανῷ προθυμοῖτο εἰδέναι, τὰ δ' ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ παρὰ πόδας λανθάνοι αὐτόν. ταὐτὸν δὲ ἀρκεῖ σκῶμμα ἐπὶ πάντας ὅσοι ἐν φιλοσοφίᾳ διάγουσι.* cf. Diogenes Laertius I 8, 34. In uates apud Euripidem inuehitur Achilles u. 955 sqq.

---

197 antistat *mauult Columna, recte: cf. Ritschelius opusc. II 559* antestat *uulgo* 199 astrologorum signa *pro glossemate habet Heinrichius* quaesit *Iac. Leopardi effemeridi literarii di Roma IX 333 sqq., Heinrichius* QVIDSIT *cod.* quaerit *Maius in ed. sec.* opseruat: Iouis *Maius* OBSERVATIONIS *cod.* obseruant: Iouis *Naekius* 200 momen *Ad. Kiesslingius dubitanter (cf. quae ad Horatii a. p. 253 = 281 p. 233 sqq. adnotaui.)* NOMEN *cod.* lumen *Heinrichius* beluae *Heinrichius* BELVARVM (*m. 2 duplex* L) *cod.* 201 noenu spectant *Fleckeisenus ann. philoll. 1865 p. 620* nemo spectat *Cicero* non uidet *Donatus*

IX (3)

Iphigenia

Acherúntem obibo, ubi mórtis thesauri óbiacent.

X (XI)

Cicero Tusc. disp. I 48, 116 'Iphigenia Aulide duci se immolandam iubet, ut hostium' (sc. sanguis) 'eliciatur suo.' (cruor pro suo Augustanus.) Vnde Bergkius l. l. senarium

204 Vt hóstium eliciátur sanguis sánguine

effecit, quem cum fr. IX coniungi iussit. Ex Euripideis huc pertinent v. 1475: *ἄγετέ με τὰν Ἰλίου καὶ Φρυγῶν ἑλέπτολιν* et 1484 sq.

XI (X. 8)

203 . . . . quaé nunc abs te uíduae et uastae uírgines sunt

MEDEA EXVL

I (1)

Nutrix

205 Vtinám ne in nemore Pélio secúribus
Caesa áccedisset ábiegna ad terrám trabes,

IX Festus p. 201 M. 'ob praepositione antiquos usos esse pro ad testis est Ennius — — et in Iphigenia ...' Asciuit Hermannus Euripidis u. 1375: *κατθανεῖν μέν μοι δέδοκται κ. τ. λ.* XI Seruius Fuld. in Aen. I 52 'uasto pro desolato ueteres ponebant. Ennius Ifigenia ...' Cf. Euripidis u. 1335 sq. Helena incusatur. Ad eandem fabulam rettuli inc. nom. XXII—XXIV et inc. inc. fab. XI. XIII.

Medea Exvl ex Euripidis Medea expressa: Cicero de fin. I 2, 4. I Rhet. ad Herenn. II 22, 34 'hic id quod extremum dictum est satis

---

202 nunc *post* Acherontem *olim inserui* obibo *Aldina* adibo *cod.* obiacent *Aldina* adiacent *cod.* 203 quae nunc abs te sunt uastae et uiduae uirgines *Bergkius l. l. p. XV* 205—213 *Dixit de hoc loco Osannus in Anal. crit. p.* 107. *Ex magna corruptelarum farragine hic elegi quae non essent nullius momenti.*

206 *Singulari numero usurpatum* trabes *testantur Varro et Priscianus, sed fuerunt qui pro plurali haberent: itaque factum ut alii* caesa accedisset (*uel* cecidisset), *alii* caesae accedissent (cecidissent) *tradiderint.* caesa *c* (cessa *Grut. Sang.*) *f* cesa *a: Opitz.* caesae *a: plerique; bdkm* accedisset *c, uindicauit Fleckeisenus coni. u.* 371 *et Plauti Rud.* 8 *Poen. II* 38. accidisset *f* (cesa saccidisset *Flor.*) accedissent *a: Wirzeb.; b: Vindob.; k: Par. m.* 1

Neue índe nauis íncohandae exórdium
Coepísset, quae nunc nóminatur nómine
Argó, quia Argiui ín ea delectí uiri

fuit exponere, ne Ennium et ceteros poetas imitemur, quibus hoc modo loqui concessum est: [205—213] Nam hic satis erat dicere, si id modo, quod satis esset, curarent poetae: utinam ne era errans mea d. e. p. Medea ... saucia.' (a) Cicero de fato 15, 35 'ex hoc genere illud est Enni [205. 206] Licuit uel altius: utinam ne in Pelio nata ulla umquam esset arbor! etiam supra: utinam ne esset mons ullus Pelius! similiterque superiora repetentem regredi infinite licet. Neue inde ... coepisset. Quorsum haec praeterita? Quia sequitur illud [212. 213] non ut eae res causam adferrent amoris.' (b) Idem pro Caelio 8, 18 'quo loco possum dicere id quod ... Crassus ... paulo ante dixit, utinam ne in nemore Pelio, ac longius quidem mihi contexere hoc carmen liceret. Nam numquam era errans hanc molestiam nobis exhiberet Medea animo ... saucia.' (c) Priscianus de metris Terent. c. 2 p. 1325 P. (II p. 423 H.) 'nec solum comici huiuscemodi sunt usi iambis, sed etiam tragici uetustissimi, ut Ennius in Medea (media Leid. V): [205—212] (d) Idem inst. VII p. 751 P. 'trabes pro trabs proferebant. Ennius in Medea: [205. 206]' (e) Varro de l. L. VII 33 M. 'sic dictum a quibusdam, ut una canes, una trabes ... Ennius: [205. 206] (f) Quintilianus V 10, 84 'causas non utique ab ultimo esse repetendas, ut Medea, utinam ... Pelio, quasi uero id eam fecerit miseram aut nocentem, quod illic ceciderint abiegnae (sic Ambros. Bern. Bamb. ceciderit abiegna uulg.) ad t. trabes' (g) Donatus in Ter. Phorm. I 3, 5 'uetus elocutio utinam ne. Ennius in Medea: utinam ne in n. P. unquam cecidissent ad t. t.' (h) Iulius Victor

---

accidissent *l: Einsiedl. Gryph.; m: plerique* cecidisset *a: Opitz; l: Sangall. d* cecidissent *a: plerique; b: Leid. A m.* 2 *B* (ce *in ras.*); *d; h* (*cf. g supra*); *i; k: plerique; m: Erlang.* cecaedissent *b: Leid. A m.* 1 abiegna *a: Opitz m.* 1; *e* (*sed* in terram abiegna); *f; l: Sang. d; om. k.* abiegnae *bdgl* abiegne *m* ad ignẽ *a: Wirzeb.* in terram *e; g: Bamb. m.* 2 *in ras.* a terram *g*: *Ambros. m.* 1 207 naues *a: Par. m.* 1 incohande *a: Ratisb.* inchoandae *a: plerique*, *sed* dae *in ras. Par. b: Salisb.* inchoanda *d* inchoandi *a: Bamb. b; b: optimi* inchoandas *a: Wirzeb.* inchoans *a: Bamb. a* 208 cepisset *a: Par. Bamb. b Tur. et Wirzeb. m. pr.; b: Erlang. d: Par. A* (*sed corr.* coepisset), *Leid. V* (*corr. ex* cepissed) caepisset *b: Leid. B* coepissent *a: Fris.* inchoandi exordium Cepisset *Manutius* 209 *sq. secundum o constituerunt Scriuerius et Halmius anal. Tull. I* 16. Argo qua uecti Argiui dilecti uiri Petebant illam pellem inauratam arietis *d* 209 quia *a: Fris. Par. A Tur. Opitz; o.* qui *a: Erf. Wirzeb.* qua *a: Bamb. ab* Argiui . . . uecti *a: in ras. Par.* in ea delecti *a: Erf.; o: Brux.* in ea dilecti *o: Gud. Reg.* in eadem lecti *a: Fris. Wirzeb. Par. in ras.* in eadem lati *a*: *Tur.* dilecti, *om.* in ea, *a: Bamb. b* lecti *a: Bamb. a Opitz.* uiri *a: Bamb. a post* Argiui *m.* 2 qua uecti in Aeam dilecti u. *Bergkius ann. philoll.* 1861 *p.* 634

Vectí petebant péllem inauratam árietis
Colchís, imperio régis Peliae, pér dolum.
Nam númquam era errans méa domo ecferrét pedem
Medéa, animo aegra, amóre saeuo saúcia.

c. 12 p. 237 Or. (rhett. Latt. p. 415, 33 H.) 'eum remotum quod ulterius quam satis est petitur, ut, si in nemore Pelio non cecidissent trabes, hoc scelus factum non esset.' (i) Cicero de inuent. I 49, 91 'huiusmodi est illa quoque conquestio [205 .206]: longius enim repetita est, quam res postulabat.' (k) Idem Topic. 16, 61 'illud enim est tamquam utinam ne in nemore Pelio.' (securibus ... trabes suppl. codd. aliq.) 'Nisi enim accidissent abiegnae ad terram trabes, Argo illa facta non esset, nec tamen fuit in iis trabibus efficiendi uis necessaria.' (l) Idem de nat. deor. III 30, 75 'utinam igitur, ut illa anus optat, ne in nemore ... trabes.' (m) Idem de fin. I 2, 5 'an utinam ne in nemore nihilo minus legimus quam hoc idem Graecum' e. q. s. (n) Idem Tusc. disp. I 20, 45 'etenim si nunc aliquid adsequi se putant, qui ostium Ponti uiderunt et eas angustias, per quas penetrauit ea quae est nominata Argo, quia Argiui in ea dilecti uiri Vecti petebant pellem inauratam arietis.' (o) Hieronymus Marcellae uiduae epitaph. (T. I p. 48 ed. Antuerp. 1578) 'quibus rectissime illud Ennianum aptari potest: 'utinam ne in nemore Pelio.' (p) Adluserunt praeterea Orosius I 12 'nolo meminisse Medeae amore saeuo sauciae'; et Phaedrus IV 7, 5 'et in cothurnis prodit Aesopus nouis. Vtinam nec umquam Pelii nemoris iugo Pinus bipenni concidisset Thessala!' e. q. s. Expressa sunt ex Euripidis Med. u. 1 sq.

εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος
Κόλχων ἐς αἶαν κυανέας Ξυμπληγάδας,
μηδ' ἐν νάπαισι Πηλίου πεσεῖν ποτε
τμηθεῖσα πεύκη, μηδ' ἐρετμῶσαι χέρας
ἀνδρῶν ἀριστέων, οἳ τὸ πάγχρυσον δέρας
Πελίᾳ μετῆλθον. οὐ γὰρ ἂν δέσποιν' ἐμὴ
Μήδεια πύργους γῆς ἔπλευσ' Ἰωλκίας,
ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσ' Ἰάσονος κ. τ. λ.

---

210 uecti *a: om. Erf. Tur. Bamb. a Opitz.* illam *a: Opitz. in mg.* 212 era *a: Bamb. b infra; bcd* (*nisi quod* aera *Par.*); *om. a: Fris. Wirzeb.* hera *uulgo* domo *a: om. Wirzeb.* haec ferret *b: Vindob. Leid. B* efferret (efferet *Leid. V*) *d* nunquam hera errans mea medea efferret pellem domo *a: Bamb. b* nunquam era errans mea ('*sup. lin.*') medea efferret pedem domo *Opitz.* nunquam errans medea efferret pedem *a: Fris.* nunquam mea errans medea efferret pedem domo *a: Tur.* 213 mede ‖ animo *c: Par.* aegro (*de a uide infra*) *bc: Par. Erf. Gembl. Totum uersum in a priore loco omittunt Par.* (*cuius in mg.* Medea egro amore saucia) *Bamb. a b Tur. Erf. Opitz.*, amore saeuo saucia *om. Tross. sed postea:* (*Vtinam ne era errans mea d. e. p.*) medea homodo aegro amore reuo saucia *Par. pr. m.* Medea homo aegro amore saucia *Erf.* medeas homo aegro amores reuo santia *Wirzeb.* medea aegro amore saucia *Bamb. a Fris. Tur. Par. corr.* medea animo egra (aegra

II (2)

Paedagogus

Antíqua erilis fída custos córporis,
Quid síc te extra aedis éxanimata elíminas?

III (3)

Nutrix

Cupído cepit míseram nunc me próloqui
Caelo átque terrae Médeaï míserias.

IV (17)

. . . fluc̣tus uérborum aures aúcupant.

V (10)

Medea

Quaé Corinthum arcem áltam habetis, mátronae opulentae, óptumates!

* * *

II Non. 39, 1 'eliminare, extra limen eicere ... Ennius Medea exsule ...' (Ennium et ea exule Leid.) Idem 292, 15 'eliminare est exire. Ennius Medea exule ...' Euripidis u. 49:

παλαιὸν οἴκων κτῆμα δεσποίνης ἐμῆς,
τί πρὸς πύλαισι τήνδ' ἄγουσ' ἐρημίαν
ἕστηκας αὐτὴ θρεομένη σαυτῇ κακά;

III Cicero Tusc. disp. III 26, 63 'sunt autem alii, quos in luctu cum ipsa solitudine loqui saepe delectat, ut illa apud Ennium nutrix ...' Euripidis u. 57:

ὥσθ' ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ
λέξαι μολούσῃ δεῦρο Μηδείας τύχας.

IV Non. 467, 15 'aucupaui, actiuum positum pro passiuo ... Ennius Medea ...' (Media Bamb.) Cf. chori u. 131 apud Euripidem:

ἔκλυον φωνάν, ἔκλυον δὲ βοάν
τᾶς δυστάνου || Κολχίδος

V Cicero ad famil. VII 6 'desideria urbis et urbanitatis depone et quo consilio profectus es, id assiduitate et uirtute consequere. Hoc

---

Opitz.) amore saucia *Bamb. b Tross. Opitz.* *De Graeca nominis* Medea *elisione Lachmannus in Lucr. III* 374 *p.* 162 214 erilis *libri p.* 39 herilis *ms. Fabri p.* 292 edilis *ceteri libri* 215 sic te *Mercerus* sic *Bas. p.* 292 sit *ceteri libri* exanimata eliminas *Mercerus* examinata eliminas *ms. Fabri p.* 292 examinata eliminat *ceteri libri p.* 292, *om.* exanimata *Bas.* examinata elimina *libri p.* 39

217 Medeaï *Turnebus adu. XIX* 5 Medeae *libri* 218 fluctus *Junius in mg.* fructus *libri* 219 *Versus agnouit primus Angelus Politianus Misc.* 27 Corinthum *probauit Bentleius ad Cic. Tusc.*

Múlti suam rem béne gessere et públicam patriá procul,
Múlti, qui domi aétatem agerent, própter ea sunt ín-
probati.

VI (4)

Medea

. . . nam tér sub armis málim uitám cérnere,
Quám semel modo párere.

VII (7)

Creo

Si té secundo lúmine hic offéndero,
Moriére.

tibi tam ignoscemus nos amiei, quam ignouerunt Medeae, quae C. a. a. habebant, m. o. optimates: quibus illa manibus gypsatissimis' (cf. Nic. Loënsis Misc. epiphyll. II 8 ap. Grut. V 306) 'persuasit, ne sibi uitio illae uerterent, quod abesset a patria: nam multi' e. q. s. 'Quo in numero tu certe fuisses, nisi te extrusissemus ... et quoniam Medeam coepi agere, illud semper memento [XV].' Contulit Politianus Misc. cap. 27 Euripidis u. 214:

Κορίνθιαι γυναῖκες, ἐξῆλθον δόμων,
μή μοί τι μέμψησθ᾿· οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν
σεμνοὺς γεγῶτας, τοὺς μὲν ὀμμάτων ἄπο,
τοὺς δ᾿ ἐν θυραίοις· οἱ δ᾿ ἀφ᾿ ἡσύχου ποδὸς
δύσκλειαν ἐκτήσαντο καὶ ῥᾳθυμίαν.

quorum mentem non recte adsecutum esse Ennium monuit praeeunte Mureto uar. lect. VIII 17 Elmsleius. VI Varro de l. L. VI 81 M. 'cerno ... pro uideo ait Ennius . . . Canius . . . Ab eodem est quod ait Medea: ter' e. q. s. 'quod, ut decernunt de uita eo tempore, multorum uideatur uitae finis.' Non. 261, 18 'cernere rursum dimicare uel contendere ... Ennius in Medea exsule [222].' Idem 261, 6 'cernere, amittere. Varro Gerontodidascalo: nón uides apud Ennium Esse scriptum, tér sub armis málim uitam cérnere Quám semel modo párere?' (Ennium Aldina in corrigendis, om. libri) Euripides u. 250:

ὡς τρὶς ἂν παρ᾿ ἀσπίδα
στῆναι θέλοιμ᾿ ἂν μᾶλλον ἢ τεκεῖν ἅπαξ.

VII Cicero pro Rabirio Post. 11, 29 'regum autem sunt haec imperia [inc. inc. fab. LXXXVII] et illae minae: si te' e. q. s. Idem ad Attic. VII 26, 1 'Caesaris interdicta [224] respuuntur.' Huc rettulit Scaliger Coni. p. 60. Euripidis sunt u. 352:

I 44 Corinthi *Lambinus, G. Hermannus de metr. II* 132. *Quem inter* 219 *et* 220 *olim fuisse significaui uersum Elmsleius ad Eur. Med.* 209 *e Cicerone hunc concinnauit:* Né mihi uitio nós uortatis, á patria quod ábsiem 221 domi qui aetatem egerunt *Muretus V. L. VIII* 17, *cui senarii placuerunt*, '*ueteres*' *pro scriptura* egerunt '*libros*' *antestans* 222 nam *Nonius p.* 261, 18, *om. Varro* ter] te *Nonius p.* 261, 18 uitam] multa *Varro, idque bis ponit Goth.* 224 hoc *libri pro Rab.*

VIII (19)

Medea

Néquaquam istuc ístac ibit: mágna inest certátio.

* * *

Nám ut ego illi súpplicarem tánta blandiloquéntia —?

IX (20)

Medea

'Ille trauersa ménte mi hodie trádidit repágula,
Quíbus ego iram omném recludam atque ílli perniciém dabo,
Míhi maerores, ílli luctum, exítium illi, exilium mihi.

εἴ σ' ἡ 'πιοῦσα λαμπὰς ὄψεται θεοῦ
καὶ παῖδας ἐντὸς τῆσδε τερμόνων χθονός,
θανεῖ.

VIII Cicero de nat. deor. III 25, 65 (post magnam lacunam) 'Nequaquam' e. q. s. '[226. 227]' (interpolata hic in archetypo codicum optimorum uidetur quaestio 'an Niobe?' nam addunt niobe Leid. B niobem Leid. A Erlang. An iobem Pal. In iouem, suprascr. niobem Leid. C ni orbem Vindob., om. Gloganiensis.) 'parumne ratiocinari uidetur et sibi ipsa nefariam pestem machinari? Illud uero quam callida ratione! [inc. inc. fab. XC] qui est uersus omnium seminator malorum. [IX] Hanc uidelicet rationem, quam uos diuino beneficio homini solum tributam dicitis, bestiae non habent. Videsne igitur, quanto munere deorum simus affecti? Atque eadem Medea patrem patriamque fugiens [inc. inc. fab. XCIII.] Huic ut scelus, sic ne ratio quidem defuit.' Euripidis u. 365:

ἀλλ' οὔτι ταύτῃ ταῦτα, μὴ δοκεῖτέ πω.
ἔτ' εἴσ' ἀγῶνες κ. τ. λ.
368 δοκεῖς γὰρ ἄν με τόνδε θωπεῦσαί ποτε
εἰ μή τι κερδαίνουσαν ἢ τεχνωμένην;

IX Cicero de nat. deor. III 25, 66 (cf. VIII.) Euripides u. 371:

ὁ δ' ἐς τοσοῦτον μωρίας ἐφίκετο,
ὥστ', ἐξὸν αὐτῷ τἄμ' ἑλεῖν βουλεύματα
γῆς ἐκβαλόντι, τήνδ' ἐφῆκεν ἡμέραν
μεῖναί μ', ἐν ᾗ τρεῖς τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν νεκροὺς
θήσω κ. τ. λ.
398: πικροὺς δ' ἐγώ σφιν καὶ λυγροὺς θήσω γάμους,
πικρὸν δὲ κῆδος καὶ φυγὰς ἐμὰς χθονός.

---

226 is tacebit *Leid. C* ista . ibit (*erasa una litt.*) *Leid. B* ista ibit *Leid. A Vindob.* (isthaec *m. ead. in mg.*) 227 illis *libri, sed cf. Eur. Med.* 368 228 trauersa *libri* transuersa *uulgo* mi *Osannus Anal. crit. p.* 118 mihi *uulgo* 229 pernitiem *Leid. A* permiciem *corr. in* perniciem *Vindob. De hac forma post Kochium exercitt. critt. et Bergkium ephem. antiq. XIII* 300 *disputauit Corssenus symb. critt.* 266 *sqq., et nuperrime nouam doctrinam protulit Bergkius symb. ad gramm. Lat. 1 p.* 154 *sqq.* 230 exitum *Leid. AC Pal. Vindob. m.* 1

X (12)

Medea

Quo núnc me uortam? quód iter incipiam íngredi?
Domúm paternamne ánne ad Peliae fílias?

XI (18)

Iason

Tú me amoris mágis quam honoris séruauisti grátia.

XII (14)

Sol, quí candentem in caélo sublimát facem

XIII (11)

Medea

. . . saluete, óptima corpora!
Cétte manus uestrás measque accipite!

X Cicero de orat. III 58, 217 'aliud' (sc. uocis genus sibi sumit) 'miseratio ac maeror: flexibile, plenum, interruptum, flebili uoce: quo' e. q. s. Haec Gracchum apud Ciceronem de orat. III 56, 214 et apud Quintilianum XI 3, 115 et ipsum Ciceronem pro Mur. 41, 88 imitatos esse post alios Langius Vind. p. 34 animaduertit. Medeae uerba agnouit Columna. Euripidis sunt u. 502:

νῦν ποῖ τράπωμαι; πότερα πρὸς πατρὸς δόμους,
οὓς σοὶ προδοῦσα καὶ πάτραν ἀφικόμην;
ἢ πρὸς ταλαίνας Πελιάδας;

XI Cicero Tusc. disp. IV 32, 69 'quid ait ex tragoedia princeps ille Argonautarum? Tu me amoris' e. q. s. 'Quid ergo? hic amor Medeae quanta miseriarum excitauit incendia! Atque ea tamen apud alium poetam patri dicere audet, se coniugem habuisse [inc. inc. fab. XCV.]' Cf. Euripidis u. 530:

ὡς Ἔρως σ' ἠνάγκασε
τόξοις ἀφύκτοις τοὐμὸν ἐκσῶσαι δέμας.

XII Non. 170, 10 'sublimare, extollere. Ennius Medea ...' Cf. Euripidis u. 764: ὦ Ζεῦ Δίκη τε Ζηνὸς Ἡλίου τε φῶς.

XIII Non. 85, 1 'cette significat dicite uel date ab eo, quod cedo ... Ennius in Medea ...' Euripides u. 1069:

δότ', ὦ τέκνα,
δότ' ἀσπάσασθαι μητρὶ δεξιὰν χέρα.

---

231 uortam *Abrinc.* uertam *ceteri* 232 paternam domumne *Erl. b et a, sed in hoc corr. m.* 1 ad Peliae] appellare *cum aliis Abrinc. Erl. b* 233 seruauisti *Cratandrina* seruasti *libri optimi* 234 sublimas *Columna recte, ut uidetur* 235 optima pignora *H. Stephanus, quod placuit Vossio et Osanno Anal. crit. p.* 120 o pia pignora *L. Mueller de re m.* 416, *qui non agnouit dactylos.*

XIV (6)

Iúppiter tuque ádeo summe Sól, qui res omnís spicis,
Quíque tuo [cum] lúmine mare térram caelum cóntines,
'Inspice hoc facinús, prius quam fíat: prohibesseís scelus!

XV (13)

Qui ípse sibi sapiéns prodesse nón quit, nequiquám sapit.

XVI

'Vtinam ne umquam, Méde, Colchis cúpido corde pédem
extulisses!

XIV Probus in Verg. Ecl. 6, 31 p. 16 Keil. 'similiter et Ennius in Medea exule in his uersibus: Iuppiter' e. q. s. 'nam et hic Iuppiter et Sol pro igni, qui mare et terram et caelum continet.' Euripides u. 1251:

> *ἰὼ Γᾶ τε καὶ παμφαὴς*
> *ἀκτὶς Ἀελίου, κατίδετ' ἴδετε τὰν*
> *ὀλομέναν γυναῖκα, πρὶν φοινίαν*
> *τέκνοις προσβαλεῖν χέρ' αὐτοκτόνον.*

XV Cicero ad famil. VII 6 (cf. V) Idem de off. III 15, 62 'haec igitur est illa pernicies, quod alios bonos, alios sapientes existimant. Ex quo Ennius nequiquam sapere sapientem, qui ipse sibi prodesse non quiret. Vere id quidem, si, quid esset prodesse, mihi cum Ennio conueniret.' Sententia Euripidis est fr. 897 N.: *μισῶ σοφιστήν, ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός.* XVI Non. 297, 16 'efferre significat proferre ... Ennius Medea ...' Elmsleius comparauit Euripidis u. 314 *σὺ δ' ἐκ μὲν οἴκων πατρίων ἔπλευσας Μαινομένᾳ κραδίᾳ.* Inserenda praeterea huic fabulae sunt inc. nom. XXV, inc. inc. fab. XCIV, fortasse etiam LXXXVII. LXXXIX. XC. XCI (LXXXVIII?).

---

237 *sq. Numeros agnouit Vossius, creticos inelegantissimos finxit Osannus l. l. p.* 123 237 qui res omnis *libri*, *nisi quod* omnes *Par.* qui omnis res *H. Keilius* res qui omnes *Vossius* res omnes qui *Porsonus* spicis *Vahlenus mus. Rhen. XIV* 566 inspicis *libri* 238 tuo cum lumine *idem l. l.* tuo lumine *libri* lumine tuo *Porsonus* obtutu luminis *Buechelerus* maria *Porsonus* contues *Vossius* quique maria terram caelum contines tuo lumine *Fleckeisenus ante L. Muellerum de re m.* 420 239 hanc *Vossius* fiat *uulgo* fit *libri* prohibesseis *Fleckeisenus* prohibesse et *Par.* prohibesse *Vat.* prohibessis *Bothius* prohibe *Egnatius* hoc prohibe *Vossius* 240 qui ipsús sibi Sapiéns *Columna* qui ipsí sibi Sapiéns *Spengelius ad Caec. p.* 8 241 Mede *nominis formam uindicauit Meinekius conl. Euphorionis uersu qui in illius anal. Alex. p.* 45 *legitur.* Colchis *Lipsius epist. quaest. IV* 19 cordis *libri*

MEDEA

(Med. 9)

Asta átque Athenas ánticum, opulentum óppidum
Contémpla et templum Céreris ad laeuam áspice.

MELANIPPA

I (3)

Certo híc est nulla . . quin monstrúm siet:
Hoc égo dico tibi ét coniectura aúguro.

II (2)

mihi
Auscúlta, nate: púcros iube cremárier.

III (1)

. . . . regnúmque nostrum ut sóspitent
Supérstitentque.

IV (5)

Lúmine sic tremulo terra et caua caerula candent.

V (4)

. . . . . . cum sáxum scicíderit.

Medea Non. 470, 3 'contempla . . . Ennius Medea: asta . . . contempla.' Varro de l. L. VII 9 M. 'in hoc templo faciundo arbores constitui fines apparet, et intra eas regiones, qua oculi conspiciant, id est tueamur, a quo templum dictum et contemplare, ut apud Ennium in Medea: contempla' e. q. s. 'contempla et conspicare idem esse apparet.'

Melanippa. Cf. Cicero de off. I 31, 114. I Non. 469, 5 'auguro . . . Ennius Melanippo . . .' (augurio Bamb. Menalippo W Bamb. Melanippa Columna. cf. C. Keilius Spec. onomatologi Gr. p. 37 sqq. O. Iahnius in Gerhardi ephem. archaeol. 1867 p. 39.) II Non. 246, 11 'auscultare est obsequi . . . Ennius Menalippa . . .' III Non. 176, 2 'sospitent, saluent.' Idem 170, 14 'superstitent, saluent.' (Menalippa W p. 176) IV Macrobius Sat. VI 4, 7 'splendet tremulo sub lumine pontus: tremulum lumen de imagine rei ipsius expressum est. Sed prior Ennius in Melanippe . . .' V Priscianus X p. 890 P. 'scindo, scidi. Vetustissimi tamen etiam scicidi profere-

---

242 astu *proponit Columna* atq. atq. *Bamb.* anticum *Rothius* antieum *libri* antiquum *uulgo* opulenteum *Leid. Bamb.* 244 nulla *Leid. Bamb.* nullum *ceteri libri* nullum dubium *Bergkius l. l. p.* 72 *An*: nulla mater? 245 tibi dico *libri* 246 mi *Vossius* nata *Bergkius l. l.* 248 iube cremarier *uel* cremitari iube *Bothius* cremari iube *libri* 249 ut *om. libri p.* 176 *Fortasse uno uersu* regnúmque nostrum sóspitent supérstitent 252 sciscíderit *Reg.*

VI (6)

Gellius V 11 'inter enim pulcherrimam feminam et deformissimam media forma quaedam est . . . qualis ab Q. Ennio 'in Melanippa' (sic Rott. Vat.) 'perquam eleganti uocabulo stata dicitur . . . Ennius autem in ista quam dixi tragoedia eas fere feminas ait incolumi pudicitia esse, quae stata forma forent.'

NEMEA

I (1)

Teneór consipta, undíque uenor.

II (2)

Pecudí dare uiua maríto

PHOENIX

I (6)

. . stultust, quí cupita cúpiens cupientér cupit.

II (1)

Séd uirum uirtúte uera uíuere animatum áddecet

bant . . . Ennius in Melanippa: cum s. s.' (in melanippa om. Sang. in e
imlánippa Reg. in menalippa Bamb. Bern. in menelāpa Carolir. in melāpa Grut.) Gellius VI (VII) 9, 16 'praeterea inueni a uerbo scindo simili ratione non sciderat sed sciciderat dictum esse. L. Accius . . . Ennius quoque [in Melanippa: cum s. s.] Valerius Antias' e. q s. Suppleuit Iac. Gronouius. Melanippae esse suspicatus sum etiam inc. nom. XXXIV.

Nemea I Non. 183, 14 'uenor, circumuenior. Ennius Nemea . . .' (menea, sed corr. ut sit nemea, W Medea Bentinus) cf. Pauli Festus p. 62 M. 'consiptum apud Ennium pro conseptum reperitur.' II Priscianus V p. 659 P. 'hic et haec et hoc pecus. Ennius in Nemea . . .' (Neinea Sang. Nemia Grut.) 'Potest tamen figurate hoc esse prolatum, ut si dicam: aquila maritus uel rex auium.'

Phoenix (immo Poenix: cf. Charisius ad fr. V) I Non. 91, 8 'cupienter, cupidissime . . . Ennius Foenice . . .' II Gellius VI (VII)

---

254 consipta *Vossius ex Paulo* concepta *W* consepta *ceteri libri* 255 pecodi *Sang.* peculi *Carolir. m.* 1 uiua *deteriores codd.* uiuā *Bern. alt. m. corr.* uiuam *ceteri omnes ex M. Hertzii apparatu*, *nisi quod Halberst.* '*quid habuerit dinosci*' *nequit.* maritus *add. Reg. m.* 2 pecudi dare Viuám marino *Grotius Bibl. crit. nou. IV* 256 stultust *Vossius* stultus est *libri* cupida *libri* 257 uirtute uera *Bothius* uera uirtute *libri* addecet *uulgo* adiecit *Vat. Reg.* adiec̄ *Rott.*

Fórtiter, noxá vocare aduérsus aduersários.
'Ea libertas ést, qui pectus púrum et firmum géstitat:
'Aliae res obnóxiosae nócte in obscurá latent.

III (7)

Plús miser sim, sí scelestum fáxim quod dicám fore.

IV (8)

. . . . tún potuisti crédere? —
[Mélius exacue] átque exerce línguam, ut argutárier
Póssis.

17, 10 (de significatione uocabuli, quod est obnoxius) 'iam uero illud etiam Q. Enni . . . quod scribit in Phoenice in hisce uersibus . . .' III Non. 507, 22 'faxim, fecerim. Ennius Fenice . . .' (Foenice Bamb.) IV Non. 245, 25 'argutari dicitur loquacium pro loqui. Ennius qnoenice tum tu isti credere atque exerce lingnam' e. q. s. (quo enim coetum mss. Vossii qnem cetum Vrbin. 308 Choenice: tum Turnebus Adu. XXIX 20 Phoenice: tum Mercerus Ennius exerce linguam mediis om. Basil.)

---

258 fortiter *Rott.*, *Grotius Bibl. crit. nou. IV*, *Bergkius ann. philoll.* 1861 *p.* 630 fortiterque *ceteri libri* noxa uocare *Bergkius*, *quod recepi*, *cum olim sententiam*, *non textum restituere liberius* (*insertis* aperte pugnare) *conatus sim.* innoxium uocare *Rott. Vat.* innoxium uacare *ceteri libri* noxa uacantem *Grotius* in noxis uadere *prop. Vahlenus.* obnixum uadere *in optionem dedit Bergkius l. l. Plenum locorum indicem*, *ubi de formis* uocare uociuos uocuos *uiri docti nostra aetate disseruerunt*, *Ritschelius in nou. exc. Plaut. I p.* 59 *sq. contexuit.* aduersum *Rott. Vat. Reg.* uiuere Animatum fortiter aduersu' aduersarios, *uerbis* adiecit fortiter, cum innoxium uocaret *pro glossemate habitis*, *Scriuerius* uiuere animatum addecet Fortiterque eum (*uel:* Eumque fortiter) uacare aduersus aduersarios *Vossius* u. a. a. Fortiterque innoxium uacare ad aduersarios *Bothius* 259 ea libertast, si qui *Acidalius in Stich. c.* 6 260 obnoxiosae *Acidalius* obnoxio se *Reg.* obnoxise *Rott.* obnoxie *Vat.* obnoxiae *ceteri* obnoxiae res aliae in obscuro latent *Scriuerius* aliae res obnoxiae hosti n. in o. l. *Vossius* 261 sim *Delrio* sum *libri* scelestum *edd. ante Mercerum* scelestim *libri* 262 tum tu (tui *Vrbin.*) isti *libri* tutum isti *Bothius* crede *Turnebus Adu. XXIX* 20 crede te *M. Hauptius Herm. II* 216 *octonarium iambicum uerbo* argutarier *claudens addita interpretatione hac:* '*fortiter agendi magistrum sequere, non argute dicendi. quodsi tamen loquendi potius quam faciendi praestantiam adpetis, tum te isti committe.*' *Ego retinui quae fabulae conuenire persuasum est.* *Interposuit inter u.* 262 *et* 263 *Vahlenus inc. inc. fab. CXV*, *quod ex hac fabula sumptum esse suspicatus eram.* 263 melius exacue *om. libri* exercere

V (2)

Quám tibi ex ore orátionem dúriter dictís dedit.

VI (4)

Saéuiter suspícionem férre falsam fúttilum est.

VII (5)

'Vt quod factum est fúttile, animi uós feratis fórtiter.

VIII (3)

'Ibi tum derepénte ex alto in áltum despexít mare.

TELAMO

I (10)

Telamo

'Ego deum genus ésse semper díxi et dicam caélitum,
Séd eos non curáre opinor, quíd agat humanúm genus:
Nám si curent, béne bonis sit, mále malis, quod núnc abest.

V Non. 512, 8 'duriter pro dure ... Ennius Foenice ...' (In Bamb. nihil extat praeter duas uoces extremas) Charisius p. 178 P. 'duriter. Terentius in Adelphis ... ubi Acron: secundum antiquorum, inquit, consuetudinem. Nam et Ennius in Phoenice ...' (poenice cod., quod ex antiquis libris manassc statuit Th. Hug Ennii ann. fragm. p. 16)
VI Non. 511, 5 'saeuiter pro saeue ... Ennius Fonicc ...' (Foenice Bamb.) VII Non. 514, 13 'futtile, futtiliter. Ennius Foenice ...' VIII Non. 518, 5 'derepente ... Ennius Foenicae ...' (Phenice Bamb.) His addi possunt inc. nom. XXVI et inc. inc. fab. CXVII

Telamo I Cicero de diu. II 50, 104 'an noster Ennius? qui magno plausu loquitur assentiente populo [269. 270]. Et quidem cur sic opinetur, rationem subicit. Sed nihil est necesse dicere quae secuntur: tantum sat est intellegi, id sumere istos pro certo, quod dubium controuersumque sit.' Idem de nat. deor. III 32, 79 'Telamo autem uno uersu totum locum conficit, cur di homines neglegant [271].' Idem de diu. I 58, 132 (cf. II)

Vrbin. 308 linguam *Basil.* lingua *ceteri libri* 265 tibi quam *Geppertus de pron.* 113 266 suspitionem *Bamb. Cf. Fleckeisenus Mus. Rhen. VIII p.* 225 *sqq.*, *quinquaginta artic. orthogr. p.* 30, *sed contra Corssenus symb. crit.* 15 *sq. et additam.* 50 *sq.*, *item Bergkius Philol. XXVIII* 448, *cui respondit Brambachius mus. Rhen. XXIV* 539, *sed non ut huius scripturae ueritatem persuaserit.* futtilum *Leid.* futilum *ceteri libri* 267 futile *Bamb.* animi *scripsi.* amici *libri* uos feratis *ed. pr.* uos fueratis *libri plerique* non fueramus *Palat.* nos feramus *ed.* 1480

II (11)

Séd superstitiósi uates ínpudentesque árioli,
Aút inertes aút insani aut quíbus egestas ímperat,
Quí sibi semitám non sapiunt, álteri monstránt uiam,
Quíbus diuitias póllicentur, áb eis dracumam ipsí petunt.
[De hís diuitiis síbi deducant drácumam, reddant cétera.]

III (3)

Móre antiquo audíbo atque auris tíbi contra utendás dabo.

IV (1)

Scíbas natum ingénuum Aiacem, cuí tu obsidioném paras.

V (2)

Nam íta mihi Telamónis patris, aui Aéaci et proauí Iouis
Grátia ecstet átque hoc lumen cándidum cláret mihi

II Cicero de diu. I 58, 132 'nunc illa testabor, non me sortilegos neque eos, qui quaestus causa ariolentur ... agnoscere. Non habeo denique nauci Marsum augurem, non uicanos aruspices, non de circo astrologos, non Isiacos coniectores, non interpretes somniorum. Non enim sunt hi aut scientia aut arte diuini, sed superstitiosi' e. q. s. 'Atque haec quidem Ennius, qui paucis ante uersibus esse deos censet, sed eos non curare opinatur, quid agat humanum genus.' Ennianos uersus demum a uerbis 'sed superstitiosi' incipere intellexit Bothius III Non. 506, 1 'audibo pro audiam. Ennius Telemone ...'
IV Festus p. 198 M. 'obsidionem potius dicendum esse quam obsidium adiuuat nos testimonio suo Ennius in Telamone quom ait ...'
V Non. 85, 23 'claret, clara est uel clareat ... Ennius Telamone ...'

---

272 sed *utrum Ennii sit an Ciceronis, dubitari potest* 273 aut insani, quibus *Hermannus Opusc. VII* 379 275 dracumam: *cf. Ritschelii opusc. II* 469 *sqq.* dracmam *Leid. A* dragmam *Leid. B*[2] *Vindob. Erl.* drachmam *Leid. B*[2] *Versum* 276 *non potui mihi persuadere ab Ennio potius prioribus adiunctum quam lectoris alicuius lasciuia confictum esse* drachumam *Leid. AB*[1] *Vindob. m.* 1 dracmam *Vindob. m.* 2 dragmam *Leid. B*[2] *Erl.* drachmam *uulgo* 277 atque *Bamb.* neque *ceteri libri* utendos *Bamb.* tu ibi e. u. dato *L. Mueller ann. philoll.* 1867 *p.* 495 *praeter necessitatem* 279 Telamonis patris, aui Aeaci *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 73 Telamonis patris atquefaci *libri* T. p. facies *Grotius* patris Telamonis facies *Hermannus* 280 gratia ea est *libri* gratia adsit *uel* astet *Buechelerus, qui uidit* claret *coniunctiuum esse* gratia grata est *Grotius* grata est gratia *Hermannus*

VI (6)

Eándem me in suspícionem scéleris partiuít pater.

VII (5)

Deín senis me fácere pietas, cíuium porcét pudor.

VIII (4)

Stráta terrae láuere lacrumis uéstem squalam et sór-
didam

IX (7)

'Abnuebunt

TELEPHVS

I (8)

Regnúm reliqui saéptus mendicí stola.

II (4)

Palám mutire plébeio piáculum est.

III (7)

Caédem caueo [hoc] cúm uestitu, squálida saeptús stola.

VI Non. 475, 25 'partiret pro partiretur ... Ennius Telamone ...' VII Non. 160, 4 'porcet significat prohibet ... Ennius Telamone ...' VIII Non. 172, 20 'squalam pro squalidam.' Idem 504, 3 'lauere inde tractum est.' IX Diomedes I p. 378 P. 'uerum apud ueteres et abnueo dictum annotamus, ut Ennius octauo annalium: certare abnueo' e. q. s. 'item in Telamone ex eo futurum abnuebunt.' Eiusdem fabulae est inc. inc. fab. XLV, fortasse etiam inc. nom. XXVII et LXII.

Telephvs immo Telepvs I Non. 537, 25 'stolam ueteres non honestam uestem solum, sed etiam omnem, quae corpus tegeret. Ennius Telefo [III] idem in eadem: regnum' e. q. s. II Festus p. 145 M. 'mutire, loqui. Ennius in Telepho ...' Paulus p. 144 M. 'mutire, loqui. Ennius ...' Phaedrus III epil. 34 'ego quóndam legi quam puer sententiam Palám ... est, Dum sánitas constabit pulchre meminero.' Contulit Welckerus ex Euripidis Telepho fr. 701 N. *μή μοι φθονήσητ᾽, ἄνδρες Ἑλλήνων ἄκροι, Εἰ πτωχὸς ὢν τέτληκ᾽ ἐν ἐσθλοῖσιν λέγειν.* III Non. 537, 25 (cf. I) Festus p. 329 M. '[squalidum in]cultum et

---

281 in me *Delrio* 282 dein senis me *Hermannus* deum me sentit *libri*, *etiam Bamb.*, *quod uix defendas interpretando 'stimulat'* (*cf. Plauti Capt.* 860) deum me incendit *Lipsius Epist. quaest. IV* 19 deum me sancit *Bergkius l. l.* deum defendit *Ad. Kiesslingius. An* dein me senicis? 283 trae *suprascr.* er *Leid. p.* 172 terra *Bamb. Leid. p.* 504, *Hermannus* labere *libri p.* 504 lacrimis *libri p.* 172 squalem *W p.* 172 squalidam *libri p.* 504 284 abnuebant *Par.* 285 septus *libri* mendici *Leopardus Emend. VIII* 24 medici *libri* 286 plebeio est piaculum *elegantius futurum esse monet Her-*

IV (6)

. . qui illum di deaeque mágno mactassínt malo.

V (1)

. . . . uérum quorum líberi letó dati
Súnt in bello, nón lubenter haéc enodari aúdiunt.

VI (2)

Et cíuitatem uídeo Argiuum incéndere.

VII (3)

Deúmque de consílio hoc itiner crédo conatúm modo.

VIII (5)

Te ipsum hóc oportet prófiteri et próloqui
Aduórsum illam mihi.

THYESTES

I (2)

Sét me Apollo ipsús delectat [láctat] ductat Délficus.

II (7)

Sed sónitus auris meás pedum pulsu íncrepat.

sord[idum — — — — unde Ennius] in Telepho: quam ue .... stola.' Cf. Euripidis Teleph. fr. 698 N. πτώχ' ἀμφίβληστρα σώματος λαβὼν ῥάκη Ἀρκτήρια τύχης. (?) IV Non. 342, 15 'mactare malo adficere significat ... et Ennius Telefo ...' Contulit Geelius de Telepho Eur. p. 26 Euripidis Tel. fr. 718 κακῶς ὄλοιτ' ἂν (ὀλοίατ' Dobraeus). ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι. V Non. 15, 12 'enoda significat explana ... Ennius Telefo ...' VI Non. 429, 4 'inter urbem et ciuitatem hoc interest: urbs est aedificia, ciuitas incolae ... Ennius Telefo ...' VII Non. 490, 12 'itiner pro iter.' VIII Non. 232, 25 'aduorsum rursum apud significat ... Ennius Telefo ...' Praeterea ad hanc fabulam reuocaui inc. nom. XXVIII. XXIX, inc. inc. fab. XIV—XVII.

Thyestes immo Tvestes acta ludis Apollinaribus a. 585: Cicero Brut. 20, 78. I Non. 97, 32 'delectare, inlicere, adtrahere. Ennius Theeste ...' (Thertensi ms. Iunii Thyeste edd. Thoceste olim scriptum fuit.) II Non. 255, 25 'crepare, ferire.'

---

mannus Epit. p. 59 287 cedo et caueo cum uestitus *Nonius* quam ue — *Festus* (quom *scriptum fuit*) caedem caueo uestitu *Geelius* septus *Bamb.* 288 hercle *suppleri posse monet Kiesslingius* dii *libri* 291 incendier *Aldina* 292 de *om. W* 293 profiteri *cum longa uocali* o *cum non mutauisset Lachmannus in Lucr. I* 778, *defenderunt Umpfenbachius meletem. Plaut.* 46, *Vahlenus mus. Rhen. XVI* 582, *Ritschelius nou. exc. Plaut. I* 54 te ipsum profiteri oportet hoc *Geelius* 295 ipse *libri* spe *Buechelerus, fortasse recte* lactat *om. libri*

III (8)

Ibi quíd agat secum cógitat parát putat.

IV (9)

Quemnám te esse dícam, qui tárda in senécta —?

V (5)

299 300 'Impetrem fac ílle ab animo ut cérnat uitalem ábigeum.

VI (6)

Sín flaccebunt cónditiones, répudiato et réddito.

VII (1)

'Aspice hoc sublímen candens, quem ínuocant omnés Iouem.

III Non. 369, 25 'putare, animo disputare ... Ennius Thyeste ...' IV Cicero orat. 55, 184 'quamquam etiam a modis quibusdam cantu remoto soluta esse uideatur oratio ... quorum similia sunt quaedam etiam apud nostros, uelut ille in Thyeste [298] et quae sequuntur: quae, nisi cum tibicen accessit, orationis sunt solutae simillima.' cf. Varronis sat. περὶ ἐξαγωγῆς (fr. IV p. 195 R.) apud Non. 336, 27 'quemnám te esse dícam, ferá qui manu' e. q. s. V Non. 261, 15 'cernere, iudicare ... Ennius Thyeste ...' VI Non. 110, 15 'flaccet, languet, deficit .... Ennius Thyeste ...' VII Festus p. 306 M. 'sublimem' (immo sublimen) 'est in altitudinem elatum, ut Ennius in Thyeste ...' Cicero de nat. deor. II 2, 4 'quid enim potest esse tam apertum ... cum caelum suspeximus ... quam esse aliquod numen ... quod ni ita esset, qui potuisset adsensu omnium dicere Ennius: aspice' e. q. s. Ibidem 25, 65 'hunc igitur' (sc. Iouem) 'Ennius, ut supra dixi, nuncupat ita dicens: aspice' e. q. s. Ibidem III 4, 10 'primum fuit, cum caelum suspexissemus, statim nos intellegere, esse aliquod numen, quo haec regantur. Ex hoc illud etiam: aspice' e. q. s. Ibidem 16, 40 'sit sane deus ipse mundus. Hoc credo illud esse sublime' e. q. s. Apuleius de mundo c. 33 p. 363 Oud. 'Romanus etiam poeta sic sensit: aspice' e. q. s. Probus in Verg. Ecl. 6, 31 p. 11 Keil. 'Ennius: aspice' e. q. s. Contulerunt Euripidis inc. fab. fr. 935 N. ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα κ. τ. λ. τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν.

---

297 cogitet *W Leid.* 298 senecta *Lachmannus* senectute *libri: ante uocalem ferri potuit.* 300 fac ille *Vahlenus mus. Rhen. XVI* 579 facile *libri* facite *Delrio* abigeum *scripsi.* babium *libri* halitum *Iunius in mg.* 'abigeus ἀπελάτης' *gloss. Labbaei.* 'abigeus, *qui seducit seruum alienum uel pecus*' *gloss. Hildebrandi, item Vaticanum A. Mai auct. class. VI* 501 *Praemissum huic uersiculo Vahlenus l. l. suspicatur posse tale quid:* utinam quod te oro, Iuppiter *fuisse, cum ipse olim* impetrem, [Di ínmortales,] facite *coniecissem.* 301 sin *Gulielmus in Plauti Capt. c.* 5 in *libri* 302 sublimen *Verrius Flaccus ut uidetur, Apulei ms. Benedictinus, Scaliger ad Varr. de re rust. p.* 235 *ueteres Apulei libros antestans: cf. Ritschelius opusc. II* 463 *sq., qui sane nec Klotzio* (*ad Terenti Andriam p.* 197 *sqq.*) *nec W. Wagnero* (*transactions of philol. soc.* 1869 *p.* 15) *persuasit.* sub lumine *mss. Vossiani Apulei* sublime *Festi cod., Apulei*

VIII (10)

Thyestes

Nolíte, hospités, ad me adíre: ilico ísti:
Ne cóntagió mea bonís umbraue óbsit.
Tánta uis scéleris in córpore haeret.

Alius

Quidnam ést, obsecró? quid te adírier abnútas?

IX (4)

Heú heu, mea Fortúna, ut omnia ín me conglomerás mala!

X (3)

. . . . quám mihi maximum hódie hic contigerít malum.

VIII Cicero Tusc. disp. III 12, 26 'qualis enim tibi ille uidetur [inc. inc. fab. LVII]? Iouis iste quidem pronepos. Tamne ergo abiectus tamque fractus? Nolite, inquit [303—305]. Tu te, Thyesta, damnabis orbabisque luce propter uim sceleris alieni?' Idem de orat. III 41, 164 'nolo esse uerbum angustius id quod translatum sit, quam fuisset illud proprium ac suum: [306]. melius esset uetas prohibes absterres: quoniam ille dixerat ilico ... obsit.' IX Non. 90, 15 'conglomerare, inuoluere, superaddere. Ennius Tithe ...' (thyete Vrbin. 307 Thyeste ante Mercerum) X Non. 268, 12 'contingere, euenire ... En-

---

Florentinus, *Probus*, *Ciceronis libri*, *nisi quod* suplime *Leid. B* supplime *Pal. de n. d. II* 25, 65 cadens *Vind. de n. d. III* 4, 10, *mss. Voss. Apulei* inuocant *corr. ex* inuocat *Leid. B de deor. nat. II* 2, 4 uocant *Festus et Probus* 303 *sqq. baccheos agnouit Bentleius* adire *Gud. in rasura* ilico *Lagom.* 3 13 35 36 93 illico *eadem manu compunctum Gud. in Tusc.* illico *uulgo* isti *Pith. Monac.* ista *tres Oxon.* istinc *duo Oxon. Gud. b Tusc.*, *Wesenbergius Emend. Cic. Epist. p.* 124 istic *cum ras. Bern.* istic *Gud. Reg. Brux. in Tusc. Baitero teste*, *Abrinc. Erl. de or.* istim *Bouhierius* istic, Ne . . . obsit, Stetis. tanta *Lachmannus in Lucr. III* 880 305 Meo tanta uis sceleris in corpore haeret *Bentleius*, *cui adsensit Wesenbergius. Ipse olim extremo uersu* meo *addidi*, *ut tetrameter creticus fieret*; uobis *praemittit Seyffertus. Sed fortasse nullo opus est additamento*, *si quidem post creticum dimetrum ditrochaeum posuit poeta.* 306 quid *Abrinc. Erl. b* quod *Lagom. aliq.* adirier *Vahlenus* adiri *plerique libri* abire *Abrinc. Erl. b de or.* adiri tam *olim conieci. An* quid te abnutas adiri *uerum est?* renutas *Bentleius* 307 heu heu *Vossius* heu *Vrbin.* eu *ceteri libri* eheu *Lachmannus in Lucr. I* 360 glomeras *W Vrbin.* 308 quam mihi maxime hic hodie *libri* quam maximum etsi hic mi hodie *Bothius* 2. *An* quom mihi *e. q. s.?*

XI (11. 12)

Thyestes

'Ipse summis sáxis fixus ásperis, euísceratus,
Látere pendens, sáxa spargens tábo, sanie et sánguine atro,
Néque sepulcrum, quó recipiat, hábeat portum córporis,
'Vbi remissa humána uita córpus requiescát malis.

INCERTI NOMINIS RELIQVIAE

I (Achill. 5)

Vlixes

Quís ibi non est uúlneratus férro Frugio? . . .

nius Tyeste ...' XI Cicero Tusc. disp. I 44, 107 'execratur luculentis sane uersibus apud Ennium Thyestes, primum ut naufragio pereat Atreus. durum hoc sane; talis enim interitus non est sine graui sensu; illa inania [309. 310] Non ipsa saxa magis sensu omni uacabunt quam ille latere pendens, cui se hic cruciatum censet optare. Quae essent dura, si sentiret, nulla sunt sine sensu.' (quam essent dura si sentirent nulla sine sensu Gud. Reg. Brux. quae ut essent dura, si sentirentur, nulla sine sensu sunt Bentleius, cf. Wesenbergius Emend. II p. 32, qui nunc ante nulla desiderat.) 'Illud uero perquam inane: [311. 312]. Vides quanto haec in errore uersentur: portum esse corporis et requiescere in sepulchro putat mortuum, magna culpa Pelopis, qui non erudierit filium nec docuerit, quatenus esset quidque curandum.' Idem in Pisonem 19, 43 'Thyestea est ista execratio poetae uulgi animos, non sapientium mouentis: ut tu naufragio expulsus uspiam saxis fixus asperis euisceratus latere penderes, ut ait ille, saxa ... atro.' (Verba ut tu naufragio expulsus uspiam Ciceroni rescripsit Bentleius, Enniana poesi in breuius, ut uidetur, ab illo contracta. Quod scholiasta Vaticanus illis naufragio expulsus uspiam adscripsit 'uersus Ennii', Halmius Garatonio adsentit, qui superiore aliquo Ennianae fabulae loco talia legi potuisse censuit.) Non. 405, 3 'spargere, madefacere. Lucilius lib. XVIIII: [310]' quae aut traducta sunt a Lucilio aut librariorum turbis perperam eius nomine afferuntur. 'Thyesteas preces' tangit Horatius epod. V 86, ubi cf. schol. Praeterea eidem fabulae tribui possunt inc. nom. XXX. XXXVII—XXXIX, inc. inc. fab. LVII.

Inc. Nom. Rel. I Cicero pro Rosc. Am. 32, 90 'multos caesos non ad Trasumenum lacum, sed ad Seruilium uidimus. Quis ibi non est u. f. F.' Schol. Gronou. in Cic. l. l. 'ferro Frugio] in Ennio haec fabula inducitur Achillis, quo tempore propter Briseidam cum Graecis pugnare noluit: quo etiam tempore Hector classem eorum incendit. In hac pugna Vlixes uulneratus

---

309 *sqq. numeros constituit Bentleius* 311 sepulchrum *libri* 313 ibi non est *Cicero* enim *scholiasta* phirgio *Helmstad.* phrygio *ceteri Cic.* Brugio *Ennium scripsisse iam Osannus anal. crit.* 15 *monuit conl. Cic. oratore* 48, 160 (fr. VII)

II (inc. auct. 9—12)

Eurypylus

O Pátricoles, ad uós adueniens aúxilium et uestrás manus
315 Petó, prius quam oppetó malam pestem mándatam hostilí manu.

* * *

318 Neque sánguis ullo pótis est pacto prófluens consístere.

* * *

320 Si quí sapientiá magis uestra mórs deuitarí potest.
316 Namque Aésculapi líberorum saúcii opplent pórticus:

inducitur et fugiens ad Achillem uenit. Cum interrogaretur ab Aiace' (Achille Bergkius ind. lect. Marburg. aest. 1844 p. XII), 'cur fugisset, ille ut celaret dedecus: quis enim' (non add. Schuetzius) 'uulneratus ferro Frugio?' Referunt ad Achillem fabulam: mihi monenti etiam in Herculis lutris haec locum habere potuisse adsensit Vahlenus. II Cicero Tusc. disp. II 16, 38 'quin etiam uidemus ex acie efferri saepe sancios ... at uero ille exercitatus et uetus ob eamque rem fortior medicum modo requirens a quo obligetur, o Patricoles, inquit, ad uos aduenieus ... accedi. Certe: Eurypylus hic quidem est. Vbi tandem luctu conturbatur? Homi-

---

314—325 *Traditum uersuum ordinem, quem sic a poeta profectum esse mihi non persuasit Machly ann. philoll.* 1857 *p.* 361, *tamen lacunis inter hiantia interpositis nunc retinere malui quam in transpositionis et additamentorum audacia qua olim usus sum perseuerare. nam ordine uersuum qualem numeris adpositis significatum legis constituto et u.* 317 *expleueram insertis* sét trementi génua lassa cóncidunt *et post* 318 *totum uersum interpolaueram hunce:* itaque húc dolore cónsternatus tárdos gressus cóntuli. 314 Patricoles *libri optimi, probauit Bergkius Ind. lect. Marb. aest.* 1844 *p. IX conl. Frontone p.* 19, 4 *ed. Naberianae* Patrocles *Bern. cum plerisque* 315 oppeto *Gud. Reg. Brux. plerique ceteri, probauit Wesenbergius* oppetam *Bern. m. alt., unus Oxon. Leid.* mandatam *libri* datam *Bentleius* oblatam *CFW Mueller prosod. Plaut.* 124 318 neque *libri plerique* nec *unus cod. Dauisii* seu *Bentleius* poti' pacto *Bentleius* 320 si qua *codd. aliq.* seu *unus cod. Dauisii*, *Bentleius. Quadruplici modo numeris succurrere conatur CFW Mueller prosod. Plaut.* 124 *scribi iubens uel* si qui sapientia magis uestra euitari mors potest *uel* si qui sapientia magis mors uestra euitari p. *uel* si qui uestra sapientia magis mors deuitari p. *uel* si qui uestra sapientia magis deuitari mors p. *Olim proposuerat* deuitari mors *Bentleius* 316 namque *libri plerique* nam *Bentleius ex cod. Dauisii* aesculapii *Gud. Reg. Brux. in Tusc.* 317 potis *Bothius* potest *libri*

317 Non pótis accedi.

* * *

321 qui álteri exitiúm parat,
Eum scíre oportet, síbi paratum péstem ut participét parem.

* * *

Patricoles
Elóquere eloquere rés Argiuum proélio ut se sústinet.

Eurypylus
Non pótis ecfari tántum dictis, quántum factis súppetit.

* * *

325 'Vbi fortuna Hectóris nostram acrem áciem inclinatám [dedit]

nem exercitum uide quam non flebiliter respondeat' (Certe Eurypylus hic quidem est hominem exercitum ubi tantum luctus continuatur libri, nisi quod exercitatum Bern. et alii codd. boni teste Orellio. luctum continuatus Reg. Gud. Brux. Verba certe ... exercitum Patroclo dedit Bentleius, item deleto est Tischerus. certe Eurypylus hic quidem. heu exercitum, Vbi tantum luctus continuatur! ut Patrocli uerba placuerunt Seyfferto. Me in separandis poetae uerbis secutus Vahlenus Ciceronis cola ultima sic conformauit: hominem exercitum! ubi tandem luctus continuat. uide e. q. s. Alii alia protulerunt rudia, obscura, incommoda.) 'rationem etiam adferat, cur aequo animo sibi ferendum sit: qui alteri ... parem. Abducet Patricoles, credo, ut conlocet in cubili, ut uolnus obliget. si quidem homo esset, sed nihil uidi minus.' (sic Victorius: uidimus libri.) 'Quaerit enim quid actum sit: eloquere ... suppetit. Laberis' (sic Bentleius. laboris libri): 'quiesce igitur et uolnus alliga.' (Laberis ... alliga: tace Patroclo tribuit Bentleius. Laboris. Pa. .... quiesce et uolnus alliga Hermannus Opusc. V 143 Laboris. Pa. Tu quiesce igitur et uolnus alligauero Bergkius l. l. laboris poetae, reliqua Ciceroni ascribunt editores plerique.) 'Etiam si Eurypylus posset, non posset Aesopus: ubi fortuna' e. q. s. 'et cetera explicat in dolore.' Idem orat. 46, 155 'itaque idem poeta, qui inusitatius contraxerat: patris mei meum factum pudet, pro: meorum factorum, et: texitur, exitium examen rapit, pro: exitiorum, non dicit liberum ... sed ut isti uolunt: neque tuum umquam in

---

322 oportet] opus est *Bentleius*, *uariare hoc loco Dauisii cod. testans*, *quamquam certam scripturam assequi non potuerit.* paratum *Bentleius* paratam *libri* 323 eloquere eloquere *Gud. Brux. Reg.*, *sed in hoc alterum del.* eloquere, *semel*, *ceteri libri* eloquere propere *Bergkius l. l.* Argiuorum *Bentleius* 324 non potis ecfari *Dauisius* non potest ecfari *Brux.* non potest haec fari *Gud. Reg.* tantum *om. Bentleius* 325 acrem *om. duo Oxon.*, *Bentleius, defendit Bergkius*

III (41)

eo ego ingenio natus sum:
Aeque inimicitiam atque amicitiam in frontem promptam gero.

IV (31)

328
329 Meae tám potis pacis potíri

V (Hect. lytr. 16)

330 Hectór, qui haud cessat óbsidionem obdúcere.

VI (5)

Crássa puluis óritur, omnem péruolat caelí fretum.

gremium extollas liberorum ex te genus. Et idem: namque Aesculapi liberorum. At ille alter in Chryse . . . Atqui dixit Accius [inc. fab. V].' Non Attii, ut G. Hermannus opusc. V 142 noluit, cui Lachmannus in Lucr. I 778 adsensit, sed Ennii ex Achille, ut uidetur, uersus esse cum ipsa Ciceronis uerba docent tum genetini Hectoris u. 325 mensura: cf. Attii inc. fab. XXXVI, Ennii u. 92 sq. III Gellius XIX 8, 6 'inimicitiam autem Q. Ennius in illo memoratissimo libro dixit: eo, inquit, ingenio' e. q. s. Nonius p. 129, 26 'inimicitia numero singulari. Ennius . . .' Cf. Homeri Il. IX 312 ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν, Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ. Nam ex Achille haec quoque uidentur sumpta esse. IV Festus p. 360 M. 'antiqui tam etiam pro tamen usi sunt, ut — Ennius: ille meae' e. q. s. (Coniceceram Ennius Achille: meae, quod parum ueri simile dicit Bergkius l. infra l., quia in toto hoc Festi articulo fabularum nomina nulla indicentur.) V Festus p. 198 M. 'obsidionem potius dicendum esse quam obsidium adiuuat nos testimonio suo Ennius in Telamone — item alio loco: Hector' e. q. s. Achilli fabulae tribui possunt; item fr. VI. VII VI Non. 205, 28 'fretum . . . masculini . . .'

---

l. l., qui recte ab integro uersu narrationem fecit exordiri: cf. Ritschelius nou. exc. Plaut. I 71 dedit *om. libri* 326 ego *om. Gellius* 327 aeque inimicitiam atque amicitiam] amicitiam odo inimicitiam *Leid. Nonii* amicitiam atque inimicitiam *ceteri* fronte *Grut. Palat. Gellii* *Vt seruaret quae tradita sunt Fleckeisenus in epist. ad M. Hertzium data (de poetarum apud Gellium fragmentis) p.* 46 *per octonarios anapaesticos decurrere statuit, qui meis quidem auribus parum placent.* 328 illae meae tam *cod.: u. supra.* illa me Tam *Hermannus ad Eur. Hec. p.* 156 *conl. Eur.* 277 *Anapaestos hosce* illé meae tam | numquám potis pacis potiri *proposuit Bergkius symb. ad gramm. Lat. I* 118: *et dimetrum anapaesticum hunc* meae tám potis p. p. *ipse nunc agnosco, qui olim duorum senariorum frustula distribui.* 330 qui *cod.* quidem *uulgo. An* que?

VII (36)

. . . . . uí patefecerúnt Bruges.

VIII (10)

hehae! —

Ípse clipeus cécidit.

IX (Pac. Med. 8)

335 . . . tueor té senex? pro Iúppiter!

X (Ai. 2)

Aiax

336 337 [Hoc] lúmen iubárnest quod ín caelo cérno?

XI (11)

Salmácida spolia síne sudore et sánguine

VII Cicero orat. 48, 160 'Burrum semper Ennius, numquam Pyrrhum; ui p. B., non Phryges: ipsius antiqui declarant libri.' Quintilianus I 4, 15 'sed B quoque in locum aliarum dedimus aliquando, unde Burrus et Bruges et Belena.' VIII Varro de l. L. VII 93 M. 'euax uerbum nihil significat, sed effutitium naturaliter est, ut apud Ennium ...' Anonymus de dubiis nominibus in Keilii gramm. Latt. uol. V p. 574 'clipeus, gen. masc., ut Ennius: cecidit clipeus.' Patricolis caedem in Hectoris lutris narrari Achilli statui conl. Homeri Il. XVI 803. IX Varro de l. L. VII 12 M. 'tueri duo significat, unum ab aspectu ut dixi, unde est Enni illud: tueor' e. q. s. (ennii illud Par. a enim illud Goth. Haun. enĩ illud Flor. illud Par. b) Priamo Achillem in eadem fabula dicere conieci. X Varro de l. L. VI 6 M. 'ut ante solem ortum, quod eadem stella uocatur iubar, quod iubata ... Ennius: Aiax' (Ennii Aiax Vahlenus in editione, Ennianus Aiax idem mus. Rhen. XVI 578, ualde quidem probabiliter.) 'lumen' e. q. s. (a) Ibidem VI 81 M. 'cerno idem ualet: itaque pro uideo ait Ennius: lumen' e. q. s. (b) Ibidem VII 76 M. 'aliquod lumen' e. q. s. 'iubar dicitur stella Lucifer, quase in summo' (cf. Lachmannus in Lucr. II 291) 'quod habet lumen diffusum ut leo in capite iubam.' (c) Et hoc et sequens fragmentum ad Aiacem rettuli. XI Festus p. 329 M. 'Salmacis nomine nympha Caeli et Terrae filia fertur causa fontis Halicarnasi aquae appellandae fuisse Salmacidis, quam qui bibisset,

---

332 Fruges *Viteb. Dresd. Eins. Cic.* pate fecerunt *dispescuit Vahlenus: cf. Lachmannus ad Lucr. III* 906 335 iupiter *Flor.* 336 *sq. Olim antecedentem uersum* Aiax *uocatiuo clausi, sed u. supra* hoc *addidi* lumen iubarne in caelo cerno *b et a*, *nisi quod ibi in omnibus praeter Haun.* iubarue *legitur.* aliquod (aliquot *Goth.*) lumen iubarne in caelo cerno *c* aliquod lumen | — iubar ánnest? — in caelo cerno *anapaestos proposuit Vahlenus mus. Rhen. XVI* 579 338 Salmacida spolia *Scaliger Lect. Auson. I* 28 *cf. Turnebus Adu. XXVIII* 39 Salmacid aspolla *cod. Festi* Salmaci da spolia *uulgo* sudore et sanguine *Cicero* sanguine et sudore *Festus*

XII (42)

Is habét coronam uítulans uictória.

XIII (Neopt.)

Neoptolemus

340 Phílosophari est míhi necesse, at paúcis: nam omnino haút placet.

XIV (inc. inc. fab. XXXVI)

342 Ardúa tesca aspera sáxa tuor.

uitio impudicitiae mollesceret. Ob eam rem, quod eius aditus angustatus parietibus occasionem largitur iuuenibus petulantibus antecedentium puerorum puellarumque uiolandarum, quia non patet refugium. Ennius ...' Cicero de off. I 18, 61 'itaque in probris maxime in promptu est, si quid tale dici potest: uos enim iuuenes animum geritis muliebrem, illa uirgo uiri' (cf. Lachmannus in Lucr. IV 211) 'et si quid eiusmodi: Salmacida' e. q. s. XII Pauli Festus p. 369 M. 'uitulans, laetans gaudio, ut pastu uitulus.' Alexandro tribuit Hartungus Eurip. rest. II 238. XIII Cicero Tusc. disp. II 1 'Neoptolemus quidem apud Ennium philosophari sibi ait necesse esse, sed paucis: nam omnino haud placere. Ego autem, Brute, necesse mihi quidem esse arbitror philosophari ... sed non paucis, ut ille. — Sed tamen in uita occupata atque, ut Neoptolemi tum erat, militari pauca ipsa multum saepe prosunt.' (a) Idem de orat. II 37, 156 'ac sic decreui philosophari potius, ut Neoptolemus apud Ennium, paucis: nam omnino haud placet.' (b) Idem de rep. I 18, 30 'magis eum delectabat Neoptolemus Enni, qui se ait filosofari uelle, set paucis: nam omnino haud placere.' (c) Gellius V 15, 9 'Ennianum Neoptolemum probabamus, qui profecto ita ait: philosophandum est paucis: nam omnino haud placet.' Ibidem 16, 5 'eiusdemque illius Enniani Neoptolemi, de quo supra scripsimus, consilio utendum est, qui degustandum ex philosophia censet, non in eam ingurgitandum.' (d) Vnde olim talem uersum: dégustandum ex eá, non in eam ingúrgitandum cénseo adiunxeram ad 340, sed aegre desideratur philosophiae nomen ad quod ea pronomen referri possit: itaque nunc Mercklino concessi, qui in annall. philoll. supplem. III 668 Gellio haec relinquenda esse censuit. Apuleius de magia c. 13 p. 415 Oud. 'ne ego necesse habeam, contra sententiam Neoptolemi Enniani pluribus philosophari.' (e) Cf. Platonis Hippias maior p. 286 B. Tribui posse Andromachae fabulae monui in quaest. scen. p. 258. XIV Festus p. 356, 23 M. secundum Vaticanum R teste Mommseno in comm. acad. Berolin. a. 1864 p. 64 'templa antiqua tesca esse ait cuero' (i. e. 'Cicero uero') 'aspera difficilia aditu. Ennius: ardua aspera saxa tuos.' secundum Vrsinum: 'templa antiqua | [deum. Cicero u]ero aspera difficilia aditu | [dixit cum ait lo]ca aspera saxa tesca tuor.' Cf.

---

339 is *fortasse eiciendum.* habet is *Scriuerius* 340 philosophari est mihi necesse, at *Vossius*, *cf. a.* philósophandum est, sed *Bothius ex d* mihi phílosophandum est *Dauisius* aut *Laur. Gellii* haud *ceteri* 342 *olim* loca ego aspera saxea tesca tuor *edideram, e quibus* saxea *debebam O. Muellero. An* ardua saxa aspera tesca tuor?

XV

. . . . áger oppletus ímbrium
Frémitu

XVI (46)

. . . . et quís illaec est, quae lúgubri
Súccincta est stola?

XVII (70)

O térra Traeca, ubi Líberi fanum ínclutum
Maró locauit!

XVIII (Eum. 1)

Aréopagitae quía dedere aequám pilam

Paulus 'tesca loca augurio designata. Cicero aspera ait esse et difficilia.' Scaliger haec temptauerat: 'templa quidam explicauere aspera difficilia aditu. Attius: loca' e. q. s. Enniana, quae olim inter incerta incertarum fabularum latuerunt, possunt fuisse ex Andromeda XV Seruius in Verg. Ge. I 12 'frementem] quod ueteres murmura aquae fremitum dicebant. Ennius: ager' e. q. s. (Extant in Leidensi). Et hoc et sequens fr. referri potest ad Andromedam XVI Non. 198, 1 'cuis et generi feminino attribui posse ueterum auctoritas uoluit . . .' XVII Varro de l. L. V 14 M. 'locus est, ubi locatum quid esse potest. Vt nunc dicunt conlocatum, ueteres id dicere solitos apparet . . . apud Ennium: o terra' e. q. s. His Eumolpi patriam in Erechtheo salutari potuisse conieci. XVIII Varro de l. L. VII 19 'Ennii . . . Areopagitae ab Areopago: is locus Athenis.' (hermi Par. b Ennii ceteri libri.) Ex Eumenidibus sumpta sunt.

347 treca *Flor. Haun. Par. c* Thraeca *Fleckeisenus: cf. quinquag. artic. de orthogr. Lat.* 30 *sq.* trecha *Goth.* tēca *Par. a* trita *Par. b* Threca *Gulielmus Veris. I* 19 347 *sq.* inclutum Maro '*in margine exemplaris Spanhemiani in bibliotheca Regia Berolinensi asseruati.' cf. Schneiderus uita Varr. p.* 240, *O. Muellerus comm. addend. p.* 299 in ciuium maro *Goth. Haun.* in ciuium macro (*sic*), *corr.* muro, *Med. teste Wilmannsio* in ciuium muro *Par. a* in ciuium moero '*Par. b*, *ut uid.*, *et c fort.' O. M.* inclutum, *om.* muro, *Gulielmus l. l.* o terra tritaui, in cuius moero Liberi Fanum locaui *Scaliger* 348 locaui *libri* 349 Areopagitae quia dedere aequam pilam *scripsi.* Areopagitae quid (quod *Haun.*) dedere (debere *Par. a*) quam pudam (*haec duo uocabula om. Goth. Haun.*) *libri* Areopagiticam ea de re uocant petram *Scaliger* Areopagum inde qui dixere eam petram *Vossius* Areopagitae qui edidere aequom palam *Bothius* Areopagitae quidem dedere aequam pugnam *O. Muellerus et inserto ei post* dedere *Fleckeisenus.* pilam *suffragium est: cf. Asconii argum. Milon. p.* 40, 19 *Or. Propertius V* (*IV*) 11, 20. *Et praecessisse hunc u. in Eumenidibus ipsi uersui* 136 *conicio.*

XIX (19)

Apollo

Sibi únde populi et réges consilium éxpetunt,
Summárum rerum incérti, quos ego ópe mea
Ex incértis certos cómpotesque cónsili
Dimítto, ut ne res témere tractent túrbidas.

XX (Hec. 18)

Nimiúm boni est, cui níl malist . . . .

XXI (Hec. 11)

Extémplo acceptam mé necato et fíliam.

XXII (58)

. . . fauent faucíbus russis

XIX Cicero de orat. I 45, 199 'quid est enim praeclarius, quam honoribus et rei publicae muneribus perfunctum senem posse suo iure dicere idem, quod apud Ennium dicat ille Pythius Apollo, se esse eum, unde sibi, si non populi et reges, at omnes sui ciues consilium expetant' e. q. s. (expectant Erl. b, i. e. supplementum ueteris recentius. Deest hic locus in Erl. uet.) In Eumenidibus uidentur dicta fuisse: cf. Aesch. Eum. 29 sqq. 614 sqq. XX Cicero de fin. II 13, 41 'non enim, si malum est dolor, carere eo malo satis est ad bene uiuendum. Hoc dixerit potius Ennius ...' Publilius Syrus 430 W.: 'nimium boni est in morte cui nil sit mali', in quibus uerba in morte non cum antecedentibus, sed cum sequentibus coniungenda sunt. Muretus Var. lect. V 13 monuit quadrare Euripidis ex Hecuba u. 627 *κεῖνος ὀλβιώτατος Ὅτῳ κατ' ἦμαρ τυγχάνει μηδὲν κακόν.*

XXI Varro de l. L. VII 13 M. 'etiam indidem illud Enni ... extemplo enim est continuo.' (Enni Scaliger enĩ Flor. enim ceteri libri) Contulit Bothius ex Euripidis Hecuba u. 391 *ὑμεῖς δέ μ' ἀλλὰ θυγατρὶ συμφονεύσατε* XXII Cicero de diu. II 26, 57 'cur ante lucem

---

350 *Populorum regumque concursum Ennius fortasse pluribus exornauerat, ut dubia sit fides huius uersus primum a Bothio eruti ex Cicerone* unde sibi populi et reges *Albertus Langius Quaest. metr. p.* 20 unde sibi ciues omnes *Bothius* 351 summarum *Lagomarsiniani omnes* suarum summarum *Gud. b Erl. b* suarum *ceteri libri* ope mea *Reisigius Coniect. in Aristoph. p.* 72 mea ope *libri* 352 ex *libri, quod seruare nunc tutius duxi, quamquam uerum non arbitror: olim* pro *supposui.* 'x *Hermannus Opusc. II* 275 354 nihil est mali *libri.* nimium boni est profecto cui *Hermannus ad Eur. Hec.* 621. *Explebis uersiculum scribendo* nimium b. est cui nil mali sit in diem. 355 acceptam *Vossius, praelaturus tamen* arreptam. acceptum *libri* necato *Scaliger* negato *libri* filiam *Bothius* filium *libri* *Dicendi figuram illustrauit Langius Vind. p.* 50 356 gallique *supplendum uidetur, ac fortasse in ante-*

Cantú, plausuque premúnt alas.

XXIII (51)

Eós reduci quám relinqui, déuehi quam déseri
Málui.

XXIV (64)

'Animus aeger sémper errat: néque poti neque pérpeti
Pótis est . . . . . cúpere numquam désinit.

XXV (2)

'Vt tibi Ṭitánis Triuia déderit stirpem líberum

XXVI (Enn. Med. 16 inc. auct. 15)

Néque tuum umquam in grémium extollas líberorum ex
té genus.

galli canant ... qui quidem silentio noctis, ut ait Ennius, fauent' e. q. s. Pertinere conieci ad anapaestos qui Iphigeniae initio canebantur (cf. I et II), facta ad exemplar Euripideorum u. 9 οὔκουν φθόγγος γ' οὔτ' ὀρνίθων οὔτε θαλάσσης et 156 ἴθι λευκαίνει κ. τ. λ. XXIII Diomedes p. 441 P. 'homoeoteleuton ... ut apud Ennium: eos' e. q. s. Charisius IV p. 251 P. 'homoeoteleuton . . . ut: hos' e. q. s. Donati ars gramm. p. 1774 P. (gramm. Latt. IV 398 K.) 'homoeoteleuton . . . ut: eos' e. q. s. Ad Iphigeniam rettuli. XXIV Cicero Tusc. disp. III 3, 5 'at et morbi perniciosiores pluresque sunt animi quam corporis. Hoc enim ipso' (sic Bakius. 'hi enim ipsi' codd.) 'odiosi sunt, quod ad animum pertinent eumque sollicitant, animusque aeger, ut ait Ennius, semper' e. q. s. Cf. u. 190 XXV Varro de l. L. VII 16 M. 'Ennius: ut tibi' e. q. s. 'Titanis Triuia Diana est' e. q. s. Medeae tribuit O. Muellerus conl. Euripidis u. 714:

οὕτως ἔρως σοι πρὸς θεῶν τελεσφόρος
γένοιτο παίδων, καὐτὸς ὄλβιος θάνοις.

XXVI Cicero Orat. 46, 155 'itaque idem poeta, qui inusitatius contraxerat [44] ... et [51] ... non dicit liberum, ut plerique loquimur ... sed ut isti uolunt: neque tuum' e. q. s. ... 'At ille alter in Chryse ...

---

cedenti uersiculo nocte silenti *uel simile noctis indicium fuit.* raucis *uel* rauis *coni. Hottingerus* 357 cantus *Leid. AB Vindob. m. pr.* cantu *datiuum esse post Rathium et Fr. Iacobsium intellexit Foertschius quaest. Tull. II* 8 lausuque *Leid. A Vindob. m. pr.* 358 hos *Charisius* te duci *Diomedis Monac.* deduci *Par. AB* reuei *Donati Santen. m. pr.* quam relinqui *om. Diomedis libri* quam relinquere *Donati Santen. m. pr.* (*scriptumne* relinquei *fuit?*) deuihi *Diomedis Monac.* deuei *Par. A, Donati Santen. m. pr.* deserit *Diomedis Monac.* 359 maluit *Diomedis Par. B* 360 poti] pati *libri* 361 potis est] potest *libri* 363 neque tuum *Gud. c* neque tu *ceteri libri* neue tu *Fleckeisenus*, *sed cf.* 311

XXVII (Telam. 12)

Quí sui quaestus caúsa fictas súscitant senténtias

XXVIII (9)

Sí uoles aduórtere animum, cómiter monstrábitur.

XXIX (13)

. hómo, qui erranti cómiter mostrát uiam,
Quasi lúmen de suo lúmine accendát, facit:
Nihiló minus ipsi lúcet, cum illi accénderit.

XXX (Hec. 12)

. . . pol míhi fortuna mágis nunc defit quám genus.
Námque regnum súppetebat mi, út scias quanto é loco,
Quántis opibus, quíbus de rebus lápsa fortuna óccidat.

Atqui dixit Accius . . .' Amyntora in Phoenice fabula hoc filio inprecari coniecit Bergkius mus. Rhen. 1835 p. 73 conlatis Homeri Il. IX 455 uerbis μή ποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱὸν Ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα. XXVII Cicero de diu. I 40, 88 'atque etiam ante hos Amphiaraus et Tiresias, non humiles et obscuri neque eorum similes, ut apud Ennium est . . .' In Telamone post u. 274 inseri uoluerunt Vossius et Hermannus. XXVIII Varro de l. L. VII 89 M. 'apud Ennium: si' e. q. s. 'comiter: hilare ac lubenter.' Et hoc et sequens fr. ex Telepho potest excerptum esse. XXIX Cicero de off. I 16, 51 'omnium autem communia hominum uidentur ea, quae sunt generis eius, quod ab Ennio positum in una re transferri in permultas potest [366—368]' Deinde 52: 'sed quoniam copiae paruae singulorum sunt, eorum autem, qui his egeant, infinita est multitudo, uulgaris liberalitas referenda est ad illum Ennii finem: nihilo minus ipsi lucet.' Idem pro Balbo 16, 36 'comes benigni, faciles, suaues homines esse dicuntur: qui erranti comiter monstrat uiam, benigne, non grauate.'
XXX Cicero Tusc. disp. III 19, 44 'quaerendum igitur, quemadmodum aegritudine priuemus eum, qui ita dicat: pol' e. q. s. 'Quid?

---

364 factas suscitam *Vindob. m. pr.* 366 ut homo *Basil. Oehl. Iambice* homó *Ennium uel semel protulisse non credo.* comiti (*corr. ex* comiter) *Ambros.* communiter *Bern. c* (*cf. pro Balbo*) mostrat uiam *Ambros. Bern. b* monstrat uiam *Herbipol. Bern. ac* uiam monstrat *Bamb.* monstraut uiam *pro Balbo Gemblac.* 367 quasi lumen de suo lumine *libri optimi*, *Lachmannus in Lucr. II* 719 quasi de suo lumine lumen *Bern. c Oehl.* 368 quod nichilominus *Bern. c* ut nichilo minus *Oehl.* ut nihilo minus *Basil.* ipsi lucet *libri infra.* ipsi luceat *supra Ambros. Bamb. Herbipol. Bern. bc* ipsi ut luceat *Bern. a* ut ipsi luceat *Reg. Lall.* 370 mi *Grotius Bibl. crit. nou. IV* mihi *libri* 371 lassa *Vind. a Mon. b* occidat *Rehd. Vind. a Mon. a*, *quinque Oxon.* accidat *Gud. Reg. Pith. Bern. alii*, *quod propter u.* 206 *mutare nolueram.*

XXXI

Qui témpla caeli súmma sonitu cóncutit

XXXII (49)

Labát, labuntur sáxa, caementaé cadunt.

XXXIII (68)

caéli ingentes fórnices

XXXIV (39)

375 Cúr quod in me est éxsecrabor hóc quod lucet, quícquid est?

XXXV (XXXVI. 12)

378 Flágiti princípium est nudare ínter ciuis córpora.

huic calix mulsi inpingendus est, ut plorare desinat, aut aliquid eiusmodi? Ecce tibi ex altera parte ab eodem poeta [89]' Thyestem monui intellegi et cum inc. inc. fab. LVII coniungi posse. XXXI Terentius Eun. III 5, 42 'tabulam quandam pictam: ibi inerat pictura haec, Iouem | Quo pacto Danaae misisse aiunt quondam in gremium imbrem aureum. | Egomet quoque id spectare coepi: et quia consimilem luserat | Iam olim ille ludum, inpendio magis animus gaudebat mihi, | Deum sese in pretium conuertisse, atque in alienas tegulas | Venisse clanculum per pluuiam fucum factum mulieri. | At quem deum! qui templa' e. q. s. Donatus ad l. l. 'sonitu concutit] παρῳδία de Ennio. templa caeli] sententia tragica, sed de industria, non errore.' XXXII Non. 196, 30 'caementa . . . feminini Ennius . . .' XXXIII Varro de l. L. V 19 M. 'a chao choum, hinc cauum et hinc caelum . . . et Ennius item ad cauationem' ('ua . . . tionem' erasis tribus litteris Flor.: fuit ergo 'uastationem'): 'caeli i. f.' Cicero de orat. III 40, 162 'quo in genere primum est fugienda dissimilitudo: caeli i. f. Quamuis sphaeram in scenam, ut dicitur, attulerit Ennius, tamen in sphaera fornicis similitudo non potest inesse.' Derisus igitur Ennius imaginis audaciam ut defenderet dicitur sphaeram spectatoribus ad comparandum in scaenam attulisse. Cf. Osannus Anal. crit. p. 136 Hermannus ad Eur. Hec. p. 167 XXXIV Cicero de nat. deor. II 25, 65 'hunc igitur' (sc. Iouem) 'Ennius, ut supra dixi, nuncupat ita dicens: [302] planius quam alio loco idem: cur quod' e. q. s. Cf. Hartungus Eurip. rest. II 53. Fortasse Melanippa dixit. XXXV Cicero Tusc. disp. IV 33, 70 'bene ergo Ennius: flagiti' e. q. s.

---

372 sonitu] nutu '*elegantius*' *uidetur Bentleio* 373 labuntur *edd.* lababuntur *libri* caementae *Iunius* caementa *libri* 375 cur *Reg. Cantab.* cui *optimi libri* qui *Gulielmus* Cur? quod . . . exsecrabor *Dauisius* cui . . . exsecrabor *Schoemannus idem uideri dicit quod* cui . . . consecrabo hoc quo *Gulielmus* licet (u *supra* i) quidquid (c *supra* d) est (*corr. eadem m.*) *Vind.* 378 flagitii *Gud. Reg. Brux.*

XXXVI (XXXVII. 15)

Quém metuunt, odérunt: quem quisque ódit, periisse éxpetit.

XXXVII (XXXVIII. 17)

'O Fides alma ápta pinnis, ét ius iurandúm Iouis!

XXXVIII (XXXIX. 14)

. . . . núlla sancta sócietas
Néc fides regni ést

XXXIX (XL. 24)

. . . . út nos nostri líberi
Défendant, pro uóstra uita mórti occumbant óbuiam.

XL (XLI. 6)

. . . quin índe inuitis súmpserint perdvéllibus

XLI (XLII. 25)

Paréntem et pa[triam, dí, seruate] sóspitem!

XXXVI Cicero de off. II 7, 23 'praeclare enim Ennius ...' Fortasse Atreo haec in Thyeste opponebantur. XXXVII Cicero de off. III 29, 104 'nam praeclare Ennius ...' Apuleius de deo Socr. c. 5 p. 132 Oud. 'nam et ius iurandum Iouis iurandum dicitur, ut ait Ennius.' (Iouis iurandum om. Flor. cum aliis). Ariolando haec quoque et fr. XXXVIII ad Thyestem rettuli. XXXVIII Cicero de off. I 8, 26 'quod enim est apud Ennium: nulla' e. q. s. 'id latius patet.' Idem de rep. I 32, 49 'concordi populo ... nihil esse inmutabilius, nihil firmius ... itaque cum patres rerum potirentur, numquam constitisse ciuitatis statum. Multo iam id in regnis minus, quorum, ut ait Ennius, nulla [regni] sancta societas nec fides est.' (uel quoniam scribendum pro quorum uel regni omittendum Maio uidebatur. FIDESṪEST cod.) Conferri iubet Manutius Lucani Phars. I 92 XXXIX Seruius in Aen. II 62 'occumbere morti: nouae locutionis figura et penitus remota. Ennius . . .' Contuli ex Euripidis Erechtheo fr. 362, 14 *ἔπειτα τέκνα τοῦδ' ἕκατι τίκτομεν, Ὡς θεῶν τε βωμοὺς πατρίδα τε ῥυώμεθα.* XL Varro de l. L. VII 49 M. 'apud Ennium: quin' e. q. s. 'perduelles dicuntur hostes.' XLI Festus p. 301 M. 'sos[pes significat apud] omnes fere auc[tores saluum: sic] — — En[nius in ...... parentem' e. q. s.

379 odere *ex Goth. Heusingerus* perisse *codices Baiteri* cupit *Bern. c* 380 pennis *Bamberg. m.* 2, *Bern. c* 381 societas sancta *Bern. c* 384 occumbant obuiam *Cass.* occumbant fortiter *uulgo* occumbant, *om.* obuiam, *Fuld.* 385 quin inde *Flor. Par. a* quoius inde *Goth.* quius inde *Haun.* quod inde *Par. b* quid unde *Turnebi cod.* uindictam *Scaliger. Coniecimus ego* quom *uel* qui ius, *Buechelerus* qui nim de uictis; *et* uictis *iam Scaliger proposuit. De* v *consonante in uoce* perdvellibus *dixit Lachmannus in Lucr. II* 661 386 *Vncis inclusa in cod. non apparent.* et patriam,

XLII (XLIII. 45)

. . . uiuam an móriar, nulla in me ést metus.

XLIII (XLIV. 18)

Amícus certus ín re incerta cérnitur.

XLIV (XLV. 16)

Bene fácta male locáta male facta árbitror.

XLV (XLVI)

Múlierem: quid pótius dicam aut uérius quam múlierem?

XLVI (XLVII. 34)

. . . . indúta fuit saeuá stola.

XLVII (XLVIII. 8)

Telis ílli mater

Chthoniam in Erechtheo haec et sequentia (fr. XLII) dicere potuisse conieci. XLII Pauli Festus p. 123 M. 'metus feminine dicebant. Ennius: uiuam' e. q. s. Festus p. 286 M. 'recto fronte . . . Cato . . . antiquae id consuetudinis fuit, ut cum ait Ennius quoque . . . nulla metus.' cf. Paulus p. 60 u. corius; Festus p. 150 u. malo cruce. XLIII Cicero Lael. 17, 64 'quamquam Ennius recte . . .' XLIV Cicero de off. II 18, 62 'nam praeclare Ennius . . .' XLV Rutilius Lupus I 12 p. 43 Ruhnk. (rhett. Latt. ed. Halm. p. 8, 19) 'diaphora: hoc schema est, cum uerbum iteratum aliam sententiam significat ac significauit primo dictum. Id est huiusmodi . . . Item in Enni uersu: mulierem' e. q. s. Sic Halmius secundum Meinekium, qui Enni uersus correxerat, aliena manu haec e margine illata suspicans. item uniuersum codices. Similia Graecorum poetarum dicta sunt multa: Sophoclis Epigon. fr. 188 N., Theodectae Alcmeon. fr. 1 (p. 622 N.), Euripidis Hecub. 1178, ex Phoenice fr. 805, Melanippa fr. 497, Stheneboea fr. 670, Carcini e Semela fr. 3 p. 620 N. XLVI Seruius in Aen. I 4 'saeuam dicebant ueteres magnam, ut Ennius: induta' e. q. s. 'i. e. magna.' Cynthius Cenetensis in Aen. I 4 (A. Mai auct. class. VII 327) 'saeuus dicitur crudelis, prosper et magnus. Ennius: induta' e. q. s.

XLVII Varro de l. L. VII 87 M. 'lympha a nympha, ut quod apud Graecos Θέτις, apud Ennium: Thelis illi mater.' Conferri iubet Tur-

---

di seruate *Scaliger* et patriae, di seruate *Vrsinus* et patrem, di seruate *O. Muellerus. aut* et patriam di seruarunt *aut* et patriae et mihi seruauit *Albertus Langius Quaest. metr. p.* 20 *Senarium agnouit Vossius* 387 nulla *ablatiuus est aduerbiali significatione ut* nequaquam, *nam in annal.* 537 metus ullu tenet *scribendum puto.* 389 beneficia *Bern. c. Palat.* 390 *Versum agnouit Meinekius, etiam Froehlichius* (*ann. philoll.* 1864 *p.* 204), *qui tamen non Ennii restituit nomen, sed* multiuiram mulierem *priorem senarium claudere uoluit* 391 fuit *Seruius* est *Cynthius: an* indutast? 392 Thelis *Turnebus* Thetis *Flor. Haun.* ea Thetis *cod. B*, *lacuna in Goth.* erat Thetis *Spengelius*

XLVIII (XLIX. 3)

Vócibus concíde: faxis . . musset óbrutus.

XLIX (L. 32 inc. com. 13)

Ad cum áditauere.

L (LI. 59)

. . . . festíuum festinánt diem.

LI (LII. 69)

. . . . . cúbitis pinsibánt humum.

LII (LIII. 35)

. . . . ímprimitque genaé genam.

LIII (LIV)

[Nám] flammam sapiéns facilius óre in ardente ópprimit,
Quám bona dicta téneat.

LIV (LV)

Quíquam quisquam quícquam quomquam quídque con-
ueniát neget?

nebus Adu. XXIII 16 Varronem de re rust. III 9, 19 'quod antiqui, ut Thetin Thelim dicebant, sic Medicam Melicam uocabant.' XLVIII Varro de l. L. VII 101 M. 'apud Ennium: uocibus' e. q. s. 'mussare dictum, quod muti non amplius quam μῦ dicunt.' Cf. Seruius in Aen. XII 657 'Ennius mussare pro tacere posuit.' XLIX Diomedes I p. 336 P. 'item adeo adis. hoc iteramus adito aditas dictitantes, ut Ennius: ad cum aditauere.' L Seruius in Aen. IX 401 'antique properet mortem, ut Plautus: properare prandium; Ennius: festiuum f. d.' Philargyrius in Ge. IV 170 'fulmina properant uetuste ait, ut Plautus: properant prandium, et Ennius: festinant diem.' Cf. Gloss. Labb.: 'festiuo ἑορτάζω.' LI Varro de l. L. V 23 M. 'terra ut putant eadem et humus: ideo Ennium in terram cadentis dicere ...' cf. Hartungus Eurip. rest. II 53 LII Seruius in Aen. V 686 'Ennius de dormiente ...' LIII Cicero de orat. II 54, 222 'quod est hominibus facetis et dicacibus difficillimum, habere hominum rationem et temporum et ea quae occurrant, cum salsissime dici possint, tenere. Itaque nonnulli ridiculi homines hoc ipsum non insulse interpretantur dicere Ennium, flammam a sapiente facilius ore in ardente opprimi, quam b. d. t.: haec scilicet bona dicta, quae salsa sint.' (Ennium om. Voss. Leid. interpretantur dicere Ennium Bakius. interpretantur.

---

393 faxis musset] facimus et *Flor. cum libris plerisque* facimus musset *Turnebi cod.* face musset *Turnebus* fac is musset *O. Muellerus In lacuna* fama *suppleri uelim.* 395 festiuumque diem festiuant *Merula* 396 pinsabant *Goth. cf. annal.* 354 397 *Videtur delendum esse* que 398 nam *om. Cicero* *Indirecta oratione utitur Cicero* 400 quisquam quicquam quanquam quenquam quisque conueniat *Opitz.* quicquam quisquam quemquam quisque conueniet

LV (LVII)

Eu, méa puella, e spé quidem id successít tibi.

LVI (LVIII)

aeui íntegri

LVII (LIX)

. . . . . ángue uillosí canis

LVIII (LX)

Versát mucronem.

LIX (LXI)

férro foedatí iacent.

dicere enim aiunt Ennium secundum libros uulgo. Sed in Abrinc. et Erl. a haec tantum extant: dicere enim aut pienti facilius e. q. s., nisi quod in Erl. aiunt suprascriptum supra aut legitur. dicere aiunt Ennium inclusis ceteris Kayserus.) Imitati sunt Petronius p. 216 B. (anthol. Lat. I n. 476 R.) in carmine: 'nam citius flammas mortales ore tenebunt Quam secreta tegant,' et Symmachus epist. I 31 'nam facilius est ardentes fauillas ore comprimere quam luculenti operis seruare secretum.' LIV Rhet. ad Herenn. IV 12, 18 'et si uitabimus eiusdem litterae nimiam assiduitatem, cui uitio uersus hic erit exemplo (nam hic nihil prohibet in uitiis alienis exemplis uti): o Tite' e. q. s. 'et hic eiusdem poetae ...' In satira, non in tragoedia poetam haec lusisse puto. LV Varro de l. L. VII 93 M. 'euax uerbum nihil significat, sed effutitium naturaliter est, ut apud Ennium [VIII] apud Ennium: eu, mea p.' e. q. s. 'apud Pompilium: heu' e. q. s. (Naeuium cod. B) LVI Seruius in Aen. IX 255 'integer aeui, integri aeui, i. e. adulescens, cui aetas integra superest. Vnde Ennius deos aeui integros dicit, quibus multum aeui superest.' LVII Acro in Hor. Carm. III 11, 18 'muniant angues caput eius] ut ait Ennius: angue u. c.' LVIII Seruius in Aen. IX 748 'uersat, librat, iactat: et est Ennianum . . .' Incertis libris (fr. III) adscripsit Vahlenus, nec nego ambiguam huius aliorumque frustulorum sedem esse. LIX Seruius in Aen. III 241 'foedare, cruentare. Ennius ...'

Windberg. Fris. quidquam quisquam quemquam quemq. quisq. conueniat *Par.* quicquam quicq quemq quisq. conueniat *Wirzeb.* quidquam quisquam quemquam quisque conueniat *Bamb. a* quidquam quisquam quemque quisque conueniat *Bamb. b* quidquam quisquam quemquam quemq. quis conueniat *Tross.* quidquam quisquam quemquam quis conueniat *Tur.* quidquam quisquam cuiquam quod conueniat *uulgo* umquam quidquam quisquam cuiquam quod ei conueniat *ego olim.* Quiquam *potest datiuus esse*, quomquam *idem quod* umquam, quidque *est* quidquid. 402 hau *Par. b* heu *ceteri libri* eheu *uulgo* e *om. libri* spe *Flor. Goth. Par. a* saepe *Haun.* sepe *Par. b* spei *O. Muellerus* id quidem *CFW Mueller prosod. Plaut.* 329, *perperam.* successit *O. Muellerus* succensit *Goth. Haun.* succenset *Flor. Par. a* succenses *Par. b*

LX (LXII)

'Omnes dant consílium uanum, atque ád uoluptatem
ómnia.

LXI

Peruínce pertináci peruicácia.

M. PACVVIVS

ANTIOPA

Hyginus fab. 8 (praecedit Antiopa cap. 7) 'eadem Euripidis, quam scribit Ennius' (immo Pacuuius, ut correxit Hartungus Eur. rest. II 415). 'Nyctei regis in Boeotia fuit filia Antiopa. eius formae bonitate Iuppiter adductus grauidam fecit. quam pater cum punire uellet propter stuprum, minitans periculum Antiopa effugit. casu in eodem loco, quo illa peruenerat, Epopeus[1]) Sicyonius stabat. is mulierem aduectam domo[2]) matrimonio suo[3]) iunxit. id Nycteus aegre ferens, cum moreretur, Lyco fratri suo per obtestatio-

LX Fronto epist. II 10 p. 33 Nab. 'adfinitate sociatum neque tutelae subditum: praeterea in ea fortuna constitutum, in qua, ut Q. Ennius ait, omnes dant' e. q. s. Possunt de ariolis intellegi, qui in Telamone fr. II carpuntur. LXI Frontonis epist. IV 2 p. 60 Nab. 'de Herode quod dicis perge, oro te, [et] ut Quintus noster ait, peruince p. p.' Ennium indicaueram in adnotatione ad Attii Myrmid. fr. I, sed ut statuerem memoria falsum M. Caesarem pro Enniano Attianum locum in breue contractum imitari magis quam laudare: nunc ne quid deesse uideretur Ennii reliquiis, secutus sum mea ignorantem M. Hauptium, qui ind. scholl. Berol. aest. 1867 p. 5 hunc locum tetigit idemque et addidit.
Quae Varro de l. L. VII 12 M. u. tueri laudauit quis pater aut cognatus uolet nos contra tueri non possum non eis adsentiri qui pro hexametro annalium habent: cf. Vsenerus ind. lectt. Gryphisw. aest. 1866 p. 10. Tragoediae restitui uoluit Ritschelius ind. scholl. Bonn. aest. 1852 p. XV sic transposita:

quis nos páter aut cognatús uolet
Contrá tueri?

Pacvvi Antiopa ex Euripidis fabula cognomine expressa: Cicero de fin. I 2, 4. cf. acad. pr. II 7, 20 de off. I 31, 114 1) Epaphus et infra Epapho, correxit post Micyllum et Nauckium Buntius. 2) domum post alios O. Iahnius ephem. archaeol. 1853 p. 73 3) sibi Iahnius l. l.

---

407 atque ad uoluptatem omnia *om. cd. Mediol. et Nieb.* adque *cod.*

nem mandat, cui tum[4]) regnum relinquebat, ne inpune Antiopa ferret. huius post mortem Lycus Sicyonem uenit. interfecto Epopeo Antiopam uinctam abduxit. in Cithaerone parit[5]) geminos et reliquit. quos pastor educauit, Zetum et Amphionem nominauit. Antiopa Dircae uxori Lyci data erat in cruciatum. ea occasionem[6]) nacta fugae se mandauit, deuenit ad filios suos. ex quibus Zetus existimans fugitiuam[7]) non recepit. in eundem locum Dirce per bacchationem Liberi tunc[8]) delata est. ibi Antiopam repertam ad mortem extrahebat. sed ab educatore pastore adulescentes certiores facti, eam esse matrem suam, celeriter consecuti matrem eripuerunt. Dircen ad taurum crinibus religatam necant. Lycum cum occidere uellent, uetuit eos Mercurius et simul iussit Lycum concedere regnum Amphioni.'

I (13)

1ª Iouis éx Antiopa Nýctei natí [duo]

II (12)

Rhet. ad Herenn. II 27, 43 'item uerendum est, ne de alia re dicatur, cum alia de re controuersia sit ... uti apud Pacuuium Zethus cum Amphione, quorum controuersia de musica inductast, disputatio in sapientiae rationem et uirtutis utilitatem consumitur.'

4) suum Nauckius 5) Cithaeronem uulgo, corr. cum Scheffero Buntius: fortasse in Cithaerone ea peperit 6) occasione uulgo: correxi 7) sc. seruam. 8) illuc uulgo, corr. Nauckius Respexit fortasse hanc fabulam Cicero Lael. 19, 70 'ut in fabulis qui aliquamdiu propter ignorationem stirpis et generis in famulatu fuerunt, cum cogniti sunt et aut deorum aut regum filii inuenti, retinent tamen caritatem in pastores, quos patres multos annos esse duxerunt.' I Probus in Verg. Ecl. 2, 25 p. 7 Keil. 'Amphionem et Zethum Euripides et apud nos Pacuuius Iouis ex Antiopa Nyctei ait natos. [Amphionem autem] cantando potuisse armenta uocare testantur Thebae' e. q. s. Senarium prologi elicuit Buechelerus. Amphionem autem uerba inclusa coniectura suppleuit H. Keilius. Pacuui anapaestos: 'cantando sóluistis Arm,énta uocare' agnoscere sibi uisus est Hartungus

II Eadem controuersia tangitur his Ciceronis locis: de orat. II 37, 155 'miror, cur philosophiae sicut Zethus ille Pacuuianus prope bellum indixeris.' de rep. I 18, 30 'atque idem ... Zethum illum Pacuui nimis inimicum doctrinae esse dicebat.' de inu. I 50, 94 'si non id quod accusabitur defendet ... ut Amphion apud Euripidem [item apud

III (8)

1b Loca hórrida initas.

IV (11 et Liu. Ant.)

Amphio

Quadrupés tardigrada agréstis humilis áspera,
Breui cápite, ceruice ánguina, aspectú truci,
Euíscerata inánima cum animalí sono.

Astici

Ita saéptuosa díctione abs té datur,
Quod cóniectura sápiens aegre cóntuit:
Non íntellegimus, nísi si aperte díxeris.

Amphio

Testúdo.

V (9)

. . . perdita ínluuie atque insómnia

Pacuuium], qui uituperata musica sapientiam laudat.' Cf. Hor. Epist. I 18, 39 (17, 72 R.) sqq. III Diomedes I p. 336 P. 'ineo inis, et inito dicimus, ut Pacuuius in Antiopa: l. h. i.' IV Cicero de diu. II 64. 133 'nam Pacuianus' (sic Leid. A et B. Pacuinus Vind. Pacuuianus uulgo) 'Amphio [2—4] cum dixisset obscurius, tum astici respondent: [7] At ille uno uerbo: Testudo. Non poteras hoc igitur a principio, citharista, dicere?' (astici Orellius artici Erl. acciti Reg. Gud. Rehd. attici Leidenses ABH, Vindob., Baiterus glossema esse suspicatur. rustici suasit Bergkius Bacchici Welckerus de trag. Gr. p. 815. Illud scholio in Eur. Hipp. 67 ὡς καὶ ἐν τῇ Ἀντιόπῃ δύο χοροὺς εἰσάγει τόν τε Θηβαίων γερόντων διόλον καὶ τὸν μετὰ Θήβης ἢ (his duobus uocabulis in Veneto libro omissis) Δίρκης — confirmari monuit Schneidewinus Nunt. liter. Gotting. 1847 p. 145) Tertullianus de pallio c. 3 p. 44 Salm. 'est et [2] testudinem Pacuuianam putas? non est: capit et alia bestiola uersiculum.' Non. 170, 17 'septuose, obscure. Liuius Antiopa [5. 6]' (Pacuuius Scriuerii mss., Bergkius de rel. com. Att. p. 123, Welckerus l. l. p. 812) V Charisius I p. 78 P. 'insomnia . . . sin-

---

1 inhitas *Paris. A* 2 tardigrada] *cf. Mar. Victor. p.* 2468 *P.* 3 capite breui *libri* c. breui' *Bothius* truci. (*erasa una litt.*) *Ciceronis Leid. B* 4 inanima cum animali *Hartungus* inanima, cum animali *uulgo* 5 septuose dictio abs te *libri* s. d. abs tete *Lipsius* s. d. ab deo *uel* s. d. haec abs te *Vossius* 6 coniectura *Bothius* consecutura *mss. Merceri*, *W* consectura *ceteri libri* contuit *uel* consulit *Vossius* contulit *libri* *Versu* 7 *adsumptis* 5 *et* 6 *non opus uidetur esse Welckero de trag. Gr. p.* 815 nisi si *Leid. B*, *Dauisius* nisi *ceteri* 9 inluuie *Lindemannus* in illiuie *Neap.* illunie *ed. pr.*

VI (2)

Frendére noctes, mísera quas perpéssa sum

VII (3)

. frúges frendo sóla saxi róbore.

VIII (7)

. . . . sól si perpetuó siet,
Flámmeo uapóre torrens térrae fetum exússerit:
Nócti ni interuéniat, fructus pér pruinam obríguerint.

IX (6)

Mínitabiliterque íncrepare díctis saeuis íncipit.

X (4)

Nonne hínc uos propere a stábulis amolímini?

gulari numero uigiliam significare' (uolunt grammatici), 'ut Pacuuius in Antiopa dixit ...' VI. VII Non. 447, 16 'frendere alicubi cum gemitu uel iracundia miserum aut minax sonare ... Pacuuius Antiopa [VI] Plautus ... Pacuuius Anthiopa [VII]' VIII Varro de re rustica I 2, 5 'en ibi' (sc. in regionibus septentrionalibus) 'tu quicquam nasci putas posse aut coli natum? Verum enim est illud Pacuuii: sol si perpetuo sit, aut nox, flammeo uapore aut frigore terrae fructus omnes interire.' (Pacusi Politiani libri flammineo Iensoniana Bruschiana Bononiensis Regiensis edd. fructos Politiani libri omnis Bruschiana) Idem de l. l. VI 6 M. 'nox, quod ut Catulus' (Catullus Goth. Haun. Pacuuius Scaliger) 'ait, omnia, nisi interueniat sol, pruina obriguerint, quod nocet, nox.' Festus p. 352 M. 'torrens participialiter pro exurens ponitur, ut est apud Pacuuium in Antiopa [13]' Suetonius prato apud Isidorum de natura rerum cap. 44 p. 74 ed. G. Becker (cf. eiusdem proll. p. XVI sq. et Suetoni reliquiae ed. Reifferscheid p. 244) 'torrens fluuius, qui pluuia crescit, siccitate torrescit, id est arescit, de quo Pacuuius (pacubius Bamb. pacuuisius ait Bodl. Basil. C et D): flammeo uapore torrens torret.' Eadem habet Isidorus Orig. XIII 21, huc rettulit Areualus, nec refragatur G. Becker: frustra olim dissuasit Herm. Langensiepen mus. Rhen. V 251. IX Non. 139, 23 'minitabiliter pro mina-

10 noctem *ms. Fabri* miserias quas *ms. Fabri* miseras quas *ed.* 1480 misera, quae *Bothius* 2 sum *Aldina* runt *ms. Fabri* rum *ceteri libri* 11 *Fortasse ditrochaeus ab initio deest.* fruges *Aldina* fruge *libri* sola saxi robore *Welckerus l. l. p.* 817 sola sacsic probore *libri, nisi quod* probare *W* solas saxi robore *Vossius. An* solo s. r.? atque fruges frende s. s. r. aereas *Ungerus electt. crit. p.* 13 fruges frendebo (*s.* frendeto) solido s. r. *L. Mueller annall. philoll.* 1867 *p.* 491 12 siet *Bothius* sit *Varro* 13 torrens torret *Isidori libri utroque loco* 14 *Scaligero duce reconcinnaui in Coni. p.* 7 15 que *Mercerus* quae *libri* dicitis secuis *Leid.* 16 a *uel* e *Buechelerus*, *om. libri*

XI (5)

Sed cúm animo attendi ád quaerendum, quíd siet

XII (10)

. . . . . céruicum
Florós dispendite crínes.

XIII (1)

Saluéte, gemini, méa propages sánguinis!

XIV

Persius I 77 'sunt quos Pacuuiusque et uerrucosa moretur Antiopa, aerumnis cor luctificabile fulta.'

Certe cor luctificabile pro ipsis Pacuuii uerbis haberi licet. Cf. inc. fab. VII.

XV

illuuie córporis
'Et coma prolíxa impexa cónglomerata atque hórrida

XVI (XIV)

Martianus Capella III 257 'nam Setum' (sic Bamberg. et Reichenauensis. Sethum uulg.) 'dicebant, quem nunc Zethum dicunt.'

citer . . .' X Non. 73, 15 'amolimini est recedite uel tollite . . . Pacuuius Hermiona . . . idem Antiopa . . .' XI Non. 238, 15 'attendere est intendere . . . . .' XII Seruius in Aen. XII 605 'flauos Lauinia crines: antiqua lectio floros habuit, i. e. florulentos, pulchros: et est sermo Ennianus. Probus sic adnotauit: neotericum erat flauos, ergo bene floreos, nam sequitur: et roseas laniata genas . . . P. Antiopa . . .' XIII Non. 64, 30 'propages est series et adfixio continua uel longe ducta . . .' Idem 221, 7 'propago, propages ut saepe generis est feminini.' XV Schol. Persii I 77 'Antiopam uerrucosam Persius dicit quae apud Dircen in squalore fuit seruitio oppressa. sic illuuie' e. q. s. Pacuuiana uerba agnouit O. Iahnius ephem. archaeol. 1853 p. 77. sic] fortasse Pac. fuisse coniecit L. Mueller mus. Rhen. XXIV 495 XVI Priscianus I p. 561 P. 'Y et Z in graecis tantummodo ponuntur dictionibus, quamuis in multis ueteres haec quoque mutasse inueniantur, et pro Y V, pro Z uero, quod pro SD coniunctis accipitur, S uel SS uel D posuisse, ut . . . Saguntum, massa pro Ζάκυνθος, μᾶζα

17 animum *Iunius*, *recte*, *ut uidetur* quaerendum *edd.* querendum *libri* 19 floros *Delrio* floreos *Seruius* dispendite *scripsi.* disperdite *Seruius* dispergite *Delrio* 20 *Sic ex cod. Monacensi s. XI edidit L. Mueller l. l.* illuuie c. et c. promissa i. c. horrida *ed. princ.*, *unde iambos* i. c. Comá promissa inpexa glomerata horrida *M. Hauptius effinxerat.*

ARMORVM IVDICIVM

I (5)

. . . . séque ad ludos iam índe abhinc exérceant.

II (10)

Quí uiget, uescátur armis, út percipiat praémium.

III (1)

. . . qui sése adfines ésse ad causandúm uolunt,
Dé uirtute is égo cernundi dó potestatem ómnibus.

IV (8)

'An quis est qui té esse dignum, quícum certetúr, putet?

V (9)

. . si non ést ingratum reápse quod fecí bene.

VI (16)

túque te
Désidere [in lécto residem,] nós hic esse in [míseriis
Máluisti.]

... Sethus' (immo Setus, ut docuit Ritschelius de epigr. Sorano p. 26) 'pro Ζῆθος dicentes, et Medentius (Medientius' alii codd.) 'pro Mezentius.' Haec ad Pacuuium uideri spectare monuit Fleckeisenus Epist. crit. ad F. Ritschelium p. XIII Praeterea locupletari huius fabulae reliquiae possunt his: inc. fab. I—VII. LIII, inc. inc. fab. LXX. CXIX. CXX.

Armorvm Ivdicivm I Charisius II p. 175 P. 'abhinc P. in armorum iudicio: seque' e. q. s. II Non. 416, 1 'uesci etiam significat uti ... Pacuuius Chryse ... idem Armorum iudicio ...' III Non. 89, 11 'causari causam dicere uel defendere . . .' Idem 261, 19 'cernere rursum dimicare uel contendere ...' IV Non. 473, 14 'certatur pro certat.' V Festus p. 278 M. 'reapse est re ipsa. Pacuuius in Armorum iudicio ...' Paulus p. 279 M. 'reapse est re ipsa. Pacuuius: si' e. q. s. VI Festus p. 281 M. '[reses et residuus dicitur ignauus, quia] residet. Accius — — — Pacuius in arm[orum iudicio ....] tuque' e. q. s.

---

21 seseque *Hermannus Opusc. VII* 366 abhinc] *cf. Lachmannus in Lucr. III* 954 22 it *Geneu.: an* et? 23 adfines *Iunius* adfinem *libri* 24 de uirtute et ego potestatem cernundi do omnibus *libri p.* 261 26 si non *Paulus* sino *Festi cod. teste H. Keilio* (*Mus. Rhen. VI p.* 624) re abse *Festus* bene *om. Paulus* 27 *sqq.* tuque te desider .... nos hic essem .... *Festus teste H. Keilio.* tuque te Desidere mauis residem, nos hic esse in miseriis *G. Hermannus* tuque te d. m. r. at contra nos hic esse in labore *Vrsinus*

VII (7)

. . dic quid fáciam: quod me móneris, effectúm dabo.

VIII (3)

Próloqui non paénitebunt líberi ingrato éx loco.

IX (6)

. . et aecum et réctum est, quod [tu] póstulas:
Iuráti cernant.

X (14)

. . . . . nilne ad te dé iudicio armum áccidit?

XI (4)

Quod égo inaudiui accípite, et quid sit fácto opus decérnite.

XII (12)

Cúm recordor eíus ferocem et tóruam confidéntiam

XIII (11)

. . . feróci ingenio, tóruus, praegrandí gradu

XIV (13)

Nám canis, quando ést percussa lápide, non tam illum ádpetit,

VII Non. 507, 25 'moneris pro monueris.' VIII Non. 475, 18 'paenitebant.' (poenitebat Bamb.) IX Non. 261, 13 'cernere, iudicare.' X Cicero Orat. 64, 155 'at ille alter in Chryse . . . nec enim dixerim tam libenter armum iudicium, etsi est apud eundem: nilne' e. q. s. XI Non. 126, 23 'inaudire, audire ...' XII. XIII Festus p. 355 M. 'toruitas a ferocia taurorum dicta est. Pacuuius in Armorum iudicio [XIII] et [XII]' Nonius p. 262, 11 'confidentia rursum temeritas, audacia. Pacuuius in Athalanta [IV]-idem lib. X' e. q. s. Secuntur nimirum Lucilii uerba, sed post idem excidisse Pacuuii fr. XII et nomen Lucilii admodum probabiliter coniecit Rothius.
XIV Non. 124, 2 'icit significat percutit, ab ictu ...' (armoro iudi-

---

30 dabo *Iunius* da *libri* *Senarium tolerauit G. Hermannus* 31 proloqui non poenitebunt, liberi ingrato *G. Hermannus* prologo nunc paenitebunt libunt liberi grato *libri*, *nisi quod* penitebunt *Bamb. et* bibunt biberi *W cf. Duentzerus Ephem. Marb.* 1848 *p.* 486 32 tu *om. libri* et aequum est ét rectum hoc quod póstulas *G. Hermannus* [illúd num] et aecum et rectum sit quod postulas *Buechelerus*, *quae cum fabula minus uidentur congruere.*
34 nilne *G. Hermannus* nihilne *libri* 35 quod ego inaudiui *libri* quod ego indaudiui *Kiesslingius* quod inaudiui *G. Hermannus. Possis etiam senarium uoce* opus *claudere* 37 praegrandi *uulgo* praegnandi *cod.* *Eis*, *qui senarium praeferunt*, *repugnari nequit*

Quí sed icit, quam íllum eumpse lápidem, qui ipsa icta
est, petit.

XV (17)

40 . . . . mén seruasse, ut éssent qui me pérderent!

XVI (2)

41 42 Pro império agendum est. — Quís uetat qui ne áttolat?

ATALANTA

I (10)

Paréntum incertum inuéstigandum grátia

II (14)

44 45 Dólet pigetque mágis magisque mé conatum hoc néquiquam itiner.

cio Vrbin. 307 uetusta uel plebeia forma) XV Suetonius Caes. 84 'inter ludos' (funebres Caesaris) 'cantata sunt quaedam ad miserationem et inuidiam caedis eius accommodata ex Pacuui Armorum iudicio . . .' Appianus bell. ciu. II 146 ὡς δ' ἐπὶ τοῖς λόγοις ἕτεροι θρῆνοι μετ' ᾠδῆς κατὰ πάτριον ἔθος ὑπὸ χορῶν ἐς αὐτὸν ᾖδοντο, καὶ τὰ ἔργα αὖθις αὐτοῦ καὶ τὸ πάθος κατέλεγον, καί που τῶν θρήνων αὐτὸς ὁ Καῖσαρ ἐδόκει λέγειν ὅσους εὖ ποιήσειε τῶν ἐχθρῶν ἐξ ὀνόματος, καὶ περὶ τῶν σφαγέων αὐτῶν ἐπέλεγεν ὥσπερ ἐν θαύματι· ἐμὲ δὲ καὶ τούσδε περισῶσαι τοὺς κτενοῦντάς με; οὐκ ἔφερεν ἔτι ὁ δῆμος κ. τ. λ. Conferri iubet Langius Vind. p. 34 Ciceronis Phil. II 3, 5: 'quod si esset beneficium, numquam qui illum interfecerunt, a quo erant conseruati' (seruati alii praeter Basilicanum) . . . 'tantam essent gloriam consecuti.' XVI Non. 246, 4 'attollere significat erigere . . . attollere, adferre Pacuuius Medo . . . idem Armorum iudicio . . .'

Alexander Guarinus in expositionum fol. XVII^b ad Catulli 17, 6 'Pacuuius in armorum iudicio: pro imperio salisubsulus si nostro excubet,' quae ad Perotti copias et similia reicienda sunt, quamquam defensa a Naekio opusc. I 107. cf. Lud. Schwabius ad Catulli l. l.

Atalanta I Non. 495, 26 'accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo plurali . . . P. Athalanta . . .' II Non. 490, 14 'itiner pro iter . . . P. Athalanta . . .'

---

39 sed *Ritschelius nou. excurs. Plaut. I* 51 se *libri* sese *Vossius* eumpse *Vossius* eum ipsum *libri* qui se icit, quam illunc eumpse *G. Hermannus* 41 *sq.* quis uetat quisne attollat *libri* qui uetat, Né quis attollat *G. Hermannus* ne quis attollat ueta *Grotius, probat Vossius, cui non minus placet* ueto. *Fuit cum in illo* quisne *latere* corpus ne *suspicarer.* attolat *suasit Buechelerus* 44 *sq. Agnouit octonarium Buechelerus, senariorum frustula* . . dolet p. m. m. me Conátum h. n. i. *Vossius dederat.*

III (22)

[Tamen] étsi metuo pícta de pallá plagam

IV (3)

Gradere átque atrocem coérce confidéntiam!

V (24)

. . . . éxtremum intra cámterem ipsum praégradat
Párthenopaeum.

VI (2)

Viám quam insistam dúbito aut quod primórdium
Capíssam ad stirpem exquírendum . . . . .

VII (8)

Quás famulitas uís egestas fáma formidó pauor

VIII (12)

Hiát sollicita, stúdio obstupida, súspensa animo cíuitas.

III Non. 378, 6 'plaga aliquando pars lecti, aliquando omnis. P. Atalanta . . . ut sit plaga quem nunc dicimus clauum. Varro Prometheo: eburneis lectis et plagis sigillatis. Afranius: palam facto demea et plagulam de lecto pellis dimitte in ordine.' IV Non. 262, 10 'confidentia rursum temeritas, audacia. P. in Athalanta . . .'
V Non. 65, 1 '[praegradat,] praegreditur, anteuenit: dictum a gradu. Pacuuius Tantalo: extremum' e. q. s. (Atalanta Iunius)
VI Non. 226, 32 'stirpem . . . masculino . . . P. Athalanta . . .'
VII Non. 109, 28 'famulitas est seruitus . . .' VIII Non. 429, 5 'inter urbem et ciuitatem hoc interest: urbs est aedificia, ciuitas incolae . . . P. Athalanta . . .'

---

46 etsi metuo picta de plaga pallam *libri*, *defendit Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 782 pluma plagam *olim scripseram*
47 coerce *Aldina* coercere *libri* 48 cāterem *W* campterem *Iunius, Turnebus Adu. XXIX* 19 cancerem *ms. Iunii*, *unde hic:* carcerem
49 Parthenopaeum *Scaliger Coni. p.* 11 Parthenoreum *libri*. *An* Parthenopaeus *et u. antecedenti* ipsam? 50 dubito quam insistam uiam *libri*, *quam qui clausulam uersus fecerit*, *a sequentis initio tres iambos deesse statuet*, *nisi hos accentus* aut quód primordiúm *e. q. s. probauerit.* 52 ad *Aldina* a *libri* exquirendum *Bentinus* exquirentem *libri* 53 formido pudor *Leid.*, *quod potest uerum esse* 54 hiát *uel* híat] hil *libri* nil *Iunius in mg.* nunc *Bothius* suspensa *Iac. Maehly ann. philoll.* 1857 *p.* 286 suspenso *libri*

6*

IX (9)

55 Mórtem ostentant, régno expellunt, cónsanguineam esse ábdicant.

X (1)

56 57 Tégiae nunc nemorális regnum pótitur transmissú patris.

XI (18)

58 59 Quid istúc est? uultum quaé caligat trístitas?

XII (15)

60 Quae aégritudo ínsolens méntem attemptát tuam?

XIII (7)

Hábeo ego istam quí distinguam intér uos geminitúdinem.

XIV (21)

. . . . ís uestrorum utér sit, cui signúm datum est,
Cétte.

XV (6)

Suspénsum in laeuo brácchio ostendo úngulum.

IX Non. 450, 30 'abdicare non solum de patris facto potest dici, quod est familia abicere, sed rem quamlibet negare. P. Athalanta ...' X Non. 481, 31 'potior illam rem pro: illa re potior .... P. Athalanta ...' XI Non. 182, 1 'tristities' (tristitias libri) 'pro tristitia. Pacuuius Atalanta . . . Turpilius Leucadia [XVI]' XII Non. 322, 17 'insolens rursum non solens . . . P. Athalanta . . .' XIII Non. 116, 18 'geminitudinem.' (Athalenta Bamb.) XIV Non. 85, 4 'cette significat dicite uel date, ab eo quod cedo . . .' XV Festus p. 375 M. 'ungulus Oscorum lingua anulus — — Pacuuius in Iliona — et in Atalanta . . .'

---

55 *An* consanguineum? 56 *sq.* regi ut memorabis nunc *libri* Regi ut memoraui, is nunc *Bothius* Regi id memora, qui nunc *Vossius* Regi Meleagro: is nunc *Grotius Bibl. crit. n. IV.* Tegiae memor aui nunc *Buechelerus. Olim haec fere commentus eram:* non propages regia, At enim nunc nemoralis *e. q. s.* regem potitur *Bamb.*
58 *sq. Restituit uersum Buechelerus.* quid istuc (istic *Leid.*, *etiam in W dimidia parte litterae* u *erasa*) est uultum alligateque tristitias *libri*, *in quibus* alligat quae *Iunius*, tristities *Bothius agnoscere sibi uisi erant.* quis istic uoltus caligans? quae tristitas? *Scaliger in Aetnam p.* 155 61 abeo *Bamb.* 64 in *om. Vrsinus et Vaticanus S Mommseni* (*commentt. acad. Berolin. a.* 1864 *p.* 83) brachio *cod. cf. Lachmannus in Lucr. VI* 434

XVI (4)

Nam quód conabar, cum ínteruentum est, dícere,
Nunc éxpedibo.

XVII (17)

Mi gnáte, ut uerear éloqui, porcét pudor.

XVIII (5)

Triplicém uirili séxu partum prócreat.

XIX (13)

Vbi égo me grauidam séntio adgrauéscere
Propínquitate párti

XX (19)

Cum incúltos peruestígans rimarém sinus

XXI (16)

Sempér sat agere ut né in amore animum óccupes.

XXII (20)

Cóncentare ac díssentire párti ac da rursum aéquiter.

XVI Non. 505, 3 'expedibo pro expediam. P. Athalantha ...' XVII Non. 160, 1 'porcet significat prohibet.' XVIII Festus p. 334 M. 'sexu, natura habituque ex Graeco, quam illi uocant ἕξιν — Pacuuius in Atalanta ...' XIX Non. 486, 3 'parti et partuis' (partui Bamb.) 'pro partus. Pacuuius Athalanta ...' (cuuius W) XX Non. 382, 7 'rimari dicitur scrutari, quaerere . . . P. Athalanta ...' XXI Non. 355, 27 'occupare est rursus detinere ... P. Athalanta . . .' XXII Non. 512, 27 'aequiter pro aeque. P. Athalanta ...'

---

66 non expedibo *Bamb.* 67 mi gnate *Leid. cum aliis* magna te *W* eloqui *Iunius* loqui *libri* 69 aggrauescere *Aldina* adgrauascere *libri* 70 propuinquitate *Bamb.* partis *Leid. Bamb.* 71 rimare *Genu.* rimaris *Basil.* inrimare *ceteri libri. aut* rimarer *aut* inrimat *Vossius* 72 semper sat agere *Bothius* 2 super satis agere *libri* ut ne in mare animum occupes *libri* in amore ut ne tu a. o. *Bothius* 2 73 concertare ac dissentire partem da cursum aequiter *libri* consentire ac d. partim dare ius aequiter *Vossius*, *praeeunte* consentire *Scriuerio. In nostris* rursum *occupauit Bothius* aequiter *om. Bamb.*

XXIII (11)

Omnés, qui tam quam nós [seuero] séruiunt
Sub régno, callent dóminum imperia métuere.

XXIV

75ª Tegeaéa Arcadiae cíuitas

CHRYSES

I (14)

intereá loci
Flúcti flacciscúnt, silescunt uénti, mollitúr mare.

II (11)

Própemodum animus cóniectura de érrore eius aúgurat.

III (13)

'Atque, ut promeruít, pater mihi pátriam populauít meam.

XXIII Non. 258, 1 'callet significat scit: hoc est calliditate, quae est urbana scientia ...' XXIV Schol. Leid. ad Verg. Ge. I 18 'Tegeaee uero a deriuatione est quod est Tegeaeus: a Tegea oppido Arcadiae. Item Tegeaea Arcadiae ciuitas, ut apud Pacuuium in Atalanta: Tegeaéa Arcadiae cíuitas, et reliqua.' (Tegaeae — Tegaeus — Tegaeo — Tegaea — manclanta Tegaea cod.: cf. Wagnerus in Verg. Aen. V 209) Descripseram haec et emendaueram anno 1852 in addendis p. XI Danielis Heinsii manu enotata: postea Th. Mommsenus in mus. Rhen. XVI 453 pauca ex ipso codice excerpta 'Tegea Arcadiae ciuitas, ut apud Pacubium in Antlanta' primus edere sibi uisus est.

Non plane praetereundum uidetur schol. Veronense ad Verg. Aen. XII 468 p. 107, 5 K. 'Iuturna uirago] — — — qualis in tragoediis Atalanta traditur.' Praeterea reddendum huic fabulae suspicor inc. fab. fr. X; incertior coniectura de fr. V.

Chryses uel potius Cryses. In librorum indiciis latent hae formae: Cryses (Chryses) Crises (Chrises) Croeses (Chroeses) Chírises. Acta uidetur post annum 608 nec ita multo ante 615: cf. quaest. scen. p. 285 sq. I Non. 488, 14 'flucti pro fluctus ...' (Crysae Bamb.) Cicero de orat. III 42, 167 'neque factum uerbum est, ut mare saxifragis undis, neque translatum, ut mollitur mare.' II Non. 469, 8 'auguro' (augurio Bamb.) ... 'P. Chrysae ...' III Non. 39, 31 'populare significat populi amorem conciliare: unde populares dicti, de uno populo amici.' (Gresse W. Leid.)

---

74 seuero *om. libri* 75 dominum imperia *Mercerus* domitum imperio *libri*, *nisi quod* imperium *Basil. et Vrbin.* 308 dominum imperium *Faber* domiti imperio *Bothius* metueres *Basil. Geneu.*
76 interea loci *Gulielmus in Plaut. Mil. c.* 4 inter ea loca *libri*, *nisi quod* iter *W* 78 eius *edd.* etius *h. e.* eiius *ceteri libri: cf. Corssenus de pronunt. I^2 p.* 20. 301 *sq. et Buechelerus declin. Lat.* 39
79 pater, qui patriam *Vossius*

IV (5)

Ciués, antiqui amíci maiorúm meum,
Consílium socii, augúrium atque extum intérpretes,
Post quám prodigium horríferum, portentúm pauos

V (4)

. . . nam isti quí linguam auium intéllegunt
Plusque éx alieno iécore sapiunt quam éx suo,
Magis aúdiendum quam aúscultandum cénseo.

VI (2. 8. 3)

Hóc uide, circúm supraque quód complexu cóntinet
Térram
Sólisque exortú capessit cándorem, occasú nigret,
'Id quod nostri caélum memorant, Grái perhibent aéthera:
Quídquid est hoc, ómnia animat fórmat alit augét creat
Sépelit recipitque ín sese omnia, ómniumque idem ést pater,
'Indidemque eadem aéque oriuntur de íntegro atque eodem óccidunt.

IV Cicero Orat. 46, 155 (postquam de Ennio dixit) 'at ille alter in Chryse non solum [80], quod erat usitatum, sed durius etiam [81], idemque pergit [82], quae non sane sunt in omnibus neutris' (nostris?) 'usitata.' V Cicero de diu. I 57, 131 'ut ille Pacuuianus, qui in Chryse' (chrysi Leid. Am. 2, Vindob. crysi Leid. Am. 1 crisy* Leid. B) 'physicus inducitur, minime naturam rerum cognosse uideatur [83—85] Cur? quaeso. cum ipse paucis interpositis uersibus dicas satis luculente [90—92].' Non. 246, 9 'auscultare est obsequi. Pacuuius qui se [85].' (Chryse Iunius) VI Varro de l. L. V 17 M. 'sic caelum et pars eius, summum ubi stellae, et id quod Pacuuius, cum demonstrat, dicit [86. 87] cui subiungit: id quod nostri caelum memorant.' Ibidem 19 'et hinc caelum, quoniam, ut dixi, hoc circum ... terram cauum

82 pauos *Gud. b* pauor *ceteri* 83 isti *Erl. Vind. Leidenses tres, defendit Oudendorpius ad Sueton. de ill. gramm.* 11 istos *Oxon. Rehdig.* istis *Salisb. cum ceteris* 84 quam suo *duo codd. Orellii* 86 uide, circum supraque quod *Lachmannus in Lucr. V* 318 uide circum supraque, quod *uulgo* 88 *Hic inserui quem ad u.* 99 *adiungendum putauit Scaliger.* capessit *ed.* 1526 rapessit *libri* nigret *Vrbin.* nigri *ceteri libri* 89 id quod nostri caelum memorant *Varro* hoc, quod memoro, nostri caelum *Cicero* terram, nostri caelum memorant *Heindorfius* 90 hoc *om. Erl.* 91 id est *Leid. B m.* 1 92 eadem aeque *Buechelerus* eadem quae *Leid. A* eademque *ceteri* atque *libri* aeque *Scaliger*

VII (15)

Máter est terra: éa parit corpús, animam aeter ădiugat.

VIII (Anchis.)

'Idae promuntúrium quoius língua in altum próicit

IX (6)

. . . . . incipio sáxum temptans scándere
Vórticem, summúsque in omnis pártes prospectum aúcupo.

X (16)

aésti forte ex árido

caelum.' cf. Lucr. V 318 sqq. Cicero de nat. deor. II 36, 91 'mutuemur hoc quoque uerbum dicaturque tam aether Latine, quam dicitur aër, etsi interpretatur Pacuuius: hoc, quod memoro, nostri caelum ... aethera. Quasi uero non Grains hoc dicat. At Latine loquitur.' (Deest hic locus in Vind. et Palat.) Idem de diu. I 57, 131 [90—92] (cf. V) Non. 144, 10 'nigret, nigra fit. P. Chryse [88].' (crise Vrbin. 307) Versus 86 87 89 cum 90—92 coniungendos esse perspexit Scaliger, quem contra Antiopae illos inserendos censet Bergkius Ind. lect. Marb. hib. 1849 p. XIII. Cf. ad hoc et sequens fr. Euripidis ex Chrysippo fr. 836 N., quo uel dubium fit annon latina quoque fabula, unde fr. V. VI. VII deprompta sunt, Chrysippus potius quam Chryses appellata fuerit. VII Non. 75, 11 'adiugare, adiungere. Plautus Chryse ... idem Iliona ...' (Pacuuius Aldina) Varro de l. L. V 60 M. 'caelum et terra omnia exgenuerunt ... recte igitur Pacuius' (sic Flor. teste Wilmannsio) 'quod ait: animam aether adiugat.'
VIII Gellius IV 17 (positu, non natura produci in uersu obiciebat conicere subicit inice subieces uocabula) 'id ipsum autem uerbum' (sc. iacio) 'M. Cato sub alia praepositione dicit ... proicit in altum. Et Pacuuius item in Chryse ...' (Chryse Vat. Reg. c̓se Rott. chise, Anchyse, Anchise recentiores) IX Non. 467, 15 'aucupaui, actiuum positum pro passiuo .... Pacuuius Chryse ...' (Chryse edd. Crysae libri plerique Cresae Bamb.) X Non. 484, 11 'aesti pro

93 aether (ether *Flor.*) *Varro* ater *Nonius* adiungat *Varronis libri* mater est terra, haecce corpus parit, animam aether adiugat *Bothius* 1 mater est terra; parit corpus ea, a. a. a. *idem* 2. *Modulatius scribas*: mater terrast, parit haec corpus, animam ei aether adiugat *uel cum Vsenero* haec parit corpus, animae uim a. a. 94 Idae *Vossius, prob. Fleckeisenus in quinquag. titulis p.* 25 id *libri*, *quod seruat M. Hertzius trochaeum initio uersus deesse statuens.* Ida prom. *N. Heinsius in Verg. Aen. X* 587 prũturiũ *Vat.* promuntorium *Reg.* promãtorium *Rott.* promontorium *ceteri* lingã *Vat.* linguam *Rott.* proicit *Vat. Rott.* proiicit *ceteri* 95 saxi *Bothius* 2 96 uerticem *W* summusque in omnis *Bothius*, *qui tamen senarios numerauit.* in summis dein hominis *libri*, *sed* hominibus *Bamb.* in summum, dein in omnis *Lipsius A. L. IV* 5, *Scaliger* (*nisi quod hic* deinde) summum, atque in omnis *Bothius* 2 97 fonte *Osannus*

XI (10)

adiutámini et deféndite!

XII (7)

'Est ibi sub eo sáxo penitus stráta harena ingéns specus.

XIII (21)

Si quá potestur ínuestigarí uia

XIV (18)

Inuéni, opino, Oréstes uter essét tamen.

XV (17)

'Ossuum inhumatum aéstuosam aulam

XVI (19)

pró merenda grátia

Simúl cum uideam Gráios nil medíocriter

Redámptruare opibúsque summis pérsequi

aestus. P. Chrysae . . .' (Crysae Bamb.) XI Non. 74, 1 'aiutamini pro aiutate. P. Cryse . . .'. Donatus in Ter. Adelph. prol. 16 'legitur et adiutare. Pacuuius in Chrese: adiuta mihi.' XII Festus p. 343 M. 'specus feminino genere pronuntiabant antiqui — — et Pacuuius in Chrese: est' c. q. s. XIII Non. p. 508, 28 'potestur pro potest.' (Chrise Bamb.) XIV Non. 475, 1 'opino pro opinor . . . Pacuuius Chryse . . . Ennius Eumenidibus: tacere opino esse optumum et pro uiribus' c. q. s. (Chrysae Bamb. Orestes . . . optumum om. Bamb.) Cf. inc. fab. XIII[b] XV Priscianus VI p. 710 P. 'quidam tamen ueterum et hoc ossu et hoc ossum proferebant, unde Pacuuius in Chryse . . .' (Pacubius Sang. Carlsr. Grut. chrisse Sang. chrise Grut. chirisse Karolir. c^r^hyse Bern.) XVI Festus p. 273 M. 'redantruare dicitur in Saliorum exultationibus: cum praesul ampiruauit, quod est motus edidit, ei referuntur inuicem idem motus — Pacuius (teste H. Keilio l. l. p. 624): pro' c. q. s. Non. 165, 18 'redandruare, redire . . . P. Chryse: Graecos nihil m. r.'

---

98 adiutamini *Nonius* adiuta mihi *Donatus*, *cf. Ritschelius Mus. Rhen. I p.* 147 101 opinio *Leid. W*, *sed in Leid.* i *posterius compunctum* opino esse optumum Orestes *libri*, *nisi quod* Orestes *om. Bamb.* uter esset *Rothius*, *Duloresti hunc uersiculum ascribens.* ut heres sed *libri plerique*, *om. Bamb.* 102 ossuum, *quod conieceram*, *Bamberg.* ossum *ceteri libri* inumatum *Sang.* aestuosam *suprascr.* uel actuosam *Bern.* 103 auram *libri*: *cf. ad u.* 114 aestuosam | aúlam *olim distribueram* 104 promerenda *Vrsinus interpunctione post* gratia *posita.* proaererenda *cod.* promerendae *Scaliger* 105 Graecos *Nonius* nihil *libri* 106 redandruare *Nonius*

XVII (22)

. . atque eccos únde certiscént . .

XVIII (9)

. . . . . fúgimus: arte hac uéscimur.

XIX (20)

Pérque nostram unánimitatem egrégiam, quam [nec] mémoria
Déiugat

XX (12)

Set césso inimicitiam íntegrare?

XXI (1)

Di mónerint meliora átque amentiam áuerruncassínt tuam!

XVII Non. 89, 21 'certissant, certa fiant. P. Chrysae ...' XVIII Non. 415, 34 'uesci etiam significat uti ... P. Crisse ...' XIX Non. 101, 27 'deiugare, deiungere, separare, dissociare ...' Idem 142, 31 'memoriam positum pro uetustate.' XX Non. 127, 4 'integrare, redintegrare ...' XXI Pauli Festus p. 373 M. 'uerruncent, uertant. Pacuuius: di' e. q s. 'id est auertissent.' (auertissint?) Varro de l. L. VII 102 M. 'apud Pacuium' (sic Flor.): 'di' e. q. s. 'ab auertendo auerruncare.' Non. 507, 26 'moneris pro monueris. Pacuuius Armorum iudicio ... idem Chryse: di monerint meliora.' Idem 74, 22 'aberruncare, auertere. Lucilius lib. xxvi: di minuerint meliora, amentiam aberruncassint tuam! Pacuuius Medo [XVII] M. Tullius de finibus bonorum et malorum: di maluerunt meliora atque amentiam aberruncassint meam!' (cf. idem 70, 15 sqq.) Tetigit has turbas Paulus Schmidt de Nonii Marcelli auctoribus grammaticis p. 11. Referenda uidentur ad hanc fabulam inc. fab. XIII[b] XIV. XV. inc. inc. fab. LXXIII; nec aliena ab eadem inc. fab. XII. XIII[a]. XIX. XXII. XXIII.

---

107 atque *Vrbin.* 307, *Bentinus* aquae *libri* certiscent *Vossius* certissent *libri* 108 fugimus qui arte *libri. Minus placet* fugimusque, arte 109 egregiam unanimitatem *libri: transposui caesurae causa, sed cf.* 123 nec *om. libri* immemoria *Vossius* memoria nulla *olim temptaui* defugat *Leid. p.* 142 111 *Vulgo sine interrogandi signo legitur* 112 dī *Varronis Flor.* de *W p.* 507 minuerint *et* maluerunt *Nonius p.* 74 minerint *W. p.* 507 atque *om. Nonius p.* 74, 24 auerruncassent *Paulus* aberruncassint *Nonius bis* tuam *om. Varro* meam *Nonius p.* 74, 29

DVLORESTES

I (4)

hymenaeúm fremunt
Aequáles, aula résonit crepitu músico.

II (12)

Gnatám despondit, núptiis hanc dát diem.

III (18)

Respónsa explanat: mándat ne matrí fuat
Cognóscendi umquam aut cóntuendi cópia.

IV (32)

Aut híc est aut hic ádfore actutum aútumo.

V (7)

Hícine is est, quem fáma Graia ante ómnis nobilitát uiros?

VI (21)

Délfos uenum pécus egi, inde ad stábula haec itiner cóntuli.

Dvlorestes an Dolorestes rectius appelletur dubium. I Non. 505, 1 'sonit pro sonat .... P. Duloreste ...' (Doloreste Bamb.) Prope absunt ab Euripideis in Iphig. Taur. 355

Ἀργεῖαί τε νῦν
ὑμνοῦσιν ὑμεναίοισιν· αὐλεῖται δὲ πᾶν
μέλαθρον.

II Non. 522, 7 'diem uolunt, cum feminino genere dicimus, tempus significare, masculino diem ipsum: nos contra inuenimus ... P. Duloreste ...' (Doloreste Bamb.) III Non. 111, 6 'fuam, sim uel fiam. P. Doloreste ...' IV Non. 237, 11 'autumare est sperare. P. Duloreste ...' V Non. 352, 10 'unde et nobilitarent, notificarent dictum est .... Pacuuius Duloreste ...' VI Non. 490, 16 'itiner pro iter .... Pacuuius Atalanta .... idem Doloreste ...'

---

114 aula *Scaliger Coni. p.* 69 aura *libri* 115 gratam *Bamb.* nuptiis hanc dicit diem *ante Aldinam* nuptiis dicit diem *G. Hermannus Ephem. Lips.* 1828 *n.* 13, *si quidem in prologo haec narrata sint* 116 ne *Iunius* me *libri* matris *suspicatur fuisse Buecheleras* 118 *An:* aut ést hic? 119 he hicine is *Geneu.* he hic tu eis *Basil.* he hecine is *ceteri libri* fama Graia *Grotius Bibl. crit. nou. IV*, *Bergkius Ephem. Marb.* 1851 *p.* 221 fame gratia *libri* famae gratia *edd. uett.* formae gratia *Scaliger Coni. p.* 82, *Hermannus* fama Graii *L. Mueller de re m.* 421 nobilitant *idem* 121 Delfos uenum pecu secunde ab stabula ac itiner *libri*, *nisi quod*

VII (14. 24)

. . . primum hóc abs te oro, ní me inexorábilem
Fáxis: ni turpássis uanitúdine aetatém tuam,
'Oro, niue pléctas fandi mí prolixitúdinem.

IX (19)

128 Nón decet animum aégritudine ín re crepera cónfici.

X (17)

Nónne officium fúngar uulgi, atque aégre male factúm feram?

XI (28)

130 Sí quis hac me oratione incílet, quid respóndeam?

XII (36)

Nunc ne íllum expectes, quándo amico amíciter
Fecísti

XIII (27)

. . quidnam autem hoc sóniti est, quod stridúnt foris?

VII Non. 184, 4 'uanitudo pro uanitate . . . P. Duloreste [122. 123].' Idem 160, 10 'prolixitudinem. P. Duloreste [124].' Vtrumque locum coniunxit Lachmannus in Lucr. II 734 VIII ad inc. fab. fr. XIII[b] relegaui. IX Non. 13, 28 'crepera res proprie dicitur dubia . . . P. Duloreste . . .' X Non. 497, 16 'accusatiuus positus pro ablatiuo .... P. Duloreste ...' (Doloreste W Bamb.) XI Non. 125, 4 'incilare est increpare uel inprobare . . . P. Duloreste . . .' XII Non. 510, 22 'amiciter pro amice . . . P. Duloreste . . .' (Doloreste Bamb.) XIII Non. 491, 24 'soniti et sonu pro sonitus et sono. P. Duloreste ...' (Doloreste Bamb.)

---

pecus secundae *Leid.* pucus saecundae *Bamb.* D. u. pecus egi, unde ad stabula itiner *Iunius in mg.* D. uentum, pecus egi inde ad stabula, ad itiner *Vossius* Delphos ueni impete secundo, ad stabulaque itiner *Hermannus* 122 ni me *Lachmannus* nimis *libri* ne me *Hermannus* ne mi *N. Faber* 123 ni aetatem tuam turpassis uanitudine *L. Mueller de re m.* 421 124 oro, niue *Lachmannus* oro (ero *W*) mi ne *libri* plectas *Bothius* flectas *libri* flendi me prolixitudine *ms. Palat.* 128 decet *suasit Lachmannus* uetet *libri* aegritudine *Mercerus* aegritudinem *libri* 129 egre *Bamb.* malefactum *edd.* male fatum *libri* 130 *An:* hác si quis? 131 *Octonarium iambicum catalecticum discribit L. Mueller de re m.* 422 ne hilum *Scriuerius* neilum *in mentem uenit L. Muellero mus. Rhen. XXIII* 697 quando] quã *Bamb.* 133 quidnam aut hoc *Bamb.* quid stridunt *Bothius* fori *libri* fores *Iunius*

XIV (15)

. . ubi illic ést? me miseram! quónam clam se elíminat?

XV (20)

Vel cúm illum uideas sóllicitum orbitúdine

XVI (2)

Páter Achiuos ín Capērei sáxis pleros pérdidit.

XVII (31)

[nisi] me cáluitur suspício,
Hóc est illud quód fore occulte Oéax praedixít . .

XVIII (29)

'Vtinam nunc matréscam ingenio, ut meúm patrem ulciscí queam!

XIV Non. 38, 31 'eliminare, extra limen eicere. P. Doloreste . . .' Idem 292, 25 'eliminare rursum excludere. P. Duloreste . . .' XV Non. 146, 19 'orbitudinis pro orbitate . . . P. Duloreste . . .' XVI Priscianus V p. 668 P. 'uetustissimi tamen et altera utra . . . solebant proferre, et plerus plera plerum absque que additione . . . P. in Duloreste . . .' (Pacubius Bamb. Bern. Halb. Carlsr. Pacu[b]uius Reg. D[o]uloreste Reg. Dolores te Sang. Carlsr. Doloseste Fragm. Amienense) XVII Non. 7, 3 'caluitur dictum est frustratur . . . . P. Doloreste . . .' XVIII Non. 137, 7 'matrescam, matris similis fiam. P. Duloreste . . .' Huc fortasse pertinet glossa in Onomastico Labbaei: 'matrescere, μητϱάζειν.

---

134 ille *libri p.* 292 quoniam *libri p.* 292 clam se] clamor *libri p.* 292 clam clam *libri p.* 38 quam clamos *Vossius* quianam clamore *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 766 quam clamore *Bothius* quonam clanculo se *Hermannus* quonam clanculum se *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 77 *An:* ubi ille ést? me miseram clamor quoniam eliminat —? 135 cum ultim *Leid.* 136 ach[i]e[o]us *Reg.* acheos *Bamb. Bern. Amienens.* achaeos *Sang. Karolir.* achaeios *Halb. Scripsit* Aciuos *poeta* cap[h]erei[s] *Reg. corr. m.* 2 capherei *Amien. Bern. Halb. Karolir.* caferei *Sang.* Capharei *uulgo. De forma genetiui cf. L. Mueller de re m.* 267 prodidit *Sangall. m.* 1 137 *sq. Trochaeos Bothius agnouit: cf. Geppertus de pronuntiatione sermonis Latini p.* 115, *CFW Mueller prosod. Plaut.* 338 137 nisi me *Bothius* me *libri* ni *Hermannus* 138 *in exitu* patri *suppleri possit*, mihi *addidit Geppertus.* 139 matrissem *CFW Mueller l. l.* 372 maturescam *olim conieci*, *quod ne nunc quidem ab omni probabilitate abhorrere sentio: si praeferatur, iambicum octonarium fieri recte monuit Muellerus l. l.* meum *deleueram olim*

XIX (Enn. Dul.)

éxtemplo Aegisthí fidem
Núncupantes cónciebunt pópulum . . . . .

XX (23)

Néc grandiri frúgum fetum pósse nec mitíscere

XXI (13)

quid? quod iam ét mehe
Pigét paternum nómen, maternúm pudet
Profári.

XXII (11)

Macte ésto uirtute, óperaque omen ádproba!

XXIII (8)

'Amplus, rubicundó colore et spéctu proteruó ferox.

XXIV (22)

'Is quis est? — Qui té, nisi illum tu óccupas, letó dabit.

XIX Non. 90, 12 'conciere, cum perturbatione commouere ... Ennius Duloreste ...' (Pacuuius Scaliger Coni. p. 56. Exciderat fortasse cum Ennii uerbis nomen Pacuuii: cf. inc. inc. fab. XII quae Ennio suo ascripsit Vahlenus Iphig. fr. XII** doloreste Vrbin. 307) XX Non. 115, 11 'grandire est grandem facere .... P. Duloreste ...' (doloreste Vrbin. 307). Idem 343, 16 'mitis est maturus .... P. Duloreste ...' XXI Non. 424, 4 'pudet et piget hoc distat: pudet enim uerecundiae est, pigere paenitentiae .... P. Duloreste ...' XXII Non. 342, 1 'mactare est magis augere .... P. Duloreste ...' XXIII Festus p. 330 M. 'spectu, sine praepositione P. in Duloreste usus est cum ait ...' Adiungi Vossius iussit inc. fab. XX. XXIV Non. 355, 17 'occupare est proprie praeuenire .... P. Duloreste ...'

---

140 exemplo *Scaliger* 141 conciebunt *Leid.*, *etiam in W* u *suprascr.* conciebat *Vrbin.* conciebant *ceteri* 142 foetum *libri p.* 343 mitiscere *suprascr.* e *Leid. p.* 115 mitescere *ceteri libri p.* 115

143 quod iam *L. Mueller de re m.* 443 quondam *libri* quoniam *Iunius* quod *Bergkius l. l.* 76 et mehe] *cf. Quintilianus I* 5, 21 et mihi *libri* ei mihi *post Umpfenbachium meletem. Plaut.* 5, *L. Mueller l. l. et Buechelerus lat. decl.* 25 146 omen approba *Delrio* omenque asprobo *libri* omenque approbo *edd. uel:* omenque approba *uel:* omen comproba *Albertus Langius Quaest. metr. p.* 11

147 propteruo *cod.*, *quod nuper defendere conatus est Bergkius annall. philoll.* 1869 *p.* 479; *corr. Vrsinus* 148 te nisi *Vossius* tunc si *libri* dabit *Scriuerius* dabis *libri* quem, si illum tu occupas, leto dabis *Hermannus*

XXV (30)

Heu, nón tyrannum nóui temeritúdinem?

XXVI (3)

Set méd incertat díctio: quare éxpedi!

XXVII (16)

Nil cóniectura quíui interpretárier,
Quorsúm † flexiuice conténderet.

XXVIII (34)

'Ista si ita súnt promerita uéstra, aequiperare út queam
Véreor, nisi numquám fatiscar fácere quod quibó boni.

XXIX (25)

'Vnde exoritur? quó praesidio frétus, auxiliís quibus?
Quó consilio cónsternatur, quá ui, cuius cópiis?

XXV Non. 181, 21 'temeritudinem pro temeritate. P. Duloreste ...' XXVI Non. 123, 30 'incertat, incertum facit. P. Doloreste ...' Comparari potest Euripidis Iphig. Taur. u. 1162 τί φροιμιάζει νεοχμόν; ἐξαύδα σαφῶς. XXVII Non. 260, 10 'contendit proripuit uel direxit significat .... P. Duloreste ...' XXVIII Non. 307, 10 'fatiscere est aperire, rursum deficere ... P. Duloreste [153. 154]' Idem 479, 15 'fatiscuntur pro fatiscunt ... Accius Duloreste [154]' (Doloreste Bamb.) XXIX Non. 262, 32 'consternari significat deici. Consternari rursum erigi. Pacuuius in Periboea ... idem Duloreste ...'

---

149 heu, non *Mercerus* euno *libri* egon *ed.* 1526 eu, nunc *Bothius* ex te uno *Rothius* eiuno *Bergkius ephem. studiorum antiq.* 1856 *p.* 131 eho non *ipse coniecceram.* temeritudine *olim conieci* tyrannum *interpretatus accusatiuum*, *genetiuum agnouit Mercerus.*
150 med *Bothius* ne *libri* me *Iunius* set túa me *suspicatus eram.* quare *Scriuerius* quam rem *libri* quin rem *Scaliger Coni. p.* 69 151 nil *Iunius in mg.* nihil *libri* 152 flexiuice *libri* flexiuia dictio *Grotius*, *pulchre* (*nisi* flexiloqua *males*), *et probauit Hermannus.* perplexa uoce *Bothius* 2 flexa ceruice *Iunius in mg.* ceruice flexa *Stieglitzius* se contenderet *Bothius* 2 tum c. *Iunius in mg.* 153 ista si ita *Buechelerus* ut si ita *libri* at si ita *Gulielmus Misc. quaest. c.* 2 *apud Grut. III* 458 ut ista *Grotius Bibl. crit. nou. IV* nunc si ita *Schoppius Veris. III praef.* át ita si promerita uestra sunt *conieci* aequiparare *libri*, *cf. Ritschelius Prol. Trin. p.* 83 *et* 96 154 nisi *libri p.* 307 si *libri p.* 479 sed *Grotius* peream, sin umquam *L. Mueller annall. philoll.* 1867 *p.* 494, *quod praeter ipsum nemo facile intellegét.* quod quibo boni *Iunius in mg.* quod quiboni *libri p.* 307 quodquod quibo boni *libri p.* 479 155 auxilius *W*

XXX (33)

'Illum quaero, qui ádiutatur.

XXXI (10)

Nam te ín tenebrica saépe lacerabó fame
Clausum ét fatigans ártus torto dístraham.

XXXII (37)

animum quae — — [moenis]

HERMIONA

I (18)

. . . . . . quo tandem ipsa órbitas
Grandaéuitasque Pélei penúriam
Stirpís subauxit.

II (13)

Tristítia atque animi intóleranda anxitúdine

III (14)

. . . . . át non cernam, nísi tagam.

XXX Non. 477, 26 'adiutatur pro adiutat. P. Duloreste . . .' XXXI Non. 179, 14 'torto pro tormento. P. Duloreste . . .' XXXII Non. 23, 13 'moenes apud ueteres dicebantur non a largitione, [quae] ignota erat, sed consentientes ad ea quae amici uelint. Pacuuius Duloreste: animum quae [Sallustius bell. Iugurth. 103, 6] tum largitio' e. q. s. (in doloreste Vrbin. 307.) Obscura sunt quae Nonius p. 345, 1 seruauit 'meret, humillimum et sordidissimum quaestum capit. Varro rerum humanarum ... Lucilius ... Varro Agathone Duloreste (doloreste Leid. m. pr.): qui merita hominem et seruum facit; unde et mercenarii et meretrices dicuntur. idem Eumenidibus: primum iste qui meret sestertios uicenos.' de quibus uide proll.
Hermiona I Non. 116, 15 'grandaeuitas ...' II Non. 72, 33 'anxitudo ....' III Festus p. 356 M. 'tagit Pacuuius in Teucro — et tagam idem in Hermiona ...'

---

158 tenebrica sepe *Scaliger in Varr. de re r.* 113 tenebricas saepe *libri* 159 clausam *coniecit O. Iahnius Herm. II* 232, *ut Electrae uel mater uel Aegisthus minetur.* 161 quod tamen *libri* quo tamen *Bothius* quoi tamen *Grotius* 162 per penuriam *libri* 163 subaxet *libri* subaxit *Bothius* 165 at non *Bothius*, *Bergkius Ephem. Hal.* 1842 *p.* 239 aut non *cod.* haud concredam *CFW Mueller prosod. Plaut.* 372: *probarem* haut credam, *olim* haut cernam *suspicatus* tagat *Vaticanus S Mommseni (comm. acad. Berolin.* 1864 *p.* 64)

IV (12)

Cum néque me aspicere aequáles dignarént meae

V (10)

Príus data est quam tíbi dari dicta, aút quam reditum est Pérgamo.

VI (7)

Quód ego in acie célebra obiectans uítam bellando áptus sum

VII (26)

Quíd benefacta meí patris, cuius ópera te esse ultum aútumant?

VIII (1)

. . . . . régni alieni cúpiditas
Pelléxit.

IX (19)

[Tuo] súb iudicio quae ómnes tetinerím grados

X (22)

Nam sólus Danais híc domum itioném dedit.

XI (23)

Par fórtitudo, gémina confidéntia.

IV Non 470, 19 'dignaui pro dignatus sum uel dignum duxi . . .' Seruius in Aen. XI 169 'alii dignem legunt iuxta ueteres ab eo quod est digno . . .' Diomedes I p. 395 P. 'digno ait Pacuuius in Hermiona . . .' V Non. 280, 27 'dicere etiam promittere . . . .' VI Non. 234, 25 'aptus significat adeptus . . .' VII Non. 237, 3 'autumare est dicere. Pacuuius Periboea . . . idem Hermiona . . .' VIII Varro de l. L. VI 94 M. 'pellexit, quod in Hermiona, cum ait Pacuius . . .' (ermiona et paculus Flor.) IX Non. 178, 14 'tetinerit pro tenuerit . . . .' X Non. 96, 1 'domutionem.' XI Non. 316, 18 'geminum rursum simile.'

---

166 cui *Monac. Diomedis* nequae *Paris. B Diomedis* me *om. Diomedes* aspiceret *Nonius* inspicere *Seruius* meae *om. Diomedes et Seruius* 168 celebra *Bothius* celebro *libri* celebri *H. Stephanus* crebro *Vossius* 169 benefacta mei *Mercerus* benefaciam ei *libri* opera te *uulgo* opera opera te *libri* autumant *Bothius* autumat *libri* 172 tuo *om. libri* tuo iudicio *Vossius* tetinerim gradus *Vossius* grados tetinerim *libri* Graios tetinerim *dubitanter Buechelerus* 173 Danais *Iunius in mg.* Danaps *libri* domutionem *libri* domuitionem *Vossius* domitionem *flagitat L. Muellerus de re m.* 420

XII (8)

Laméntas fletus fácere conpendí licet.

XIII (9)

Obnóxium esse aut brútum aut elinguém putes.

XIV (17)

'O flexanima atque ómnium regína rerum orátio!

XV (4)

Quántamque ex discórditate cládem inportem fámiliae

XVI (15)

Habet hóc senectus ín se, cum pigra ípsa sit,
Spisse út uideantur ómnia ei confíeri.

XVII (20)

Paucís absoluit, né moraret diútius.

XVIII (6)

. . Tundareo fíeri contuméliam,
Cuius páter ueretur máxume.

XII Non. 132, 29 'lamentas pro lamentationes.' XIII Non. 77, 33 'brutum dicitur hebes et obtusum . . . Pacuuius Ermiona . . .' XIV Non. 113, 32 'flexanima. Cicero de oratore lib. II: tantam uim habet illa, quae recte a bono poeta dicta est flexanima' e. q. s. 'Pacuuius Hermiona . . .' Cicero de orat. II 44, 187. Tusc. disp. II 21, 47 'sed praesto est domina omnium et regina ratio.' Quintilianus I 12, 18 'quique illam, ut ait non ignobilis tragicus, reginam rerum orationem ponet ante oculos.' Non meminit huius loci Porsonus Euripidis Hecub. 816 πειθὼ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην a Quintiliano l. l. significari adnotans XV Non. 97, 1 'discorditas pro discordia.' XVI Non. 393, 2 'spissum significat tarde . . . . .'
XVII Diomedes I p. 395 P. 'moro . . . item P. in Hermione: paucis' e. q. s. XVIII Non. 496, 30 'cum sit: ueretur illam rem . . . ueteribus genetiuus pro accusatiuo poni placet . . . .'

---

176 et obnoxium *libri plerique* et obnixum *Vrbin.* 307. *An* ne obnoxium *scribendum?* eum Obnoxium *Vossius* aut obnoxium *Bothius*
177 o *ed.* 1526 hoc *libri* 178 excorditate *Leid.* 179 *sq.* cum pigra ipsa sit, Spisse ut uideantur omnia ei confieri *Bothius* 2 cum pigra est ipsa ut spisse omnia uideantur confieri *libri* *An* in sed, ipsa cum pigrast? 181 *Hanc uocis* diutius *mensuram contra L. Muellerum* (*de re m.* 348 *annall. philoll.* 1870 *p.* 69) *defendit Fleckeisenus ann. philoll.* 1870 *p.* 69 *sq.* 182 nolo *suppleas.* Tindareo *libri* 183 cuius pater ueretur *nunc scripsi* cuius a te ueretur *libri* cuius te ueretur *Vossius* *Olim in textu septenariorum frusta* T. f. contumeliam Cuius ueretur m. *dederam idem transpositionem hanc a te* Tyndareo f. c. Cuius u. m. *commentus.* maxime *Bamb.*

XIX (5)

. . non tu te é conspectu hinc ámolire? . . .

XX (21)

Sérmonem hic nostrum éx occulto clépsit, quantum intéllego.

XXI (16)

Cúrrum liquit: clámide contorta ástu clupeat bráccium.

XXII (25)

Ibo atque edicám, frequentes út eant gratatum hóspiti.

XXIII (11)

Concórditatem hospítio adiunctam pérpetem
Probitáte conseruétis.

XXIV (24)

quas gloria et — — uarietas humanum —

XIX Non. 73, 13 'amolimini est recedite uel tollite . . .' XX Non. 20, 18 'clepere est furari . . . . .' XXI Non. 87, 26 'clipeat.' (Paccuuius Bamb.) Varro de l. L. V 7 M. 'hic Pacui rudentum sibilus, hic . . . hic: clamyde clupeat bracchium.' XXII Seruius in Aen. V 40 'gratatur] quidam gratatur non gratulatur, sed laetatur accipiunt . . . . Pacuuius in Hermiona hoc uerbum posuit . . .' XXIII Non. 88, 20 'concorditas pro concordia.' XXIV Festus p. 277 M. 're[futare significat redargue]re. Pacuius' (cf. H. Keilius l. l. p. 624) 'in Hem[iona . . . . quas gloria et . . . . [ua]rietas humanum . . .' Ad hanc fabulam rettuli inc. fab. LIII.

---

184 nam *Vrbin.* 307: *uoluitne* num? *Caesurae causa lacunam ab initio statui, quam explere possis scribendo* nónne tu ted: *cf. u.* 16; *nisi senarius fuit* non tú te e c. hinc amolire ilico? *de quo monet Buechelerus.* 185 clepsit *Mercerus, quod uerum esse persuasit Maduicus ad Cic. de fin. V* 25, 5. clepit *libri: defendit Hermannus Opusc. III* 119 186 cursum *conieci* liquid *Bamb.* clamide *Bamb. Nonii, item Lachmanno in Lucr. VI* 434 *et Wilmannsio testibus Mediceus Varronis* clamyde *ceteri libri* chlamyde *uulgo* clipeat *Nonius, nisi quod* clipeatur *Bamb.* braccium: *cf. lex repetundarum anni* 631 *uel* 632 *in CIL I n.* 198, 52; *Lachmannus l. l.* etaccium *Nonii libri plerique* bacchium *Varronis Med.* brachium *ceteri libri Varronis* accipium *Bamb. Nonii Varronis testimonio et adlitteratione haec potius* contorta astu clamide clupeat b. *commendantur.* 187 edicam *Bothius* dicam *Seruius* 189 probitate *Delrio* probitatem *libri* 190 gloria *Vrsinus* glorin *cod. Potest* refutat rerum uárietas *in exitu uersus fuisse.*

ILIONA

I (2)

ab eó . .
Depúlsum mamma paédagogandum áccipit
Repótialis Líber.

II (4)

Sed hí cluentur hóspitum infidíssimi.

III (3)

. . . . . blándam hortatricem ádiugat
Voluptátem

IV (Enn. Iliona 1 Hecuba 14)

Matér, te appello, tú, quae curam sómno suspensám leuas

ILIONA I Festus p. 281 M. 'repotia: postridie nuptias apud nouum maritum cenatur, quia quasi reficitur potatio.' II Non. 88, 3 'cluet, nominatur . . .' III Non. 75, 13 'adiugare, adiungere. Plautus Chryse . . . idem Iliona . . .' IV Cicero Tusc. disp. I 44, 106 'ecce alius exoritur e terra, qui matrem dormire non sinat: Mater, te appello . . . natum. Haec cum pressis et flebilibus modis, qui totis theatris maestitiam inferant, concinuntur, difficile est non eos qui inhumati sint miseros iudicare. prius quam ferae uolucresque. metuit ne laceratis membris minus bene utatur: ne combustis, non extimescit. [200. 201] Non intellego, quid metuat, cum tam bonos septenarios' ('octonarios' Lambinus) 'fundat ad tibiam.' Horatius Serm. II 3, 60 'non magis audierit quam Fufius ebrius olim, Cum Ilionam edormit, Catienis mille ducentis Mater te appello clamantibus.' Porphyrio in l. l. 'hoc uersu clamitabant qui est Pacuuii' ('fort. in Iliona' uetus liber P. Danielis) ': [197]' idem deinde: 'hic Fufius (Fusius libri) Phocaeus (focaeus Monac. foceus Par.) tragoediarum actor fuit, qui cum uellet Ilionam dormientem exprimere, ut ad filii Polydori exsurgeret uocem, in scena obdormiit.' Acro in l. l.: 'hic Fufius actor tragoediarum fuit, qui cum Ilionam tragoediam ageret ebrius et uellet eam simulare dormientem, grauitate uini ad uerum somnum ductus est . . . Polydorus hic necatus noctu sorori uenit in somnis rogans, ut se-

---

191 ab eo *libri* is adeo *Kiesslingius septenarios commendans.* ab Ilio *uel* ab eo ∪ — *Buechelerus* ab ea d. paedagogandum a. Mamma *olim scripsi* 193 repotialis liber (*immo* Liber *suppletis* in Thraecis domo Regis *Buechelerus*) *Scaliger*, *Turnebus Adu. XIII* 25 appotialis libet *cod.* (liber *teste H. Keilio Mus. Rhen. VI p.* 624) repotiali lacte *O. Muellerus* ut repotia illic libet paruolus *olim coniecei.* 194 sed hi *Iunius in mg.* sed haec *libri* heic *nominatiuum pluralem commendat L. Mueller de re m.* 386. *Fortasse* Thraeces *restituendum* infidissimi *Bothius* infidelissimi *libri* 195 *sq. om. W excepta ultima uoce* 196 uoluptatem *Mercerus*, *Grotius Bibl. crit. n. IV* uoluntatem *libri* 197 tu *Reg. Gud. Brux. Bern.*, *om. cum ceteris Bentleius* suspensam *libri deteriores*, *Porphyrio*, *Bentleius olim.* suspenso *libri optimi*, *Bentleius not. ined.*

Neque té mei miseret, súrge et sepeli nátum [tuum] prius quám ferae
Volucrésque
Neu réliquias quaesó mias sireis dénudatis óssibus
Per térram sanie délibutas foéde diuexárier.

V (Enn. Iliona 2)

Age astá: mane audi: ítera dum eadem istaéc mihi!

VI (Att. Iliona 2)

Aut stágnorum umidórum rimarém loca

VII (10)

Quos égo ita ut uolui offéndo incolumis . . .

peliretur hoc dicens: mater te appello, exsurge et sepeli me.' Cicero pro Sestio 59, 126 'at uero ille . . . emergebat subito, cum sub tabulas subrepserat, ut Mater te appello dicturus uideretur.' Scholiasta Bobiensis in l. l.: 'deinde post haec intulit uersum de fabula Pacuuiana, quae sub titulo Ilione fertur. In ea est quippe argumentum ita dispositum, ut Polydori umbra secundum consuetudinem scaenicorum ab inferiore aulaci' (sic Halmius: aulae cod.) 'parte procedat et utatur hac inuocatione matris suae, quam sordidatus et lugubri habitu, ut solent qui pro mortuis inducuntur, filius implorabat.' Cicero Acad. pr. II 27, 88 (cf. V) V Cicero Acad. pr. II 27, 88 'quid? Iliona somno illo Mater te appello nonne ita credit filium locutum, ut experrecta etiam crederet? unde enim illa: age . . . mihi? num uidetur minorem habere uisis quam uigilantes fidem?' Idem Epist. ad Att. XIV 14, 1 'Iteradum eadem ista mihi.' Eisdem uerbis Cicero utitur etiam in Tusc. disp. II 19, 44 VI Non. 382, 8 'rimari dicitur scrutari, quaerere . . . Pacuuius Atalanta . . . Accius Ilione . . .' (accuius Leid. Pacuuius Rothius) VII Non. 359, 2 'offendere, inuenire.'

---

198 neque te mei *libri*, *Bentleius*. neque mei te *Vossius* miseretur *Bentleius* tuum *Bentleius*, *om. libri* surge age et sepeli natum p. q. f. *Seyffertus* 198 *sq.* prius Quam ferae *Bentleius* 200 neu reliquias semiassi reis *Gud. Bern.* neu rel. semi assi reis *Reg.* ne r. semiassis reis *Brux.* neu rel. semiassi regis *ceteri libri* Neu tu reliquias sic meas sieris *Fleckeisenus*, *nisi forte aliud aliquid*, *quod iambi mensuram aequet*, *in litteris se lateat.* Neú reliquias semiesas *uel* sic meas siris *Bentleius*, *post quem* sireis *formam restituit M. Hauptius ind. scholl. Berol. aest.* 1867 *p.* 8 neu r. mias sic sireis *malit Buechelerus* 201 per terram *libri* tetra *uel* putri *Bentleius* delibutam *duo Oxon.*, *Lambinus* 202 asta *Leid. A Vindob.* adsta *ceteri* mane *Leid. A m.* 2 *in ras.* audi *om. Vindob.* iterandum *epist. Med. et Tusc. Gud. Reg. Brux.* eadem istaec *Manutius* eadem ista *codd. epist. et Tusc.* eadem et ista *libri Acad.* *Fleckeisenus proposuit baccheos:* age, ádsta: mane aúdi: iterádum eadem istaéc mi 203 aut] *an* ut? humidorum *Vossius* humorem *libri* loco *Geneu. Basil.*

VIII (9)

Profécto aut inibi est aút iam potiuntúr Frugum.

IX (6)

Di me étsi perdunt, támen esse adiutam éxpetunt,
Quom príus quam intereo spátium ulciscendí danunt.

X (13)

Fac, út coepisti, hanc óperam mihi des pérpetem:
Oculós transaxim.

XI (1)

Cur ínlacuetur híc? — Mecum altercás? tace.

XII (7)

Ne pórro te error, quí nunc lactat, máceret

XIII (5)

Quis deós infernos, quíbus caelestis dígnet decorare hóstiis

XIV (11)

'Occidisti, ut múlta paucis uérba unose obnúntiem.

XV (14. Att. Iliona 1)

Ibo ád eam ut sciscam quíd uelit. — Valuaé sonunt.

VIII Non. 124, 25 'inibi pro sic et mox ...' IX Non. 97, 14 'danunt, dant.' Idem p. 104, 5 'expetunt pro uolunt.' X Festus p. 217 M. 'perpetem pro perpetuo dixerunt poetae. Pacuius in Iliona ...' XI Non. 470, 7 'altercata est, passiuum.' XII Non. 16, 18 'lactare est inducere uel mulgere, uellere, decipere ...' XIII Non. 98, 14 'dignet, dignos putet.' XIV Non. 183, 20 'unose, simul.' XV Non. 505, 26 'sonunt etiam inde manauit. Ennius An-

---

205 aut iam *Lipsius Ant. Lect. IV* 17 tam iam *libri* haut inibi est: tam iam *Handius Tursell. III* 382 206 petunt *libri p.* 97 *praeter Vrbin.* 307 207 cum prius *libri p.* 104 quod prius *p.* 97 208 perpetim *Vossius* 209 oculos transaxim *scripsi.* oculis traxerim *cod., quod Bergkius Ephem. Hal.* 1842 *p.* 237 *ita tuetur, ut post* perpetem *talem fere uersum excidisse suspicetur:* et ... in ... Vt luminis auras perpetem (oculis traxerim). oculis transaxim '*i. e. nutu eam transegero' O. Muellerus* oculis Thraex careat *ludit Buechelerus: qaodsi* trax *uocatiuus lateat, reliqua* eruim *interpretanda erunt siue* oculos *siue* oculis *sc, uisum uel aciem.* 210 inlaquetur *Leid. Bamb.* inlaqueetur *ceteri* mecum *ed.* 1480 meum *libri Personas distinxit Bothius* 212 quis *utroque loco postulat Maehly annall. philoll.* 1857 *p.* 287 *fort.* decorari hostiis *Iunius* hostis *libri* 213 uerba *om. Leid.* unose *esse* uniuorse *monuerunt Lachmannus Lucr. p.* 230 *et Edm. Goetzius in G. Curtii studiis gramm. I* 2 *p.* 156 214 eum *con-*

XVI (12)

Repúgnanti ego porro húnc ui detraxi úngulum.

XVII

Paélici supérstitiosae cúm uecordi cóniuge

XVIII (8)

'Vsi honore crédo Achiui hunc scéptrum patientúr poti.

MEDVS

I (17)

'Accessi Aeaeam, ét tosillam pégi lecto in lítore.

II (28)

te, Sol, ínuoco,
'Inquirendi ut meí parentis míhi potestatém duis.

dromache aechmalotide ... Iliona: ibo' e. q. s. (Accius Iliona Aldina Pacuuius Iliona Iunius in mg.) XVI Festus p. 375 M. 'ungulus Oscorum lingua anulus — — Pacuuius in Iliona: repugnanti' e. q. s. XVII Festus p. 372 M. 'uccors est turbati ac mali cordis. P. in Iliona: paelici' e. q. s. XVIII Non. 475, 28 'poti pro potiri.' Eiusdem fabulae reliquiis coniectando ascripsi inc. fab. XXX—XXXIV et inc. inc. fab. XLII.

Medvs Cf. Cicero de off. I 31, 114. I Festus p. 356 M. '[tonsillam ait] esse Verrius palum dolatum [in acumen et] cuspide praeferratum, ut existi[mat, qu]em configi in litore nauis re[ligandae] causa. Pacuuius in Medio ...' (om. Vatic. R) Priscianus X p. 894 P. 'pango quoque pegi, et ex eo impingo impegi facit. Pacuuius in Medo: tonsillam' e. q. s. (Pacubius Grut. Karolir. Medio Grut. Sang., et i rursus deleta Karolir.) De nomine Medio cf. O. Muellerus in Varr. de l. L. VI 60 II Charisius I p. 79 P. 'heres, parens, homo ... mascu-

---

ieci uelit *ante Ald.* uelint *libri* ualuae *edd.* balue *libri* 216 paelici *Politianus* (*uide Mommsenum comm. acad. Berol.* 1864 *p.* 80) paelluci *Leid.* pellici *Vatic. S* qui ueloci *Vrsinus* qui uelox *O. Muellerus* superstitione *Vrsinus* 217 usi honore *ed. princ.* usi hon^e^re *W* usi onere *Leid. Bamb.* usi honere *ceteri libri* tu si conere *Mercerus* Achiui hunc *Buechelerus* adhuic *libri* hunc *olim scripsi*, *sed manco duabus syllabis uersu ab initio.* 218 accessi Aeam *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 78, *immo* Aeaeam *Buechelerus* acces ... eam *cod. Borb.* accesseram *Vatic. S teste Mommseno l. l.* accessi Aean *O. Muellerus* et hic *uersus explendi causa scribere uolebam.* tosillam *Festi cod. Borb.*, *tuetur Muellerus* tonsillam *Priscianus*, *nisi quod* tonsilla *Bern. Halb. Sang. Grut. Karolir.* ton sylla *Bamb.* tonsilla *ceteri libri* pagi *Festi Vatic. S* paegi *Prisc. Karolir.* lecto *Bergkius l. l.* lacto *Festus* cliuo *Prisc. Erl.* leuo *Prisc. Reg. Bamb. Bern. Halb. Sang. Karolir.* laeuo *ceteri* saeuo *Scriuerius* 219 *sq. Bothium nunc secutus sum: u.* 220 *hoc ordine* ut mihi potestatem duis inquirendi mei parentis *in cod. traditus est*, *quem ut seruarem*, *olim* mi

III (19)

. . ques sunt ís? — Ignoti, néscio ques ignóbiles.

IV (14)

Quae rés te ab stabulis ábiugat? — Certum ést loqui.

V (2)

Clamóre et sonitu cólles resonantés bount.

VI (5)

Diuórsi circumspícimus, horror pércipit.

VII (1)

Quíd tandem? ubi ea·est? quód receptast? — Éxul incertá uagat.

VIII (12)

Cedo quórsum itiner tetinísse aiunt?

lino genere semper dicuntur ... et P. in Medo cum ostenderet a Medo matrem quaeri, ait . . .' III Charisius I p. 108 P. 'im pro eum. nam ita Scaurus in arte grammatica disputauit, antiquos im ques' [hic excidisse quaedam uidentur.] 'hunc eundem significare consuesse et declinari ita: is eius ei eum uel im, numero plurali is' (add. Keilius, om. cod.), 'ut est locutus P. in Medo: ques ... ques.' Idem I p. 70 P. 'ques autem dixisse ueteres testimonio est Cato ... et Pacuius: ques' c. q. s. (Patulus cod.) Priscianus XIII p. 960 P. 'nominatiuum quoque pluralem non solum in i et ae, sed etiam in es, qui quae uel ques, ut P. in Medo: ques sunt isti?' IV Non. 73, 22 'abiugat, separat, alienat. P. Medo ...' V Non. 79, 4 'bount dictum a boum mugitibus. P. Medo ...' VI Macrobius Sat. VI 1, 36 'Vergilius: diuersi circumspiciunt. hoc acrior idem. P. in Medea ...' (Pacubius Anglic. Med. pachubius Paris. media Anglic.) VII Non. 467, 25 'uagas pro uagaris ... P. Medo ...' VIII Non. 178, 10 'tetinerit pro tenuerit. P. Medo ...'

---

proaue *post* inuoco *inserui et integrum priorem septenarium uerbo* duis *clausi.* [té, mi proaue,] té, Sol, inuoco út mi potestatém duis *uel* mi *post* Sol *collocato defendit Buechelerus.* 221 quaes *Bamb. Prisciani* q̄ *Charisii cod. p.* 70, *Grut. Prisciani* q. *p.* 108 is *Charisii cod. p.* 108 (*cf. Ritschelius ind. lectt. Bonn.* 1855/6 *p. VII*), *om. p.* 70 isti *Priscianus* ii *ed. princ. Charisii p.* 108 ignobiles *om. Charisius p.* 108 *Personas distinxit Grotius bibl. crit. n. IV* 222 certum eloque *Bothius* 2 *Personas distinxit Bothius* 1 224 diuersi *Macrobius* precipit *Salisb.* 225 qui tandem *Bamb.* quod *libri, h. e.* quo: *cf. Ritschelius nou. excurs. Plaut. I p.* 57 *sq. et mus. Rhen. XXIV p.* 485, *cui aduersatur Bergkius symb. ad gramm. Lat. I* 75. quo *Mercerus* receptast *uel* receptata *Bergkius mus. Rhen.* 1835 *p.* 77 receptat *libri, defendit nunc Bergkius l. l.* (*quamquam idem* quo iter *uel* ire coeptat *proposuit*). ire coeptat *Mercerus* incerta, *sc. uia libri* incerte *Bergkius, qui personas distinxit.* incerta an *Vossius* incertan' *Bothius* 226 cedo *Mercerus* credo *libri* itiner *Aldina* itinere *libri*

IX (21)

Si résto, porgit út eam: si ire cónor, prohibet baétere.

X (20)

Cústodite istúnc uos, ne uim qui áttolat neue áttigat.

XI (13)

Linguaé bisulcae iáctu crispo fúlgere

XII (3)

múlier egregiíssima

Forma

XIII (Enn. Medus)

Caélitum camílla, expectata áduenis: salue, hóspita!

XIV

Vitám propagans éxanimis altáribus

IX Non. 77, 25 'betere' (baetere Bamb.) 'id est ire . . . P. Nyptra: uos hinc defensum patriam in pugnam. Idem bibite Medo: si resto' e. q. s. (pugnam betite. Idem Iunius) X Diomedes I p. 378 P. 'attingo ... reperimus apud nonnullos auctores, quibus eloquentiae et elegantiae tributa est opinio, sine n littera dictum, quasi attigo attigis, ut P. in Medo ...' (medio Par. A) Non. 246, 3 'attollere, afferre. P. Medo ...' XI Non. 506, 16 'fulgere correpte pro fulgere ... P. Medo ...' XII Priscianus III p. 600 P. 'uetustissimi tamen comparatiuis huiuscemodi' (sc. piior, arduior) 'sunt usi . . . P. in Medo . . .' (Paeubius Reg. Bamb. Halb. Sang. Grut. Karolir. Medio Reg. m. 1 Grut. Karolir. mecho Sang.) XIII Varro de l. L. VII 34 M. 'in Medio: caelitum' e. q. s. 'camillam qui glossemata interpretati dixerunt administram.' (Medio Goth. Haun. Par. b Medo Flor. Par. a) Seruius in Aen. XI 543 'unde Vergilius bene ait Metabum Camillam appellasse filiam, scilicet Dianae ministram. Nam et P. in Medea cum de Medea loqueretur ...' Eadem habet Macrobius Sat. III 8, 7 (Paeubius libri, nisi quod pachubius Paris.) XIV Schol. Veron. in Aen. V 93 p. 94 Keil. 'altaria limina — — P. in (M)ed(o) ...' (sic teste Herrmanno l. l. Medo Maius)

---

227 pergitur eam *libri* pergit, ut eam *Mercerus* baetere *in lemmate Bamb., commendauit Fleckeisenus* betere *libri* 228 istum *Nonius* hunc *Diomedes* ne cum qui *Nonius* ne quis uim *Diomedes* attollat *Nonius* attulat *Diomedes* neue qui attigat *Nonius* neue] neui *Diomedis Monac., quod* niue *interpretatur Kiesslingius.* neque *cod. Scioppii* 229 lingue *Bamb.* bisulcae *N. Faber* bisulcis *libri: an* bisulces? iactu *N. Faber* actu *libri* 230 egregissima *Grut., uerum esse dicit Bergkius symb. ad gramm. Lat. I* 91. egregisisima (i *supra*) *Sang.* 232 celitum *et* ospita *Flor.* 233 exanimis *coniectura periclitatus eram: quam uere, dubitauit Hauptius in relatt. menstruis acad. Berolin.* 1858 *p.* 664. exanin. (*i*) *cod. teste Herrmanno l. l.* ex aris et *Maius, H. Keilius. An* ex nouis?

XV (11)

Populóque ut faustum sémpiterne sóspitent

XVI (16)

Repúdio hospitium: régrediundum est ílico.

XVII (4)

Possum égo istam capite cládem auerruncássere.

XVIII (15)

Quá super red ínterfectum [tú] esse dixisti Híppotem?

XIX (7)

Atque éccum in ipso témpore ostentúm senem!

XX (Enn. Medea 5)

Quís tu es, mulier, quaé me insueto núncupasti nómine?

XV Non. 170, 19 'sempiterne. P. Medo ...' Idem 176, 5 'sospitent, saluent. ... P. Medo ...' XVI Non. 325, 1 'ilico significat statim, mox. P. Medo ...' XVII Non. 74, 25 'aberruncare, auertere ... Pacuuius Medo ...' (auerruncare euertere Bamb.) XVIII Festus p. 305 M. 'super — — ponitur etiam pro de, Graeca consuetudine, ut illi dicunt ὑπέρ — — P. in Medo: qua' e. q. s. XIX Festus p. 194 M. 'ostentum non solum pro portento poni solere, sed etiam participialiter .... testimonio est P. in Medo: atque' e. q. s. XX Varro de l. L. VI 60 M. 'nuncupare nominare ualere apparet in legibus ... item in choro in quo est ... item in Medio: quis' e. q. s. (deficit Laur. 51, 10) Diomedes II p. 449 P. 'quis mulier, cum dici debeat quae mulier, apud Pacuuium: quis' e. q. s. 'pro quae. masculinum quis pro feminino posuit.' (Pacuuium Par. B, Lauantinus. cuuium Par. B cuium Monac. Ennium edd.) Charisius IV p. 240 P. 'soloecismus fit ... pronominibus, ut: quis tu es mulier? pro quae.' [Sergii] explan. in Donat. II (gramm. Latt. Keilii uol. IV p. 563) 'soloecismus .... per genera ... apud Pacuuium: quis' e. q. s. Pompeius comment. in Keilii gramm. Latt. uol. V p. 206 'apud maiores nostros indifferenter inuenimus hoc pronomen, et quis uir et quis mulier ... est autem ratio et origo huius pronominis a Graeco ... τίς autem apud illos tam masculini generis est quam feminini. ergo ... seruauerunt etiam genus antiqui, ut est: quis tu es mulier, qui me hoc nuncupasti no-

---

234 populoque ut *libri p.* 170, *nisi quod litteris* po *compunctis W* populo qui *libri p.* 176 235 hospitium *Heinsius: cf.* 232 *et Plauti Rud.* 883 auspicium *libri* 236 possim *Vrbin.* 307 istam capite] istanc a te *Lipsius Ant. Lect. V* 14 237 red *nunc scripsi.* re *cod.* tu *inserui* Hippotem dixisti *cod., quae nunc transposui: olim* dixti Hippotem *creticum tetrametrum finire uolui. Iambicum senarium* qua súper re interfectum esse dixisti Hippotem *commendauit L. Mueller de re m.* 422. 239 quisquis *Nonius* quisnam *Iuliani exc.* tu ē *Pompei Par. C* es tu *Iuliani exc.* mulier qui me *Diomedes* qui mulier me hoc *Pompei Wolfenb. Pariss. BC* mulier

XXI (9)

Séntio, patér, te uocis cálui similitúdine.

XXII (10)

. . . sed quíd conspicio? núm me lactans cáluitur
Aétas?

XXIII (22)

neque — — [profundum]

XXIV (inc. trag. 36)

Cicero de nat. deor. III 19, 48 'quid Medeae respondebis . . . quid huius Absyrto fratri, qui est apud Pacuuium Aegialeus?' (egialeuis Leid. B) 'sed illud nomen ueterum litteris usitatius.'

NIPTRA

I (10)

Cédo tuum pedém mi, lumpis fláuis flauum ut púluerem

mine? quis mulier habemus et in Ennio et in Pacuuio et in ipso Terentio.' Non. 198, 1 'cuis et generi feminino attribui posse ueterum auctoritas uoluit . . . Pacuuius: quis' e. q. s. Iuliani excerpta in H. Keilii gramm. Latt. uol. V p. 319 'quisnam masculini generis est aut feminini? Apud ueteres commune genus habebatur. Da eius exemplum. Quisnam es tu . . . nomine?' XXI XXII Non. 6, 29 'caluitur dictum est frustratur . . . Pacuuius Medo: sentio . . . similitudine. Sed quid' e. q. s. XXIII Festus p. 229 M. '[profundum dicitur id quod] altum est ac fundum [habet longe. Pacuuius] in Medo: neque . . . .' Coniectura partim certa adiunxi inc. fab. XXXV—XXXVIII, inc. inc. fab. XCV. XCVIII sq. CI. CII; Halmius addidit inc. inc. fab. LXXIX.

Niptra (facta ad Sophoclis exemplar) I Gellius II 26, 13 'flauus contra uidetur e uiridi et rufo et albo concretus . . . sic multo ante' (sc. Vergilium) 'Pacuuius aquam flauam dixit et flauum puluerem, cuius uersus, quoniam sunt iucundissimi, libens commemini . . .'

---

qui me hoc *Pompei exemplaria rell.* mulier quae tam (quem etam *Bern.*, *i. e.* quae me tam) *Iuliani exc.* insueto *om. Pompeius* inconsueto (inconsuetu *Bern.*) *Iuliani exc.* nuncupas *eadem* 240 te uxoris *Vrbin.* 307 calui *libri plerique* catui *W Leid.* caty *Bamb.* y *recentiore manu scripta* 241 conspitio *Bamb.* 242 aetas *libri* Aeetes *Bergkius l. l. p.* 78 244 tuum *M. Hertzius* tū *Vat.* tū̃ *Rott.* tamen *ceteri* mi *Peerlkampus ad Verg. Aen. uol. I p.* 292, *om. libri* mihi *Bothius* tuum *olim addideram qui* tamen *retinuissem.* lumpis *Ritschelius opusc. II* 490 lymphis *libri* flauum] fauum *Reg. Rott.* fuluum *Palat. teste A. Maio in Frontonis ed. Rom. p.* 338

Mánibus isdem, quíbus Vlixi saépe permulsi, ábluam
Lássitudinémque minuam mánuum mollitúdine.

II

Anticlea

Lénitudo órationis, móllitudo córporis

III (9)

Páriter te esse erga íllum uideo, ut íllum ted ergá scio.

IV (4)

Spartám reportare ínstat, id si pérpetrat.

V (8)

Nec úlla subscus cóhibet compagem áluei,
Sed súta lino et spárteis serílibus

VI (3)

Inde Aétnam montem aduénio in scruposám specum.

II Cicero Tusc. disp. V 16, 46 'ea, quae Anticlea' (Anticlia Pith. Euryclea uideri habere aliq. Oxon. cum ed. Ven. 1481 testatur Orellius) 'laudat Vlixi pedes abluens . . .' Non. 132, 3 'lenitudine pro lenitate . . . Cicero Tusculanarum lib. IIII: lenitudo' e. q. s. III Non. 375, 7 'pariter, similiter ... P. Nitra ...' IV Festus p. 217 M. 'perpetrat, peragit, perficit. P. in Teucro — etinni patris: Spartam' e. q. s. (et in Niptris Scaliger) V Festus p. 343 M. 'serilla' (serilia Turnebus Adu. XVII 7) 'Verrius appellari putat nauigia Histrica ac Liburnica, quae lino ac sparto condensantur, a conserendo et contexendo dicta, quia dicat P. in Niptris: nec ulla' e. q. s. 'cum περιφραστικῶς et ficto uocabulo usus sit pro funiculis, qui sparto conseruntur.' Idem p. 306 M. '[subscudes ap]pellantur cuneatae ta[bellae, quibus] tabulae inter se con[figuntur, qui]a, quo eae immittuntur, [succuditur. Pa]cuius in Niptris [250]' (cf. H. Keilius l. l. p. 625). Pauli Festus p. 307 M. 'subscudes appellantur tabellae' e. q. s. 'Pacuuius: nec ulla s. c. compagem.' VI Non. 223, 1 'specus ... feminino . . . Accius Niptris . . .' (in ~~ni~~ psaltriis Vrbin. 308) Pris-

---

248 ted *Vossius* te *libri* illunc erga te (*aut* te erga) *Umpfenbachius melet. Plaut.* 41 249 reportare *O. Muellerus* reponare *cod.* reportari *Lindemannus* repedare *uel* reponere *Scaliger* deponere *Bothius* 250 subcus *cod. p.* 343 conpagem *cod. p.* 343 *teste H. Keilio l. l. p.* 626 251 serilibus *cod. teste H. Keilio*, *Turnebus* serillibus *uulgo* 252 inde aduenio montem Aetam scr. sp. *Nonius.* aduenio in scr. sp. *ceteris omissis Priscianus* inde aduenio montem Oetam scr. sp. *edd.*, *Bentleius. Temptaui olim uel* inde Aetnam aduenio montem *uel* Aetnam inde montem aduenio in scr. sp. scrupulosam *Prisciani Reg. Bern. Halb. Bamb. in litura m.* 2 scropulosam *Sang. Grut. Karolir.* scruplosam (u *supra* l) *Darmst.*[b] scripsam *Nonii Leid.*

VII (2)

aetate íntegra,
Feróci ingenio, fácie procerá uirum

VIII (12)

Vos hínc defensum pátriam in pugnam baétite.

IX (7. 5. 6)

Vlixes

Pedetémptim ac sedató nisu,
Ne súccussu arripiát maior
Dolor

* * *

Chorus

Tu quóque Vlixes, quamquám grauiter
Cernímus ictum, nimis paéne animo es

cianus VI p. 713 P. 'hic specus, quod tam masculinum quam neutrum inuenitur . . . feminino tamen hoc nomen quoque inuenitur . . . Pacuuius in Niptris: aduenio in scruposam specum.' (Pacubius Carolir. Grut. Sang.) VII Gellius XIII 30 (29), 3 'sicuti quidam faciem esse hominis putant os tantum et oculos et genas, quod Graeci πρόςωπον dicunt: quando facies sit forma omnis et modus et factura quaedam corporis totius . . . itaque Pacuuius in tragoedia, quae Niptra inscribitur, faciem dixit hominis pro corporis longitudine. Aetate, inquit, integra' c. q. s. Excerpta Gelliana edita a Reifferscheidio mus. Rhen. XVI p. 10 'faciem hominis quidam putant esse os tantum et oculos et genas, cum facies sit modus et factura quaedam corporis totius . . . unde Pacuuius faciem hominis dixit pro statura: aetate, inquit, integra' c. q. s. Non. 52, 33 'faciem, totius corporis formam, πρόςωπον, id est os, posuit antiquitas prudens . . . P. Nupta . . .' VIII Non. 77, 25 'betere' (bactere Bamb.) 'id est ire . . . P. Nyptra . . . in pugnam. Idem bibite Medo . . .' (pugnam betite. Idem Medo Iunius) IX X Cicero Tusc. disp. II 21, 48 'non nimis in Niptris ille sapientissimus Graeciae saucius lamentatur uel modice potius. Pedetemptim, inquit, et [256—258]. Pacuuius hoc melius quam Sophocles: apud illum enim perquam flebiliter Vlixes lamentatur in uolnere: tamen huic leniter gementi illi ipsi, qui ferunt saucium, personae grauitatem intuentes non dubitant dicere [259—262]. Intellegit poeta prudens ferendi

---

254 uirum *om. Nonius* 255 uos *edd.* bos *libri* betite *Iunius* bibite *libri* 256 pedetemptim *Charisius*, *Ciceronis Reg. m.* 2 *Brux.* peditemtim *Reg. m.* 1 peditentem (i *supra scr.*) *Gud.*, *corr. altera, sed ea antiqua manu.* pedetentim *ceteri libri* ac *Charisius* ite et *Ciceronis libri* nisi *Ciceronis Gud. m.* 1 257 arrepat *praeplacuit Maehlyo ann. philoll.* 1857 *p.* 287 260 ictu *Gud. Reg.*

Mollí, qui consuetús in armis
Aeuom ágere

* * *

Vlixes

Retinéte, tenete! opprímit ulcus:
Nudáte! heu miserum me, éxcrucior!
Operíte: abscedite iámiam.
Mittíte: nam attrectatu ét quassu
Saeuum ámplificatis dolórem.

X (11)

Vlixes

Cónqueri fortúnam aduersam, nón lamentarí decet:
'Id uiri est offícium, fletus múliebri ingenio ádditus.

XI (1)

Barbáricam pestem súbinis nostris óptulit,
Nouá figura fáctam, commissam ínfabre.

doloris consuetudinem esse non contemnendam magistram. Atque ille non inmoderate magno in dolore [263. 264]. Incipit labi: deinde ilico desinit [265—267]. Videsne ut obmutuerit non sedatus corporis, sed castigatus animi dolor? Itaque in extremis Niptris alios quoque obiurgat, idque moriens [X].' Charisius II p. 190 P. 'pedetemptim ... Tullius Tusculanarum secundo: pedetemptim ac sedato nisu.' XI Non. 40, 32 'infabre, foede, ut est affabre pulchre. P. Niptra ...' Idem 248, 20 'committere, effigiare. P. Niptra ...' His addenda uidentur inc. fab. XXXIX. XL et fortasse inc. inc. fab. LI. LII. LIII.

---

261 consuetus] *defendit CFW Mueller prosod. Plaut.* 292 *omissum* es, *quamquam potest in clausula uersus uerbum finitum secutum esse.* consuetu's *Wolfius in ed. pr.* consueris *Bentleius* consueueris *'codex optimus' Dauisii, Wolfius in ed. alt.* *Hos quattuor uersus* 259—262 *Bentleius sic censuit scribendos esse:* tu quoque, Vlixe, ‖ Quamquam grauiter cernimus ictum, ‖ Nimi' paene animo es molli, qui con ‖ sueris in armis aeuum agere 263 retinetene, *corr.* retinete tenete *Gud.* opprimit *Vossius* opprimite *libri* 264 me miserum *aliq. libri, Bentleius, melius ni f.* 265 abscedite, iamiam *Dauisius* 266 atrectatu *Reg. m.* 1 *Gud.* 269 additụs *Gud.* additu'st *Bentleius. Probat Wesenbergius Emend. Tusc. II p.* 46 additus, *quod potuerit quidem iterari* est, *sed non necesse fuerit.* additur *malit Buechelerus* 270 subinis *Bern. b p.* 248: *cf. Pauli Festus u.* sybinam *p.* 336 *M.* sabinus *ceteri libri p.* 248 nauibus *libri p.* 40 optulit *libri p.*248 optum *Leid. p.* 40 obtulit *ceteri ibidem* 271 nouam figura fatam

PENTHEVS

Seruius in Aen. IV 469 'Pentheus autem secundum tragoediam Pacuuii furuit etiam ipse, de quo fabula talis est. Pentheus, Echionis et Agaues filius, Thebanorum rex, cum indignaretur ex matertera sua Semele genitum Liberum patrem coli tamquam deum, ut primum comperit eum in Cithaerone monte esse, misit satellites, qui eum uinctum ad se perducerent. qui cum ipsum non inuenissent, unum ex comitibus eius Acoeten captum ad Pentheum perduxerunt. hic dum[1]) de eo grauiorem poenam constitueret, iussit eum interim claudi uinctum: cumque sponte sua et carceris fores apertae essent et uincula Acoeti excidissent, miratus Pentheus spectaturus[2]) sacra Liberi patris Cithaerona petit, quem uisum bacchae discerpserunt. prima autem Agaue mater eius amputasse caput dicitur, feram esse existimans.'

PERIBOEA

I (1)

. árdua per loca agréstia sic
Trepidánte gradu nitítur . .

II (20)

. . corpusque meúm tali
Maeróre aegrore macóre senet. . .

Pentheus (Penteus). 1) cum uulgo. 2) expectaturus uulgo. Glossae in Seruii l. l. Berolinenses (ms. Lat. fol. 34): 'Pacuuius quidem poeta fuit, qui fecit tragoediam de Pentheo: inducit eum furuisse.' Cf. Ouidii metam. III 511 sqq.

Periboea I Non. 353, 14 'niti rursum ambulare.' II Non. 137, 31 'macore pro macie.'

Geneu. Bern. b p. 248 nouam figuram factam *ceteri ibidem* 272 *sq. Anapaestos agnouit Vossius. Bergkius hoc schema commendauit* ⏑́⏑⏑–⏑⏑––⏑́⏑⏑–⏑⏑–⏓ 272 agrestia sic *scripsi, ut commodiores anapaestorum accentus fierent.* agrestia ac *libri plerique.* agresti *Bern. b* agrestia *Bothius. uel* agresti ac *uel* agrestia *Vossius* 273 adtrepidante gradu *Bergkius* 274 tali] tabe *ed.* 1526 tabificabile *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 78 275 merore *libri*

III (19)

Lapít cor cura, aerúmna corpus cónficit.

IV (4)

Parum ést, quod te aetas \|mále habet, ni etiam hunc ád malam
Aetátem adiungas crúciatum reticéntia?

V (14)

279 280 Pátior facile iniúriam, si est uácua a contumélia.

VI (24)

281 282 Mane, éxpedibo: fác tu contra míhi quod rogo respóndeas.

VII (26)

Gnate, órdinem omnem, ut déderit, enodá patri.

VIII (8)

Constérnare, anime, ex péctore aude euóluere

III Non. 23, 8 'lapit significat obdurefacit et lapidem facit.' IV Non. 1, 31 'aetatem malam senectutem ueteres dixerunt ....' (Pacubius Bamb.) V Non. 430, 15 'iniuria a contumelia hoc distat: iniuria enim leuior res est.' VI Non. 477, 2 'expedibo pro expediam ...' VII Non. 15, 17 'enoda significat explana ....' VIII Non. 262, 27 'consternari significat deici. Consternari rursum erigi.'

---

aegrore *Lachmannus in Lucr. VI* 1132 errore *libri*, *nisi quod* error *Leid.* 276 erumna *libri* 277 nisi *Bamb.* hic *libri* 278 reticentia *Leid. m. pr.*, *Gulielmus Veris. I* 17 reticenti *ceteri libri. An* reticentiae? 280 uacua contumelia *Bothius Quadratum uersum discripsit Bothius* (*cf. L. Mueller de re m.* 421, *mus. Rhen. XXIII* 541), *senariorum frusta ipse olim* 281 *sq. Obtemperaui L. Muellero; qui l. l. iambicum octonarium indicauit.* fac tum mihi contra *libri plerique* fac mihi contra *Bamb. et Leid. alter*, *quod probat L. Mueller* fac tu mihi contra *ed. princ.* fac tu mihi quod contra *Delrio* ac tu mihi contra *olim conieci uerbo* rogo *senarium claudens. Probatis illis trochaicos septenarios* mane 'Expedibo *c. q. s. Vsenerus praefert.*

283 gnate *Mercerus* gnato *libri* ut dederat *Vrbin.* 307 ut ut erit *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 806 ut steterit *Maehlyo placuit annall. philoll.* 1857 *p.* 287 ordine omnem miseriam *uel simile quid suspicatur Kiesslingius* enoda *Mercerus* enodat *libri* 284 *sq.* consternare animae ex pectore hac et uoluere consilium subit omnes quod de nata est modo *libri*, *quae ut potui emendare conatus sum*: *u.* 285 *dubito an* mentis quod natumst modo *praeferendum sit.* consternatae animo, expectoratae haec uoluere. Consilium subiit omnes, quod natum est modo *Lipsius Epist. quaest. III* 21 consternatae, animum expectoratae uoluere Consilium subit omnes e re nata modo *Palmerius Spicileg. ap. Grut.*

Consílium subito, méns, quod enatúmst modo,
Qui pácto inimicis mórtem et huic uitam ásferas.

IX (6)

Nam mé perbitere, íllis opitulárier
Quouís exitio cúpio, dum prosím . .

X (15)

. . . . régnum potior, cóniugem macto ínferis.

XI (18)

Nón potest, Melaníppe, hic sine tua ópera exanclarí labos.

XII (12)

Postquam ést oneratus frúgum et floris Líberi

XIII (22)

Ecfáre, quae cor tuúm timiditas térritet.

XIV (13)

Tamen óffirmatod ánimo mitescít metus.

XV (5)

. . sed nescio quídnam est: animi horréscit, gliscit gaúdium.

XVI (25)

Regum ímperator, aéternum humanúm sator

IX Non. 153, 23 'peruitere, perire.' (Pacuuius om. Bamb.) X Non. 501, 21 'potior illam rem.' XI Non. 292, 4 'exanclari, perfici.' XII Non. 498, 12 'genetiuus positus pro ablatiuo . . . . .' XIII Non. 228, 17 'timor . . . feminini.' XIV Non. 406, 9 'tamen significat tandem.' XV Non. 22, 16 'gliscit est congelascit et colligitur, uel crescit uel ignescit . . . .' XVI Non. 495, 26 'accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo plurali . . . . Pacu-

IV 786 consternare, anima, expectora haec, it noluere Consilium subito mens, quod de nata est modo *Schegkius Praem. epist.* 8 *ap. Grut. IV* 901 consternate anime, expectora haec et uoluere Consilium, subito omine quod enatum est modo *Vossius* consternate anime, ex pectore hoc euoluere Consilium subeat (studeas *idem* 2) omne, quod natum est modo *Bothius* *Malim* subitum 286 quo *Schegkius* afferas *ed. Mediol.* efferas *libri* 287 perbitere *Iunius* peruitere *libri* 288 prosim modo *Gulielmus Veris. I* 17 290 melan ipse *Basil.* Menalippe *ceteri libri* hic *libri plerique* inc. *Basil.* labos *Lipsius V. L. II* 28 clauos *libri* 291 oneratus *Bamb.* honoratus *ceteri libri* 292 ecfare *Mercerus* et fare *libri* 293 offirmato *libri*, *quod olim seruans et initio uersus posui. Nam quod Machly l. l. commentus est abhorret ab arte.* 294 horrescit, gliscit *edd.* horrescit et gliscit *libri* horresco, gliscit *Bothius* 2 295 regum *Gulielmus Veris. I* 17 regnum *libri* aeternum humanum *scripsi, i. e. deorum hominumque.* aeternum

XVII (10)

. . . . ueniám precor
Peténs, ut quae egi ago áxim uerruncént bene.

XVIII (17)

Tu, múlier, tege te et túta templo Líberi.

XIX (23)

nám si te regerét pudor,
Siue ádeo cor sapiéntia inbutúm foret

XX (21)

Métus egestas maéror senium exíliumque et desértitas

XXI (11)

Tríplici pertimefáctus maerore ánimi incerte erráns uagat.

XXII (9)

Béluarum [haẹc] ác ferarum aduéntus ne taetrét loca.

uius Athalanta ... idem Periboea ...' XVII Non. 185, 26 'uerruncent, id est uertant ...' Idem 505, 18 'axim, egerim. P. Periboea: ut quae egi ... uerruncent.' XVIII Non. 476, 12 'tutant ...' XIX Non. 521, 10 'inbuere consuetudo inducere uel inficere existimat ....' XX Non. 3, 1 'senium est taedium et odium, dictum a senectute ... nam aetatem malam senectutem ueteres dixerunt ... senium ipsum positum sic ... P. Periboea ...' (Pacubius W Leid. m. pr. Bamb.) XXI Non. 467, 33 'uagas pro uagaris .... P. Periboea: in triplici' e. q. s. (Periboeam triplici Bamb.) XXII Non. 178, 8 'tetret, fedet, polluat.'

---

morum *libri plerique* aeternum mox *Bamb.* aeternum deorum *N. Faber* aeterne humanum *Bothius* diuorum aeternum *uel* aeternum altorum (*uel* illorum *uel* imperium) *Buechelerus* 296 precor ueniam *libri* 297 aut *libri p.* 505 qua *Leid. Bamb. p.* 505 axim *ed.* 1526 exim *libri p.* 185 uel axim *libri p.* 505 euerruncen *libri p.* 505 precor ueniam petens Vti quae ego egi ago axim u. b. *defendit Buechelerus* 298 tota *Bamb.* templo *Albertus Langius Quaest. metr. p.* 13 templa *libri* 299 regeret *ed.* 1526 tegeret *libri* 301 exiliumque et desertitas *ausus sum: cf. inc. fab. fr. LXIII* exiliumque et senectus *libri*, *quod tuentur Geppertus de pronunt.* 112 *et CFW Mueller prosod. Plaut.* 256 exiliumque et mendicitas *Buechelerus* exilium et senectus *olim dedi* et senectus et sitis Perpetua *Lud. Carrio Emend. II* 16 *ex ed. Veneta* 1483 302 triplici *uel* hinc triplici *uel* is tr. *uel* multiplici *Vossius* in triplici *libri praeter Bamb., de quo uide supra: nam latere potest.* merore *libri* 303 beluarum ac ferarum *libri*, *quod tuetur Bergkius ephem. stud. antiq.* 1852 *p.* 350. beluarumque huc ferarum *olim scripsi. Temptari alia possunt*, *uelut* ferárum ac beluárum ne taetrét loca Aduéntus, *uel intra unius septenarii spatium conclusa* haéc ferarum ac béluarum aduéntus ne taetrét loca.

XXIII (28)

Quámquam aetas senét, satis habeam uírium ut te ara árceam.

XXIV (3)

Neque tuúm te ingenium móderat, neque fratérnum ira exiliúm leuat.

XXV (27)

'O multimodis uárium et dubium et prósperum copém diem!

XXVI (16)

Fléxa, non falsa aútumare díctio Delfís solet.

XXVII (2)

. . scrupea saxéa Bacchi
Templá prope adgreditur.

XXVIII (7)

. . . tiasantém fremitu

XXIII Priscianus X p. 887 P. 'senesco incohatiuum est: nam positiuum eius s e n e o inuenitur in usu. Accius ... Pacuuius in Periboea: quamquam' e. q. s. (P a c u b i u s Carolir. Grut. P a u c u b i u s Sang. P a c c u i u s Bern. in P e r i b o e a om. Sang.) XXIV Non. 336, 26 'l e u a r e rursum releuare ....' Idem 471, 7 'm o d e r a n t pro moderantur.' Idem 472, 20 'm o d e r a n t pro moderantur ...' XXV Non. 84, 23 'c o p i pro copioso ...' XXVI Non. 237, 2 'a u t u m a r e est dicere.' XXVII Varro de l. L. VII 6 M. 'in caelo t e m p l u m dicitur, ut in Hecuba ... in terra, ut in Periboea ...' XXVIII Non. 213, 13 'm e l o s ... masculino ...' Merus uel librarii uel diorthotae error est

304 *sq. Septenarium agnouit Bothius, constituit M. Hertzius: olim, quia* tamen *antiquum esse putabam, senarios iambicos discripsi.* satis habeam tam̄ *Reg. m.* 2, *Heidelb.* satis habeam rem *Reg. Bamb. Bern. Sang. Carolir. Halb. Grut.: librarium legi uoluisse* haberem *suspicatur Bothius.* satis habeam tamen *Krehlius* satis tamen habeam *ipse olim.* te ab ara *Putschius* 306 tunc te *libri p.* 336 moderant *libri p.* 336 *Bamb. p.* 471 fraternon *libri p.* 471 uetat *libri p.* 471 307 multimodis *Vrbin.* 307, *edd.* multimodiis *ceteri libri* uarie dubium *libri* 308 plexa *coni. Festi p.* 230 *M. glossa Bergkius ind. lectt. Halens.* 1864 *p.* 1 (*sed cf. Cicero de diu. II* 56, 115 'oraculis ... partim falsis ... partim flexiloquis et obscuris.') 309 *sq. Numeros Bergkius dactylicos metitur item ut u.* 272 *sq., fortasse recte.* saxa (e *supra* a) *Florentinus teste Wilmannsio* saxea *probauit post Lachmannum Bergkius* saxa *ceteri* 310 aggreditur *Flor. An* adgreditor? *olim* adgredite *conieci.* 311 thesiantem *libri*, h *in W*

Concíte melum!

PROTESILAVS

Antonius Volscus in argumento epistolae Ouidianae XIII: 'Pacuuius et Titius Prothesilaum tragoediam ediderunt: ex qua multum in hanc epistolam Ouidius transtulit.'

TEVCER

I (6)

Quae désiderio alúmnum, paenitúdine,
Squalé scabreque, incúlta uastitúdine

II (11)

Post quám defessus pérrogitandod áduenas

apud Nonium p. 89, 14 u. 'coepere' quod pro Hypobolimaea Caecilii (fr. V) laudatur Periboea. Inserendum praeterea huic fabulae inc. fab. XLI.

Protesilavs. Indicauit C. Dilthey de Callimachi Cydippa p. 59 Titinius exemplar a. 1497, quo ipse quoque utor; corr. Dilthey. Cf. schol. Veron. in Verg. Aen. IV 146 'Asper: pictos, stigmosos, ut pictosque Gelonos in Protesilaodamia fac papyriu' (teste Herrmanno) 'haec terga habeant stigmata.' Nescio cuius comici haec esse iudicat Dilthey.

Verendum non est, ne librariorum erroribus inductus Laeuii Protesilaodamiam cothurno donauerit Antonius.

Tevcer I Non. 152, 29 'poenitudinem. P. Teuchro ...' (Teucro Bamb.) Idem 169, 23 'scapres pro scabres ...' Idem 185, 2 'uastities et uastitudo et uastitas ...' Idem 243, 4 'alumnum, filium ...' Festus p. 372 M. 'uastum pro magnum; ponitur tamen et pro inani. Accius — et Pacuuius [314]' Eundem uersum uidetur Varro Manio saturae (fr. XIII R.) inseruisse, unde Nonius haec affert iam a Carrione Ant. Lect. I 2 cum nostris collata (p. 226, 4 'squalor feminini' 185, 16 'uastescant' 168, 19 'scabre' 125, 32 'inluuies, sordes'): 'ager derelinqueretur ac periret Squalé scabreque, inlúuie et uastitúdine, quorum priora paulo fortasse uiolentius Meinekius in numeros coegit scribendo: agér relinquerétur et perbíteret.

II Priscianus IV p. 634 P. 'scio, scius: sic Apuleius ... et P. in Teu-

---

supraser. thyasiantem *Iunius, quod mira quadam argumentatione tueri studet L. Mueller mus. Rhen. XXIV* 240 thyasantem *Scriuerius* cuncta excitantem *Bothius* 2 fremitu *Iunius* fremita *libri* 312 concidi *libri* concine *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 778 concinni *L. Mueller, scilicet ut senarium eliceret.* 313 poenitudine *libri p.* 169. 185. 243 penitudinis *Bamb. p.* 152 poenitudini *ceteri libri p.* 152 314 squale squapreque *ed. Nonii a.* 1526: *cf. Varro.* squales scabresque *Nonius p.* 243 squales scabresquae *idem p.* 185 sq. scabresqua *idem p.* 169 squale scauerisque *libri plerique p.* 152 qualescauerisquae *Bamb. p.* 152 quales scabres quod *Festus* *Num* incultu ac uastitudine? *an* inluuie ac uastitudine? 315 defesus *Sang.* diffessus *Bern.* perrogitando *libri*

[Fuít] de gnatis, néque quemquam inuenít scium

III (20)

Neque pérpetrare précibus inpetríta quit

IV

Nihílne a Troia adpórtat fando? . . .

V (17)

Quam té post multis túeor tempestátibus!

VI (22)

Periére Danai, pléra pars pessúm datast.

VII (19)

Profúsus gemitu, múrmure 'occisti' ántruat.

VIII (7)

Nós illum interea próliciendo própitiaturós facul
Rémur.

IX (13)

Nam Teúcrum regi sápsa res restíbiliet.

cro . . .' (Pacubius Reg. Bern. Sang. Carolir. Grut.) III Festus p. 217 M. 'perpetrat, peragit, perficit. Pacuius in Teucro: neque' c. q. s. (cf. H. Keilius l. l. p. 622) IV Schol. Veron. in Aen. II 81 p. 84 Keil. '[fando . . .] et P. in Teucro . . .' V Non. 407, 32 'tempestas, tempus . . .' Idem 414, 2 'tueri, uidere . . .' VI Priscianus V p. 668 P. 'plerus plera plerum, absque que additione . . . Pacuuius in Doloreste . . . idem in Teucro . . .' (theucro Bamb.) Festus p. 230 M. 'plera dixisse antiquos testis est Pacuius' (cf. H. Keilius l. l.) 'cum ait: plera p. p. d.' VII Festus p. 229 M. 'profusus super mo[dum sumptuosus] — — [alias abiectus iacens,] ut Pacuius in Teuc — — ro occistians rua.' (cf. H. Keilius l. l.) Paulus p. 228 M. 'profusus . . . alias abiectus iacens. Pacuuius: profusus g. m.' VIII Non. 111, 20 'facul pro faciliter . . .' IX Festus p. 325 M. 'sas Verrius putat significare

---

est p. *Vossius, Hermannus Opusc. VII* 382 316 fuit *om. libri* eorum *post* neque *inseruit Hermannus* quemquem *Reg. Amien. Octonarios* postquam deféssus est Perrógitando *c. q. s. metitur Buechelerus* 317 impetrita quit *O. Muellerus* inpetria quid *cod.* imperio quiti *Scaliger* imperio quiit *Hermannus* nec pretio quit *Vrsinus* nec pretio quiit *Vossius* 318 nilne *Lachmannus in Lucr. p.* 163 *An* adportas? 319 ebeor *libri p.* 407 320 pessum data est *Priscianus* pessum datur *Festus*, *quod olim praetuli* 321 profusus gemitu, murmure *Dacerius* p. g. murmuro *Paulus. In Festo omnia exceptis extremis* ro *interciderunt* occistians rua *cod.* oscitans ruat *Vrsinus* occentans ruat *Dacerius* occisitans ruat *O. Muellerus* occursans ruat *Hermannus* 322 praeficiendo (proficiendo *Vrbin.* 307) *libri* perliciendo *Bothius* 1, *Hermannus.* id perficiendo *Bothius* 2 *Iambos* nos illum *c. q. s. flagitat Buechelerus* 324 Teucro

X (24)

Haúd sinam quidquám profari príus quam accepso quód peto.

XI (16)

Facéssite omnes hínc: parumper tú mane!

XII (4. 5)

Telamo

Ségregare abs te aúsu's aut sine íllo Salaminam íngredi,
Néque paternum aspéctum es ueritus, quom aétate exacta índigem
Líberum lacerásti orbasti extínxti, neque fratrís necis
Néque eius gnati párui, qui tibi ín tutelam est tráditus —?

eas — — idem cum ait sapsam pro ipsa nec alia — — et P. in Teucro . . .' X Non. 74, 31 'accepso, accipio.' XI Non. 306, 33 'facessere significat recedere .... Pacuuius Teucro [XIX] item [326].' Pauli Festus p. 86 M. 'facessere . . . interdum uero pro abeat ponitur. Pacuuius: facessite omnes hinc, id est abite.' XII Cicero de orat. II 46, 193 'quid potest esse tam fictum quam uersus, quam scaena, quam fabulae? Tamen in hoc genere saepe ipse uidi, ut ex persona mihi ardere oculi hominis histrionis uiderentur splendida illa dicentis:' (sponda[l]lia illa, l eadem manu suprascr., Erl. spondalli illa Abrinc., spondali, spondalli, spondialia, spondallua, spondalis, spondaica, spondallitia ceteri libri spondaulia Salmasius ad Solin. I 88 e sponda illa Hermannus Opusc. I 304 sua sponte aliena illa Iustus Ieepius Philol. IV 305 sq. ut sua sponte aliena Pideritius. Sophoclia illa coni. Klotzius.) 'segregare . . . ueritus? Numquam illum aspectum dicebat, quin mihi Telamo iratus furere luctu filii uideretur. At idem inflexa ad miserabilem sonum uoce: quom aetate . . . traditus flens ac lugens dicere uidebatur. Quae si ille histrio, cotidie cum ageret, tamen recte' (del. Er-

---

regnum *Grotius Bibl. cr. n. IV* Teucrum regno *O. Muellerus* 326 omnes hinc *Pauli Festus*, *Vossius* hinc omnes *Nonius*, *Hermannus*, *qui cum ceteris distinxit ante* parumper: *defendit hanc interpunctionem nuper Klotzius ad Ter. Andr. I 1, 1; habere quod displiceat mecum sentit Buechelerus* 327 ausus *uulgo* ullo *Erl. Abrinc. Gud. c* Salaminam *Lagom.* 4 Salamina *ceteri* 328 aspectum *Erl. cum plerisque Lagom.* adspectum *uulgo* quom *Erl. m. pr.*, *Abrinc.* cum *Lagom.* 4 13 32 36 *Gud. c* quem *ceteri*, *et probauit Hermannus* 329 extinxti *Manutius* exstincxisti *Erl.* extinxisti *ceteri* 330 neque eius grati, *litterae* r *corruptelae signo supra inposito Abrinc.* neque eius crati *Erl.*, *lineola uoci* eius *subducta.* neque gnati eius *Hermannus*, *et probat CFW Mueller prosod. Plaut.* 388, *nescio an merito.* tutela est *Erl.* tutelast *Abrinc.* Miseritum est *secutum esse uidetur Hermanno*

XIII (25)

mihi classem ímperat
Théssalum nostrámque in altum ut próperiter dedúcerem.

XIV (8)

Rápide retro citróque percito aéstu praecipitém ratem
Réciprocare, undaéque e gremiis súbiectare adflígere

XV (26. 27)

. . . árm̃amentum strídor, flictus náuium,
Strépitus fremitus clámor tonitruum ét rudentum síbilus

XVI (18)

'Vbi poetae pró suad arte fálsa conficta aútumant,

nesti) 'agere sine dolore non poterat: quid? Pacuuium putatis in scribendo leni animo ac remisso fuisse? Fieri nullo modo potuit.' Ibidem III 58, 217 'aliud enim uocis genus iracundia sibi sumit, acutum, incitatum, crebro incidens ... et ea quae tu dudum, Antoni, protulisti: segregare abs te ausus.' XIII Non. 155, 4 'properatim et properiter, celeriter, properanter . . .' XIV Festus p. 274 M. 'reciprocare pro ultro citroque poscere usi sunt antiqui, quia procare est poscere.' Paulus p. 275 M. 'reciprocare pro ultro citroque poscere ... procare est poscere: unde eque gremiis s. a.' XV Seruius in Aen. I 87 'stridorque rudentum] proprie, nam in funibus stridor est, stridor est sibilus. Pacuuius in Teucro: armamentum stridor, et rudentum sibilus.' Varro de l. L. V 7 M. 'quemadmodum quodque poeta finxerit uerbum, confinxerit, declinarit. Hic Pacui' (parui Flor.) 'rudentum sibilus.' Seruius in Aen. IX 667 'flictu pro afflictu uel inflictu, i. e. ictu . . . et locutus est iuxta antiquum morem. Pacuuius Teucro: flictus nauium.' Caelius in Ciceronis Epist. ad Fam. VIII 2 'in theatrum ... Hortensius introiit . . . hic tibi [336]' Conflauit has particulas G. Hermannus. Contulit Bergkius de fragm. Soph. e Sophoclis Teucro fr. 517 N. XVI Non. 506, 26 'amplaut

---

331 imperat *Mercerus* impetrat *libri* 332 Thessalam *ed.* 1526, *Hermannus* nauitam *Vrbin.* 308 333 *sic Buecheleri partim ingenio adiutus effinxi.* rapido reciproco percito augusto citare rectem *cod.* rapide percitam aestus ociter ratem *Hermannus* rapido ultro citroque percitae aestu (*uel* austro) praecipitem ratem *Buechelerus.* augusto in marei ratem *exitum quem ludebam non commendauerim.* 334 reciprocare *scil. uenti* undaeque e gremiis subiectare adfligere *Hermannus* unde eque gremiis subiectare adfigere *cod. Festi* unde eque gremiis sublectare ac figere *Paulus* undae eque gremiis s. a. *Buechelerus* harenas *intellegens*, *sed* ratem *huc quoque pertinet.* 336 rudentisibilus *Varronis Goth. m. alt. in mg.*, *Crinitus* rudem tum sibilis *Ciceronis Med.* 337—339 *Trochaeos cum Bothio probat Buechelerus* ubi falsa poetae Pro parte sua *Hermannus anapaestos cum Grotio dimensus* 338 sua arte *Rothius* sua parte *libri* autumant *scripsi* canant *libri* aggerant *Buechelerus*

Quí causam humilem díctis amplent

XVII (9)

Quamquam ánnisque et aétate hoc córpus putrét

XVIII (14)

Aut me óccide, illinc si úsquam probitám gradum.

XIX (15)

Té repudio néc recipio: náturam abdico: í facesse!

XX (10)

. . . . ut égo, si quisquam mé tagit

XXI (12)

nisi coérceo

pro amplificant.' (Teuro Bamb.) XVII Non. 159, 17 'putret.' XVIII Non. 154, 3 'prouidere' (probitere Stewechius) 'mouere et ferre.' XIX Non. 306, 32 (cf. XI) XX Festus p. 356 M. 'tagit P. in Teucro: ut ego' e. q. s. 'et tagam idem in Hermiona — sine dubio antiqua consuetudine usurpauit: nam nunc ea sine praepositionibus non dicuntur, ut contigit attigit.' XXI Festus p. 270 M. 'redhostire, referre gratiam — — nam et hostire pro aequare posuerunt

339 quia *W* amplent *W m. pr.* amplant *ceteri* 340 *Baccheos indicauit Ritschelius nou. excurs. Plaut. I* 65, *sed idem senarii et hanc formam* quamquam ánnis atque aetáted hoc c. p. *et olim opusc. II* 621 *hanc* quamquam ánnis atque aetáte hoc mihi c. p. *proposuit.* quamquam mi annisque et a. h. c. p. *Hermannus* quamquam annis atque aetate corpus hoc p. *Maehly l. l. Senarium prima syllaba* (*e. c.* nam) *manca ipse olim statui.* 341 illinc si usquam *Vossius* illa hinc si ne usquam *libri plerique* (*in* si ne *litteris* sei *latere potest*) illa habui usquam *Palat.* illa hinc usquam *ms. Doruill.* probitam *Stewechius* prouideam *libri* prouegeam *Gifanius* proueham *Maehly* Aút me occide: illa habui, si nunc usquam prouideam gradum *Hermannus*
342 *sq. Octonarium trochaicum nunc constitui quem olim Hermanno auctore in duorum senariorum frustula discerpseram: praeiuit L. Mueller ann. philoll.* 1868 *p.* 437 *septenarium commendans.* naturam dico facessti *libri plerique* n. dico facesse *ms. Fabri, et compuncto* facesse *Geneu.* n. dico, *om.* facesse, *Basil.* nam tibi dico facesse *Palat.* natum abdico, facesse *Mercerus* naturam abdico: facesse, i *Hermannus* natum. ito facessito *L. Mueller* natum: iam hinc facessite *Buechelerus* 344 at *Bergkius Ephem. Hal.* 1842 *p.* 240 quicquam *Vaticanus S*
Coniungendum cum u. 340 *censet Bothius sic interpolatum:* talis tamen sum, ut ego si q. m. t , itidem tagam 345 *sq. Sic truncata extant apud Nonium p.* 490: nisicitia fercitate (fericitate *Leid. Bamb.*) at que ferocia, *in quibus non diuersa a nostris latere iudicauit post Mercerum Hermannus, dissensit Bothius* 2 *haec temptans:* nisi citas ferocitate, *item Rothius sic emendans:* insiticia feritate a. f. 345 coerceo

Protéruitatem atque hóstio feróciam

EX INCERTIS FABVLIS

I (7)

Pastor

Exórto iubare, nóctis decurso ítinere

II (2)

'Odi ego homines ígnaua opera et phílosopha senténtia.

III (Liu. inc. fab. 8)

Tu córnifrontes páscere armentás soles.

IV (34)

Agite íte, euoluite rápite, coma

— — et Pacuius in Teucro: nisi' e. q. s. (cf. H. Keilius l. l. p. 624) Non. 121, 15 'hostire est comprimere, recedere, dictum ab hostia. Pacuuius Teucro: nisi' e. q. s. 'hostire, offendere cedere. Pacuuius Erotopaegnion lib. II' (Laeuius Mercerus, sed fortasse alter Pacuuii locus ante Laeuii nomen excidit) Idem 490, 19 'ferocia pro ferocitate.' Adiunxi huius fabulae reliquiis inc. fab. XLIII—XLV. XLIX. L, inc. inc. fab. XLIV. XLVI. XLVII. XLIX.

Ex Inc. Fab. I Varro de l. L. VI 6 M. 'ut ante solem ortum, quod eadem stella uocatur iubar, quod iubata, Pacuuianus dicit pastor ...' (Deficit hic Laur. 51, 10. partor Laur. 51, 5. Goth. Par. a paetor Haun. parcor Par. b) Ibidem VII 76 M. 'iubar ... huius ortus significat circiter esse extremam noctem; itaque ait Pacuius' (sic Flor.): 'exorto' e. q. s. Antiopae exordio desumptum uidetur. II Gellius XIII 8 'item uersus est in eandem ferme sententiam Pacuui, quem Macedo philosophus, uir bonus, familiaris meus, scribi debere censebat pro foribus omnium templorum ...' Non abhorrere a Seti in Antiopa persona monuit Valckenarius Diatrib. p. 77. Comparauit Hartungus Eur. rest. II 420 fr. Eur. 62 N. μισῶ σοφὸν Ὄντ' ἐν λόγοισιν, ἐς δ' ὄνησιν οὐ σοφόν, quod in margine Orionis ἐξ ἀλ$^{\bar{\xi}\nu}$ sumptum esse notatur, h. e. Schneidewino interprete ἐξ Ἀλεξάνδρου. III Seruius in Aen. III 540 'dixerunt etiam antiqui armenta in feminino. Ennius ... et Pacuuius: tu' e. q. s. Non. 190, 20 'armenta ... feminino Ennius ... ad armenta. uiuius: tu' e. q. s. Amphioni in Antiopa scite tribuit Welckerus Gr. tr. p. 821. IV Marius Victorinus p. 2522 P. (103 G.) 'ana-

---

Vrsinus cocacco *cod. Festi* coercuero *Nonius p.* 121 346 propteruitatem *Leid. Nonii p.* 121, *probat Bergkius annall. philoll.* 1869 *p.* 479 proteruitates *Festus* 347 iubar. ne *Varronis Laur.* 51, 5 *priore loco.* 348 odi ego *uel* ergo odi *Bothius* ego odi *libri*, *quod olim ita tuebar, ut primam uersus syllabam excidisse statuerem. Erunt fortasse qui* ego odi homones *commendent.* 349 tu cornifrontes pascere armentas soles *Iunius* tu curuifrontes p. a. s. *Seruius*, *Scaliger Coni. p.* 7 tu pascere cornifrontes soles armentas *Nonius* 350 euoluite (*sc. e latebris*) *Kiesslingius* uoluite *libri* eam uoluite *uolebam* heus uoluite *Vsenerus* auellite *Buechelerus* coma tractate *coniungenda*

Tractáte per aspera sáxa et humum,
Scindíte uestem ocius!

V (Atal. 25)

ah!
Cepísti me istoc uérbo, miseretúr tui.

VI (27)

Miserét me, lacrimis língua debilitér stupet.

VII (28)

Qua te ádplicauistí tam aerumnis óbruta?

VIII (1)

quin etiám ferae,
Quíbus abest ad praécauendum intéllegendi astútia,
[Mórtis sibi terróre iniecto] horréscunt . . . . .

paesticum melos binis pedibus amat sensum includere, ut apud Actium. Contra Pacuuius nouare propositum uolens noluit intra binos pedes, ut superius, finire sensum, sed secundum Euripidem dactylicum metrum, quod appellatur, induxit, ut nominis mutatio diuersitatem daret, huiusmodi stasimo seu periodo usus ...' Baccharum in Antiopa choro tribuit conl. fr. XII Hartungus. V Non. 477, 16 'miseretur pro miseret...' VI Non. 98, 17 'debiliter, debilitate.' (Paucuuius Bamb.) Hoc et sequens fr. potuit in Antiopa locum habere; sed fr. VI, si exemplorum Pacuuianorum apud Nonium inde a p. 96 seriem respicias, ex Iliona potius uidetur excerptum esse. VII Priscianus IX p. 860 P. 'plico plicas plicui uel plicaui ... inuenitur tamen etiam cum praepositione in aui faciens praeteritum, sed in raro usu. Pacuuius ...' (Pacubius Sang. Grut. Carolir.) Cf. Antiopae fr. XIV VIII Cicero de fin. V 11, 31 'omnes metu mortis afficiuntur ... quin etiam ferae, inquit Pacuuius, quibus abest ad p. i. a. iniecto terrore mortis horrescunt.' Vocem horrescunt Pacuuianam esse censet Maduicus, illa autem: iniecto terrore mortis, quae in uersus speciem redegi, contractam in breuius Pacuuii sententiam exhibere. Statui autem Vlixem in Armorum iudicio hoc exemplo usum esse.

---

esse uidit Vsenerus. Audacius olim et minus recte agité rapite uoluite férte *dederam.* 353 *sq.* at cepisti, *suprascr.* ac, *W* ad accepisti *Bamb.* at ac cepisti *ceteri libri* Atalanta (*quasi fabulae nomen*)*:* cepisti *Mercerus* atat cepisti *Gulielmus in Plauti Capt. c.* 5 354 istoc uerbo *Mercerus* isto cum erbo *W* isto cum herbo *ceteri libri* 'miseretur tui' *uerbum istuc interpretatur Buechelerus* 356 qua *Bamb. m.* 1 *et unus librorum Krehlii* quae *ceteri* quo *Bothius* adplic^{a}uisti *Halb.* applicauisti *Reg. Bamb. Bern. Sang. Grut. Karolir.* tam *edd. ante Ascensianam a.* 1516, *Vossius 'ex ms.'* tamen *libri* obruta *ex* obrutis *corr. Bamb.* orruta *Sang. Grut.* abruta *Karolir.* 358 astucias *Pal.* astuties *dubitanter Maduicus* 359 iniecto terrore mortis horrescunt *Cicero, sed* horrescent *Pal.* horrescente *Erl.*

IX (Arm. iud. 15)

Pandíte ualuas, [remouéte seras,
Vt] cómplectar!

X (9)

Nunc prímum opacat flóra lanugó genas.

XI (6)

. . . . térra exalat aúram ad auroram úmidam.

XII (Dulor. 39)

Graiúgena: de istoc áperit ipsa orátio.

XIII[a] (22)

Solátur auxiliátur hortatúrque me.

XIII[b] (38)

Pylades

365¹ 'Ego sum Orestes. 125

IX Festus p. 282 M. '[reserari ..... ait] dici ab eo, quod re[mota sera a ianuae card]ine patefiant [fores — — serae] namque dicuntur fustes, [qui opponuntur clausis] foribus. Pacuuius in .... pandite' e. q. s. (Pacuuius in Armorum iudicio Vrsinus) Tecumessam in Armorum iudicio lamentantem agnoscere sibi uisus est Vrsinus X Pauli Festus p. 94 M. 'Pacuuius genas putat esse, qua barba primum oritur, hoc uersu ...' De Parthenopaeo in Atalanta dictum uidetur: cf. Aeschyli Sept. 534 *στείχει δ' ἴουλος ἄρτι διὰ παρηίδων.* XI Varro de l. L. V 24 M. 'humor hinc, itaque ideo Lucilius: terra abit in nimbos imbremque. Pacuuius: terra ... umidam, humectam.' XII Cicero de nat. deor. II 36, 91 'dicaturque tam aether Latine quam dicitur aër, etsi interpretatur Pacuuius [Chrys. 89] quasi uero non Graius hoc dicat. At Latine loquitur. Si quidem nos non quasi Graece loquentem audiamus. Docet idem alio loco: Graiugena' e. q. s. (Deest hic locus in Vind. et Pal.) Quadrat Euripidis Iphig. Taur. u. 236 *Ἕλληνες· ἓν τοῦτ' οἶδα, κοὐ περαιτέρω,* unde coniectura hoc fr. alii ad Dulorestem rettulerunt, ipse nunc ad Chrysen pertinere puto. XIII[a] Festus p. 301 M. 'solari sine praepositione dixisse antiquos testis est Pacuuius, cum ait: solatur' e. q. s.
XIII[b] Cicero de fin. V 22, 63 'qui clamores uulgi atque imperitorum excitantur in theatris, cum illa dicuntur: ego sum Orestes, contraque ab altero: immo' e. q. s. 'Cum autem etiam exitus ab utroque datur conturbato errantique regi: ambo' e. q. s. 'quotiens hoc

---

360 *sq.* remouete seras, ut *Scaliger. nihil apparet in codice* 362 flora *Scaliger: cf. Att.* 246 flore *libri* 363 exalat *Flor. teste Wilmannsio, Haun.* exhalabat *cod. B* exhalat *ceteri libri cf. Lachmannus in Lucr. III* 431 at *Haun.* atque *ceteri* aurora *Bothius* humidam *libri* Exhalat auram terra ab aurora humidam *Grotius Bibl. crit. nou. IV* 364 istoc *Bothius* ista *Erl.* isto *ceteri libri. An* istod? Graiugenam ted esse aperit *Grotius*

Orestes

'Immo enim uero ego sum, ínquam, Orestes . . .

*   *   *

Vterque

365^{2} . . . ámbo ergo igitur símul una enicárier 126
365^{3} Cómprecamur.

XIV (Herm. 2)

Fórtunam insanam ésse et caecam et brútam perhibent phílosophi,
Sáxoque instare ín globoso praédicant uolúbilei.

agitur, ecquandone nisi admirationibus maximis?' Ibidem II 24, 70 'aut Pylades cum sis, dices te esse Orestem, ut moriare pro amico? aut si esses Orestes, Pyladem refelleres, te indicares, et si id non probares, quo minus ambo una necaremini non precarere?' Idem Lael. 7, 24 'qui clamores tota cauea nuper in hospitis et amici mei M. Pacuuii noua' ('noui' Benedictob. Salisb. Erf. Vindob.) 'fabula! cum ignorante rege, uter esset Orestes, Pylades Orestem se esse diceret, ut pro illo necaretur, Orestes autem, ita ut erat, Orestem se esse perseueraret. stantes plaudebant in re ficta.' cf. Augustinus confess. IV 6. In Chryse, non in Duloreste hanc scaenam fuisse coniecit O. Iahnius Herm. II 233. XIV Rhet. ad Herenn. II 23, 36 'itemque infirma ratio est, quae non necessariam causam affert expositionis, uelut Pacuuius [366—375]. Nam hic Pacuuius infirma ratione utitur, cum ait uerius esse temeritate quam Fortuna res regi: nam utraque opinione philosophorum fieri potuit, ut is qui rex fuisset mendicus factus esset.' Ibidem 24, 37 'item infirma ratio est, quae uel alii expositioni potest accommodari, ut facit Pacuuius, qui eandem affert rationem quare caeca, eandem quare bruta Fortuna dicatur.' Versui 375 subiunguntur in libris haec: naufragio nempe res. ergo id fructum forte aut fortuna obtigit Par. pr. m. naufragio res ista contigit. ergo id factum temeritate non fortuna obtigit Par. corr. eadem m. naufragio nempe rem ergo id fructu forte aut fortuna obtigit Erf. et Wuerzburg. naufragio nempe res ista contigit. ergo

---

365^{2} *sq.* ambo ergo (igitur *Vind.*) sunaneganum (*sic Palat. Erlang.* sunaniganum *uel* summa negarim *alii*) precamur *libri* ambo ergo una necarier precamur *Maduicus* ambo sic una enicarier p. *Stieglitzius, praeeunte* sic *Goerenzio.* ambo ergo sic una enicarier Comprecamur (*uel* precamur *in medio uersu*) *G. Hermannus.* ámbos ergo uná neca (*aut* ambo érgo nos una n.): Precámur *Buechelerus. Bergkius mus. Rhen. XIX* 605 *hunc locum sic disposuit:* PY. égo sum Orestes. OR. ímmo enim uero ego sum ínquam Orestes. TH. ámbo ergo una | necámini? OR. PY. precámur. 366—375 *Pertractauit hunc locum in Philologi VII p.* 383 *sqq. Fleckeisenus* 367 saxoque instare in globoso praedicant uolubili *Salmasius Exerc. Plin. p.* 873, *Fleckeisenus* saxoque instare in globos posse dicant uolubili *Par. Wuerzb. Erf.*, *nisi quod* saroque *Erf.* saxoque instare globoso praedicant uolubilem (uel

[Quía quo id saxum inpúlerit fors, eo cádere Fortunam aútumant.]
'Insanam autem esse áiunt, quia atrox íncerta instabilísque sit:
Caécam ob eam rem esse íterant, quia nil cérnat quo sese ádplicet:
Brútam, quia dignum átque indignum néqueat internóscere.
Súnt autem alii phílosophi, qui cóntra Fortunám negant

id non forte aut fortuna optigit Bamb. b Fris., nisi quod naufragis et obtigit Fris. nam naufragio res ita contigit. ergo id n. f. a. f. o. Tross. naufragus. nempe res contigit. ergo id n. f. a. f. o. Bamb. a naufragus. nempe rex naufragio. nempe res ista contingit. ergo id n. f. a. f. o. Tur. Quae scholiastae doctrinam, non Pacuuii poesin praestare uidit Hermannus Ephem. Lips. 1828 n. 113 sqq. Pacuuii uersum qui restituere uoluerunt uaria temptauerunt: naúfragio res contigit; nempe ergo haud Fortuna obtigit Orellius; naúfragio nempe: ergo id factum forte, haud fortuna obtigit Salmasius exerc. Plin. p. 873; naúfragio nempe ergo id structum, haut forte fortuna obtigit, praeeunte haut forte fortuna Oudendorpio et structum Bezzenbergero Fleckeise-

---

uolubili *add. m. alt.*) *Tross.* saxeoque instare globo praedicant uolubili *Bamb. b Fris. c corr. rec.* saxique instar globosi esse dicunt uolubilem *Tur.* saxique instar globosi esse uolubilem *Bamb. a Fris. pr. m. Vnde alii:* saxoque illam instare globoso p. uolubilem, *alii:* saxique esse instar globosi p. uolubilem, *quod probarunt Hermannus in Ephem. Lips.* 1828 *n.* 113 *sqq. et Spengelius Nunt. lit. Monac.* 1846 *p.* 910 globosso *in* globos posse *latere uidit Buechelerus*

Versum 368 *spurium censeo* quia quo id] quia quo *Bamb. a Fris. Tur.*, *probauit post Orellium Spengelius l. l.* id eo quia quo *Bamb. b* id quo *Par. pr. m.*, *probat post Salmasium Fleckeisenus.* id quod *Wuerzb. Erf.* ideoque *Par. corr. eadem m.* ideo uolubilem quia *Tross. pr. m.* ideo uolubilem quo *Tross. corr.* quia quo ut *Bothius* inpulerit *Wuerzb.* impulerit *libri plerique* impulerat *Erf.* fortuna autumant *Spengelius secundum cod. Emeranum* fortuna aut humani *Wuerzb.* 369. 370 *inuerso ordine leguntur*

369 esse *Hermannus*, *om. libri*, *quos qui secuntur uocabuli* atrox *prosodiam ignorant: ceterum* aiunt *monosyllabum esse numquam uolui* (*cf. Fleckeisenus epist. ad M. Hertzium de fragmentis ueterum poetarum apud Gellium seruatis a.* 1854 *data p.* 10) instabilis siet *Hermannus* 370 esse *om. Bamb. b* qua *sed* i *m. alt. supra inposito Erf.* qua *Fris.* adplicet *Wuerzb. Erf.* appl. *ceteri* 372 autem *om. Tur.* fortuna *Bamb. b*, *Grotius* negant *Par. Wuerzb. Erf.*, *Hermannus* negent *ceteri libri*

'Esse ullam, sed téemeritate rés regi omnis aútumant.
'Id magis ueri símile esse usus re ápse experiundo édocet:
Vélut Orestes módo fuit rex, fáctust mendicús modo.

XV (13)

. mendicus, mánticulator: íta fati oppressít iugum.

XVI (12)

'Ad manticulandum ástu aggreditur: scít enim quid pro-
méruerit.

nus; naúfragio: nempe ergo id fluctu, haut forte fortuna optigit Kayserus; naúfragio: maris (uel temere) ergo id factum forte, haut F. o. Buechelerus. Hoc et fortasse fr. XV ex Chryse sumptum uidetur. XV—XVIII Festus p. 133 M. 'manticularum usus pauperibus in nummis recondendis etiam nostro saeculo fuit. Vnde manticulari dicebantur qui furandi gratia manticulas attrectabant. Inde poetae pro dolose quid agendo usi sunt eo uerbo. Pacuuius [377. 376] Item deinde [378] et machinam o. n. manticula tactu an sanctiora dicis

---

373 esse ullam *post Graeuium Beierus Ephem. paedagog. philol.* 1827 *p.* 69, *Hermannus*, *Fleckeisenus* ullam esse *Tur.* ullam miseritatem esse *Par. Wuerzb.* ullam esse miseritatem (miserationem *Fris. Bamb. a corr.*) aut humanitatem *Fris. Bamb. a* ullam esse miseriam *Bamb. b* ulla (*sed* ulla *corr. ex* uita) miseram *Erf.* miseriam esse ullam *Grotius* miserum esse ullum *Bothius* ullam extare *Kayserus* sed *om. Erf. Wuerzb.* temeritate omnia regi autumant. id magis *libri plerique, nisi quod de uerbis* temeritate omnia *non exstat certum testimonium.* temeritatem esse autumant id magis *Erf.* autumanitatem. Id magis *Wuerzb.* temeritate enim autumant esse omnia *Kayserus.* t. res regi omnis: id magis *Beierus, Hermannus. Nostra habet etiam Fleckeisenus: totum uersum om. Salmasius.* úllam imperitantem esse, sed temeritate omnis res regi *Buechelerus. Mihi in corruptelis haec potius* úllam esse omnino, ac temeritate autumant regi omnia *latere uidentur.* *Versum* 374 *restituit Salmasius. In eadem ignarus et ipse incidi et, quem non magis noueram, Spengelius eique accessit Fleckeisenus* simile esse usus, *inter* simile *et* esse *m. alt. sed ea antiqua supraposito* aiunt, *Wuerzb.* ueri simile esse aiunt usus *Par. pr. m. Erf.* ueri simile esse aiunt quod usus *Par. corr. Bamb. ab Tur.* ueri simile aiunt quod usus *uulgo, Hermannus* re abse *Bamb. b Par. pr. m. Erf.* (*spatio post uocem* usus *ut u.* 375 *post* uelut *uacuo relicto*) *Wuerzb.* res abse *Bamb. a Fris. Par. corr.* res ipsa *Tur.* 375 factust mendicus modo *Hermannus* factus est mendicus modo *Par. corr. eadem m. Erf. Wuerzb. Bamb. a Fris. Tur.* factus est medicus modo *Par. pr. m.* factus est mendicus *Bamb. b* modo mendicus factus est *Tross.* 376 sum *uel* nunc *uel* ego *suppleri potest* modici manticulatur . . ita me facti oppressi iugo *schedae* mendicus, manticulator: ita me fati oppressit iugum *Grotius* 377 aggreditor: scite

XVII (14)

Aggrédiar astu rém: manticulandum ést mihi.

XVIII (15)

máchinam ordirís nouam.

Mantícula

XIX (42)

Quom deúm triportenta

XX (35. Dul. 9)

Vóce suppressá, striato frónte, uultu túrgido

iuraiuranda. Plautus hoc significare uidetur, quibus quotidie paruae noxae extergeantur; frequens enim antiquis ad manus tergendas usus fuit mantelorum.' Pauli Festus p. 132 M. 'manticulari dicuntur, qui manticulas attrectant, ut furentur. Vnde poetae pro dolose quid agendo hoc uerbo utuntur. Pacuuius: ad manticulandum astu adgreditur. Manticularia dicuntur ea quae frequenter in usu habentur et quasi manu tractantur. Frequens enim antiquis ad manus tergendas usus fuit mantelorum, unde haec trahitur similitudo.' ('Machinam ordiris nouam Manticulatam astu, sanctiora adicis — h. e. adigis — Iuraiuranda. Planius hoc significare uidetur: quibus quotidie Paruae noxae extergeantur' Scaliger, quasi illa omnia Pacuuiana sint. M. o. n. Manticula astu; sancta ore adice iuraiuranda Bothius, extrema spectare ad Plauti Capt. III 3, 6 statuens. Post manticula periisse extremam partem articuli manticularum et primam sequentis de manticularibus censet O. Muellerus, qui cetera sic refingenda conicit: haec manticularia putas uilia et promiscua tactu: an sanctiora dicis iuraiuranda? Deinde iterum lacunam ponit. Quod si probabiliter statuit, de uerborum tactu an sanctiora dicis iuraiuranda auctore incerta res est. Contra cum Bothio Buechelerus lacunam post iuraiuranda statuens priora sic conformata m. o. nouam Mánticulata an sanctiora iuraiuranda adicis (i. e. addis) Pacuuio tribuenda censet.) Cf. Placidi glossa (A. Mai class. auct. III 432) 'ad manticulandum, ad dolum et strophas excogitandum.' et Hildebrandi gloss. Lat. p. 149. 204. XIX Varro de l. L. VII 59 M. 'Pacuuius: quom d. t. In Mercatore . . .' XX Non. 204, 30 'frontem feminino genere Vergilius . . . masculino Titinius . . . feminino Pacuuius: uoce' e. q. s. 'Cato . . . fronte longo . . . Caecilius . . . fronte hilaro . . .' (feminino del. Mercerus) Ex Varronis de l. L. VII 107 M. glossa ('in Dolo: caperrata fronte') Pacuuii memoriam idoneis de causis relegauit O. Muellerus. Nostrum uersum Vossius adiungi uoluit ad Dulorestis fr. XXIII.

---

quid prome, erue *Scaliger. Schedarum scripturam probat cum O. Muellero Lachmannus in Lucr. II* 547. *Fortasse* scite enim quid prompserit *scripsit* 378 aggrediar astu rem, m. e. m. *Lachmannus l. l.* a. a. regem m. e. m. *schedae* deinde a. a. regem m. e. hic mihi *Aldina, probauit O. Muellerus.* aggredibor astu regem: m. e. h. m. *Naekius Opusc. I* 90, *Bothius* 382 striato *Kiesslingius coni. Apulei metam. X* 3 innato *libri* innata *Aldina* caperata (*quod nunc repudio, quia*

XXI (19)

Quid ést? nam me exanimásti prologió tuo.

XXII (Herm. 3 Dul. 35)

In túrba Oresti cógnita, agnota ést soror.

XXIII (23)

. . quid cessátis, socii, eícere spiras spárteas?

XXIV (10)

. . . . . . reprime íncicorem iracúndiam.

XXV (11)

consiliúm cicur

XXVI (8)

núlla res
Néc cicurare néque mederi pótis est neque refígere.

XXVII (17)

Séd cum contendí nequitum uí, tendenda est clám plaga.

XXI Pauli Festus p. 226 M. 'prologium, principium, proloquium.' Fortasse hue adlusit Lucilius apud Nonium p. 30, 27: útrum [tu] tristi's contorto aliquo ex Pacuuiano exordio? Cf. Euripidis Iphig. Taur. u. 1162 laudatus ad Dulor. XXVI et 1160 *τί δ' ἔστιν, Ἰφιγένεια, καινὸν ἐν δόμοις;* XXII Priscianus X p. 887 P. 'notandum tamen, quod eognosco eognoui cognitum et agnoseo agnoui agnitum in frequentiore usu faeiunt pro o paenultima produeta, quam uetustissimi scruabant analogiam sequentes, i eorreptam adhibentia ... Pacuuius secundum utrumque protulit ...' (Pacubius Grut. Carolir. Paueobius Sang.) Ex Chryse haee sumpta uidentur. XXIII Festus p. 330 M. 'spira — — funis nauticus in orbem conuolutus, ab eadem omnes similitudine.' Conlatis Euripideis ex Iphig. Taur. 1386: *ὦ γῆς Ἑλλάδος ναῦται, νεώς λάβεσθε κώπαις, ῥόθιά τε λευκαίνετε* sat probabile fit ad Chrysem haee quoque pertinere. XXIV XXV Pauli Festus p. 108 M. 'incieorem, immansuctum et ferum. Paeuuius [386] Interdum cicur pro sapiente ponitur, ut idem Paeuuius [387].' XXVI Varro de l. L. VII 91 M. 'apud Paeuium' (sie Flor.): 'nulla res' e. q. s. 'cieurare (cicorare Flor.) mansuefaeere.' Fortasse responsum ad fr. XXIV.

XXVII Festus p. 162 M. 'nequitum et nequitur pro non posse dicebant, ut Pacuius eum ait: sed eum' e. q. s. 'Plautus — nequitum — Cato — nequitum exaugurari.'

---

tragico stilo non conuenire uidetur) uel rugata (*quod placuit Roepero Varronis Eumen. rel. p.* 15) *uel* irritata *Vossius* simulata *Gerlachius* contracta *ipse ludebam* turpitudo *W*, *mss. Merceri* turpido *ceteri* turpi, liuido *Mercerus* turbido *uel* torpido *Vossius* 387 consilium *uulgo* concilium *libri* 389 nec *Lachmannus* neque *libri*, *om. Bothius* mederier *Scaliger* potest, *corr. in* potis est *Flor.* pote nec *Bothius* reficere *libri* refingere *suaserat Lachmannus* 390 *An* nequitur? ui *Scaliger* ut *cod.* clam tendenda est *cod.*

XXVIII (Dul. 6)

Priamús si adesset, ípse eius commiseréscerct.

XXIX (31)

Quóniam ille interiít, imperium Céfalo transmissum ést . .

XXX (Teuc. 2)

Alcýonis ritu lítus peruolgáns feror.

XXXI

'Omnes latebras, súbluta mole [ómnes] abstrusós sinus

XXXII (16)

Quid méd obtutu térres, mulces laúdibus?

XXVIII Seruius in Aen. XI 259 'uel Priamo miseranda manus] .... est autem Pacuuii qui ait . . .' Cf. Ouidii metam. XIV 474 naufragium redeuntium Achiuorum narrantis: 'Graecia tum potuit Priamo quoque flenda uideri'; et Senecae Agam. 521 'cladibus nostris daret Vel Troia lacrimas'; denique Terentii hec. I 2, 53 'ut ipsam Bacchidem, Si adesset, credo ibi eius commiseresceret.' XXIX Philargyrius in Verg. Ge. IV 437 'quoniam pro postquam.' XXX Varro de l. L. VII 88 M. 'origo in his omnibus Graeca, ut quod apud Pacuium' (sic Flor.): 'alcyonis' e. q. s. 'haec enim auis nunc Graece dicitur ἀλκυών, a nostris alcedo; haec hieme quod pullos dicitur tranquillo mari facere, eos dies alcyonios appellant. Quod est in uersu alcyonis ritu, id est eius instituto.' cf. Ritschelius opusc. II 500. Deiphilum conieci haec in Iliona questum esse. XXXI Suctonius apud Isidorum de nat. rerum 44 p. 73 ed. G. Becker (in Suetonii reliq. ed. a Reifferscheidio p. 243) 'moles quae eminent et procurrunt mari, de quibus Pacuuius' (facubius Bamb. A Brux. faucubius Bern. M Fauculius Bodl.): 'omnes' e. q. s. Ilionae tribui ariolando (cf. inc. inc. fab. XLIII), item fr. XXXII et Bergkio auctore XXXIII. XXXII Pauli Festus p. 144 M. 'mulcere enim mollire siue lenire est.'

---

391 Priamus si adesset, ipse *Bothius* si Priamus adesset et ipse *Seruius* 392 interit *exemplaria* Cefalo *dubitanter posui: saltem propius a litteris traditis* calefo *abest quam* Heleno *quod olim ausus eram.* Telepho *Grotius Bibl. crit. nou. IV. Fuit etiam qui in* Halaesi *nomen incideret.* 393 alcionis *Flor.* alcuonis *scripsit Pacuuius* peruolans *Par. a, Iunius Animadu. VI* 12 feror *Victorius* furor (foror *m.* 1 *Flor.*) *libri* 394 subluta mole *scripsi.* sublato molae (mole *Bern. M*) *Bamb. A Bern. M* sub leto mole *Basil. CD, Bern. F* sublactu mole *Bodl.* sub lata mole *Areualus* obiecta mole *Rothius* subeunt laeti m. *O. Muellerus* subiit atque molium *Langensiepenus Mus. Rhen. V p.* 247 *Caesurae causa* omnes *inserui, cum olim unum ab initio trochaeum deesse statuissem.* abstrusos *Langensiepenus* abstrusas *Bamb. B Bern. M Brux. Bodl.* obstrusas *Basil. CD* obtrusas *uel* obrutas *Areualus* obstruas sinus *Rothius* sinus *spatio ante relicto ad sequentia relatum in Bamb. A Bern. M* sinu

XXXIII

Seruius in Aen. II 506 'de morte autem Priami uarie lectum est. alii dicunt, quod a Pyrrho in domo quidem sua captus est, sed ad tumulum Achillis tractus occisusque est iuxta Sigeum promontorium (nam in Rhoeteo Aiax sepultus est): tunc eius caput conto fixum Pyrrhus circumtulit. alii uero quod iuxta Hercei Iouis aram extinctus sit dicunt . . . . et hanc opinionem plane sequitur Vergilius, licet etiam illam praelibet, ut suo indicauimus loco.' Idem in Aen. II 557 'iacet ingens litore truncus] quod autem dicit litore, illud, ut supra diximus, respicit, quod in Pacuuii tragoedia continetur.'

XXXIV (41)

Seruius in Aen. VII 220 'Cisseis: regina Hecuba filia secundum Euripidem (Hec. 3) Cissei, quem Ennius, Pacuuius et Vergilius sequuntur.' Cf. Iliona

XXXV (26)

. post quam calámitas plures ánnos aruas cáluitur

XXXVI (Enn. Med. 21)

Angués ingentes álites iunctí iugo

XXXV Non. 192, 30 'arua ... feminino ...' Medi frustum agnoscere mihi uisus sum. XXXVI Cicero de inu. I 19, 27 'fabula est, in qua nec uerae nec ueri similes res continentur, cuiusmodi est ...' Victorinus explan. in rhetorr. Cic. p. 202 H. 'fabulam dicit esse quae nihil ueri nec ueri simile continet, et dat exemplum: cuiusmodi est angues' e. q. s. Huc spectare Ciceronem de rep. III 9, 14 intellexit A. Maius: 'nunc autem, si quis illo Pacuiano' (PACULANO, corr. PACUIANO cod.) 'inuehens alitum anguium curru multas et uarias gentes et urbes despicere et oculis conlustrare possit.' Augustinum denique Soliloq. II 15, 29 eodem loco uti notauit Otto ab Osanno laudatus: 'non enim, cum dicitur iunctis alitibus anguibus Medea uolasse, ulla ex parte res ista uerum imitatur, quippe quae nulla sit ..... non ergo dicemus illud de Medea nescio quod monstrum falsum esse . . . itane

---

Areualus 395 me *libri* obtuitu *melius uidebatur Scaligero* cum obtutu *Bergkius Ephem. Hal.* 1842 *p.* 229 396 *Ab initio* quae *uel* ea *uel* sic *flagitatur* postequam *L. Mueller de re m.* 442, *cuius formae desidero exemplum:* posquam *antiquos scripsisse sat notum; cf. Ritschelius opusc. II* 548 *sqq.* calamitas per plures *Bothius*

XXXVII (33)

uolucrí currit

Axé quadriga.

XXXVIII (20)

Pausíllum repeda, gnáte, a uestibuló gradum.

XXXIX (32)

Qúae meúm uenenis fléxit socium péctora.

XL (4)

eundem fílios

Sibi prócreasse pér Calipsonem aútumant.

tandem cum audio angues ingentes alites iunctos iugo, non dico falso?' idem epist. VII 4 'ego enim mihi ut libet atque ut occurrit animo, Aeneae faciem fingo, ego Medeae cum suis anguibus alitibus iunctis iugo, ego Chremetis et alicuius Parmenonis.' Confess. III 6 'uolantem autem Medeam etsi cantabam, non asserebam, et si cantari audiebam, non credebam.' cf. Krahnerus in Curione p. 10 et in Bergkii ephem. 1852 p. 390. Eodem referri possunt Varronis e Marcipore satura (fr. VII R.) apud Non. 451, 16 'dixe regi Medeam adnectam per aëra in reda anguibus,' in quibus uerba 'per áëra in r. a.' iambicum numerum produnt. Vix dubium quin ad Medum hoc fr. reuocandum sit; ac fortasse eodem pertinent fr. XXXVII et XXXVIII. XXXVII Isidorus differ. 47 'uolucres autem non solum aues uocamus, sed quadrupedes nimia pernicitate currentes, sed tamen cum adiectione, ut puta uolucrem equum, uolucrem tigridem. Vt est illud Pacuui: uolucri' c. q. s. XXXVIII Festus p. 281 M. 'repedare, recedere. Pacuius:' (cf. H. Keilius l. l. p. 624) 'paulum' c. q. s. XXXIX Seruius in Aen. V 28 'flecte autem significat muta, ut Pacuuius: quae' c. q. s. Recte Bothius Circes uenena in Niptris memorata intellexit. XL Priscianus VI p. 685 P. 'in o productam desinentia Graeca sunt feminina et uel Graece declinantur ... uel addita nis faciunt genetiuum, ut Dido Didonis. Accius [386] Pacuuius: filios' c. q. s. paulo infra: 'quod autem Ionis et Calypsonis et Didonis dicitur, ostendit hoc etiam Caesellius Vindex in stromateo his uerbis: Calypsonem. ita declinatum est apud antiquos. Liuius ... Ennius ... Accius.' (Pacubius Amien. Karolir. Vind. pr. m. Paccubius Bern. Halb. Paucobius Sang. corr. m. alt. Grut.) Charisius I p. 47 P. 'sed melius esset secundum Latinam consuetudinem huius Sapphonis, Didonis dicere. Nam et Pacuuius sic declinat ...' Niptris reddidit Delrio.

---

400 pauxillum *O. Muellerus* paulum *cod.* repeda *Vrsinus* recede *cod.* 402 *sq.* filios sibi procreasse eundem *Charisius* filios (filius *Karolir.*) sibi procreasse dicitur eundem *Priscianus* filios tibi p. eandem *Vossius* filios sibi procreasse *Bothius*, *CFW Mueller prosod. Plaut.* 234 *Trochaeos ipse olim praetuli* filios | ! sibi p. eundem p. C. a. per *in lit. Halb. Prisciani* calipsonem *Prisciani Bamb. Halb. Sang. Grut. Karolir.* Calypsonem *uulgo*

XLI (Atal. 23)

Calidónia altrix térra exuperantúm uirum

XLII (25)

lábitur
. . . . trabica in álueos.

XLIII (3)

Nam sí qui quae euentúra sunt prouídeant, aequiperént Ioui.

XLIV (5)

Nérei repándirostrum incúruiceruicúm pecus

XLV (Dul. 26)

. profectióne laeti píscium lascíuiam
'Intuentur, néc tuendi cápere satietás potest.

XLI Varro de l. L. VII 18 M. 'Pacuius' (paculus Flor.): 'Calydonia' e. q. s. 'ut ager Tusculanus, sic Calydonius ager est, non terra.' Quadrat fere ex Euripidis Oeneo fr. 562 N. ὦ γῆς πατρῴας χαῖρε φίλτατον πέδον Καλυδῶνος, quo motus Periboeae hoc fr. insciendum esse conieci. XLII Pauli Festus p. 367 M. 'trabica nauis, quod sit trabibus confixa. Pacuuius: labitur' e. q. s. XLIII Gellius XIV 1, 34 'praeter haec autem . . . multa etiam memini poetarum ueterum testimonia, a quibus huiuscemodi ambages fallaciosae confutantur; ex quibus est Pacuuianum illud . . .' Comparatis Sophocleis inc. fab. fr. 834 N.

ἀλλ᾽ οὐ γὰρ ἂν τὰ θεῖα κρυπτόντων θεῶν
μάθοις ἄν, οὐδ᾽ εἰ πάντ᾽ ἐπεξέλθοις σκοπῶν

ad Teucrum hunc u. rettuli. XLIV Quintilianus I 5, 67 'ceterum etiam ex praepositione et duobus uocabulis dure uidetur struxisse Pacuuius . . .' Varro de l. L. V 7 M. 'quemadmodum quodque poeta finxerit uerbum, confinxerit, declinarit. Hic Pacui rudentum sibilus, hic incuruiceruicum pecus.' Vix dubium quin ad Teucrum pertineant.

XLV Cicero de diu. I 14, 24 'gubernatores nonne falluntur? An Achiuorum exercitus et tot nauium rectores non ita profecti sunt ab Ilio, ut profectione l. p. l. intuerentur, ut ait Pacuuius, nec tuendi

---

404 calidonia *Flor.* Calydonia *uulg.* 406 alueo *Dacerius. Possis etiam sic disponere:* trabica lábitur | in álueos *aut, ut monet Buechelerus,* labétur trabica in a. 407 si qui *om. Voss. mai.* qui quae *om. Grut.* quae *om. Franeq.* aequiperem *Vossius, quod ualde probabiliter correctum esse dicit Ritschelius Prol. Trin. p.* 83 *sq., nec ipse repugno* 408 in ceruice ruicum *Varronis Flor.* pecus *om. Ambros. m.* 1 409 sic *ab initio suppleri uelim* 410 intuentur, *om.* ut, *Hermannus Opusc. VII* 385 *praeeunte Stieglitzio de Pacuuii Duloreste p.* 87, *nisi quod hic* intuuntur *proposuit.* ut . . . intuerentur *Cicero* intuemur *scite Vsenerus* capere satietas potest *Hermannus* satietas capere posset (possit *codices optimi*) *Cicero.* capere posset satietas *Dauisius* satias capere possiet *Gruterus* satias capere nos potest *Vsenerus* capere potis est satietas *Stieglitzius l. l.*

'Interea prope iam óccidente sóle inhorrescít mare,
Ténebrae conduplicántur, noctisque ét nimbum obcaecát nigror,
Flámma inter nubés coruscat, caélum tonitru cóntremit,
Grándo mixta imbrí largifico súbita praecipitáns cadit,
'Vndique omnes uénti erumpunt, saéui existunt túrbines,
Féruit aestu pélagus.

XLVI (44)

murmúr maris

XLVII (21)

hínc saeuitiam Sálaciae
Fúgimus.

XLVIII (Dulor. 1)

. . . . . líqui in Aegaeó freto

satietas capere posset? [411 sq.]' (p·quius Leid. AB possit Leidenses et Vindob.) Idem de orat. III 39, 157 'sed ea transferri oportet, quae aut clariorem faciunt rem, ut illa omnia: inhorrescit mare [412—416] omnia fere, quo essent clariora, translatis per similitudinem uerbis dicta sunt.' Deest hic locus in altero Erl. Vtrumque locum coniungeudum esse uidit Bothius. Iulius Victor p. 251 Or. (432 H.), 'ea tamen transferri oportet quae clariorem faciunt rem, ut est inhorrescit m. et feruet a. p.' Albini de arte rhet. dial. p. 545 H. eisdem uerbis 'horrescit m.' et 'feruet a. p.' laudat. Nonius p. 423, 6 'horridum ... Accius Medea [VIII] . . . M. Tullius . . cum subito mare coepit horrescere .. Varro epistula ad Caesarem: interea prope ad occidentem solem horrescit mare.' Indicauit Roeperus Philol. IX 276: rettulit Riesius inter epistularum fragmenta p. 259, sed possunt Varronis uerba et Pacuuii fabulaeque nomen excidisse. Naufragium in Teucro enarratum est: cf. XIV et XV XLVI Seruius in Aen. I 55 'sic dixit Pacuuius: murmur maris, quia uentos murmur sequitur.' XLVII Festus p. 326 M. '[Salacia dicta est, quod] salum ciet; an[tiquitus autem eo] uocabulo poe[tae pro aqua ipsa usi sunt.] Pacuuius [in ...... saeuiti]am Salaciae .... uescimur .... uemo ut me .... um saeptam ....' Pauli Festus p. 327 M. 'Salaciam dicebant deam aquae, quam putabant salum ciere, hoc est mare mouere .... Pacuuius: hinc saeuitiam Salaciae fugimus.' Num quae praeterea Pacuuiana in Festo lateant, incertum est: sed cf. u. 108, qui quadrat fere in lacunam XLVIII Varro de l. L. VII 22 M. 'Pacuius' (Pacul. Flor.); 'liqui' c. q. s. 'dictum fretum a similitudine feruentis aquae ... Aegeum dictum ab insulis' c. q. s.

---

411 prope *suprascr. Heinsian.* 412 nimbum *corr. ex* nimbus *Leid. A* nimborum *Vind. m. alt.* nubium *Erl. b* nigor *Heins. m.* 1 414 largifico *libri* largifluo *Ernesti, Hermannus* 418 Sálaciae *metiendum esse intellexi, non* Saláciae 420 li qui in egeo fretum *Flor.*

XLIX (Teuc. 3)

. . . . . quí stirpem occidít meum

L (Teuc. 1)

Flexánima tamquam lúmpata aut Bacchí sacris
Commóta, in tumulis Teúcrum commemoráns suum

LI (24)

Tópper tecum, síst potestas, fáxsit: sin mecúm uelit

LII (18)

'Obstinati exórtus

LIII (LX)

Seruius in Aen. IV 473 'a Pacuuio Orestes inducitur Pyladis admonitu propter uitandas Furias ingressus Apollinis templum, unde cum uellet exire, inuadebatur a Furiis.'

LIV (LIII. 29)

Non. 111, 22 'facul pro faciliter . . . Afranius Auc-

XLIX Charisius I p. 85 P. 'stirps . . . dixerunt tamen etiam in significatione sobolis masculino genere, ut Pacuuius . . .' Incertus Putschii de orthogr. p. 2801 'stirps in significatione sobolis masculino genere.' Telamonis in Teucro uerba fuisse uidentur. L Cicero de diu. I 36, 80 'fit . . . ut pellantur animi uehementius, saepe etiam cura et timore, qualis est illa flexanima' e. q. s. Varro de l. L. VII 87 M. 'apud Pacuium' (sic Flor.): 'flexanima tamquam lymphata: lymphata dicta a lympha.' Non dubium quin de Hesiona haec in Teucro narrata fuerint. LI Festus p. 352 M. 'topper fortasse ualet in Enni et Pacui scriptis — Pacuuius: topper' c. q. s. LII Festus p. 193 M. 'obstinato, obfirmato, perseueranti, ut tenere possit, ut Pacuuius: o. e.' LIII Eadem habent glossae Berolinenses ms. Lat. fol. 34. Hanc scaenam Hermionae fuisse suspicatus sum conl. Verg. Aen. III 330 sqq. LIV In Antiopa haec iactari poterant. In quaest. scaen. p. 353 dixi quod nuper Bergkius symb. in gramm. lat. p. 139 adnotauit

422 flexa anima tamquam *Ciceronis Heins. Vindob.* flexi anima t. *Leid. B* flexanimat (flexanima *Par. a* flexarant *Par. b*) aquam (aqua *Par. a*) *Varronis libri* lumpata *Ritschelius opusc. II* 490 limphata *Varronis Flor.*, *Ciceronis Heins.* lymphata *ceteri Ciceronis et Varronis codd.* aut *unus cod. Moseri*, *Auratus* ut *ceteri* bacchi *Varro*, *Ciceronis Palatinus unus teste Grutero* baccha *posteriore* a *in ras. Leid. B* baccha *ceteri* 424 sist] sit *cod.* si *Bothius* potestas *uulgo* po . . stas *cod. teste H. Keilio Mus. Rhen. VI p.* 626 faxsit si *cod.* Topper tecum sit postidea faxim, si m. u. *Vossius* 425 obstinati exortus *cod.: nolim defendere cum Buechelero, qui impetus uel militum uel uentorum intellegit.* obstinari exorsus *Bothius*, *praeeunte* exorsus *Aldina. An* obstinate *uel, ut Vsenerus monet,* obstinatim?

tione: haut fáeul, ut ait Pacúuius, femina úna inuenietúr bona.' Vnde Pacuuianum uersum efficere tam est lubricum quam procliue. Scripserat Pacuuius fortasse:

Haud fácile femina úna inuenietúr bona.

LV (LIV. 37)

Calcam

LVI (LV. 43)

torrus

LVII (LVI. 38)

iteris

LVIII (LVII. 40)

insomnia

LIX (LVIII. 39)

pută. ită

LX (LIX)

hic Iouis

Graeci, non patrii poetae uerba uideri in Curculione Plauti laudari u. 591 'ántiquom poetam audiui scripsisse in tragoedia, Múlieres duás peiores ésse quam unam múlierem.' LV Charisius I p. 50 P. 'inueniuntur tamen quaedam peregrina, quae cum incremento syllabae declinantur, ut Calchas Pallas Atlas gigas. Faciunt enim Calchantis Pallantis [Atlantis] gigantis, quamuis antiqui, ut Pacuuius et Plautus, Calcham dicant, non Calchantem.' calchan cod.: collatis ex Prisciano VI p. 702 P. et Probo Putschii p. 1467 formis 'Calchae' et 'Calcha' Calcham (immo Calcam) scribendum esse monuit Ritschelius Prol. Trin. p. LXXXVII, quem non respexit Lachmannus in Lucr. V 839.

LVI Seruius in Aen. XII 298 'nam illud Ennii et Pacuuii penitus de usu recessit, ut hic torrus, huius torri dicamus.' LVII Charisius I p. 63 P. 'iter iteris debet facere, non itineris ... plurali tamen numero itinera semper dicemus. non enim sicut huius iteris Pacuuius dixit, et haec itera potuit dicere.' Idem p. 109 P. 'Pacuuius quoque iteris dixit.' LVIII Seruius in Aen. IV 9 'hoc enim maiores inter uigilias et ea quae uidemus in somnis interesse uoluerunt, ut insomnia generis feminini numeri singularis uigiliam significaret, insomnia uero generis neutri numeri pluralis ea, quae per somnium uidemus, ut: sed falsa ad caelum mittunt insomnia manes (Aen. IV 897). Sciendum igitur: quia, si terret dixerimus, antiqua erit elocutio. Insomnia enim licet et Pacuuius et Ennius frequenter dixerint, Plinius tamen exclusit et de usu remouit.' LIX Seruius in Aen. II 651 'praepositiones uel aduerbia in a exeuntia modo producunt ultimam litteram, excepto puta et ita, quae apud Ennium et Pacuuium breuia sunt.' LX Pompeius comm. p. 187 (gramm. Latt. Keil. uol. V) 'hoc ipsum etiam quod diximus, hic Iuppiter et huius Iouis, apud antiquos libros inuenimus plenas

---

426 haut *Lachmannus in Lucr. III* 400 aut *libri* haud *ed.* 1526 femina una *Lachmannus* femina*, om.* una, *libri*

LXI

ante templo
propter homine
praeter condemnatis

LXII

applar

LXIII

desertitudines

L. ATTIVS

ACHILLES

I (1)

Qua re ália ex crimine ínimicorum effúgere possis, délica.

II (2)

Ne túm cum feruat péctus iracúndiae

declinationes, hic Iuppiter huius Iuppitris huic Iuppitri. Legimus in Capro hic Iouis, huius Iouis. Etiam Naeuius Accius Pacuuius, omnes isti utuntur hoc exemplo.' LXI Pompeius comment. p. 408 L. (gramm. Latt. H. Keilii uol. V p. 278, 21) 'non dubitat Pacuuius' (pacuius Wolfenb.) 'dicere ante templo; non dubitat dicere propter homine; non dubitat dicere, quod dixit etiam Sallustius, praeter condemnatis. iste enim dixit:' (Catil. 36) 'praeter rerum capitalium condemnatis. inuenimus ista omnia.' In illo 'homine' ac fortasse etiam in 'templo' fugit grammaticum omissa finalis consonans M. De Sallustiano exemplo recte indicat Bergkius symbol. I p. 44 adn. LXII[a] Vulcanius gloss. p. 17 'appia, εἶδος σκεύους, ὡς πακούβιος.' Isidori gloss. 'applare, cochlear.' cf. Lydus de mens. 25. Ergo scribendum applar uel aplar, ut uidit Ios. Klein mus. Rhen. XXIV 295. LXII[b] Incerta coniectura M. Hertzius in annall. philoll. 1869 p. 767 sq. ex Vulcanii glossis latino-graecis Pacuuio hanc tribui uult: 'adfatio ἐπίλογος πρόφασις (l. πρόσφασις) προσομιλία, ὡς πλούσιος' (πλουσος Labb.), cum Plauto Vulcanius, Plautio post Osannum I. Kleinius mus. Rhen. XXIV 295 sq. ascripserint. LXIII Statii commentarius ('uetustissimarum membranarum', si modo uere) laudatus a Casp. Barthio animadu. ad Statii Theb. IV 737 p. 1230: 'deserta] desertitudines. Vt Placubius.' Pacuuium citari uidit Barthius, indicauit hunc locum Rob. Unger 'Papinii Statii ecloga ultima' p. 242 adnot.

Varias nominis Attivs Activs Accivs formas curiose enotare supersedebo. Achilles (Acilles: cf. fr. II) I Non. 98, 6 'delica, explana, indica. Accius Achille: quae' e. q. s. Idem 277, 28 'delica est aperi et explana . . . Accius in Achille: qua' e. q. s. II Non 504, 27 'feruat pro ferueat ... Accius Acille ...' (Achille Bamb.)

---

1 alia *libri plerique p.* 277, *Vrbin. p.* 98 alias *Basil. ibidem* alio *Bern. b ibidem* aliae *ceteri libri p.* 98 2 iracundia *ed.* 1526 Ne dum cum feruat uictus iracundia *Fruterius Veris. II* 5

III (3)

. . . . an scéptra iam flacént? ferat.

MYRMIDONES

I (1)

Tu pértinaciam ésse, Antiloche, hanc praédicas,
Ego péruicaciam áio et ea me utí uolo:
Haec fórtis sequitur, íllam indocti póssident.
Tu addís quod uitio est, démis quod laudí datur:
Nam péruicacem díci me esse et uíncere
Perfácile patior, pértinacem níl moror.

II (6)

Clássis trahere in sálum [me] et uela uéntorum animae immíttere

III (2)

Mea fácta in acie oblíti . . . . .

IV (5)

Quódsi, ut decuit, stáres mecum aut méus [te] maestarét dolor,

III Non. 110, 12 'flaccet' (flacet W) 'languet, deficit . . . Accius Achille: an' e. q. s.
Incerta coniectura statui eandem fabulam fuisse ACHILLEM et MYRMIDONES (MVRMIDONES) I Non. 433, 1 'peruicacia et pertinacia hoc distant: peruicacia est interdum bonarum rerum perseuerantia, pertinacia semper malarum. Accius Myrmidonibus: tu' e. q. s. (perseuerantia om. Bamb.) Cf. Frontonis epist. IV 2 (p. 92 ed. Rom. II) p. 60 Nab., de quo loco dixi ad Ennii fr. inc. fab. LXII. II Non. 234, 8 'anima, uentus ....' Contulit Hermannus Homeri Il. IX 358 sqq. III Non. 502, 1 'accusatiuus pro genetiuo.' IV Non. 137, 33 'maestaret pro maerentem faceret.' (mestaret Bamb., ubi uersus

---

3 flacent *libri* flaccent *edd.* 4 Antiloche *Scaliger Coni. p.* 1, *ms. Vossii* Anthilochae *ceteri libri* Antiloce *ed. pr.*, *recte* 5 aio *Aldina* ai *libri* et ea *Fruterius Veris. II* 5 et a *libri* et hac *Scaliger* ea, *om.* et, *Lachmannus in Lucr. p.* 163 *Versus* 6—9 *inuerso ordine in libris feruntur hoc:* 8 9 6 7, *quem correxit Bothius* 8 dici *Scaliger* dicis *libri* me esse *fort. ex* meed *ortum: cf. ad u.* 36 *et* 53 10 *sq.* lassis trahere in salum *libri* classes trahere in salum *Scaliger* trahere in salum Classes *Grotius Bibl. crit. nou. IV* classes trahere nauium Videas in salum me *Hermannus Opusc. V* 140. *Alia olim temptaui* 12 facta *Mercerus*, *Grotius Bibl. crit. nou. IV* fata *libri* 13 quodsi *Fruterius l. l.* quod sic

Iám diu inflammári Atridae náuis uidissént suas.

V (8)

'Iram infrenes, óbstes animis, réprimas confidéntiam.

VI (9)

Tua honéstitudo Dánaos decepít diu.

VII (3)

'Ego me non peccásse plane osténdam aut poenas súfferam.

VIII (7)

Régnum tibi permítti malunt? cérnant: tradam exércitus.

IX (4)

Nolo équidem: sed tu huic, quém scis quali in té siet
Fidélitate, ob fídam naturám uiri
Ignósce.

AEGISTHVS

I (2)

heu!
Cuiátis stirpem fúnditus fligí studet!

ipsi desunt ut plerumque in hac parte, et teste L. Muellero ann. philoll. 1867 p. 491 Leid. alter, ut puto. m e r i a r e t Leid. m e r t a r e t ceteri libri m o e r a r e t ed. Mediol. cf. 138, 33) V Non. 262, 15 'c o n f i d e n t i a rursum temeritas, audacia ....' Cf. Homeri IX 496. 255 sq. VI Non. 120, 31 'h o n e s t i t u d o pro honestas. Accius Oenomao ... idem Myrmidonibus ...' VII Non. 396, 31 's u f f e r r e est sustinere ....' VIII Non. 261, 24 'c e r n e r e rursum cedere, unde et cernere hereditatem filii patribus, id est cedere, dicti sunt.' Conferunt Homeri Il. IX 616 IX Non. 109, 31 'f i d e l i t a t e m, id est fidem.' Quadrat ad hanc fabulam inc. inc. fab. XXVIII; de XXVII uaga est ariolatio.

Aegistvm et Clvtemestram diuersas fabulas fuisse nunc statuo. Aegisthvs (Aegistvs: cf. fr. V) I Non. 110, 32 'f l i g i, affligi. Liuius Aegistho ... Accius Epinausimache ... idem Aegistho: heu' e. q. s.

---

libri: in sic *litteris* sei *latere potest.* stares *Gifanius* histares *compuncta* h *Leid.* istares *ceteri libri. Cf. Lachmannus in Lucr. IV* 283 te *Mercerus, om. libri* te meus m. *uel adeo* meus m. te *sunt qui praeferant* mertaret *libri* moeraret *ed. Mediol.* 14 Atridae *Mercerus* et re *libri* ardere *Fruterius Coni. ueris. III* 2 tetre *Bothius*

15 infrenes *Iunius in mg.* infrenis *libri* 16 decepit *Delrio* decipit *libri* 18 malim *Iunius in mg.*, *Hermannus* cernant *Mercerus* cernam *libri*, *et legit ipse Nonius.* exercitum *Aldina*

II (3)

Cui mánus materno sórdet sparsa sánguine.

III (5)

23 24 Celebrí gradu gressum ádcelerasse dédecet.

IV (1)

25 . . . . . néque fera hominum péctora
Fragéscunt, donec uím persensint ímperi.

V (4)

melius quám uiri
Cállent mulierés.

CLVTEMESTRA

I (1)

. . . . sed uáluae resonunt régiae.

II Non. 170, 3 'sordet, sordidata est.' III Non. 89, 25 'celebre non solum frequens, sed etiam uelox.' Seruius in Aen. IV 641 'celerabat] alii celebrabat legunt, quia antiqui hoc uerbum in uelocitate ponebant. Actius: celeri' c. q. s. IV Non. 111, 1 'fragescere, frangi.' Comparaui Aeschyli Agam. 1601 H. κρατηθεὶς δ' ἡμερώτερος φανεῖ (1619 sq. 1639 sq.) V Non. 257, 30 'callet significat scit: hoc est calliditate, quae est urbana scientia. Accius Egisto ...' Similia sunt in Aeschyli Agam. 1605 τὸ γὰρ δολῶσαι πρὸς γυναικὸς ἦν σαφῶς.

Clvtemestra nominis formam reuocauit Ritschelius opusc. II 497 sq.: cf. collecta a me ibidem 517 sq. et Fleckeiseni tit. L p. 13. Diphthongum oe Attio uindicaui in annall. philoll. LXXV 316 sqq. Actam a. 698 in ludis Pompei narrat Cicero ep. ad fam. VII 1. Cf. praeterea de off. I 31, 114. I Priscianus IX p. 863 P. 'haec tamen ipsa' (sc. in ui diuisas praeteritum désinentia, ut sonui, sonitum) 'et secundum tertiam uetustissimi protulisse inueniuntur coniugationem . . . Accius in Clytaemnestra ...' (clytemnestra Reg. et fort. Halb. clitemnestra Bamb. Bern. dytemnestra Sang. Grut. Karolir. clytēmestra Halb. corr.)

---

23 cum manus *Leid.* sparsa *ed.* 1526 sparso *libri*, *probauerunt G. Hermannus et Albertus Langius Quaest. metr. p.* 5 *Malim* sparsa sordet 24 celeri *Seruius* adcelebrasse *Nonius* adcelerauisse *Scaliger* dedecet *Buechelerus coni. Soph. El.* 871 *sq.* decet *Seruius* docet *Nonius* addecet *Scaliger* condecet *Maehly ann. philoll.* 1857 *p.* 287. *Anapaestos* celebríque gradu Gressúm nunc adc. decet *ne nunc quidem plane repudiauerim: nam chorum etiam nunc audire mihi uideor* 26 persensint (*uel* persensere) imperi *Hermannus* persenserim imperii *libri* persenserint imperii *Bentinus* imperi persenserint *Bothius* 29 sed ualde *Reg. Bamb. Bern. Sang. et* i *uel* l *erasa Grut.* sual de *Carolir.* regiae domus *Lips. b*

II (4)

Omnés [se] gaudent fácere recte, mále pigrent.

III (5)

Deúm regnator nócte caeca caélum e conspectu ábstulit.

IV (10)

Flúcti inmisericórdes iacere, taétra ad saxa adlídere

V (6)

Péctore incohátum fulmen flámmam ostentabát Iouis.

VI (9)

Cúr me miseram inrídet, magnis cómpotem et multís malis?

VII (7)

Scíbam hanc mihi suprémam lucem et séruiti finém dari.

II Non. 219, 14 'pigret ... Accius tytesemestra ...' (clitemestra Vrbin. 308 Clytemnestra edd.) III Seruius in Aen. I 88 'eripiunt, i. e. abstollunt.' IV Non. 488, 12 'flucti pro fluctus. Accius Telefo ... idem Clytaemystra ...' V Seruius in Aen. I 44 'illum expirantem transfixo pectore flammas Turbine corripuit] Probus et tempore legit ... sed qui legunt pectore, de Actio translatum affirmant, qui ait in Clytaemnestra de Aiace ...' (Clytemetra Cass.) VI Non. 521, 27 'compotem bonae rei solum dici existimatur, cum etiam mala re positum sit. Accius Clytemestra ...' (Clytemestrã Bamb.)
VII Non. 226, 8 'suasione generis feminini [.... seruitus generis

---

30 *Sic nunc scripsi.* omnes g. f. r. mali. g. *libri. Olim coll. Aeschyli Agam.* 501 *sq.* 580 *ausus sum* omnes boni Gaudént ualere recte, sed mali p., *in quibus* boni | omnes *praeiuerat Vossius.* boni omnes g. f. r., male pigrant *coniecit Bothius* omnes sic audent f. r., male pigrent *εἰρωνικῶς dicta Buechelerus. Septenarius* ómnes g. f. recte recti, nam mali p. *Grotio*, ómnes g. f. r. non mali, mali p. *Hermanno placuit.* 33 taetra *Mercerus*, *qui quod praemisit* et *omitti iussit L. Mueller annall. philoll.* 1867 *p.* 493 aetera, *om.* et, *Bamb.* et aetra, h *suprascripta*, *Leid.* et aetra *ceteri libri exceptis W et Basil.*, *qui totum uersus dimidium omittunt* 34 in pectore *Seruius*, *quod olim in exitu uersus posui, ut Hermannum quoque uoluisse enarraui. Non seruaui* in, *quia ex eadem hoc nuntii narratione frustulum desumptum est, unde III et IV sunt.* fulmen inchoatum flammam *Seruius* fúlmen incohatum [flammans] flammam *olim edidi.* fulmen incitatum flammam *Bothius* fulmen inchoatam flammam, flammam *Beierus in Cic. de off. I* 31, 114 (*T. I p.* 244) incohatam *flagitat Kiesslingius* 36 me *edd.* meae *libri: an* mee *Attiana scriptura? cf. u.* 8 *et* 53 magnis *Lipsius Epist. quaest. V* 12 magis *libri* 37 suppremam *libri* seruiti *Bothius* seruitutis *libri* seruitii

VIII (3)

. . . ut quaé tum absentem rébus dubiis cóniugem
Tétinerit, nunc pródat ultorem?

IX (8)

. . . . . séras potiuntúr plagas.

X (2)

Mátrem ob iure fáctum incilas, génitorem iniustum ád-
probas.

AGAMEMNONIDAE

I (1)

. . . . . ínimicitias Pélopidum
Extínctas pausa, oblítteratas mémoria
Renouáre

II (2)

'sic
Multi, ánimus quorum atróci uinctus málitia est,
Compósita dicta e péctore euoluúnt suo,

feminini.] Neutri Accius Clytemestra ...' VIII Non. 178, 12 'tetinerit pro tenuerit ... Accius Clytemestra ...' IX Donatus in Terent. Adelph. V 4, 17 'potitur accusatiuo casu ...' X Non 125, 2 'incilare est increpare uel inprobare. Accius Meleagro . . . idem Clytemestra . . .' His reliquiis adiungi possunt inc. fab. fr. I. II. inc. inc. fab. LXVII.

Agamemnonidas et Erigonam, quas pro eadem fabula habeo, diuersas fuisse adfirmat Paulus Schmidt 'de Nonii Marcelli auctoribus grammaticis' p. 59. Agamemnonidae I Non. 146, 29 'oblitterare est obscurefacere et in obliuionem ducere.' II Non. 260, 21 'componere, exsimulare uel fingere.'

Vossius 39 probat uictorem *ms. Fabri* prodat uictorem *Vossius, fortasse recte: et probauit Hermannus quoque. De senario tali fere* tetinerit, hunc nunc p. uictorem? nego *cogitari posse Buechelero uidetur.* 40 seras *ed. Veneta* siras *cod. Reg. apud Lindenbrogium* feras *ed. pr.* saeuas *conieci* serenas *uel* astriferas *uel* superas *malit Buechelerus* 41 matrem ob *Grotius* matre meo *libri* matrem me ob *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 82 incilans *Veneta, probauit Hermannus.* 42 Pelopidum *Vossius* Pelopidarum *libri* 43 extinctas *Bentinus* extincta *libri* pausa *scripsi* causa *Vrbin.* 307 tam *ceteri libri* iam atque *Iunius* fama *Buechelerus* 45 sic *delet Vossius* 46 multi *libri plerique, om. ms. Barthii* multis *ms. Fabri* iunctus *ms. Barthii, Schoppius Veris. IV* 12

Quae cúm componas, dícta factis díscrepant.

ERIGONA

I (5)

Locrórum late uíridia et frugum úbera

II (6)

Adséntio: age nunc tú tuam progéniem profer órdine.

III (10)

Hóspitem depósitam interimes?

IV (9)

Quód utinam me suís arquitenes télis mactassét dea!

V (1)

Tum aútem Aegisthus sí med eodem lécto comitassét patri!

VI (8)

Séd ubi ad finem uéntum est quo illum fórs expectabát loco,
'Adque Orestem gráuis sacerdos férro prompto adstítuerat

Erigona I Non. 498, 5 'genetiuus positus pro ablatiuo uel aduerbium loci ...' (Erigena Bamb.) II Non. 469, 18 'adsensit' (adsentit Bamb.) 'est et passiuum. Accius Neoptolemo ... idem Erigona ...' III Non. 279, 11 'deponere est commendare.' IV Non. 341, 25 'mactare est immolare ...' V. Non. 85, 14 'comitasset pro cobuisset.' (cobitasset Salmasius Exerc. Plin. p. 825 cubuisset Bamb. Tur. concubuisset Vatic. 2916) VI Non. 315, 10 'graue, triste.'

---

49 Locrorum *edd.* locronum *libri* locorum *Bothius* lucorum *Buechelerus* latae *Leid.* fruguũ *Bamb.* 50 tu tuam *libri*, *quod ut seruetur CFW Mueller prosod. Plaut.* 149 *duo hemistichia* adsentio: age nunc tu tuam | progeniem ede ordine *disponi uult.* tuam *ed.* 1840 profer *nunc scripsi.* et *libri* *Olim Merceri senarium* adsentio: age nunc tuam p. ede ordine *probabam* 51 depositam *Geneu. Leid.* deposita *ceteri libri* 52 arquitenes *libri*, *antiqua scriptura.* arcitenens *uulgo* 53 si med eodem *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 764 si me esse eodem *libri*, *quod* si meed *interpretari possis: cf. u.* 8 *et* 36 si me eodem *Grotius Bibl. crit. nou. IV* leto *Grotius*, *Palmerius* 54 fanum *Lipsius* uentum est in quo *libri* uentum in quo *Bothius* illum fors sectabatur *Palat.* fors illum sectabat *Vrbin.* 308 illum expectabat fors *Vossius* i. f. spectabat *Buechelerus* 55 ad quem *W* atque *ceteri* Orestem *Ritschelius opusc. II* 487 Orestes *libri*, *tuetur Buechelerus mactaturum Erigonam intellegens* Oresten *Grotius* ferro cum promto *Grotius* adsti-

VII (4)

[Nam] quámquam exanguest córpus mi atque annís putret

ALCESTIS

Cum stríderat retrácta rursus ínferis

ALCIMEO

I (4)

quós deseruit líberos,
Supérstites sunt

II (8)

'Vt me depositum ét maerentem núntio repéntino alacrem
Réddidisti adque éxcitasti ex lúctu in laetitúdinem!

III (2)

Quod di ín sedem infernám penitus

VII Non. 159, 19 'putret ...'
ALCESTIS Priscianus IX p. 867 P. 'strideo quoque stridi facit ... i autem tam in praesenti quam in praeterito productam habet ... Accius in Alcestide ...' (in Alcestide om. Sang.) Idem p. 893 P. 'strido et strideo tam tertiae quam secundae coniugationis inuenitur .... sed puto euphoniae causa non esse in usu strisi, sed stridi ... Accius in Alcestide ...'
ALCIMEONEM et ALPESIBOEAM unam eandemque fabulam fuisse adfirmat Bothius, iure negat Paulus Schmidt l. l. De nominis ALCIMEO forma quae disputaui uide in Ritschelii opusc. II 613 sq. I Non. 393, 24 'superstites ueteres ponebant incolumes ... Accius Alcemeone ...' II Non. 132, 9 'laetitudine pro laetitia. Accius Alcmenone ...' (alcimeone Vrbin. 307) III Non. 487, 25 'specis pro specu-

---

tuere *libri plerique* adsistit *Genev. Basil.* adstitit *Grotius* 56 nam *Ritschelius opusc. II* 621, *om. libri* exangue est *libri* est exsangue *Bothius* mi *Bothius* mihi *libri* 57 tum *Grut. p.* 893 strideret *libri p.* 867 striderit *ed. Veneta* $\overset{r}{p}$etracta *Bern. p.* 867 rursum *Sang. ibidem: cf. Ritschelius opusc. II* 260 *sq.* rursus ab *Vossii ms.* rursum ab *Bothius* 58 suos *libri Interrogatio an adfirmatio sit non liquet. Senarium Bothii* suos d. l. superstites *probat Buechelerus* 60 depositum *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 780 repositum *libri* depositam *conici posse monui in quaest. scen. p.* 324 et maerentem *Iunius* inmerentem *libri* ac maerentem *Palmerius. An* ut maerentem? nuntio repentino *Bothius* repentino nuntio *libri* tam repente nuntio *Vossius* alacrem repente nuntio *Maehly ann. philoll.* 1857 *p.* 287 repentino alacrem n. *exitum commendat Buechelerus in antecedentibus corruptelam quaerens:* répĕntino *uel* répenino *caret auctoritate* 61 atque excitasti *Mercerus* adiue hesitastis *libri* ac me excitasti *Iunius* ac me excitastis *ed.* 1526 62 quod di in sedem infernam

Depréssum altis clausére specis.

IV (7)

qui ducat cúm te socerum uíderit,
Géneribus tantam ésse inpietatem? . . . .

V (1)

Fata út frustrando láctans uanans prótrahas.

VI (3)

Quia néc uos nec ille inpúne inriderét meam
Grandaéuitatem

VII (5)

Atque éccos segnis sómno et tarditúdine.

VIII (6)

Postrémo amplexa frúctum, quem di dánt, cape!

ALPHESIBOEA

I (5)

Ita térrita membra animo aégroto
Cunctánt subferre labórem.

bus. Accius Alcmeone . . .' (Almeone Bamb.) IV Non. 487, 29 'generibus pro generis. Accius Alcmeone . . .' (Alomeone W Alchimaeone Bamb.) V Non. 16, 22 'lactare est inducere uel mulgere uellere decipere . . . Accius Alcimaeone . . .' Idem 184, 1 'uanans dictum pro fallens. Accius Alcmena . . .' VI Non. 116, 11 'grandaeuitas. Accius Alcimachone . . .' VII Non. 181, 18 'tarditudinem et tarditiem pro tarditate . . . Accius Alcmene . . .' (Accius Alcmene om. Leid. Accius Alcmaeone Iunius) VIII Non. 470, 11 'amplexa pro amplexare. Accius Alcmeone . . .' (solomeone Bamb.)
ALPHESIBOEA immo ALPESIBOEA I Non. 469, 23 'cunctant pro

L. Mueller annall. philoll. 1867 *p.* 495 quod di interdum inferam *libri* quod di in terram infernum *Buechelerus* quo di infernum *olim scripsi: nunc seruaui* quod *quamquam incertus, utrum sit aduerbium* quo (*cf. Pacuu.* 225) *an pronomen siue coniunctio. Chaos intellegi uult L. Mueller.* quod di interdiu infernum *Gulielmus Veris. I* 6 quod di interdiu inferum *Bothius* quod di ted infernis *uel* quod di infernis *Vossius, qui anapaestos agnouit* 63 depressum *Leidd. Bamb.* interpressum *ceteri libri* clauserunt *Bothius* 64 socerum uiderit *Vossius* uiderit socerum *libri* generis hibus *suasit Schneidewinus* 66 fata ut *Buechelerus* tanta ut *libri p.* 16 tanta *libri p.* 184 tanta ui *Schoppius* tantum ut *Vossius* protrahit *libri p.* 184 protrahis *Schoppius* 67 nos *W* 69 signas *Leid.* 70 *Non dubitandum uidetur quin* amplexa *participium sit* 71 trita *ed. pr.*

II (4)

etsi est ín malis
Depósitus animus, quaé scibo exinde aúdies.

III (1)

[Nám] quid hic tam obscúre dictum est, támue inenodábile?

IV (2)

Si tuí ueretur té progenitorís, cedo.

V (9)

. . . sed tibi caútim est adeundum ád uirum.

VI (2)

At uéreor, cum te esse 'Alcimeonis frátrem factis dédicat

VII (6)

Cum ipsá simitu míseritudo meórum nulla est líberum.

cunctantur.' (Alpesiboea Bamb. Alphesiboea ceteri.) II Non. 279, 25 'deponere est desperare, unde et depositi desperati dicuntur ... Accius in Tereo ... idem in Alfesiboca ...' III Non. 15, 10 'enoda significat explana ... Accius Eurysace ... idem Alfesiboca ...' IV Non. 497, 2 'cum sit: ueretur illam rem ... ueteribus genetiuus pro accusatiuo poni placet ... Accius Alphesiboea: si' c. q. s. V Non. 512, 10 'cautim pro caute. Accius Alfesiboca: sed' c. q. s. VI Non. 280, 4 'dedicare est dicare. M. Tullius Accius in Alfesiboca ...' (Exciderunt post Tullius uerba Ciceronis) VII Non. 136, 19 'miseritudine pro miseria uel misericordia. Accius Astyanacte ... idem Alphesiboca ...'.

---

74 animus, quae scibo exinde *Bothius dubitanter.* animus meus quae scibo exinde *libri* animus meus q. s. ex me *Vossius*, *Bothius* audies *Vossius* audiet *libri* in malis Méus etsi est depositus animus, quae scibo, exinde audies *Bothius* 2. *Temptaui uaria, e. c.* etsi meus est ín malis, *quod uerum uidetur, et u.* 74 exindaudies, *Kiesslingius* depositus animus meus quae scio ego indaudies; *non longius aberat* quae scio ea indaudies. 75 nam *om. libri* quid itam *libri* quid? itane *Bothius* 1 quid ita? tamne *Bothius* 2, *fort. recte* obscure dictum *Bothius* obscuri dicunt *libri*, *nisi quod* obscuro dicunt *mss. Merceri* obscuridicum *Mercerus* 77 sed ubi cautim est ad eundem *Bamb.* 78 at *Iunius* ad *libri* Alcimeonis *restitui in Ritschelii opusc. II* 513 Almeonis *libri* Alcmaeonis *uulgo* quoniam esse Alcumaéonis | te frátrem *temptauerat Ritschelius opusc. II* 486 dedicas *fuit qui proponeret* 79 simitu *Bothius* 2 simeta *libri* siet *Vossius* siet. Ah *Bothius* 1 meorum *Vossius* eorum *libri* nulla *Heinsius*, *Bothius* 2 ulla *libri* illa *Bothius* 1

VIII (8)

'O dirum hostificúmque diem, o uim tóruam aspecti atque hórribilem!

IX (3)

Sed angústitate inclúsam saxi, squálidam

AMPHITRVO

I (10)

Cum pátre paruos patrium hóstifice
Sanguíne sanguen miscére suo

II (4)

Vt tam óbstinatod ánimo confisús tuo

III (5)

An málad aetate máuis male mulcári exemplis ómnibus?

VIII Non. 485, 25 'aspecti pro aspectus. Accius Astyanacte ... idem Alfesiboea ...' (Alphesiboea W) IX Non. 73, 25 'angustitatem dictum pro angustia. Accius Alfesiboea: sed' e. q. s.

Amphitrvonem et Persidas coniunxi cum Grotemeyero. Amphitrvo (Ampitrvo) I Non. 224, 10 'sanguis masculino genere in consuetudine habetur ... neutro ... Accius Amfitryone: cum' e. q. s. II Festus p. 193 M. 'obstinato, obfirmato, perseueranti, ut tenere possit — ut Accius in Amphitryone: ut tam' e. q. s. III Non. 1, 27 'aetatem malam senectutem ueteres dixerunt ... Accius Amfitryone: an' e. q. s. (Amfytryone Bamb.)

---

80 *Seruaui octopodiam dactylicam (non trochaicam) qualem olim edidi; nam 'monstrum' esse quod Aeschylus aliique Graecorum poetae tragici usurpauerunt mihi non persuasit L. Mueller ann. philoll.* 1868 *p.* 434. *Anapaestos ante hunc iam Geppertus de pronunt. serm. Lat.* 115 *commendauerat, quos qui praeferet, probabiliore quam illi poterit remedio elicere, si scripserit* o dirumque *e. q. s.* o dirum, *suprascr.* o, *Leid.* o diorum *Bamb.* odiorum *W* odiosum *Delrio* o odiosum *Geppertus* maestificumque *L. Mueller* ouium turbam *Leid. Bamb. An in trochaeis mensura* hóribilem *toleranda? cf.* 501 81 sed *libri, quod defendunt Geppertus l. l.* 94 *et CFW Mueller prosod. Plaut.* 288 sei *Lachmannus in Lucr. IV* 81 se *Buechelerus. An* sic *in fine antecedentis uersus fuit?* angustitatem inclusam ac saxis *libri* 82 paruus *Vossius, Bothius. An* pueros? patrium *Bothius* patrum *libri* parat *Vossius* hostifico *Bothius*

83 miscere *Passeratius* hiscere *libri* suum *Vossius* scio *Bothius* 84 aut *Aldina* obstinatod *in tragoedia etiam tum auditum esse statuo.* obstinato *cod. Olim* ego *addidi.* 85 *Iambos nunc notaui, olim trochaeos, cum* mala *pro monosyllabo haberem.* mala *libri* an mala | aetáte mauis *CFW Mueller l. l.* 384, *item si recte*

IV (8)

Sed quaénam haec mulier ést funesta uéste, tonsu lúgubri?

V (1)

. sí satis recte aut uéra ratione aúgurem

VI (9)

Tamen ét staturae grácilitudo própemodum et luctús facit,
Ne dúbitem.

VII (6)

Quín meum senium cúm dolore tuó coniungam et cómparem

VIII

Pértolerarem uítam cladesque éxanclarem inpétibilis.

IX (3)

Cédo quid ei redhóstis? tum Comaécto obbitet fácilius

IV Non. 179, 18 'tonsus pro tonsura . . . Accius Amfitryone: sed' e. q. s. V Non. 469, 3 'auguro. Accius Oenomao . . . idem Amfitryone . . .' (augurio . . . Amfitrione Bamb.) VI Non. 116, 2 'gracilitudo et gracilens pro gracilis . . . Accius Amfitryone: tamen' e. q. s. VII Non. 255, 29 'comparare est sociare, coniungere. Accius in Amfitryone: quin' e. q. s. VIII Non. 292, 12 'exanclare etiam significat perpeti . . . Accius Diomede . . . idem Amfitryone . . .' Hunc locum Plauti Amphitruoni IV 2, 14 inseruit suppositarum scaenarum auctor IX Festus p. 270 M. 'redhostire, referre gratiam — — Accius in Amphitryone: cedo' e. q. s. Non. 165, 20 'redostit, reddit. Accius Amfitryone: quid' e. q. s

intellexi Geppertus l. l. 113, *nisi quod hic temere* manis aetate *transponi iubet.* 86 mulier est *Vossius* est mulier *libri* funesta *edd.* funestat *libri* funestast *L. Mueller de re m.* 38 *trochaeos dimetiens.* 87 si recte satis *Vossius* satis si recte *Bothius* nisi satis *Buechelerus. Conici praeter alia* uesi si satis *uel* ne, si s. *uel* si (nisi) sic s. *potest* uer ratione *Bamb.* augurem *ed. pr.* augurer *libri* augurent *ed.* 1480 88 tamen et staturae *Gebhardus Ant. Lect. I* 5 tamen et statuae et *libri* tamen ista tua *Iunius* tamen etsi tua *Vossius* támen et status *conl. inc. fab. XLII Vsenerus* propemodum *Grotius* et propemodum *libri* 92 cedo *om. Nonius* quid ei *uel* huic *nunc conieci*, quid mihi *olim.* quid hic *Nonius* ecquid te *Festus*, *H. Keilius Mus. Rhen. VI p.* 624 ecquid hic *Bothius* redhostis? tum Comaecto *scripsi* redostit uiam cometem *Nonii libri* redhosti titum cum eas sem *cod. Festi teste H. Keilio l. l., in quibus uide an haec* redhostis? tum iam (*uel* eum *uel* eam) faesim *lateant.* redhosti, cum ea seni *Scaliger* redhostit, ut cum ea se *A. Augustinus*, *Vossius* redhostit? an quo me *Mercerus* redhostit? iterum cura

X (11)

Si fórte paulo quám tu ueniam sérius

XI (7)

Miserét lacrimarum lúctuum orbitúdinis.

XII (12)

Non páruolam rem ordíbor. — Ne retice, óbsecro!

XIII (2)

Hócinest, quo tám temeriter tú meam beniuoléntiam
'Interisse es rátus?

PERSIDAE

Satin út quem cuique tríbuit fortuna órdinem,
Numquam úlla humilitas íngenium infirmát bonum?

ANDROMEDA

I (11)

Quot Lúna circlos ánnuo in cursu ínstitit

X Festus p. 343 M. 'setius' (serius Vrsinus) 'a sero uidetur dictum. Accius in Amphitryone: si' e. q. s. Paulus p. 342 M. 'serius Accius a sero comparauit, ait enim: ne, si forte' e. q. s. (Potest ne ex [Amphitryo]ne titulo reliquum esse.) XI Non. 146, 15 'orbitudinis pro orbitate. Accius Amfitryone: miseret' e. q. s. XII Non. 39, 21 'ordire est ponere, incipere. Accius Amfitryone: non' e. q. s. (ordiri Bamb.) XIII Non. 516, 3 'temeriter. Accius Amfitryone: hoc' e. q. s. (Amfitrione Bamb.)

Persidae Priscianus de metris com. p. 1325 P. 'nec solum comici huiuscemodi sunt usi iambis, sed etiam tragici uetustissimi, ut Ennius in Medea ... Accius in Argonautis ... idem in Persidis ...'

Andromeda I Non. 20, 25 'circus dicitur omnis ambitus uel goerus' (goeirus W girus, sed i in duarum litt. rasura posita, Bamb.) 'cuius diminutiuum est circulus.'

---

ne se *H. Keilius* obbitet *scripsi*, *sc. facinus quod flagitas.* obbiet *W* obtet *Leid.* obhiet *ms. Iunii* obiet *ceteri libri Nonii* obiectet *Festus* oblectet *A. Augustinus*, *Vossius* temptet *Mercerus* 93 ne si *Pauli Festus: u. supra* serius *Paulus*, *quod probat praeter O. Muellerum Fleckeisenus Mus. Rhen. VIII p.* 223 setius *Festus*, *tuetur Wagnerus Orthogr. Verg. p.* 472 secius *uel* sequius *Scaliger. Cf. Charisius p.* 194 *P. u.* setius *et* secus 95 *Personas distinxit Delrio* paruolam *Bothius* 2 paruam *libri* *An* ordibo? 96 hoccine est *Delrio* hoc in te est *ms. Doruill.* hoc in re est *ceteri libri* hocin rest *L. Mueller de re m.* 421 quo (*sic Leid. mss. Par.* 7657 *et* 7666 *Palat. Voss.* 116 quod *ceteri*) tu tam (ta *Bamb.*) temeriter *libri*, *quae transposui.* beneuolentiam *Bamb.* 97 interiisse ratus es *Palat. Doruill.* 98 satim *Leid. V* scin *olim conieci* quemcunque *Bothius* 100 quot *Lipsius Ant. Lect. V* 22 quod *libri* circlos

II (5)

Cum nínxerint caeléstium molém mihi.

III (14)

Nísi quid tua facúltas nobis túlat opem, pereám . .

IV (13)

Nec queí te adiutem inuénio: hortari píget, non prodesse íd pudet.

V (2)

Múliebre ingeniúm, prolubium, occásio . . . .

VI (7)

namque ut dicam té metu

II Priscianus X p. 882 P. 'ninguo quoque ninxi, unde et nix ...' (actius Reg. in Andromeda om. Sang.) III Macrobius de diff. et soc. Gr. et Lat. uerbi 6, 14 (in Keilii gramm. Latt. uol. V p. 607) 'fero tuli et tollo tuli ... Accius uero in Andromeda etiam ex eo, quod est tulo, quasi a themate tuli, declinat: nisi' e. q. s. IV Non. 424, 2 'pudet et piget hoc distat: pudet enim uerecundiae est, pigere paenitentiae ... Accius Neoptolemo ... idem Aupromeda ...' (Andromeda Lipsius Ant. Lect. I 2) V Non. 64, 8 'proluuium ...' VI Non. 174, 22 'segnitas pro segnitia. Accius Aeneadis ... idem Andromeda ...'

---

post Osannum ad Cic. de rep. p. 379 *Buechelerus Coni. Lat.* 13 *sq.* circulos *libri* circos *Mercerus* cursu *Vatic.* curso *ceteri libri* 101 ninxerit *Bern.*, *fort. recte* (*Iuppiter scil.*) cum ninxerit caelestium molimine *Grotius* 102 quid *Bothius* quod *exemplaria* quidem *Bergkius symb. ad gramm. Lat. I* 55, *creticos horridulos nescio quos commendans.* facultas tua tulat nobis *Bothius* opem, peream *nunc scripsi duce Kiesslingio*, *qui* peribimus *uel* nos periimus *clausula uersum finiri uult. In comoedia* probe *adderem.* operam *exemplaria* opem *Bothius* opem cito *olim proposui*, *cum mancum uno pede ab initio quoque septenarium statuerem* 103 *sq. Octonarium iambicum qualem dedi agnouit L. Mueller de re m.* 38: *septenariorum trochaicorum frustula, quorum prius post* piget *terminetur*, *dispescuit Buechelerus l. l.*, *senariorum*, *quorum posteriori tres primi pedes deessent*, *ego olim.*

ne quiete *libri*, *nisi quod* quietem *ms. Iun.* nec qui te *Iunius*, *Lipsius Ant. Lect. I* 2, *Cuiacius Obseru. XI* 21 neque qui te *Buechelerus* adiuter *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 79 hortari piget *Scriuerius* hortari pudet *libri*, *Bergkius l. l.*, *fort. recte* id piget *edd.*, *Bergkius l. l.*, *fort. recte* 105 *sq. Trochaeos nunc cum Buechelero discripsi*, *olim creticos* prolubium *Lipsius* proluuium *libri* 107 *sq. libros nunc cum Buechelero secutus sum: olim haec ut fr. V creticis inclusi*, *quibus trochaici octonarii ultima dipodia* namque ut dicam *praeiret.* namque ut te metu Aut segnitate dicam *Vossius*

Aut ségnitate adiúuere dubitare, haút meum est.

VII (4)

Múlti iniquo, múlier, animo síbi mala auxere ín malis,
Quíbus natura práua magis quam fórs aut fortuna óbfuit.

VIII (8)

Mísera obualla sáxo sento, paédore alguque ét fame

IX (1)

Quí neque terraest dátus, nec cineris caúsa umquam euasít uapos.

X

Immáne te habet témplum obuallatum óssibus.

XI (3)

Alui éducaui: id fácite gratum ut sít seni.

XII (12)

Quód beneficium haut stérili in segete, réx, te obsesse intélleges.

XIII (6)

Donéc tu auxilium, Pérseu, tetulistí mihi.

VII Non. 425, 11 'fors et fortuna hoc distant: fors est casus temporalis, fortuna dea est ipsa. Accius Astyanacte . . . idem Andromeda . . .' VIII Non. 72, 7 'algu pro algore.' IX Non. 487, 10 'uapor et uapos . . .' X Non. 323, 10 'inmane, foedum. Accius Automedia . . .' (Andromeda Aldina Hippodamia Ladewicus Anal. scen. p. 34) XI Non. 422, 15 'alere et educare hoc distant: alere est uictu temporali sustentare, educare autem ad satietatem perpetuam educere . . .' XII Non. 395, 25 'segetem etiam ipsam terram dicimus . . . Accius Oenomao . . . idem Andromeda . . .' XIII Non. 178, 16 'tetulit, tulit.'

---

108 adiuuere dubitare *scripsi* aut dubitare *W* addubitare *ceteri libri* adire *uel* tardum dubitare *Buechelerus* *Interpellari sermonem sic* aut segnitate dubitare. — Haud id meum est. — Tace *Kiesslingius statuit.* aut meum *Leid.* haud meum *ceteri* 109 iniquo *Iunius* in quo *libri* auxere *Gulielmus Veris. I* 6 ausere *libri* 111 misere *Bothius* obualla *libri*, *tuetur Buechelerus.* obuallata *Delrio* obuallas *Bothius* obuallor *ci. Vsenerus* senio *libri*, *correxi* pudore *W* 112 terra est *Bamb.* terrae est *ceteri* cynneris *Bamb.* 113 *Posse etiam septenarium trochaicum ab initio mancum esse, qualem olim notaui, neque hic neque alibi monere uolui.* immane te habet *Aldina* immanitate habet *libri* immani tabe *Mercerus*, *quod placuit Buechelero.* 115 haut *Mercerus* aut *libri* obsesse *Gulielmus Veris. I* 6, *Fruterius Veris. II* 5 *Epist. phil. II ap. Grut. V* 385 obesse *libri* intelleges *Gulielmus* intellegis *libri*

XIV (9)

Nosque út seuorsum díuidos leto ófferes

XV (10)

Nam pósquam paruos uós oppressit fámulitas

ANTENORIDAE

I (3)

ad populum intéllego
Referúndum, quoniam horum aéquiter senténtiae
Fuére.

II (2)

Fortásse an sint, quos híce non mertét metus.

III (5)

Séd quis hic est, qui mátutinum cúrsum huc celerantér rapit?

IV (1)

Namque húc em uenio, ut méa ope opes Troiae íntegrem.

XIV Non. 95, 24 'diuidos, id est separatos.' XV Non. 109, 26 'famulitas est seruitus.' Perseus poterat inc. inc. fab. CIII dicere.
Antenoridas et Deiphobvm titulos cur ad eandem referas fabulam causa idonea non est. Antenoridae I Non. 512, 29 'aequiter pro aeque ...' II Non. 138, 33 'mertaret, mergeret.' (fort. 'mertare, mergere') cf. Pauli Festus p. 81 u. exfuti, p. 124 u. mertat; Quintilianus I 4, 14. III Non. 513, 23 'celeranter pro celeriter. Accius tenoridis ...' (noridis Bamb. Antenoridis edd.) IV Non. 127, 1 'integrare, redintegrare ...'

---

117 seuorsum *scripsi* seorsum *libri*, *quod ne duarum syllabarum mensuram egrediatur*, nosque uni *scribi suadet Buechelerus: idem adsequaris in trochaico septenario*, *cui desit prima dipodia* diuidos] *cf. Lachmannus in Lucr. p.* 306 olferas *Scriuerius* 118 posquam *Vrbin.* 307 postquam *ceteri libri* 120 referundum quorum aequiter *Bamb.* 122 fortasse an *debere trisyllabum esse concedo Gepperto l. l.* 11 *et L. Muellero de re m.* 253, *quorum ille quas sententiae facetias excogitauerit tacere malo. Ceterum ipse olim in addendis* fórtasse an sit *ut trochaici uersus, cui prima dipodia deesset*, *frustulum proposueram. Non offendit hiatus Bergkium symb. ad gramm. Lat. I* 107, *quamquam* fortassis an *facile scribi licuisse monet.* sint quos *cd. Mediol.* sit quod *Leid.* sit quos *ceteri libri* hic *libri* mertaret *L. Mueller propter lemma.* 123 hunc *Bamb.* capit *Palat.* 124 em uenio *scripsi*

V (4)

qui aút illorum cópias
Fúndam in campo, aut náuis uram, aut cástra mactabo ín mare.

DEIPHOBVS

I

[Deae] Mineruae dónum armipotenti ábeuntes Danaí dicant.

II (2)

Eo ánte noctem exténta retia út proueherem et státuerem,
Fórte aliquanto sólito lembo súm progressus lóngius.

III (1)

Nós continuo férrum eripimus, mánibus manicas néximus.

V Non. 341, 15 'mactare, praecipitare.'
DEIPHOBVS (DEIPOBVS: cf. fr. III) I Seruius in Aen. II 17 'Accius in Deiphobo inscriptum dicit' (sc. equum): 'Mineruae' c. q. s. (Dei foebo Cass.) cf. Hygini fab. 108 'in equo scripserunt: Danai Mineruae dono dant.' II Non. 534, 2 'lembus, nauicula breuis piscatoria. Accius Deifoebo ...' (deifob Bamb.) III Priscianus IX p. 861 P. 'nexo quoque nexas uel nexis, ut Probo placet, nexui. Vergilius tamen

---

inuenio *libri* aduenio *Bothius* 2, *Lachmannus in Lucr. p.* 163 uenio *Iunius* id uenio *Vossius* Troiae *Iunius* Trogae *libri* 125 qui aut *libri plerique* quicuit *Basil.* (*num latet* quei? *cf.* 103) quia aut *Mercerus* quin aut *Bergkius de fragm. Soph. p.* 4 quin *Bothius* 2 fundam in campo copias *Bergkius l. l.* 126 metabo *Bothius* 2
127 deae *om. Seruius* armipotenti *Fuld.* armipotentes *Cass.* abeuntes Danai *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 83, *Seru. Cass. part. II p.* 11 Danai abeuntes *libri* ábeuntes Danai Mineruae donum armipotenti dicant *L. Mueller annall. philoll.* 1868 *p.* 434 Minéruae armipotenti hóc abeuntes dónum Danai dédicant *Vsenerus* 128 eo ante noctem *Scriuerius* eo ante nocte *libri plerique* ante necte *Bamb.* eo 'Ante noctem *Bothius*, *CFW Mueller prosod. Plaut.* 289 ego autem nocte *Bergkius Mus. Rhen. l. l.* éo ănte *commendat Geppertus l. l.* 93 *Delere eo non ausim* extenta *Bothius* 2 externa *libri cf. Lachmannus in Lucr. I* 230 extrema *Iunius* ex terra *Grotius Bibl. crit. nou. IV* extremam *Bothius* 1 hesterna *Scriuerius* proueherem *ante Mercerum* praeueherem *libri* 129 aliquando *Bamb.* solito *Gerlachius* solitus *libri* quam solitus *Iunius* lymbo *Bamb.* 130 arripimus *Eutychis Tegerns.* manibus *conieceram*, *quod nunc*

IV (3)

Aút infandod hómine, gnato Láerta, Ithacensi éxsule,
Quí neque amico amícus umquam gráuis neque hosti hostís fuit.

V (4)

Vel hic quí me aperte effrénata inpudéntia
Praeséntem praesens díctis mertare ínstitit.

ANTIGONA

I (4)

Quid agís? perturbas rem ómnem ac resupinás, soror.

II (6)

. . . . quánto magis te istí modi esse intéllego,

... secundum primam protulit coniugationem. Liuius uero in Odissia: nexebant ... Accius in Deiphobo ...' (deiphoebo Sang. deip(h)oebo Grut. deipho Karolir.) Idem X p. 904 P. 'nexo nexis uel nexas nexui ...' (ac(c)tius Reg. Achius Bern. Karolir. in Deiphobo om. Sang. deiphebo Karolir. m. 2) Eutychis ars p. 2187 P. (gramm. Latt. ed. H. Keil. uol. V p. 485) 'nexo ... tam nexas ... quam nexis, ut Accius in Deiphobo ...' (in deiphebo Paris. Fris. inde inphobano sinos Tegerns.) IV Non. 314, 20 'graue multum, ualde significare ueteres probant ... nam et grauiter multum intellegitur ... Accius Deifobo: aut' e. q. s. V Non. 139, 1 'mertaret, mergeret. Accius Antenoridis ... idem Deifobo ...' Idem fere argumentum in Eqvo Troiano incerti poetae tractatum est.

Antigona I Non. 165, 2 'resupinas, honeste, id est ab incepto reuocas uel peruertis significat.' II Macrobius Sat. VI 2, 17 'Vergilius: o praestans animi iuuenis, quantum ipse feroci Virtute exuperas, tanto me impensius aecum est Consulere, atque omnes metuentem expendere casus. Accius in Antigona ...'

---

uideo confirmari Eutychis Par. et Tegerns., *ubi* omnibus manibus *legitur.* omnibus *ceteri et Eutychis et Prisciani libri*, *nisi quod* omnes *Erl. a Prisciani p.* 904   131 infando homine *libri. Versui etiam* infando homone *satis faceret; quidam* in infando homine *legi posse monuit.*   gnato Laerta *Rothius* gnato lerata *Basil.* gnatu laerat *W* gnato laerata *ceteri libri* gnato Laertae *Mercerus* generato Laerta *Vossius* Laerta gnato *Bothius*   Ithacensi *Mercerus* ithacense se *Basil.* ait hac enase *W* ithacenase *ceteri libri*   exule *W* ex exule *Basil.* ex solo *Mercerus*   132 quinque *W*   133 hic, *quod olim deleueram*, *nolui amplius turbare: tuentur Geppertus p.* 111 *et CFW Mueller l. l.* 323.   me aperte *Rothius* me a parte *libri* me expertem *Bothius*   134 praesens praesentem *malit Kiesslingius*   135 soror *Iunius* sorori *libri*   136 isti modi *Ritschelius opusc. II* 692 istius modi *libri*

Tánto, Antigona, mágis me par est tíbi consulere et párcere.

III (2)

Attát, nisi me fallít in obitu
Sonitús

IV (3)

Heús, uigiles, properáte, expergite
Péctora tarda sopóre, exsurgite!

V (5)

iam iam neque dí regunt
Néque profecto deúm supremus réx [res] curat hóminibus.

VI (1)

. . ne istum número amittas súbitum oblatum . . .

ARMORVM IVDICIVM

I (3)

Sed íta Achilli armis ínclutis uescí studet,

III Non. 357, 22 'obitus rursus aduentus.' IV Non. 104, 16 'expergo' (expargo Vrbin. 307) 'pro expergefacio.' V Macrobius Sat. VI 1, 59 'Vergilius: iamiam nec maxima Iuno Nec Saturnius haec oculis pater adspicit aequis. Accius in Antigona ...' Cf. Sophoclis Antig. 921 sqq. VI Non. 352, 17 'numero significat cito. Accius Oenomao ... idem Antigona ...' (numero significatione cito Iunius e Festo p. 170 M. nummo cito ms. Fabri numero significatio ceteri libri)

Armorvm Ivdicivm I Non. 416, 5 'uesci etiam significat uti ...'

---

137 consulere et parcere *tuetur Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 80 consulere parcere *Bothius* 138 *sq. Dactyli olim, postea trochaei uidebantur Bothio* 138 *An delendum* in? obitu *Palmerius* obitum *libri* *Buechelerus, cui duriores uidentur anapaesti, senarium* aduéntat, nisi (*uel* attát, nisei) me fallit in obitu sonus *commendat.* 140 *sq. Dactylos agnouit Hermannus elem.* 328: *pessimos anapaestos proposuit CFW Mueller l. l.* 408 expargite *Vrbin.* 307

142 *sq.* iamiam Néque *octonario trochaico olim cum Bothio dederam* 142 diregunt *Med. Borbon.* dirigunt *Anglic.* dii regunt *ceteri libri* regunt di *Bothius* 143 supremus rex *Borbon.* summus rex *ceteri libri* rex summus *Bothius* res curat hominibus *Buechelerus* omnibus curat *libri* iam neque di regunt Néque p. d. supremus rex iam curat omnibus *H. Keilius obs. crit.* 98. *Lusi uaria* iam iam . . . . . Neque dí regunt [nos] néque profecto deúm rex summus (*uel* deúm supremus) ómnibus Curat *uel* iám iam neque regúnt di neque profécto deum rex ómnibus Súmmus curat *uel in altero uersu* néque p. d. rex summus rebus curat omnibus. 144 numero *edd.* enumerum *libri* subito *Vossius, fortasse recte* nuntium *excidisse potest* 145 ita *Grotius Bibl. crit.*

Vt cúncta opima léuia [iam] prae illís putet.

II (5)

. . . quid est, cúr componere aúsis mihi te aut mé tibi?

III (7)

. . . . nám tropaeum férre me a fortí uiro
Púlcrum est: si autem uíncar, uinci a táli nullum [mi]
　　　　　　　　　　　　　　　　　　ést probrum.

IV (14)

In quó salutis spés supremas síbi habet summa exérciti.

V (8)

Intér quos saepe et múlto inbutus sánguine

VI (12)

Huius mé diuidia cógit plus quam est pár loqui.

VII (13)

Maiór erit luctus, cúm me damnatum aúdiet.

II Non. 257, 15 'componere rursus significat comparare.' III Macrobius Sat. VI 1, 56 'Vergilius: aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis, Aut leto insigni. Accius in Armorum iudicio . . .' IV Non. 485, 13 'exerciti uel exercituis pro exercitus.' Praecedentibus adiunxit Hermannus V Non. 521, 5 'inbuere consuetudo inducere uel inficere existimat, cum sit proprio maculare uel polluere uel inficere.' VI Non. 96, 21 'diuidia est taedium.' VII Non. 276, 32 'damnare est et morti dare . . .' Contulit Hermannus ex Sophoclis Aiace u. 462 καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανεὶς Τελαμῶνι;

---

nou. IV, Delrio it *libri* armis inclutis *Vossius* inclctis armis *libri* inclytis armis *Iunius* 146 ut cuncta opima *Mercerus* ut ea cuncta optima Achilli inclyto *libri* ut cuncta aperte *Hermannus Opusc. VII* 368 iam *Hermannus*, *om. libri: an praed scriptum erat?* illius *L. Mueller annall. philoll.* 1868 *p.* 429 147 quid est, Cur *Hermannus l. l.* Quid est, Vlixe, cur *idem de Maduigii interpr. quarundam uerbi Lat. formarum p.* 11. *An integer est senarius?* te ac me *Hermannus* 149 si autem etiam uincar *Hermannus*, *cui ut Fruterio Veris. II* 5 *iambi placent.* si autem et uincar *antiquae edd.* sin autem et uincar *Fruterius* mi *Hermannus*, *om. libri* opprobrium *Paris.* uinci nullumst a tali probrum *Bergkius l. l. p.* 81, *fort. recte* 150 salutes *Palat.* spes supremas *Scriuerius* spesque summas *Leid. Bamb.* spesque supremas *ceteri libri* speres summas *conicio* spesque (*i. e.* speique) summam *Buechelerus* 151 imbutus *Bothius* inbutos *libri*, *Hermannus* 152 *Absque testimonio Nonii esset*, huius med inuidia *non displiceret.*

VIII (11)

154 'Vbi cura est, ibi ánxitudo acérbast, ibi cunctátio,
Cónsiliorum errátio et fortúnaest

IX (4)

155 Béne facis: sed núnc quid subiti míhi febris ciuít mali?

X (15)

Virtúti sis par, díspar fortunís patris.

XI (2)

Hem, uéreor plus quam fás est captiuam híscere.

XII (9)

Sed péruico Aiax ánimo atque aduorsábili

XIII (10)

Nám non facile síne deum opera humána propria súnt bona.

VIII Non. 72, 28 'anxitudo. Accius Eurysace ... idem Armorum iudicio: ubi' e. q. s. IX Non. 173, 29 'subiti dictum' (dicti libri) 'pro repentini.' X Macrobius Sat. VI 1, 58 'Vergilius: disce puer uirtutem ex me uerumque laborem, Fortunam ex aliis. Accius in Armorum iudicio . . .' Translata ex Sopholis Aiace (u. 550) ὦ παῖ, γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος, Τὰ δ' ἄλλ' ὅμοιος· καὶ γένοι' ἂν οὐ κακός. XI Non. 120, 29 'hiscere est proprie loqui.' XII Non. 487, 15 'peruico pro peruicaci.' XIII Non. 362, 2 'proprium rursum significat

---

154 *Restituta poetae uerba Buechelero debeo, nisi quod hic* ibi cura *scribit.* acerbat ibi cuncta consiliorum ratio et fortunae sic *libri, nisi quod* ua tibi cuncta *et* fortunae sit *Bamb., in quo antecedit* accius *in ras.* (*post haec:* accius eurysace: persuasit meror anxitudo). *Post Laurenbergium illa prosa oratione conscripta esse statuerat Bothius et qui Attio abiudicabat Hermannus.* 155 bene fecisti id, ne quid *Hermannus* qui *Leid.* febris esciuit *libri* febrem exciret *Hermannus* febrem exciuit *Bothius* fibris aestuat *Grotius Bibl. crit. nou. IV* mali] mihi *Leid.* bene facis: sed num quid subiti mihi febrem exciuit mali? *Hermannus in schedis* 156 uirtutis is *Angl. Paris. Salisb. Med. a* uirtutis iis *Med. b* uirtute sis *Fruterius Veris. II* 5 157 captiuam *Grotius Bibl. crit. nou. IV, Hermannus* captiuum *libri, quod ad Teucrum rettulit Lobeckius ad Soph. Ai.* 1227 158 aduorabili *Bamb., sed* ad *recentiore manu ascripto.* uorabili *ceteri libri* auorsabili *ante L. Muellerum de re m.* 442 *G. Wolff Philol. XVIII* 234, *qui ad Soph. Ai.* 766 *praemisso u.* 159 *in hoc* respondit *inter* sed *et* peruico *inseruit.* inorabili *Lipsius Epist. quaest.* 8 inexorabili *Vossius* inmoderabili *Grotius* immemorabili *Bothius* inmorabili *Hermannus* intractabili *idem in schedis.* inreuocabili *Maehly ann. philoll.* 1857 *p.* 287, *qui uti poterat uersu* 710 *ex Orestis tragoedia:* qualis in hoste fuit trux inreuocabilis Aiax. *Ipse olim* euocabili *conieceram.* 159 propria humana *Delrio, Hermannus* propria humanum *Bothius* 1

XIV (1)

Cur uétera tam ex alto áppetissis díscidia, Agamemnó? . .

XV (6)

nóxitudo . . .
Oblítteretur Pélopidarum, ac pér nos sanctescát genus.

ASTYANAX

I (6)

Qui nóstra per uim pátria populauít bona.

II (3)

Nunc ín consilio id réges Argiuum aúcupant,
Id quaérunt

III (11)

Vtinam únicam mi antístitam Arquitenéns suam
Tutétur!

IV (8)

Nil crédo auguribus, qui aúris uerbis díuitant
Aliénas, suas ut aúro locupletént domos.

perpetuum . . . .' XIV Non. 237, 21 'altum, uetus, antiquum . . .' XV Non. 143, 21 'noxitudo pro noxia.' Inseruerunt huic fabulae probabili coniectura inc. inc. fab. XXX—XXXII.

ASTYANAX (ASTOEANAX: fr. II) I Non. 471, 21 'populat est et passiuum populatur . . . Accius Astyanacte: qui' e. q. s. (Astiauacte Bamb.) II Non. 467, 17 'aucupaui, actiuum positum pro passiuo . . . Accius Astyanacte: nunc' e. q. s. (Asteanacte Bamb.) III Non. 487, 18 'antistitam. Accius Astyanacte: utinam' e. q. s. IV Non. 95, 8 'diuitant pro diuites faciunt. Accius Astyanacte: nil' e. q. s.

---

humanis propria *Bothius* 2 160 appetis *Vossius* 162 ocule noxitudo *libri* occule. Noxitudo *Vossius* hodie *uel* hoc oculo noxitudines *Bothius* 1 oculi noxitudo *Bothius* 2 occulte n. *Iunius* occulta n. *Hermannus. Sed uidetur* ocule *ex glossa* occule, occulta *p.* 148, 20 *huc irrepsisse, secuta illa, ni fallor, olim titulum* obliterare *p.* 146, 31 *cui ipsi noster locus erat adpositus. Varie transponi et mutari possunt uerba: uel* oblitteretur nóxitudo Pélopidum | . . . . ac pér nos sanctescát genus; *uel* Pélopidum | oblitteretur nóxitudo ac pér nos s. g. *Buechelerus haec* ó caelicolae, noxitudo oblitteretur Pelopidum | ac pér nos s. g. [abominatum antiquitus] *proposuit.*
163 nos *Hermannus* sanctescat *edd.* santescat *libri* 164 nostram *W*, *quod defendi potest* 165 concilio *Delrio* anriguum, g *compuncta*, *W* 167 mi *Bothius* mihi *libri* 168 tutetem *Bamb.* 169 nil *Bothius* nihil *libri* aures *Gellius* uerris deuitant *Leid. Nonii* 170 domus *Gellius*

V (13)

tum Calcás quidem
[Iam] prídem religiónem iactans désisset exércitum
Morári, nec me ab dómum itione arcéret obsceno ómine.

VI (12)

Ferúm feroci cóntundendum impériost, saeuum saéuiter.

VII (4)

Te própter tot tantásque habemus uástitatis fúnerum.

VIII (7)

Quorúm crudelitátem numquam ulla éxplet satias sán-
guinis.

Gellius XIV 1, 34 'multa etiam memini poetarum ueterum testimonia, a quibus huiuscemodi ambages fallaciosae confutantur; ex quibus est Pacuuianum illud ... item Accianum illud: nihil, inquit, credo' e. q. s. V Non. 357, 6 'obscenum, uitabile ... Accius Astyanacte: hunc' e. q. s. VI Non. 511, 3 'saeuiter pro saeue ... Accius Astyanacte: ferum' e. q. s. VII Non. 417, 12 'uastitas significat uastationem. Accius Astyanacte: propter' e. q. s. VIII Non. 172, 5 'satias pro satietas. Accius Astyanacte: quorum' e. q. s.

171 *sq. ut poteram restituere conatus sum.* hunc aicaispinem regionum fac ac desisset exercitum *libri*, *nisi quod* aciaspinem *Basil.* hunc altispicem Regionum fac desistat exercitum *Mercerus* 1 non Calchas Phrygiorum fata edixisset exercitum *Mercerus* 2 nunc Astyanactem reginominem fac ut Exercitum morari desinat *assumpto ex sequenti uersu* morari *Grotius* nunc Calchan spinis religionum fac desisse exercitum *Bothius*, *quibus partim probatis* nunc Calcham specie religionum fac desisse e. *Buechelerus* hunc auispicem fac religione exercitum *Bothius olim* nunc aio auspicem reditum facere desisse exercitum *Duentzerus Ephem. Darmst.* 1838 *p.* 54 *sqq.* hunc altispicem regiorum fac ut desistat exercitum *Gerlachius* nunc Calcham aruspicem legionum fac desisse exercitum *Hauptius Herm. V* 178 *Bothium in plerisque et Adrianum Heringam secutus*, *qui Obs. crit. p.* 294 legionum *coniecit. Ipse haec olim* [nam si auro locupletasses] hunc arúspicem, Iam réligionum fatis dudum desisset e. *luseram*, *saltem ut sententiam indicarem.* 173 domuitione *libri* domitione *L. Mueller de re m.* 420 arceret *Mercerus* marceretu *libri* arceretur *Iunius in mg.* arcere tam *Bothius* 2, *Hauptius. An latet* arceret suo *uel* tuo? omine *Mercerus* homine *libri* 174 ferum] ingenium *intellego.* serum *Bamb.* ferroci *Bamb.* imperiost *Vossius* imperisit *Bamb.* inperisit *ceteri libri* imperio *Mercerus* imperio et *Neukirchius de fab. tog. p.* 251, *Bothius* 2 175 te propter *Bothius* propter, *om.* te, *libri* propter te *Delrio*, *Hermannus Elem. d. m. p.* 159 176 ulla unquam *Vrbin.* 308 satias *edd.* satietas *libri*

IX (5)

in celsis móntibus
Pécua atque inter cólles pascunt Dánai in Froegiae términis.

X (1)

itera, in
Quibus pártibus (namque audíre uolo,
Si est quem éxopto) et quo cáptus modo,
Fortúnane an forté repertus

XI (9)

Híc per matutínum lumen tárdo procedéns gradu
Dérepente aspício ex nemore páuidum et properantem égredi.

XII (2)

Tróia est testis: quaére ex aliis, qui íllius miseritúdine
Nómen clarum in húmili saxo múltis memorant uócibus

XIII (10)

Abdúcite intro: nám mihi miseritúdine
Commóuit animum excélsa aspecti dígnitas.

IX Non. 159, 8 'pecua et pecuda ita ut pecora ueteres dixerunt ... Accius Astyanacte: in' c. q. s. X Non. 425, 8 'fors et fortuna hoc distant: fors est casus temporalis, fortuna dea est ipsa. Accius Atyanacte: itera' c. q. s. XI Non. 518, 11 'derepente ... Accius Astyanacte: hic' c. q. s. XII Non. 136, 16 'miseritudine pro miseria uel misericordia. Accius Astyanacte: Troia' c. q. s. XIII Non. 485, 21 'aspecti pro aspectus. Accius Astyanacte: abducite' c. q. s.

---

178 Phrygiae *Iunius in mg.* Froegiaet *libri* 179 *sqq. Anapaestos agnouit Grotius Bibl. crit. nou. IV, rectius disposuit Hermannus Elem. d. m. p.* 387 181 quam *W* 182 fortunane *libri*, *Hermannus*, *Lachmannus in Lucr. IV* 578. *An* fortuna? repertus *Mercerus* repertur *libri. An* repertust? 183 tardo procedens gradu *persuasit Vsenerus* tardo properantem gradu *libri* tardo prorepens gradu *Bothius* dum uado trepidanti gradu *Delrio* tardo properantem gradum *olim toleraueram* 184 auspicio *Bamb.* 185 illius: *cf. Ritschelius opusc. II* 683 miseritudine *ante Aldinam* miseritudinem *libri* 186 in tumuli saxo *Duentzerus* in humili faxo *Bothius* memorent *Bothius*

ATHAMAS

I (6)

Prius quam ínfans facinus óculi uescuntúr tui

II (7)

Véritus sum arbitrós, atque utinam mémet possim oblíscier!

III (4)

Ah dúbito quid agis: cáue ne in turbam te ínplices.

IV (3)

Hostem út profugiens ínimici inuadam ín manus?

V (2)

Cuíus sit uita indécoris, mortem fúgere turpem haut cónuenit.

VI (5)

[Tuís] beneficiis hóstimentum grátum peperisti ét graue.

ATHAMAS (ATAMAS: cf. fr. IV. II. III) I Non. 56, 12 'infans a non fando dictus est ... et est quod aut dici non debeat aut fari non possit ... Accius Athamante: prius' e. q. s. Idem 416, 12 'uesci iterum uidere. Accius Athamante: prius' e. q. s. II Non. 500, 1 'accusatiuus pro genetiuo ... Accius Eurysace ... idem Epinausimache ... et Adamante ...' III Non. 524, 25 'turbam et turbas diuersam uolunt habere significationem, ut sit turba populi conuentus, turbae turbationes. Nos contra lectum inuenimus et indiscrete positum et pro turbis turbam. Accius Adamante ...' IV Non. 324, 1 'inuadere rursum quasi in uadum ruere. Accius Atamante ...' V Non. 489, 1 'indecoris pro indecora. Accius Athamante ...' VI Non. 315, 18 'graue, solidum et firmum. Accius Athamante ...'

---

189 infantis *W p.* 56 infortis *Leid. ibidem* uesciumtur *Leid. p.* 56 nestiuntur *W ibidem* 190 arbitros *Bothius* arbitror *libri* possim memet *Scriuerius senario* obliscier *Leid.* obliuiscier *ceteri libri, nisi quod* obliscierent *pro* obliscier in *e. q. s. Bamb. Cf. Ritschelius Prol. Trin. p.* 152 *et in Mil.* 1359 191 ah dubito *ed.* 1526 an dubito ha *libri* haut dubito *Bothius* 1 at dubito *Bothius* 2 at dubita *Maehly l. l.* 287 ah uide tu *prop. Vsenerus* te *om. Bamb.* implices *edd.* implicis *Bamb.* inplicis *ceteri libri* 192 hostem ut profugiens *Bothius* ut profugiens hostem *libri, quod fuit qui defenderet.* 193 indecora *Leid.* fugere turpem haud conuenit *Iunius* fugere turpe aut conuenit *libri plerique* fugere haut conuenit *ms. Complutensis teste A. Schotto Obs. hum. II* 5 194 tuis *om. libri* meis *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 82 beneficiis *Palat.* ueneficium *Vrbin.* 308 ueneficius *ceteri libri* hostimentum gratum peperisti et graue] grauem hostium peperisti et graue

VII (1)

'Atque ita de illis mérui, ut iure haec núnquam mise-
rarént mala.

ATREVS

I[a]

Schol. ad Ouidii Ibin u. 427 p. 468 Merk. 'Thiestes cum uxore fratris sui Atrei concubuit et genuit ex ea filios: quos Atreus dedit ipsi Thiesti ad comedendum: quod scelus sol uidens retro fugit. ut dicit Statius in tragoediis et Ouidiis Metamor.' Pro eo quod est Statius legendum esse Attius conieci, si modo fides habenda est nebuloni.

I[b]

Seruius in Aen. VIII 130 'alii ita tradunt Steropes et Atlantis filios Oenomaum et Maiam fuisse, Oenomai Hippodamiam filiam, unde Atreus natus; at Maiae filius Mercurius, ex quo Arcades, de quibus Euander, quod Accius in Atreo plenius refert.'

II (5)

Simul ét Pisaea praémia arrepta á socru possedít suo .

III (13)

Atreus

Iterúm Thyestes 'Atreum adtractatum áduenit, .

VII Non. 470, 22 'miserarent pro miserarentur. Accius Athamante ...' (Athanante Bamb.)
Atrevs II Priscianus VI p. 698 P. 'uetustissimi tamen communiter hic et haec socrus proferebant.' III Cicero de orat. III 58, 218 'aliud' (uocis genus sibi sumit) 'uis: contentum, uehemens, imminens

---

libri plerique hostem graue peperisti *Palat.* egregiis hostimentum peperisti graue *Grotius* hostimentum peperisti gratum (*melius erat* gratum peperisti) et graue *Bergkius l. l.* hostimentum peperisti graue *Bothius*
195 miserarem *Bothius* 196 praemia Pisaéa *Vossius* erepta *Reg.* (*in mg. m.* 2 at arrepta) *Bern. Sang. Grut. Karolir.* socro *Sang. m.* 1 *Bamb. Grut. Karolir.* socr* *Halb. Integrum octonarium feci cum Bothio, quem olim inter senarios duos sic* simul . . . socru | . . . . p. suo *distribueram* 198 adtractatum *Abrinc. Erl. a Lagom.* 2 3 13 67 *Pearcii Z* attractatum *uel* ätractatum *alii*

Iterúm iam adgreditur me ét quietum exúscitat:
Maiór mihi moles, máius miscendúmst malum,
Qui illíus acerbum cór contundam et cómprimam.

IV (15)

[quae] ego incípio conata éxequar.

V (9)

Atreus

óderint,
Dum métuant.

VI

Qui nón sat habuit cóniugem inlexe ín stuprum.

quadam incitatione grauitatis [198—201].' Idem Tusc. disp. IV 36, 77 (cf. Enn. Iphig. IV) 'ut facile appareat Atrei filios esse eius, qui meditatur poenam in fratrem nouam [200. 201]. Quo igitur haec erumpit moles? Audi Thyestem [XVI]. Eorum uiscera apponit.' Idem de nat. deor. III 26, 68 'quid? ille funestas epulas fratri comparans nonne uersat huc et illuc cogitatione rationem? [200. 201] Nec tamen ille ipse est praetereundus [VI], de quo recte et uerissime loquitur Atreus [VII]. At id ipsum quam callide, qui regnum adulterio quaereret [VIII]. Videturne summa improbitate usus non sine summa esse ratione?' IV Non. 202, 13 'conatus masculino. Neutro Accius Atreo . . .' V Seneca de ira I 20, 4 'non aliquae uoces ab iratis emittuntur ...? qualis illa dira et abominanda: oderint dum metuant. Sullano scias saeculo scriptam.' Idem de clementia I 12, 4. II 2, 2 'ut illam' (sc. uocem) 'oderint d. m., cui Graecus uersus similis est, qui se mortuo terram misceri ignibus iubet.' Cicero de off. I 28, 97 'ut si Aeacus aut Minos diceret: oderint d. m. aut [XIV], indecorum uideretur, quod eos fuisse iustos accepimus. At Atreo dicente plausus excitantur: est enim digna persona oratio.' Idem pro Sest. 48, 102 'multae insidiae sunt bonis uerissime dictum est. sed [215] inquit [216]. Nollem' (sic Reg. m. 1 Gembl. nullum ceteri libri, quod poetae tribuit etiam Lachmannus in Lucr. I 141) 'idem alio loco dixisset' (sic Wesenbergius dixisse Vat. dixit ceteri dixet Maehly ann. philoll. 1854 p. 48) 'quod exciperent improbi ciues: oderint d. m.' Schol. Bob. in l. l. 'et hoc eiusdem poetae est: oderint dum metuant, quam sententiam detestatur quasi tyrannicam et inauspicatam liberae ciuitati.' Cicero Phil. I 14, 34 'quod uidemus etiam in fabula illi ipsi, qui oderint d. m. dixerit, perniciosum fuisse.' Suetonius Calig. 30 'tragicum illud subinde iactabat: oderint d. m.' Inuertit Tiberius dictitans 'oderint dum probent' teste Suetonio Tib. 59. Cf. Columna in Enn. p. 298 VI Cicero de nat. deor. III 26, 68

---

atritatum *Gud. c* ater etiam tum *Lagom.* 35 70 alter etiam tum *Pal.* 6 7 adtractum *uel* atractum *Erl. b cum aliis* attrectatum *Ellendtius* mecum altercatum *Lambinus* 200 miscendumst *Wolfius*, *Wesenbergius Emend. Tusc. II* 46 miscendust *Abrinc. de or.* miscendum est *ceteri* miscendum, *om.* est, *Tusc. libri* 201 cor *om. Abrinc. Erl. a et b aliique libri de orat.* 202 quae *om. libri* exsequor *mauult Bothius* 203 *sq. Fortasse in uno uersu* óderint dum métuant *scriptum fuit* 205 qui *Ciceroni reddit Schoemannus* inlexse

VII (18)

Atreus

. . . quod re in súmma summum esse árbitror
Períclum, matres cónquinari régias,
Contáminari stírpem ac miscerí genus

VIII (19)

Adde húc quod mihi porténto caelestúm pater
Prodígium misit, régni stabilimén mei,
Agnum ínter pecudes aúrea clarúm coma
Quondám Thyestem clépere ausum esse e régia,
Qua in re ádiutricem cóniugem cepít sibi.

IX[a] (inc. trag. 49)

Thyestes

. . . uigilándum est semper: múltae insidiae súnt bonis.

(uide III) Versum esse intellexit Heindorfius VII Cicero de nat. deor. III 26, 68 (uide III) VIII Cicero de natura deor. III 26, 68 (uide III) Non. 20, 15 'clepere est furari . . . M. Tul. de re publica . . . idem de nat. deor. lib. III: [211. 212].' Omittunt hunc locum W Leid. Basil. mss. Merceri. Reuocauit ad hanc fabulam VII et VIII Columna

IX Cicero pro Sest. 48, 102 (uide V) Idem pro Plancio 24, 59 'quae ille a Ioue ortus suis praecipit filiis [214]. Nostis cetera: nonne? Id quod multi inuideant: quae scripsit grauis et ingeniosus poeta, scripsit non ut illos regios pueros, qui iam nusquam erant,

---

Leid. B ilexe *Vind. m. pr.* illexe *idem corr. m.* 2 *cum ceteris* in] ad *Erl.* 206 quod] qui *Erl.* in re in *Leid. C* in re summa *codd. aliq.*, *Dauisius*, *fortasse recte.* esse periclum arbitror *ex Reg. Lincoln. Dauisius* 207 periclūm (u *inter* c *et* l *suprascr.*) *Leid. A* periculum *Leid. B Erl.* conquinari] *cf. Marius Victorinus p.* 24 *G.*, *Lachmannus in Lucr. p.* 135 quoinquinari *Leid. A et suprascr.* co *Vind.* coinquinari *ceteri* regiam *Vind.* (*ante litteram erasam*), *Reg. Med.* regum, regiam *Dauisius* regiam regias *Eliens.* 208 ac misceri] admisceri *libri* 209 adde *etiam Scriuerius* addo *libri* caeleste *Pal.* 212 quondam Thyestem *quidam Cic. libri*, *ms. Fabri in Nonio*, *Manutius.* quendam (*e corr. Leid. B*) Thyestem *Leidd. BC Med. Lincoln.* quem dicunt Thyestem *Reg. Cantab.* quam dant thiestem *Erl.* quem dant hyestem (*corr. ex* hyestim) *Vind.* quem cleanthyestem *Pal.* quem de ara Thyestem *uetustissimus Vrsini* quem clam thyestem *Leid. A* clepe *Erl.* esse ausum *Orelliana* a regia *Erl.* 213 qua (*post litt. erasam*) *Leid. A* aqua *s.* a qua *Leidd. BC Erl. Vind. Pal.* adiunctricem *Erl.* caepit *Leidd. AC* coepit *Leid. B* 214 iugulandum *Tegerns. pro Plancio*

IX[b]

Id quod multi inuídeant multique éxpetant inscítiast
Póstulare, nísi laborem súmma cum cura écferas.

X (4)

Ne cúm tyranno quísquam epulandi grátia
Accúmbat mensam aut eándem uescatúr dapem.

XI (1)

Epulárum fictor, scélerum fratris délitor.

XII (2)

cóncoquit
Partém uapore flámmae, ueribus ín foco
Lacérta tribuit.

sed ut nos et nostros liberos ad laborem et ad laudem excitaret.' Cf. Wunderi Proleg. p. LVII sqq. Eodem Garatonio in Verr. V 71, 181 Cicero uidetur respexisse. Ex Atreo ut III petita coniecit Halmius. Cf. ex Euripidis Cressis fr. 464 *οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδαιμονεῖν, Αἰσχρόν τε μοχθεῖν μὴ θέλειν νεανίαν*, et Thyest. fr. 396 *εἰ δ' ἄτερ πόνων Δοκεῖς ἔσεσθαι, μῶρος εἶ, θνητὸς γεγώς.* X Non. 415, 25 'uesci est edere . . .' XI Priscianus IX p. 873 P. 'a deleo . . . deletum, a delino delitum nascitur, quod Probus et Caper comprobant usu quoque adiuuante . . . Accius in Atreo . . .' (in Atreo: epularum om. Sang.) Thesaurus nou. lat. ap. A. Mai auct. class. VIII 178 'delitor, qui aliquem occidit. Accius: fictor scelerum, fratris deditor delitor.' Ibidem 301 'hic perlitor, ris ·i· occisor, unde Accius: fictor scelerum, fratris perlitor.' Videtur perditor in aliquo codice traditum fuisse: an sequentis uersus exitus puerorum perditor fuit? XII Non. 210, 30 'lacerti generis masculini. Neutri Accius Atreo: concoquit . . . lacerta in focos. Loca generis sunt neutri . . . masculini' e. q. s. (lacerta. Locos dixere gen. masc. Loca generis sunt neutri Vossius dubitanter).

---

215 id quod *libri pro Plancio*, *Sestianae ed. Heruagiana ex egregio cod. profecta*, *probauit Wesenbergius.* te (de *Reg. m.* 1) id quod *libri pro Sest. Reg. Gembl.* uideant *Tegerns. pro Plancio* expectant *Gembl.* inscitiast *Reg.* inscitia est *Gembl.* 216 postulare ni *uel* nisi *Wesenbergius* postularent siui *Reg. m.* 1, *Gembl.* postulare si *uulgo*, *Lachmannus in Lucr. I* 141 summũ (summe *corr.*) cura *Gembl.* ecferas *Reg.* haec feras *Gembl.* 219 epistolarum *Bamb.* deditor delitor *Lexicogr. Vatic. p.* 178 perlitor *idem p.* 301 221 uapor *Vossius*, *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 82 flammae *Vossius*, *Bergkius l. l.* flammam *libri* flammeo *Vossius dubitanter* ueribus in foco Lacerta tribuit *ordinaui* tribuit ueribus lacerta in focos *libri*, *in quibus Vossius uel* in foco *corrigendum uel delendum* in focos *coniecit.* lacerta stridunt uerubus in foco *Bergkius. Admittunt numeri hunc quoque ordinem:* tribuit ín foco Veribús lacerta

XIII (6)

Sed quíd tonitru turbída toruo
Concússa repente aequóra caeli
Sensímus sonere?

XIV (10)

Atreus

natís sepulchro ipse ést parens.

XV (8)

Thyestes

fregistí fidem.

Atreus

Néque dedi neque do ínfideli cuíquam . . . .

XVI (11)

Thyestes

Ipsus hortatúr me frater, út meos malís miser
Mánderem natós.

XIII Non. 505, 15 'sonere inde tractum est . . . Accius Neoptolemo . . . idem Atreo . . .' XIV Cicero de off. I 28, 97 (uide V) Schol. Gud. 'tu nati sepulcro, i. pro sepulcro, i. in ueutre tuo natum tuum sepelisti.' XV Cicero de off. III 28, 102 'deinde illud etiam apud Accium [227. 228] quamquam ab impio rege dicitur, luculente tamen dicitur.' Ibidem 29, 106 'nam illud quidem [228] ideirco recte a poeta, quia, cum tractaretur Atreus, personae seruiendum fuit.' XVI Cicero Tusc. disp. IV 36, 77 (uide III) Idem de orat. III 58, 217 'aliud enim uocis genus iracundia sibi sumit, acutum, incitatum, crebro incidens: [229. 230] et ea quae tu dudum, Antoni, protulisti: segregare abs te ausus, et [XVIII] et Atreus fere totus.'

---

223 tronitru *Bamb.* tronitu *W* toruo *edd.* torbo *libri* 225 sonare *Bamb.* 226 nati *Gud. a, schol.* sepulcrum *Gudd. a c Basil.* es *scholiastam Gud. legisse recte concludit Heusingerus, probat Stuerenburgius* sit *Goth., duo Oxon., Lambinus* 227 fregisti *Bern. c* fregistin *Bern. d, fort. recte* fregistine *ceteri* 228 neque do infideli cuiquam neque dedi fidem *Muretus Var. Lect. XIV* 3 (*nam* fidem *in codd. interpolatis modo post* cuiquam *modo post* do *insertum*) 229 ipsus *Lagom.* 69, *ed. Rom.* 1469 *de orat.* ipse *plerique Lagom. de orat.* ipsius *Abrinc. Erl. de orat.* ipsum *Reg. Pith. Bern. cum ceteris in Tusc., nisi quod* impium *Oxon. unus* impius *Iuntina de orat., Bentleius* hortatust me *Bothius* me hortatu' *Bentleius* 230 manderem *libri plerique de or.: cf. Seneca Thy.* 779 manda rem *Lagom.* 13 76 81 *de orat., libri Tusc., defendit Baiterus coll.*

XVII (7)

'Egone Argiuum impérium attingam aut Pélopia dignér domo?
Quó me ostendam? quód templum adeam? quem óre funesto álloquar?

XVIII (12)

'Ecquis hoc animaduórtet? uincite!

XIX (15)

Numquam ístam imminuam cúram infitiandó tibi.

XX (inc. inc. fab. XVIII. Enn. Hec. 17)

234[1] Probae étsi in segetem súnt deteriorém datae 672
Frugés, tamen ipsae suápte natura énitent.

XVII Non. 281, 4 'dignatus significat dignus habitus ... Accius in Neoptolemo ... idem in Atreo ...' XVIII Cicero de orat. III 58, 217 (uide XVI) Idem Tusc. disp. IV 25, 55 'ecquis ... uincite! num aut egisse umquam iratum Aesopum aut scripsisse existimas iratum Accium?' (actium Brux.) XIX Cicero in Pis. 33, 82 'quamquam, quod ad me attinet, numquam istam' e. q. s. Asconius in l. l. 'prope notius est, quam ut indicandum sit, hunc uersum esse L. Acci poetae et dici a Thyeste Atreo.' (ab Atreo Thyesti Duentzerus Ephem. Darmst. 1839 p. 292.) XX Cicero Tusc. disp. II 5, 13 'nam ut agri non omnes frugiferi sunt qui coluntur, falsumque illud Acci: probae ... enitent, sic animi non omnes culti fructum ferunt.' (Acci: probae Muretus uar. lect. XVI 20 acinprobe Gud. Brux. acimprobe Reg.) Schol. Laur. ad Verg. ge. I 2 (editum a Th. Mommseno mus. Rhen. XVI 443) 'nec sane segetes simpliciter pro terra ponuntur, [sed] pro terra arata ... Accius' (acius cod.) 'in Atreo:' (atrio cod.) 'si in segetem deteriorem datae sunt fruges' (spuges cōd.) Non nimis similia sunt Euripidea Hecubae u. 592:

οὔκουν δεινὸν, εἰ γῆ μὲν κακὴ
τυχοῦσα καιροῦ θεόθεν εὖ στάχυν φέρει,
χρηστὴ δ' ἁμαρτοῦσ' ὧν χρεὼν αὐτὴν τυχεῖν
κακὸν δίδωσι καρπόν.

Lucr. II 638 mandem *Lambinus* natos, eorum uiscera apponit *Bentleius, sequentia in Tusc. uerba adsumens* 231 Pelopia *Vossius* Pelopis *libri* 232 quoi me *Lipsius Epist. quaest. IV* 8 quem ore *mss. Fabri et Merceri, Lipsius* quae more *ceteri libri* alloquar *Mercerus* colloquar *libri* 233 et quis *libri Tusc.* quis *uel* et quis *uel* ei quis *uel* equis *libri de orat.* ecqui *Geppertus l. l.* 114, *quocum consentiet ni f. CFW Mueller (cf. prosod. Plaut.* 424 *sq.)* hoc *om. Gud. c et codd. C. Stephani* animaduortet *Abrinc. de or.* animaduertet *Erl. cum aliis* animaduertit *libri plerique* 234 inminuam *Erlang.* inficiando *Erlang.*

BACCHAE

I (5)

Deinde ómni stirpe cum íncluta Cadméide
Vagánt matronae pércitatae insánia.

II (7)

Et núnc siluicolae ignóta inuisentés loca

III (6)

. . . . aericrepantés melos

IV (11)

'Agite modicó gradu'! iácite nisús leuis!

V (17)

o Díonyse, óptime

Ceterum duo fragmenta XVIII. XIX, item inc. fab. I dubitari potest num forte rectius Pelopidis reddenda sint. Praeterea ad Atreum conicio referenda esse inc. fab. V. VII, inc. inc. fab. LX.

Bacchae (Baccae) Euripidis. I Non. 467, 25 'uagas pro uagaris ... Accius Bacchis ... percitatae tumultu uecordi uagas insania. Turpilius Leucadia: uultu uecordi uagas insania.' (Bacchis edd. vaccheis libri plerique vaccheus Bamb.) Contulit Boeckhius de trag. Gr. princ. p. 313 Euripidis Baccharum u. 35sqq. *καὶ πᾶν τὸ ϑῆλυ σπέρμα Καδμείων, ὅσαι Γυναῖκες ἦσαν, ἐξέμηνα δωμάτων· Ὁμοῦ δὲ Κάδμου παισὶν ἀναμεμιγμέναι κ. τ. λ.* II Macrobius Sat. VI 5, 9 'siluicolae Fauni ... Naeuius ... Accius in Bacchis ...' (bachis Par.) III Non. 213, 12 'melos ... masculino Accius Vaccis ...' (Bacchis Iunius) IV Non. 342, 25 'modicum ueteres moderatum et commodum dici uolunt ... Accius Bacchis ...' V Macrobius Sat. VI 5, 11 'uitisator curuam seruans sub imagine falcem. Accius in Bacchis ...' (bachis Par.)

---

235 omnis *libri* inclita *Bamb.* inclyta *ceteri libri* Cadmeide *Mercerus* Cadmide *libri* 236 percitatae insania *L. Mueller de re m.* 33 percitatae tumultu uecordi uagas insania (*u. supra*) *libri*, *nisi quod* percitate *Bamb.* percitae ac tumultuant *Bergkius*, *Grotemeyer l. l. p.* 60 percitatae tympano *M. Hauptius Philol. I* 663 percitae tumultibus *Grotius Bibl. crit. nou. IV*, *praeeunte* percitae *Iunio* percitae tumultubus *Boeckhius Gr. trag. princ. p.* 313 237 et nunc *om. Angl. Salisb. Med. a b c* 238 aericrepantes, *i. e.* *χαλκόκροτα Buechelerus* acri crepantes (crepitantes *Vrbin.* 308, *Aldina*) *libri* acre cr. *Scriuerius* acris cr. *Iunius in mg.* acri crepitantes melo *L. Mueller mus. Rhen. XXIV* 240 *mira usus argumentatione* 239 iacet et nisus *libri* nisus iacite *Scaliger Coni. p.* 58 iacite thyasos *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 778 iacite thyrsos *Scriuerius*, *non male* 240 dionise *Par.* optime Patér *L. Mueller mus. Rhen. XXIV* 139 pater optime *exemplaria*

241 242 Patér, uitisator, Sémela genitus, eúhie!

VI (4)

. . . ubi sanctús Cithaeron
Frondét uiridantibus fétis.

VII (13)

245 Quia néque uetustas néque mos neque grandaéuitas

VIII (8)

Eí lanugo flóra nunc demum ínrigat

IX (2)

. . . neque sat fíngi neque dicí potest
Pro mágnitate.

X (1)

249 250 Laétum in Parnaso ínter pinos trípudiantem in círculis
Lúdere . . . . . . átque taedis fúlgere

VI Non. 489, 3 'fetis pro fetibus. Accius Bacchis: ubi' c. q. s. (Bacchi sub Bamb.) VII Non. 116, 13 'grandaeuitas. Accius ... idem Bacchis ...' VIII Seruius in Aen. XII 605 'Probus sic adnotauit: neotericum erat flauos' (sic P. Daniel 'fluuium' Paris. 7929); 'ergo bene floros' (flores Par., corr. Daniel), 'nam sequitur: et roseas laniata genas. Accius' (acciui Par., corr. Daniel) 'in Bacchidibus [XIII] in iisdem [VIII]' Extat locus solo in Par. IX Non. 136, 28 'magnitate pro magnitudine. Accius Vacces . . .' (Bacchis ed. 1526). Cf. Euripidis Bacch. 273 *οὐκ ἂν δυναίμην μέγεθος ἐξειπεῖν ὅσος Καθ' Ἑλλάδ' ἔσται.* X Non. 506, 18 'fulgere correpte pro fulgēre . . . Accius Bacchis . . .' Comparauit Scaliger Coni. p. 87 ex Euripidis Bacch. u. 306 sqq. *ἔτ' αὐτὸν ὄψει κἀπὶ Δελφίσιν πέτραις Πηδῶντα σὺν πεύκαισι δικόρυφον πλάκα κ. τ. λ.*

---

242 genitus Euie *Scaliger* genitus euhia *Par. Med. a* genitus euchia *Angl.* (*cf. Lobeckii Aglaoph. II* 1044) g. eubia *Med. b Salisb.* g. Euthyus *ceteri libri* genite Euhie, *ut olim anapaestos dimensus edidi, Ianius quoque commendat.* genitus. — Eu, Thyiae *Bothius* 243 *sq. Anapaestos agnouit Grotius* 245 quin neque mors, *delelis* neque uetustas, *Bothius* 2 mos *Bothius* mors *libri* 246 ei *sripsi* et *Par.*, *Daniel* lanugo *Daniel* laguna *Par.* flora *Scriuerius* floro *Par.* nunc genas demum *uulgo* 247 neque sat *ante Aldinam* nam quae s. *libri* neque] ne *Leid.* 249—251 *Numeros reuocaui quales prioris uersus iam Scaliger agnouerat, a cuius auctoritate poetandi nescio quo furore Bacchico abreptus et exemplo Euripideo s. l. instinctus olim recesseram. At hoc saltem iam tum intellexi* fulgere *non posse non a grammatico in exitu uersus lectum fuisse: ergo lacuna euitari nequit.* 251 ludere atque taedis *Scaliger* ludo atque taedis *libri*, *nisi quod* tedis *Bamb.* ludere, taedis *uel* ludo ac taedis

XI (18)

. . . praesens praésto irridens [léniter]
Nobís stupe[factis sése] ultro ostentum óbtulit.

XII (14)

Formaé figurae nítiditatem, hospés, geris.

XIII (9)

Nam flóri crines, uídeo, ei propessí iacent.

XIV (12)

Túnc siluestrum exúuias laeuo píctas lateri accómmodant.

XV (10)

Deínde ab iugulo péctus glauco pámpino obnexae óbtegunt.

XI Festus p. 197 M. 'ostentum non solum pro portento poni solere, sed etiam participialiter .... testimonio est Pacuuius — et Accius in Bacchis . . .' O. Muellerus ex Euripidis Bacchis u. 436 sqq. contulit: *ὁ θὴρ δ' ὅδ' ἡμὶν πρᾶος, οὐδ' ὑπέσπασε Φυγῇ πόδ', ἀλλ' ἔδωκεν οὐκ ἄκων χέρας, Οὐδ' ὠχρὸς, οὐδ' ἤλλαξεν οἰνωπὸν γένυν, Γελῶν δὲ καὶ δεῖν κἀπάγειν ἐφίετο.* XII Non. 143, 29 'nitiditate pro nitore. Accius Bacchis . . .' Non dissimilia Euripidis Bacch. 453 *ἀτὰρ τὸ μὲν σῶμ' οὐκ ἄμορφος εἶ, ξένε.* XIII Seruius in Aen. XII 605 (uide VIII) Contulit Boeckhius l. l. 312 Euripidis Bacch. u. 455 sq. *πλόκαμός τε γάρ σου ταναὸς οὐ πάλης ὕπο, Γένυν παρ' αὐτὴν κεχυμένος.* XIV Non. 244, 16 'accommodatum dicitur adiunctum ... Accius Bacchis ...' Idem 458, 14 'exubias et spolia non solum hominum tegmina aut uestes dici posse . . . Accius Bacchis . . .' (exuuias Bamb.) Contulit Boeckhius Euripidea u. 695 sqq. *νεβρίδας δ' ἀνεστείλανθ' ὅσαισιν ἁμμάτων Ξύνδεσμ' ἐλέλυτο, καὶ καταστίκτους δοράς Ὄφεσι κατεζώσαντο λιχμῶσιν γένυν.* XV Cledonius de part. orat. p. 1896 P. 'hic pampinus. Accius in Bacchis ...' Cf. Eurip. 710 sq.

Bothius 2 *Sententiam talem fere* lúdi praesulem óre lucido átque t. f. *Buechelerus sibi fingit* 252 *sq. sic nunc scripsi Buechelerum summa in re secutus, qui senarium* 253 *agnouit.* praesens praesto irridetis nobis stipe .... ultro ostentum obtulit *ceteris omissis cod.* Pentheus Praesto cerritus nobis se stupens u. o. o. *Scaliger* Praesens se praesto cerritus nobis stupens Pentheus u. o. o. *Lindemannus* Praesens praesto inuitis nobis ipsum u. o. o. *Grotius Bibl. crit. nou. IV* Praesens hic praesto irridenti se nobis stupentibus Voltu .... u. o. o. *O. Muellerus. Trochaeos olim* . . praesens praésto irridens nóbis stipatóribus Cóligandum atque ábducendum sese u. o. o. *periclitatus sum* 254 geris *Bothius* 2 regis *libri* regius *Mercerus* 255 ei *scripsi* et *Par.*, *Daniel* ut *Delrio* processi iacent *Daniel* processuacent *Par.* propexi iacent *Commeliniana* 256 siluestrum] siluestres *libri p.* 244 pecudum *libri p.* 458 laeuo *Scaliger* leuo *libri p.* 458 saeuo *libri p.* 244 accomodant *libri p.* 458 *excepto Bamb.* 257 obnexae

XVI (20)

indecorabíliter alienós alunt.

XVII (3)

Quanta ín uenando affécta est laetitúdine.

XVIII (15)

. . splendet saépe, ast idem nímbis interdúm nigret.

XIX (19)

Festus p. 314 M. '[stipes fustis terrae] defixus — — — — — [Accius] in Bacchis: ec[quem stipitem abi-] eg[n]um aut al[neum . . . . . .]us.' Supplementa Vrsini sunt.

CHRYSIPPVS

I (5)

Néque [erat] quisquam a télis uacuus, séd uti cui quicque óbuiam
Fúerat, [ita] ferrum álius, [alius] sáxi raudus m[íserat.]

XVI Charisius II p. 182 P. 'indecorabiliter. Accius Bacchis ...' XVII Non. 132, 13 'laetitudine pro laetitia. Accius ... idem Baccius ...' (Bacchis edd.) XVIII Non. 144, 12 'nigret, nigra fit ... Accius Bacchidem ...' (Bacchis ed. 1526 Bacchis: idem Mercerus) XIX Cf. Fronto de eloquentia p. 148 Nab. 'quin erige te et extolle, et tortores istos, qui te ut abietem aut alnum proceram incuruant et ad chamaetorta detrahunt, ualido cacumine tuo excute.'

Euripideae fabulae diuerbium (u. 493—498) adumbrauit Horatius epist. I 16, 73 sqq.

Chrysippvs (Croesippvs: fr. II) I Festus p. 265 M. 'rodus uel raudus significat rem rudem et imperfectam: nam saxum quoque raudus appellant poetae, ut Accius in Melanippo — et in Chrysippo: neque' e. q. s.

Bothius obnoxae *Cledonius* obnixe *Grotius Bibl. crit. nou. IV* obnixum *Hermannus Hagen* obtegunt *Grotius* obtexunt *Cledonius* tegunt *Bothius* *Tres senarios Boeckhius Gr. trag. princ. p.* 312 *continuauit hosce:* Deinde ab iugulo p. g. p. | Obnixe obtexunt: tum pecudum syluestrium | Exuuias l. p. l. a. 259 affectio est *libri* affectust *Vossius* affecti *Mercerus* affecti est *L. Mueller mus. Rhen. XXIV* 240

260 sole splendet *Bothius*, *recte* 262 erat *O. Muellerus*, *om. cod.* cui quicque] cuique *cod.* cui quid *O. Muellerus* quid cuique *Lindemannus* fuerat obuiam *Bergkius Ephem. Hal.* 1842 *p.* 238 263 ita *om. cod.* ferrum alius, alius saxeum (*uel* saxi) raudus sumpserat *O. Muellerus* ferrum alius saxio rudem *cod.* Ferrum, alius saxi rodus *Bergkius l. l.*

II (1)

alternábilem

Díuitiam partíssent

III (4)

Quoi, si hínc superescit, Spártam atque Amyclas trádo [ego].

IV (3)

Meliús pigrasse quámde properasse ést nefas.

V (2)

Quid agám? uox illiust. — Cérte idem omnes cérnimus.

CLVTEMESTRA Vide p. 139

DEIPHOBVS Vide p. 152

DIOMEDES

I (1)

fere exancláuimus

II Non. 475, 25 'partiret pro partiretur .... Accius Chrysippo ...' (Cresippo Bamb.) III Festus p. 302 M. 'superescit significat supererit. Ennius — et Acer in Chrysippo: qui' c. q. s. (Accius Vrsinus) IV Non. 154, 1 'pigrare, retinere. Accius Erigonis ... idem Chrysippo ...' V Non. 261, 10 'cernere, audire. Accius Chrysippo ...'

DIOMEDES I Non. 292, 10 'exanclare etiam significat perpeti ...'

---

264 aeternabilem *libri*, *correxi* 265 *an* partissint, *ut* ambissint *in Plauti Amph.* 69? *Mensura haec quoque praesto est* .. alternabilem diuítiam partissént .. 266 quin hinc *cod.* quin si *Vrsinus* quin huic si *Dacerius* quin hic si *Lindemannus* qui illinc *fuit cum conicerem* superesit *Grotius Bibl. crit. nou. IV* Amyclas *uulgo* Amycias *cod.* tradam *Lindemannus. Versum* tradibo *explebit ad formae* reddibo *similitudinem factum. Veram nominis* Amyclas *prosodiam docuit Ritschelius opusc. II* 503, *qui quod p.* 487 *proposuerat* quin si híc (*uel* qui si huíc) s. Spártam ei atque Amýculas | trado *ipse l. l. repudiauit.* quin si hic s. Spartam ei atque Amunculas | trado *dubitanter Hertzbergius mus. Rhen. XIII* 640 (*in Ritschelii opusc. II* 504). huic quin superescit Sp. atque Amyclas trado ego *L. Mueller de re m.* 429 qui hínc superescit, Sp. a. A. trado *trochaeos Buechelerus suadet. Et* ei *et* ego *ipse olim inserueram* 267 quamde *Bothius* quam *libri: olim* hoc *post* est *inserueram*, ut *Buechelerus addi uult.* quom p. sit n. *prop. Kiesslingius* 268 *Personas distinxit Bothius* illiust *Ritschelius opusc. II* 683, *L. Mueller de re m.* 441 illius (illis *Vrbin.* 308) est *libri* certe *ad priorem personam trahentis Muelleri cauillationes nil moror*: *olim post* est, *quod efferendum existimabam*, profecto *inserueram*, *ut fieret octonarius.* 269 feri *Gulielmus Veris. I* 21

Tyránni saeuom ingénium atque execrábile.

II (4)

Passímque praeda pécua uallebánt agris.

III (12)

Non génus uirum ornat, géneri uir fortís loco.

IV (10)

Ogygia moénia

V (8)

Et quális fuerit, fáma celebrescát tua.

VI (11)

Ita et flétu et tenebris óbstinatus spéciem amisi lúminis
Conspíciendi insoléntia.

VII (3)

'Adsum apud te, génitor.

VIII (9)

Multa ámittuntur tárditie et socórdia.

II Non. 159, 15 'pecua et pecuda ita ut pecora ueteres dixerunt ....' III Non. 338, 22 'locum decus significare uult Accius Diomede ...' IV Festus p. 178 M. 'Ogygia moenia Accius in Diomede appellans significat Thebas, quia eam urbem Ogygus condidisse traditur.' V Non. 89, 15 'celebrescat.' VI Non. 322, 24 'insolens rursum non solens ....' VII Non. 522, 33 'itaque uitiose dicimus, cum nos in foro fuisse dicamus, apud aut ad forum fuisse, cum apud iuxta significet ...' VIII Non. 181, 20 'tarditudinem et tarditiem pro tarditate ... Accius Alcmene ... idem Diomede ...'

---

270 saeuum *edd.* seum *libri* execrabile *uulgo* execrabilem *libri* 271 que *Vrbin.* 308, *Gulielmus Veris. I* 21 quae *libri* uallebant *W cf. Pauli Festus p.* 377 *u.* uallessit *et Lachmannus in Lucr. p.* 191 uellebant *ceteri libri* balabant *Aldina* praedam p. auellebant *coni. Buechelerus* 272 generis *uulgo* fortis *Mercerus* forti *libri* 274 et] *an* ut? 275 *sq. Iambicos nunc septenarios cum L. Muellero* (*annall. philoll.* 1868 *p.* 428) *praetuli trochaicis*, *quos olim Rothium secutus exhibueram* 275 et fletu *Scriuerius* effletu *libri* fletu *Gulielmus l. l.* obsitus *Rothius* obstinati *Vossius* constipatus *Bothius* 2 sperem *L. Mueller nescius* speciem *esse* oculorum aciem amisi *Gulielmus l. l. ex ed. Ven.* 1483 amissi *libri*, *quod idem est* 276 conspiciendi insolentia *Bothius* 2, *sed deleri iubens.* conspicient insolentiam *libri* conspicient insolentia *Delrio* 278 amittuntur *ed.* 1526 mittuntur *libri* tarditie *uulgo* tarditia *libri*

IX (7)

Linguám praepedior: quáre, puer, ne atténderis
Petere á me id quod nefás sit concedí tibi.

X (2)

Simul aúrem attendo, ut quírem exaudire ámplius.

XI (6)

Benígne ei pro benefício largi atque ámpliter.

XII (5)

Ergó med Argos réferam, nam hic sum gnóbilis,
Ne cuí cognoscar nóto.

EPIGONI

I

. quibus oculis quísquam nostrum póterit illorum óptui
Vúltus, quos iam ab ármis anni pórcent? . . . . .

II (6)

Ita ímperitus stúpiditate erúmpit se, inpos cónsili.

IX Non. 238, 18 'attendere, persenerare.' X Non. 238, 10 'attendere est intendere ...' XI Non. 470, 25 'largi pro largire ...' Idem 511, 21 'ampliter ...' XII Non. 351, 28 'nobilis dicitur et notus ....' Festus p. 174 M. 'nobilem antiqui pro noto ponebant, et quidem per c literam, ut Plautus — Accius in Diomede [283].'

Epigoni ad Sophoclis exemplum composita fabula teste Cicerone de opt. gen. or. 6, 18. Cf. praeterea de off. I 31, 114 I Non. 160, 1 'porcet significat prohibet . . . Accius ligones . . .' (Epigonis Iunius, Bergkius Mus. Rhen. 1835 p. 84 Erigona Aldina) II Non. 226,

279 linguam praepedior: quare *nunc scripsi.* si umquam perpediar (praepediar *mss. Vossii* p̃pediar *Bern.* 347) gnato *libri* si umquam perpetiar, gnate *Grotius* si u. praepediar grate *Bothius* puer] tu *Grotius* 280 concedi *Bern.* 347 concedit *ceteri libri* 281 attendi *Bothius* 282 ei *Gulielmus in Plauti Bacch. cap.* 5 et *libri* largito *Iunius*, *Gulielmus* aque *libri p.* 470 283 ergo med *L. Mueller de re m.* 442, *quod mihi quoque in mentem uenerat.* ergo me *Festus* me, *om.* ergo, *Nonius.* nunc ergo me *olim edidi* Argos *Festus* Argo *Basil. Nonii* agros *ceteri libri* sum *Festus* suam *Nonius* cluo iam *Gulielmus Veris. I* 21 fuam *Stephanus* nobilis *libri: cf. Festus supra.* 285 nam quibus *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 84 at *uel* aut quibus *Vossius* Quibu' quisquam oculis nostrum poterit uoltus illorum obtui *Bothius* 2, *fort. recte* 286 quos *Scaliger Coni. p.* 67 quod *libri* 287 consilii *libri*

III (5)

Et nónne Argiuos frémere bellum et uélle uim uulgúm uides?

IV (3)

Sed iam 'Amfilocum huc uadére cerno, et
Nobís datur bona pausá loquendi
Tempúsque in castra reuórti.

V (11)

Eaque íui hoc causa, ut né quis nostra uérba cleperet aúribus.

VI (1)

Quí, nisi genitorem úlso, nullum meís dat finem míseriis.

VII (Erig. 3)

Fáteor: sed cur própter te haec pigrem aút huius dubitem párcere

22 'stupiditatem Accius Aepigona ...' (Epigonis Mercerus. Facile quis de Antigona cogitet) III Non. 230, 25 'uulgus ... masculino ... Accius in Eurisace ... idem Epigono ... (Epigonis Mercerus. De scriptura Epigono cf. Grotemeyer l. l. p. 49 sq.) IV Charisius de uersu Saturnio in H. Keilii gramm. Latt. uol. I p. 288 (cf. Schneidewini commentatio Gottingensis 1841 p. 20 H. Keilius in Mus. Rhen. V p. 472 Philol. III 90 sqq. Analect. gramm. p. 36) 'uel quales in tragoediis non numquam incidere ueteribus solent ut Ennii Acciique, de quibus aeque nihil sane' (leg. 'sani') praecipitur Accii ex Epigonis [XI] uel hic alius [289—291].' (Actiique de quibus caeteri nihil sane praecipiunt accipe Borbon. b recentior) Non. 158, 7 'pausa est quies alicuius rei. Accius Epigono [289. 290].' V Non. 20, 11 'clepere est furari ... Accius Epigone ...' (Epigonis Mercerus) VI Non. 185, 20 'ulso pro ultus fuero. Accius Epigone ...' (ulso Vossius Epigonis Mercerus) VII Non. 153, 32 'pigrare, retinere. Accius Erigonis ...' Epigonis Mercerus)

---

288 et *fortasse ciciendum* uim *Scriuerius* ui *libri* uides *Heinsius*, *Ahrens in Soph. fragm. p.* 302 uidet *libri* 289 iam iam *ante lacunam*, *qua* filocum huc *hausta sunt*, *Borbon. b* Amfilocum *Nonius* Amphilochum *Charisius* audere *Borb. b Charisii* cerno *an* cernā *an* cerne *in Borb. a Charisii scriptum sit non liquet H. Keilio Anal. gr. p.* 36 terno *Borb. b* ita *Hermannus Elem. d. m. p.* 388, *qui anapaestos primus distinxit* 290 data *Hermannus*

292 iui hoc, *i. e.* huc *Buechelerus* ut hoc *libri* hoc *Mercerus* ut *Mercerus* aut *libri* uerba cleperet auribus *Vossius* auribus uerba cleperet *libri*, *qui ordo seruari potest his* uerba cleperet *in septenarii sequentis initium reiectis* 293 genitorem, s *suprascr.*, *Leid.* ulso *Vossius* ullo *libri* nullum eis *W* 294 pateor *Leid.* propter

Cápiti?

VIII (2)

Sápimus animo, frúimur anima: síne animo anima est débilis.

IX (4)

'Apúd abundantem ántiquam amnem et rápidas undas 'Inachi

X (8)

Núnc pergam ut supplíciis placans caélitum aras éxpleam.

XI

Quid istúc, gnata unica, ést, Demonassa, óbsecro,
Quod mé tanto expeténs timidam e tecto éxcies —?

XII (10)

Elóquere propere ac meum húnc pauorem expéctora.

VIII Non. 426, 28 'animus et anima hoc distant: animus est, quo sapimus, anima, qua uiuimus. Accius Epigone ...' (Epigonis Delrio Erigona Mercerus) Grammaticus inc. gloss. Verg. ap. Barthium Aduers. XXXVII 5 (Seruius ed. Lion II p. 374) 'animus ab anima dicitur: haec est enim qua uiuimus, animo autem intellegimus. Attius in Epigono: capimus animo, fruimur anima.' IX Non. 192, 4 'amnem ... feminino ... Accius Epinausimache ... idem Epigono ... (Epigonis Mercerus) X Non. 398, 19 'supplicium rursus supplicatio ... Accius Epigona ...' (Epigonis Delrio Epigono Geneu. Leid. Erigono Basil. Erigona Mercerus) XI Charisius de uersu Saturnio (uide IV) XII Non. 16, 5 'expectorare est extra pectus eicere.

---

te haec pigrem] propter re pigrem haec *libri* propter te pigrem haec *edd.* 296 capimus *gramm. Barthii* 297 Argiuam *L. Mueller annall. philoll.* 1867 *p.* 492 298 pergam ut *Fruterius Veris. II* 5, *Lipsius* pergamus *libri* pergamus ut *Iunius in mg. Interrogari malit Buechelerus* 299 gnata unica *Borb. a* graeca amica *Borb. b* demanassa *Borb. b. De antiquiore haec testatur H. Keilius Anal. gr. p.* 36 '*de* Demonassae *nomine, quod uerum esse credo, ex apicibus literarum qui relicti sunt non constat:* demara ... *uel* demacans q *legere mihi uidebar.' Constituit uersum idem p.* 38 300 mecumago *uel* meamego *uel simile quiddam in Borb. a scriptum esse uidebatur H. Keilio l. l., om. Borb. b* me subito *idem Philol. III* 97 me Alcmaeo *uel* Alcumaeo (*om.* me) *Bergkius.* mecum agere *Buechelerus. Paulo propius quam cetera ab apographi Niebuhriani, quod filii liberalitate mihi accuratissime depictum seruo, similitudine mea quamuis duriuscula abesse uidentur si quidem in sequentis uersiculi initio* clamore *sequebatur.* me expetessens t. e tectod *coni. Vsenerus* exciet *Bergkius* 301 propere *Mercerus* proprie *libri* meum hunc

XIII (9)

[Séd] quid cesso ire ád eam? em praesto est: cámo [uide] collúm grauem!

XIV (7)

Viden út te inpietas stímulat nec moderát metus?

XV (Erig. 7)

Age age ámolire, amítte, caue uestem áttigas!

XVI (12)

Máneas ad Glisántem, exilio mácte ex terris Pélopiis!

ERIPHYLA

Pallás bicorpor ánguium spirás trahit.

EPINAVSIMACHE

I (3)

Vt núnc, cum animatus íero, satis armátus sum.

Accius Foenissis ... idem Epigono ...' (Epigonis Mercerus) XIII Non. 200, 15 'collus masculino Accius Epigono ...' (Epigonis Mercerus) XIV Non. 472, 21 'moderant pro moderantur. Accius Ephigonis ...' XV Non. 75, 32 'attigat, continget ... Accius Erigonis ...' (Epigonis Scriuerius) XVI Non. 342, 13 'mactare malo adficere significat ... Accius Epigono ...' (Epigonis Mercerus) Adiunxi his inc. inc. fab. LXXVII sq.

Eriphyla (Eripvla) fortasse non diuersa fuit ab Epigonis. Priscianus VI p. 699 P. 'bicorpor bicorporis, tricorpor tricorporis, ut Accius in Eriphyla ...' (actius Reg. Halb. heripila Grut. heriphila Sang. aephila (ri *suprascr.*) Reg. ariphyla Karolir. riphyla Bamb. eryphyla Halb.)

Epinavsimache (Epinavsimace: fr. III. IX. XIII. XV) I Non. 233, 16 'anima iterum significat iracundum uel furiosum, unde et animosi

---

pauorem *Vossius* pauorem hunc meum *libri* mi hunc pauorem *Bothius* lóquere propere ác pauorem húnc meum e. *creticos uideri posse monet Buechelerus* 302 sed *om. libri* em praesto est camo, *om.* uide, *libri* hem praesto est: camo en *Vossius* hem praesto est: en camo *Grotius Bibl. crit. nou. IV. De* em *aduerbio dixi in symb. ad part. Latt. p.* 29 *sqq.* 303 uident ut *Bamb.* 304 abbite (*immo* abite) *L. Mueller annall. philoll.* 1867 *p.* 490 305 maneas ad Glisantem *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 84 maneas adhisante *libri* men eas Adnisum ante *Vossius* maneas: alios autem *Bothius* maneás, his ante *temptaueram* Manés pians te *Buechelerus* mactare *Vossius* macto *Bothius, Buechelerus* Pelopis externis *libri* Pelopiis | ex térris *Vossius* 308 *An* at?

II (13)

Proin tu íd cui fiat, nón qui facias cómpara.

III (2)

[At] cóntra quantum obfúeris, si uictús sies,
Consídera, et quo réuoces summam exérciti.

IV (6)

Quod sí procedit, néque te neque quemquam árbitror
Tuae paéniturum laúdis, quam ut serués uide.

V (4)

Probís probatum pótius quam multís fore

VI (16)

Item ác maestitiam mútam infantum quádrupedum

VII (17)

Mórs amíci súbigit, quod mi est sénium multo acérrimum.

VIII (11)

Nec pérdoliscit flígi socios, mórte campos cóntegi.

IX (10)

Ab clásse ad urbem téndunt, neque quisquám potest

dicuntur iracundi ... Accius Menalippo ... idem Epinausimache ...' II Non. 257, 7 'comparare iterum aestimare.' III Non. 485, 15 'exerciti uel exercituis pro exercitus. Accius Armorum iudicio ... idem Epinausimace ...' IV Non. 158, 3 'paeniturum.' V Non. 519, 8 'ueterum memorabilis scientia paucorum numerum pro bonis ponebat, multos contra malos appellabant ... Accius Tereo ... idem Epinausimache ...' VI Non. 9, 25 'mutus onomatopoeia est incertae uocis, quasi mugitus; nam mutus sonus est proprie, qui intellectum non habet ...' VII Non. 2, 24 'aetatem malam senectutem ueteres dixerunt .... senium ipsum positum sic ... Accius Epinausimache ...' VIII Non. 110, 31 'fligi, affligi ...' IX Non. 495, 22 'accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo plurali ...

309 *An* qui fiat? 310 at *om. libri* et *Scriuerius*, *Hermannus Opusc. V* 151 obfuris *W* 311 rē uoces *Bamb.* 314 fore *ed.* 1480 forem *libri* *An* probatus ... forem? 315 itum *Bothius* ac *Schoellius Symb. p.* 436 ad *libri* mestitiam *Bamb.* mutam *uulgo* mutuam *libri* infantum *Bothius* infantium *libri* 316 subicit *Leid. m. pr.* mi *Bothius* mihi *libri* 317 perdolescit *edd.* contegi *Iunius* contigi *libri*

Fulgéntium armum armátus ardorem óbtui.

X (5)

Incúrsio ita erat ácris

XI (1)

Mauórtes armis duó congressos créderes.

XII (9)

. Scamandriam úndam salso sánctam obtexi sánguine,
Atque aceruos álta in amni córpore expleui hóstico.

XIII (7)

Vbi núnc terricula túa sunt?

XIV (14)

Primóres procerum próuocauit nóminans,
Si essét quis, qui armis sécum uellet cérnere.

XV (15)

Deorúm mortalis [ésse], Foenix, líberos
Reminíscor saepe, et [méminisse] idem istud uós uolo.

Accius Eurysace ... idem Epinausimace ...' X Charisius I p. 93 P. 'acris.' XI Charisius I p. 101 P. 'duo, hos duo.' XII Non. 192, 1 'amnem ... feminino ...' XIII Non. 227, 30 'terriculae generis feminini. Neutri Accius Epinausimace ...' XIV Non. 261, 16 'cernere rursum dimicare uel contendere.' XV Non. 500, 1 'accusatiuus pro genetiuo ... Accius Eurysace ... idem Epinausimace ...' Exempla per totum titulum adferuntur uerborum meminisse remi-

319 armum *ed.* 1526 armorum *libri* animatus *Bothius*, *recte*, *ut uid.* obtuli *Bamb.* 321 Martes *cod.* 322 nam *uel* sic *praemittas* Scamandriam *Fruterius Veris. II* 5, *Lipsius Ant. Lect. II* 4 umandriam *libri* en Scamandriam *Scaliger Castig. in Catull. p.* 53, 11 et Scamandriam *Vossius* obtexi *Iunius* obtexus *libri* obtexui *Mercerus* 323 aceruos *ms. Fabri* acerbos *ceteri libri* amni *edd.* omni *libri* 324 tua *Mercerus* ta *libri*, *quod possis etiam* tanta *uel* istaec *interpretari.* 325 procerum *uulgo* procertum *libri* prouocauit *Bothius* reuocauit *libri* prouocaret *Vossius* prouocarent *uel* ne uocarent *Hermannus* 325 *sq.* nominans, si *Kiesslingius* nomina nisi *libri* nomine, si *Vossius* nomine, ni *Delrio*, *Hermannus* qui *uulgo* que *libri* 327—329 *sic nunc restituere conatus sum.* eos mortalis foenis lib. x miseror saepe studitos uolo *libri*, *sed* foenus lib. x misereor *Bamb. Viam mihi monstrauit Buechelerus his:* és mortalis. — Phoénix, alibi méminisse (*uel* égo si obliscor, réminisci *uel* méminisse, ut sum mémor ipse,) istud uós uolo *propositis*, *quae audaciora esse haud diffitetur. Mutilatum esse locum censebat Hermannus*, *qui haec* eo mortales frenis liberos [Ducum] misereor saepe et subditos uolo *in*

XVI (12)

Tamen haút fatiscar quín tuam inplorém fidem.

XVII (8)

331 332 Lucífera lampade ábietem exurát Iouis

ERIGONA Vide p. 142

ERIPHYLA Vide p. 176

EVRYSACES

Iª (1. 2)

Nunc pér terras uagus, éxtorris,
Regno éxturbatus, marí . .

Iᵇ

Super 'Oceani stagna álta patris
Terrárum anfracta reuísam.

nisci obliuisci. XVI Non. 479, 10 'fatiscuntur pro fatiscunt.' Idem 307, 8 'fatiscere est aperire, rursum deficere.' XVII Priscianus VI p. 695 P. 'nam Iouis nominatiuo quoque casu inuenitur . . .' Huc pertinere suspicatus sum inc. fab. IX. X. XII.

Evrysaces (Evrvsaces) acta a. 697 (uide Ciceronis testimonia ad fr. XIII.) ludis quos consul P. Cornelius Lentulus faciebat aut dedicatoriis aut funebribus aliquanto ante comitia die Sextilis IV habita celebratis (cf. Drumanni hist. Rom. II 293 sqq.) Iª Non. 14, 27 'extorris dicitur extra terram uel extra terminos. Accius Eurysace [333. 334].' Iᵇ Non. 193, 1 'anfractum masculino genere dici putant. Neutro Accius Eurysace [335. 336].' Varro de l. L. VII 15 M. 'quod est: terrarum anfracta reuisam, anfractum est flexum, ab origine duplici dictum, ab

---

schedis coniecit. eos mortales reminiscor. et Aeneadis aut Decio: miseror saepe; ast id eos uolo obliniscier (*uel:* miseros saepe istud eos uolo reminiscier) *Vossius* eos Mortales, Phoenix, misereor saepe et adiutos uolo *Grotius Bibl. crit. nou. IV* eo hos mortales poenis libera Decimo anno. — Miseror sic pessumdatos. — Volo *Bothius* 2 *Lacinia uersuum* eos mortalis poenis liberos (*uel* libero) *et* misereor *et* saepe . . . . custoditos uolo *ipse olim agnoscere mihi uidebar. Temptaui praeterea* mortális, Foenix, ésse deorum líberos Reminíscor *e. q. s. aut* eho, nós mortalis ésse, F., líberos Deorúm, reminiscor saépe et idem istud uós uolo Meminísse. 330 haud *ed.* 1526 aut *libri plerique* ut *Bamb. p.* 479 fatiscam *libri p.* 479 qui *libri p.* 307 implorem *libri p.* 307 332 exurat Ionis arietem *libri*, *quae nunc transposui*, *cum olim inter duos uersiculos* Ionis | árietem *distribuerim.* abietem *recte Hermannus*, *sed uel nauis uel silua intellegenda.* 333—336 *Anapaestos agnouit Scaliger* 334 *recte disposuit Hermannus.* exturbatus regno atque mari *Scaliger* *Suppleri possunt uaria uelut:* marique citus. *Buechelerus* mari impositus *proposuit* 336 amfracta *Hann. Par. b Varronis* anfractare uisum *Flor.*

II (7)

Númquam erit tam inmánis, cum [non] méa opera extinctúm sciat,
Quín fragescat.

III (16)

. . . . pro di ínmortales! spéciem humanam . . .
Inuísitatam egrégiam, indignam cláde et squalitúdine.

IV (23)

. . atque ut uidés, non tenui dé loco.

V (8)

'Apud ipsum adstas.

VI (3)

Tu autém quod quaero enóda et qui sis éxplica.

VII (4)

Nam ea [démum] oblectat spés aerumnosum hóspitem,
Dum illúd quod miser est clám esse censet álteros.

ambitu et frangendo.' Coniunxit uersus I[a] et I[b] Scaliger Coni. p. 68, cui merito fortasse accessit Hermannus Elem. d. m. p. 386: tamen malui testimoniorum fidem conseruare. II Non. 111, 3 'fragescere, frangi. Accius Aegistho . . . idem Eurysace . . .' III Non. 225, 32 'squalor masculini est generis. Feminini.' IV Non. 341, 12 'locus, genus nobilitas dignitas. Accius Eurysace: atque . . . loco.' (Actius: non tenui de loco Bern. b) V Non. 522, 25 'cum apud iuxta significet.' VI Non. 15, 5 'enoda significat explana, et quae sit proprietas, manifestum est, hoc est nodis exsolue.' VII Non. 267, 16 'censere significat existimare, arbitrari.'

337 non *Bothius*, *om. libri* 338 quin *Mercerus* quiqui *Leid.* qui *ceteri libri* 339 *Lacunam explere possis addito uelut* contuor 340 inusitatam *libri* inuisito Tam *Bothius* uisita Tam *L. Mueller annall. philoll.* 1868 *p.* 430 clade *edd.* ciade *libri* squalitudine *Iunius* squaliisdine *libri* 341 uides *uulgo* uide *libri* 342 adstas *Mercerus* adistas *libri: cf. Lachmannus Lucr. p.* 232 343 tu autem quod quaero enoda *Leid.*, *Delrio* tu autem quod quaero abs te enoda *libri plerique*, *quos olim secutus* tu mihi autem *edideram.* tu, a te quod quaero, enoda *uel* tu, quod quaero a te, enoda *Vossius* quae sis *Leid. m. pr.* 344 nam ea, *om.* demum, *libri plerique* caena mea *Basil.* ea namque *Vossius* nam ea sola *Bergkius symb. ad gramm. Lat.* 58. nam uana *Buechelerus* erumnosum *libri* 345 id quod miser est *libri* illud quo miser est *Ritschelius apud Albertum Langium Quaest. metr. p.* 5 id quod miseriaest *Buechelerus. Hiatum in senarii pede primo tolerat Bergkius:* quod *idem pro ablatiuo habet. Deesse utriusque uersus primam dipodiam cum olim statuerem, posterioris initium additis e. c.* optume hospes *expleri uolebam.*

VIII (11)

Heú me miserum, cum haéc recordor, cum íllos reminiscór dies!

IX (9)

. . . . discídia amantem scíndere
Túrbat uulgum, euítat [uitam régi,] moeros dísicit.

X (10)

Persuásit maeror ánxitudo aegrór dolor.

XI (15)

Disértim id unum incómmodis defít meis.

XII (20)

eí mihi,
Vt étiam aerumna haec míhi luctum addit lúctibus! —
Quid té miseraris [sólum], et Eurysacém [taces],

VIII Non. 499, 32 'accusatiuus pro genetiuo ...' (Eurisace Bamb.) IX Non. 230, 22 'uulgus ... masculino ... Verg. Aen. lib. II: tunc spargere uoces in uulgum ambiguas. Accius in Eurisace: diffidam antem ne cidere turbat uulgum ambigua accius euitat, moeros disicit.' X Non. 72, 27 'anxitudo.' (Desunt in Bamb. aegror dolor cum sequentibus) XI Non. 509, 27 'disertim dicere, plane; palam, Lucilio auctore possumus ....' (Eurysacae Bamb.) XII Non. 445, 2 'miserari et misereri ceteri his sensibus esse uo-

---

346 heu *uulgo* eu *libri* illos *Aldina* illo *libri plerique* ille *Bamb.* 347 discidia (*uel* infida *uel* caedis) amantem *Buechelerus* diffidam antem *libri* diffidam amantem *Aldina* diffidam autem *Iunius in mg.* diffugiam an mantem *Lipsius Epist. quaest. IV* 8 diffingam *uel* diffindam amantem *Barthius* Iphidamantem *Rothius* diffidens autem *Grotemeyer l. l. p.* 33 scindere *scripsi* ne cidere *libri* neci dare *Iunius in mg.* occidere *Grotius* ne quid ea re *Lipsius* nae cecidero *Bothius. Nec fabulae argumento nec huius loci sententiae conueniat quod in mentem uenit* di, fidam amantem né concidere pátimini! 348 turbat uulgum, euitat *Rothius* turbat uulgum ambigua accius euitat *libri* turbat uulgum ambiguum ac ius euitat *Grotius* si turbat uulgum ambiguum, euitat ciues *Bothius* turbat uulgum, ut me abigat ciuitate *Grotemeyer* uitam regi *addidi, qui olim* proceres, urbis *suppleuerim.* ciuitatem *uel simile quid ante* euitat *deesse uidetur Buechelero* Scandia ut Amfidamantem nunc Cytherium | Exturbat, uulgum euitat, moeros dissicit *Bergkius Philol. XXIX* 330 349 peruasit *coni. Kiesslingius* maeror *uulgo* meror *libri* aegror *Lachmannus in Lucr. VI* 1132 error *libri* 352 aerumna haec *Schoellius* haec erumna haec *libri* haec aerumna *ante Mercerum* *Trochaicum septenarium* ei mihi ut etiam haéc aerumna *c. q. s.*, *qualem fere iam Bothius indicauerat*, *reuocari*

Tuam sólitatem mémorans, formidáns tibi? —
Te cónmiserabam mágis quam miserebár mei.

XIII (inc. auct. 70. 71)

357 . . . . quí rem publicam ánimo certo adiúuerit,

luerunt, ut sit miserari flere et lamentari, misereri' (miserari Leid.) 'miserationem alienis casibus exhibere; et actiuo ad primum affectum, passiuo ad secundum. Accius Eurysacae: [351. 352] Alia persona: [353—355]. Et multis talia' ('mei' Leid.) 'et aliquando uexata generibus.' Quae correxit et explicauit L. Mueller annall. philoll. 1868 p. 429 scribendo: 'et multi talia, set aliquando uariata generibus' sc. uerborum. Nonius 173, 26 'solitate pro solitudine. Accius Eurysace [354].' XIII Cicero pro Sestio 56, 120 'quid fuit illud, quod recenti nuntio de illo senatus consulto, quod factum est in templo Virtutis, ad ludos scaenamque perlato consessu maxumo summus artifex et mehercule semper partium in re publica tam quam in scaena optimarum flens et recenti laetitia et mixto dolore ac desiderio mei egit apud populum Romanum multo grauioribus uerbis meam causam, quam egomet de me agere potuissem? Summi enim poetae ingenium non solum arte sua, sed etiam dolore exprimebat. Qua enim ui' ('ui' suppl. Koechly) '[357. 358] uobiscum me stetisse dicebat, uestros ordines monstrabat: reuocabatur ab uniuersis. [359. 360] Haec quantis ab illo clamoribus agebantur! cum iam omisso gestu uerbis poetae et studio actoris et expectationi nostrae plauderetur: súmmum amicum, súmmum in bello (nam illud ipse actor adiungebat amico animo et fortasse homines propter aliquod desiderium approbabant) súmmo ingenio praéditum. Iam illa, quanto cum gemitu populi Romani ab eodem paulo post in eadem fabula' (haec 'in eadem fab.' incl. Bakius) 'sunt acta! O pater! Me, me ille absentem ut patrem deplorandum putarat' (sic Par. Gembl. 'putabat' Bernn.) . . . 'quanto cum fletu de illis nostris incendiis ac ruinis, cum patrem pulsum, patriam afflictam deploraret, domum incensam euersam, quae' ('que' libri, corr. Bakius) 'sic egit, ut demonstrata pristina fortuna cum se conuortisset [362], fletum etiam inimicis atque inuidis excitaret. Pro di inmortales! quid? illa quemadmodum dixit idem! quae mihi quidem ita et acta et scripta uidentur esse, ut uel a Q. Catulo, si reuixisset, praeclare posse dici uiderentur: is enim libere reprehendere et accusare populi nonnum-

---

uult L. Mueller de re m. 443 353 quid miserari id me Erysacem *libri. Expleui uersum ut potui, qui olim paulo audacius hanc sententiam* quid té miseraris mé consorte (*uel* sodali) his ín malis *finxeram.* quid miseriam ad me, Eurysaces *Vossius* quid commiseraris me neque Eurysacae *Schoellius* quid miseraris me? Eurysace! *Gerlachius* quid miseraris sic mei, Eurýsace? *Grotemeyer l. l. p.* 31 354 solitatem, *suprascr.* da, *W p.* 173 memoras formidas *libri p.* 445 Quíd tuam miseram solitatem memoras? formidas tibi? — Eúrysaces *Bothius* quid miserans tuam solitatem memoras, formidans tibi? *L. Mueller l. l., deinde nouum frustum Nonii uerbis* idem Eurysace *indicari statuens* 355 commiserabar *uulgo* mage *Bothius* miserebar *Iunius* miserabar *libri* meae *Bothius* 357 certo animo *libri, quae transposui.*

Státuerit, steterít cum Achiuis

* * *

Ré dubia
Haút dubitarit uítam offerre néc capiti pepércerit.

* * *

O páter!

* * *

Haec ómnia uidi inflámmari

* * *

Pro di ínmortales!

* * *

O íngratifici Argíui, inmoenes Gráí, inmemores bénefici,
Éxulare sínitis, sistis pélli, pulsum pátimini.

quam temeritatem solebat, aut errorem senatus: [364] Non erat illud quidem uerum ... sed tamen illud scripsit disertissimus poeta pro me; egit fortissimus actor, non solum optumus, de me, cum omnes ordines demonstraret, senatum, equites Romanos, uniuersum populum Romanum accusaret [365].' Ibidem 58, 123 'et quoniam huc me prouexit oratio, histrio casum meum totiens conlacrumauit, cum ita dolenter agerct causam meam, ut uox eius illa praeclara lacrimis impediretur. Neque poetae, quorum ego semper ingenia dilexi, tempori meo defuerunt: eaque populus Romanus non solum plausu, sed etiam gemitu suo comprobauit. Vtrum igitur haec Aesopum potius pro me aut Accium dicere oportuit, si populus Romanus liber esset, an principes ciuitatis?' Scholiasta Bobiensis ad cap. 56 'summus artifex] actor illis temporibus nobilissimus tragicarum fabularum Aesopus egisse uidetur Accii fabulam, quae scribitur Eurysace, ita ut per omnem actionis cursum tempora rei publicae significarentur, et quidem Ciceronis fortuna deploraretur.' Idem ad cap. 57 'o immunes Grai] et haec uerba sunt de tragoedia, in qua uerbum istud inmunes ingratos significat, quem admodum [λειτουργοὺς i. e.] munificos dicebant eos, qui grati et liberales extitissent. Ergo uersus omnes tragici ad ipsum Ciceronem ... conuertuntur; ut aliud quidem in opere poetico fuerit, aliud uero in ipsius actoris significationibus.' Cf. quaest. scen. p. 328 sq.

---

360 haut *Maduicus Opusc. acad. p.* 495 ∗ut (*fuit* aut) *Par.* ut *Gembl.* nec *Heruagiana* uitam *Naugeriana* uiam *Par. Gembl.* peper *Par. m.* 1 pepercit *Gembl. Par. m.* 2 357—360 *Seyffertus Epist. crit. ad C. Halmium p.* 65 *sic reconcinnare studuit:* quaérimus, certo animo qui rem publicam adiurit, statum | Statuerit, steterit cum Achiuis, re dubia haud dubitauerit | Vitam non inuitam offerre nec capiti pepercerit 361 *sq. repetita ex Ennii Andromacha aechmalotide: u.* 81 *et* 86 364 o *Bob. Par.* uero *Gembl.* argui *Par. m.* 1 o immunes *Bob.* inanes *Par. Gembl.* Graj *Lachmannus in Lucr. p.* 163 365 sinitis *Ascensiana et Naugeriana* sinite *Par. Gembl.*

XIV (13)

Tót tropaea tránsdes, summam glóriam euortí sines
Tám deşubito?

XV (5)

Iám [uti] potero incípiam [rem], et si [síc] nequibit [fíeri],
Ví contendam ut hínc cum patre tete úna Salaminem
áueham.

XVI (19)

Níhil est: si autem ad té res tardat, sócium in portu
est cópia,
Quaé subsistat, módo tute ipse téte offirma et cómpara.

XVII (22)

. ílico, inquam, [ubi] hábitat Iouis quam própitius

XIV Non. 517, 26 'desubito .....' (Eurysacae Bamb.) XV Non. 259, 26 'contendere iterum significat extorquere ....' XVI Non. 256, 16 'comparare ueteres confirmare et constituere dixerunt ....' XVII Non. 325, 7 'ilico, in eo loco ...'

---

366 tropaea *uulgo* tropea *libri* transde *Bamb.* euorti *Iunius in mg.* euortis *libri* 368 *emendare conatus sum.* iam potere incipiam etsi nequid *libri*, *nisi quod* potero *Leid. Geneu.* iam patere incipiam, et sine *Grotius* iam petere incipiam, et si nequit *Scriuerius* Iam petere incipiam, et si ille nequit Flecti precibus *Schoellius p.* 629 Iamiam petere incipiam, et si nequiui *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 84 iam potere! inspiciam et sino. Quid *Bothius* iam potere, incipe iam, et sino. quid *Welckerus de trag. Gr. p.* 202 iam petere incipiam, et si neget *Buechelerus* 369 *sq.* ut hinc cum patre tete (*uel* te cum patre) una *scripsi* ut hic comportet texum *libri*, *nisi quod* hinc *Leid. Geneu. et* competeret, *suprascr.* portet, *W* diu Vt compotiri te cum *Grotius* ut iniquum portet tecum *Scriuerius* ut Compote tecum *Schoellius* uti Compote tecum *Bergkius l. l.*, *Welckerus* ut hinc cum e portu eximus *uel multo quidem probabilius* ut hinc comportem tecum (*Telamonem sc.*) *Buechelerus* aueham *Buechelerus* habeam *libri* queam *Grotius* ui contendam, hic ut tecum Salaminem habeam compote *Bothius*, *quae sic* ui c. utei tecum una S. h. c. *in septenarii mensuram extendi poterant.* 371 a te *olim conieceram.* res tardat *Bothius* retardat *libri* id te retardat *Buechelerus* promptu *Bothius* 372 quae *Bothius* que *libri* tete *Bothius* te *libri*: *an* ted? offirma *Lipsius Ant. Lect. I* 2 effirma *libri* firma *Bothius* 373 illic *Bothius. Fortasse* illi, ilico *scribendum* ubi *uel* qui *addere malo quam* habitat, inquam *sic transponere* habitato uis quam *Geneu.* habito uis quam *Basil.* habitat ouis quam *ceteri libri* habitato. — O Iouis, quam *Bothius* habitato,

XVIII (6)

. . sic atrátus taetra uéste et uastitúdine
Déformatus

XIX (21)

ille órbus, exspes líberum

XX (12)

Opínione fáctum est, quanto mítius
Stirpem éducabant, tánto ut reremúr magis
Seuéros esse

XXI (18)

Quem ádmodum impetum óccupemus fácere ultro in regem . . .

XXII (14)

Reprime parumper uím citatum quádrupedum.

XXIII (17)

Sed mémet caluor: uós istum, ut iussi, ócius
Abstráhite.

XVIII Non. 184, 30 'uastities et uastitudo et uastitas, horror et desertio et contagium ...' (Eurisaces Leid.) XIX Non. 12, 7 'expes dicitur sine spe.' (exspes Leid. Bamb.) XX Non. 356, 18 'opinio, suspitio ...' XXI Non. 355, 10 'occupare est proprie praeuenire ....' XXII Non. 495, 20 'accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo plurali ....' XXIII Non. 6, 32 'caluitur dictum est frustratur ....' (Eurysacae Bamb.) Adde inc. inc. fab. L.

---

nusquam *Rothius* abbitat quouis gentium. — Quam *Bergkius l. l. p.* 85 propitius *Leid.* propitius, *corr.* propius, *W*, *ms. Victor.* propius *ceteri libri*, *Rothius* ílico unquam adbítat quisquam própius? *Buechelerus*

374 sed ut ratus *libri* sed atratus *Mercerus* 375 tra deformatuis *libri* tam deformatus *Mercerus* *Senarii olim* atrátus t. u. et u. Tam défonnatus *placebant*, *sed* tra *mera* taetra *uocis dittographia est.* sed atra ueste et nastitudine Tetra formatus *Scaliger* sed út erat taetra deformatus ueste et uastitudine *Buechelerus ad Petron. p.* 188,5

377 quanto mitius *Buechelerus* quanto minus *libri* ut quanto minus *Vossius* ut quanto magis *Bothius* 378 tanto ut reremur *Iunius in mg.* tanto ut eremur *libri* tanto reremur *Vossius* tanto uereniur *Bothius* 379 seueros (*uel* eos s.) esse *scripsi* eos esse *libri*, *delet Grotius Bibl. crit. nou. IV* sos esse *Bothius* eos esse duros *coni. Buechelerus* 380 quemadmodum occupemus facere ultro in regem impetum *Bothius* 381 reprime para imperium cicatum *Bamb.*

382 ut *Aldina*, *om. libri* otius abstra^h^ite *Bamb.*

HECVBA Vide p. 198

HELLENES

I (1)

Qui, nísi probrum, omnia ália indelicta aéstimant.

II (2)

Sígna extemplo cánere ac tela ob moénia offerre ímperat.

IO

I (4)

Custódem adsiduum Ióni adposuit uírgini.

II (3)

Tópper, ut fit, pátris te eiecit íra . . . . .

III (1)

388 389 . . . quibusnam te aíbant exortám locis?

Hellenes I Festus p. 229 M. 'probrum, stuprum, flagitium, ut Accius in Hellenibus: qui' e. q. s. II Festus p. 145 M. 'moenia, muri, et cetera muniendae urbis gratia facta, ut Accius in Hellenibus: signa' e. q. s. Cf. inc. fab. XIII.

Io I Priscianus VI p. 685 P. 'in o productam desinentia Graeca sunt feminina et uel Graece declinantur ut Manto Mantus ... uel addita nis faciunt genetiuum, ut Dido Didonis. Accius: custodem' e. q. s. (Accius in ioae Bern.) Idem paulo post: 'quod autem Ionis et Calypsonis et Didonis dicitur, ostendit hoc etiam Caesellius Vindex ... Accius in Ione: custodem' e. q. s. (Alcius Sang. Karolir. Attius in lit. Halb. Ione Veneta 1 ioe libri) Charisius I p. 47 P. 'huius Didus Sapphus Inus. Sed melius esset secundum Latinam consuetudinem huius Sapphonis, Didonis dicere. Nam et Pacuuius sic declinat ... et Accius: custodem' e. q. s. II Festus p. 352 M. 'topper — — — fortasse, sic Accius in Io: topper' e. q. s. III Priscianus X p. 906 P. 'Accius in Ione: quibusnam . . . locis, pro aiebant, quod in hac coniugatione fieri solet.' (ione Reg. m. 1 Halb.? ioe Bamb. Bern. Grut. Reg. m. 2 Halb. corr. Karolir. oe Sang.)

---

385 offerri *scribendum crit.* 386 adsiduū minoi *Charisii cod.* adpossuit *cod. Charisii* opposuit *altero Prisc. loco Sang.* instituit *libri plerique praeter Sang. et Grut. altero Prisciani loco, qui ex Caesellii Vindicis stromateo sumptus est. Vtrum* adposuit *an* instituit *scripserit poeta etiam recentiore perfecti forma* posuit *dubium reddi docuit Ritschelius de miliario Popilliano p.* 7 387 te eiecit *Vaticani RS teste Mommseno*, *Faernus* tē eicit *Neap.* (*cf. H. Keilius l. l. p.* 626) teu eicit *Vrsinus* ted eicit (*uel* eiecit) *O. Muellerus* ira *Vrsinus in adnot.* iras *cod.* foras *Faernus* *Creticos olim edidi*, *cum* eicit *seruarem.*

389 aibat (n superscr.) *Karolir.* exortam *scripsi* ortum *libri* oriundam *Vsenerus* quibusnam te ortum aibant locis *Bothius*. *Creticos* quibusnam Te aíbant o. l. *dimensus eram*, *nec placet* ted aibant ortam *in senario.*

PROMETHEVS

I

390 túm profusus flámine hibernó gelus

II

390[1] sublime áuolans
Pinnáta cauda nóstrum adulat sánguinem.

MEDEA

I (Argon. 1)

Pastor

391 tánta moles lábitur
Fremibúnda ex alto ingénti sonitu et spíritu.
Prae se úndas uoluit, uórtices ui súscitat:
Ruít prolapsa, pélagus respargít reflat.
Ita dum ínterruptum crédas nimbum uóluier,
Dum quód sublime uéntis expulsúm rapi

Prometheus eadem fortasse fabula. I Priscianus VI p. 685 P. 'hoc cornu, tonitru, quae tamen antiquissimi inueniuntur in um quoque proferentes in eodem genere, et in us genere proferentes masculino et quartae declinationis ... Accius in Prometheo ...' (Actius Halb.) Non. 208, 1 'gelu ... masculini ... Accius Prometheo ...' II Nonius p. 17, 11 'adulatio est blandimentum proprie canum, quod et ad homines tractum in consuetudine est. M. Tul. de deorum natura lib. II ... idem de officiis I ... Lucretius ... Accius Prometheo ...' Leguntur eadem in uersibus Aeschyleis quos Cicero Tusc. disp. II 10, 23 a se Latino sermone expressos inseruit, u. 17 sq. De Nonii testimonio quid iudicem in prolegg. dixi. Praeterea quaedam fortasse ex Attiana fabula Varronem in suam Promethei liberi saturam ludibundum transtulisse olim suspicatus sum: certe a tragico colore non aliena fr. I—VI R. Denique ad idem argumentum spectare uidentur inc. fab. fr. XXII—XXV, et inc. inc. fab. LXXXIV sq.

Medea I—III Cicero de nat. deor. II 35, 89 'atqui ille apud Accium' (actium libri) 'pastor, qui nauem numquam ante uidisset, ut

390 tum *om. Priscianus* *Fortasse* tum súm flumine *coni. Kiesslingius* 390[1] sublime *Ciceronis libri* tui mei *Nonii Leid. Wolfenb.* auolans *Turnebus II 9 et 'nonnulli' Ciceronis codices* aduolans (*i. e.* abuolans) *Ciceronis Gud. Reg. Brux.* uolans *Nonii exemplaria* pennata *Nonii codices* 392 fremibunda *Ciceronis Leidd. A C Prisciani codd.* fremebunda *uulgo* ingeniti *Prisc. Par. A* spiritu *Priscianus* strepitu *Ciceronis libri* 393 euoluit *Cic. Leidd. AC Erl.* uertices *Ciceronis et Prisciani libri* 394 respargit *Erl.* respergit *ceteri* reflat *Priscianus* profluit *Cicero* 395 num *Glog.*, *Heindorfius* tum *Bouhierius* 396 num *Glog.*, *Heindorfius* tum *Bouhierius* uentis] uertice *Berg-*

Saxum aút procellis, uél globosos túrbines
Exístere ictos úndis concursántibus:
Nisi quás terrestris póntus strages cónciet,
Aut fórte Triton fúscina euerténs specus
Suptér radices pénitus undante ín freto
Molem éx profundo sáxeam ad caelum érigit.

II. III (Argon. 2. 3)

Sicút lasciui atque álacres rostris pérfremunt
Delphíni, item alto múlcta Siluaní melo
Consímilem ad auris cántum et auditúm refert.

IV (1)

'Ego me extollo in ábietem, alte ex túto prospectum aúcupo.

procul diuinum et nouum uehiculum Argonautarum e monte conspexit, primo admirans et perterritus hoc modo loquitur [I]. Dubitat primo, quae sit ea natura, quam cernit ignotam, idemque iuuenibus uisis auditoque nautico cantu [403—406]. Ergo ut hic primo aspectu inanimum quiddam sensuque uacuum se putat cernere, post autem signis certioribus, quale sit id de quo dubitauerat, incipit suspicari: sic philosophi' e. q. s. (Hic locus deest in Vind. et Pal.) Priscianus de metris Ter. p. 1325 P. (gramm. Latt. Keilii uol. III p. 424) 'Accius in Argonautis ex persona pastoris, qui primam uidit nauem Argo [400—402. 392—394].' Nonius 90, 8 'conciere, cum perturbatione conmouere. Accius Medea [399].' Buechelero suasore continuaui nunc II et III, nec ab eadem sententia longe aberat Kiesslingius IV Non. 467, 19 'aucupaui, actiuum positum pro passiuo ... Accius Astyanacte ... idem Medea ...'

---

kius in Ephem. Darmst. 1841 *p.* 92 397 procellas *Bergkius l. l.* 400 auforte *Cic. Leid. B* fuscinae uertens *Cic. Leid. A* fustine uertens *Erl. Ciceronis* 401 supter *Prisciani Leid. V* subter *ceteri libri* undanti infracto *Prisc. Parr. AR*, *Vat. Leid. V* undantes ueniant freto *Ciceronis codd.* 402 at *Leidd. AC*, *om. Erl.* erigit *Lachmannus in Lucr. V* 1388 eruit *Cicero*, *Prisciani Parr. AR*, *Vat.* meruit *Leid. V* uomit *edd. interpol.*, *Bergkius l. l.* euomit *Toupius in Longini de subl.* 3 euehit *Klotzius* 403 sicut lasciui *nunc scripsi* sicut inciti *Erl. cum codd. plerisque*, *Bergkius l. l.* sic aut inciti *olim dedi* sic incitati *Glog.*, *Heindorfius* sicuti citi *uel* ut inciti *Manutius* sic Vt inciti *Bothius* sic inciti *Orellius* simis inciti *Lachmannus in Lucr. II* 266 sicut conciti *prop. Buechelerus* perfremitum *Erl.* perfricant '*nauem Argo scilicet' Lachmannus l. l.* 404 *sq.* item alto mulcta *scripsi* item alia multa *libri*, *quae uulgo pro Ciceronis uerbis habentur* item illa mota *uel* muta *prop. Buechelerus* siluata melo *Erl.* aut sic Siluani melos *coni. Kiesslingius* 406 consimile *Ciceronis libri* aures *Ciceronis libri* 407 altam *Bothius* prospectum *Gulielmus Veris. I* 21,

V (7)

'Apud uetustam túrrem

VI (8)

Vagánt, pauore pécuda in tumulis déserunt.
[A!] quí uos pascet póstea?

VII (2)

Primum éx immani uíctum ad mansuetum ápplicans

VIII (12)

ut tristis túrbinum
Toleráret hiemes, máre cum horreret flúctibus.

IX (5)

Nisi ut ástu ingenium língua laudem et díctis lactem lénibus.

X (14)

'Exul inter hóstis, exspes éxpers desertús uagus

XI (11)

Períte in stabulo frénos immitténs feris

XII (6)

Tun día Mede's, cúius aditum exspéctans peruixi úsque adhuc?

V Priscianus VII p. 761 P. 'turrim et turrem, ab hac turri et turre. Accius in Medea ...' (actius Halb. media Sang. Grut. Karolir. medaea Bern.) VI Non. 159, 10 'pecua et pecuda ita ut pecora ueteres dixerunt ... Accius Astyanacte ... idem Medea ...' Idem 467, 22 'uagas pro uagaris ... Accius Tereo ... item Medea: uagant ... deserunt.' VII Non. 323, 13 'immane rursum minime bonum, et nocens.' VIII Non. 422, 32 'horridum plerumque extans et prominens et erectum ...' IX Non. 16, 15 'lactare est inducere uel mulgere, uellere, decipere.' X Non. 12, 8 'expes' (exspes Leid. Bamb.) 'dicitur sine spe. Accius Eurysace ... idem Medea ...' XI Non. 307, 17 'ferus iterum ecus ...' XII Non. 238, 1 'aditus rursum aduentus.

Grotius Bibl. crit. n. IV prospectans *libri* 409 tumulo *Vrbin.* 308 sederunt *libri p.* 159, *nisi quod* sederet *Vrbin.* 308 410 a *om. libri*, *addidi exempli causa. Septenariorum frusta ita olim discripseram, ut in prioris initio creticum, in alterius duas integras dipodias deesse statuerem.* qui *W* quis *ceteri libri* uos, *ut edideram, Heinsius quoque* nos *libri* 411 primum *Bothius* 2 prima *libri* primo *Delrio* uictu *Basil.*, *Gerlachius* (*et potest uerius uideri*), *om. W* 413 horreret *Bothius* horret *libri* 414 ingenii fingam laudem, dictis lactem mollibus *Scaliger Coni. p.* 67 415 exul *uulgo* exuli *libri* 416 in stabulo *etiam Grotemeyer tacite reposuit* in stabule *libri plerique* bis tabule *Basil.* in stabulis *Vrbin.* 308, *uulgo* 417 tun dia

XIII (9)

Quí potis est refélli quisquam, ubi núllust causandí locus?

XIV (4)

Princípio extispicium éx prodigiis cóngruens ars te árguit.

XV (13)

. . . lauere sálsis uultum lácrumis . . . . .

XVI (10)

Perníci orbificor líberorum léto et tabificábili.

XVII (3)

Fors dóminatur, neque quícquam ulli
Proprium ín uita est.

MELANIPPVS

I (9)

'Vnde quis non mortális florem líberum inuidít meum?

Accius Meda ...' XIII Non. 89, 6 'causari, causam dicere uel defendere.' XIV Non. 16, 10 'extispices proprie aruspices dicti sunt, quod exta spiciant.' XV Non. 504, 9 'lauere inde tractum est ....'
XVI Non. 179, 26 'tabificabile uel tabificum.' XVII Non. 362, 4 'proprium rursum significat perpetuum ... Accius Armorum iudicio ... idem Medea ...' Cf. Lucilius apud Nonium p. 362, 15: cúm sciam nihil ésse in uita próprium mortalí datum.' Adiungendum praeterea inc. inc. fab. XCIII uidetur.
Melanippvs I Non. 500, 13 'sic et inuidit illam rem pro illi rei. Accius Melanippo ...' (Menalippo W) Cicero Tusc. disp. III 9, 20

Mede's *scripsi: cf. Ennii u.* 241 tunc diomedes et *libri* tun dia Medea es *Passeratius, Hermannus Elem. d. m. p.* 159 Diomede: tu *Duentzerus in Ephem. Marb.* 1848 *p.* 487 tunc dic media es *Barthius Aduers. p.* 1837 tun dic Medea es *Lachmannus in Lucr. p.* 162 expectans *Passeratius* exspectant *libri* 418 refelli *Gulielmus Veris. I* 21, *Grotius Bibl. crit. nou. IV* repelli *libri* nullust *Vossius* nullus est *libri* 419 extispitium *Leid. Cf. Gebhardus Ant. Lect. I* 13, *Lachmannus in Lucr. I* 744 extispicum *fere persuasit Buechelerus: cf.* 501 te ars *Bothius, Lachmannus* 420 lacrimis *Bamb.* 421 pernici *Gulielmus Veris. I* 21 par neci *libri* lecto *W* 422 *sq. Anapaestos agnouit Bothius* 2, *quamquam possunt etiam trochaei esse* 422 quicquam *scripsi: cf. Lucilius s. l.* uita *libri, merito suspectum Buechelero* illi *W* 423 propria *libri* inuita (*sc.* Forte) *Bothius* 2
424 unde quis non mortalis] unde aut quis mortalis *Nonius, quod* unde quis haut *interpretatur Kiesslingius.* quisnam (quasnam *Gembl. m.* 1) *Cicero, Isidorus. An malis* num déus aut quis (*uel* déa quis aut) mortális? liberum *om. Isidorus* meam *Nonius*

II (7)

Oéneum aliquis cétte in conspectum, aút nos, ubi ubi est, dúcite
'Ad éum.

III (10)

'Egone auxilio núdus temere ut hósti me animato ófferam?

IV (8)

'Est res aliqua, quám praesente his príus maturare ínstitit.

V (1)

tete ésse huic noxae obnóxium

VI (3)

Reícis abs te réligionem: scrúpeam imponás [tibi]?

'nomen inuidiae, quod uerbum ductum est a nimis intuendo fortunam alterius, ut est in Melanippo . . . male Latine uidetur, sed praeclare Accius. Vt enim uidere, sic inuidere florem rectius quam flori. Nos consuetudine prohibemur: poeta ius suum tenuit et dixit audacius.' (Melanippo optimi libri Melanippa Bern. in mg. Menalippo uel Menalippa deteriores. Cf. C. Keilius Spec. onomatol. Graeci p. 37 sqq.) Isidorus differ. 'inuidiae autem nomen dictum est a nimis intuendo felicitatem alterius, ut est illud: quisnam florem inuidit meum?

II Non. 85, 2 'cette significat dicite uel date, ab eo quod cedo ... Accius Melanippo . . .' III Non. 233, 15 'anima iterum significat iracundum uel furiosum . . . Accius Menalippo . . .' IV Non. 154, 17 'praesente, coram uel praesentibus . . . Accius Menalippa ...' Idem 349, 1 'maturum dicitur celer ... Accius Menalippo ...' (Menalippo, sed n et l corr. transpositis W) V Festus p. 174 M. 'noxa peccatum, aut pro peccato poenam, ut Accius in Melanippo: tete' e. q. s. VI Varro de l. L. VII 65 M. 'a pede ac scrupea. Ex eo Acci positum curiose:' (curiosa libri) 'itaque est in Melanippa ...' (sic Flor. penalippa Par. a)

---

425 Oeneum *Vossius* (*qui tamen etiam* autem *probat*), *Rothius*, *Bergkius* aeneum *libri* en eum *Iunius in mg.* ubi ubi *Grotius Bibl. crit. nou. IV*, *Bergkius* ubi *libri* 426 ad eum *delet Duentzerus in Ephem. Marb.* 1848 *p.* 486 427 nudus *Lipsius Epist. quaest. IV* 8 motus *libri plerique* mortuus *ms. Barthii* temore *ms. Barthii* tremore *Barthius Adu. p.* 1850 428 quam *Grotius Bibl. crit. nou. IV* quae *libri p.* 154, *om. libri p.* 349 praesentem *Leid. p.* 154 praesente te *ceteri p.* 154 maturare *Basil. p.* 349, *Grotius l. l.* matura *libri p.* 154 mature *ceteri p.* 349 instituit, *sed* u *compuncta*, *W p.* 349 institi *Grotius l. l.* 430 *sq.* reicis *Flor.* reiicies *Haun.* reiices *Goth.* reiicis *ceteri libri* reiicias *Scaliger Coni. p.* 76 431 ut scrupeam *O. Muellerus* tibi *O. Muellerus*, *om. libri* reicias 'Abs te r. neue s. i. t. *olim dederam: nunc Vsenerus persuasit similem structuram esse ut Ter. adelph.* 117 *et alibi*, *nisi quod interrogari statuo*

VII (5)

Néque ratum est quod dícas, neque [ea] quae ágitas dicendi ést locus.

VIII (2)

Credín me amici mórte inbuturúm manus?

IX (12)

Parátus sum ubiuis pétere pestem pérmiti.

X (11)

Híc Melanippum intrá traiectus némorum, in salti faúcibus

XI (6)

[Cum] óbuiamst adque áduorsum aptus, álter in promptu óccupat.

XII (4)

Cónstitit cognóuit sensit, cónlocat sese ín locum
Célsum: hinc manibus rápere raudus sáxeum grande ét graue.

VII Festus p. 274 M. 'ratus sum significat putaui, sed alioqui pro firmo, certo ponitur ratus et ratum — et Accius in Menalippo: neque' e. q. s. VIII Non. 521, 7 'inbuere consuetudo inducere uel inficere existimat, cum sit proprie maculare uel polluere uel inficere. Accius Armorum iudicio ... idem Melanippo ...' IX Non. 219, 1 'pernities' (permities Leid., etiam in W n radendo ex m facta. Cf. adn. ad Enn. 229) 'generis feminini. Lucilius Satyrarum lib. II: pestem pernitiemque catax' e. q. s. 'neutri Accius Menalippo ...' (Melanippo Leid.) X Non. 485, 29 'salti pro saltus. Accius Melanippo ...' (Menalippo Bamb.) XI Non. 234, 24 'aptus significat adeptus. Accius Menalippo ...' XII Festus p. 265 M. 'rodus uel raudus significat rem rudem et imperfectam: nam saxum quoque raudus appellant poetae, ut Accius in Melanippo: constituit' e. q. s.

---

432 ea *Vossius*, *om. cod.* 433 credín me *Vsenerus* credite me *libri plerique* credite, *om.* me, *W* credisne *Welckerus l. l. p.* 854 *Temptabam* créditisne méd amici morte *Iunius* mortem *libri* inbutorum manu *Bamb.* 434 permities *Leid.* pernities *ceteri libri* pernitium *Mercerus* per necem *Bothius* 2 435 Menalippum *Bamb.* int̃ *Bamb.* interea *W* inter *Vossius* saltis *W* 436 cum *om. libri* obuiam est *Bothius* 2 obuia mens *libri* obuiam ense *Grotius Bibl. crit. nou. IV* adque] idque *libri*, *nisi quod* denique *ms. Barthii* it *Grotius* itque *Bothius* 2 obuium ensique *Buechelerus* alteri *ms. Barthii* occubat *ms. Barthii* 437 constitit *A. Augustinus in mg.* constituit *cod.* 438 raudus *O. Muellerus* roudus *cod.* rodus *Augustinus* grande et

XIII (Meleag. 14)

Régina, aderit témpus, cúm hice tórris, quem amburí uides

MELEAGER

I (12)

. . . frugis próhibet pergrandéscere.

II (1)

Vagént ruspantes síluas, sectantés feras

III (10)

Quam inuíta ancillans, dícto oboediéns uiri

IV (16)

Frígit aper saetás rubore ex óculis fulgens flámmeo.

V (3)

Gaúdent currunt célebrant, herbam cónferunt donánt, tenent,
Pró se quisque cúm corona clárum conestát caput.

XIII Non. 15, 29 'torris dicitur fax; unde et torridare dicimus comburere. Accius Menalippo: regina ... uides. Idem Meleagro ...' (uides Maloagro Leid.) Adiungendum fortasse inc. inc. fab. II
Meleager I Non. 115, 10 'grandire est grandem facere ...' II Non. 166, 20 'ruspari est scrutari ... Accius Nyctegresia ... idem Meleagro ...' III Non. 72, 2 'ancillantur pro seruiunt ...' IV Non. 308, 9 'frigit correpta prima syllaba significat erigit. Accius Meleagro [XVII] idem in eadem [IV].' V Non. 317, 15 'herbam ueteres palmam uel uictoriam dici uolunt ...'

---

graue *Turnebus Adu. XIII* 25 grandem et grauem *cod.* 439 regina, aderit *Buechelerus* (*ipse* regina, olim aderit *scripseram*) regina erit *libri* o regina, erit *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 86, *non male.* regi namque erit *Bothius hic senarium claudens.* regina, escit *L. Mueller de re m.* 441 cum hic torris *libri* quod huicce torri *Bothius An* torrus? 440 frugis *libri cf. Lachmannus in Lucr. I* 744 fruges *Aldina* 441 rospantes *Leid.* sectantes *ms. Fabri*, *Iunius* sextantes *ceteri libri* 443 friget *Palat.* erigit *post Schoppium de arte crit.* 40. 47 *Buechelerus mus. Rhen. XIV* 445 aper saetas *scripsi* aestas *libri plerique* extuans *Palat.* saetas *Buechelerus* aestus *Gulielmus in Capt. cap.* 5 aestuans *Gebhardus Ant. Lect. II* 24
444 conterunt *Leid.* 445 cum] cumque *Bern. b* conestat *L. Mueller de re m.* 253, *postquam* cohonestat *inueneram.* constat *Basil. Leid. W* conectat *Geneu. Bern. b* circumstat *Palat.* constitit *ms. Cuiac. Vict. m. pr.* coulustrat *Scaliger* connectit *Delrio*

VI (4)

Cuíus exuuias ét coronam huic múnerauit uírgini.

VII (8)

Rémanet gloria ápud me: exuuias dígnaui Atalantaé dare.

VIII (11)

timida elíminor,
[E] clamore símul ac nota uóx ad auris áccidit.

IX (18)

Heú! cor ira féruit caecum, améntia rapiór ferorque.

X (7)

Eúm suae uitae fínem ac fatis ínternecioném fore
Méleagro, ubi [ille] tórrus esset ínterfectus flámmeus.

XI (17)

. . . nunc sí me matrem mánsues misericórdia
Cápsit

XII (2)

Quae uástitudo haec aút unde inuasít mihi?

VI Non. 499, 11 'datiuus pro accusatiuo ... Abius Meleagro ...' (Accius Aldina) VII Non. 470, 17 'dignaui pro dignatus sum uel dignum duxi.' VIII Non. 39, 4 'eliminare, extra limen eicere ...' Idem 292, 20 'eliminare est exire .... Accius Foenissis ... idem Meleagro ...' IX Non. 503, 7 'feruit pro feruet ....' (Omittitur hic locus in W) X Non. 15, 30 'torris dicitur fax, unde et torridare dicimus comburere. Accius Melanippo ... idem Maleagro ...' (Maloagro, om. idem, Leid.) XI Non. 483, 10 'mansuete et mansues pro mansuetum, ut sit nominatiuus mansues ... Accius Meleagro: nunc' e. q. s. (mele nunc Bamb.) XII Non. 184, 32 'uastities et uastitudo et uastitas, horror et desertio et contagium ... Accius Eu-

446 uirgi *W* 447 Atalantae *uulgo* Athalantae *libri plerique* Athalante *Bamb.* 448 timidae *Geneu. p.* 292 timido *Basil. p.* 292 timide *Leid. m. pr. p.* 39, *libri plerique p.* 292 tum ut *libri plerique p.* 39 449 e *om. libri* ac nota *libri p.* 39, *Basil. p.* 292 agnota *ceteri libri p.* 292 aures *libri p.* 39 accidit *libri p.* 39, *Basil. p.* 292 acciuit *ceteri libri p.* 292 450 cecum *Bamb.* ferorque *ed.* 1526 feruorque *libri* feror *Scriuerius* 451 eum] tum *Vossius* suae *Vossius* suum *libri* éum suae uitaé finem *potius quam* eúm suae uitae fínem *recitari uitandi hiatus causa suadet CFW Mueller prosod. Plaut.* 593 fatis *Buechelerus et Kiesslingius* fati *libri* 452 Meleagro *uulgo* Maleagro *libri* ubi torrus *libri* ubi torris

XIII (15)

Caue lássitudo póplitum [tuum] cursúm leuet.

XIV (13)

Labórem aut minuat ítiner ingressúm uiae.

XV (9)

Qui erít, qui non me spérnens, inciláns probris,
Sermóne indecorans túrpi fama dífferet?

XVI (5)

460 'Erat istuc uiríle, ferre aduórsam fortunám facul.

XVII (6)

461 462 Frígit fricantem córpus acula occúlte abstrusa in flúmine.

MINOS siue MINOTAVRVS

'Ex taurigeno sémine ortam fuísse an humanó feram

rysace . . . idem Meleagro . . .' XIII Non. 336, 28 'leuare etiam minuere.' XIV Non. 482, 27 'itiner dictum pro iter . . . . Accius Oenomao . . . idem Meleagro . . .' XV Non. 124, 32 'incilare est increpare uel inprobare.' XVI Non. 111, 23 'facul pro faciliter . . .' XVII Non. 308, 9 (uide IV) Coniectura his addi licet inc. inc. fab. CXI et CXIII.

Minotavrvs Priscianus VI p. 677 P. 'caprigenus, terrigenus, taurigenus . . . Accius in Ioe: ex' c. q. s. (Actius Halb. in .I.oe Bern. Minoe Dresd.) Macrobius Sat. VI 5, 14 'caprigenumque pecus . . . Accius in Philocteta . . . idem in Minotauro . . .'

uulgo, *Lachmannus in Lucr. VI* 743, *qui hiatum defendit* ubi ubi torrus *L. Mueller de re m.* 30 455 aut unde] animi? unde *malim* actutum *coni. Kiesslingius* 456 poplitum *edd.* poplit *libri* tuum *om. libri* 457 laborem *Vossius* labore *libri* ingresso *Vossius* uiae *Vossius* uia *libri* 458 qui rit *Leid.* quis erit *ceteri libri* 459 differet *Iunius* differret *libri* 460 istuc uirile *Vossius*, *Lachmannus in Lucr. III* 400 uirile istuc *libri* *Buechelerus haec* erát uirile istúc, aduorsam ferre f. f. *praefert* 461 *sq.* frigit *libri*, *quod in* erigit *mutare* (*cf.* 443) *non ausim* 462 fricatque corpus *Vossius* acula *scripsi* acuum *libri* actutum *Iunius in mg.* atrum *Vossius* acutum *olim conieci* occulte abstruso *libri* abstruso, *deleto* occulte, *Bothius*. *Fuit cum haec* érigit fricántem corpus sáxum abstrusum in flúmine *luderem* 463 ex *om. Macrobius* ortum *Macrobius* ortam ****** * fuisse *Halb. Prisciani* fuisse *om. Par. Angl. Salisb. Med. a Macrobii* an humano feram *conieci.* an humano, *om.* feram, *Prisciani Reg. m.* 1, *Macrobius* eam an humano *Grut. Prisciani* an humano eam

MYRMIDONES Vide p. 137

NEOPTOLEMVS

I (8)

quid si ex Graécia
Omni íllius par némo reperirí potest?

II (2)

Haut quísquam potis est tólerare acritúdinem.

III (12)

. . . . ueritátis uis atque ácritas

IV (3)

Vím ferociam, ánimi atrocitátem, iram acrimóniam

V (9)

Sátis iam dictum est, néque ego errantiae ánimi praue mórigerabor.

VI (7)

Atque ádeo ualuas sónere sensi régias.

VII (4)

Dolét pudetque Gráium me et ueró piget.

Neoptolemvs De forma Neoptolomvs (cf. fr. III. V) et similibus post Fleckeisenum annall. philoll. 1866 p. 7 et alios dixit L. Mueller ibidem 1867 p. 751. I Non. 501, 2 'genetiuus pro datiuo.' II Festus p. 356 M. 'tolerare, patienter ferre.' III Non. 493, 15 'acritas.' (Neoptolomeo W) Gellius XIII 3 'sicut autem nihil quicquam interest, suauitudo dicas an suauitas, sanctitudo an sanctitas, acerbitudo an acerbitas, acritudo an, quod Accius in Neoptolemo scripsit, acritas: ita nihil rationis dici potest, quin necessitudo et necessitas separentur.' IV Non, 73, 20 'acrimonia est animi uiuacitas ...' V Non. 204, 12 'error masculini est generis ... feminini Accius Neoptolemo ...' (neoptholomo Vrbin. 308) VI Non. 505, 13 'sonere inde tractum est ...' VII Non. 424, 1 'pudet et piget hoc distat: pudet enim uerecundiae est, pigere paenitentiae ...'

---

ceteri an humano cluam *Bothius* 464 Graecia *uulgo* Grecia *libri plerique* agrecia *W* 465 omni *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 818 omne *libri* illius *Mercerus* ilium *libri* illûm *Vossius* reperiri *Bamb.* repperiri *ceteri libri* 466 haut *A. Augustinus in mg.* aut *cod.* 467 ueritatis uis *Vossius* uis ueritatis *libri* 468 ferociam animum atrocitatem *libri* ferociam animi, atrocitatem *Bothius* 471 dolet *Fruterius Veris. II 5* doet *libri* que *Fruterius* quae *libri* Graium *Fruterius* grauium *libri.* Graiium *scriptum fuit*

VIII (5)

Decoráre est satius quám uerbena et taéniis.

IX (11)

Tú, uti dixi, mácte his armis, mácte uirtuteí patris.

X (6)

Sed quém mihi iungent? cuí, quae cum illo fúerim, dignabór dari?

XI (10)

Sátin astu et falléndo callet?

XII (1)

'Vbi nil contra rátionem aequam hábuit, adsensít silens:

XIII (14)

Sed quesdam

TROADES

I (1)

Nec fúrno faxo frúges frendas tórridas.

VIII Festus p. 360 M. 'taenias Graecam uocem sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati — — Accius in Neoptolemo: decorare' e. q. s. IX Non. 341, 30 'mactare est magis augere ... Accius Optolempo ...' (Neoptolemo Iunius) X Non. 281, 3 'dignatus significat dignus habitus ...' (Sed hic dignabor actino sensu intellegendum.) XI Non. 258, 5 'callet significat scit ... Accius Aeneadis ... idem in Neoptholemo ...' XII Non. 469, 15 'adsensit est et passiuum.' (adsentit Bamb.) XIII Priscianus XIII p. 960 P 'accusatiuum etiam quos quas uel ques ...'

Addas licet inc. inc. fab. III: perperam olim Troadum et Hecubae reliquias adiunxi.

Troades I Seruius in Aen. I 179 'et torrere parant flammis et fran-

472 *Superioris uersus clausulam hauc fere fuisse:* tumulum sanguine *Hauptius suspicatur, ut narrat Mommsenus l. l. p.* 85: *ego* capillos casside *uel simile quid supplendum censeo. Ante illum, senarium ut explerent*, tumulum decorare *Bothius* deos ornare *Fruterius* uerbena et taeniis *Hauptius* urbem exencis *Vrsinianum apographum* urbem e taeniis *Vaticc. RS Polit., mg. Vrs.* urbem taeniis *ed. princ.* 473 ta *libri* (optolemptata *Basil.*) ita *Iunius: sed librorum scripturis indicari* tempta ut dixi *acute monet Buechelerus* uti *Vossius* ut *libri* armis *Bern. b* armisque *ceteri libri* macta *Bothius* uirtuti *Bern. b* uirtutem *ceteri libri* uirtute *W. Wagner mus. Rhen. XXIII* 380* macte ob uirtutem patris *Hermannus* 474 cui quae cum *Mercerus* tuique tu *libri* fuerim *Mercerus* fuerint *libri* 476 nil *Bothius, item Vsenerus in prooemio Gryphisw. aest.* 1866 *p.* 12 nihil *libri* aequam *Fruterius Veris. II* 5 et quam *libri* *Hiatum tolles* habéuit *scribendo, ut* habessit *apud Cic. de leg. II* 8 adsentit *Bamb.* 478 nec furno faxo *scripsi* nocturnam saxo *Cass.*

II (3)

Sed utrúm terraene mótus, sonitusne ínferum
Peruásit auris ínter tonitra et túrbines?

HECVBA

Vetér fatorum términus sic iússerat.

NYCTEGRESIA

I (2)

clássis adit: occlúditur:
Féruit

II (6)

Scándit oras, láterum texta [flámma] Vulcaní uorax.

gere saxo] quidam ne ὕστερον πρότερον sit, alios torrere, alios frangere accipiunt. Accius Troadibus ...' (Extant in solo Cassellano: uide G. Thilonis progr. Naumburg. a. 1856) Non. 447, 20 'frendere alicubi cum gemitu uel iracundia miserum aut minax sonare .... Accius Troadibus: saxo fruges frendas.' II Priscianus VI p. 680 P. 'hoc cornu genu tonitru, quae tamen antiquissimi inueniuntur in um quoque proferentes in eodem genere .....' (Actius Halb. troiadibus Grut. droadibus Sang.) Addendum fortasse inc. inc. fab. XXXVIII

Hecvba Priscianus VI p. 716 P. 'quamuis ueter etiam analogia exigit ut bene sit dictum. Accius in Hecuba: ueter . . . iusserat, pro uetus.' (Actius Bamb. Halb. Attius Grut. hecuba Reg. ecuba Bamb. becula Sang. Grut. Karolir.) Comparauit Heimsoethius ind. scholl. Bonnens. 1866/7 p. XI ex Euripidis Hecuba u. 584: θεῶν ἀναγκαῖον τόδε (nam sic extat scriptum)

Nyctegresia (Noectegresia: cf. fr. III. VI) Pauli Festus p. 78 M. 'egretus et adgretus ex Graeco sunt ducta a surgendo et proficiscendo: unde et nyctegresia quasi noctisurgium.' I Non. 503, 2 'feruit pro feruet ...' (Nictaegressi Bamb.) II Non. 227, 27 'textus masculini est generis. Neutri ...' (Nyctegresias scendit Leid. mittegresi ascindit Vrbin. 308)

---

nocturna saxo *Scriuerius* frendas *Nonius* franges *Seruius*
479 sed *in rasura* (*pr. m. non liquet*) *Halb.* utrum dubium est terrae *Halb.* terraene *Buechelerus* terrae *libri* terrai *L. Mueller de re m.* 442 sonitusne inferũ *Halb. m. alt.* (*pr. m. non liquet*) sonitusne inferṇum (: *m. alt.*) *Bern.* sonitusne infernum *fr. Amien. Sang. Vind. b* sonitus nerii ferrum *Grut.* sonitusue inferum *Delrio*
480 p̃uassit *Sang.* persuasit *Bamb. Grut. Bern. fr. Amien. Karolir.* auris *in mg. Grut.* aures (i *suprascr.*) *Reg.* in *Grut.* tonitr* (*cras. a ut uid.*) *Halb.* tonit** *Bamb.* tonitrua *Bamb. m.* 2 tonitrũ *Halb. m.* 2 turbinis *Reg. Karolir.* turbineis *M. Hertzius* 481 iuserat *Grut. m.* 1 *Karolir.* 482 aditocluditur *libri plerique* adit claditur *Leid.* addid claditur *Bamb.* adit clauditur *Aldina* aditus clauditur *Vossius* adeo occluditur *Bothius. An* aditu occluditur? 484 scandit *Can-*

III (5)

Cuius uós tumulti caúsa accierim et quíd parem, animum aduórtite!

IV (Clyt. 11)

Aut égo illim eripiam aut ílli poenas súfferam.

V (8)

id quód facis gratum ét graue est.

VI (9)

'An ego Vlixem oblíscar umquam aut quémquam praeponí uelim?

VII (1)

Iúue nunc adtemptáre, iuue nunc, ánime, ruspari Frygas!

III Non. 484, 5 'tumulti pro tumultus ... Accius Aeneadis ... idem Nectegresia ...' IV Non. 397, 3 'sufferre significat dedere uel supponere ... Accius Nyptegressia ...' V Non. 315, 20 'graue, solidum et firmum. Accius Athamante ... idem Nyctegresia ...' (yctegresia Basil. metegrasia Vrbin. 308) VI Non. 500, 4 'accusatiuus pro genetiuo ... Accius ..... in Nectegresia ...' Quadrat ex Iliadis X u. 243: πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην; VII Non. 166, 18 'ruspari est scrutari. Accius Nycteresia ...'

---

terus Nou. Lect. V 22 scendit *libri* iamiam ascendit *Bothius* 2: *et fortasse* ascendit *scripsit poeta.* oras *scripsi: cf. Lachmannus in Lucr. IV* 142 hora *libri* aura *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 778 ira *Canterus* horum *Bothius* 2 ascendit Graia *Buechelerus annall. philoll.* 1863 *p.* 334 flamma *om. libri* Vulgani *W* Volcanus *Gifanius, Bothius* 2 485 *Iambicum tetrametrum agnouit Bergkius* acierimeo quid *W* parem *Bamb., Stephanus* parum *ceteri libri* animum aduortite *Bergkius* animum aduortito *Bamb.* diuorti, *om.* animum, *ceteri libri* aduortite *Stephanus* 486 aut ego illum *libri* aut illum ego *Bothius* 2 rapiam *Bothius* 2 illi *libri, aduerbium puto.* uobis *olim ausus sum.* poenas *Mercerus* poena *libri* 488 Vlixem *Bamb., Mercerus* Vlixen *ceteri libri* obliuiscar *libri* (*cf. nunc Fleckeisenus ann. philoll.* 1870 *p.* 73) *Trochaeos post Bothium probauit Ritschelius in Plaut. Mil.* 1359, *iambicum tetrametrum commendauit Bergkius in ephem. suis a.* 1852 *p.* 331. *Ceterum cf. u.* 190

489 iuue ... iuue *libri, quas ut antiquas formas imperatiui iuua et olim auctore Fleckeiseno seruaui et nunc quamuis illo annall. philoll.* 1868 *p.* 430 *in adn. reprobante seruandas duco.* iuua ... iuua *Gebhardus Ant. Lect. I* 5 iube ... iube *ed.* 1526 lubet ... lubet *Mer-*

VIII (3)

Cuncta éxpedibo: id módo ius iurandúm date.

IX (7)

Tún quod superest sócium mittis léto? an lucti paénitet?

X (4)

'Illos suapte indúxit uirtus, tú laudem illorúm leuas.

OENOMAVS

I (1)

Forte ánte auroram, rádiorum ardentum índicem,
Cum e sómno in segetem agréstis cornutós cient,
Vt rórulentas térras ferro fúmidas
Proscíndant glebasque áruo ex molli exúscitent

II (10)

atque éa coniectura aúguro

VIII Non. 505, 3 'expedibo pro expediam . . .' (Deest hic locus in Bamb. exceptis extremis 'iusiurandum date') IX Non. 486, 1 'lucti pro luctus. Accius Pelopidis . . . idem Nyctegresia . . .' (Nyptegressia W nictae egressa Bamb.) X Non. 336, 29 'leuare etiam minuere. Accius Meleagro . . . idem Nyptegresia . . .' Sat probabiliter eodem referuntur inc. fab. XIX et XX.

Oenomavs I Non. 395, 22 'segetem etiam ipsam terram dicimus . . .' II Non. 469, 2 'auguro' (Oenomao Bamb.)

---

cerus, non male (*si* lube *scriptum fuit*). inben . . . iuben *L. Mueller annall. philoll.* 1868 *p.* 431, *CFW Mueller prosod. Plaut.* 115 animo *libri* *Iambi placent etiam Bergkio* 490 cuncta *edd.* cuncto *libri* 491 tun *uel* tum quod *Vossius* tunc quod *libri* tum quid *ed.* 1480 mittis *uel* mitti *Vossius* mittes *Bothius* laeto *Leid.* poenitet *W Bamb.* 492 *Iambi placent Bergkio* illos *Aldina* illo *libri* ni illos *Lachmannus in Lucr. VI* 755 suapte *nescio an possit pro nominatiuo haberi Catone quodammodo auctore*, *quem* uopte *pro* uos ipsi *dixisse testatur Pauli Festus p.* 379 *M. cf. Festus p.* 154 *M. u.* mihipte 493 forte *Turnebus Adu. XXIX* 2, *Lipsius Ant. Lect. V* 22 fer te *libri* ardentum *Scaliger Coni. p.* 61, *Gifanius in Lucr. p.* 402, *Lipsius* ardentem *libri* 494 e *Fruterius Epist. philol. ap. Grut. V* 385, *Lipsius*, *om. libri* *fortasse* agrestes 495 fumidas *scripsi.* fidas *libri* rosidas *Lipsius*, *Scaliger* rufulas *Bothius* uuidas *Turnebus* ferro et uuidas *uel* ferro terras uuidas *Vossius* ferro feruido (αἴθωνι σιδήρῳ) *Bergkius* 496 que *Iunius* quae *libri* exsuscitent *Fruterius* excitent *libri* 497 *An* eá?

III (6)

. . . praesto etiam ádsum. —
Expróme quid fers: nám te longo [ab] ítere cerno [huc] uádere.

IV (7)

Coniúgium Pisis pétere, ad te itiner téndere.

V (9)

Hórrida honestitúdo Europae príncipium primo éx loco

VI (3)

Ego ut éssem adfinis tíbi, non ut te extínguerem,
Tuam pétii gnatam: número te expugnát timor.

VII (5)

Sáxum id facit angústitatem, et súb eo saxo exúberans
Scátebra fluuiae rádit rupem.

VIII (4)

Quemcúmque institeram grúmmum aut praecisúm iugum

III Non. 485, 5 'iteris positum pro itineris ...' IV Non. 482, 26 'itiner dictum pro iter ....' V Non. 120, 31 'honestitudo pro honestas.' VI Festus p. 170 M. 'numero nimium cito, celeriter nimium — Attius in Oenomao: ego' e. q. s. Non. 352, 17 'numero significat cito. Accius Oenomao: numero te expurgasti.' VII Non. 73, 24 'angustitatem.' (dictum pro angustia addit Bamb.) Haec Paetum in epistula ad Ciceronem laudauisse et ipse quaest. scen. p. 333 docui et monuit Krahnerus in Bergkii ephem. 1852 p. 398: illi respondens Cicero ad fam. IX 16, 4 adlusit his: 'quam ob rem Oenomao tuo nihil utor; etsi posuisti loco uersus Accianos. sed quae est inuidia? aut quid mihi nunc inuideri potest? ..... ita fit ut et consiliorum superiorum conscientia et praesentis temporis moderatione me consoler, et illam Accii similitudinem non [modo': recte del. Ernesti] 'iam ad inuidiam, sed ad fortunam transferam, quam existimo leuem et inbecillam ab animo firmo et graui tamquam fluctum a saxo frangi oportere.' VIII Non. 15, 25 'grummus dicitur agger, a congerie dictus.'

498 *Pro paroemiaci particula habeo* presto *Bamb.* etiam] *an* em iam? *cf. u.* 302 499 feras *Buecheleru*s ab *om. libri* huc *om. libri* 500 Pisis *Delrio* Tisis *libri* petere *Delrio* patere *Bamb.* pater *ceteri libri* ad te *Iunius in mg.* eat te *libri plerique* a te *Bamb.* eo te *Delrio* iter *Bamb.* 501 horrida, *immo* horida: *cf.* 80 principium] *cf. Lachmannus in Lucr. I* 744 principum *Bothius* 2, *fort. recte: cf.* 419 502 petii *uulgo* peti *cod.* gnatam *Vrsinus* gnata *cod.* expugnat timor *O. Muellerus* expurgat timor *cod. Festi* expurgasti *Nonius* 504 augustitatem *Leid.* au^u^gustitatem *W* 505 fluuiae] *cf. Lachmannus in Lucr. p.* 326 506 *An* institerim?

IX (8)

Atque hánc postremo sólis usurám cape!

X (2)

Vos íte actutum atque ópere magno edícite
Per úrbem, ut omnes, qui árcem Alfeumque áccolunt,
Ciués ominibus faústis augustam ádhibeant
Fauéntiam, ore obscéna dicti ségregent.

PELOPIDAE

I (7)

. . stimuloue meúm cor?

II (2)

. . . et te ut tríplici laetarém bono

III (6)

. . nec tibi me in hác re gratarí decet.

IV (1)

Nam méd ut credam ex túo esse conceptúm satu,

IX Non. 231, 3 'usus . . . feminino . . .' X Non. 357, 13 'obscenum significat et maledicum.' Idem 206, 1 'fauor . . . feminino Accius Oenomao: augustam . . . segregent.' Referri praeterea huc potest inc. inc. fab. CV.

Pelopidae I Martianus Capella III 272 'complexiua coniunctio est que, ue . . . expletiua, ut . . . apud Accium in Pelopidis . . .' (actium Bamb.) II Non. 133, 1 'laetare et laetiscere, laetificare . . .' III Seruius in Aen. V 40 'gratatur] quidam gratatur non gratulatur, sed laetatur accipiunt . . . .' IV Non. 174, 10 'satu positum pro semine.'

---

507 postremam *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 87, *fortasse recte* solic *Leid.* rape *Bergkius l. l.* 509 et omnes *W* arcem Alfeumque *Kiesslingius* arcana asteumque *libri*, *in quibus* arcem hanc *Vossius*, astuque *Turnebus Adu. XXIX* 28, *Muretus Var. Lect. XIII* 19 *coniecerunt* accolant *Basil.* 510 ominibus *Iunius* omnibus *libri* faustis] fauentius *Basil. Geneu. p.* 357 agustam *libri p.* 206 adhibent *libri p.* 357 *excepto Geneuensi* 511 ore *libri p.* 357 more *eidem p.* 206 dicti *Geneu. Leid. m. pr. p.* 357 dictis *libri p.* 206 dicta *ceteri libri p.* 357 dictu ut *Albertus Langius Quaest. metr. p.* 8 segregens *libri p.* 206 segreget *W p.* 357 515 nam med ut *Mercerus* nam me ut *libri* nam mi ut hunc *Bothius* 1 namque eum uti *Bothius* 2, *non male.* nam multa ut *olim scripseram.* credam *Mercerus* heredam *libri* *Dubitari posse*, *an* conceptam *scribendum sit*, *in quaest. scen. p.* 335 *monui.*

Multa árgumenta rédigunt animum et cónmouent.

V (5)

. . . eius serpéntis squamae squálido auro et púrpura
Praetéxtae

VI (3)

Césso hinc ire et láuere lucti uéstem in leto cóniugis?

PERSIDAE Vide p. 148

PHILOCTETA

I (16)

Inclúte, parua prodíte patria,
Nomíne celebri claróque potens

V Gellius II 6, 23 'squalere enim dictum a squamarum crebritate asperitateque .... Accius in Pelopidis ita scribit: eius ... pertextae. Quidquid igitur nimis inculcatum obsitumque aliqua re erat, ut incuteret uisentibus facie noua horrorem, id squalere dicebatur.' Macrobius Sat. VI 7, 18 'squalere enim dictum ab squamarum crebritate asperitateque .... Accius in Pelopidis' (pelopidibus Paris.) 'ita scribit: eius' e. q. s. 'Quidquid igitur' e. q. s. Non. 452, 28 'squalere ... honesta re abundare et refertum esse ueteres honesta auctoritate posuerunt .... quod fuerit qualibet re densatum oneratum inculcatumque, squalere uoluerunt ... Accius Paelopidis ...' (Pelopidis Bamb.)

VI Non. 485, 32 'lucti pro luctus.' Addenda his fortasse ex Atreo fr. XVIII et XIX; num ad idem argumentum spectent inc. inc. fr. LXV et LXVI dubito.

Philocteta (Pilocteta) I Apuleius de deo Socratis c. 24 'sed ut, qui te uolet nobilitare, aeque laudet, ut Accius Vlixen laudauit in Philocteta suo in eius tragoediae principio: inclute .... Laertiade. Nouissime patrem memorat.' Quae descripsit Io. Sarisberiensis Pol. p. 402. Marius Victorinus p. 2522 P. (103 G.) 'anapaesticum melos binis pedibus amat sensum includere, ut apud Accium: inclute ... gentibus ultor.' Attilius Fortunatianus p. 2681 P. (326 G.) 'constat enim' (clausula: terruit orbem) 'ex dactylo et spondeo, quae clausulae et per se repetitae et inter se iunctae anapaesticon metron efficiunt, sic: terruit

---

516 multa *Bothius* 1 ut *libri* tot *Vossius* sat *Bothius* 2 mihi *olim scripseram.* tua *coni. Buechelerus* 517 squame *Rott. Gellii* squama *Nonius* squallido *Gellius* squalidae *Vossius* 518 textae *Nonius* texte *Vat. Rott. Reg.* 5765 *Gellii* pertextae *Hertzius* auro textae et purpura *Bothius* 2 519 hinc hire *W* lauere *Bothius* lapere *libri* rapere *edd.* capere *Buechelerus*, *L. Mueller de re m.* 421 laeto *Bamb.* leto, c *suprascr.*, *Leid.* lecto *W* 520 prodite *Guelf. b Brem. Apulei*, *Hermannus Opusc. III* 116, *om. Florentini* p̄dite *Charisii cod.* praedite *cum ceteris Bergkius Ind. lect. Marb. hib.* 1843 *p. V* patria] forma *Sarisberiensis*, *Bergkius l. l.*

Pectóre, Achiuis classíbus ductor,
Grauis Dárdaniis gentíbus ultor,
Laértiade!

II (11 Naeu. inc. fab. 17 Att. Prom. 3)

. . . . Lemnía praesto
Litóra rara, et celsá Cabirum
Delúbra tenes, mistéria quae
Pristína castis concépta sacris
* * *
Volcánia [iam] templá sub ipsis
Collíbus, in quos delátus locos
Dicítur alto ab limíne caeli
* * *

urbem primus ab oris [520] terruit urbem primus ab oris [521].' Charisius p. 289 sq. ed. Keil. (cf. Schneidewini commentatio Gottingensis 1841 p. 20, H. Keilius Philol. III p. 90 Anal. gramm. p. 38) 'rythmos autem in *spā* ..... [car]men [520 sq.] — — ut ex his | qui forte uersus inclyte parua ego com.....dem uer .. fecero cuius sunt illa quaenam te adigunt hospes [inclyte], manebit isdem uocibus et est eodem flore et ex metro remouetur [et] mutatur et fit melos profecto, et si melos extenderis, ut in hanc ueniat quantitatem uorsus inclyte [hospes] parua praedite patria et duo commata uel hemistichia iunxeris ut fa|cias sic: quaenam te adigunt hospes stagna capacis uisere auerni.' II Varro de l. L. VII 11 M. 'loca quaedam agrestia, quod aliquoius dei sunt, dicuntur tesca. Nam apud Accium in Philocteta Lemnio [XIII]. enim loca quae sint, designat cum dicit: [525—528] dein' — sic etiam Flor. cum Goth. Haun. Par. a et b 'ut uidetur' — '[529—531] et: nemus expirante ... diuisus.' (in Philocteta

---

522 ductor *Sarisberiensis*, *Hermannus* auctor *Apuleius*, *Marius Victorinus* 525 *sqq. Anapaestos agnouit Scaliger Coni. p.* 67 525 *sq.* praesto littora rara *Augustinus in mg. ex libro* prest (praeest *Goth. Haun.* p̃ est *Par. b*) olitor ararat *libri* aspera tesca tuere *Scaliger e Festo u.* tesca *p.* 356 praesto littora iamiam *Hermannus Elem. d. m. p.* 387 p. l. raua *idem Opusc. III* 120 p. l. clara *Bergkius* grata *Buechelerus* 527 tues *Bergkius Ephem. archaeol.* 1849 *n.* 4 misteria quae *Flor.* mysteriaque *ceteri* mysteria queis *Hermannus Opusc. l. l.* 528 castis concepta *Par. a et b 'ut uidetur'* castris concepta *ceteri libri* cistis consepta *Bergkius l. l. His quae Cicero de nat. deor. I* 42, 119 *habet adiungenda esse consentit cum Hermanno Opusc. l. l. Bergkius* 529 Volcania (*uel, ut mauult Buechelerus*, Volcani) iam *scripsi.* Volcania *Par. b 'ut uidetur'* Volgania *Med. cum ceteris libris* et Volcania *Scaliger* dein Volcania *Hermannus* 531 limine *uulgo* lumine *libri* 531 *sq.* caeli,

Nemus éxpirante uapóre uides,
Vnde ígnis cluet mortálibus clam
Diuísus: eum dictús Promĕtheus
Clepsísse dolo poenásque Ioui
Fato éxpendisse suprémo.

III (6)

. . . ubi habet? úrbe agrone? . . .

IV (15)

Quem néque tueri cóntra neque farí queas.

Ald. ut Philocto aetatem libri plerique, sed philotto Par. a, et etatem philocto Par. b etatem Flor.) Cicero Tusc. disp. II 10, 23 'ueniat Aeschylus, non poeta solum, sed etiam Pythagoreus; sic enim accepimus. quo modo fert apud eum Prometheus dolorem, quem excipit ob furtum Lemnium? [533—536]. has igitur poenas pendens, adfixus ad Caucasum dicit haec: Titanum soboles' e. q. s. III Non. 318, 5 'habere rursus habitare ... Accius Filoctete ...' IV Macrobius Sat. VI 1, 55 'Vergilius: nec uisu facilis nec dictu affabilis ulli. Accius in Philoctete ...' (filoctete Paris.)

et Nemus *Hermannus Opusc. l. l.* 532 nemus *boni libri* menius *Guelf.* Neuius *Lips. cum ed. pr.* Naeuius *cod. B* Aetnaea ui *Scaliger* grauia *Hermannus Elem. l. l.* expirante *Flor. Goth. Par. a* exspirante *Haun.* ex plante *Par. b* spirante *Scaliger* napor *Scaliger* 533 ignis *Cicero* ignes *Varronis libri* cluet *Aldina Varronis et Par. b 'ut uidetur', Pith. Ciceronis, si fides Tregderi silentio* clauet *Flor. Goth. Haun. Par. a* cluect *Ciceronis Gud., unus Oxon.* elucet *Pith.* clucet *uel* ducet *Reg. m. pr.* lucet *idem corr. cum ceteris* clam *om. Varro* Feruidus: unde ignes mortalibus *Scaliger* unde ignis cluet immortalibu' Clam *Bentleius Epist. ad Mill. p.* 475 534 diuisus *Cicero: cf. Rhet. ad Herenn. IV* 6, 9 diuis (diuis *Flor.*) *Varronis libri, Bentleius* diuisse *Scaliger* eum *libri, Hermannus Opusc. l. l.* enim *Hermannus Elem. l. l.* nimi' *Bentleius* cluet *Scaliger* et hunc *Seyffertus* dictus *Cratandrina, Hermannus Opusc. l. l.* doctus, *suprascr.* i *m. eadem Cic. Brux.* doctus *ceteri libri, Scaliger, Bentleius, Hermannus Elem. l. l., Seyffertus* diuis semen doctus *Buechelerus* ignis *genetiuum interpretatus* 535 clepisse *cum Reizio Hermannus Opusc. l. l.* 536 furti expendisse *Bentleius* 537 urbe *mss. Merceri* turbe *ceteri* agone *Basil.* agrone *Bothius* 2 538 neque intueri *commendat CFW Mueller prosod. Plaut.* 286 neq. affari *Par.* nec adfari *cetera exempl.* neque affari *post Bothium et Hermannum probauit Vsener prooem. Gryphisw. aest.* 1866 *p.* 12. *Correptam primam uerbi syllabam statuerunt Geppertus de pronunt.* 92 *et* afari *scribi iubens Bergkius symb. ad gramm. Lat. I* 82 nec contra adfari *CFW Mueller l. l.*

V (10)

Confígit tardus céleris, stans uolátilis.

* * *

Pro uéste pinnis mémbra textis cóntegit.

VI (1)

Contra ést eundum caútim et captandúm mihi.

VII (17)

. . . cui potéstas si detúr, tua
Cupiénter malis mémbra discerpát suis.

VIII (13)

. cáprigenum trita úngulis

IX (12)

Recíproca tendens néruo equino cóncita
Tela

X (9)

Philocteta

. . pinnigero, nón armigero in córpore

V Cicero de fin. V 11, 32 'ea perferant, quae Philoctetam uidemus in fabulis, qui cum cruciaretur non ferendis doloribus, propagabat tamen uitam aucupio; configebat tardus celeres, stans uolantes, ut apud Attium est, pennarumque contextu corpori tegumenta faciebat.' Ipsum uersum 540, sed omisso nomine Censorinus fragm. c. 14 p. 94 Iahn. (2726 P. 406 G. 69 H.) tradidit: paulo fortasse inmutatum esse a grammatico suspicatur L. Mueller annall. philoll. 1868 p. 433. Versum 539 elicuit Scaliger, tertium autem Hermannus effecit hunc: uitám sagittarum aúcupio propáginat, de quo conatu recte iudicat Maduicus. Separandos esse 539 et 540 uidit Hermannus VI Non. 512, 12 'cautim pro caute. Accius Alfesiboea . . . idem Filoctita . . .' (Filotita Bamb.) VII Non. 91, 4 'cupienter, cupidissime.' VIII Macrobius Sat. VI 5, 14 'caprigenumque pecus nullo custode per herbas . . . Accius in Philoctete . . .' IX Varro de l. L. VII 80 M. 'apud Accium: reciproca' e. q. s. 'reciproca est, quom unde quid profectum, redit eo.' Seruius in Aen.

---

539 configit *Bothius*, *Hermannus* configo *Scaliger* uolatiles *Scaliger* uolantes *Cicero*, *a quo Attiana non nihil esse deflexa recte, ut uidetur, censet Maduicus.* 540 pinnis *Censorinus* pennarum *Cicero* contegit *libri Censorini* contigit *Censorini ed. Hauercampiana* contegens *Scaliger* 541 eundem *Bamb.* et captando *W* captando, *om.* et, *Bothius* 2 542 si *Scriuerius*, *om. libri* 544 trito *Par.* 547 *sq. Dedi uersus secundum Hermannum.* ingemiscimus, Quod haéc pennigero, non a. in c. Exerceantur tela, abiecta gloria *Scaliger*

Tela éxercentur haéc abiecta glória.

XI (8)

[iaceo] in tecto úmido,
Quod éiulatu quéstu gemitu frémitibus
Resonándo mutum flébilis uocés refert.

XII (21)

E uíperino mórsu uenae uíscerum
Venéno inbutae taétros cruciatús cient.

XIII (2)

Quis tu és mortalis, qui ín deserta et tésqua te adportés loca?

IX 622 'neruoque equino; quia in arcubus nerui equini solent esse. Accius Philoctete: tendens ... tela.' X Cicero ad famil. VII 33 'ut etiam, si quando aliquid dignum nostro nomine emisimus, ingemiscamus, quod haec pinnigero n. a. in c. tela exerceantur, ut ait Philoctetes apud Accium, abiecta gloria.' XI XII Cicero Tusc. disp. II 14, 33 'num humana contemnentem potest dicere' ['aut Prometheum' add. Lallemand.] 'aut Philoctetam illum? a te enim malo discedere; sed ille certe non fortis, qui iacet in tecto ... refert.' Idem de fin. II 29, 94 'quamobrem turpe putandum est, non dico dolere ... sed saxum illud Lemnium clamore Philocteteo funestare, quod eiulatu ... refert. huic Epicurus praecentet, si potest, cum [XII]. sic Epicurus: Philocteta! si grauis dolor, breuis. at iam decimum annum in spelunca iacet.' Nonius 324, 26 'imbuere est inficere. Accius Filocteta [XII].' Cicero Tusc. disp. II 7, 19 'aspice Philoctetam, cui concedendum est gementi; ipsum enim Herculem uiderat in Oeta magnitudine dolorum eiulantem. nihil igitur hunc uirum sagittae, quas ab Hercule acceperat, tum consolantur, cum [XII]. itaque exclamat auxilium expetens, mori cupiens [XIX]. Continuat Hermannus uersus 549—553 XIII Varro de l. L. VII 11 (uide II) Festus p. 356 M. '[tesca

---

Coni. p. 78 *Vide an haec* pinnigero haec, non a. in c. Tela exercentur uetere abiecta gloria *praestent* 548 abiectaagloria *Med.* 549 iaceo *Hermannus* tecto *Bouhierius* lecto *libri*, *Bentleius* 550 qui *tres Oxon. in Tusc.* heiulatu *Palat. A de fin.* fletibus *Hermannus tacite* 551 mutum *libri non solum boni* (mutu *Erl.*), *sed etiam deteriores fere omnes de fin.*, *'Oxon. aliq., si fides collatoribus'* (*Or.*) *in Tusc.*, *Scaliger* multum *libri plerique in Tusc.* 552 e uiperino *Cicero in Tusc.* (cum) ex uiperino *Nonius* (*u. supra*) uiperino, *om.* e, *Cicero de fin.* cum e uiperino *praeter ceteros Hermannus* uenae uiscerum ueneno *om. Nonii Bern. b* bene u. u. *ceteri codices Nonii* 553 inbuta *Nonii Bern. b* imbuta *ceteri Nonii libri* tetris, *litteris* et *in ras. positis*, *Gud. in Tusc.* est et ero *Basil. Nonii* est etero *ceteri libri Nonii excepto Bern. b* (*qui* taetros *habet*) ciens *Bern. b Nonii* sciens *cetera Nonii exemplaria* 554 tesqua *Festi cod.* tesca *Varro* adportes *Scriuerius*

XIV (3)

quod te óbsecro, aspernábilem
Ne haec taétritudo méa me inculta fáxsit . . . . .

XV (4)

Contémpla hanc sedem, in qua égo nouem hiemes sáxo
stratus pértuli.

XVI (14)

heu Múlciber!
Arma [érgo] ignauo inuícta es fabricatús manu.

XVII (19)

Ipsam Frygiam mítiorem esse [áio] immani Graécia.

XVIII (22)

Philocteta

Pári dyspari, si inpár esses tibi, égo nunc non essém
miser.

Verrius ai]t loca augurio desig[nata, quo sit term]ino finis in terra auguri. Op[ilius autem Aureli]us loca consecrata ad [augurandum scrip]sit. Sed sancta loca undique [saepta doce]nt pontificii libri, in quibus [scriptum est — — — Cicero u]ero aspera, difficilia aditu — — [Accius in Philo]ctcta: quis tu es mortalis, [qui in desert]a ct' e. q. s. Cf. Horatii Epist. I 14, 19 XIV Non. 179, 32 'tetritudo. Accius Filoctita . . .' XV Non. 469, 31 'contempla.' XVI Macrobius Sat. VI 5, 2 'Mulciber est Vulcanus, quod ignis sit et omnia mulceat ac domet.' XVII Non. 323, 15 'immane rursum minime bonum, et nocens . . . .' XVIII Quintilianus V 10, 84 'causas non utique ab

---

appones *Varro* adportas *Festi cod.*, *Hermannus* 555 *sq.* adspernabilem Ne haec *Hermannus* ne haec aspernabilem *libri* 556 mea me inculta *Scaliger*, *Hermannus* mea inocculta *libri* faxsit *Leid.* faxit *ceteri* 557 nouem, a *suprascr.*, *Leid.* nauem *W Bamb.* saxo *Bamb.*, *edd.* taxo *ceteri libri* 558 éheu *Hermannus*, *septenarium statuens* 559 ergo *Hermannus in schedis*, *om. libri* es inuicta *Bothius* 560 *Sic nunc scripsi.* Frygiam mitiore esse sam imani Greciam *libri*, *nisi quod* miti more esse *Geneu.* mitymorem ex se *Basil.* Frygiam mitiorem esse immani Graecia *Mercerus* Fr. esse mitiorem i. G. *Hermannus* Fr. minorem esse aio inmani Graecia *Naekius opusc. I* 77, *cui* minorem esse *Aldina monstrauerat* Fr. mitiore more esse quam immanem Graeciam *Gerlachius*, *et* immanem Graeciam *Aldina habet. Non placet traditus uerborum ordo* . . Frygiam m. e. ipsam i. G. 561 Pari dyspari si inpar esses| Paridis inpar esses *Ambr. a Bamb. m.* 2 *Flor. Tur. cum aliquot libris*,

XIX (7)

Philocteta

Heu! quí salsis fluctíbus mandet
Me ex súblimo uertíce saxi?
Iam iam ábsumor: confícit animam
Vis uúlneris, ulceris aéstus.

XX (5)

Sub áxe posita ad stéllas septem, unde hórrifer
Aquilónis stridor gélidas molitúr niues.

XXI (18)

'Agite ac uulnus né succusset gréssus, caute ingrédimini.

ultimo esse repetendas, ut . . . Philocteta: Pari' e. q. s. Attio cum ceteris dedit Hermannus quoque XIX Cicero Tusc. disp. II 7, 19 (uide XI) XX Cicero Tusc. disp. I 28, 69 'tum globum terrae . . . duabus oris distantibus habitabilem et cultum, quarum altera, quam nos incolimus, sub axe' e. q. s. Verba sub axe ... septem primus Attio dedit Bentleius. Schol. Veron. in Aen. VIII 28 p. 99 Keil. 'sub aetheris axe, sub dio. Accius in Philocteta ...' Non. 346, 18 'moliri, extruere; dictum a molibus ... Accius Filoctete: ubi horrifer ... niues.' Solo uersu 567 utitur Censorinus fragm. c. 14 p. 94 Iahn. (2726 P. 406 G. 69 H.) pro trimetri tragici exemplo, sed et poetae et fabulae nomen reticens. XXI Non. 16, 28 'succussare' (succusare Bamb.) 'est susum frequenter excutere.

---

quos consuluit Latinus Latinius pari dispar esses *Paris. a Goth. Voss. b, aliquot Latinii* Paridi si par esses *Bamb. Ambr. b Iens.* Pari, Dyspari, dispar esses *Schneidewinus Philol. IV* 656, *in quibus* Pari Dyspari *praeierat Burmannus* éheu *s.* hei hei Pari, dispar si esses *Hermannus* Pari, si imperasses *Zumptius*, *quae saltem metro sic erant accommodanda:* ó Pari, si tibi imperasses, ego *e. q. s.* (Paridi:) si imperasses, *nomine* Paridi *Quintiliano reddito*, *Delrio*, *Spaldingius* (Paridi:) si inpar esses *Bonnellius*, *et probat Halmius creticis constare uersum decernens.* 562 heu qui *optimi libri*, *nisi quod in Gud. extrema lineae et uocis littera uidetur erasa esse.* hei! quis *Hermannus* ecqui *Bentleius* 563 sublimo uertice *Reg. m.* 1 *Brux.*, *Wolfius* 2 sublim ouertice, *erasa post* m *una littera*, *Gud.* sublimi uertice *Reg. m.* 2, *Hermannus* 566 positum *schol. Veron.* ad stellas septem *om. schol. Veron.* unde] ubi *Nonius*, *Hermannus* 566 *sq.* horridus Aquilonis *schol. Veron.* horrifer aequisoni *Nonii codices plerique* horris terras qui soni *Basil. Nonii* Aquiloni' *cum Bentleio Lachmannus in Lucr. I* 186 567 gelidas] . . . . . as *schol. Veron.* 568 ne *Iunius* nec *libri*

XXII (20)

dracontem

PHINIDAE

I (1)

Hac úbi curuo litóre latratu
Vndá sub undis labúnda sonit.

II (2)

Simul ét circum magná sonantibus
Excíta saxis suauísona echo
Crepitú clangente cachínnat.

III (5)

Tacité tonsillas lítore in lecto édite.

IV (7)

Obtórque prorim ac súppa tortas cópulas.

XXII Charisius I p. 101 P. 'dracontem Accius in Filocteta, quod utique uenit a nominatiuo hic dracon.' Cf. Aeschyli Philoct. fr. 248 N. οὐ γὰρ δράκων ἀνῆκεν κ. τ. λ. Inseri in eandem fabulam possunt inc. fab. XXI. XXVIII, inc. inc. fab. XXXIV. XXXV. et post u. 528 XXXVII.

Phinidae (Pinidae) I Non. 504, 31 'sonit pro sonat. Accius Aeneadis ... idem Finidis ...' II Non. 463, 15 'cachinnare non risu tantum, sed et de sono uehementiore uetustas dici uoluit. Accius Finidis ...' III Festus p. 356 M. '[tonsillam ait] esse Verrius palum dolatum [in acumen et] cuspide praeferratum, ut existi[mat, qu]em configi in litore nauis re[ligandae] causa — — [Accius in Phi]nidis: tacete et tonsillas lito........edite.' (cf. H. Keilius l. l. p. 626) Paulus p. 357 M. 'tonsilla' e. q. s. 'Accius: tacete et... edite.' IV Non. 200, 33 'copulae generis feminini. Accius Finidis ...'

---

569 hac *Scriuerius* ac *libri* curuo *uulgo* curbo *libri* latrans *Scaliger Coni. p.* 57 571 magna sonantibus *libri*, *nisi quod* megna *Leid.* magnisonantibus *Scaliger* magnitonantibus *C. Barthius ad Stat. Theb. VI* 13 saeua sonantibus *Bothius* stagna sonantibus *Bentleius Epist. ad Millium p.* 474, *Bergkius*, *qui* tonantibus *quoque uidetur probaturus esse* 572 suauisona echo] saeua sonando *libri*, *om. Bothius* saeuisona echo *Bergkius* saeua tonando *C. Barthius l. l.* saeua Celaeno *Bentleius* 573 trepitu *Bamb.* clangente *Scaliger* clangentes *libri* cachinnat *Scaliger* cachinnant *libri* 574 tacite *Grotius Bibl. crit. nou. IV* tacete et *Festus*, *Paulus* littora *Bothius* lecto *O. Muellerus* laeda *Paulus Festi* . . edo *apices in Festi cod. Vrsino apparuerunt*, *quos non agnouit H. Keilius l. l.* 626 laeuo *Delrio* laeto *Vossius* lecta *Bothius* indite *Bothius* 575 obtorque

V (3)

Aut saépe ex humili séde sublima éuolat.

VI (4)

Neque úlla interea fínis curarúm datur.

VII (6)

Salsís cruorem gúttis lacrimarúm lauit.

VIII (9)

Sé uenenis stérilem esse illius ópera et medicina aútu-
mans

IX (8)

quaeue adgnátio
Tibí congenerat géntum aut generum adfínitas?

PHOENISSAE

I (8)

Sol quí micantem cándido curru átque equis

V Non. 489, 5 'sublima pro sublimis. Accius Finidis ...' VI Non. 205, 10 'finem ... feminino ... Accius Finidis ...' VII Non. 503, 27 'lauit pro lauat . . . Accius Finidis . . .' VIII Non. 20, 29 'medicinam dicimus et uenenum; tractum a Graecis, qui uenenum farmacon appellant. Accius Finidis . . .' (Finisdis Leid. Phoenissis Aldina) IX Non. 84, 28 'congenerat est adiungit, adsociat. Accius Fidinis ...'

PHOENISSAE (POENISSAE) I Priscianus de metris Ter. p. 1325 P. 'nec solum comici huiuscemodi sunt usi iambis, sed etiam tragici uetustis-

---

Passeratius, Lachmannus in Lucr. III 172 abtorque *libri* prorim *W* prorem, *suprascr.* a, *Leid.* proram *ceteri libri cf. Lachmannus in Lucr. II* 553 supra *Leid.* 576 sublimia euolat *Bamb.* sublimae aduolant *Scaliger* sublimae euolant *Bothius* 577 curarum *Buechelerus* curas *libri* curai *Bothius* 578 guttit *W* 579 se uenenis *Buechelerus* seuenis *libri* si ueneni *Grotius Bibl. crit. nou. IV* sementim *Mercerus* seneris *Bothius* eius uenenis *olim scripsi* et *Mercerus* st *libri plerique* sunt *Vrbin.* 307 est *Leid.* autumas *Vrbin.* 307 autumant *Bothius* 580 *An* quaene? adgnatio *Buechelerus, qui senarios agnouit.* atfrafo, *priore* f *deleta et suprascr.* g, *ms. Victor. W* atgrafo *ceteri libri* Adrasto *Iunius, qui debebat saltem* Adrastum *uel* Adraste *scribere.* adgrauato *Bothius* 1. *Operam perdet qui nomen proprium* (*e. c.* Acastum Ascalaphum Aphareum) *quaerat. Nec magis probabile duco quod fuit qui proponeret* quaenam Graios. *Inepte* quae aueas, grato *Bothius* 2 congeminet *Bothius* 2 gentum *haud nolit Bothius* 1 gentium *libri* haud degenerum *Bothius* 2 581 soli qui *Prisc. Leid. V* micantem candido curru

Flammám citatis féruido ardore éxplicas,
Quianám tam aduerso augúrio et inimico ómine
Tebís radiatum lúmen ostentás tuum —?

II (10)

Ibi fás, ibi cunctam antíquam castitúdinem

III (1)

Vicíssitatemque ínperitandi trádidit.

IV (2)

. . . . . . ne horum díuidiae discórdiae
Díssipent distúrbent tantas ét tam opimas cíuium
Díuitias

V (9)

Natús uti tute scéptrum poteretúr patris

simi . . . . .' (foenissis Par. phenisis Vat. phoenisis Leid. V phoenissis ceteri) Versibus 581 et 582 Apuleius quoque non nominato auctore (nam lacuna praecedentia hausta sunt) utitur in Florid. II 10 p. 13 Kr. Translata sunt ex Euripidis Phoen. prologo (u. 1):

ὦ τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνων ὁδὸν
καὶ χρυσοκολλήτοισιν ἐμβεβὼς δίφροις
Ἥλιε, θοαῖς ἵπποισιν εἱλίσσων φλόγα,
ὡς δυστυχῆ Θήβαισι τῇ τόθ' ἡμέρᾳ
ἀκτῖν' ἐφῆκας κ. τ. λ.

II Non. 85, 10 'castitudinem pro castitate.' (in erigona Vrbin. 307: sequitur statim s. u. 'comitasset' ex Erigona locus) III Non. 185, 18 'uicissitatem pro uicissitudine.' (uicissitatim Bamb.) IV Non. 101, 19 'diuidae, ut dissensiones.' (diuidiae ed. 1526 Foenisis Bamb.) V Non. 481, 30 'sic potior illam rem pro illa re.

Priscianus candentem feruido cursu *Apuleius*, *nisi quod* punicantem f. c. *antiquos fere codices habere testatur Becichemus.* candentem perdio *uel* peruio cursu *Hildebrandus* 583 quianam] *cf. Lachmannus in Lucr. I* 599 quianim *Vat.* et *suprascr. Par. R* omine (homine *Vat.*) *hic omissum u.* 584 *post* tuum *habent Parr. AR Vat. Leid. V* 584 tebis *Par. A* thebis *ceteri* ostentas *ante Krehlium Heinsius* ostentum *libri*, *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 88 ostendis *editiones interpolatae* ostensti *Vossius*, *fortasse recte* (*cf.* occisti *Pac.* 321) 586 tradidi *coni. Grotius Bibl. crit. nou. IV* 587 neorum *Bamb.* 587 *sq. Fleckeisenum nunc secutus septenarios*, *olim cum Bothio senarios discripsi* diuidiae discordiae *Fleckeisenus* diuidae et discordiae *libri* diuidiae discordes *Scaliger Coni. p.* 75 discordiae et diuidiae *Bothius* 588 disturbent *Scaliger* et disturbent *libri* et tam] tamque *malim* tam opimas *ms. Fabri*, *Scaliger*, *Lipsius Ant. Lect. IV* 18 iam optimas *celeri libri* quiuium *Bamb.*
590 uti tute *Bothius* ut tute *libri* uirtute *Iunius* screptrum *W*

VI (13)

Num páriter uideor pátriis uesci praémiis?

VII (4)

'Egredere exi ecfér te, elimina úrbe! . . . . .

VIII (6)

. . . delúbra caelitum, árae, sanctitúdines!

IX (7)

Incúsant ultro, a fórtuna opibusque ómnibus
Desértum abiectum afflíctum exanimum expéctorant.

X (11)

'Ab dracontis stírpe armata exórtus genere antíquior

XI (5)

Obít nunc uestra moénia, omnis saúcios
Conuísit, ut curéntur diligéntius.

potior .... Accius Phenissis ...' (Foenisis Bamb.) VI Non. 416, 7 'uesci etiam significat uti ... Accius Armorum iudicio ... idem Fenissis ...' VII Non. 292, 19 'eliminare est exire ...' Haec Ciceroni in Catil. I 5 in mente fuisse putat Langius Vind. p. 34. Eteoclis sunt apud Euripidem u. 593: *καὶ σὺ τῶνδ' ἔξω κομίζου τειχέων, ἢ κατθανεῖ.* VIII Non. 174, 1 'sanctitudo pro sanctitas. Accius Tereo ... idem Foenissis ...' Polynices apud Euripidem u. 631 *καὶ σύ, Φοῖβ' ἄναξ ἀγυιεῦ, καὶ μέλαθρα χαίρετε, Ἥλικές θ' οὑμοὶ θεῶν τε δεξίμηλ' ἀγάλματα.* IX Non. 16, 1 'expectorare est extra pectus eicere.' Tiresias Euripidis u. 874 *οὔτε γὰρ γέρα πατρὶ Οὔτ' ἔξοδον διδόντες ἄνδρα δυστυχῆ Ἐξηγρίωσαν.* X Non. 426, 1 'antiquior, melior ... Accius Fenissarum ...' Item Tiresias Euripidis u. 942—948 *σὺ δ' ἐνθάδ' ἡμῖν λοιπὸς εἶ σπαρτῶν γένους Ἀκέραιος κ. τ. λ.* XI Non. 398, 2 'saucii dicuntur proprie uulnerati, non maesti, sicuti uult consuetudo.' Longius absunt quae apud Euripidem u. 1473 sqq. nuntius narrat.

---

poteretur *Bothius* potiretur *libri* 591 patriis *Bothius* patris *libri* praemiis *uulgo* praemis *libri* 592 effer te ex urbe, elimina *Scaliger* 593 caelitum aris sanctitudines *libri* caelitum, arae sanctitudines *Lipsius Epist. quaest. IV* 8 caelitum aras, sanctitudines *Bergkius l. l. p.* 87 *coll. Eur.* 367 595 exanimum *N. Faber* ex animo *libri* 596 surpe *Leid.* armata *Gulielmus Veris. III* 5 amata *libri* exortus *Mercerus* exoratus *libri* exaratus *Gulielmus* 597 obit *Mercerus* ubi *libri* obii *Bergkius* subit *olim dederam* uestra] *uel* nostra *uel* uasta *scribendum uidetur* 598 conuisi ut curarentur *Bergkius*

XII (3)

Iussít proficisci exílium quouis géntium,
Ne scélere tuo Thebáni uastescánt agri.

XIII (12)

. . quae ego cuncta ésse fluxa in meá re crepera cómperi.

THEBAIS

Qui ubi ád Dircaeum fóntem aduenìunt, múndule
Nitidántur iugulos quádripedantum sónipedum.

PROMETHEVS Vide p. 187

STASIASTAE uel TROPAEVM LIBERI

I (1)

Córporare abs térgo es ausus

II (2)

Cúm sub crudeleí dolore hoc ánima corpus líquerit

XII Non. 185, 6 'uastescant significat inhorrescant uel deserantur.' Creon apud Euripidem u. 1590 *σαφῶς γὰρ εἶπε Τειρεσίας οὐ μήποτε Σοῦ τήνδε γῆν οἰκοῦντος εὐ πράξειν πόλιν· Ἀλλ' ἐκκομίζου.* XIII Non. 13, 20 'crepera res proprie dicitur dubia ...'

Thebais (Tebais) Non diuersam fuisse hanc fabulam a Phoenissis Welckerus sensit. Non. 144, 17 'nitidant, abluunt, dictum a nitore ... Accius Thebaide ...'

Stasiastae uel Tropaevm Liberi I Non. 20, 25 'corporare est interficere, et quasi corpus solum sine anima relinquere ... Accius Stasiastis uel Tropeo lib. I ...' (Liberi Scriuerius) II Non. 335, 1 'liquerit significat et reliquerit. Accius Stasiastis ...'

---

601 *Integrum septenarium talem* quaé ego cuncta flúxa esse *e. q. s. proponit Buechelerus* 602 qui ubi ad *Bothius* quin id *libri* dein ad *Vossius* Dircaeum fontem *Vossius* Circaeo fonte *libri* Dircaeo fonte *Delrio* aduenient *Leid.* mundule *Vossius* mundulae *libri* 603 iugulos *aut* iugula *conicio: nam recte Kiesslingius monet* nitidantur *uideri deponens esse.* uulgo *libri* unglae *Buechelerus Coni. Lat. p.* 6, bigae *idem per litteras.* puluere *Vossius* quadripedantum *Mercerus* quapripedantur *libri* sonipedum *Mercerus* soni pedum *libri plerique* soni, *om.* pedum, *Leid.* 605 cum sub (*uel* tum si) crudeli dolore *Buechelerus* tum sub idoloc de lore *Basil.* tum libide deleide lore *mss. Merceri* tum sibidae deloide lore *ceteri libri*, *nisi quod* subidae *Leid. Geneu.* cum subito dolore *Iunius in mg.* cum subito ex illo dolore *Vossius* tum tibi de dolore *Turnebus Aduers. XXIX* 28 tum subito de illo dolore *Bothius* 1 tum ibi dolore *Bothius* 2 suum sibi de illoc dolore *olim temptaueram* hac *Basil.* haec *Vossius*

III (3)

Vulnére taetro defórmatum,
Suo síbi lautum sanguíne tepido

IV (4)

Nón uides quam túrbám, quantos bélli fluctus cóncites?

TELEPHVS

I (13)

Quantám Tyndareo gnáta et Menelaí domus
Molem éxcitarit bélli pastorque 'Ilius.

II (1)

Iam iám stupido Thessála somno
Pectóra languentque senéntque.

III (3)

quém ego ubi aspexí, uirum memorábilem
'Intui uidérer, ni uestítus taeter, uástitudo,

III Non. 337, 15 'lautum etiam inquinatum uel maculatum ... Accius Stasiasti uel Tropeo ...' IV Non. 524, 25 'turbam et turbas diuersam uolunt habere significationem, ut sit turba populi conuentus, turbae turbationes. Nos contra lectum inuenimus et indiscrete positum et pro turbis turbam. Accius, Athamante ... idem Stasiastris uel Tropeo ...'

Telephvs (Telepvs. Forma Telofvs fr. IX et XI cum similibus comparanda, de quibus disseruit Fleckeisenus annall. philoll. 1866 p. 3 sqq.) I Priscianus de metris Ter. p. 1325 P. 'nec solum comici huiuscemodi sunt usi iambis, sed etiam tragici uetustissimi .... Accius ... idem in Telepho ...' II Priscianus X p. 887 P. 'seneo inuenitur in usu.' (in Telepho om. Sang.)

---

606 *sq. Anapaestos agnouit Vossius; septenarium cum praecedentis exitu posuit Bothius* deformata *Basil.* 607 suo sibi *om. Bern. b* suei sibi *Basil.* sanguine tepo *Bern. b* tepido sanguine *Bothius* 608 quantos belli *L. Mueller annall. philoll.* 1868 *p.* 431 quantos uel *libri* quosue *Mercerus* 609 tindareo *Par. R* tyndare agnata *Vat.* melei *Vat.* domos *corr.* domus *Par. A* 610 excitant *corr.* excitarit *Par. R* Ilius *Putschius* illius *libri* 611 thesala *Bern. Halb. Karolir.* 612 languent *Bamb. m.* 2 *Halb. m.* 2 langent *Bamb. Halb. Sang.* plangent *Karolir.* que *om. Bamb. m.* 1 senentque] *litteris duabus extr. adrasis in Bamb.* 613 uirum *Vrbin.* 307, *cdd.* uir *ceteri libri* uenerabilem *coni. Buechelerus* 614 diuorum aliquem intui Viderer *Delrio* Immortalem mi intui uiderer *Bothius* 615 *sq.* mestitudo uastitudo *libri* maesti-

Maéstitudo praédicarent hóminem esse . . . . .

IV (10)

Nam étsi opertus squálitate est lúctuque horrificábili

V (8)

Profécto hauquaquam est órtus mediocrí satu.

VI (2)

. . nam si a me régnum Fortuna átque opes
Erípere quiuit, át uirtutem néc quiit.

VII (12)

Nam huius démum miseret, cuíus nobilitas míserias
Nobílitat.

VIII (6)

Proínde istaec tua aufér terricula atque ánimum iratum
cónprime.

III Non. 136, 21 'maestitudo pro maestitia.' IV Non. 226, 3 'squalor ... feminini Accius Eurysace ... idem Telefo ...' V Non. 174, 13 'satu positum pro semine. Accius Pelopidis . . . idem Telefo ...' VI Macrobius Sat. VI 1, 57 'Vergilius: nec si miserum fortuna Sinonem Finxit, uanum etiam mendacemque improba finget. Accius in Telepho ...' VII Non. 352, 8 'unde et nobilitarent, notificarent dictum est . . .' VIII Non. 227, 31 'terriculae ... neutri Accius Epinausimache ... idem Telefo ...'

---

tudo, uastitas *Delrio* *Octonarios continuauit Hermannus Elem. d. m. p.* 90 *hos:* Quém ego u. a. u. memorabilem intui u., Ní uestitus t., maestitudo, uastitudo . . Praédicarent h. e. *Quorum altero in u. caesura praemisso, non in fine addito trochaeo, e. c.* primo, *seruari poterat. Edidi librorum textum quamuis meo sensu non tolerabilem, quem olim audacius sic et mutaueram et interpolaueram:* quem . . . uirum | Súmmis nominibús uiderer íntui memorábilem, | Ní uestitus taéter, squales, uástitudo córporis, Maéstitudo p. h. esse obscuríssimum. *Leniore medicina haec elicias:* quém ego ubi aspexi, íntui memorábilem Virúm uiderer, ni uestitus uultus taetra uastitas Et maéstitudo p. h. e. 617 horrificabili *Vossius* horrificali *libri* 618 aium quamquam *Leid., in quibus recte uisa est Fleckeiseno scriptura* hauquaquam *latere* haudquaquam *ceteri libri* 620 et *Salisb.* $\overset{et}{a}$ *Med. a* nec quiit *scripsi* nequiuit *Salisb.* nequit *Par. Med. a b c* nequiit *uulgo* non quiit *Stephaniana* 621 nam *edd.* na *libri* his demum *libri* is demum *edd.* miserer *libri* miser est *edd.* 623 istaec *Bothius* ista haec *libri* *Senariorum frusta* proinde istaec tua Aufér *e. q. s. praefert CFW Mueller prosod. Plaut.* 386

IX (7)

Pró certo arbitrábor sortis óracla adytus aúgura?

X (9)

Qui néque cuiatis ésset, unquam pótuimus
Multa érogitantes scíscere

XI (15)

Stúdiumque iteris réprime.

XII (5)

Nunc tu ín re crepera tuá quid capias cónsili,
Vide.

XIII (4)

. . . remísque nixi próperiter nauem ín fugam
Tránsdunt subter sáxa ad laeuam, quá mons mollibát mare.

XIV (11)

. . . . aere átque ferro féruere,
Insígnibus florére

IX Non. 488, 2 'augura pro auguria.' (Telofo W) X Non. 426, 24 'cuius et cuiatis haec est differentia: cuius ad personam refertur hominis, cuiatis unde significat.' XI Non. 485, 8 'iteris positum pro itineris ... Accius Oenomao ... idem Telefo ...' (Telofo W) XII Non. 13, 22 'crepera res proprie dicitur dubia ... Accius Foenissis ... idem Telefo ...' XIII Non. 155, 8 'properatim et properiter, celeriter, properanter .... Accius Telefo: remisque ... tradunt.' Idem 307, 25 'fuga item dicitur nauigatio. Accius Telefo: remisque ... transeuntur.' Idem 347, 15 'molle, placidum. Accius Telefo: nixi ... mare.' XIV Non. 503, 20 'ab eo quod est feruit, breuiato accentu feruere facit, ut spernit, spernere ....'

---

624 adytus (*i. e. ἀδύτους*) *libri, Lachmannus in Lucr. II* 991 aditus *Bergkius Ephem. Marb.* 1850 *p.* 337 augura] *de hoc neutro disseruit Buechelerus annall. philoll.* 1863 *p.* 785: *cf. decl. Lat. p.* 7 626 erogitantes sciscere *Mercerus* ergitantes isciscere *libri* 627 stǒdiumquae *Bamb.* 628 consilii *libri* consili capias *Bothius, ut septenarius fieret.* 629 periter *libri plerique p.* 347 pariter *Basil. ibidem* 630 transdunt *ms. Cuiac. p.* 155 trandunt *Leid. p.* 347 transeuntur *libri p.* 307 traducunt *Basil. p.* 347 tradunt *ceteri libri* trudunt *Scaliger in Aetnam p.* 95 laeuam *Aldina* leua *libri* qua *edd.* quam *libri* 631 aere *Bamb.* rere *ceteri libri* feruere *ed.* 1526 feruet *libri* 632 igni insignibus *libri* inque insignibus *Bothius* flore *W*

XV (14)

Fluctí cruoris uóluerentur Mýsii

TEREVS

I (5)

Atque íd ego semper síc mecum agito et cómparo,
Quo pácto magnam mólem minuam . . .

II (3)

Tereús indomito móre atque animo bárbaro
Conspéxit eam: hinc amóre uecors flámmeo,
Depósitus facinus péssimum ex deméntia
Confíngit.

III (1)

. . o suauem línguae sonitum! o dúlcitas
Conspírantum animae!

IV (4)

Deúm Cadmogena nátum Semela adfáre et famulantér pete.

XV Non. 488, 11 'flucti pro fluctus.' Inserendi fortasse anapaesti inc. inc. fab. XVIII.

Terevs primum acta a. 650, si accurate Cicero Phil. I 15, 36 loquitur; repetita Nonis Iuliis a. 710 ludis Apollinaribus: Cicero ep. ad Atticum XVI 2. 5. 1. 4 (cf. XV 12. 18 Phil. II 13, 31 I 15, 36 X 4, 8). Cf. quaest. scen. p. 326 sq. I Non. 256, 19 'comparare ueteres confirmare et constituere dixerunt ... Accius Eurysace ... idem in Tereo ...'

II Non. 279, 22 'deponere est desperare, unde et depositi desperati dicuntur ...' III Non. 96, 25 'dulcitas, dulcitudo pro dulcedo.'

IV Non. 111, 27 'famulanter pro suppliciter.' Idem 463, 24 'adfari non solum respondere uel fabulari, sed etiam rogare positum.'

---

633 uoluerentur *Leid. Bamb.* uoluerunt *ceteri libri* saluo (*uel* uolui *uel* noto) luerentur *olim conieci* Mysii *Buechelerus* mihi *libri* 634 sic mecum *Vossius* mecum sic *libri* mecum si *coni. Buechelerus* 635 magnam molem minuam *edd.* magnam olem nimiam *libri*, *nisi quod* minuam *in Vatic.* 2916 *chart. extat.* *Explet uersum Bothius addito* miseriae 637 eam hinc] in eam *libri* hinc *Buechelerus* flammeo *Iunius in mg.* flammeos *libri* flammeus *uulgo* 640 o *Iunius*, *om. libri* 641 conspirantum *Bothius* conspiratum *W* conspiritum *ceteri libri* conspirantis *Delrio* conspirata *olim conieci* cum spirat *Buechelerus* animarum *Bothius* 642 deum Cadmigena natum Semela *Vossius* deum Cadmo generatum semel *libri p.* 463 deum Catmoue natum Semela *libri p.* 111 deum Cadmo generatum Semela *Mercerus* deum Cadmigenam; natum Semela *Delrio* affare et *Bamb.*

V (7)

Fámae nam nobílitas late ex stírpe praeclara éuagat.

VI (8)

nóuus nouod auúnculo
'Aduena animo audáci in medium própipit sesé ferox.

VII (6)

'Alia hic sanctitúdo est, aliud nómen et numén Iouis.

VIII (2)

Video égo te, mulier, móre multarum útier,
Vt uím contendas tuam ád maiestatém uiri.

IX (9)

Set nísi clamaris régem, puerum auférre ab regina óccupo.

THEBAIS Vide p. 214
TROADES Vide p. 197

V Non. 467, 28 'u a g a s pro uagaris ...' VI Non. 425, 23 'ferus et f e r o x hanc habent distantiam: ferus est saeuum,' (s a e u i u s Bamb.) 'ferox fortis.' VII Non. 173, 31 's a n c t i t u d o pro sanctitas.' VIII Non. 259, 7 'c o n t e n d e r e significat comparare ...' Idem 519, 6 'ueterum memorabilis scientia paucorum numerum pro bonis ponebat, m u l t o s contra malos appellabant ...' IX Non. 355, 11 'o c c u p a r e est proprie praeuenire ... Accius Eurysace ... idem P e r e o ...' (T e r e o Iunius) Dubito, num Attio tribuam inc. inc. fab. CXLI

---

p. 463 affare cf *W ibidem* famularent perpetuere *libri p.* 463, *nisi quod* perpeture *Bamb.* 643 famae *Grotius* famam *libri* *Pro particula* nam, *cuius insolitam collocationem in glossario notare atque in dubitationem uocare non neglexeram*, *facile uel* nunc *uel* iam *uel* enim *substituere possis. Et sermonem et sententiam corrupit L. Mueller de re m.* 442 feminam *coniciendo.* famam: nam, *ut famae nomen explicetur*, *Buechelerus* late *Grotius* lata *libri* tirpe *W* preclara *Bamb.* 645 nouod auunculo *conieci* nouo dabunt *libri* nouo habitu *Mercerus* noua dabit *Bothius* nouo de latibulo *coni. Buechelerus* 646 nomen et numen *Aldina* nomen et nomen *libri* nomen ac nomen *Klussmannus in Iahn. et Klotz. Annal.* 1848 *Suppl. p.* 476 647 more *om. Geneu. W p.* 259 mora *W p.* 519 648 uim *libri p.* 519 cum *libri p.* 259, *nisi quod om. Basil.* ad *om. libri p.* 259 uiris *libri p.* 259 649 clamaris *Bothius*, *cui iambicus septenarius debetur: immerito illud repudiauit CFW Mueller l. l.* 25 clamoris *libri plerique* clam *Geneu. Basil.* clamarim *Vossius* auferre ab regina occupo puerum *libri* auferre puerum ab regina occupo *Bothius* *Verborum ordinem in libris traditum olim ita seruabam*, *ut post* nisi *in-*

EX INCERTIS FABVLIS

I (Atr. 16)

Múlti iniqui atque ínfideles régno, pauci béniuoli

II (15)

fúlguri praeféruido
'Ardor iniectús Iunonis déxtera ingenti íncidit.

III

653[1] Iouis Dárdanum progénuit, Troum Dárdanus,
Troúsque Assaracum et 'Ilum et Catamitúm [creat],
Capis éx Assaraco . . . .
[Aluménto ex Ilo] sátus qui statuit Pérgamum,
Aluménto Priamum, Cápis autem Ancisem édidit.

Ex Inc. Fab. I Cicero de off. III 21, 84 'possunt enim cuiquam esse utiles angores, sollicitudines, diurni et nocturni metus, uita insidiarum periculorumque plenissima? Multi' e. q. s. 'inquit Accius. at cui regno? quod a Tantalo et Pelope proditum iure obtinebatur.' Atrei aut Pelopidarum aut conlatis ex Aeschyli Agam. 807 sqq. Clutemestrae reliquiis addenda sunt. II Seruius in Aen. I 42 'de Iunonis fulmine Accius ait ...' Attii Clutemestrae tribuit Bergkius. III Schol. Bernensia ad Verg. ge. I 502 'Accius docet: Iuppiter Dardanum genuit, Dardanus Troum, Trous Assaracum et Ilium Ganymedemque; Capis ex Assaraco satus qui statuit Pergamum, Laomedon Priamum et Anchisem edidit.' Eadem ad uerbum fere schol. Leid. ad l. l. in Suringari hist. crit. schol. II p. 347, nisi quod hic Ilum et qui Pergamum construxit et Anchiseu legitur. Incertum est in cuius ex multis fabulis Troicis prologo haec narrata fuerint. Didascalica Attii intellexerat Philippus Wagnerus de Iunio Philargyro part. II p. 9

---

sererem tu *et* occupo *uerbo finirem trochaicum septenarium.*
651 beneuoli *Stuerenburgius* beniuoli sunt *Bern. c* boni sunt *ceteri libri* sunt boni *Lambinus* *Pro interpolatis habet* pauci boni sunt *Vnger* 652 fulguri praeferuido *scripsi* praeferuido fulgore *Seruius* praeferuido Fulgóre *Bergkius Seru. Cass. part. III p.* 19. fulguris *notionem flagitari Buechelerus quoque uidit*, *qui* praeferuidoque fulgure *coniecit* 653 dextera *Buechelerus* dextra *libri* e dextra *scribebam* ardor Iunonis dextra iniectus ingenti *Bergkius* 653[1] *sqq. Senariorum speciem quae uerbis* Capis . . . Pergamum *exhibetur primus agnouit H. Hagen*, *qui in scholiorum Bern. editione* (*annall. philoll. suppl. IV p.* 721) *a me refictos uersus proposuit. Non* Ganymedem *et* Laomedon, *sed* Catamitum *et* Alumento *Attium dixisse monuerat Ritschelius opusc. II* 495. *De singulis praeter ea*, *quae supra protuli*, *testanda haec sunt. Excidisse Laomedontis ex Ilo ortum et illum*, *non Capyn conditorem Pergami dicendum fuisse perspexit Hagenus*, *a*

IV (5)

. . cum uirgináli mundo clám patre

V (19)

Videó sepulcra dúo duorum córporum.

VI (20)

Múlier una duúm uirorum

VII (Pelop. 4)

Quinám Tantalidarum ínternecioní modus
Parétur? aut quaenam úmquam ob mortem Mýrtili
Poenís luendis dábitur satias súpplici?

VIII

Hinc cólomen alte géminis aptum córnibus

IV Festus p. 142 M. 'm u n d u s etiam mulieris [ornatus dicitur, quod et hic moueri] potest. Accius: cum' e. q. s. V VI Cicero Orat. 46, 156 'pleneque' (p l a n e q u e uulgo) 'duorum uirorum iudicium aut trium uirorum capitalium aut decem uirorum stlitibus iudicandis dico numquam. Atqui dixit Accius [V] idemque [VI]. Quid uerum sit, intellego: sed alias ita loquor ut concessum est, ut hoc uel pro deum dico uel pro deorum: alias ut necesse est, cum trium uirum, non uirorum: cum sestertium nummum, non nummorum: quod in his consuetudo uaria non est.' Cf. Verr. V 36, 94 'ut d u o s e p u l c h r a d u o r u m praetorum inproborum duabus in prouinciis constituerentur.' VII Cicero de nat. deor. III 38, 90 'o miram aequitatem deorum! ferretne ciuitas ulla latorem istius modi legis, ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut auus deliquisset? Q u i n a m' e. q. s. Charisius I p. 70 P. 'praepositiuum quis, subiunctiuum qui, quod tamen auctores non obseruauerunt, ut A c c i u s dicens [657] et Vergilius ...' VIII Non. p. 235, 1 'a p t u m rursum conexum et colligatum significat . . . A c c i u s Demer

---

quo eo tantum dissentio, *quod mancum uersiculum tertio*, *non ut ille quarto loco posui.* 653 [3] capis *libri* asaraco *Bern. c* 653 [5] Capus autem Anchisem *Ritschelius l. l.* 496 (*cf.* 488), *cum* et Capis Anchisen *minus recte dedissem.* ancissem *Bern. B* Agcisem *Attius scripsit* 655 duo *Viteb.* dua *ceteri libri: cf. Quintilianus I* 5, 15 656 duum uirum *libri* 657 internicioni *Leid. A*, *probat Klotzius* interlectioni *Leid. C m.* 1 658 paret, *corr.* pararetur *Leid. B* sit *Charisius*, *nisi forte cum L. Muellero ann. philoll.* 1868 *p.* 439 sic et Virgilius *corrigendum est.* 659 satietas *Leid. C Erl.* supplici *Leid. BC* supplicii *Vindob.* supplitii *Leid. A* supplicy *Erl.* 660 hinc *fortasse delendum* (*uide supra*), *aut* in *substituendum* colomen alte geminis *scripsi*, *Parnassum intellegens.* colomenale geminis *libri plerique* colomen alageminis *Genev.* colomena lece minis *ms. Iunii* colis menemi lece *mss. Barthii* columen alae geminis *Turnebus Adu. XXIX* 20 aether in quo lumen alte g. a. c. (*luna scil.*) *Buechelerus*

IX (Troad. 2)

Nám neque pretio néque amicitia néque ui impelli néque
prece
Quítus sum.

XI (32)

An haéc iam obliti súnt Phryges?

XII (14)

. . . non cálida latice laútus . . . . .

XIII (18)

Achilles

Immo enim uero córpus Priamo réddidi, Hectorem ábstuli.

XIV (9)

Iam hanc úrbem ferro uástam faciet Péleus.

XV (13)

quadrurbem

hinc' e. q. s. (Accius Demetrio Aldina. Coniciebam olim Accius Decio, sed nunc Kiesslingius Accius . . . idem Erigona, ualde quidem probabiliter.) IX Diomedes p. 380 P. 'Attius' (actius Par. B)' quitus sum ponit pro quiui hoc modo [IX]. Idem alibi codem modo: unde omnia perdisci ac percipi queuntur.' Qui sunt Sotadei ex Didascalicis, immerito olim tragoediae reliquiis inserti (inc. fab. X): cf. Lachmannus de Sotad. p. 7. Illa Epinausimachae tribui possunt, item fr. XI. XII. XIII XI Rufinus de metris Terent. p. 2707 P. (379 G.) 'Varro in VII: clausulas quoque primum appellatas dicunt, quod clauderent sententiam, ut apud Accium: an haec' e. q. s.

XII Priscianus V p. 658 P. 'sciendum tamen quod uetustissimi in multis, ut diximus, supra dictarum terminationum inueniuntur confudisse genera . . . hic et haec . . . latex Accius: non' e. q. s. (actius Halb.) XIII Cicero Tusc. disp. I 44, 105 'melius Accius et aliquando sapiens Achilles: immo' e. q. s. XIV Festus p. 372 M. 'uastum pro magnum; ponitur tamen et pro inani. Accius: iam' e. q. s. Paulus p. 373 M. 'uastum pro magnum' e. q. s. 'Accius: hanc . . . faciet.' Ariolando suspicari possis haec in Hellenibus inserta fuisse. XV Festus p. 258 M. 'quadrurbem Athenas Accius appellauit, quod scilicet ex IIII urbibus in unam domicilia contulerunt, Braurone Eleusine Piraeo Sunio.' Paulus p. 259 M. 'quatrurbem Athenas Accius appellat, quod ex quatuor urbibus in unam illam ciuitatem se homines contulere.'

---

661 nam, *om.* neque, *Par. AB Monac.* impelli *Par. B m.* 2 impellit *Par. A B m.* 1 inpellit *Monac.* 667 Hectora *Nieberdingius de Iliade ab L. Attiio in dramata conuersa p.* 17: *cf. inc. fab. XXXVI* 668 *L. Muellero obtemperaui, qui de re m.* 269 *trisyllabam* Peleus *nominis mensuram admisit; olim initio mancum octonarium trochaicum notaui.*

XVI (31)

. . . . quórum genitor fértur esse ops géntibus

XVII (17)

. . in monte Oetaéo illatae lámpades

* * *

. . . . . ín domum aeternám patris

XIX (29)

Scindéns dolore idéntidem intonsám comam

XX (26)

Iamque Aúroram rutiláre procul
Cerno

XXI (16)

Vnde éstis, nautae, huc híeme delati? . . .

XXII (3)

Peruáde polum, splendída mundi

XVI Priscianus VII p. 752 P. 'uetustissimi tamen etiam hic et haec et hoc ops et cops pro opulentus et copiosus proferebant. Accius de Hercule dicens: quorum' c. q. s. 'pro: opem ferens et auxilium gentibus. sic Caper.' (actius Halb. bercule Grut. bertule Sang.) Ad Heraclidas hoc et sequens fr., item XV rettuli.

XVII Cicero de nat. deor. III 16, 41 'quomodo nunc quidem est, non uideo, quo pacto ille, cui in monte Oetaeo inlatae lampades fuerunt, ut ait Accius, in domum aeternam patris ex illo ardore peruenerit.' (accius Leid. AB aceius Leid. C accutius Vindob. m. 1 actius Vindob. m. 2 attius Erl.) XIX Cicero Tusc. disp. III 26, 62 'ex hac opinione sunt illa uaria et detestabilia genera lugendi . . . hinc ille Agamemno Homericus et idem Accianus: scindens' c. q. s. Conlato Homeri ex Iliade X u. 15 πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προϑελύμνους ἕλκετο χαίτας Duentzerus Nyctegresiae restituit. XX Varro de l. L. VII 83 M. 'apud Accium: iamque' c. q. s. 'aurora dicitur ante solis ortum, ab eo quod ab igni solis tum aureo aër aurescat. Quod addit rutilare, est ab eodem colore; aurei enim rutili, et inde etiam mulieres ualde rufae rutilae dictae.' Comparauit Vaterus chori in Rheso u. 535: ἀὼς δὴ πέλας ἀὼς Γίγνεται κ. τ. λ. XXI Seruius in Aen. I 122 'hiems duas res significat, aut tempus aut uim uenti, per quam oritur tempestas . . .' Apte compares ex Sophoclis Philocteta u. 220 τίνες ποτ' ἐς γῆν τήνδε ναυτίλῳ πλάτῃ Κατέσχετ' οὔτ' εὔορμον οὔτ' οἰκουμένην; XXII Varro de l. L. VII 14 M. 'quod est apud Accium:

---

669 esse fertur *Karolir.* obs *Reg.* 670 moetaeo *Leid. A Erl. Pal. Vindob.* metaeo *Leid. B* 671 aetheriam *Fritzschius in Aristoph. Ran. p. 62: sed errauisse se cum in Turicensi editione testaretur Leid. A illam scripturam exhibere Baiterus in Lipsiensi adnotauit*

Sidéra binis contínuis sex
Pictí spoliis.

XXIII (30)

. múlta inuenta expértaque ex hoc súnt bona.

XXIV (6)

Repúdio eiecta ab 'Argis iam dudum éxsulo.

XXV (2)

Nullum ést ingenium tántum neque cor tám ferum,
Quod nón labascat língua, mitiscát malo.

XXVI (1)

Néque ui tanta quísquam est neque tam abúndans fortunís, ferox

XXVII (Paris)

Pars fréna tensae atque óri equorum accómmodant.

peruade' e. q. s. 'polus Graecum, id significat circum caeli; quare quod est peruade polum, ualet: uade περὶ πόλον. Signa dicuntur eadem et sidera: signa quod aliquid significent, ut libra aequinoctium; sidera quasi' (quae si libri plerique quae Par. b) 'insidunt.' Prometheum haec canere potuisse monui, et de eodem ualet sequens fr. XXIII Priscianus VIII p. 793 P. 'experta passiue.' XXIV Festus p. 281 M. 'repudium Verrius ait dictum, quod fit ob rem pudendam.' Ad Ionis fabulam rettuli. XXV Non. 473, 6 'labascor pro labor.' Posse de Prometheo intellegi monui. XXVI Non. 305, 6 'ferox sum illa re dicitur ut: illa re sum fretus uel arrogans ...' XXVII Non. 206, 12 'frenos ... neutro ... Accius ...'

---

679 binis *Bothius* bigis *libri* 679 *sq.* continuis sex Picti spoliis *scripsi* continui se cepit spoliis *Flor. Haun.* contini se cepit spoliis *Goth.* continui se coepit spoliis *Par. a* continuis spoliis se cepit *Par. b* continuis sex apti signis *Scaliger* continuis sex apti spoliis *Bothius* continuis sex Addita signis *O. Muellerus* cont. s. saepti sp. *olim edideram. Cf. Varronis sat. p.* 118 *R. in Probi ad Verg. ecl. VI* 31 *p.* 18, 5 *K. commentario:* limbus pictus bis sex signis stellumicantibus; *Seneca in Thyeste u.* 836: et uaga picti sidera mundi. 681 *Praeire* quam *uel* nam *uel* mihi *poterat* inuenta multa *Bothius* inuentaque *Karolir.* 683 nullum *Leid. Bamb.* non nullum *ceteri libri* non ullum *ed. pr., Bothius* tam asprum *L. Mueller ann. philoll.* 1867 *p.* 494. *Melius erit* tam altum, *si quid mutari uoles.* 684 labascat *Scriuerius* labescat *Bamb.* labascatur *ceteri libri* 686 pars *Mercerus* pari *libri plerique* pary *W* tensae atque ori *scripsi* tesauri *libri, sed* h *suprascr. Leid.* tersa ori *Mercerus* texta auro ori *Bothius* acconmodant *libri*

XXVIII (4)

. . . . mýstica ad dextrám uada
Praéteruecti

XXIX (Trachin. 2)

. . . . . récte perfectís sacris
Volt áccipi.

XXX (11)

multís nomen
Vestrúm numenque ciéndo

XXXI (10)

Cítius Orión pallescit . . . .

XXXII (25)

fállaciloquae málitiae

XXXIII (8)

[Si] ríte ad pa[triam sóspes rediis]sét [suam]

XXVIII Varro de l. L. VII 19 M. 'Acci' (sic Flor. 'Accius' uulg.) 'mystica' e. q. s. 'mystica a mysteriis, quae ibi in propinquis locis nobilia fiunt.' Possunt haec in Philocteta locum habuisse. XXIX Varro de l. L. VII 88 M. 'quod enim fit rite, id ratum ac rectum est; ab eo Accius . . .' XXX Varro de l. L. VII 85 M. 'apud Accium: multis' e. q. s. 'numen dicunt esse imperium.' XXXI Varro de l. L. VII 50 M. 'iugula signum quod Accius appellat Oriona, cum ait: c. O. p.' Inde glossam ex onomastico Labbaei: 'iugula, ἄστρον ὠρίωνος, ὠράτιος ὥς φησι' Scaliger Cast. ad Festum p. LXX ita correxit: '— ὁ ἄττιος ὥς φησι,' temere uituperatus a Iosepho Kleinio mus. Rhen. XXIV 292. XXXII Cicero de fin. IV 25, 68 'ex ea difficultate illae fallaciloquae, ut ait Accius, malitiae natae sunt.' (actius Pal. B Erl. attius ceteri) Non. p. 113, 14 'fallaciloquentiae. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. IIII: quae diligentissime contra Aristonem dicuntur a Chrysippo. ex ea difficultate illae fallaciloquentiae.' XXXIII Festus p. 301 M. 'sos[pes significat apud] omnes fere aúc[tores saluum, sic] Afranius — — — Acc[ius ....]rite

---

687 mistica *Flor.* 688 praeteruecti] per uada uecti *cod. B., ed. pr., unde Hermannus Opusc. III* 129 *uel* mystica Dextrá praeter uada uécti, *uel* Mystica dextra per uáda uecti 691 *sq. Anapaestos agnouit Scaliger* 692 numeri *Flor.* 693 pallescit *Buechelerus* patescit *Haun.* patefit *Flor. cum celeris libris* 694 fallaciloquae *Manutius* fallaciloquelae *Crat. Mor.* fallaci loquele *Pal. B* fallaciloquentiae *Nonius. Falsum memoria Ciceronem significare inc. inc. fab.* 114 *probabilis Maduici suspicio est.* 695 si rite ad patriam sospes peruenisset *Vrsinus* si rite ad patriam rediisset *Bothius*

XXXIV (7)

resíduos, somn[o déditos]

XXXV

. cúm illud obluió lauet, qui incídit inuidéndum

XXXVI

Hectora

XXXVII

terimen

XXXVIII

inimicitiam

XXXIX

aluus (*masculine*)

XL

pristices

ad pa .... set. Ennius' e. q. s. (cf. H. Keilius l. l. p. 624) Suppleuit Vrsinus XXXIV Festus p. 281 M. '[reses et residuus dicitur ignauus, quia] residet. Accius .... residuos, summ[.................. Afranius] in Rosa' e. q. s. (cf. H. Keilius l. l. p. 624) XXXV Varro de l. L. VI 80 M. 'uideo a ui ... hinc uisenda, uigilant, uigilium, inuident et Atti: cum' e. q. s. 'a quo etiam uiolauit uirginem pro uitiauit dicebant.' (Atti: cum Lachmannus Mus. Rhen. III p. 611 atticum Flor. acticum Par. b aetati quom ceteri libri, nisi quod cum Goth. Attianum Nunnesius ad Phryn. p. 70 Lob. anticum Victorius inuident et uitium illi obtulit, uiolauit, quod incidit in uidendum Scaliger Coni. p. 60) Omnino dubium haec num ad Attium pertineant. XXXVI Varro de l. L. X 70 M. 'Accius haec in tragoediis largius a prisca consuetudine mouere coepit et ad formas Graecas uerborum magis reuocare, a quo Valerius ait: Accius Hectorem nolet facere, Hectora malet.' XXXVII Varro de l. L. V 21 M. 'terra dicta ab eo, ut Aelius scribit, quod teritur ... hinc fines agrorum termini, quod eae partis propter limitare iter maxime teruntur: itaque hoc cum I in Latio aliquot locis dicitur, ut apud Accium non terminus, sed terimen.' Emendauit L. Spengelius in comm. de Varronianorum librorum de l. l. emendatione (act. academ. Monac. VII 2 anni 1854) p. 37 sq. hoccum is in Latio et termen Flor. cf. Lachmannus mus. Rhen. III 611. XXXVIII Charisius I p. 75 P. 'inimicitiae et insidiae pluraliter dici debent, sed Sallustius de insidiis prima inquit, et Accius inimicitiam dicit.' XXXIX Charisius I p. 61 P. 'aluum Vergilius feminino genere saepe dixit, sed masculine Caluus ... et Heluius Cinna ... et Laberius et Accius frequenter, quod magis usus celebrauit.' XL Salmasius in Flor. III 5

---

696 somno deditos *Vrsinus*, *Scaliger* summ *ante lacunam cod.* 697 *Eis*, *quae posuimus*, *librorum scripturam expressit Lachmannus Mus. Rhen. III p.* 611 obliuio *formam* (*sic enim legitur*) *a nominatiuo* obliuium *siue* obluuium *deducens et* inuidendum *interpretans* pudendum, *ut cultrum uel saxum intellexisse uideatur*, *quo quis ueretrum inciderit*, *oblutum aqua. Pro illo* obliuio *melius* obluio *scripsisset. Ceterum*

XLI

(hic) Iouis

XLII

status

XLIII

aruiga

POMPILIVS

Heu quá me causa, Fórtuna, infesté premis?

C. IVLIVS CAESAR STRABO

ADRASTVS

Cum cápita uiridi laúro uelare ímperant
Prophétae sancti, cásta qui puránt sacra:

'nostrae glossae: pristrix bellua maris. Actius pristices dixit.' Cf. Ritschelii opusc. II 460 sqq. XLI Excerpta ex anon. gramm. in A. Mai auct. class. V 151 'legimus in Capro hic Iouis. etiam Naeuius Attius Pacuuius, omnes isti utuntur hoc exemplo.' XLII Non. 226, 24 'statura generis feminini. Lucilius lib. XXVIII: quare pro facie, pro statura Acciu' status.' Cf. Ritschelius de fictilibus litteratis (a. 1853) p. 11. XLIII Varro de l. L. V 98 M. 'aries, quod eum dicebant ἀρήν ueteres, nostri aruiga, hinc aruignus. Haec sunt quarum in sacrificiis exta in olla, non in ueru coquuntur, quas et Accius scribit et in pontificiis libris uidemus.' (Ateius Osannus Anal. crit. p. 66)

Non praetereunda Vrbinatis n. 308 in Nonio p. 231, 14 scriptura: 'nepres ... feminino accius porto peripetoris male cedo' e. q. s. Vide Pompon. Bonon. u. 130. Fortasse ante Pomponii locum Attiana uerba laudata fuerant.

Pompilivs Varro de l. l. VII 93 'apud Plautum euax ... ut apud Ennium hehae ... apud Ennium cheu ... apud Pompilium heu' e. q. s. Tragicum poetam esse euincit epigramma in Varronis satura ὄνος λύρας insertum (fr. XXII p. 183 R.)

Pacui discipulus dicor, porro is 'fuit Enni,'
Enniu' Musarum: Pompilius clueor

(ubi Pompolius Nonii p. 87, 32 W m. pr.). Et eiusdem uideri esse ἐπιγραμμάτιον quod Varronis de l. l. VII 28 codices Papinio, Prisciani p. 602 P. Pomponio (nisi quod pompnius extat in Paris. P) tribuunt, nunc adsentior Bergkio diurn. antiq. 1851 p. 231 et M. Hertzio. Olim et hoc et uersiculum nostrum Pomponio ascripseram.

Ivlii (cf. Asconius in Ciceronis Scaurianam p. 24 Or.) Adrastvs Festus p. 229 M. 'prophetas in Adrasto Iulius nominat antistites fanorum oraculorumque interpretes: cum capita' e. q. s.

---

septenarius iambicus in tragoedia ualde suspectus. oculis uiolauit qui uidit inuidendum *O. Muellerus*

IVLIVS 2 sancta ita caste *cod. in quibus* sancti *latere monuit Kiesslingius.* sancte casta *Bergkius Ephem. Hal.* 1842 *p.* 238 sancta caste *Delrio* sancta ibi caste *O. Muellerus. An* casta caste? curant *Bergkius*, *fortasse recte*

TEVTHRAS

Flámmeam per aéthram late féruidam ferrí facem

TECMESA

Marius Victorinus I p. 2456 P. (8 G.) 'iuxta autem non ponebant e m: inde nec Alcmenam dicebant nec Tecmesam, sed Alcumenam [et Tecumesam]; inde Alcumeo et Alcumena [et Tecumesa] tragoediae; donec Iulius Caesar, qui et Vopiscus et Strabo et Sesquiculus dictus est, primus de Tecmesa scripsit tragoediam suam et in scaena pronuntiari iussit.'

SANTRA

NVPTIAE BACCHI

I

ita oppletúm sono
Furénter omni a párte bacchatúr nemus.

II

. . . ex templo éxcita euadít pia
Genetríx et omnis uócis expergít sono.

TEVTHRAS Macrobius Sat. VI 4, 19 'et quod dixit: nec lucidus aethra Siderea polus, Ennius prior dixerat . . . . et Iulius in Teuthrante . . .' (Iulius edd. illius Salisb. ilius ceteri libri teutrante Par.)

TECMESA Emendatum a Ritschelio maxime (opusc. II 475) exhibui locum, a quo inde pro deinde, supplementum et Tecumessam. Porro Alcumaeon et Alcumena exemplaria, nisi quod alcumeneo Par.; Alcumaeo (uel de Alcumaeone) et Tecumessa Ritschelius. Sequentia eodem fere modo ut hic olim tacitus edideram: Iulius Caesar qui Vopiscus, et Strabo, qui et Sesquiculus dictus est uulgo legitur.

SANTRAE NVPTIAE BACCHI I Non. 78, 28 'nam et quidquid uehementius conmouetur, bacchari uoluerunt. Santra Nuptiis Bacchi . . .' (nuptiis Vrbin. 307 nuntiis ceteri libri Bacchis libri: an Baccheis uel Bacchicis?) II Non. 104, 17 'expergo (expargo

---

3 late *Scriuerius* alte *libri* per aethera alte *Scriuerius*: *saltem* aetheram *scripsisset*

SANTRA 1 oppletum *Gulielmus in Cistell. cap.* 4 obsoletum *libri* 2 ferenter *Leid.* omni a] ab omni *libri* furente ab omni *Buechelerus* nemus *Aldina* nemes *libri* (mens at nemes *Vrbin.*) 3 exemplo *W* excit *libri* exit *Aldina* pia *Gulielmus*, *quod interim recepi*, *quia melius non suppetit.* qua *libri* tua *Mercerus* quies *olim conieceram: an* quia? 4 expargit *Vrbin.*

L. VARIVS RVFVS

THVESTA

Atreus

iám fero infandíssima,
Iam fácere cogor.

EX INCERTIS FABVLIS

I (2)

primum huic
Neruís septem est inténta fides
Variíque apti uocúm moduli
*
Ad quós mundi resonát canor in
Vestígia se sua uólventis.

II (1)

et fróndosam
Semíputatam queritúr uitem.

Vrbin. 307) pro expergefacio . . . Santra Nuntiis Bacchis . . .' (Satra W)

VARII THVESTA. Schol. Paris. editum primum a Iulio Quicerato (bibliothèque de l'école des chartes. Par. 1839. I p. 52), diligentius descriptum a Th. Mommseno ephem. Marburg. 1845 p. 84: 'INCIPIT THVESTA' (THVESTES Quiceratus) 'VARII. Lucius Varius cognomento Rufus Thyesten tragoediam' e. q. s. Vide quaestt. scaen. meas olim adnexas p. 347. Acta est a. 725 ludis triumphalibus Sextili mense. Quintilianus III 8, 45 'neque enim quisquam est tam malus ut uideri uelit. sic Catilina apud Sallustium loquitur, ut rem scelestissimam non malitia, sed indignatione uideatur audere: sic Atreus apud Varium iam fero, inquit, infandissima' e. q. s. (atreus in ras. minoris spatii Ambros.)

EX INC. FAB. I Marius Victorinus I p. 2503 P. (79 G.) 'concentum mundi cursumque imitans chorus canebat . . . de qua re Varius sic tradidit . . .' II Philargyrius in Verg. Ecl. 2, 70 'frondosa uitis est, de qua si quis biberit, insanit. sic Varus et frondosam, inquit' e. q. s. (Varius Weichertus de L. Vario p. 102 cf. Bergkius de fragm. Soph. p. 13)

VARIVS 1 iam uero *Guelf.* 5 apti *Schneidewinus Nunt. lit. Gotting.* 1839 *p.* 685 *Mus. Rhen. I p.* 112 addita *Reg.* additi *ceteri libri* dati *Bothius* moduli *Bothius* modi *libri. Propter hiatum post hunc u. lacunam statui, in qua motus chori memorari poterant:* uariique modi uocum . . *uel* uariique apti uocum cantus *Buechelerus* 6 canor *Reg.* tenor *ceteri libri* 6 *sq.* sua se uoluentis in uestigia *libri, correxit Buechelerus.* in Sua se uestigia uoluentis *Schneidewinus*

GRACCHVS

ATALANTA

O gráta cardo, régium egressum índicans!

PELIADES

Sonat ínpulsu regía cardo.

THYESTES

Mersít sequentis úmidum plantás humum.

EX INCERTA FABVLA

Púrpuram et diadéma

P. OVIDIVS NASO

MEDEA

I (1)

Medea

Seruáre potui: pérdere an possím, rogas?

II (2)

Feror húc illuc, ut pléna deo.

Gracchi Atalanta Priscianus VI p. 683 P. 'hic cardo, cardinis. quidam tamen ueterum etiam feminino genere hoc protulerunt. Gracchus in Atalanta ...' (Gracchus Veneta 1 graccus Reg. Bamb. Halb. Grut. grachus Amien. Bern. Sang. gracus Karolir. atalenta Reg. Bern. athlanta Sang. Grut. atalanto Bamb. Karolir.) Peliades Non. 202, 20 'cardo ... feminino Graius in Peliadibus ...' (Caius Vrbin. 307 Gracchus Langius Vind. p. 10) Thyestes Priscianus VI p. 719 P. 'humus humi. hoc etiam neutrum in um desinens inuenitur apud ueteres ... Laeuius in Adone: humum humidum pedibus fodit. Gracchus in Thyeste: mersit' e. q. s. (pedibus ... umidum om. Reg. a m. pr. graccus Reg. m. alt. grac^c^us Halb. grachus fr. Amienense gratus Bamb. Bern. Grut. Sang. Carolir. thieste mersit Reg. tithes temer sit Grut. tithestener. sit Sang. thithes temersit Karolir.) Ex Inc. Fab. Grammaticus inc. de dubiis nominibus in Keilii gramm. Latt. uol. V p. 577 (p. 77 Haupt.) 'diadema generis neutri, ut Gracchus ...' (Gracus libri). Vtrum poeta an orator sit incertum.

Ovidii Medea Legisse hanc fabulam etiam qui 'epistulam Valerii ad Rufinum ne uxorem ducat' conscripsit (Hieron. opp. uol. XI) adnotauit L. Mueller annall. philoll. 1867 p. 496. I Quintilianus VIII 5, 6 (de figuris sententiarum) 'et translatione a communi ad proprium. nam cum sit rectum: nocere facile est, prodesse difficile: uehementius apud Ouidium Medea dicit ...' II Seneca Suasor. 3 p. 21, 30 B. 'hoc

---

GRACCHVS 2 inpulsu *Delrio* inpulsa *libri* 3 humidumdum *Reg. et Halb. m.* 1 *Carolir.* humidum *ceteri* plantas *Bentleius in Hor. a. p.* 260 plantis *libri* 4 purpuram *M. Hauptius* purpura *libri*

OVIDIVS 1 possis *Monac.* 2 ueplena *Antwerp.* ueplanc *Bruxell. Latetne* uolo plena?

P. POMPONIVS SECVNDVS

ATREVS

nunc te óbsecro,
Stírpem ut euoluás meorum [mé]que notificés mihi.

EX INCERTIS FABVLIS

I (1—3)

Chorus

Rhoéteis procul á terris
* * *
Priamíque aras damnáte pias
* * *
'Obrue nos Danaósque simul.

II (4)

Chorus

Péndeat ex umerís dulcis chelys
'Et numeros edát uários, quibus

autem' (plena deo) 'dicebat Gallio Nasoni suo ualde placuisse: itaque fecisse illum quod in multis aliis uersibus Vergilii fecerat, non subripiendi causa, sed palam imitandi' ('mutuandi' Kiesslingius), 'hoc animo ut uellet agnosci: esse autem in tragoedia eius: feror' e. q. s.

Pomponivs. Aeneam inter praetextas, Armorum iudicium inter Bononicnsis Atellanas reposui.

Atrevs Non. 144, 24 'notificem, nota faciam.' Singulare apud Nonium de tragico poeta Pomponio testimonium esse, cum ceteris locis omnibus Atellanarum scriptor laudetur, non fugit Bernh. Schmidtium mus. Rheu. XVI 596; et posse Atreum quoque Atellanam fuisse monuit M. Hertzius 'de Scaeuo Memore poeta tragico' 1869 p. 4: a quo tamen genere color huius frustuli uidetur alienus esse.

Ex Inc. Fab. I Terentianus 1965 sqq. 'inserit haec aeque Pomponius in choricis sic [5], mox dispare uersu Subiecto [6] tunc [7] parilem dedit illi.' Marius Victorinus p. 2577 P. (177 G.) 'nec minus hepthemimeres tome subdito sibi uersu trimetro catalectico ... aptum tragicis choris metrum praestabit. uelut: multa quoque et bello passus, dehinc: fato profugus Lauinaque uenit. item [7] aras Priami damnate pias tunc. quo genere metri et Euripides in Oreste et Pomponius' (pontiponius Par.) 'noster in suis usi noscuntur.' II Teren-

---

POMPONIVS 4 meorum meque *scripsi*, *idemque Buechelero placuit.* meorumque *libri* meorum genus *Scriuerius* meorum quaeque *Bothius* genusque meorum *idem in com. poet. fr. p* 105 meorum et quaeque *uel potius* meorum iamque *B. Schmidtius mus. Rhen. XVI* 597 meorum cumque *M. Hertzius l. l.* 6 damnate *Camerarius* damnato *Victorini Par.* damnare *Terentianus* 8 humeris *ed. Mediol.*, *ut uidetur*

'Adsonet omne uiréns late nemus,
'Et tortis erráns qui flexibus

III

omnes

SCAEVVS MEMOR

Scindímus atras ueterí planctu,
Cisséi, genas.

tianus 2135 sqq. ‘in tragicis iunxere choris hunc saepe diserti Annaeus Seneca et Pomponius ante Secundus. Tale dedit nobis Pomponius [8—11]. Reddo pedes binos, qui nunc desunt tetrametro: Rursus de mutilo redit integer: [8] apta choreis, [9] ecce propinquum [10] aruaque iuxta [11] effugit amnis.’ Marius Victorinus p. 2564 P. (158 G.) ‘hi tetrametri tragicis choris a plerisque miscentur, et continuati nonnumquam choros explicant, ut apud Pomponium reperimus [8—10]. his quoque si ad extimum adicias binos pedes, integrum hexametrum de mutilo efficies hoc modo [8] apta choreis’ e. q. s. Augustinus de musica IV 31 ‘alia’ (sc. metra) ‘nec tota immobilia nec tota mobilia, ut est [8—11]. Vides hic enim ubique et spondeos et dactylos poni posse praeter ultimum pedem, quem metri auctor semper esse dactylum uoluit.’ III Charisius I p. 111 P. ‘monteis; licet Pomponius Secundus poeta, ut refert Plinius, propter homonymum nominatiui accusatiuo casu omneis’ (‘om̄ $\overset{e}{s}$ cod. omnes uulgo) ‘non putet dici, sed omnes:’ (omneis cod.) ‘tamen idem Plinius in eodem permanet dicens, omnes tunc demum posse dici accusatiuo, ut canes, quando genetiuus pluralis ut’ (om. cod., addidi) ‘horum canum ante um i non habet.’ Cf. quae p. 104 ad ‘fonteis’ formam disseruntur, nam Buechelero decl. Lat. p. 27 non adsentior.

Scaevvs Sergii explan. in Donatum apud Keilium (gramm. Latt.) uol. IV p. 537 ‘patronomica feminini generis in is exeunt, ut Atreis Cisseis Dardanis. filia Atrei Atreis dicitur, filia [Cissei] Cisseis, id est Hecuba, Cissei filia, Priami regis uxor. Vergilius . . . Scaeuus in tragoedia: scindimus . . . genas, id est Hecuba’ (haecaue Lauant.) ‘filia Cissei.’ (scaeiius Lauant. Pacuuium Keilius intellexerat propter adnotationem Seruii ad Verg. Aen. VII 320 ‘regina Hecuba secundum Euripidem filia Cissei, quem Ennius Pacuuius et Vergilius sequuntur;’ at rectius Scaeuum Memorem, de quo ipse cogitabam, M. Hertzius agnouit (‘de Scaeuo Memore poeta tragico p. 7 sq.): nam a Suei poesi, quam nuper L. Mueller mus. Rhen. XXIV 553 sqq. adumbrauit, haec aliena uidentur. Idem in annall. philoll. 1866 p. 568 recte adnotauit Troades captiuas canere: cf. Eurip. Hecuba 905 sqq. Senecae Troades 1235 sq.

SCAEVVS. *Anapaestos esse concedendum uidetur L. Muellero l. l., pro iambis ipse habueram.* aspras *L. Mueller* albas *Leutschius in indice suo philol.* 1869 *p.* 124 atras *puluere infuso, luctu et inluuie diuturna squalidas feremus, et defendit M. Hertzius quoque.* atratas *olim conieceram.* planctus, *corr. ex* palanctus *Lauant.* Cissei *L Mueller* chisseis *Lauant.* Cisseis *Keilius* Cisseis Hecabe *poetam scripsisse opinatur Leutschius l. l.*

INCERTORVM POETARVM FABVLAE

LAOMEDON

I[a]

Memória uoluenda átque fama

NELEI CARMEN

I

En úmquam numero mátri faciemús uolup?

II

Foedé stupreque cástigor cotídie.

III

Toppér fortunae cómmutantur hóminibus.

IV

[strigo]nes exerciti

V

† saucia puer filia sumam

INCERTI POETAE LAOMEDON. Schol. Veron. ad Verg. Aen. II 81 ex collatione Arnoldi Herrmanni (in progr. gymn. Donaueschingiani a. 1869 edita) '— us in Laomedonte memora . . . fama — et Pacuuius in Teucro' e. q. s. De Ennio ariolando cogitari posse monuit Buechelerus mus. Rhen. XIX 640.

NELEI CARMEN. Posse intellegi tragoediam demonstraui in quaest. scen. p. 347 sq., sed idem non diffiteor admodum dubiam rem esse. I Festus p. 170 M. 'nume[ro — — —] item in Nelei: numquam' e. q. s. 'id est, numquam nimium faciemus. apud Naeuium' e. q. s. II Festus p. 317 M. 'stuprum pro turpitudine antiquos dixisse apparet in Nelei carmine: foede' e. q. s. 'et in Appi sententiis — Naeuius —' Paulus p. 316 M. 'stuprum pro turpitudine antiqui dixerunt, unde est in carmine: foede' e. q. s. III Festus p. 352 M. 'topper significare ait Artorius cito fortasse celeriter temere; cito, sic in Nelei carmine: topper' e. q. s. 'sic Naeuius — Accius — Ennius — Pacuuius — in Odyssia uetere —' IV Festus p. 314 M. 'strigores in Ne[lei carmine pro st]rigosis positum [inuenitur, id est densa]rum uirium ho[minibus: strigo]res exerciti.' Suppleuit et correxit (uirium ha cod.) Vrsinus, nisi quod strigores ut carminis uerba O. Muellerus, alias res Vrsinus, strigones Turnebus Aduers. XIV 1 cf. Hermannus praef. in Plauti Bacch. p. VII V Charisius I p. 64 P. 'puer et in feminino sexu antiqui dicebant . . .

LAOMEDON memoria *temptauit Buechelerus* memora *cod.* adque *cod.* at quae *nescio cur in textu posuerit Herrmannus.*

NELEI CARMEN 1 enumquam *Fleckeisenus in Ritschelii opusc. II* 451 numquam *cod.* numquamne *Hermannus Elem. d. m. p.* 639 nam numquam *conieceram* uolup *Vrsinus* uolui *cod.* 2 stupreque *Paulus* stupraeque *cod. Festi* cottidie *Pauli Guelf.* quottidie *ceteri Pauli codices* 4 strigones *Turnebus Aduers. XIV* 1 strigores *O. Muellerus* 5 ea quae petisso saucia *Lindemannus assumptis quae in*

PENTHESILEA

VI

Fórmidabant óbiurare

EQVVS TROIANVS

VII (Liu. Eq. Tr. 2)

sero sapiunt Phryges.

VIII

Sí sciens fallo

CHORVS PROSERPINAE

inlicis

ut in Odyssia uetere, quod est antiquissimum carmen: mea puer, quid uerbi ex tuo ore audio? et in Nelei carmine eaque prisco saucia puer filia sumam, ubi tamen Varro cum A puera putat dictum, sed Aelius Stilo, magister eius, et Asinius contra.' (nelei Neap. Menelai Merulae 'uetus cod.' in Enn. p. 53 carmine eaque prisco cod. carmine eoque prisco Putschius, probauit Hermannus Elem. d. m. p. 639. carmine eo quoque prisco ego conieceram. c. aeque prisco H. Keilius recte, ut uid.)

Penthesilea Festus p. 189 M. 'obiurare [iure iurando obstringere, ut est in] Penthesilea: f. o.' (cf. Bergkius Ephem. Hal. 1842 p. 219) Ad Ennium refert idem Ind. lect. Marb. aest. 1844 p. XVI

Eqvvs Troianvs. Dubitari potest num eadem fabula fuerit ac Deiphobus Attii. Festus p. 343 M. 'sero sapiunt Phryges prouerbium est natum a Troianis, qui decimo denique anno uelle coeperant Helenam quaeque cum ea erant rapta reddere Achiuis.' Cicero ad fam. VII 16 'in Equo Troiano scis esse in extremo: sero sapiunt.' VIII Cicero ad fam. VII 1, 2 'omnino, si quaeris, ludi' (a. 699) 'adparatissimi, sed non tui stomachi; coniecturam enim facio de meo. nam primum honoris causa in scaenam redierant ei, quos ego honoris causa de scaena decesse arbitrabar. deliciae uero tuae, noster Aesopus, eiusmodi fuit, ut ei desinere per omnis homines liceret. is iurare cum coepisset, uox eum defecit in illo loco: si sciens fallo. quid tibi ego alia narrem? nosti enim reliquos ludos, qui ne id quidem leporis habuerunt, quod solent mediocres ludi: adparatus enim spectatio tollebat omnem hilaritatem, quo quidem adparatu non dubito quin animo aequissimo carueris. quid enim delectationis habent sescenti muli in Clytaemestra?' (sic cod.) 'aut in Equo Troiano creterrarum tria milia? aut armatura uaria peditatus et equitatus in aliqua pugna?'

Chorvs Proserpinae Varro de l. L. VI 94 'non est dubium quin hoc

---

codice antecedunt. puer *cod., Aelius Stilo et Asinius cf. Lachmannus in Lucr. II* 991 puera *Varro, Lindemannus* Summani *Hermannus l. l.* Salmonei *O. Muellerus in Festum p.* 388 sancta puer Saturni filia regina *Liuii Andronici Saturnium agnoscere sibi uisus est Duentzerus, de quo dixi in annall. philoll. LXXVII p.* 211. *Nec numeros nec uerba tangere audeo, sed uidetur* sancta p. f. Saturni *uerum esse, quod iambis sic fere:* sancta filia, | Puér Saturni *comprehendas* 8 séro sapiunt núnc Phryges *poetam dedisse puto*

EX INCERTIS INCERTORVM FABVLIS

I (21)

Aenéa! — Quis enim est, quí meum nomen núncupat?

II (Att. Melan. 13)

Festus p. 229 M. '[pro] — — alias pro a[dmiratione, ut pro Iuppiter] . . . . in Melani . . . . mani om̄u . . . . Plautus in Condalio' e. q. s. Vncis inclusa Paulus suppeditauit: cetera incertissima. Vrsinus haec: Accius in Menalippo: manu omnium.

III (Att. Neopt. 13)

. . atque ego rep[úlso ratibus meís mare].

IV (Att. inc. fab. 12)

Sed iám pro[scindunt rátibus sulcan]tés salum.

V (3)

. máter grauida párere se ardentém facem
Visa ést in somnis Hécuba: quo fató pater

inlicium sit, quom circum muros itur, ut populus inliciatur ad magistratus conspectum .... quare una origine inlici et inlicis, quod in choro Proserpinae est, et pellexit.' Ad tragoediam rettulit post Bothium O. Iahnius Herm. II 228, quamquam probabilius uidetur hymnus in sacros usus compositus intellegi.

Ex Inc. Inc. Fab. I Varro de l. L. VI 60 M. 'nuncupare nominare ualere apparet in legibus ... item in choro, in quo est: Aenea' e. q. s. 'item in Medio: quis tu es mulier' e. q. s. (coro Haun. choro ceteri libri: deficit Laur. 51, 10. Fortasse: Hectore uel Equo Troiano.) III IV Festus p. 273 M. 'rates [uocantur tigna inter se colligata,] quae per aquam agan[tur, quo quidem uocabulo] interdum etiam na[ues ipsae significantur.] Afranius in Epistula — — item [eodem nomine signi]ficarunt etiam re[mos. Attius in Neopto]lemo: atque ego rep.................. et alio loco: sed iam pro .... tes salum.' Supplementa sunt Scaligeri et Vrsini V Cicero de diu. I 21, 42 'haec, etiam si ficta sunt a poeta' (sc. Ennio), 'non absunt tamen a consuetudine somniorum. Sit sane etiam

---

EX INC. INC. FAB. 1 enim *Haun.*, *om. ceteri* is *Grotius Bibl. crit. nou. IV* 3 repercutio ratibus mare *Scaliger* 4 *Supplementa dedi Buecheleri.* propellunt caeruleum rates salum *Scaliger* rates propellunt e. s. *Albertus Langius Quaest. metr. p.* 8 5 se *om. Leid. II* ex se *Buechelerus*, *fort. recte* 6 fato, *ut conieceram*, *etiam Heinsius* facto *libri*

Rex ípse Priamus sómnio, mentís metu
Percúlsus, curis súmptus suspirántibus,
Ecsácrificabat hóstiis balántibus.
Túm cóniecturam póstulat pacém petens,
Vt se édoceret óbsecrans Apóllinem,
Quo sése uertant tántae sortes sómnium.
Ibi éx oraclo uóce diuina édidit
Apóllo, puerum, prímus Priamo quí foret
Postílla natus, témperaret tóllere:
Eum ésse exitium Tróiae, pestem Pérgamo.

VI

Omnís aequalis uíncebat quinquértio.

VII (25)

Sáncte Apollo, qui úmbilicum cértum terrarum óptines,
'Vnde superstitiósa primum saéua euasit uóx foras!

illud commenticium, quo Priamus est conturbatus, quia mater grauida' e. q. s. ('quia' reddidi Ciceroni.) Versus uidentur ex Alexandri Ennianae fabulae prologo sumpti esse. VI Festus p. 257 M. 'quinquertium uocabant antiqui, quem Graeci πένταθλον, ut indicat uersus hic: omnis' e. q. s. 'Liuius quoque ipsos athletas sic nominat.'
VII Cicero de diu. II 56, 115 'at multi saepe uera uaticinati, ut Cassandra: iamque mari magno, eademque paulo post: eheu uidete ..... sed iam ad te uenio, sancte Apollo' e. q. s. Varro de l. L.

---

7 mentis: *cf. Foertschius Quaest. Tull. part. alt. p.* 16 (*Numburgi* 1846) mentem *Lambinus* mortis *Bothius* 9 et sacrificabat *Leid. H, quod* ecsacrificabat *recte interpr. Christius* exsacrificabat *ceteri* 10 coniecturam *Leidd. ABH* coniecturum *Erl. Vind.* coniectorem *ceteri* 11 doceret *Vind. codd. aliq. Orellii* obsecras *Leid. A m.* 1 apollonem *Erl.: cf. Ritschelius opusc. II* 494 *sq.* 12 somniorum *Erl.* 13 Ubi *Leid. B* sibi *Leid. H m.* 1 ib *Leid. A m.* 1 oraculo *Erl.* uocem diuinam *ex Eliensi Dauisius* diuinae dedit *Leid. A* 14 prius *Vind.* 15 postilla *coniungi iussit Ritschelius opusc. II* 271 temperaret tollere *cod. Vossii, Vind. m. pr., om. cod. S. Victoris* temptaret tollere *Leid. H Palat. b Erl.* tempora·extollere *Vind. m. alt.* tempora et tollere *alii* tempora hunc si tolleret *uulgo* 16 exitum *Leid. H* 17 uicerat *uel* uinceret *prop. Kiesslingius* 18 sancte *Gruterus* o sancte *Ciceronis et Varronis libri* obtines (optines *Flor.*) *Varro et Ciceronis Vrsin.* obsides *ceteri libri* 19 unde haec *Lambinus* foras *Gruterus* fera *libri*

IX

Hécuba, hoc dolet pudét piget.

X

. . heu heu pater, heú Hector!

XI

Póstquam abs te, 'Agamemno, út uenirem tétigit aures
núntius,
'Extemplo

XII

cóncitum tetulí gradum.

VII 17 M. 'o sancte . . . obtines. Vmbilicum dictum aiunt ab umbilico nostro, quod is medius locus sit terrarum, ut umbilicus in nobis: quod utrumque est falsum.' Dubium uix est quin Enniana haec sint. De eis quae apud Varronem antecedunt uide Th. Mommsenum mus. Rhen. XVI 285. Quod olim inde decerpseram fr. VIII 'dei quod Titanis Deliadae' nunc resecui. IX Quintilianus IX 3, 77 'fit etiam singulis uerbis' (sc. ὁμοιοτέλευτον): 'Hecuba . . . pudet; et: abiit excessit erupit euasit.' Fortasse Cassandrae in Ennii Alexandro uerba sunt. De Langii suspicione in uind. p. 48 prolata disserui in quaest. scen. p. 259 sq. X Charisius II p. 216 P. 'heu heu, pater' e. q. s. 'a dolore mentis adfectae.' Cf. Nackius Mus. Rhen. 1833 p. 486 (Opusc. I 350). Ad Cassandrae canticum quod est in Ennii Alexandro rettuli inter fr. VII et VIII. XI Cicero ad Att. XIII 47, 1 'Posteaquam abs te, Agamemno, non ut uenirem . . . sed ut scriberem, tetigit aures nuntius, extemplo instituta omisi; ea quae in manibus habebam, abieci; quod iusseras, edolaui.' (aures . . instituta om. Med.) Tragoediae uerba agnouit Gulielmus quaestt. Plaut. p. 130 sq. Cf. Varro in epistula Iuli Caesaris apud Nonium p. 263, 3 (fragm. Varr. p. 259 R.) 'quem simul ac Romam uenisse mihi attigit auris nuntius, 'Extemplo meos in curriculum contuli propere pedes.' Ex quibus haec extrema quae septenarium trochaicum explent in tragoedia u. 23 secuta fuisse caute suspicatur Buechelerus mus. Rhen. XIV 449. Ipse olim fr. XII ad eandem orationem referendum esse conieci, sed Ciceronem certe non plura quam quae in textu posui et quod Ennianum sane est edolaui (cf. Varro ap. Non. p. 448, 17, sat. fr. p. 105 R.) a poeta mutuatum esse nunc mihi quoque persuasum est. Contulit Ladeuicus anal. scen. p. 15 ex Euripidis Iphigenia u. 633: ὦ σέβας ἐμοὶ μέγιστον, Ἀγαμέμνων ἄναξ, Ἥκομεν, ἐφετμαῖς οὐκ ἀπιστοῦσαι σέθεν. XII Charisius IV p. 248 P. 'prothesis est, cum primae parti dictionis aut littera adicitur aut syllaba. littera . . . syllaba, ut: concitum t. g. pro

22 heus *ter cod. et edd.* 23 *Placuit haec potissimum uersus forma qualem in adnot. olim proposueram Meinekio: et abhorrere* posteaquam *ab antiquitate monuit Ritschelius opusc. II* 271. posteaquam abs ted, Agamemno, tetigit a. n. *Gulielmus*

XIII

Iam dómum itionem réges [et] Atridaé parant.

XIV

Dómum itionis cúpidi imperium régis paene inmínuimus.

XV (34)

Quod nísi quieris, Ménelae, hac dextra óccides.

XVI (59)

Proin démet abs te régimen Argos, dum ést potestas cónsili.

tuli.' Diomedes p. 435 P. 'prosthesis' (immo 'prothesis') 'est appositio quaedam ad principium dictionis. litterae . . . syllabae, ut: concitum t. g. pro tuli.' Cf. Naekius Mus. Rhen. 1833 p. 486 (Opusc. I 350). XIII Rhet. ad Herenn. III 21, 34 'cum uerborum similitudines imaginibus exprimere nolemus, plus negotii suscipiemus et magis ingenium nostrum exercebimus. id nos hoc modo facere oportebit: iam' e. q. s. 'in uno loco constituere manus ad caelum tollentem Domitium, cum a Regibus Marciis loris caedatur. hoc erit: iam domuitionem reges. in altero loco Aesopum et Cimbrum subornare Iphigeniam uelut agentes Agamemnonem et Menelaum. hoc erit: Atridae parant. hoc modo omnia uerba erunt expressa.' subornari ut ad ephigeniam in agamemnonem et (agamen ñem it Wuerzb.) menelaum Par. Wuerzeb. Bamb. a Fris., nisi quod menalam Fris. subornari ut uel uagantem ephigeniam (ceteris omissis) Bamb. b subornari ut ad ephygeniam aduagantem agamemnonem et menelaum Tross. subornari ut ephigeniam uagantem (ceteris omissis) Tur. subornare uagam iphigeniam reliquis om. Opitz. subornari in Iphigeniam (immolandam) a Calchante Agamemnonem et Menelaum Orellius in altero loco subornare Aesopum et Cimbrum in Iphigenia agentes Agamemnonem et Menelaum post Schuetzium Bergkius Ind. lect. Marb. aest. 1844 p. XV, qui ex Ennii Iphigenia sumpta esse coniecit. XIV Non. 96, 3 'domutionem. Pacuuius Hermiona . . . Lucilius lib. xxvi: domutionis' e. q. s. Videntur enim haec ex tragoedia sumpta esse: nam inepta obloquitur L. Mueller de re m. 420; cf. praeterea R. Bouterwekii quaestt. Lucil. p. 38. Cogitaui de Telepho Ennii: eodem rettuli fr. XV. XVI. XVII.

XV Seneca epist. 80 'ille qui superbus atque inpotens et fiducia uirium tumidus ait: quod nisi' e. q. s. 'diurnum accipit, in centunculo dormit.' XVI Censorinus fragm. c. 14 p. 95 Iahn. (2726 P.)

---

26 domi ultionem *utroque loco libri* domuitionem *Victorius* domitionem *L. Mueller de re m.* 420, *qui p.* 429 *totum uersum a rhetore confictum esse adfirmat* et *Buechelerus inseruit*, *ipse* iam *uolebam* 27 domutionis *libri* domuitionis *Mercerus* domitionis *L. Mueller l. l.* paene *edd.* pene *libri* 28 *De elisione*, *quae est in uoce* Menelae, *dixit Lachmannus in Lucr. p.* 162 29 proin demet *Lachmannus* proinde et *libri* consili *Lachmannus* consulendi *libri*

XVII (65. 66)

Nám sapiens uirtúti honorem praémium, haud praedám petit.
Sét quid uideo? férro saeptus póssidet sedís sacras

XVIII (69)

Omnés Danai atque Mycénenses,
Attíca pubes

XIX

Itís, paratis árma quam primúm, uiri.

XX

Dánai qui parént Atridis, quám primum arma súmite!

'octonarius iambus: proin' e. q. s. XVII Cicero de orat. III 26, 102 'numquam agit hunc uersum Roscius eo gestu, quo potest: nam sapiens' e. q. s. 'sed abieit prorsus, ut in proximos: set quid' e. q. s. 'incidat, aspiciat admiretur stupescat.' XVIII Cicero de fin. II 6, 18 'quam etiam pecudes, si loqui possent, appellarent uoluptatem: aut, si magis placeret suo more loqui, quam ut omnes' e. q. s. 'reliquique Graeci, qui hoc anapaesto citantur, hoc non dolere solum uoluptatis nomine appellaret.' Ex eodem fortasse cantico sunt, unde in Attii Telepho fr. II restat. XIX XX Pompeius comm. p. (318 L.) 237 K. 'habemus in antiquis auctoribus, praecipue in antiquis poetis inuenimus uarie iunctas istas personas, credo, quia adhuc indefinita erat ista ratio: itis ... uiri; et alio loco dixit Danai . . . sumite. Danai qui casus est? uocatiuus sine dubio. iste uocatiuus casus quam personam debuit tenere? secundam. parent tertia persona est: ecce iunxit tertiam personam uocatiuo: Danai qui parent Atridis; debuerat dici o Danai qui paretis, quod est in secunda persona.' idem p. 291, 26 K. 'uitium ... per modos, si uelis dicere: itis ... uiri, pro eo quod est ite parate; per personas: Danai . . . sumite, Danai qui parent sumite pro eo quod est Danai qui paretis sumite.' Donati ars p. 1769 P. (IV p. 394 K.) 'soloecismus fit . . . . per modos uerborum, sicut itis . . . uiri pro ite parate; indicatiuum modum pro imperatiuo posuit . . . per personas, sicut Danai . . . sumite pro qui paretis sumite.' [Sergii] explan. in Donatum II (uol. IV p. 564 Keil.) 'soloecismus . . . . . per personas, sicut: Danai' e. q. s.

31 et quid *libri plerique* ecquid *Lagom.* 14 *Gud. b* at quid *Ellendtius* 32 atque *Lambinus, Eliensis Dauisii, Scaligeri uetus* aut *libri optimi* 33 aut artica *Pal. B* ut artica *Erl.* 34 *Hunc uersum per interrogationem efferendum esse censet L. Mueller de re m.* 430. istis *Pompei p.* 237 *Wolfenb.* arma *om. Pompei p.* 237 *Wolfenb. m. pr.* quod primum *Pompei p.* 291 *Berol.* 35 atrides *Donati Berol.* atridi *Pompei p.* 291 *Pariss. CP, Berol.* Atridae *L. Mueller de re m.* 429 quod primum in *Pompei p.* 291 *Berol.* quam (*om.* primum) *Paris. B.*

XXI

críspisulcans ígneum
Fúlmen

XXII (51)

Martém fatigat pródigus uitaé furor.

XXIII

Supréme belli . . . . . potens!

XXIV

inplorát fidem
Iouis hóspitalis, Gráios omnis cónuocat.

XXV (57)

Haec, béllicosus cuí pater, matér cluet Minérua.

'pro: qui paretis sumite.' Exemplum huius modorum confusionis est tituli in Mommseni IRN 5607 u. 5 editi atque adnotati nuper a Buechelero in anthol. epigr. specimine I carm. XXXXI. XXI Cicero Topic. 16, 61 'cum autem erit talis causa, ut in ea non sit efficiendi necessitas, necessaria conclusio non sequitur . . . at cum in Aiacis nauem crispisulcans i. f. iniectum est, inflammatur nauis necessario.' cf. Attii Clut. fr. V XXII Seruius Centimetr. p. 1818 P. (366 G.) 'Archilochium constat trimetro acatalecto, ut est hoc: Martem' e. q. s. Confictum esse a Seruio statuit L. Mueller annall. philoll. 1868 p. 432. XXIII Festus p. 305 M. 'supp[remum modo significat] summum, ut [cum dicit . . . . .] suppreme bel . . . . potens. Plautus — alias extre[mum significat, ut] in legibus XII — crimine necte tuo . . . . ab illo sepeliri die s . . . . et quasi suppremo l[anguescere] tempora uoltu.' immo 'tempore uoltus': nam Lucretiana III 595 esse monuit Bergkius annall. philoll. 1861 p. 635. Eundem secutus consultius duxi frustum ab illo sepeliri die s[upremo], quod olim inter duos senarios distribueram, a scaenae reliquiis secludere. Lacerata membra XXIII senarium olim constituisse uidit Scaliger XXIV Cicero ep. ad Quintum fratrem II 10, 3 'multa dixi in ignobilem regem, quibus totus est explosus; quo genere commotus, ut dixi, Appius totum me amplexatur; nihil est enim facilius quam reliqua discutere. sed non faciam ut illum offendam, ne inploret . . . conuocet, per quos mecum in gratiam rediit.' Tragicum agnouit Buechelerus Coni. Latt. p. 17 sq. huiusque inscius M. Hauptius in Hermae III 338. Ille de Hecuba siue de Telepho, hic de Menelao sermonem esse ariolatur. XXV Censorinus fragm. c. 14 p. 95 Iahn. (2726 P.) 'octonarius iambus [XVI]. septenarius: haec' e. q. s. Vnicum fere septenarii

---

38 Mortem *Kiesslingius* · 39 suppreme *cod: cf. Ritschelius Mus. Rhen. VII p.* 564 pater atque armorum *lacunam explet* pater suppreme, belli et armorum p. *Scaliger* supreme belli atque armorum arbiter p. *O. Mueller* 40 *sq.* inplorat . . . conuocat *et Buechelerus et Hauptius* 42 bellicosus *Carrio* bellicosis *libri* pater, mater *Carrio* mater pater *libri* bellicosa, cui pater mater cluet, M. *coni. Buechelerus*

XXVI (27)

Vbi ínitiantur géntes orarum últimae

XXVII

[Si]c óps euadit, [séd] ego egens exórtus sum.

XXVIII

Phoenix

. . . non múlta peccas: sín peccas, te régere possum.

XXIX (19)

Aiax

Videó te, uideo: uíue, Vlixes, dúm licet:
Oculís postremum lúmen radiatúm rape!

iambici in tragoedia exemplum, nam dubius est Attii u. 697. Itaque procul hinc habendum esse iudicant Iosephus Krauss mus. Rhen. VIII 532 et L. Mueller annall. philoll. 1868 p. 432 sq. Ipse poeta fortasse senarios haec . . . cluet | Minérua dederat. Martis et Mineruae filia uel Victoria uel Virtus uel Pax dici poterat. XXVI Cicero de nat. deor. I 42, 119 'omitto Eleusinem, sanctam illam et augustam, ubi initiantur' e. q. s. 'praetereo Samothraciam eaque quae Lemni [XXXVII]' Fortasse in Erechthei Ennianae fabulae prologo posita fuerunt. XXVII Festus p. 190 M. 'ops antiqui dicebant, quem nunc opulentum, ut testimonio est non solum ei contrarium inops . . . . concedit ego egens e. s.' (Lacunam his explet Scaliger: sed etiam cops, ut: is) Vtrum tragicum an comicum sit dubitari potest. Si recte Homeri Il. IX 321 sqq. contuli, poterat talia in Attii Myrmidonibus Achilles queri. XXVIII Cicero pro Mur. 29, 60 'non multa peccas, inquit ille fortissimo uiro senior magister, sed si peccas, te regere possum.' Quintilianus VIII 6, 30 'antonomasia, quae aliquid pro nomine ponit . . . (Cicero) ipse certe usus est hac libertate: non multa . . . magister: neutrum enim nomen est positum et utrumque intellegitur.' Phoenicem in Attii Myrmidonibus loquentem agnouit Ladeuicus anal. scen. p. 3 XXIX Cicero de orat. III 40, 162 (dicitur de uerbis translatis) 'quo in genere primum est fugienda dissimilitudo: caeli ingentes

43 horarum *Leidd. AC m.* 1 orai *Bentleius in Hor. carm. I* 35, 29 44 sic ops euadit, sed *conieci.* concedit *cod.* cops edit *Scaliger* emortuus sum *O. Muellerus* 45 sin *scripsi* sed, *om.* si, *Halmii codd.*, *Oxonn. Cχ*, *Pariss.* 1 4 7 sed si *Asc.* 1511, *quod accentuum ratio non tolerat.* regere te Póssum *frustra temptaui. Iambicos septenarios* . . . . . . non multa péccas: set si péccas, Te régere possum' *Fleckeisenus commendauerat; quod si numeris illis uti liceret, mallem uno uersiculo* non múlta peccas, séd si quid peccás, te regere póssum.

47 uideo te, uideo *Bothius* uideo uideo te *libri* uiue *libri de orat.* uiuum *libri in Acad.* dicet *Vindob. in Acad.* 48 radiantis (*sc.* solis) *Muretus Var. Lect. XI* 9 *e 'uetere libro' suo* rape *om. Abrinc. Lagom.* 4 cape *Lagom.* 2

XXX (Att. Arm. iud. 19)

Aiax

Apérte fatur díctio, si intéllegas:
Talí dari arma, quális qui gessít fuit,
Iubét, potiri sí studeamus Pérgamum.
Quem ego mé profiteor ésse, mest aecúm frui
Fratérnis armis míhique adiudicárier,
Vel quód propinquus uél quod uirtuti aémulus

XXXI (1)

Aiax

Cuius ípse princeps iúris iurandí fuit,

fornices. quamuis sphaeram in scaenam, ut dicitur, attulerit Ennius: tamen in sphaera fornicis similitudo non potest inesse. Viue' e. q. s. 'non dixit cape, non pete: haberet enim moram sperantis diutius esse uicturum: sed rape. hoc uerbum est ad id aptatum, quod ante dixerat, dum licet.' Idem Acad. pr. II 28, 89 'quid loquar de insanis? .... quid? ille qui: uideo ... licet, nonne etiam bis exclamauit se uidere, cum omnino non uideret?' Verba 'quid ille .... uiuum' in loco eraso habet Vindob. Aiacem furentem loqui manifestum. XXX Rhet. ad Herenn. II 26, 42 'item uitiosum est, cum id, de quo summa controuersia est, parum expeditur et quasi transactum sit relinquitur, hoc modo: aperte' e. q. s. Attii armorum iudicio et hoc et duo sequentia

---

49 aperte aiax fatur *Bamb. b* Apertae fatur *Memmius* 50 talis fuit iubet tali dari arma qualis qui gessit fuit *Bamb. a corr. Fris. in mg.* tali dari arma qualis ille qui gessit talis fuit *Tur.* tali fuit, *mediis omissis*, *Par. m. pr. Erf.* talis fuit *Bamb. a m. pr. Fris. Par. corr.* 51 *om. Bamb. a m. pr.* Pergamum *Par. m. pr. Wuerzb. Erf.* Pergamo *ceteri libri* 52 quem ego me profiteor esse mea aequam frui *Erf.* quem ego me profiteor ẽe meãecũ frustra ternis (*haec ultima pro his* frui fraternis) *Wuerzb.* quam ego me profiteor esse meam est ecum frui *Par.* quae ego profiteor esse mea est equum frui *Bamb. a* quae ego profiteor esse mea. Me enim est equum frui *Bamb. b* quae ego profiteor esse meam est aequum frui *Fris.* quae profiteor esse mea. me enim est aequum frui *Tross.* quae ego mea profiteor esse me est equum frui *Tur.* quae ego mea profiteor esse: nam me aequom est frui *Bothius*, *Hermannus Opusc. VII* 369, *nisi quod hic* ego *deleuit.* quem ego profiteor esse. Me, me aequum est frui *Oudendorpius* *Poterat etiam conici:* me enim (*uel* med) aecúmst frui 53 armis *om. Par. Wuerzb. Fris. Tur. Erf.* adiudicariei *Wuerzb.* 54 quia propinquus *Bamb. b* uirtutis *Bamb. a b Fris. Tross.* uirtute *Par. Erf.*, *Hermannus* uirtutum *Tur.* remulus *Par. m. pr. Erf.* romulus *Par. corr.* emulus sum *Bamb. b Tross. cf. Bergkius Ephem. Marb.* 1851 *p.* 231. *Potuit sequenti uersu vel* sum *illo vel alio uerbo sententia compleri* 55 cui *Bern. a* iusiurandi *Oehl.*

Quod ómnes scitis, sólus neglexít fidem:
Furere ádsimulare, né coiret, ínstitit.
Quod ní Palamedi pérspicax prudéntia
Istíus perspexet málitiosam audáciam,
Fidé sacratae iús perpetuo fálleret.

XXXII (Att. Arm. iud. 18)

Vidí te, Vlixes, sáxo sternentem Héctora,
Vidí tegentem clípeo classem Dóricam:
Ego túnc pudendam trépidus hortabár fugam.

XXXIII (47)

. fácinus fecit máximum, cum Dánais inclinántibus
Summám perfecit rém, manu suá restituit proélium
Insániens.

fragmenta probabiliter inseruerunt. XXXI Cicero de off. III 26, 98 'utile uidebatur Vlixi, ut quidem poetae tragici prodiderunt . . . sed insimulant eum tragoediae simulatione insaniae militiam subterfugere uoluisse . . . quid enim auditurum putas fuisse Vlixem, si in illa simulatione perseuerauisset? qui cum maximas res gesserit in bello, tamen haec audiat ab Aiace: cuius' e. q. s. XXXII Charisius IV p. 252 P. 'per mycterismon, id est derisum quendam, tam quam: uidi' e. q. s. 'haec omnia derisu quodam dicta sunt a fortiori ad non fortem.'
XXXIII Cicero Tusc. disp. IV 23, 52 'semper Aiax fortis, fortissimus tamen in furore; nam facinus' e. q. s. Ex comico quodam producta esse censet Bentleius

---

56 neglexerit *Bamb. Oehl.* 57 assimulare *Bern. c* assimulauit *libri plerique* adsimulauit *Wuerzb. Gud. a, sed* ad *eraso et* se *suprascripto* assimulauit *Ambros. Bernn. a b* adsimilauit *Bamb.* insimulauit *Oehl.* ne quo iret *Gud. a, unus Oxon.* 58 Palamedi *Bamb. Wuerzb.* Palamedis *ceteri* 59 perspexet *Klotzius in Ter. Andr. p.* 43 percepset *edd., quam formam in dubitationem uocat Maduicus Opusc. II p.* 69 *not. cf. Turnebus Aduers. VIII* 3 percepisset *libri* (*sed* i *erasa, ut uidetur, in Bamb.*) '*quod qui seruandum censuerit*, eius *scribere debebit' Hermannus de Maduigii interpret. quarundam uerbi Lat. formarum p.* 7 astutiam *Gud. a, Wakefieldus in Lucr. I* 234, *recte ni f.* 60 fide *Ambros. Bamb. Wuerzb. Bernn. c e Oehl.* ei de *Bernn. a b* fides *Hermannus l. l.* sacratae *Bern. e*, '*plerique codd.' Fabricii* sacrata *Ambros. Bamb. Wuerzb. Bernn. a b Oehl.* sacratum *Bern. c*
63 trepidus *Fabricius* trepidus pedib: *cod.* 64 nam facinus *uulgo* cum in acie facit fecit m. Nam Danais incl. *Mon. a* 65 *sq.* rem perfecit, manu sua restituit proelium Insániens *Hermannus Opusc. VII* 385 rem perficit manus proelium restituit insaniens (insaniem *Reg.*)

XXXIV

uictor ínsolens
Ignominiae sé dolore uíctum non potuít pati.

XXXV

Ferrón an fato moérus Argiuom óccidit?

XXXVI

Tetulít senilis Poéas ad caelúm manus.

XXXVII (28)

Noctúrno aditu occultá coluntur

XXXIV Cicero pro Scauro 3 p. 75 Peyron. (A. Mai auct. class. II 289) 'quid? in omnibus monumentis Graeciae, quae sunt uerbis ornatiora quam rebus, quis inuenitur, cum ab Aiace fabulisque discesseris, qui tamen ipse ignominiae dolore, ut ait poeta, uictor ... pati, praeter Atheniensem Themistoclem, qui se ipse morte multauit?' In Attii Philocteta haec narrata fuisse conieci. XXXV Quintilianus VIII 6, 10 (dicitur de translatione) 'pro rebus animalibus inanima: ferro' e. q. s. Tragici uersum agnouit Muretus Var. Lect. XIX 2, et satis quadrat ex Sophoclis Philocteta Neoptolemi de Achille dictum u. 334 τέθνηκεν ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ δ' ὕπο κ. τ. λ., ut ad Attii Philoctetam haec probabiliter referantur. XXXVI Pompei commentum in Keilii gramm. Latt. V p. 296 'figurae fiunt causa ornatus ... puta: tetulit ... manus. tetulit pro eo quod est tulit. stabat ille uersus an non? si potuit stare uersus, puta: tulit ... manus, et ille maluit dicere tetulit pro eo quod est tulit, figuram fecit, id est schema.' Consentii ars ibid. p. 387 'prothesis est syllabae: tetulit ... manus. dixit enim tetulit pro eo quod est tulit.' XXXVII Cicero de nat.

Reg. Pith. Gud. Brux. rem perfecit manus p. r. i. *Bern.* perfecit rem manus p. r. i. *Rehd.* perficit Marius p. r. i. *Marb.* perfecit rem manu, r. p. i. *libri plerique* rem perfecit manu, rem restituit insaniens *Bentleius* rem erexit, proelium restituit manus insaniens *Grotius Bibl. crit. nou. IV* refecit rem, manu restituit proelium insaniens *Seyffertus* insaniens *Kayserus Ciceroni tribuit* 67 *sq. Ciceronis uerba* ignominiae dolore uictor insolens se uictum n. p. p. *transposui, nam parum placent senarii quales* ignóminiae d. u. i. | .... se u. n. p. p. 69 ferron an fato *Buechelerus* ferro an fato *Bern. Bamb.* ferro non fato *Ambros. Monac. Bamb. m.* 2 ferro anne fato *Muretus* fato, non ferro *adfirmatiua sententia olim edideram.* moerus *Bamb. Tur. m. pr.* omerus *Ambr.* maerus *Guelf.*, *om. Goth. Voss. b* emoerus *Flor. Bamb. m.* 2 emoerus uel numerus *Tur. m. alt.* enio eius *Monac.* moecus *ms. Mureti* uirtus *ceteri. In illa* e *uocali fortasse* heu *latet, quod praepositum sic* heu! férro (*uel* heu | ferrón) an fato *melius quam insertum* ferron an f. heu m. A. o. *placeat.* argiuum *Monac. Bamb. m.* 2 argum *Ambros.*

70 senili *Paris. C* sinili *Berol. Pompei* senius *Consentii Monac.* Poeas *Lindemannus* poetas *Paris. C Berol.* poeta *Pariss. BP* (*infra* poetas *Parr. BC Berol.*) *Pompei* hostis *Consentius* 71 occulta co-

Siluéstribus saepibus dénsa.

XXXVIII (Enn. Hec. 15)

'Adsum atque aduenio 'Acherunte uíx uia alta atque árdua,
Pér speluncas sáxis structas ásperis pendéntibus
Máxumis, ubi rígida constat crássa caligo ínferum.

XXXIX (Enn. Hec. 16)

'Vnde animae excitántur obscura úmbra opertae ex óstio

deor. I 42, 119 'omitto Eleusinem ... [XXVI] praetereo Samothraciam eaque quae Lemni nocturno' c. q. s. 'quibus explicatis ad rationemque reuocatis rerum magis natura cognoscitur quam deorum.' Attii Philoctetae reddi et post u. 528 inseri uolerunt C. Beier et G. Hermannus. XXXVIII XXXIX Cicero Tusc. disp. I 16, 37 'in terram enim cadentibus corporibus eisque humo tectis, e quo dictum est humari, sub terra censebant reliquam uitam agi mortuorum. quam eorum opinionem magni errores consecuti sunt, quos auxerunt poetae. frequens enim consessus theatri, in quo sunt mulierculae et pueri, mouetur audiens tam grande carmen: adsum ... inferum: tantumque ualuit error ... ut, corpora cremata cum scirent, tamen ea fieri apud inferos fingerent, quae sine corporibus nec fieri possunt nec intellegi ... inde Homeri tota νεκυία: inde ... νεκυομαντεῖα ... inde in uicinia nostra Auerni lacus, unde animae excitantur obscura ... sanguine, imagines mortuorum. has tamen imagines loqui uolunt.' (imagines mortuorum libri optimi. mortuorum imagines Eliens. e Petrens., Bentleius tamquam poetae uerba. Sed uidentur potius e margine illata esse: cf. Cicero de diu. I 30, 63) Non. 272, 32 'constitit, erectus est .... Cicero Tusculanarum lib. I: ubi rigida c. c. c. inferum.' Fr. XXXVIII contuli cum Sophocleae Polyxenae fr. 478 N. (469 D.), ubi Achillis umbra loquitur:

ἀκτὰς ἀπαίωνάς τε καὶ μελαμβαθεῖς
λιποῦσα λίμνης ἦλθον, ἠχούσης γόους
Ἀχέροντος ὀξυπλῆγος ἄρσενας χοάς

---

luntur aditu *Leid. C*, *sed additis transponendi notis.* 73 *an* ab Acherunte? 76 *sq.* unde animae excitantur *uerba annon Ciceronis potius quam poetae sint ambiguum.* obscura umbra opertae ostio *Bruxell.*, *Dauisius* o. u. apertae hostio *Gud. Reg.* obscurae umbrae aperto ostio *Bentleius*, *sed idem* obscura umbra opertae *alias.* obscura umbra aperto ex ostio *Maduicus* 77 altae *Klotzius* alte *Gud. Reg.* alto *Bruxell.* alti *Bentleius* cassae *prop. Orellius*, *quod defendit Seyffertus* salso *Reg. Gud. Brux.* fuso *Bentleius* *Qui cum Gulielmio claudunt uersum his:* sanguine, mortuorum imagines *trochaeos dactylo corrumpunt.* obscura umbra aperto alti ostio Acheruntis falso sanguine *Bothius* 76 *sq. cum* 75 *Hermannus ad Eurip. Hecub.* 1 *sic coniungi uoluit:* inferum, 'Vnde animae excitantur obscura umbra, aperto alti ostio 'Acheruntis falso sangui, mortuorum imagines.

'Altae Acheruntis sálso sanguine . . . .

XL

'Vsque quaque sápere oportet: íd erit telum acérrimum.

XLI

mané mane, porro ut aúdias!

XLII (29)

Quá tempestate Hélenam Paris innúptis iunxit núptiis,
'Ego tum grauida explétis iam fere ád pariendum ménsibus,
Pér idem tempus Pólydorum Hecuba pártu postremó parit.

XLIII

Et ego íbo út latebras rúspans rimer máritimas.

XLIV

Naufrágia, labes géneris ignorás, senex? .

XLV (Enn. Telam. 8)

Telamo

'Ego cum genui, túm morituros scíui et ei rei sústuli.

XL Cicero ad fam. VII 16 'in Equo Troiano scis esse in extremo: sero sapiunt ... Vsquequaque' e. q. s. XLI Charisius II p. 216 P. 'mane' e. q. s. 'cupiditatis adfectus est.' XLII Cicero de orat. III 58, 219 'aliud' (uocis genus sibi sumit) 'molestia: sine commiseratione graue quoddam et uno pressu ac sono obductum: qua tempestate' e. q. s. Idem orat. 49, 164 'quare bonitate potius nostrorum uerborum utamur quam splendore Graecorum, nisi forte sic loqui paenitet: qua t. Helenam P. et quae sequuntur.' Ex Pacuuii Iliona sumpta esse intellexit Welckerus. XLIII Festus p. 265 M. 'ruspari est quaerere crebro, ut hoc uersu indicatur: et ego' e. q. s. Cf. Pacuuii inc. fab. XXXI. XLIV Charisius V p. 251 P. 'διάλυτον est siue διάλυσις oratio nulla coniunctione interposita, ut: alii naualibus ite' e. q. s. 'et aliubi: naufragia' e. q. s. 'sententiae hic plures sine coniunctione finiuntur.' Ad Teucrum Pacuuii rettuli. XLV Cicero Tusc. disp. III

---

79 *An* audiam? 80 qua in *Lagom.* 2 13 36 quam *Lagom.* 32 *corr.* tempestate Helenam Paris *Lachmannus* tempestate Paris Helenam *libri* Paris tempestate Helenam *Bothius* innuptiis *Abrinc. et plerique ceteri* nuptias *Abrinc. Erl. b Lagom. aliq. Gud. a et c* 81 fere *libri* fui *Bothius* fere eram *Halmius* 82 Hecuba] haec ubi *Erl. b* 83 rimer maritimas *Scaliger* rimeram aptimas *cod.* rimer optimas *uel* rimem aptissimas *L. Mueller de re m.* 442 84 ignorat *cod.* *Interrogandi signum uulgo deest* 85 moriturum *Seneca*,

Praéterea ad Troiám cum misi ob déféndendam Graéciam,
Scíbam me in mortíferum bellum, nón in epulas míttere.

XLVI (18)

. inter se strépere aperteque ártem obterere extíspicum:
Sóluere imperát secundo rúmore aduersáque aui.

XLVII (54)

Nisi sí qua Vlixes líntre euasit Lártius

13, 28 'uidentur enim omnia repentina grauiora. ex hoc et illa iure laudantur: ego cum' e. q. s. Ibidem 24, 58 'atque hoc idem et Telamo ille declarat: ego cum genui.' (Reliqua huius uersus m. rec. addita in Reg.; totum uersum exhibent Marb. Duisb. Oxon. unus. ego cum genui moriturum sciui Vindd. Mon. b Rehd. et additis m. alt. moriturum sciui Bern.) Seneca ad Polyb. de cons. 11, 30 'quanto ille iustior, qui nuntiata filii morte dignam magno uiro uocem emisit: ego . . . . sciui. prorsus non mireris ex hoc natum esse qui fortiter mori posset . . . ego . . . sciui. deinde adiecit rem maioris et prudentiae et animi: et huic rei sustuli.' Fronto de bello Parth. p. 199 ed. Rom. (105 Nieb. 217 Nab.) 'an cunctetur de militibus nostris Mars pater illa dicere? [85] Praeterea cum in terrarum' ('terrae' cod.) 'orbem misi ob defendendum imperium, scibam me in mortifera bella' e. q. s. 'haec uerba Telamo Troiano bello de suis liberis semel elocutus est.' Hieronymus epist. ad Heliodor. III 'ubi illud ab infantia studium literarum et Anaxagorae ac Telamonis semper laudata sententia: sciebam me genuisse mortalem?' (cf. Cic. Tusc. disp. III 14, 30) Ennio uindicauit Hermannus. XLVI Cicero de diu. I 16, 29 'ut P. Claudius Appi Caeci filius eiusque collega L. Iunius classes maximas perdiderunt, cum uitio nauigassent. quod eodem modo euenit Agamemnoni: qui, cum Achiui coepissent inter se' e. q. s. Ex narratione naufragii esse, quae in Pacuuii Teucro legebatur, statuit Bergkius. XLVII Quintilianus VI 3, 96 'adiuuant urbanitatem et uersus commode positi seu toti ut sunt . . . quod fit gratius, si qua etiam ambiguitate conditur, ut Cicero in Lartium' (ita Bonnellius. *in le*rtium Ambros. in lertium Flor. in artium Bamb. suppl. in arcium Par. a Tur. m. pr. et tertia. martium Monac. Argentor. marcium Tur. m. sec. in Marcium edd. priores.) 'hominem callidum et uersutum, cum is in quadam causa suspectus esset: nisi' e. q. s. Cf. Cicero Brut. 60, 216 Quintil. XI 3, 129. Possunt haec quoque in Teucro Pacuuii inserta fuisse.

Ciceronis libri deteriores ei] huic *Seneca* 86 missi *Frontonis cod.* 87 scibam *Fronto* sciebam *Ciceronis libri* 88 inter sese *Dauisius* illi inter se *Stieglitzius de Pac. Dulor. p.* 126 extispicium *Leid. II* 90 nisi si *Ambros. Bamb. suppl., ut coni. Spaldingius* nisi *ceteri libri* quia *Monac. Argentor.* lintre *uel* inde euasit *Spaldingius* interuasit *libri optimi, tuetur Buechelerus.* inteuasit *Guelf.* arte euasit *libri Burmanno notati* rate euasit *alii* Lartius *Ambros., Spaldingius* lertius (laertius *Ambros. m.* 2) *rell.* Lertius *nominis formam tuetur Fleckeisenus annall. philoll.* 1866 *p.* 8

XLVIII

'O parens antíqua nostrae géntis, Argiuúm decus!

XLIX (Pac. Teuc. 21)

Teucer

pátria est, ubicumque ést bene.

L (Enn. Telam. 9)

Hícine ille est Télamo, modo quem glória ad caelum éxtulit,
Quem áspectabant, cuíus ob os Grai óra obuertebánt sua?

* * *

simul ánimus cum re cóncidit.

LI (58)

Quae tám terribilis túa pectora turbát, terrifico sónitu inpulit?

XLVIII Analecta grammatica Endlicheri II 517 'diuiditur autem tetrametrum trochaicum catalecticum in quatuor genera haec ... tragicum, quod plures spondios habeat et sit elatius: o parens' e. q. s. XLIX Cicero Tusc. disp. V 37, 108 'itaque ad omnem rationem Teucri uox accommodari potest: patria' e. q. s. Publilius Syrus 545. 685 R. (635 [281] de mor. 43 W) Pacuuii Teucro tribuere nemo dubitat. L Cicero Tusc. disp. III 18, 39 'quid ergo? huiusne uitae propositio et cogitatio aut Thyestem leuare poterit aut Aeetam, de quo paulo ante dixi, aut Telamonem pulsum patria, exulantem atque egentem, in quo haec admiratio fiebat: hicine est ille ... obuertebant sua? quod si cui, ut ait idem, simul animus cum re concidit, a grauibus illis antiquis philosophis petenda medicina est, non ab his uoluptariis.' Idem ad fam. IX 26 'in eo igitur, inquis, conuiuio Cicero ille [94]?' Eurysaci Attii uindicare studui in quaest. scen. p. 329 sq.
LI—LIII Censorinus fragm. c. 14 p. 96 Iahn. (2726 P.) 'Aristobolius [LI]. hic circuitus magis quam uersus est. Dactylum crebrum

93 hicine *Brux.*, *Lambinus* haeccine *Reg. Gud. Pith.* hiccine *uulgo* ille est Telamo *Geppertus l. l.* 114 est ille Telamo *Bern.* est ille Telamon *libri optimi*, *quod tuetur Wesenbergius ad Tusc. I* 49, 116 est Telamo ille *alii* 94 aspectabam *Med. epist.* Grai ora *Reg. Gud. Brux. Pith.* Grai lora *Med. epist.* Graii ora *uulgo* Graj ora *Lachmannus in Lucr. p.* 163 95 cum re concidit *libri deteriores*, *Bentleius* re concidit *Bern. in mg.*, *Marb.* rem condidit *Reg. Gud. Brux. Pith.* 96 quae tam *Bothius* (*intellegenda* uox *est*) quaedam *libri* tua pectora] tria, *om.* pectora, *Gorlic.* turbans *Heinsius*, *O. Iahnius* terribili ... turba et *Hultschius* terrificum sonitum *Bothius*

LII (22)

Quís meum nóminans nómen [aede] éxciet?
Quís tumultu ínuocans íncolarúm fidem —?

LIII (60)

Quí repens sémisomnum, ónere pulsáns graui
[Hás] fores, strépitu terret?

LIV (32)

Ioue pátre prognatus ést, ut perhibent, Tántalus,
Ex Tántalo ortus Pélops, ex Pelope autém satus
Atreús, qui nostrum pórro propagát genus.

LV (33)

En ímpero Argis, scéptra mihi liquít Pelops,

habet, rarum spondium. Paeon duodenarius [LII]. et hic circuitus magis quam uersus est. huic suberunt** denarius [LIII].' (Archebulius Nic. Loensis Epiph. V 8). Haec tria fragmenta in Niptris Pacuuii posita fuisse conieci. LIV Quintilianus IX 3, 57 'inuenitur apud poetas quoque' (sc. gradatio) 'ut apud Homerum de sceptro, quod a Ioue ad Agamemnonem usque deducit: et apud nostrum etiam tragicum: Ioue' e. q. s. (usque deducit .... Tantalus om. Tur. Flor. m. pr. Guelf., totum locum om. Alm.) Diomedes II p. 443 P. eisdem uerbis praemissis. Cf. Eurip. Iphig. Taur. 1 sqq. LV Seneca epist. 80 'ille qui in scena latus incedit et haec resupinus dicit: en impero'

---

inpulit *Darmst.* intulit *Vat. Gorl.*, *Bothius* *Anapaesti sunt, non dactyli, quos (item ut creticos fr. LII) confictos esse a grammatico contendit L. Mueller annall. philoll.* 1868 *p.* 434; *ne inspexit quidem illius libellum CFW Mueller prosod. Plaut.* 410 97 aede *Lachmannus, om. libri* 97 *sq.* exarquamuis *Gorl.* 98 tumultu *Scaliger Coni. p.* 56 tumultum *Darmst. teste Vrlichsio mus. Rhen. XXII* 471 tumulum *Vatic.* 99 *sq. Emendaui ut potui. Altero uersu creticum ditrochaeo statuo excipi. Praestant tamen fortasse haec:* quí repens sic mias ónere pulsát graui Mi fores? strépitu quis térret? *nam* qui repens semipulsus onere graui fores crepitu terrent *libri, nisi quod* honere *Vat. et* screpitu *Darmst.* 101 patre prognatus *scripsi* prognatus *Diomedis edd. uett.* propagatus *e corr. (fuerat* propugnatum *ut uid.) Ambros.* propugnatus *Diomedis Pariss. A B Monac.* propagatus *ceteri libri* patre gnatus *proposuit Buechelerus* e Ioue prognatus *repudians* tantius *Diomedis Parr. A B Monac.* 102 ortus *om. Diomedis edd. uett.* Pélops, *non* Pelóps *efferendum.* autem *om. Diomedis Parr. A B Monac.* 103 aetreus *Diomedis Par. B* et hereus *Monac.* porro *Bamb. suppl. Argentor., om. ceteri Quintiliani codd.*

propagat *Ambros. m.* 2 *in ras., Monac.* pagens (*om.* genus) *Bamb. suppl.* parauit *Argentor.* 104 enim peroargis *Quintiliani Bamb. suppl.* enim pero argus *Lassberg.* enim peroasgus *Flor.* II

Qua pónto ab Helles átque ab Ionió mari
Vrgétur Isthmus.

LVI

Quasi Hélles pontum et claústra . . . . .

LVII

Tántalo prognátus, Pelope nátus, qui quondam á socru
Oénomao rege Híppodameam ráptis nanctust núptiis.

LVIII (13)

'Ob scelera animique ínpotentiam ét superbiloquéntiam

e. q. s. 'seruus est: quinque modios accipit et quinque denarios.' Quintilianus IX 4, 140 'itaque tragoediae, ubi necesse est, adfectamus etiam tumorem ex spondeis atque iambis, quibus' (add. Spaldingius, om. codd.) 'maxime continetur: en impero . . . Pelops.' Cicero orat. 49, 163 'uerba, ut supra diximus, legenda sunt potissimum bene sonantia, sed ea non ut poetae exquisita ad sonum, sed sumpta de medio. Qua ponto ab Helles superat modum.' Cf. Meinekius Ephem. Marb. 1844 p. 15, Alb. Langius quaest. metr. 30, Bernh. Schmidtius mus. Rhen. XVI 598, meae denique de particulis Latt. symb. p. 36. LVI Varro de l. L. VII 21 'quasi' e. q. s. 'claustra, quod Xerxes quondam eum locum clausit; nam ut Ennius ait: isque Hellesponto pontem contendit in alto; nisi potius ab eo quod Asia et Europa ubi collidit, mare inter angustias facit Propontidis fauces.' (Cassi: Hellespontum O. Muellerus Cassius: Hellespontum Scioppius C. Aecius: Hellespontum Canterus Nou. Lect. V 26, Vrsinus. cf. Scaliger Coni. p. 69) LVII Cicero Tusc. disp. III 12, 26 'aegritudinem . . . depellamus . . . qualis enim tibi ille uidetur Tantalo' e. q. s 'Iouis iste quidem pronepos. tamne ergo abiectus tamque fractus? Nolite, inquit, hospites' e. q. s. [Enn. Thy. VIII] tu te, Thyesta, damnabis orbabisque luce propter uim sceleris alieni?' Numeros constituit Bentleius, quem tamen sequentia etiam Iouis iste quidem pronepos minus recte poetae dedisse intellexit post Dauisium Wolfius 2. Sumpta fortasse sunt ex Ennii Thyeste. LVIII Cicero Tusc. disp. IV 16, 35 'quam uim mali significantes poetae impendere apud inferos saxum Tantalo faciunt ob scelera'

---

peroasgus *Goth.* peroargus *Guelf.* Hyperoreogus *Argentor.* Hyperoargus *reliqui* scripta *Quintiliani Argentor.* regna *Seneca*, *quod immerito tuetur Bernh. Schmidtius* mi *Turnebus* licuit *Quintiliani Bamb. suppl. Lassb. Argent.* 105 ponto Helles *Gud. c Ciceronis* pontus Helles *ceteri Ciceronis libri* 107 ellespontum *Flor.* ad Hellesponti claustra *Scaliger Coni. p.* 69 *Conieci* Quasi Helles pontum claustra dicunt maritima 108 socru *Bentleius* socero *libri* socro *Klotzius* 109 raptis *Gud. Reg. Bern. alii codd. Dauisii* raptus *et supra lin.* ruptis *Rehd.* ractis *Marb.* raptus *Pith. Oxon. unus* raptu *Bentleius* nanctust *Tregderus* nanctus *Gud. Reg.* nactus est *Pith.* nactis *Rehd. m. pr.* uactus *Marb.* nactus *Bruxell. cum ceteris libris* nactu'st *Bentleius* nutis *Reg.*

LIX

Mentó summam amnem attíngens, enectús siti

LX (Att. Atr. 3)

Atreus

Proinde íta parent se in uíta, ut uinci nésciant.

LXI (48)

Quándo quidem is se círcumuestit díctis, saepit sédulo.

LXII (68 Enn. inc. fab. 57)

Num nón uis huius me uérsutiloquas málitias —?

e. q. s. Nonius p. 175, 30 'superbiloquentia. Cicero Tusculanarum lib. IIII: animique' e. q. s. LIX Cicero Tusc. disp. I 5, 10 'dic, quaeso, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, trauectio Acherontis, mento ... siti Tantalus?' Non. 401, 26 'summum, proximum. Cicero Tusculanarum lib. I: summam ... Tantalus.' Priscianus IX p. 861 P. (I p. 453 K.) 'necatus a necaui et nectus a necui facit. Horatius ... enectus arando. Liuius ... squalore enecti. Cicero Tusculanarum I: enectus siti Tantalus.' LX Cicero Tusc. disp. V 18, 52 'nec putet ad se praeceptum illud Atrei pertinere: proinde' e. q. s. (praeceptum illud antiquum pertinere cod. Vrs.) Attii Atreo tribuit Welckerus LXI Cicero de orat. III 39, 158 (transferuntur uerba) 'aut quo significetur magis res tota siue facti alicuius siue consilii, ut ille, qui occultantem consulto, ne id quod ageretur intellegi posset, duobus translatis uerbis similitudine ipsa indicat: quandoquidem' e. q. s. LXII Cicero de orat. III 38, 154 'nouantur autem uerba, quae ab eo qui dicit ipso gignuntur ac fiunt, uel coniungendis uerbis ut haec' [Enn. 21] 'annon' e. q. s. 'uidetis enim et uersutiloquas et expectorat ex coniunctione facta esse uerba, non nata.' Deest locus in Erl. a. Idem orat. 49, 164, 'immo uero ista' (sc. uerba bene sonantia) 'sequamur asperitatemque fugiamus [LXXVI] itemque' (sic Ernestius idemque libri): 'uersutiloquas

---

111 amnem *Buechelerus conl. Senecae Thy.* 68. 106 aquam *libri* aquam *Lachmannus in Lucr. VI* 552 aquam nitenti *Ritschelius opusc. II* 605 (*cf. p.* 581. 600) aquam *glossema esse ipse suspicatus olim* . . mento súmmum laticem *e. q. s. conl. Lucr. VI* 868 *proposueram* attinget *Nonius* enectus siti *optimi libri Ciceronis*, *Priscianus* senectus siti *Nonius* siti enectus *deterr. Ciceronis libri* aquam attingens enectus Tantalus siti *placuit H. Sauppio. Ceterum quod apud Ciceronem sequitur* Tantalus] tantulus *Gud. Reg. Ciceronis*, *Bamb. Halb. Prisciani: cf. Fleckeisenus annall. philoll. LXVI* 207 *dubitari posse monens*, *utrum a poeta in sequentis uersus initio an ab ipso Cicerone additum sit.* 113 is se *ut coniecerat Pearcius*, *Gudd. b c Lagom.* 2 13 32 iste *ceteri libri* saepit] saepe *Abrinc. Erl. b* sedulo] se dolo *Osannus Ephem. Darmst.* 1837 *p.* 59, *Bergkius* 114 num non uis huius me uersutiloquas malitias *Ciceronis libri* (*nisi quod* num uero me uis *Pal.* 9 me huius *Lagom.* 20 me *om. Lagom.* 3 6 15 67 84 uersi-

LXIII

Nóstra miseriá tu es magnus . . . .

* * *

Eándem uirtutem ístam ueniet témpus cum grauitér gemes.

* * *

Sí neque leges [té] neque mores cógunt . . . . .

LXIV (Att. Pelop. 8)

'Vbi nec Pelopidárum nomen néc facta aut famam aúdiam.

malitias.' Non. 189, 9 'uersutiloquax. Cicero de oratore lib. III: annon' e. q. s. 'uidetis enim et uersutiloquax et ... esse uerba.' Cf. Attii u. 694. LXIII Cicero ad Att. II 19, 3 'populi sensus maxime theatro et spectaculis perspectus est. nam gladiatoribus qua dominus qua aduocati sibilis conscissi: ludis Apollinaribus' (a. 695) 'Diphilus tragoedus in nostrum Pompeium petulanter inuectus est: nostra' e. q. s. 'miliens coactus est dicere. Eandem' e. q. s. 'totius theatri clamore dixit, itemque cetera. nam eiusmodi sunt ei uersus, ut in tempus ab inimico Pompei scripti esse uideantur. Si neque' e. q. s. 'et cetera magno cum fremitu et clamore sunt dicta. Caesar cum uenisset mortuo plausu, Curio filius est insecutus. huic ita plausum est, ut salua re publica Pompeio plaudi solebat. tulit Caesar grauiter. litterae Capuam ad Pompeium uolare dicebantur. inimici erant equitibus, qui Curioni stantes plauserant, hostes omnibus.' Valerius Maximus VI 2, 9 'Diphilus tragoedus, cum Apollinaribus ludis inter actum ad eum uersum uenisset, in quo haec sententia continetur: miseria nostra magnus est, derectis in Pompeium Magnum manibus pronuntiauit, reuocatusque aliquotiens a populo sine ulla cunctatione nimiae illum et intolerabilis potentiae reum gestu perseueranter egit. eadem petulantia usus est in ea quoque parte: uirtutem istam ... gemes.' Cf. Lipsius Var. Lect. I 11. Parum probabilia disseruit Firnhaberus Philol. VI 372 sq. LXIV Cicero ad fam. VII 30, 1 'hinc ipse euolare cupio et aliquo peruenire, ubi nec Pelopidarum nomen nec facta audiam.' Idem ad fam. VII 28 'pedibus es consecutus ut ibi esses, ubi nec Pelopidarum, nosti cetera.' Idem ad Att. XV 11, 3 'itaque etsi ne antea quidem dubitaui, tamen nunc eo minus, euolare hinc idque quam primum, ubi nec Pelopidarum facta neque famam audiam.' Cf. idem ad Att. IX 10, 2 'dies et noctis tamquam auis illa mare prospecto euolare cupio.' Idem ad Att. XIV

---

tuloquas *Abrinc.* milicias *Erl. b*) annum nouis huius me uersutiloquax malitia *Nonius* non nouisse huius me u. m. *Bothius* anne non nouisti huiusce u. m. *Beierus praef. fragm. Cic. orat. p. XVI* annon nouisti huius u. m.? *olim scripsi* núm neuis huius uers. me malitias fallere? *lusit Kiesslingius* 115 miseria nostra magnus est *Valerius* 116 gemas *Valerii Bern.* 117 te *om. libri* si *mutatum* sic *Ciceroni reddi*, *cetera* néque leges neque móres c. *septenarii hemistichium haberi uult Buechelerus* 119 euolandi *uerbo num poeta usus sit incertum: olim in antecedentis uersiculi clausula* euolem *posueram*

Versum fecit Bothius, *sed nescio an concinnius sit:* éuolem ubi

LXV (35)

Thesprôte, si quis sánguine exortám tuo
Prolem ínter aras sácrificas sacram ímmolet,
Quid méritus hic sit, dúbium id an cuiquám fuat?

LXVI (37)

rite Thesprotúm pudet
Atreí, quod ipse a Tántalo ducát genus.

LXVII (31)

Érras erras: nam éxultantem te ét praefidentém tibi

12, 2 'itaque exire aueo, ubi nec Pelopidarum, inquit.' Idem Phil. XIII 21, 49 'moueri sedibus huic urbi melius est atque in alias, si fieri possit, terras demigrare, unde Antoniorum nec facta nec nomen audiat, quam' e. q. s. Cf. Langius Vind. p. 34. Ascripsi Atreo Attii.

LXV Charisius IV p. 254 P. 'per transitum siue transmutatione personarum, cum a nostra ad alteram transimus et per illam transfigurantes quod uolumus retinemus, ut: Thesprote' e. q. s. 'hic a sua persona' (sua om. cod., addidi: persona ex illo sua natum esse putat Buechelerus) 'in aliam personam transiit, ut argutans per illam ostenderet, quid uellet increpare.' Pelopidis Attii et hoc et sequens fr. inseri uoluit Welckerus. LXVI Charisius IV p. 247 P. 'sarcasmos est allegoriae figura deridendi causa ficta, ut: rite ... genus; per hoc enim uult intellegi, ignobilem esse Thesprotum.' LXVII Cicero de orat. III 41, 166 'nam illud, quod ex hoc genere profluit, non est in uno uerbo translato, sed ex pluribus continuatis conectitur, ut aliud dicatur, aliud intellegendum sit [LXXIV]. atque illud: erras erras' e. q. s. 'sumpta re simili uerba eius rei propria deinceps in rem aliam, ut dixi, transferuntur.' Iulius Victor c. 20 p. 252 Or. (rhett. Latt. ed. Halm. p. 432) 'translatio ... ut aliud dicas et aliud intellegendum sit, ut est [LXXIV] et imperii insistent iugo.' Conlatis ex Aeschyli Agam. 1610 H. τὸν δὲ μὴ πειθάνορα ζεύξω βαρείαις οὔτι μὴ σειρα-

---

nec Pelopidarum facta neque famam audiam 120 thesprothe *Neap.* 121 arass *in fine uersus cod.* aras sacrare sacram *ed. princ.* aras sacram sacrare *Fabricius* aras sacras sacratam *Grotius Bibl. crit. nou. IV* aras sacram sacras *Bothius* aras sacrilega manu *CFW Mueller prosod. Plaut.* 526 122 dubium an *cod.* dubium an id *Bothius* dubiumne id *Grotius* dubiumne ut *Buechelerus. Vide an* dubiumne, ai *scriptum fuerit* fuat *Fabricius olim* fiat *cod.* siet *Fabricius*, *Putschius* quid hic sit meritus, dubium hauquaquam iam fuat *Mueller l. l.* 123 merito *Grotius Bibl. crit. nou. IV p.* 179 pudet *Grotius* pudeat *Neap. et exc. Leid.* 124 Atrei *Buechelerus* rei *Neap. exc. Leid.* generi *conieceram* quod *Neap.* q. *exc. Leid.* ad *exc. Leid.* ducat *Neap.* duci *exc. Leid.* ductat *Bothius* ducit *Keilius* 125 erras *semel om. Erl. Abrinc. Vict. Gudd. a c Lagom. praeter* 17 *omnes* nam et uidente te et praefidente (praesidente *Erl. b*) tibi *Abrinc. Erl. b* nam et uidente et praesidente tibi *Erl. a* uiolentem *in illo* uidente *latere uidetur Buechelero*

Réprimeut ualidae légum habenae atque ímperi insistént iugo.

LXVIII

. . . . quae múlier una
'Vsurpat dupléx cubile

LXIX

huíus, Phere,
Híc cubile iníre est ausus.

LXX

Vírginem me quóndam inuitam pér uim uiolat Iúppiter.

LXXI (38)

'Erebo procreáta fuscis crínibus Nox, te ínuoco.

LXXII (17)

Caelúm nitescere, árbores frondéscere,
Vités laetificae pámpinis pubéscere,
Ramí bacarum ubértate incuruíscere,

φόρον Κριθῶντα πῶλον ex Attii Clutemestra sumpta esse conieci.

LXVIII—LXX Cicero ad fam. IX 22 'placet Stoicis suo quamque rem nomine appellare. sic enim disserunt, nihil esse obscenum, nihil turpe dictu ... itaque non modo in comoediis res ipsa narratur ... sed etiam in tragoediis. quid est enim illud? quae mulier una; quid, inquam, est? usurpat d. c. quid? [LXIX] quid est? [LXX] bene uiolat: atqui idem significat: sed alterum nemo tulisset.' Electrae in Attii Clutemestra matrem obiurgantis uerba haberi possunt fr. LXVIII. Antiopae Pacuuianae tribui fr. LXX. LXXI Pauli Festus p. 83 M. 'Erebum Vergilius interdum obscuritatem quandam esse describit apud inferos ... Varro uero Erebo natam Noctem ait. unde est et illud: Erebo' e. q. s. Possunt ex Eumenidibus Ennii sumpta esse: cf. Aesch. 321 *μᾶτερ, ἅ μ' ἔτικτες, ὦ μᾶτερ Νύξ* et 844. LXXII Cicero Tusc. disp. I 28, 69 'hic autem, ubi habitamus, non intermittit suo tempore caelum' e. q. s. Idem de orat. III 38, 154 'nouantur autem uerba, quae ab eo qui dicit ipso gignuntur ac fiunt uel coniungendis uerbis ... uel saepe sine coniunctione uerba nouantur, ut: ille senius, ut: di genita-

126 insistant *Lagom.* 4 sistent *malit Kiesslingius* iam perii insistente iugo *Iulii Victorius Rom.* 128 usurpat *margo Cratandri, Nobbius* usurpato *Med.* una usurpauit duplex Cubile *coni. Buechelerus* 129 Ferei *Med.* Pheraei *Ernestius* 132 Erebo creata *libri* Erebo, te, creata, *omisso postea* te, *Bothius* 133 *sqq. uersibus praemitti* suo non intermittat tempore *noluit Hermannus coll. Aesch. Eum.* 894 134 laetificae *probauit Bentleius* laetificare *Reg.* laetiscere *Pal. a* 135 uacarum *Abrinc.* uaccarum *Erl. b de orat.* baccarum *Bamb. Nonii* incuruiscere *Nonius, unus Oxon. Tusc.* incur-

Segetés largiri frúges, florere ómnia,
Fontés scatere, herbis práta conuestírier.

LXXIII (42)

Téla, famuli, téla propere [férte]! sequitur mé Toas.

LXXIV (30)

néque me patiar
'Iterum ad unum scópulum ut olim clássem Achiuom offéndere.

LXXV

. . saxea ést uerruca in súmmo montis uértice.

les, ut: bacarum ubertate incuruiscere.' Non. 122, 17 'incuruiscere. Cicero de oratore lib. III: ut bacarum ubertatem incuruiscere. Ita et in Tusculanis lib. I.' Manifesto ad Ennii Eumenides pertinent translata ex Aesch. 903 sqq.:

καὶ ταῦτα γῆθεν ἔκ τε ποντίας δρόσου
ἐξ οὐρανοῦ τε κἀνέμων ἀήματα
εὐηλίως πνέοντ' ἐπιστείχειν χθόνα·
καρπόν τε γαίας καὶ βοτῶν ἐπίρρυτον
ἀστοῖσιν εὐθενοῦντα μὴ κάμνειν χρόνῳ,
καὶ τῶν βροτείων σπερμάτων σωτηρίαν.

LXXIII Censorinus fragm. c. 14 p. 95 Iahn. (2726 P.) 'tetrametros, qui Latine quadratus uocatur, choriacus talis est: tela' c. q. s. Ad Chrysen Pacuuii rettuli. LXXIV Cic. de or. III 41, 166 (uide LXVII) cf. Iul. Vict. c. 20 p. 252 Or. (432 H.) Incertum utrum ex tragoedia an ex comoedia sumptum sit. Cf. Plauti Most. III 1, 147 Merc. I 2, 84. Terenti Phorm. IV 4, 8; Zenobii prou. III 29 et quos praeterea locos laudant editores Gottingenses. LXXV Quintilianus VIII 3, 48 'deformitati proximum est humilitatis uitium (*ταπείνωσιν* uocant), qua rei

---

uascere *codd. aliq.* incuruesceret *Erl. a de orat.* inturgescere *Gud. b, aliq. Lagom.* incurnescere *libri optimi in Tusc., Erl. b de or.* incurbescere *Abrinc. de or.* 137 prata conuestirier Herbis *Naekius in Valer. Cat. p.* 43 138 tela propere ferte *L. Mueller ann. philoll.* 1868 *p.* 433 tela propere *libri* tela propere, tela *Lipsius apud Scriuerium, Naekius Opusc. I* 92 tela, tela propere *Bothius* thoas *Darmst.*

139 patior *Lagom. plerique, Vict. Gud. a et b* pati *Buechelerus* 140 iterum *om. Erl. b Abrinc. Lagom.* 2 4 13 32 ad unum *libri ut Plautus Most.* 677. aduncum *olim temere conieceram.* ut olim *scripsi* ut celum *Erl. a* ut telum *Erl. b* et alium *Gud. a* et celum *Lagom.* 4 et coelum *Lagom.* 81 et telum *ceteri* Achiuom *Abrinc. Lagom.* 2 *m. pr.* 13 32 *corr. Gud. c* Achiuum *uel* Achium *ceteri* ad unum scopulum iterum crasse offendere *Iulius Victor. Pentametri trochaici monstrum* néque nunc patiar iterum ad unum sc. aut ocrem classem A. o. *procreauit Bergkius ephem. antiq. XIII* 294 141 saxea est *anecd. Paris.,*

LXXVI (67)

Hábeo istanc ego pérterricrepam . . . .

LXXVII

auárum est mulierúm genus.

* * *

auro uéndidit uitám uiri.

LXXVIII

prudens ét sciens
Ad péstem ante oculos pósitam . . . . .

LXXIX

146[1] Aegialeúm parit

magnitudo uel dignitas minuitur, ut: saxea' e. q. s. Idem VIII 6, 15 'sunt etiam quaedam et humiles translationes, ut id de quo modo dixi: saxea est uerruca, et sordidae.' Anecd. Paris. Ecksteinii p. 20, 5 'dignitas minuitur ut saxea' e. q. s. Cf. Cato apud Gellium III 7: haec ipsa Catoni tribuit Fr. Gronouius et ambiguum esse iudicium sentio ut H. Iordanus Cat. rell. p. 18. Cf. Pacuuii Chrys. fr. XII.
LXXVI Cicero orat. 49, 164 'immo uero ista' (uerba bene sonantia) 'sequamur asperitatemque fugiamus: habeo' e. q. s. LXXVII Cicero de inu. I 50, 94 'si, cum totum debebit ostendere, de parte aliqua loquatur, hoc modo: mulierum genus auarum est, nam Eriphyla auro u. u. u.' Cf. Verrin. IV 18, 39. Latini tragici uerba in his latere uidit Valckenarius Diatr. in Eur. p. 157, qui utrumque uersum coniunxit altero sic conformato: Nam Eriphyle .... auro u. u. u. Quadrat et hoc et sequens fr. ad Epigonos Attii. LXXVIII Cicero ad fam. VI 6, 6 'itaque uel officio uel fama bonorum uel pudore uictus, ut in fabulis Amphiaraus, sic ego prudens ... positam sum profectus.' LXXIX Quintilianus VIII 6, 35 'catachresis, quam recte dicimus abusionem, quae non habentibus nomen suum adcommodat ... et apud tragicos aegialeo paret, at pater.' (trigicos Ambros. m. 1 Bamb. suppl. at pater sunt Argentor. at pater est uulg. Verba et apud tragicos aegialeo etiam 6, 26 post haec 'ab Hannibale caesa' in Ambros. Bamb. suppl. Monac. Argentor. intrusa sunt.)

Quintiliani libri plerique loco posteriore, *Aldus* saxa est *Monac. Bamb. m.* 2 *Tur. loco posteriore* saxum est *Ambros. loco post.* ex ea est *Quintiliani loco priore Bamb. suppl. Argentor. Tur. Flor. m. pr. Guelf.* exeat *Flor. m. alt. Monac. Ambros. m.* 2 ex ea *Ambros. m.* 1 ea est *Goth. Voss. b priore loco* ueruca *Quintiliani Bamb. suppl. Monac. Argentor.* uerruga *anecd. Par.* uerticae *anecd. Par.*
142 istam *libri* *De anapaestis* habeo istam echo p. *cogitauit Buechelerus: pro illo* habeo *poterat* pauco *ponere.* 143 auarum est mulierum genus *Valckenarius* mulierum genus auarum est *Cicero*
144 uitam uendidit uiri *Angelom.* uitam uiri uendidit *Tross.* uiri uitam uendidit *ceteri libri* 145 *Malim* prudens sciens *ut Ter. eunuch.* 72
146[1] aegialeo (aialeo *Monac.*) paret *Ambros. Monac. Bamb. suppl.*

LXXX (8)

Némo pius est, quí pietatem . . . .

LXXXI

Réligentem esse [téd] oportet, réligiosus né fuas.

LXXXII

. . . . uís, quae summas frángit infirmátque opes.

LXXXIII

. . . . . si quis me uídeat, [ita] dicát [sibi]:
Ní mirum hic ille ést uir talis tántis opibus praépotens?
Vbi nunc [est] secúndis rébus ádiutrix . . . . ?

LXXXIV

Lítus atque áër, et sólitudó mera

LXXX Cicero de fin. II 22, 71 'nam nec uir bonus ac iustus haberi debet, qui, ne malum habeat, abstinet se ab iniuria. nosti credo illud: nemo' e. q. s. 'caue putes quicquam esse uerius. nec enim, dum metuit, iustus est, et certe, si metuere destiterit, non erit.' LXXXI Gellius IV 9 'Nigidius Figulus, homo, ut ego arbitror, iuxta M. Varronem doctissimus, in undecimo commentariorum grammaticorum uersum ex antiquo carmine refert memoria hercle dignum: religentem' e. q. s. 'cuius autem id carmen sit, non scribit.' Non confidenter me huius uersiculi originem a scaena potissimum repetere non est ut moneam. LXXXII Cicero pro Rabirio Post. 10, 28 'ergo aderat uis, ut ait poeta ille noster, quae summas' e. q. s. LXXXIII Charisius V p. 252 P. 'per ethologiam, ut: si quis me uideat' e. q. s. LXXXIV Cicero ad Att. I 18 'nihil mihi nunc scito tam desse

---

etiam leo paret *Argentor.* et iam leo pariet *uulg.* Aceta Aegialeum parit *cum admonitione Quintiliani* at est pater *scriptum fuisse*, *laudari autem Pacuuii Medum coniecit Halmius.* Aceta *nomen in* at *uocula latere uidetur et sequentis uersus initio positum fuisse.* 147 pietate *Erl. Spir.* pietatem colet *deteriores libri* pietatem colit infortuni metu *Bothius* 148 ted esse *M. Hertzius ramentt. Gell.* (1868) *p.* 9 *et Fleckeisenus annall. philoll.* 1868 *p.* 416 esse *libri* religiosus ne fuas *Fleckeisenus l. l.* religiostus nefas *libri* religiosum nefas *edd. uett.*, *unde profectus ipse olim* at religiosumst nefas *scripsi*, *M. Hertzius nuper l. l.* set religiosum nefas *proposuit.* 150 *Secutus nunc sum in dimetiendis uersibus Keilium*, *cum olim integros tres senarios exhibuissem* ita *et* sibi *supplementa Keilii* 151 ille est uir talis *scripsi*: *cf.* 93 est ille talis uir *cod.* est ille uir talis *Keilius* est ille talis, *om.* uir, *Buechelerus* uir ille talis *in senarii principio CFW Mueller prosod. Plaut.* 426 152 est *suppl. Keilius In cod. post* adiutrix *uocabulum fuit*, *cuius prima littera* p, *pro qua* fo *etiam legi posse adnotauit Keilius*, *qui* potentia *suppleuit: melius* pollentia *placeret:* formositas *prop. Buechelerus* adiutrix fortuna *Fabricius:* fortuna adiutrix tua *coniciebam* 153 mera *uulgo* mea *Med.*, *om. Rom.*

LXXXV

. . . . férrum aes argentum aúrum penitus ábditum

LXXXVI

Prius úndis flamma

LXXXVII (Enn. Med. 8)

'Animum aduorte ac dícto pare!

* * *

Praetér·rogitatum si hísces

quam hominem eum, quocum omnia, quae me cura aliqua afficiunt, una communicem, qui me amet, qui sapiat, quicum ego ex animo' (ex animo H. A. Kochius, etiam cod. ex animi sententia ipse conieceram) 'loquar, nihil fingam, nihil dissimulem, nihil obtegam. abest enim frater ἀφελέστατος et amantissimus mei: alius non homo, sed litus' e.q.s. (mei: alius scripsi metellus libri meus A. Augustinus mei Malaspina mei. solus sum Peerlkampus. non homo fortasse nemo corrigendum. Poetae uerba, quae post me ipse quoque agnouit, Peerlkampus ab his nón homo est, sed incipi uoluit.) Prometheus apud Attium sic loqui potuit. LXXXV Cicero de off. II 4, 13 'eademque ratione nec lapides ex terra exciderentur ad usum nostrum necessarii, nec ferrum aes aurum argentum ecfoderetur penitus abditum sine hominum labore et manu.' (aes aurum argentum Bamb. Wuerzeb. Bernn. be aes argentum aurum, sed signis transpositionis eadem m. add. Bern. a aurum aes argentum Bern. e Rom.) Idem de nat. deor. II 60, 151 'nos e terrae cauernis ferrum elicimus, rem ad colendos agros necessariam; nos aeris argenti auri uenas penitus abditas inuenimus et ad usum aptas et ad ornatum decoras.' Vnde uersus particulam elicuit post Gruterum Langius Vind. p. 36, qui comparatis ex Aeschyli Prometheo u. 500 sqq. ἔνερθε δὲ χθονός Κεκρυμμέν' ἀνθρώποισιν ὠφελήματα Χαλκὸν σίδηρον ἄργυρον χρυσόν τε κ. τ. λ. Attii Prometheo nostra tribuit. LXXXVI Cicero Phil. XIII 21, 49 'prius undis flamma, ut ait poeta nescio quis, prius denique omnia, quam aut cum Antoniis res publica aut cum re publica Antonii redeant in gratiam.' Cf. Augusti dictum apud Cassium Dionem LV 13 θᾶσσον .. πῦρ ὕδατι μιχθήσεσθαι. LXXXVII Cicero pro Rabirio Post. 11, 29 'regum autem sunt haec imperia: animum aduorte ac dicto pare; et [158] et illae minae [Enn. Med. VII].' Ad Ennii Medeam haec quoque referri posse monuit Scaliger Coni. p. 60: cf. Eurip. 274. 321

---

154 aurum *uulgo om.* 155 undis flamma *recentiores libri Ferrarii*, undas flammam *libri plerique* undas flammamque *edd. uet.* cum undis flamma *Gryph.* 156 *sq.* animaduerte ac dicto (*uel* addicto) pare *libri* animum aduorte et dicto pare *Scaliger Coni. p.* 60
158 si hisces *scripsi* si pie *uel* piae *Monac. Vindobb. uterque*, *Oxonn.* 4 sit pie *Salisb. Glor. Oxonn. Tψ* si quippiam *Ascensiana* si quid *Halmius* si querare *Iuntina Orellii* si loquare *ex Hotomani cod. suspecto Lambinus* ne querare *Scaliger* *Vno uersu* ánimum a. ac d. p. et praeter rogitatum sile *Buechelerus*

LXXXVIII

Pereánt amici, dum ínimici una intércidant!

LXXXIX

Quám magis aerumna úrget, tam magis ád male faciendúm uiget

XC

Qui ésse uolt quod uólt, ei ita dat sé res, ut operám dabit.

XCI

Míseri sunt qui uxóres ducunt. — 'At tu duxisti álteram.

LXXXVIII Cicero pro rege Deiotaro 9, 25 'de Domitio dixit uersum Graecum eadem sententia, qua etiam nos habemus Latinum: pereant' e. q. s. ... 'uersus immanis.' Augustinus contra Faustum 16 'sicut est illa notissima et quarundam litterarum memoriae commendata furiosa sententia: pereant' e. q. s. Medeae Ennii conuenire sensit Ladeuicus anal. scen. p. 17: cf. Eurip. 816 sqq. Verum propius abesse alia monui in quaest. scen. p. 251, maxime adesp. trag. 294 N. ἐρρέτω φίλος σὺν ἐχθρῷ (cf. 244 N.) LXXXIX Quintilianus IX 3, 15 'alia commendatio uetustatis, cuius amator unice Vergilius fuit: uel cum se pauidum contra mea iurgia iactat: Progeniem sed enim Troiano a sanguine duci Audierat. Quorum similia apud ueteres tragicos comicosque sunt plurima. Illud et in consuetudine remansit: enimuero. His amplius apud eundem: nam quis te iuuenum confidentissime; quo sermonis initium fit et: tam magis illa tremens et tristibus effera flammis, Quam magis effuso crudescunt sanguine pugnae. quod est uersum ex illo: quam magis' e. q. s. 'pleni talibus antiqui sunt. initio Eunuchi Terentius ... ex Graeco uero translata uel Sallusti plurima.' Ex uetere tragoedia sumpta esse nostra coniecerunt Regius et Muretus Var. Lect. XIX 2, quibus frustra aduersatur Spaldingius: posse ad Ennii Medeam referri coll. Eurip. 364 dixi. XC Cicero de nat. deor. III 26, 66 '[Enn. Med. VIII] parumne ratiocinari uidetur et sibi ipsa nefariam pestem machinari? illud uero quam callida ratione! Qui uolt' e. q. s. 'qui est uersus omnium seminator malorum. [Enn. Med. IX] ... atque eadem Medea patrem patriamque fugiens [XCIII]. huic, ut scelus, sic ne ratio quidem defuit.' Ab Ennio in Medea inter fr. VIII et IX hunc u. insertum esse conieci. XCI Rhet. ad Herenn. II 25, 39 'item uitiosum est, cum uel in alium uel in eum ipsum, qui dicit quod in aduersarium dicitur, potest conuenire, hoc modo: miseri' e. q. s. Posse haec in altercatione Iasonis et Medeae in fabula

---

159 una inimici *libri deteriores* intereant *eidem* 160 uiget] iuget *Tur.* urget *Flor.* animus *supplendum uidetur* 161 esse uolt quod uolt, ei *scripsi* uolt esse quod uolt *Palat. Vindob., quod cum Vahleno* (*Enn. trag. u.* 306) *tuentur Geppertus l. l.* 114 *et CFW Mueller l. l.* 303 uolt quod uolt *Leidd. ABC Erl.* qui uolt quod uolt ita dabit sese res *Halmius* qui uolt esse quod uólt, ita dant se rés ei *olim edideram, cum et uariari accentum uerbi* uolt *cuperem et datiuo* ei *aegre carerem. Cf. Ter. hec.* 380 162 qui] si *Par. m. pr. Erf.* *Personas distinxit Lambinus*

XCII (63. 64)

Auricomus Colcorum . . . .
Finís frugifera et éfferta arua Asiaé tenet

XCIII (Enn. Med. 15)

posquám pater
'Adpropinquat iámque paene ut cómprehendatúr parat,
Púerum interea optrúncat membraque árticulatim díuidit,
Pérque agros passím dispergit córpus: id ea grátia,
'Vt, dum nati díssupatos ártus captarét parens,
'Ipsa interea effúgeret, illum ut maéror tardarét sequi,
Síbi salutem ut fámiliari páreret parricídio.

XCIV

Nón commemoro quód draconis saéui sopiui ímpetum,

Enniana locum habuisse suspicatus sum. XCII Cicero orat. 49, 163 'uerba, ut supra diximus, legenda sunt potissimum bene sonantia, sed ea non ut poetae exquisita ad sonum, sed sumpta de medio. Qua Ponto ab Helles — superat modum, at: auricomus Colchorum splendidis nominibus inluminatus est uersus, sed proximus inquinatus insuauissima littera: finis frugifera' e. q. s. (Sic enim secundum Viteb. Eins. Mon. O. Iahnius et Lachmannus in Lucr. VI 258. insuauissima litera finitus frugifera ceteri libri) XCIII Cicero de nat. deor. III 26, 67 (uide XC) XCIV Charisius V p. 252 P. 'per paralipsim, cum uolumus negantes aliquid indicare, tamquam: non commemoro' e. q. s. Idem V p. 253 P. 'negando cum quid negantes uolumus indicare atque improperantes beneficia, quae audiens cognoscat*' (infinitiuum excidisse statuit Keilius) 'non memoro' e. q. s. Medea dixit fortasse in Ennii fabula, Euripidis sunt u. 476

ἔσωσά σ' ὡς ἴσασιν Ἑλλήνων ὅσοι
ταὐτὸν ξυνεισέβησαν Ἀργῷον σκάφος,
πεμφθέντα ταύρων πυρπνόων ἐπιστάτην
ζεύγλαισι καὶ σπεροῦντα θανάσιμον γύην.
δράκοντά τε κ. τ. λ.

---

163 auricomus colcorum *scripsi* (aries *uel sequi uel inseri potuit*) auricos locorum *Gudd. a c* tauricos locorum *Gud. b, ed. Rom.* alles boleorum *Erl. b, similiter ceteri* (*latet* aries *in illo*) auratus aries Colchorum *ed. Norimb., Lachmannus in Lucr. VI* 258 Tmolus (Timolus *Klotzius*) auri fons liquorum *idem in O. Iahnii editione et Klotzius* Tmolo auri fons liquorum *O. Iahnius* auri colos liquorum *auriferum flumen ut Pactolum intellegens Buechelerus* et qua Lydiae *exempli causa addidit Lachmannus in Lucr. VI* 258 exoritur, Lydiae *O. Iahnius* 164 efferta *Lachmannus in Lucr. l. l.* (*nisi* ecferta *praestat*) ferta *libri* Asiaè *Erl. b* Asia *Viteb. Eins. Mon. Gudd. a b, ed. Rom.* Asias *Gryph.*
165 posquam *Leid. A* postquam *ceteri* 168 perque *corr. ex* peraque *Vind.* parque *Erl.* 169 disputatos *Leid. C* dissipatos *ceteri* aptaret *Kiesslingius: conici etiam* artaret *possit* 172 non

Nón quod domui uím taurorum et ségetis armataé manus.

XCV (Pac. Med. 6)

Medea

cóniugem
'Illum, Amor quem déderat, qui plus póllet potiorque ést patre.

XCVI (Att. Arm. iud. 16)

nequeo . . .
Qua caúsa accusem hunc, éxputando euóluere.
Nam sí ueretur, quíd eum accuses, qui ést probus?

XCV Cicero Tusc. disp. IV 32, 69 'quid ait ex tragoedia princeps ille Argonautarum? [Enn. Med. XI] quid ergo? hic amor Medeae quanta miseriarum excitauit incendia! atque ea tamen apud alium poetam patri dicere audet se coniugem habuisse [175].' Ad Pacuuii Medum olim reuocauerunt. XCVI Rhet. ad Herenn. II 26, 42 'item uitiosum est, ipsum sibi in sua oratione dissentire et contra atque ante dixerit dicere, hoc modo [XCVI]. Non incommoda ratione uidetur sibi ostendisse, quare non accusaret. Quid? postea quid ait? [XCVII]' Cicero de inu. I 45, 83 'aut conuersione aut alterius partis infirmatione' (reprehenditur falsa complexio) 'hoc modo: [178 — 180] Hic siue uereri dixeris siue non uereri, concedendum hoc putat, ut neges esse accusandum. Quod conuersione sic reprehendetur: immo uero accusandus est. nam si ueretur, accuses: non enim parui auditu aestimabit. sin inuerecundum animi ingenium possidet, tamen accuses: non

---

memoro *cod. p.* 253 draconis saeui sopiui impetum *Fabricius, Putschius* draconis saeui sopiuit impetum *cod. p.* 253. latroni statui oppressi *cod. p.* 252, *unde diuersa haec ab illis putans* draconis taetri oppressi impetum *Lindemannus* 173 non quod domui uim taurorum *Lindemannus ad p.* 252 et domus ista uirorum *cod. p.* 252 non quod domauit uiros *cod. p.* 253, *unde hic* uirorum *Lindemannus* non uros quod domaui *Scriuerius* armata *cod. p.* 252 175 haec *corr. m. eadem in* est *Gud.* 176 *sq.* nequeo . . . (*uel* non queo) Qua causa accusem hunc *scripsi* qua causa accusem hunc nequeo mecum id *Bamb. b in mg.* qua causa accusem causã hunc cũ id *Wuerzb.* qua causa accusem hunc tum id *ceteri libri*, *nisi quod* caus *Tur.* quare accusem hunc, nequeo *Lambinus* exputando *Par. m. pr. Wuerzb.* exponendo uel exputando *Fris. m. rec.* disputando uel exputando *Tross.* disputando *Par. corr. Bamb. b in mg.* exponendo *Erf.* disponendo *Bamb. a Fris.* noluere *Wuerzb.* *Haec tantum* qua causa accusem hunc *poetae tribuens deinde* tum id exputando euoluere *a rhetore interposita esse statuit Kayserus.* qua causa accusem, me exputando euoluere? *om.* nequeo *Sauppius ind. scholl. Gotting.* 1867/8 *p.* 13 178 cum *libri plerique* enim *Par. m. pr. Wuerzb. altero loco* cum *Tur. loco priore* accuses *Erf. Wuerzb. Bamb. a corr. loco priore*,

Sin ínuerecundum ánimi ingenium póssidet,
Quid aútem accuses qui íd parui auditum aéstimet?

XCVII (Att. Arm. iud. 17 inc. auct. 2)

Nunc égo te ab summo iám detexam exórdio.

XCVIII (43)

Axéna Ponti per fréta Colchos deníque delatus adhaési.

XCIX (44)

Oré beato lumíne uolitans, qui pér caelum candídus
equitas!

enim probus est.' Iulius Victor c. 12 p. 235 Or. (rhett. Latt. ed. Halm. p. 414) 'conuersione hoc modo: [178—180].' Secuutur eadem fere uerba quae apud Ciceronem leguntur. Victorinus explan. p. 253, 12 H. 'si ueretur, quid accuses qui probus est? si non ueretur, quid accuses qui id parui auditu aestimat?' e. q. s. XCVII Rhet. ad Herenn. l. supra l. XCVIII XCIX Censorinus fragm. c. 14 p. 96 Iahn. (2726 P.) 'Aristophanius anapaestus [XCVIII] recipit pedes quaternorum temporum omnis, inplet pedes septem et semipedem. Anapaestus octonarius [XCIX] recipit eosdem pedes praeter semipedem.' Vtrumque exemplum confictum esse decreuit L. Mueller annall. philoll. 1868 p. 433. Prius Medo Pacuuii tribuit Welckerus, nec alterum aut ab hac fabula aut ab Attii Prometheo (cf. Aeschyli u. 91) alienum habui.

Par. Angelom. Tur. Tross. Erlang. Wuerzb. altero, nisi quod accusses *Par.*, acuses *Wuerzb.*, *item Iulius Victor et Victorinus.* accusem *ceteri* qui] quod *Tross. loco priore* 179 sinuerecundum *Erf. Par. loco priore* si inuerecundum *Bamb. a Fris. Tur. loco priore, Par. Angelom. Tur. Tross. altero, Iulius Victor* 180 quid autem accuses *Wuerzb. priore loco, Kayserus.* quid ///// accuses *Erl. de inu.* quid autem eum accuses *Par. m. pr. loco pr.* quid eum accuses *Erf. Bamb. a corr. loco priore, Par. Angelom. Tur. Tross. Wuerzb. altero, Iulius Victor* quid accuses *Victorinus* quid accusem eum *Fris. Tur. Tross. loco priore* quid eum accusem *ceteri* quid tu eum accuses *Sauppius* quid tandem eum accuses *olim temptaueram.* qui id *libri plerique* quid *Par. m. pr. Wuerzb. utroque loco* cum id *Tross. loco priore* qui *Erl. de inu.*, *Victorinus* id qui *Bothius* auditum *Erf. Par. loco priore, Tur. utroque*, *Victorini Fris.*, *probauit Fleckeisenus et Halmius anal. Tull. I* 18 auditu *ceteri* aestimet *Par. Angelom. Tur. altero loco*, *Iulius Victor* aestimat *Victorinus* estimet *Tross. priore loco, Erl. Wuerzb. de inu.* existimes *idem pr. l.* existimet *ceteri* 181 ego *om. Tross.* iam *om. Tur.* detexam ordine exordio *Bamb. b m. pr.* 182 fer *Darmst. Vatic.* cholcos *Vatic. Darmst.* (*teste Vrlichsio mus. Rhen. XXII* 471) 183 ore *libri* Hore *Bothius*, *et sane* Orus *inuocatur pro Apolline.* orte *Lachmannus* clare *Buechelerus: recte idem conl. Ciceronis Arat.* 180 uolitans *ad antecedentia reuocauit.*

C

. . . o domus ántiqua, heu quam díspari
Domindruáre domino!

CI (26)

Cum te éxpetebant ómnes florentíssimo
Regnó, reliqui: núnc desertum ab ómnibus
Summó periclo sóla ut restituám paro.

CII (16)

Refúgere oculi: córpus macie extábuit:
Lacrimaé peredere úmore exanguís genas:

C Cicero de off. I 39, 139 'aliter ampla domus dedecori saepe domino fit, si est in ea solitudo, et maxime si aliquando alio domino solita est frequentari. odiosum est enim, cum a praetereuntibus dicitur: o domus' e. q. s. 'quod quidem his temporibus in multis licet dicere.' Idem Phil. II 41, 104 'o tecta ipsa misera quam dispari domino! quamquam quomodo iste dominus? sed tamen quam ab dispari tenebantur!' CI Rhet. ad Herenn. II 25, 40 'item uitiosum est, cum id quod in aperto delicto positum est tamen aliqua tegitur defensione, hoc modo: cum te' e. q. s. Cicero de inu. I 48, 90 'leue est quod ... perspicue turpem rem leui tegere uult defensione, hoc modo: cum te' e. q. s. Medeae in Pacuuii Medo uerba agnouit Ladeuicus anal. scen. p. 17 CII Cicero Tusc. disp. III 12, 26 'quid? illum filium Solis nonne patris ipsius luce indignum putas? refugere' e. q. s. 'haec mala, o stultissime Aeeta, ipse tibi addidisti: non inerant in eis, quae tibi casus inuexerat: et quidem inueterato malo, cum tumor animi resedisset ... sed maeres uidelicet regni desiderio, non filiae. illam enim oderas et iure fortasse: regno non aequo animo carebas.' Medo Pacuuii reddidit Welckerus.

---

184 heu *om. Ochl. Bambb. a b Goth. Gudd. c d* et *Bernn. a b c d Gud. a Bamb. Wuerzb.* et heu *alii* dispare *Gud. c* a dispari *Gud. d* 185 dominaris domino *Gudd. b d* domino dominare *Gud. c* domino dominaris *Gud. e* donare domino *Wuerzb.* 186 expectabam *Par. m. pr.* expectabant *Bamb. a Fris. Tross. priore loco* exspectabant *Tur. altero* 187 in regno *Tross. priore loco* desertus *Par. m. pr.* es desertus *Bamb. a Fris. Tur.* desertus es *Tross.* cum desertus es *Par. corr. Bamb. b priore loco* 188 periclo *Lambinus* periculo *libri utroque loco* sola *Par. altero loco, m. pr. priore* solamen *Bamb. b priore loco* solum *Tur. altero supra uersum* solus *ceteri* ut *om. Par. Bamb. a Fris. Tross. priore loco* restitutio paro *Par. m. pr.* restitutionem paro *Par. corr. Bamb. a Fris. Tross.* restituere comparo *Emmer. Erf. priore loco* 189 extabrnt *Reg.* (*littera* n *expuncta*) extabant *Gud.* 190 umorem *Reg. Pith.* humorem *Gud. Brux.* exanguis *Gud.* exangues *Reg. Pith. cum ceteris*

Situm ínter oris bárba pedore hórrida
Intónsa ínfuscat péctus inluuié scabrum.

CIII

Meminístin te spondére mihi gnatám tuam?

CIV

Quae quám sint cara póst carendo intélleguut,
Quamque áttinendi mágni dominatús sient.

CV

Rapiúnt per undas cúrrus suspensós equi

CIII Varro de l. L. VI 72 'sic despondisse animum quoque dicitur ut despondisse filiam, quod suae spontis statuerat finem; a qua sponte dicere, respondere quoque dixerunt, quom ad spontem responderent, id est ad uoluntatem rogationis. itaque qui ad id quod rogatur non dicit, non respondet: ut non spondet ille statim, qui dixit spondeo, si iocandi causa dixit, neque agi potest cum eo ex sponsu. Itaque is qui dicit in tragoedia: meministin' e. q. s. 'quod sine sponte sua dixit, cum eo non potest agi ex sponsu.' (itaque is qui Spengelius de Varr. l. l. 32 ita quisqui Flor. itaque qui Goth. Haun. itaque quis qui Par. a itaque quisquis ceteri libri itaque quoi quis O. Muellerus itaque siquis Lachmannus mus. Rhen. 1839 p. 119.) Potuit haec in Attii Andromeda Perseus dicere, uel in Hermiona Pacuuii Neoptolemus Menelao, quod tamen minus probabile. CIV Cicero Orat. 47, 157 'quid? quod sic loqui: nosse iudicasse, uetant; nouisse iubent et iudicauisse? . . . itaque utrumque Terentius . . . siet plenum est: sit imminutum: licet utare utroque. ergo ibidem [194. 195].' CV Cicero Tusc. disp. II 27, 67 'ut enim si cui nauiganti, praedones si insequantur, deus qui dixerit: eice te de naui, praesto est qui excipiat uel delphinus . . . uel equi Pelopis illi Neptunii, qui per undas currus suspensos

---

191 situm inter oris *Lachmannus in Lucr. II* 118 situ intoris *Mon. b* situ nitoris *optimi libri* situ mucoris *uel* s. indecoris *uel* s. uictoris *ceteri Oxonn.* situ nidoris *alii* situ liuentes *in 'libris mysticis' Turnebi Aduers. XXVI* 6 *et cod. Vrsini* titinnit auris *Bentleius* situst in ore *Dauisius* situm uide oris *Bothius* pedore *Gud. Reg. Pith.*, *quam scripturam tuetur Fleckeisenus annall.* 1861 *p.* 574 horrida atque *libri*, *nisi quod* adque *Gud. m. pr. Deleuit* atque *Bothius*, *probauit autem uersum hypermetrum Lachmannus l. l.* 192 inluuiae *Gud.* illuuie *ceteri* 193 meministin *uulgo* meministi *Haun.* meministine *ceteri libri* spondere *Lachmannus Mus. Rhen.* 1839 *p.* 119 despondere *libri*, *quod qui seruare uolet aut lacuna interposita* méministin te despondere . . mihi g. t. *scribendum aut sic* méministine desp. te mihi g. t. *transponendum est.* gnatam *uulgo* agnatam *Flor. Goth.* cognatam *Haun.* cognatum *Parr. a b* 194 quae quam sint cara] quam cara sint quae (*uel* que) *libri*, *Lachmannus* carenda *Lachmannus* 196 *ludi causa effinxi ex Ciceronis uerbis: sequentis uersus initio* Neptunii *fuisse potest* cursus *Gud. m. pr.*

CVI

Siue ísta uirtus seú latrociniúm [fuit],
Horréndum miserandum ínpium esse clámitant,
Quod éxpulisti saúcios patrió lare.

CVII

Eám, quam nihil accúsas, damnas: béne quam meritam esse aútumas,
Dícis male meréri.

CVIII

Id quód scis prodest níhil, id quod nescís obest.

CIX

Mors mísera non est, áditus ad mortem ést miser.

rapuisse dicuntur, excipient te et quo uelis perferent, omnem omittat timorem: sic' e. q. s. Fortasse Oenomaum Attii tetigit Cicero.
CVI Charisius V p. 254 P. 'per epitropen: siue ista' e. q. s. 'de nomine disceptatio est, cum res sit palam. hic aduersariis permittimus, quo uelint pacto nomen imponere, ut de eo potius quam de re ipsa dubitare uideamur.' CVII Cicero orat. 49, 166 'ut ... intellegamus non quaesitum esse numerum, sed secutum. Quod fit item in referendis contrariis, ut illa sunt, quibus non modo numerosa oratio, sed etiam uersus efficitur: eam ... damnas. condemnas diceret, qui uersum effugere uellet. bene ... mereri. [CVIII]. Versum efficit ipsa relatio contrariorum; id esset in oratione numerosum: quod scis, nihil prodest: quod nescis, multum obest.' Ceterum etiam haec numerosa nobis senarium sonant quamuis non numerosum: ergo id quod scis et id quod nescis a Cicerone scriptum fuisse puto. Idem Top. 13, 55 'eius generis' (sc. enthymematum) 'haec sunt: [CX CVII CVIII].' Cf. Boëthius Comm. in Top. p. 365 Or. Fr. CVII non alienum esse ab Attianae Amfitruonis argumento monui. CVIII Cicero orat. 49, 166 Top. 13, 55 (uide CVII) cf. Boëthius l. l. Posse haec in Pacuuii Antiopa Setum Amphioni obiecisse uideri olim dixi. CIX Quintilianus VIII 5, 6 'illud notabile ex diuersis' (sc. sententiam poni): 'mors' e. q. s. 'ac rectae quidem sunt tales: tam deest auaro quod habet, quam quod non habet.

---

197 siue ista uirtus seu *Keilius*, *postquam* siue ista uirtust seu *inueneram*. siue ita uirtus siue *cod.* latrocinium *Keilius* ita patrocinium *cod.* fuit *Keilius*, *om. cod.* 198 horridum *in exitu uersus prioris scripseram* miserandum *Keilius* miseranda *cod.* inpium esse *scripsi* fia (*uel* fiu) ēē *cod.* siue est *ed. pr.* fuisse *Keilius* infandum esse *Buechelerus* esse factum *spreui* horrendum factum et miserandum esse *L. Mueller annall. philoll.* 1867 *p.* 505 clamitant *Keilius* clamitas *cod.* calamitas *ed. pr.* 199 *Quatuor pedum ab initio lacunam statuit Keilius* insonti quod *ed. pr.* extulisti *cod.* extudisti *L. Mueller* 202 nil *Lachmannus cf. idem ad Lucr. I* 159
prodest; nihil id ... obest? *Orellius secundum Boëthium. Multo magis quam quod supra dedi placet quod Kiesslingius flagitat* quod scis nil prodest, íd quod nescis múltum obest

CX

Hoc métuere, alterum ín metu non pónere.

CXI (24)

. . . umbris ócculuntur párietum.

* * *

Nihil hórum similest ápud Lacaenas uírgines,
Quibus mágis palaestra Euróta sol puluís labor
Milítia studio est quám fertilitas bárbara.

CXII

Vt múltus e uiscéribus sanguis éxeat.

CXIII

Vós enim iuuenes ánimum geritis múliebrem, illa uirgó uiri.

Sed maiorem uim accipiunt e mutatione figurae, ut: usque adeone mori miserum est? acrius hoc enim, quam per se: mors misera non est.' (Deest locus in Ambros. et Bamb.) Lactantius diu. inst. III 17 'nec frustra dictum est: mors' e. q. s. 'hoc est: morbo tabescere, ictum perpeti, ferrum corpore excipere, ardere igni, dentibus bestiarum laniari.' Publilii Syri non esse Woelfflinus quoque (Publilii Syri sententiae. prolegg. p. 45) sentit. CX Cicero ad Att. XII 51 'de Caerellia quid tibi placeret Tiro mihi narrauit: debere non esse dignitatis meae: perscriptionem tibi placere: hoc metuere' e. q. s. 'sed et haec et multa alia coram.' Ibidem XIV 21, 3 'mihi autem non est dubium, quin res spectet ad castra. acta enim illa res est animo uirili, consilio puerili. quis enim hoc non uidit, regni heredem relictum? quid autem absurdius? hoc metuere' e. q. s. Idem Top. 13, 55 (uide CVII) cf. Boëthius l. l.
CXI Cicero Tusc. disp. II 15, 36 'itaque illi, qui Graeciae formam rerum publicarum dederunt, corpora iuuenum firmari labore uoluerunt. Quod Spartiatae etiam in feminas transtulerunt, quae ceteris in urbibus mollissimo cultu parietum umbris occuluntur. Illi autem uoluerunt nihil horum simile esse apud Lacaenas' e. q. s. Versuum 206—208 indicium primus fecit Scaliger Coni. p. 67. Ex Meleagro Attii uidentur sumpta esse. CXII Cicero Tusc. disp. II 14, 34 'itemque Lycurgi' (sc. leges) 'laboribus erudiunt iuuentutem . . . Spartae uero pueri ad aram sic uerberibus accipiuntur, ut multus' e. q. s. Versu tragico Ciceronem uti animaduertit Lachmannus in Lucr. V 993
CXIII Cicero de off. I 18, 61 'intellegendum autem est, cum proposita

---

204 hunc *libri in Top. exceptis Viteb. Eins. et altero apud Lambinum* 205 parietum umbris occuluntur *Cicero* 206 simile apud *Scaliger* 207 palaestra Eurota] *cf. Lachmannus in Lucr. IV* 1169 Eurotas *Wesenbergius* 208 militiae *Bouherius et Wesenbergius* militiae et *Seyffertus* duritia *Bentleius* studio *Lambinus cum Oxonn. aliquot, si fides collatoribus.* in studio *ceteri libri, de qua scriptura cf. Lachmannus in Lucr. IV* 283 facilitas *Leid. Oxon. unus* futilitas *Bentleius* 209 multis *Bruxell.* 210 *Septenarium restituit Lachmannus in Lucr. IV* 211 etenim *Bern. a*

CXIV

. . tantum gaúdium oboriri éx tumultu máximo!

CXV

Cúr fugit fratrém? scit ipse .

CXVI

213¹ uas' argénteis

*

palmi' crínibus

*

. Técti' fractis

CXVII

214 Páter inquam, hospités, pater me lúmine orbauít, pater.

sint genera quattuor, e quibus honestas officiumque manaret, splendidissimum uideri, quod animo magno elatoque humanasque res despiciente factum sit. Itaque in probris maxime in promptu est, si quid tale dici potest: nos enim' e. q. s. 'et si quid eiusmodi: Salmacida' e. q. s. Coniectura Meleagro Attii tribui CXIV Festus p. 190 M. 'oboritur adnascitur: nam praepositionem ob pro ad solitam poni testis hic uersus: tantum' e. q. s. 'et Ennius: ob Romam' e. q. s. CXV Seneca controu. I 1 p. 65, 19 B. 'colorem ex altera parte quae durior est Latro aiebat hunc sequendum, ut grauissimarum iniuriarum inexorabilia et ardentia induceremus odia. Thyesteo more aiebat patrem non irasci tantum debere, sed furere. ipse in declamatione usus est summis clamoribus illo uersu tragico: cur' e. q. s. Vario Thyestae tribuit Buechelerus. CXVI Cic. or. 45, 153 'sed quid ego uocales? sine uocalibus saepe breuitatis causa contrahebant, ut ita dicerent: multi modis' (cf. Pac. 307), 'uas argenteis, palm et crinibus, tecti fractis.' Ennii uel Naeuii haec esse suspicatur Buechelerus de lat. decl 66. CXVII Charisius V p. 250 P. 'epanalepsis est, cum eadem dictio in principio uersus et in clausula ponitur, ut: pater inquam' e. q. s. Diomedes p. 440 P. 'epanalepsis ... pater inquam me' e. q. s. Claudius Sacerdos I p. 35 Endl. 'epanalempsis fit hoc modo: idem uerbum ponitur in clausula, quod in principio dictionis, ut: pater inquam me' e. q. s. Phoenicis Enniani querellae possunt esse.

---

animos geritis muliebres *Oehl. Gudd. c e Bern. d* ea *Geppertus l. l.* 112 uirago *deteriores* 211 gaudium mi oboriri *O. Muellerus Expleri poterat uersus sic:* tántum nunc oboríri gaudium, *uel si datiuum requiris*, tántum gaudium óboriri illis 212 fugit *Buechelerus* fugis *libri* 213² palm et crinibus *codd.* passi' crinibus *Lambinus; immo* palmi' crinibus *scribendum*, *cf. Eur. Hecub.* 815 *καὶ χερσὶ καὶ κόμαισι.* 214 hospites, pater me *scripsi* hospitis me *Claudius* me *Charisius et Diomedes* pater *exitus uersus num in Charisii cod. extiterit incertum: nunc non apparet*

CXVIII (40)

Sed iám se caelo cédens Aurora óbstinet
Suúm patrem.

CXIX (53)

Libér, qui augusta haec lóca Cithaeronís colis

CXX

Rápite agité ruite céleripedes!

CXXI

Iouís sacratum iús iurandum ságmine

CXXII

fróndem ac flores áddidit,
Non lánas, sed uelátas frondentí comas

CXXIII (23)

[Atós] in cornuátam tauram umbrám iacit.

CXVIII Festus p. 197 M. 'obstinet dicebant antiqui, quod nunc est ostendit, ut in ueteribus carminibus: sed iam' e. q. s. CXIX Apuleius Florid. XVIII 'ut ille tragicus, qui in theatro dici facit: Liber' e. q. s. De Bacchis in Pacuuii Antiopa cogitaui. CXX Censorinus fragm. c. 15 p. 98 Iahn. (2727 P.) 'pyrrichius: rapite' e. q. s. Cf. Pacuui inc. fab. IV. CXXI Festus p. 321 M. 'sagmina uocantur uerbenae, id est herbae purae, quia ex loco sancto arcebantur — — uel a sanciendo, id est confirmando. Naeuius: ius sacratum Iouis iurandum sagmine.' Paulus p. 320 M. 'sagmina dicebant herbas uerbenas, quia ex loco sancto arcebantur ... uel a sanciendo, id est confirmando. Naeuius: scopas atque uerbenas sagmina sumpserunt.' Vnde nostri uersus auctorem incertum fieri intellexit O. Muellerus, idem senarii numeros restituit. Nugatur autem Klussmannus p. 75
CXXII CXXIII Varro de l. L. VII 24 'dictas apparet infulatas hostias, quod uelamenta, his e lana quae adduntur, infulae. itaque tum quod ad sepulcrum ferunt: frondem' e. q. s. '[CXXIII] dicere apparet cornuatam a cornibus. cornua a curuore dicta, quod pleraque curua.' (non lanas. ideo Naeuius ait: sed uelatas f. c. cod. Lips. et ed. princ.) Cf. Hermannus in Eurip. Alcest. p. XIX. In fr. CXXII Orestem intellego qui patris sepulchrum suis cincinnis ornauit: cf. Soph. Electr. 894 sqq. Versu CXXIII O. Muellero uidebatur Graecus hic redditus

---

215 *Septenariorum frusta olim indicaueram.* 217 angusta *Laur.* ciceronis scolis *idem* 219 Iouis sacratum ius iurandum *O. Muellerus* ius sacratum Iouis iurandum *cod.* 220 addit *Haun.*
221 frondenti (*scil.* coma) *scripsi* frondentis *libri* 222 Atos *om. libri* in cornuatam tauram *O. Muellerus* cornua taurum *libri plerique* cornua taurorum *Par. a* cornuat aurum *Scaliger* cornuatam *cod. B*, *quod olim praetuli* iaci *libri* iacit, icere paret *assumptis Varronis* dicere apparet *Scaliger*

CXXIV

Diem húnc decorare féstum festiuíssime

CXXV (Pac. Dul. 5)

. férme aderant aequóre in alto
Ratibús repentibus . .

CXXVI

. . prolubium est pétere amicitiam ét fidem.

CXXVII

Aetérna templa caéli

CXXVIII

Omnes homines ád suum quaestum cállent nec fastídiunt.

esse: Ἄθως σκιάζει νῶτα Λημνίας βοός (Greg. Cypr. I 73 Leutsch. cf. uol. II p. 100). CXXIV Charisius II p. 180 P. 'festiuissime. * Diem' e. q. s. 'nam et nomina interdum accidunt, quae nec absolutum nec comparatiuum, sed tantum superlatiuum ferunt.' CXXV Varro de l. L. VII 23 'Pacuuius [inc. fab. XLVIII]; dictum fretum a similitudine feruentis aquae . . . ferme aderant' e. q. s. 'aequor mare appellatum, quod aequatum quom commotum uento non est. Ratis nauis longas dixit, ut Naeuius quom ait' e. q. s. CXXVI Non. 64, 7 'proluuium est' e. q. s. 'Accius Andromeda . . .' Exemplum esse, non Nonii interpretamentum uidit Lipsius CXXVII Varro de l. L. VI 11 'aeuom ab aetate omnium annorum: hinc aeuiternum, quod factum est aeternum . . . ab eo Plautus . . . hinc poetae aeterna templa caeli.' (cf. Enn. inc. nom. XXXI) XXVIII Plautus Trucul. V 39 'uenítne in mentem tíbi quod uerbum in cáuea dixit hístrio: omnes' e. q. s. Dixi in quaest. scen. 352 (quas ignorat Bergkius symb. in gramm. lat. I p. 139) Telamonem Ennii aruspices fastidientem haec dicere potuisse, sed ne a comoedia quidem aliena esse; neque constat quam accurate ipsa poetae uerba Plautus reddiderit. Cf. Asin. I 3, 34.

Idem in quaest. scen. p. 356 monui tragicum stilum in comoedia imitari Plautum et Terentium uideri his locis:

Bacch. 1053: fit uásta Troia, scíndunt proceres Pérgamum.
Curcul. 86: quisnam ístic fluuiust quém non recipiát mare?
Stich. 365: . . . radiósus se ecce sól superabat éx mari.
(se ecce Buechelerus mus. Rhen. XII 132 SECCE *A* esse ceteri libri ecce Scaliger)
Menaechm. 101: tantás struices cóncinnat ('patinarias,' immo fortasse mortalium)
„ 402 sq.: lígneam (sc. nauem) saépe tritam, saépe fissam, saépe excusam málleo

224 iam ferme? 225 *Paroemiaci supplementa* uecti *uel* lentis *proponit Buechelerus* *Senarius comicus forsitan hic sit:* ferme áderant aequore álto ratibus rétibus 226 prolubium *Lipsius* proluuium *libri, nisi quod* profluuium *W in mg.* petere *Lipsius* patere *libri* 228 nec *Bothius* et *libri*

CXXIX (Att. inc. fab. 28)

gradus elíminat.

CXXX

Pro Iuppiter!

CXXXI (36)

mehe

CXXXII

Quintilianus XI 3, 73 'in eis quae ad scaenam componuntur fabulis artifices pronuntiandi a personis quoque adfectus mutuantur, ut sit Aerope in tragoedia tristis, atrox Medea, attonitus Aiax, truculentus Hercules.'

CXXXIII

age própera, macte, nítier!

Menaechm. 330: . . . . . Vóleani ad uioléntiam
" 350: . . . . nauales pedes
Rud. 942: . . . . squamosó pecu
Ter. Phorm. I 2, 85: . . . . . fáetumst uentumst uíncimur.
Plauti Persa III 1:
quac rés bene nortat mi et tibi et uentri meo,
perénnitassitque áteo huie perpetuóm cibum,
ut míhi supersit súppetat supérstitet.
sequere hác, mea gnata, mé cum dis uoléntibus:
quoi rei ópera detur scís tenes intéllegis.
(Versum 2 secundum Buecheleri coniecturam dedi).

CXXIX Quintilianus VIII 3, 31 'nostri aut in iungendo aut in deriuando paulum aliquid ausi uix in hoc satis recipiuntur. nam memini iuuenis admodum inter Pomponium ac Senecam etiam praefationibus esse tractatum, an gradus eliminat in tragoedia dici oportuisset.' (eliminatim tragoedia Ambros. Bamb. eluminatum tragoedia Monac. eliniatum tragoedia Argentor. eliminatum tragoedia Tur. Flor. Guelf. eliminat apud Accium in tr. inde a Gryphio in edd., omittunt apud Accium eodd) CXXX Donatus in Ter. Adelph. I 2, 31 'pro Iuppiter tragica exclamatio.' Cf. Ennii u. 335. CXXXI Quintilianus I 5, 21 'parcissime ea' (H littera) 'ueteres usi . . . erupit breui tempore nimius usus . . . qua de re Catulli nobile epigramma est. inde durat ad nos usque uehementer et comprehendere et mihi: nam mehe quoque pro me apud antiquos, tragoediarum praecipue scriptores, in ueteribus libris inuenimus.' CXXXII aerope Bern. Bamb. europe Monac. Niobe edd. uett. Merope Langius uind. trag. Rom. p. 47. Cf. quaest. scen. p. 267. CXXXIII Charisius II p. 172 P. 'demonstrandi' (sc. aduerbium) 'en abit, ecce uenit currit adsistit. Hortandi: age propera

231 mehe *Ambros. m.* 2 mehi *m.* 1 mee *Bern. Bamb. Monac. Argent.* mehae (pro meae) *Salmasius ad Flor. I* 1, 18. *Cf. Buechelerus de lat: decl. p.* 25 232 nitier *cod.* uirtute *edd.*. *Duo exempla*

CXXXIV

Fremor óritur.

CXXXV

. . . . nil me íncrepitando cómmoues.

CXXXVI

'Inque manum surémit hastam.

CXXXVII

[Puerúm] surempsit.

CXXXVIII

Agilís sonipes rapitúr celeri sonitú trepidans.

CXXXIX

Amícos ad hánc rem, ut solés, aduocáto.

CXL

Hórridi tránseunt ád pedes éx equis.

macte nitier. Heia age, rumpe moras.' Minus certa fide et hoc et sequentia quaedam frusta huc referuntur, quorum pars ex alio poesis genere deducta, pars a metricis uel ficta uel interpolata esse potest CXXXIV CXXXV Varro de l. L. VI 67 'similiter fremere gemere clamare crepare ab similitudine uocis sonitus dicta. hinc illa: arma sonant, fremor oritur; hinc: nihil me increpitando commoues.' Illa 'arma sonant' dactylici poetae sunt. CXXXVI CXXXVII Festus p. 298 M. '[suremit, sumpsit . . . inque] manum su[remit hastam; et: puerum] surempsit .... pue[rum] sustule[rit].' Paulus p. 299 M. 'suremit sumpsit: inque manus suremit hastam. Surempsit sustulerit.' Ennii ex tragoediis petita esse probare studuit Bergkius Ind. lect. Marb. aest. 1844 p. XVII, quamquam Saturnios magis quam septenarium sonat CXXXVI CXXXVIII—CXL Censorinus fragm. c. 15 p. 98 Iahn. (2728 P.) 'anapaestus [CXXXVIII] creticus [CXL] palimbacchius [CXXXIX]. bacchius non facit numerum.' Suspicionem prae ceteris mouet fr. CXXXVIII. Certe nec omittere nec discerpere

age propera *et* macte nitier *distinguit Keilius, quorum hoc quale sit non intellego.* 234 nihil (nichil *Med.*) *libri. Dipodia iambica in clausula quoque deesse potest.* 235 manus *Paulus. An* manum suam? 236 puerum *O. Muellerus, non apparet in cod.* 238 ut soles, aduocato *O. Iahnius* si uoles aduoca *libri* uolens aduocabo *L. Mueller annall. philoll.* 1868 *p.* 432, *a tragica scaena haec aliena esse contendens: comoediae reddenda esse iam Geppertus l. l.* 112 *censuit; nec nego ambiguum esse iudicium.* ad hanc, si uoles, aduoca rem *coniecit Buechelerus* 239 *Confictum esse uersum censet Muellerus l. l.* 434: horridi *equites uelut puluere et sudore cur non dici potuerint non adsequor. Multo magis* transeunt *me offendit.* et equis *Vat. Darmst.*

CXLI (50)

Struúnt sorores 'Atticae dirúm nefas.

CXLII

Diuí potentes, férte lassatís opem!

CXLIII

Micánt nitore técta sublimi aúrea.

CXLIV

Deós parentes, quí penates Térei

CXLV

Dum taéniam, qui uólnus uincirét, petit

CXLVI

nílne te
Horúm fortunae, níl commiserescít meae?

uolui haec tria exempla. CXLI Marius Victorinus p. 2596 P. (204 G.) (ubi de hendecasyllabi elementis dicitur) 'item: meae Camenae caelitum testor genus, iambicus. Item: carmen Pierides struunt sorores — ita complebitur: carmen Pierides pangunt memorabile Musae: dehinc, struunt sorores Atticae dirum nefas.' Terei fabulam haec produnt. CXLII Marius Victorinus p. 2525 P. (106 G.) 'penthemimeres in trimetris satis probatur, quae per binos iambos et semipedem uerba finit, ut est: diui' e. q. s. Pseudoacro ad Hor. epod. init. 'iambicus trimeter tragicus recipit pedes dextros, uidelicet spondium primum, tertium et quintum; sinistros iambos, uidelicet secundum, quartum et sextum: diui ... opem.' CXLIII Seruius Centimetri p. 377 G. (IV p. 467 K.) 'reciprocum iambicum in elegiacum est, quotiens a fine scansus elegiacum facit, ut est hoc: micant' e. q. s. 'aurea sublimi tecta nitore micant.' Fortasse re uera elegiaci poetae sunt: conficta esse censet Muellerus l. l. CXLIV Marius Victorinus p. 2574 P. (172 G.) 'tragico autem si sesquipedem praeposueris ambiam, erit ut diximus tetrametrus catalecticus, ut: deos' e. q. s. 'trimeter, tetrameter autem: ambiam deos' e. q. s. CXLV Festus p. 360 M. 'taenias Graecam uocem sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati, ut sit apud Caecilium in Androgyno — et alias: dum taeniam' e. q. s. 'Ennius in Alexandro — Accius in Neoptolemo —' Caecilio ascripsit Spengelius CXLVI Charisius p. 250 P. 'zeugma ... nihil hominum te .... mouet? plures sententiae

---

240 durum *Putschius* 241 diu *schol. Hor.* uix satis *i. e.* uexatis, *ut dedit Cruquius*, *schol. Hor.* 244 petit *om. Vrsinus* (*cf. Mommseni de quaternione XVI testimonia p.* 72) 245 *sq.* nilne te Horum *scripsi* nihil hominum te *cod.*, *quod seruauit Hauptius.* nil omnium | tete *L. Mueller de re m.* 72 nihil hóminum te horum, nil e. mei? *Buechelerus* 246 nil *Hauptius* nihil *cod.* comiserescit *cod.*

Finge áduenam esse: níl fraterni nóminis
Sollémne auxilium et númen Pietatís mouet?

CXLVII

. . quaenam te adigúnt, hospes,
Stagná capacis uisére Auerni?

CXLVIII

Agite ó pelagi cursóres,
Cupidam ín patriam portáte!

CXLIX

Delétionem nóstri ad unum exércitus

CL

Párs difflatur uénto, pars autem óbrigescit frígore.

CLI

cum uota béne tibi respónderint,
Tunc fúnde libans

uno uerbo cluduntur.' Tragici poetae uersus agnouit M. Hauptius (gramm. Latt. Keilii uol. I p. 610). CXLVII Charisius p. 289 ed. Keil. 'liberius quoque confitendum est nec distare melos a rythmo, quod quidam putauerunt. nam esse hoc metron quaenam . . . Auerni' e. q. s. Quibus adde quae ex p. 290 excerpsi ad Attii Philoct. I. Hercules interrogari uidetur. CXLVIII Diomedes p. 512 P. 'anapaesticum dimetrum fit incisione, cuius haec exempla sunt: agite' e. q. s. 'sunt hic bini anapaesti aut qui recipi solent, in imo autem aut bacchius est . . . aut molossus.' Tragico poetae tribuit L. Mueller de re m. 433 CXLIX Nonius p. 97, 2 'deletio. Lucilius lib. XXVIIII: deletionem' e. q. s. Graecanicae artis habes trimetrum; uerba uel de Graecorum Troia redeuntium naufragio uel in Paulo Pacuuii de clade Cannensi usurpari potuerunt. Ex eodem Lucilii libro apud Nonium p. 289, 1 haec excerpta sunt:

detrússus tota uí deiectusque 'Italia

(detrursus libri detrusus Mercerus deiectus Dusa deiecta libri)

CL Nonius p. 97, 12 'difflare est flatu disturbare . . . Lucilius lib. XXVI: pars' e. q. s. Fortasse haec quoque ex tragoedia aliqua Lucilius hausit. Cf. Pacuu. 112 inc. inc. fab. XIV CLI Schol. Bernens. ad Verg. ge. II 194 p. 902 H. 'cum uota tibi bene responderint, tunc funde libans.' Adscripta haec fuisse ad u. 192 ('pateris libamus et auro') perspexit Hagenus p. 729, qui uel tragici uel comici poetae frustum esse monuit.

---

miseret *Hauptius* meae *idem* me *ed. pr.*, *om. cod.* 247 nil *Hauptius* nihil *cod.* 248 numen *Hauptius* nomen *cod.* 252 cupidum *si legatur, Philocteta apud Attium canere potuerit.* 255 tibi bene *cod.* bene animo tuo *Hagenus* 256 *an* funde, liba?

CLII

. si forte . . . . quíspiam princéps senex,
Récipiebat sórtisque atque auspícium repetebát domo.

CLIII

In árce Athenis státio mea nunc [míhi] placet.

CLIV

Vt ín secundis flúxae, ut in aduersís bonae

CLV

plaudite!

CLII Schol. Veron. ad Verg. Aen. II 178, ubi ut apud Seruium enarratur mos Romanus si male foris pugnatum esset noua auspicia domo repetendi: '— am proficiscitur, inde saucius nulla re gesta memoriae mandanda obiecta relligione numinum rediit — lamque repetiit atr — s si forte — quispiam' e. q. s. Scaenicam poesin agnouit Buechelerus ann. philoll. 1866 p. 72. Num ex praetexta? CLIII Cicero ad Atticum VI 9 extr. Dubito utrum tragoediae an comoediae tribuam. CLIV Cicero ad Att. IV 1, 8 'ita sunt res nostrae, ut in secundis fluxae, ut in aduersis bonae.' ibidem 2, 1 'prioribus tibi declaraui, aduentus noster qualis fuisset et quis esset status atque omnes res nostrae quem ad modum essent, ut in secundis fluxae, ut in aduersis bonae.' idem ad Brutum I 10, 2 'huius belli fortuna ut in secundis fluxa, ut in aduersis bona.' Carmen agnouit Buechelerus mus. Rhen. XI 511 sq., ubi cum septenarium iambicum his ita sunt res nostrae adsumptis proposuerit, nunc intellexit, certa fide solum senarium niti qualem supra exhibui. Haec quoque nescio an soccum magis quam cothurnum deceant. CLV Quintilianus VI 1, 52 'tunc est commouendum theatrum, cum uentum est ad ipsum illud, quo ueteres tragoediae comoediaeque clauduntur: plaudite.' (cluduntur plodite libri optimi praeter Monac. Argent.)

---

257 *Post* si forte *uel unus pes excidit ut* aderat *uel duo* in castris aderat 258 recipiebat, *h. e. redibat Romam* sortisque *uncis inclusa apud Keilium* adque *cod.* 259 mihi *addidi: poteram etiam* mi mea (*uel* mea mi) nunc *ordinare* 260 *Ambiguum est utrum* fluxae . . bonae, *sc.* res, *an* fluxa . . . bona, *sc.* fortuna *poeta dixerit.*

FABVLARVM PRAETEXTARVM

RELIQVIAE

CN. NAEVIVS

CLASTIDIVM

I

uitulantes

II

Vita ínsepulta laétus in patriám redux

ROMVLVS siue LVPVS

I

casca

II

sponsus

Naevii Clastidivm I Varro de l. L. VII 107 M. 'multa apud poetas reliqua esse uerba, quorum origines possint dici, non dubito, ut apud Naeuium in Hesiona .. in Clastidio: uitulantes, a Vitula.' (de Vitula dea uide Macrobii Sat. III 2: cf. Prelleri mythol. Rom. p. 359)

II Varro de l. L. IX 78 'nam ut signa quae non habent caput aut aliam quam partem, nihilo minus in reliquis membris eorum esse possunt analogiae: sic in uocabulis casuum possūnt item fieri, ac reperi quod aberit, ubi patietur natura et consuetudo, quod nonnumquam apud poetas inuenimus factum, ut in hoc apud Naeuium in Clastidio ...'

Romvlvs siue Lvpvs. Donatus in Ter. Adelph. IV 1, 21 'nam falsum est, quod dicitur, interuenisse lupam Naeuianae fabulae alimonio' (sic ed. pr. alimoniae uulgo) 'Remi et Romuli, dum in theatro ageretur.' I Varro de l. L. VII 54 M. 'carere a carendo, quod eam tum purgant ac deducunt, ut careat spurcitia (ex quo carminari dicitur tum lana), cum ex ea carunt quod in ea haeret neque est lana: quae in Romulo Naeuius appellat casca, ab Oscis.' cf. ibid. 28. (casca Hermannus Opusc. V 263 asca Haun. asta Flor. Goth. hasta Par. a et b Osca Scaliger. casta participium a Naeuio usurpatum fuisse putat Buechelerus) II Varro de l. L. VII 107 M. 'multa apud poetas reliqua esse uerba, quorum origines possint dici, non dubito, ut apud Naeuium in Hesiona .. in Clastidio .. in Dolo .. in Demetrio .. in Lampadione .... in Romulo: sponsus, contra sponsum rogatus.' (consponsus, contra sponsus Neukirchius coll. Varr. de l. L. VI 70 sponsus tuentur Hermannus l. l. et Lachmannus Mus. Rhen. 1839 p. 118 Cf. Naeui com. inc. fab. XXVI.)

III

Réx Veiens regém salutat Víbe Albanum Amúlium
Cómiter seném sapientem. cóntra redhostis? — Mín salust?

IV

Cedo quí rem uestram públicam tantam ámisistis tám cito? —
Prouéniebant orátores noueí, stulti adulescéntuli.

III Festus p. 270 M. 'redhostire, referre gratiam. Nauius in Lupo: uel Veiens' e. q. s. (Naeuius in Ludo Scaliger. Nouius in Lupo Augustinus.) De togata cogitauit Grauertus Philol. II 129: praetextam esse nec diuersam a Romulo olim in com. poet. rel. p. 14 et in praef. p. X suspicatus sum. IV Cicero Cat. mai. 7, 20 'quod si legere aut audire uoletis externa, maximas res publicas ab adulescentibus labefactatas, a senibus sustentatas et restitutas reperietis. cedo ... cito? sic enim percontantibus in Naeuii poetae Lupo respondentur et alia et hoc in primis: prouenie bant' e. q. s. percontantibus Mommsenus in relatis menstr. acad. Berol. 1863 m. Ianuarii. percontantur ut Leid. percontantur ut est ceteri libri. neuii Erfurt. Paris. Rhenaug. alter poetae] posteriori Paris. posteriore Erfurt. Rhenaug. alter Lupo scripsi. libro Erf., Paris. Rhenaug. alter teste Baitero ludo Benedictob. Indersd. Leid. Rhenaug. pr. Salisburg. Nisi ipsum horum uersuum argumentum sat aperte praetextam fabulam indicaret, palliatae titulus Ludus interpretandus nimirum esset Lydus.

---

5 rex Veiens *scripsi* uel ueiens *cod.* ubi Veiens *Scaliger* Veientis *Vsenerus ind. lectt. Gryphisw. aest.* 1866 *p.* 12 salutat *Scaliger* saltant *cod.* saluere *Vrsinus* Vibe *uel* Viba *Buechelerus* (*de Etrusca nominis forma cf. O. Muelleri Etrusc. II* 424) uibae *cod.* iubeo *Scaliger* iubet *Vrsinus. Non multum absit* Tebris *nomen: cf. Varro de l. l. V* 30 *M.* Amulium *Scaliger* mulium *cod.* 6 comiter *Scaliger* comitem *cod.* redhostit *Scaliger. Videtur* rédhostis *recitatum fuisse* min salust? *scripsi* menalust *cod.* Menalus *Scaliger* 7 uestram rem *libri*, *transposui* cédo rem publicam qui uestram tantam amistis tam cito *Koechly miscell. Dresd.* (*Vermischte Blätter zur Gymnasialreform*) 1847 *p.* 105 cédo uestram rem p. tantam qui amistis tam c. *Kayserus* cédo qui uestram publicam rem tantam amistis t. c. *Buechelerus. Inter priorem et alterum uersum quaedam possunt interposita fuisse.* 8 prouenientur (ur *del.*) *Paris.* noui et *Paris. Erfurt.* noui *ceteri* cedo Quí *et* Próueniebant o. nóuĭ, stulti ad. *commendat CFW Mueller prosod. Plaut. p.* 204. 612. *Duriusculos numeros tolerandos esse putaui: alioqui praesto erant talia:* noui próueniebant óratores, stúltis adulescéntuli; *cf. trag.* 64 *sq.*

Q. ENNIVS

AMBRACIA

I

. . per gentés cluebat ómnium misérrimus.

II

Béne mones, tute ípse cunctas caúto: uide fortém uirum!

III

[Iám] agros audacés depopulant sérui dominorúm domi.

IV

. . et aequora salsa ueges ingentibus uentis.

SABINAE

I

Cum spólia generis détraxeritis, † quam inscriptionem dabitis?

Enni Ambraciam inter praetextas primus rettuli in com. praef. p. IX sq. I Nonius p. 88, 1 'cluet, nominatur ... Ennius Ambratia: per' e. q. s. II Nonius p. 469, 25 'cunctant pro cunctantur ... Ennius Anbrachia: bene' e. q. s. III Nonius p. 471, 18 'populat est et passiuum populatur ... Ennius Ambracia: agros' e. q. s. IV Nonius p. 183, 3 'ueget pro uegetat uel erigit uel uegetum est . . . Ennius Ambrachia: et' e. q. s. An fabulae frustum et postea haec fere 'idem annalium . .' exciderunt?

Sabinae Praetextam Vahlenus mus. Rhen. XVI 579 sq. indicauit. I Iulius Victor p. 224 O. (rhett. Latt. p. 402 H.) 'ab euentu in qualitate ... ut Sabinis Ennius dixit: cum' e. q. s. Inter satiras (inc. sat.

---

1 *Versus initium* omnes *explet* gentes *Lipsius* gentes esse *libri* gentes Asiae *Buechelerus*, *ut integer fiat septenarius* 2 cunctas cauto (*uel* caute) *scripsi* cuncto *W Bamb.* cunctato *ceteri libri* cunctas *Bothius* 2 *Antea diuerbio sic distribuebam:* . . bene monés: tute ipse? — Cúncto. — Vide f. u. *Integrum uersum talem* béne monens tute ipse cunctas: o uide f. u.! *Buechelerus commendat.* 3 iam *uel* nam *praemittendum puto*, *om. libri* domi (*in Italia scil.*) *Buechelerus* dominis *libri* nimis *Halmius* audaces serui depopulant agros Dominorum domini *Bothius* 2 audaces depopulant agros Serui dominorum dominis *Vahlenus*

4 *Hexametri dactylici frustum habes*, *nisi forte anapaestos praeferes*: ◡ ◡ _ ◡ et aequora sálsa ueges ‖ ingéntibus uentis*: sed cf. trag.* 251 uestis *W* 5 generis *Ianus*, *nimirum* γαμβροῖς, *ut recte interpretatur Christius.* generi *Rom.* *Octonarium iambicum sic:* quamnam

II

(Neque íllic triste quaéritat sinápi aut caepe maéstum.)

M. PACVVIVS

PAVLVS

I (1)

Patér supreme, nóstrae progenií patris

II (Nou. Paul.)

2 3 Núnc te obtestor, célere sancto súbueni censório!

III (3)

Niuít sagittis, plúmbo et saxis grándinat.

fr. V) olim inseruerat Vahlenus. II Macrobius Sat. VI 5, 5 'tristis pro amaro translatio decens est ... ita Ennius in libro Sabinarum quarto: neque' e. q. s. (satyrarum Columna). Seruius in Verg. ge. I 75 'tristisque lupini, amari ... Ennius: neque ... sinapi.' In saturarum librum IV olim receperat Vahlenus, sed idem mus. Rhen. l. l. numeri notam IIII apud Macrobium ortam statuit ex Sabinarum nominis litteris finalibus. Ceterum seueritatem praetextarum ita desidero, ut satiris hunc uersiculum libens redditurus sim.

Pacvvi Pavlvs I Gellius IX 14, 13 'sic autem dies dii a ueteribus declinatum est, ut fames fami, pernicies pernicii, progenies progenii, luxuries luxurii, acies acii ..... Pacuuius in Paulo: pater' e. q. s. Non. p. 490, 4 'progenii.' (progenis Bamb.) II Non. 510, 8 'celere pro celeriter. Nouius Paulo: nunc' e. q. s. (Pacuuius Iunius in mg. Naeuius ed. pr.) Cf. Plutarchi Aem. 21 III Non. 507, 27 'niuit pro

---

inscr. dabitis *explere studuit Vahlenus*, *cum olim in senarii clausula ante* quam *inseruisset* inpic. *Sed admodum uereor ne poetae uerba rhetor misere contraxerit et commutauerit.* 6 ille *Burmannus* ill.. *Seruius Danielis*, *om. Macrobius* ille *Burmannus* illa *Ianus* aut caepe *conieci mus. Rhen. X* 277, *iambicum septenarium metiens*, *cuius duo frusta Vahlenus l. l. distribuit* neque . . . sinapi ‖ neque c. m. *Olim Sotadeos cum Th. Hugio ediderat.*

PACVVIVS 1 supraeme *Nonii libri* nos nostrae *Bamb. Nonii* progeni *Nonii codd. De forma cf. Buechelerus lat. decl.* 35 *Additum erat in sequenti uersu* progenitor *uel* abauus: *nam Iouem precari uidetur Aemilius Paulus*, *cuius gens ab Ascanio stirpem deducebat* (*Pauli Festus u.* Aemiliam). *Veram structuram Buechelerus quoque agnouit*, *cum uulgo* pater . . . patris *coniungatur.* 2 *sq. Septenarium suasit Buechelerus* nunc nunc *Hermannus Opusc. V* 264 nunc tete *Neukirchius* nunc ted *Scaliger Coni. p.* 68 sancte *Hermannus* subueni] succurre *Pal.* 3 censorio *conieci* censoriae *Leid. Bamb.* censorie *celeri libri* censori *Aldina* censor *Hermannus* sancta s. Caesárie *olim conieceram* 4 sagittis plumbo

IV (2)

Qua uíx caprigeno géneri gradilis gréssio est.

L. ATTIVS

AENEADAE siue DECIVS

I (10)

Nil néque pericli néque tumulti est, quód sciam.

II (4)

Clamóre et gemitu témplum resonit caélitum.

III (3)

Vim Gállicam obduc cóntra in acie exércitum:
Lue pátrium hostili fúsum sanguen sánguine.

uinguit.' IV Priscianus VI p. 677 P. 'sed antiquissimi hic alienigenus et haec alienigena et hoc alienigenum dicebant ... nec non cetera similiter a genere composita proferebant, caprigenus, terrigenus, taurigenus, idque usus confirmat.' Macrobius VI 5, 14 'caprigenumque pecus nullo custode per herbas. Pacuuius in Paulo: quamuis' e. q. s. (Pacubius [v] Vat. Pacubius Bamb. Amien. Sang. Bern. Grut. Carolir. Paccubius Halb. Prisciani pahubius [c] Macrobii Par. Paulo] paco ultima littera inter o et v fluctuante fr. Amien. Prisciani)

Atti Aeneadae s. Decivs I Non. 484, 4 'tumulti pro tumultus ... Accius Aeneadis uel Decio ...' II Non. 504, 29 'sonit pro sonat. Accius Aeneadis aut Decio ...' III Non. 224, 10 'sanguis ... neutro ... Accius Amfitryone: cum patre paruos patrum hostifice' e. q. s. 'idem in Aeneadis aut Decio ...'

---

et saxis grandinat niuit *libri*, *transposuit Buechelerus*. s. plumbeis grandinat, saxis n. *Geppertus l. l.* 15 s. plumbo grandinat, saxis niuit *repudiaui* niuit *om. Bamb.* 5 qua uix *Hermannus* qua uia *Prisciani Carolir. Sang.* quia uia *Reg. Bamb. Bern. Vat. Halb. m. pr. Sang. Darmst. c*, *ubi uoci* uia *linea subducta est* qua tua *Halb. corr.* quamuis *Macrobius* generi *Priscianus*, *nisi quod* generi *Amien.* pecori *Macrobius* gradilis *Hermannus* gradibilis *Prisciani libri* grandior *Macrobii exemplaria* gresio *Reg. Grut.* qua uia nix caprigeno gradibilis generi gressio est *Fleckeisenus*, *incertum utrum unum uoluerit esse trochaicum septenarium an senarium integrum*, *cui* qua uia *clausula praecedat.*

ATTIVS 1 nil *Vossius* nihil *libri* 2 gemitū *Bamb.* 3 aciem *Delrio* 4 lue patrium *Buechelerus* ue patrum *W* uae patrum *ceteri libri*, *sed a uocis* uae *compuncta in Leid.* reparatum *Neukirchius*

IV (2)

Te sáncte uenerans précibus, inuicte, ínuoco,
Porténta ut populo pátriae uerruncént bene.

V (5)

Et núnc quo deorum ségnitas? ardét focus.

VI (11)

Quód periti súmus in uita atque úsu callemús magis.

VII (6)

Fáteor: sed saepe ígnauauit fórtem in spe expectátio.

VIII (7)

. . Caleti uocé canora
Fremitú peragrant minitábiliter.

IX (9)

Díce, summa ubi pérduellum est? quósum aut quibus a pártibus
Glíscunt?

IV Non. 185, 24 'uerruncent, id est uertant. Accius Aeneidis aut Decio ...' V Non. 174, 20 'segnitas pro segnitia. Accius Aeneidis aut Decio ...' VI Non. 258, 3 'callet significat scit ... Accius Aeneadis aut Decio ...' VII Non. 123, 12 'ignauit, id est ignauum fecit. Accius Aeneadis aut Decio: inplicare positum pro ornare. Afranius [18] fateor' e. q. s. (In Vrbin. 307 ordo restitutus est) Idem 126, 15 'ignauit, ignauum facit. Accius Aeneadis: fateor' e. q. s. (ignauauit utroque et fecit posteriore loco restituit Buechelerus mus. Rhen. XV 434) VIII Non. 139, 20 'minitabiliter pro minaciter. Accius in Aeneadis ...' IX Non. 22, 15 'gliscit est congelascit et colli-

---

probauit Hermanno fusum *Aldina* fuso *libri* 5 uenerans *Iunius* uerans *libri* 6 uerruncent *Gulielmus* uerruncant *libri* uerrunces *Scaliger* 7 quo deorum *scripsi* quod eorum *libri* quae eorum *uel* deorum *Fruterius Veris. II* 5 quot eorum *Heinsius* segnitate *Iunius* segnitas *uel* segnitate *Fruterius* ardet focos *Heinsius* ardet locus *Lipsius* tardet opus *Bergkius Mus. Rhen.* 1835 *p.* 79 9 ignauauit *Buechelerus mus. Rhen. XV* 434, *quem ignorabant L. Mueller mus. Rhen. XXIV* 239 *et CFW Mueller prosod. Plaut.* 268 ignauit *libri p.* 123 ignabat *p.* 126 10 Calleti *libri plerique, Neukirchius* Calle *suprascr.* ti *W* Gallei *Lipsius Ant. Lect. V* 22, *Hermannus* calles laeti *Buechelerus obiectum desiderans: sed quid si e. c.* calles *praecessit?* 12 dice *scripsi* dis *libri* dic *Grotius* uis *Vossius et Her-*

X (12)

Quíbus rem summam et pátriam nostram quóndam ad-
auctauít pater.

XI (1)

Pátrio exemplo et mé dicabo atque ánimam deuoro
hóstibus.

XII (8)

Cástra haec uestrum est: óptume essis méritus a nobís . .

BRVTVS

I (2)

Tarquinius

Quoniám quieti córpus nocturno ímpetu
Dedí sopore plácans artus lánguidos:
Visum ést in somnis pástorem ad me adpéllere
Pecús lanigerum exímia pulchritúdine,

gitur uel crescit uel ignescit . . . Accius Aeneadis: dis summa' e. q. s. X Non. 75, 1 'adauctauit, auxit. Accius Aeneadis . . .' XI Non. 98, 11 'deuorare, absumere, eripere. Accius Aeneadis . . .' XII Non. 200, 30 'castra generis sunt neutri. Feminini Accius Aeneadis aut Decio . . .'

Brvtvs Cf. Cicero ad Atticum XVI 2. I II Cicero de diu. I 22, 44 'cuiusnam modi est Superbi Tarquini somnium, de quo in Bruto Acci' (accius Leidd. AB Vindob. actius Heins. Attii Camerarius) 'loquitur ipse? [I] eius igitur somnii a coniectoribus quae sit interpretatio facta uideamus: [II]'

---

mannus ubi *Grotius* tibi *libri* ibi *Bothius et Hermannus* est ubi perduellum *Vossius* perduellium *Hermannus* pol duelli *Bothius* 2 quorsum *Bothius* 2 quorum *libri* quibus a *Vossius* quibus se a *libri: an in illis* se a *latet* ex? *Senarios CFW Mueller prosod. Plaut.* 237 *metitur*, perduellum *uoce ad tres syllabas redacta.* 14 et *om. Neukirchius*, *retinuit Lachmannus in Lucr. II* 1122 uestram *Vrbin.* 307 15 deuoro *libri*, *quod recte* deuouero *interpretatus est Buechelerus mus. Rhen. XV* 434 *sq.* deuoto *Neukirchius* deuotabo *Vossius* decorabo *Klausenus de Aenea p.* 922 *not.* 1833 *hh* 16 uestra *Nonius*, *defendit Buecheletus* esis *Merula p. CCCLI* escis *Bothius* est is *Vossius* estis *Hermannus* es sic *coni. Buecheletus* meriti id a nobis *Hermannus* meritus de nobis *Vossius* 17 quoniam *libri* quom iam *uulgo* 19 uisus est *Heinsianus* uisust *Lambinus* pastorem *Orelliana* pastor *libri*, *Lambinus* apellere *Leid. A* appellare *Heins.* 20 *sq. Inuersum in libris ordi-*

Duos cónsanguineos árietes inde éligi
Praeclárioremque álterum immoláre me.
Deinde eíus germanum córnibus conítier,
In me árietare, eoque íctu me ad casúm dari:
Exím prostratum térra, grauiter saúcium,
Resupínum in caelo cóntueri máximum.
Miríficum facinus: déxtrorsum orbem flámmeum
Radiátum solis líquier cursú nouo.

II (3)

Réx, quae in uita usúrpant homines, cógitant curánt uident,
Quaéque agunt uigilántes agitantque, éa si cui in somno áccidunt,
Mínus mirum est, sed dí rem tantam haut témere inprouiso ófferunt.
Proín uide, ne quém tu esse hebetem députes aeque ác pecus,
Is sapientiá munitum péctus egregié gerat
Téque regno expéllat: nam id quod dé sole ostentum ést tibi,

---

nem correxit Muretus 20 lanierum *Leid. B* 22 me *in ras. Leid. A* 23 conitier, it *et* er *ex corr.*, *Leid. B* cornicier *Heins.* 25 exim *Christius et Baiterus ex libris ut uid.* exin *uulg.* protratum *Leid. A m. pr.* terga *Erl.* terrae *Parcus Lex. crit. p.* 1233 in terra *Kayserus* 26 maxime *Leid. B m pr.*, *fortasse recte* ac *in fine uersus addunt libri praeter Leid. A*, *qui in sequentis uersus initio habet.* 28 liquier *cod. Balliolensis teste Dauisio.* linquier *ceteri libri*, *nisi quod ex* linquere *corr. m. pr. Heins.*

29 rex (s *supra* x) *Vind.*, *sed* s *alt. m. suprascr.* reges, *sed* g *in ras.*, *Leid. B* rerum *Heins.* 30 si cui] sicut *Heins. Vindob. m.* 2 accidunt (a *supra* u) *Vind.*, a *m. alt.* 31 mirum *Manutius* mirandum *libri*, *quod ut seruari posset*, sed *del. Christius* di rem tantam *Neukirchius* in re tanta *libri* haud temere *in ras. Leid. B* inprouiso *libri*, *nisi quod* uisa *Eliens.*, *quod probauit Dauisius* inuisa *Hottingerus* offerunt *libri plerique*, *om. Erl.* se offerunt *Cantabr.* ingruunt *Orellius* 32 proinde *Heins. m. pr.* abetem *Erl.* deputas *Heins.* 33 egregie *Bothius* egregium *libri* 34 que *om.*

Pópulo commutátionem rérum portendít fore
Pérpropinquam. haec béne uerruncent pópulo! nam quod déxterum
Cépit cursum ab laéua signum praépotens, pulchérrume
Aúguratum est rém Romanam públicam summám fore.

III (4)

. . qui recte cónsulat, consúl cluat.

IV (5)

Túllius, qui líbertatem cíuibus stabilíuerat

[CASSIVS]

V

Lucretia

Nocte íntempesta nóstram deuenít domum.

III Varro de l. L. V 80 M. 'consul nominatus, qui consuleret populum et senatum, nisi illinc potius unde Accius ait in Bruto: qui recte' e. q. s. (Accius Goth. taccius i. e. L. Accius, ut corr. O. Muellerus Flor. teste Wilmannsio Par. abc tatius Haun.) IV Cicero pro Sestio 58, 123 'nominatim sum appellatus in Bruto: Tullius' e. q. s. 'miliens reuocatum est.' Schol. Bob. ad l. l. 'haec etiam' (Acci enim Halmius) 'tragoedia praetextata Brutus inscribitur, in qua nominatus quidem Tullius uidetur, sed non idem ipse Cicero, quantum pertineat ad Accium poetam: quantum ad actorem tamen, sine dubio per qualitatem nominis utique significatio passionis eius eluxit.' V Varro de l. L. VI 7 'inter uesperuginem et iubar dicta nox intempesta, ut in Bruto Cassii quod dicebat' (dicit Laur. 51, 5: deficit hic Laur. 51, 10) 'Lucretia: nocte' e. q. s. Ibidem VII 72 'nunc de temporibus dicam. Quod est apud Cassium: nocte' e. q. s. 'nox intempesta dicta ab tempestate, tempestas ab tempore, nox intempesta quo tempore nihil agitur.' (Accii nomen reponendum censet Scaliger, minus recte praenomen Cai statuerunt Canterus Nou. Lect. V 26 et Turnebus Adu. XXIII 26).

Heins. id *om. Erl.* ostensum *Erl. alii codd. apud Alanum*
35 comutationem *Erl.* 36 perpropinquam *Turnebus* perpropinqua *Leidd. AB Vindob.* propinqua *Heins. Erl.* ueruncent *libri*, *pridem corr.* dexterum *Vossius*, *Hermannus* ad dexteram *libri*, *nisi quod* adexterram *Leid. B m. pr.* ad dexterem *Erl.* 37 caepit *Leid. A* coepit *Leid. B* cepit sum *cum lacuna in raso loco*, *ubi altera m. suprascriptum* ca, *in margine* cur *Vind.* ad leua *Heins.*
39 consul cluat *Palmerius Spicileg. ap. Grut. IV* 712 consulciat *Flor. Goth. Haun.* consulcia *Par. a* consul ciat *Par. b* consul fiat *Par. c* consul fuat *Augustinus* consul siet *Niebuhrius Hist. Rom. I* 578 *ed. tert.*

P. POMPONIVS SECVNDVS

AENEAS

Ex húmile rege.

Pomponi Aeneas. Charisius I p. 107 P. 'humile de homine aliquo, ut Pomponius Secundus in Aenea ... humili ablatiuo, si res est.' (Aenea cod. coena ed. pr. Caena Putschius.) Inter praetextas referendam esse recte monuit M. Hertzius 'de Scaeuo Memore poeta tragico' p. 2.

Ex prologo Amphitruonis uersus 41 sq.

nam quíd ego memorem ut álios in tragoédiis
Vidí, Neptunum Vírtutem Victóriam
Martém Bellonam, cómmemorare quaé bona
Vobís fecissent?

praeterea in Captiuorum prologo u. 60 sqq. repudiata comoediae proelia, item in Ciceronis ad famil. VII 1, 2 epistula commemoratam peditatus et equitatus in aliqua pugna uariam armaturam, denique triumphos Horatii aetate (epist. II 1, 189 sqq.) in scaena celebratos Ladeuicus annall. philoll. 1869 p. 473 sqq. ad praetextas fabulas rettulit. Sed haec aliaque in libro de tragoedia Romana enarranda erunt.

SERMO TRAGICVS

Notarum, quibus in hoc iudice usus sum, eam uim esse uolui, ut quod a librorum memoria diuersum in textum recepi, stella unde adposita *, quod contra in adnotatione aut in praefatione non inprobabiliter uideretur propositum esse, eodem signo, semicirculis incluso (*) indicaretur. Praeterea circulis ( ) circumdedi quidquid in libris prorsus omittitur, uncis [ ] quod a tragicorum poesi alienum habeam: interrogandi in parenthesi siglum (?) eis adieci, quae cum non recte tradita esse uideautur, e textu remoui; crucem † denique corruptis ac desperatis locis.

dum *Att.* 119 ad auris cautum .. refert *Att.* 406 cecidisset .. ad terram *Enn.* 206 ad casum dari *Att. praet.* 24 seque ad ludos .. exerceaut *Pac.* 21 ut nim contendas tuam ad maiestatem uiri *Att.* 648 ludeus ad cantum *Liu.* 6 moduli .. ad quos mundi resonat canor *Var.* 6 adfines .. ad causandum *Pac.* 23 daut consilium .. ad uoluptatem *Enn.* 407 primordium .. ad stirpem exquirendum *Pac.* 52 ad praecauendum .. astutia *Pac.* 358 ad suum quaestum callent *inc. inc. fab.* 228 expletis .. ad pariendum mensibus *inc. inc. fab.* 81 ad unum *inc. inc. fab.* 253 ad male faciendum uiget *inc. inc. fab.* 160 sese uruat ad pedes *Enn.* 102 ad laeuam *Enn.* 243 *Att.* 630 ad dextram *Att.* 687 posita ad stellas septem *Att.* 566 ad auroram *Pac.* 363 * ad Glisantem *Att.* 305 * ad te 371

patriam.. adauctauit *Att. praet.* 14

adcantitat laudem *Liu.* 9 *

addecet *Enn.* 257

adde huc *Att.* 209 * luctum addit luctibus *Att.* 352 flores addidit *inc. inc. fab.* 220 addis quod uitio est *Att.* 7 fletus muliebri ingenio additus *Pac.* 269

adducit *Enn.* 156 *

Iuppiter tuque adeo, summe Sol *Enn.* 237 si .. siue adeo *Pac.* 300 atque adeo *Att.* 470

ad me adire *Enn.* 303 te adiri (*uel* adirier*) *Enn.* 306 est adeundum ad uirum *Att.* 77 quod templum adeam? *Att.* 232 classis adit *Att.* 482 *

inimicis mortem et huic uitam adferas *Pac.* 286

iniuria abs te adficior *Enn.* 114 adfecta est laetitudine *Att.* 259 *

adfines .. ad causandum *Pac.* 23* ut essem adfinis tibi *Att.* 502

adfinitas *Att.* 580

adfligere *Pac.* 335 * adflictum *Att.* 595

deum .. adfare! *Att.* 642

adgnatio *Att.* 580 *

adgrauescere *Pac.* 69 *

templa prope adgreditur (*an* adgreditor?) *Pac.* 311 adgreditur me *Att.* 199 ad manticulandum .. adgreditur *Pac.* 377 adgrediar .. rem *Pac.* 378

adhaesi *inc. inc. fab.* 182

ominibus .. adhibeant Fauentiam *Att.* 510

iuraiuranda adicis *Pac.* 380 (*)

aditauere *Enn.* 394 *

aditus ad mortem *inc. inc. fab.* 203 cuius aditum expectans *Att.* 417 nocturno aditu .. coluntur *inc. inc. fab.* 71

adiudicarier *inc. inc. fab.* 53

adiugat *Pac.* 93 195

auditis hostimentum adiungito *Enn.* 113 ad malam Aetatem adiungas cruciatum *Pac.* 278 concorditatem hospitio adiunctam *Pac.* 188

adiutamini! *Pac.* 98 qui adiutatur *Pac.* 157 te adiutem *Att.* 103

adiutrix *inc. inc. fab.* 152 adiutricem *Att.* 213

rem publicam .. adiuuerit *Att.* 357 adiuuĕre *Att.* 108 * esse adiutam expetunt *Pac.* 206

adlidere *Att.* 33

adloqui: *uide* all.

adoriant *Naeu.* 16

hominem adpellat *Enn.* 36 mater, te adpello *Pac.* 197

adpellere *Att. praet.* 19

illum adpetit, Qui sese icit *Pac.* 38 ex alto adpetissis Discidia *Att.* 160

quo adplicem? *Enn.* 77 nil cernat quo sese adplicet *Pac.* 270 qua te adplicauisti? *Pac.* 356 ad mansuetum adplicans *Att.* 411

adpono. adposuit *Att.* 386

nilue a Troia adportat? *Pac.* 318 te adportes *Att.* 554 *

omen adproba *Pac.* 146 * genitorem iniustum adprobas *Att.* 41

adpropinquat *inc. inc. fab.* 166

adsentio *Att.* 50 adsensit *Att.* 476

custodem adsiduum *Att.* 386

adsimulare *inc. inc. fab.* 57

quibus Adsonet .. nemus *Pomp.* 10

adque Orestem .. adstituerat *Att.* 55

adsum atque aduenio *inc. inc. fab.* 73 praesto .. adsum *Att.* 498 adsum apud te *Att.* 277 adest adest fax *Enn.* 48 adsunt *Enn.* 26 (*bis**) aderit tempus *Att.* 439 * adesset *Pac.* 391 ferme aderant *inc. inc. fab.* 224 hic adfore *Pac.* 118

aduena *Att.* 654 aduenam *inc. inc. fab.* 247 aduenas *Pac.* 315

aduenio Acherunte *inc. inc. fab.* 73

aeuom agere *Pac.* 262 aeui integri *Enn.* 403
Agamemno *Att.* 161 *inc. inc. fab.* 23
Agaue *Pac. Penth.*
ager *Enn.* 343 urbem atque agros *Enn.* 112 urbe agrone? *Att.* 537 Thebani .. agri *Att.* 600 agros *Enn. praet.* 3 perque agros passim dispergit *inc. inc. fab.* 168 nallebant agris *Att.* 271
agilis *inc. inc. fab.* 237
id .. mecum agito et comparo *Att.* 634 ea quae agitas *Att.* 432 custodias Agitatis *Naeu.* 25 quaeque agunt uigilantes agitantque *Att. praet.* 30
cognita agnota est soror *Pac.* 384
agnum *Att.* 211
age! *Pac.* 201 *Att.* 50 304 (*bis*) *inc. inc. fab.* 231 agite! *Att.* 239 658 *inc. inc. fab.* 251 agite rapite uoluite *Pac.* 350 rapite agite ruite *inc. inc. fab.* 218 uenum pecus egi *Pac.* 121 * cui quod agat institutumst .. id agit *Enn.* 185 *sq.* quae egi ago axim *Pac.* 297 quaeque agunt uigilantes agitantque *Att. praet.* 30 quid agis? *Att.* 135 dubito quid agis *Att.* 191 quid agat, secum cogitat *Enn.* 297 quid agam? *Att.* 268 quid agat humanum genus *Enn.* 270 sat agere *Pac.* 72 pro imperio agendum est *Pac.* 41 aetatem agerent *Enn.* 221 aeuom agere *Pac.* 262
quadrupes .. agrestis *Pac.* 2 agrestis (*nom. plur.*) *Att.* 494 loca agrestia *Pac.* 272
ah *Pac.* 353 * *Att.* 191 *
Aiax *Enn.* 336? *Att.* 158 *inc. inc. fab.* CXXXII Aiacem *Enn.* 278
aio *Att.* 5 * (560) aiunt *Pac.* 226 369 aibant *Att.* 389 ai *inc. inc. fab.* 122 (*)
premunt alas *Enn.* 357
iuuenum coetus .. alacris *Enn.* 111 alacrem Reddidisti *Att.* 60 alacres *Att.* 403
Albanum Amulium *Naeu. praet.* 5
albicat lumen *Enn.* 336 (*)
Alcimeonis *Att.* 78 *
alcyonis ritu *Pac.* 393
Alexandrum *Enn.* 38
Alfeum *Att.* 509 *
algidam *Naeu.* 65
algu *Att.* 111
regni alieni *Pac.* 170 ex alieno iecore sapiunt *Pac.* 84 alienos alunt *Att.* 258 auris uerbis diuitant Alienas *Att.* 170
aliquanto .. longius *Att.* 129
aliquis cette in conspectum *Att.* 425 inter deas tris aliquis *Enn.* 55 momen aliquod beluae *Enn.* 200
alis Sublimen alias * in saltus illicite (*uel* saltus indolicite) *Naeu.* 29 alius, (alius) *Att.* 263 alia hic sanctitudo est, aliud nomen et numen Iouis *Att.* 646 qua re alia .. effugere possis *Att.* 1 alii *Enn.* 37 *Pac.* 372 aliae res obnoxiosae *Enn.* 260 alia .. dissupat .. membra *Enn.* 105 nisi probrum, omnia alia indelicta aestimant *Att.* 384 quaere ex aliis *Att.* 185
quem .. alloquar? *Att.* 232 *
Fides alma *Enn.* 380
stipitem .. alueum *Att.* 261 *
alit *Pac.* 90 alunt *Att.* 258 alui *Liu.* 38 *Att.* 114
exanimis altaribus *Pac.* 233
alte *Att.* 660 * alte iubatos angues *Naeu.* 21 alte ex tuto prospectum aucupo *Att.* 407
alter *Att.* 436 sibi semitam non sapiunt, alteri monstrant uiam *Enn.* 274 qui alteri exitium parat *Enn.* 321 alterum *Att. praet.* 22 alteram *inc. inc. fab.* 162 hoc metuere, alterum in metu non ponere *inc. inc. fab.* 204 id quod miser est clam esse censet alteros *Att.* 345
mecum altercas? *Pac.* 210
alterna uice *Enn.* 110
alternabilem *Att.* 264 *
altisono cardine *Enn.* 82 altisono Caeli clipeo *Enn.* 177
altrix terra exuperantum uirum *Pac.* 404
altum oerim *Liu.* 31 arcem altam *Enn.* 219 alti .. parietes *Enn.* 79 alto ab limine caeli *Att.* 531 templa alta Orci *Enn.* 70 altae Acheruntis *inc. inc. fab.* 77 uia alta atque ardua *inc. inc. fab.* 78 altis clausere specis *Att.* 63 alta in amni *Att.* 323 Oceani stagna alta *Att.* 335 fremebunda ex alto *Att.* 392 rapit ex alto naues *Enn.* 74 aequore in alto *inc. inc. fab.* 224 ex alto in altum despexit mare *Enn.* 268 alto mulcta *Att.* 404 * promunturium quoius lingua in altum proicit *Pac.* 94 in altum ..

ego sum Orestes. Immo enimuero ego sum, inquam, Orestes *Pac.* 365[1] aut égo illi eripiam aut uobis poenas sufferam *Att.* 486 si impar esses tibi, égo nunc non essem miser *Att.* 561 mei *Pac.* 198 *Att.* 355 (*Enn.* 159) mihi *Liu.* (13: *an* mi?) 20 *Naeu.* 18 *Enn.* 32 127 230 (*bis*) 246 280 294 308 340 369 *Pac.* 79 202 208 219 331 378 *Att.* 37 101 116 147 155 200 209 351 352 455 474 516 * 541 *Pomp.* 4 *inc. inc. fab.* 53 104 193 (259) nam íta mihi Telamonis *Enn.* 279 mi exanimato *Enn.* 21 mi auxilium *Enn.* 27 mi hodie *Enn.* 228 * mi ut *Enn.* 370 * mi atque *Att.* 56 * mi antistitam *Att.* 167 * mi est *Att.* 316 * (149) itera dum eadem istaec mihi *Pac.* 202 (*) niue plectas fandi mi prolixitudinem *Pac.* 121 mi *Liu.* (13) *Pac.* (244) min *Naeu. praet.* 6 * me (*acc.*) *Naeu.* (8) 19 *Enn.* 27 45 46 47 (*bis*) 91 116 120 164 169 193 216 231 233 281 282 295 303 307 355 *Pac.* 30 40 (*bis*) 44 69 122 * 130 134 137 166 206 239 241 264 287 341 344 354 355 365 383 *Att.* 5 8 (10) 17 36 52 60 133 137 138 148 152 153 173 199 232 300 346 [353] 407 427 433 447 453 458 471 514 556 * 563 *praet.* 15 19 22 24 (*bis*) *Pompilius.* (*Pomponius* 4) *inc. inc. fab.* 87 114 (131) 138 139 150 174 214 234 quid est cúr componere aúsis mihi te aut mé tibi? *Att.* 147 quem ego mé profiteor esse, mest aecum frui *inc. inc. fab.* 52 me [med] expetunt *Enn.* 26 med *Naeu.* 19 * *Enn.* 193 * *Pac.* 150 * 395 * *Att.* 53 * 283 * 515 * memet *Att.* 190 mehe *inc. inc. fab.* 231 *Pac.* 143* me (*abl.*) *Enn.* 27 375 *Pac.* 210 424 *Att.* 13 280 619 634

egredere! *Att.* 592 ex nemore .. egredi *Att.* 184

egregie *Att. praet.* 33 *

egregiam unanimitatem *Pac.* 109 speciem . . egregiam *Att.* 340 egregiissima Forma *Pac.* 230

regium egressum *Gracch.* 1

eheu uidete! *Enn.* 54

eho tu *Enn.* 122

ei mihi *Att.* 351

eicere spiras *Pac.* 385 fluctus eiciebantur *Enn.* 9 patris te eiecit ira *Att.* 378 repudio eiecta . . exulo *Att.* 682

eiulatu *Att.* 550

eliciatur sanguis *Enn.* 204

te extra aedis .. eliminas *Enn.* 215 quonam .. se eliminat? *Pac.* 134 ecfer te, elimina urbe *Att.* 592 timida eliminor *Att.* 448 gradus eliminat *inc. inc. fab.* 229

elinguem *Pac.* 176

eloquere eloquere! *Enn.* 323 eloquere propere! *Att.* 301 uerear eloqui *Pac.* 67 *

huc em uenio *Att.* 124 * em praesto est *Att.* 302

en impero Argis *inc. inc. fab.* 104 en umquam *Nelei carmen* 1 *

consilium .. enatumst modo *Pac.* 285 *

enicarier *Pac.* 365[2] * enectus siti *inc. inc. fab.* 111

enim neque domi nunc nos nec militiae sumus *Enn.* 188 scit (*an* scite *uel* sciti?) enim quid promeruerit (*an* num quid prompserit?) *Pac.* 377 me enim aecumst frui *inc. inc. fab.* 52 (*) di .. pacem enim inter sese conciliant *Enn.* 123 (*) uos enim, iuuenes, animum geritis muliebrem *inc. inc. fab.* 210 quis enim est? *inc. inc. fab.* 1 immo enim uero *Pac.* 365[1] *Att.* 667

fruges .. suapte natura euitent *Att.* 234[2]

enoda patri *Att.* 283 * quod quaero abs te, enoda *Att.* 343 haec enodari audiunt *Enn.* 290

eo. imus *Enn.* 189 itis *inc. inc. fab.* 34 eunt *Enn.* 125 eam *Pac.* 227 eant gratatum *Pac.* 187 ibo atque edicam *Pac.* 187 ibo *Pac.* 214 ibo ut .. rimer *inc. inc. fab.* 83 nequaquam istuc istac ibit *Enn.* 226 iui *Att.* 292 * iero *Enn.* 308 i facesse *Pac.* 343 * ite *Naeu.* 25 ite .. atque edicite *Att.* 508 ire *Enn.* 189 *Pac.* 227 *Att.* 302 519 contra est eundum *Att.* 541

eo (*adu.*) *Naeu.* 28 *Att.* 128 [*Pac.* 368]

amictus epicroco *Naeu.* 57

epularum fictor *Att.* 219 in epulas mittere *Att.* 87

epulandi gratia *Att.* 217

nolo equidem *Att.* 19

neruo equino *Att.* 545

equitas *inc. inc. fab.* 183

percitatae insania *Att.* 236
insaniens *inc. inc. fab.* 66
fortunam insanam *Pac.* 366 369 insani *Enn.* 273
inscitiast Postulare *Att.* 215
uita insepulta *Naeu. praet.* 2
insidiae *Att.* 214
insignibus Florere *Att.* 632
insistam uiam *Pac.* 50 institeram grummum *Att.* 506 Luna circlos .. institit *Att.* 100 imperi insistent iugo *inc. inc. fab.* 126 dictis mertare institit *Att.* 134 maturare institit *Att.* 428 adsimulare .. institit *inc. inc. fab.* 57
aegritudo insolens *Pac.* 60 uictor insolens *inc. inc. fab.* 67
luminis conspiciendi insolentia *Att.* 276
inluuie atque insomnia *Pac.* 9 insomnia *Pac. inc. fab.* LVIII
inspice hoce facinus *Enn.* 239
instabilis *Pac.* 369
custodem .. instituit (*uel* adposuit) uirgini *Att.* 386 cui quod agat institutumst *Enn.* 185
saxoque instare in globoso *Pac.* 367 reportare instat *Pac.* 249
ebore instructam regifice *Enn.* 85
insueto .. nomine *Pac.* 239
Bacchico insultas (*i. e.* insultans) modo *Enn.* 111
magna inest certatio *Enn.* 226
aeui integri *Enn.* 403 aetate integra *Pac.* 253 de integro *Pac.* 92
inimicitiam integrare *Pac.* 111 opes Troiae integrem *Att.* 124
intellego *Pac.* 185 *Att.* 136 intellego Referundum *Att.* 119 intellegit *Enn.* 36 intellegimus *Pac.* 7 intellegunt *Pac.* 83 *inc. inc. fab.* 194 intellegas *inc. inc. fab.* 49 intelleges *Att.* 115 * intellegendi astutia *Pac.* 358
nocte intempesta *Att. praet.* 41
intendit .. arcum *Enn.* 29 intenta fides *Var.* 4
inter *Naeu.* 44 *Enn.* 6 55 112 123 378 *Pac.* 61 121 413 *Att.* 151 178 211 250 415 480 *inc. inc. fab.* 78 situm inter oris *inc. inc. fab.* 191 *
mare interbibere *Naeu.* 55
inimici .. intercidant *inc. inc. fab.* 159
interdum *Att.* 260
intérea *Pac.* 322 *Att.* 577 *inc. inc. fab.* 167 170 intereá *Enn.* 6 * *Pac.* 411 intereá loci *Pac.* 76 intereád *Liu.* 26 *
intereo *Pac.* 207 interii *Enn.* 164 interiit *Pac.* 392 * beniuolentiam Interisse *Att.* 97
interfectum *Pac.* 237 torrus .. interfectus *Att.* 452
interimes *Att.* 51
internecioni *Att.* 657 internecionem *Att.* 451
dignum atque indignum .. internoscere *Pac.* 371
augurium atque extum interpretes *Pac.* 81
coniectura .. interpretarier *Pac.* 151
interruptum .. nimbum *Att.* 395
interueniat *Pac.* 14 interuentum est *Pac.* 65
intoleranda anxitudine *Pac.* 164
barba .. intonsa *inc. inc. fab.* 192 intonsam comam *Att.* 674
extremum intra camterem *Pac.* 48 intra traiectus nemorum *Att.* 435
abducite intro *Att.* 187
introcurrimus *Naeu.* 56
introducta est *Enn.* 72
intuentur *Pac.* 410 intui *Att.* 614
inimici inuadam in manus *Att.* 192 uastitudo .. inuasit mihi *Att.* 455
nec qui te adiuter inuenio *Att.* 103 inueni .. Orestes uter esset *Pac.* 100 inuenit scium *Pac.* 316 femina una inuenietur bona *Pac.* 426 compotem .. inuentam probri *Naeu.* 6 multa inuenta expertaque ex hoc sunt bona *Att.* 681
uitis inuentor *Enn.* 108
inuerecundum .. ingenium *inc. inc. fab.* 179
inuestigári *Pac.* 100 parentum .. inuestigandum gratia *Pac.* 43
inuestita saxo *Enn.* 100
inuicte! *Att. praet.* 5 inuicta .. manu *Att.* 559
quod multi inuideant *Att.* 215 florem liberum inuidit *Att.* 424 inuidendum *Att.* 697
speciem humanam .. inuisitatam egregiam *Att.* 339 *
inuisentes loca *Att.* 237
inuita *Att.* 442 inuitam *Enn.* 43 156 *inc. inc. fab.* 131 inuitam inuitum cogis linquere *Enn.* 117 inuitis *Enn.* 385 (?)
inumigant *Liu.* 18
inuoco *Pac.* 219 *Att. praet.* 5 *inc. inc. fab.* 132 quem inuocant omnes

184(*) *Pac.* 161* *Att.* 54 96 150 *inc. inc. fab.* 6 qua *Att.* 213 557 *inc. inc. fab.* 80 date ferrum, qui me anima priuem *Enn.* 169 dignum quicum certetur *Pac.* 25 lapidem, qui ipsa icta est *Pac.* 39 malum, Qui illius acerbum cor contundam *Att.* 201 conficta canant, Qui causam humilem dictis amplent *Pac.* 339 cedo qui .. amisistis *Naeu. praet.* 7 (*uide* qua. quo. quonam) qui *Liu.* 31 *Naeu.* 20 24 53 *Enn.* 17 148 221 274 364 *Pac.* 23 40 74 83 372 *Att.* 169 185 384 509 602* *Iul.* 2 *inc. inc. fab.* 35 162 243 quae *Enn.* 219 253² *Liu.* 19 *Enn.* 203 *Pac.* 407 527 *inc. inc. fab.* 194 quae nemo est tam firmo ingenio .. quin refugiat timido sanguen *Enn.* 23 quorum *Enn.* 37 289 *Att.* 46 176 669 quibus *Enn.* 7 122 128 129 229 273 *Pac.* 358 *Att.* 110 *inc. inc. fab.* 207 quos *Enn.* 130 351 *Pac.* 204 *Att.* 58* 122 151 286* 530 *Var.* 6 quas *Liu.* 21 (*bis*) *Pac.* 10 53 190* quae *Enn.* 149 *Pac.* 297 *Att.* 48 74 (202) 432 601 *praet.* 29 30 quibus *Pac.* 245 *Att. praet.* 14 *Pomp.* 9 ques *Liu.* 31 * *Naeu.* 65 *

qui *(interr.)* *Enn.* 143 *Att.* 64 343 410 458 562 *inc. inc. fab.* 99 *adde* quinam

ne qui hinc .. referat *Naeu.* 16 * ne uim qui attulat *Enn.* 228 si qui *Enn.* 259 (*) (*uide* quis)

qui *(finale)* *Enn.* 288 uetat qui ne attollat *Pac.* 42*

quia *Enn.* 209 349* *Pac.* [368] 369 370 371 *Att.* 67 245 *Santra* 3 (*)

quianam *Att.* 583

quemcumque *Att.* 506

quesdam *Att.* 477

quidem *Enn.* 402 *Att.* 171* quando quidem *inc. inc. fab.* 113

quieti corpus . dedi *Att. praet.* 17

quiescere *(trisyll.)* *Enn.* 137 quieris *inc. inc. fab.* 28

quietum *Att.* 199

quin *Naeu.* 9 14 *Enn.* 24 244 385(?) *Att.* 90 330 338* quin etiam *Pac.* 357 quin .. toleratis? *Liu.* 13

quinam Tantalidarum internecioni modus Paretur aut quaenam .. dabitur satias? *Att.* 657 *sq.* quaenam *Att.* 86 quidnam *Enn.* 306 nescio quidnam est *Pac.* 294 quidnam autem hoc soniti est? *Pac.* 133 quemnam *Enn.* 298 quaenam *inc. inc. fab.* 249 quibusnam *Att.* 388

quinquertio *inc. inc. fab.* 17 quinquertiones *Liu.* 41

quis *(interr.)* *Enn.* 192 313 *Pac.* 41 148 *Att.* 123 *inc. inc. fab.* 1 97 98 quis homo *Enn.* 191 quis non mortalis *Att.* 424 quis tu es mortalis? *Att.* 554 quis illaec est? *Enn.* 345 quis tu es, mulier? *Pac.* 239 quae *Pac.* 59* 60 222 292 *Att.* 455 579 (580) *inc. inc. fab.* 96 quid *Naeu.* 63 *Enn.* 68 *Pac.* 17 35 58 383 *Att.* 75 299 quid est cur *Att.* 147 quid? quod *Pac.* 143 quid benefacta mei patris? *Pac.* 169 quid tandem? *Pac.* 225 quid? si *Att.* 464 quid hoc hic clamoris, quid tumulti est? *Enn.* 143 quid in castris strepiti est? *Enn.* 144 quid noctis uidetur? *Enn.* 177 cuius *Pac.* 156 (*bisyll.*) *Att.* 485 cui *Att.* 474* *Att.* 309 quem *Att.* 232 474 quam *Pac.* 50 *Att.* 608 quid *Enn.* 58 187 270 297 390 *Pac.* 130 214 241 377 *Att.* 92 135 223 268 302 485 *inc. inc. fab.* 31 122 quid lasciuis? *Enn.* 36 quid .. rabere uisa es? *Enn.* 39 *cf.* 215 306 *Pac.* 385 395 *Att.* 353 *inc. inc. fab.* 178 180 quid petam praesidi? *Enn.* 75 quid subiti mihi febris ciuit mali? *Att* 155 quid capias consili *Att.* 628 dubito quid agis *Att.* 191 exprome quid fers *Att.* 499 quod *Enn.* 231 *Pac.* 51 *Att.* 232 quo *Naeu.* 37 *Enn.* 75 76* 174* *Pac.* 155 156 *Att.* 181 635 qua *Pac.* 156 237 *Att.* 1 *Pompil. inc. inc. fab.* 77 quod is cruciatu perbiteret *Enn.* 174 (*) habeo .. qui distinguam *Pac.* 61 qui pacto *Pac.* 286 nec quei te adiutem inuenio *Att.* 103 cui (*an* qui?) fiat, non qui facias compara *Att.* 309 qui potis est? *Att.* 418 qui sunt hi? *Liu.* 31 qui te sic tractauere? *Enn.* 59 ques sunt es? Ignoti, nescio ques ignobiles *Pac.* 221 quibus *Enn.* 371 *Pac.* 155 *Att.* 180 285 *praet.* 12 quîs deos infernos, quibus caelestis dignet decorari hostiis *Pac.* 212

an quis est? *Pac.* 25 si quis *Pac.* 130 *inc. inc. fab.* 120 150 *Att.* 326 ut ne quis *Att.* 292 qui ..

sentio *Pac.* 69 240 sensi *Att.* 470 sensit *Att.* 437 sensimus *Att.* 225
saxo sento *Att.* 111 *
sepelit *Pac.* 91 sepeli *Pac.* 198
septem *Att.* 566 *Var.* 4
sepulero ipse est parens *Att.* 226 sepulerum *Enn.* 311 sepulera *Att.* 655
sequitur *inc. inc. fab.* 138 (*peruicacia*) fortis sequitur *Att.* 6 sequi *inc. inc. fab.* 170 sequentis .. plantas *Gracch.* 3
(remouete seras *Pac.* 360)
serenas .. plagas *Att.* 40 (*)
sparteis serilibus *Pac.* 251
sermonem *Pac.* 185 sermone indecorans *Att.* 459
sero *Eq. Tr.* 1 serius *Att.* 93
eius serpentis *Att.* 571
serues *Att.* 313 seruauisti *Enn.* 233 serua *Enn.* 1 (seruate *Enn.* 386) seruare *Ouid.* 1 seruasse *Pac.* 40
seruis *Liu.* 25 (*) seruiunt *Pac.* 74
seruiti finem *Att.* 37 *
seruitutem *Enn.* 129
seras (*an* serenas?) potiuntur plagas *Att.* 40 *
serui *Enn. praet.* 3 seruis praestolabas *Liu.* 25 *
Setus *Pac. Ant.* XVI
seu *inc. inc. fab.* 197 *
(seuero) .. regno *Pac.* 74 seueros *Att.* 379 *
seuorsum *Att.* 117 *
sex *Att.* 679 *
uirili sexu *Pac.* 68
si *Pac.* 153 si forte *inc. inc. fab.* 257 si qui *Enn.* 259 * si euist .. negotium *Enn.* 184 (*) si .. existimaueras *Enn.* 115 *cf. Pac.* 249 280 344 424 *Att.* 368 371 619 *Eq. Tr.* 2 *inc. inc. fab.* 117 178 si non est ingratum *Pac.* 26 nisi si qua Vlixes lintre euasit *inc. inc. fab.* 90 iubet, potiri si studeamus *inc. inc. fab.* 51 famam tollunt, si quam solam uidere *Naeu.* 8 *cf. Pac.* 227 (*bis*) *inc. inc. fab.* 45 (*) si .. accidunt, Minus mirum est *Att. praet.* 30 quid? si .. nemo reperiri potest *Att.* 446 si qui .. mors deuitari potest *Enn.* 320 si qua potestur inuestigari uia *Pac.* 100 si tui ueretur te progenitoris, eedo *Att.* 76 audire nolo, Si est *Att.* 181 *cf. Att.* 326 * si malos imitabo .. dabis *Liu.* 1 si uoles aduortere animum .. monstrabitur *Enn.* 365 me oecide .. si usquam probitam gradum *Pac.* 341 *cf. Att.* 93 266 * si te .. offendero, Moriere *Enn.* 224 non intellegimus, nisi si aperte dixeris *Pac.* 7 * si me .. misericordia Capsit *Att.* 453 si quis hae me oratione incilet, quid respondeam? *Pac.* 131 *cf. Att.* 87 310 (542) *inc. inc. fab.* 49 120 150 158 * miser sim, si .. faxim *Enn.* 261 si eurent, bene bonis sit *Enn.* 271 sol si perpetuo siet .. exusserit *Pac.* 12 si qui quae euentura sunt prouideant, aequiperent Ioui *Pac.* 407 si te regeret pudor, Sine .. foret *Pac.* 299 si inpar esses tibi, ego nunc non essem miser *Att.* 561 * si adesset .. commisereseeret *Pac.* 391 si me .. comitasset patri! *Att.* 53 si .. rediisset *Att.* 695
rudentum sibilus *Pac.* 336
sic *Naeu.* 42 * *Enn.* 59 215 251 *Pac.* 272 * *Att.* [45] (263) 374 * 481 634 * *inc. inc. fab.* 44 *
sicut *Att.* 403
sidera *Att.* 679
signitenentibus .. bigis *Enn.* 96
signum *Pac.* 62 signum praepotens *Att. praet.* 37 astrologorum signa *Enn.* 199 signa .. canere *Att.* 385
silete *Enn.* 14 silens *Att.* 476
silescunt uenti *Pac.* 77
siluas *Att.* 441
Siluani *Att.* 405
siluestrum exuuias *Att.* 256 * siluestribus saepibus *inc. inc. fab.* 72
siluicolae *Att.* 237
ueri simile *Pac.* 374 nihil horum similest *inc. inc. fab.* 206
similitudine *Pac.* 240
simitu *Pac.* 79 *
simul *Att.* 281 *Pomp.* 7 *inc. inc. fab.* 95 simul una *Pac.* 365² * simul ac *Att.* 449 simul et *Att.* 196 571
simum pecus *Liu.* 5
sin *Enn.* 116 *inc. inc. fab.* 45 * 178 sin flaccebunt conditiones, repudiato *Enn.* 301 * sist potestas .. sin mecum uelit *Pac.* 424
sincere sonunt *Enn.* 69
sine *Naeu.* 47 *Enn.* 338 *Pac.* 29 327 *Att.* 159 296

INDEX POETARVM

Tragoediae

Fabulae Praetextae

INDEX FABVLARVM

Tragoediarum

Praetextarum

CONSPECTVS METRORVM

Senarii iambiei

a) integri: Liuius Andronicus 3 5—16 30 31* 35 38 40 41 Naeuius 1—4 6 14 sq.* 21 24—26 30—33 35 37 49 51 52* 56 59 64 65 Ennius 4 13 14 33 34 60[b] 61 64 65 67 73[a] 89—93 98 107—111 112* 113—117 119 128 sq. 132 sq. 135—140 153 sq.* 156 sq. 170—174 197 sq. 202 204 203 (*) 205—217 224 231 sq. 234 242—245 247 sq. 249 sq.(*) 285 286 291 293 296 297 330 338 339 345 sq.* 347 349—353 355 366—368 372 373 386* 388 389 402 408 Pacuuius 1[a] 2—7 10 16 17 20 32 37? 41 sq.? 43 46* 47 50 sq. 58 sq. 64 65 67—69 71 72 74 75 80—82 84 85 100 101 105 106 114—118 131 135 144 146 149—152 158 159 162 164 166 172—176 179—181 188 192 194 202 203 205—208 210 211 214 215 222—224 229 233—236 238 249—252 254 255 270 271 276—278 283—288 291—293 295 297 298 300 313—317 319—321 324 326 341 346 347 349 354—356 362 364 365 378 383 384 391 393 395 397 398 sq.* 400 401 403 404 426 Attius 2 4—9 16 19 20 21 22 23*? 26 30 sq.*? 43 46—49 56* 57 66 67 69 70 74 76 84-87* 93—95 98—101 108 113 114 116—118 120 122 124 133—135 145 146 150—153 156—158 164 165 167 169 170 187—189 191 192 197—201 205 207—213 217—219 221 234—237 241 sq. 245 246 253—255 259 266—268 270—272 274 278—283 299—301 303 304 307—315 318 319 321 325—332 343—345 349 350 352—355 377 378 381 382 384 386 390[2] 392—406 409 411 413 416 433 434 441 442 455—459 465 466 470—472 478—481 486 490 493—496 500 502 503 506—511 515 516 538—541 543 545 548 550—553 559 566 567 574—578 580? 581—586 590 591 593? 594 595 597—600 602 603 609 610 618 620 621 625 628 633 634 636—638 647 648 653[125] 655 657—662 668? 674 682—684 686 695 Pompilius. Caesar 1 2 Santra 2 4 Gracchus 1 3 Ouidius 1 Nelei carmen 1—3 inc. inc. fab. 1 4* 5—17 26 28 34 38 41 43 44 47—63 69 70 83 84 90 101—105 111 112 114 120—122 124 133—137 159 164 177—181 186—199 202—204 206—209 215 217 219 221 222* 223 240—244 246—248 253—259 260 Naeuius praet. 2 Pacuuius praet. 1 4 5 Attius praet. 1—7 17—28 41

Inter hos Graecanici sunt

Liuii 8 9 11 30 Naeuii 24 32 56 praet. 2 Ennii 107—109 111 114—116 129 132 197 198 207 210 212 214 217 224 Pacuuii 72 Attii 9 47 57 100 101 114 400 406 540 582 praet. 3 22 Santrae 1 3 Gracchi 1 3 Ouidii 1 inc. inc. fab. 9 11 13 15 38 84 104—106 120—122 124 133 199 203 204 207 209 240—243 253

b) frusta: Liuius Andronicus 2 4 17 Naeuius 11? 20 36 50 Ennius 5 7 8 9 15 17 35 60[a] 63 66 73[b] 99 118 131 132 218 225 294 348 354 387 Pacuuius 1[b] 8 9 11? 21? 33 34? 52 66 70 75[a] 83 104 107? 111 113 132 133 143 145 161 163 170 171 182 183 184? 189 191 193 195 196 204 209 253 289? 296 299 318? 345 363? 402 405 sq.? 422? Attius 3 20[b] 25 29 42 44 45 58 sq. 68 73 77 107 119 121 166 168 202 203 sq.? 206 220 222 240 247 248 252 269 273 284 320 341 351 373 376? 379 383 388 sq.? 390? 390[1] 391 410 412 440 464 467 470—472 497? 514 542 537? 546 547 549 558 579? 619 622 626 628[b] 631 632 635 639—641 653[34] 654 666? 677 670681 689 690 Santra 1 3 Varius 1 2 Laomedon. inc. inc. fab. 3 39 40 92? 95? 106 107 123 145 149? 155 158 163 184 185 205 216 220 224(*) 226 234 236? 245 255 256 Attius praet. 39

Dimeter iambicus in clausula: Attius 665

Octonarii iambici: Naeuius 8 63 praet. 7 8 Ennius 58 sq. *post anapaestos.* 120 126 127 143 163 193 314—324 Pacuuius 35 54 112 197—201 212 227 281 sq. 294 306 407 Attius 1 50 78 79 85 86 88 sq. 103 sq. 150 160 sq. 163 171—176 196 275 sq. 287 288 292 317 340 414 417 419 421 474 485 499 *post paroemiacum.* 517 sq. 554—557 649 sq. inc. inc. fab. 29 64—66

Septenarii iambici: Ennius [praet. 6] Attius 64 sq.? [697] inc. inc. fab. [42] 45 sq.?

Initia versuum iambicorum: Liuius 24 Naeuius 55 60 Ennius 144 392 394 405 praet. 5 Pacuuius 381 Attius 12 324 363 477 inc. inc. fab. 227 230 233 Pomponius praet.

Septenarii trochaici.

a) integri: Liu. 1 18 23 26* 29 37 Naeuius 5 9 18 19 22 38—40 42—44 46—48 57 61 praet. 5 6 Ennius 1 3 6 11 12 18 20—24 32 36—49 68 69 78 79 (*in cantico*) 97 100 101 106 121—123 125* 130 134 142 145 146 148* 149—151 159—161 164—167 175 176 184—186 (*in cantico*) 188—190 (*item*) 191 194—196 199—201 220 (*inter octonarios*) 226—230 233 237—240 253[2] 257—261 263* 265—283 290 292 295 299—302 307 311 sq. (*post octonarios*) 325 327 331 336 sq.* 340 358 360—365 370 371 375—380 384 390 393 398 400 407 praet. 2 3 Pacuuius 13—15 20[a2] 22 24 25 28 30* 31 36 38 39 53 55—57 61 73 77—79 86 88—94 96 99 109 119 121 123 124 128—130 136 138 139 142 147 148 153—156 167—169 177 178 185—187 213 216—218 220 225 228 232 237 239 240 244—248 268 269 279 sq. 290 301—305 307 308 322 327—330 332—334 336—338 348 358 366—375 377 380* 382 389 390 392 394 408—415 424 praet. 2 Attius 10 sq. 13—15 17 18 32—37 41 52—55 61 75 80 81? 90—92 96 109—112 115 123 126—132 137 143 149 154 159 178 183—186 190 193—195 215 216 229 231 232 249 sq. 256 257 262 263 293 294 296 298 302 305 sq. 316 322 323 337 346 348 360 364 366 368—372 385 407 415 418 424 425 427 428 430—432 435—439 443—447 449—452 460—463 468 469 473 476 484 488 489 491 492 501 504 519 560 561 568 578 588 596 605 608 614 sq.* 617 623 624 630 642 643 645 646 651 653 663 667 685 praet. 8 9 12 14—16 29—38 40 Inl. 3 Pompon. 4 inc. inc. fab. 18 19 23 27 30 31 35 68 73—76 78 80—82 85—89 91 93 94 108—110 113 116 119 125 126 131 132 138 140 (*post octon.*) 148 151 160—162 166—173 175 200 210 214 228 254 258

Graecanici: Ennii 39 100 150 sq. Pacuu. 31 410 Att. 109 296 323 430 sq. Pompon. 4 inc. inc. fab. 75 91 138 140 166

b) frusta: Liuius 19 25 27 36 Naeuius 7 41 45 Ennius 2 10 25? 26 80 102 103 104 105 124 141 147 158 222 223 253[1] 256 262 264 288 289 308 313 326 328 sq.* 343 344 359 369 381 382 383 385 399 praet. 1 Pacuuius 12 20[a1] 21? 23 26 27 29 34? 37? 40? 48 49 62 63 76 87 95 110 122 134 137 140 141 157 184? 219 221 230 sq.? 241 242 289 318 323 331 335 339 357 359 363 365[1—3] 376 379 385 388 396 416 418 419 422? Attius 27 28 38 39 64 sq.? 97 102 105 sq. 125 136 142 144? 147 148 155 177 214 230 233 251 260 264 265 285 286 295 338 347 357—359 367 374 375 380 390? 408 426 448 453 454 482 483 505 579? 587 589 601 613 616 629 644 652 664 669 687 688 693 praet. 13 Pomponius 3 inc. inc. fab. 24 36 37 67 77 115 117 127—130 141 149 150 152 154 165 174 201 211 257

Octonarii trochaici. a) integri: Ennius 27 sq. *(an anapaesti?)* 54—56 219 221 (*inmixto septenario*) 241 309 sq. (*ante septenarios*) Pacuuius 44 sq. 342 sq. Attius 60 (*ante septenarium*) 450 614 sq.? (*inter septenarios*) inc. inc. fab. 45 sq.? 139 (*ante septenarium*) b) frusta: Naeuius 48? Ennius 203?

Dimeter trochaicus cum tripodia trochaica catalecti-